GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB MAGAZIN • GLOB

JURNAL HELLENIC (XXXI)

KOTTABOS

de Pop SIMION

Pe Metaxa nu-l interesează dacă provine ori ba din sorginte dionyssiacă. Pe Metaxa îl interesează negoțul, tranzacțiile dezbrăcate de „poezia vinului", de romantismul desuet și alte fleacuri. Pentru că Metaxa e marcă, e corp tentacular, e rețea, e structură, e sistem guvernat — nu de sentimente — de rațiunea ban contra vin. Dincolo de asta — potopul ! Deșertul și uscăciunea invadează definitiv întinsul regat al vinului. Cultura viței de vie, cu știutele faste și preoții podgorene aluneacă, vai ! în legendă, spațiu în care ne tăvălim copilărește, din cînd în cînd, stirnind colburile violete ale unui univers scrumit, ars, pe care singuri l-am abandonat-desființat, aruncîndu-l în noaptea infinită a uitării noastre, în care se plimbă rătăcitor, ca un astru hilar, cu lunga-i trenă de amintiri și regrete, precum o fastidioasă coadă de cometă.

„Aș trimite o fiolă de vin în cosmos" îmi cad în auz vorbele nu știu cui, arzindu-mă ca o flamă ori, mai exact, aducîndu-mă la realitate, precum un duș de gheață. De fapt cu ce drept evadez eu din somptuosul loc ? Mă aflu la distileriile Metaxa, la doi pași de Athena, undeva în cimp deschis, goliște acoperită de un cer incredibil, sub care tronează un singur edificiu cubist, făcut din sticlă și oțel, cu geamuri panoramice, prevăzute cu parasol, lungi saloane îmbrăcate multicolor, echipate cu ventilații, mașinării de tot felul, kilometri de covoare, o ciurdă de fotolii, o ciurdă de case de bani și o ciurdă de băiețandri vînturați într-o mie de îndeletniciri : ospătari, ușieri, secretari, ghizi, băieți de protocol, băieți de conversație, băieți de zîmbet, băieți de cadouri, băieți de informații, băieți de sprijin (pentru eventualii turmentați). Se desfășoară un cocktail pe cinste (tone de mîncări, larg evantai de lichide) oferit în cinstea lucrătorilor cu Cuvîntul din trei continente, grupul nostru sporovăitor, care își pierduse (confirm) identitatea strict literară, amestecul limbilor realizîndu-se la propriu și la figurat. Cel care vorbise de cosmos e de al casei (domn îmbrăcat în smok, vestă grenat, cu bumbi de sidef), probabil un membru al patronatului, care își continuă astfel ideea : „Le voi scrie celor de la N.A.S.A. să pună o sticlă în nava următoare. E de știut ce se întîmplă cu vinul acolo sus. Cin-cin !" urează domnul în smoking și bem licoarea divină din sonde de cristal masiv. Drept ar fi fost să beau vin sărat, conform pedepselor bahice, pentru îndrăzneala și stilul meu naiv de a evada din coaja clipei în necontenitele reverii. Ceva demonic mă împinge să-l întreb pe amfitrion dacă în Grecia modernă se culeg viile ca altădată, pe vremea lui Hesiod, bunăoară. Domnul cu vestă grenat și bumbi de sidef mă privește perplex, ca și cum aș fi zis o enormă prostie. „Regret, domnule, eu nu mă ocup cu așa ceva", vine răspunsul, din care înțeleg că el, os Metaxa, nu coboară pînă la banala, prozaica viță : nu o știe nici din vremea celor vechi nici din a celor de azi. Poate că-i normal așa, nu știu, nu judec, nu condamn. Am însă un pustiu de suflet și nu mă pot smulge zațului de regret, care pogoară în mine, celulă cu celulă, ca într-o serpentină. Un ins de la capăt de lume, canadian pare-mi-se, vrea să-i aducă aminte amfitrionului cum culegeau vița vechii greci.

Carevasăzică, rostea canadianul, culesul începea din partea bătută de soare, ciorchinii erau strălimpezi, umpleau coșurile de nuiele, ajungeau în șoproane, în mîinile femeilor care alegeau-sortau : agurida era pusă deoparte, pentru vinul cel nou („tulburelul" anticilor) pe cînd strugurii de masă erau depozitați în vase de lut, îndopate cu smoală și coborîte în apă, la păstrare. Dar tescuirea ? Era o treabă ce urma un nesmintit precept hesiodic : zece zile vor sta strugurii la soare și se vor răcori de tot atîtea ori în nopțile scurte, ca o respirație, după care vor sta cinci zile la umbră, să zacă în zemurile iscate, iar în a șasea se vor strivi, călcați mărunt cu picioarele, de tineri drăcoși, care joacă halaripu în hîrdaiele cu podea inclinată, iar mustul curge în ciupul de lut, de cincizeci și cinci de litri; unde va să doarmă somn sacru pînă în dalbele zile de carnaval ale Anthesteriilor. Astfel vorbește canadianul și domnul în smoc se plictisește de moarte, ne readuce mereu în lumea lui, debitînd formule și rețete de Queen's pikk, On the rocks, Metaxa highball, Metaxa sour, Metaxa puff, Metaxa Toddy, Metaxa fizz, Metaxa daisy, M and M, Stinger, Alexander, Thedevil. Side car și alte amestecuri lansate de aici și devenite celebre pe mapamond. Tot un drăcușor îl împinge pe un alt venit de departe să-l întrebe pe amfitrion cum decurge hellenicul joc KOTTABOS și care sînt stadiile în care e pus băutorul pe durata primelor opt ulcele de vin. Nu importă că amfitrionul nu știa ; importă că mesenii își păstrează pe fundul cănilor ultima picătură de vin, pe care fiecare o prelinge — topit de emoție — pe talgerul de aramă al unui cîntar, rostind în gînd numele femeii iubite. După sunetul plăcut (sau neplăcut) pe care îl scoate firicelul de vin și felul în care acesta echilibrează (sau dezechilibrează) cîntarul și grămăjoara de obiecte de sub talger se ghicește dacă sentimentele sînt sau nu împărtășite.

Și iată-ne jucînd kottabos sub privirile domnului în vestă grenat și bumbi de sidef. Și iată-ne convingîndu-ne, pe proprie piele, de modul cum se insinuează vinul, pahar după pahar, în celula și în stările omului, confirmînd aspre reguli bahice și anume : primul canceu înseamnă sănătate curată, al doilea — mulțumire, al treilea — somn limpede și, după ce l-ai dat pe git, e bine să te duci acasă, ceea ce noi și facem de urgență, deoarece următoarele ulcele, de la a patra la a opta, aduc — în ordine — o sumă întreagă de nenorociri : bădărănte, răget de măgar, zarvă pe străzi, ochi învineți, înștiințarea de dare în judecată. N-am vrut să fim asemeni pățitului din comedia lui Aristophan. Noi, oaspeții, sîntem și rămînem oaspeți, iar amfitrionul este și rămîne amfitrion : ne găzduiește cu orgoliu și cordialitate, ne spune că vechea reședință de familie a clanului Metaxa avea trei nivele și patru cariatbide încorporate în fațadă, ne arată schița noului edificiu în care se va muta societatea și distileriile (building de sticlă și aluminiu, semănînd cu o bancă de pe Five Avenue) și altele asemeni, care îi stau bine unei firme aflată în necontenit galop din anul de grație 1888. Cred totuși că se cuprinde în „Casa albă" a puternicei corporații, un modern spital-institut, cățărat — albă corabie de sănătate — pe un promontoriu din Pireu, prin care triumviratul Angelos, George și Andrew Metaxa aduc (din fabulosul venit) o contribuție la echilibrul și sănătatea lumii de azi : The Metaxa Anti-Cancer Foundation, located at Freatida, Pireus. Ridic un pahar de vin pentru nobilul gest.

Corespondență specială pentru „Magazin"

ÎN LUMEA CORALILOR TANZANIENI

● Zeci de mii de viețăți pot fi prinse în cîteva minute, în timpul refluxului ● Coralii „plîng" cu disperare la contactul cu razele Soarelui ● Veritabile grădini subacvatice alcătuite din buchete de flori de piatră în toate culorile

de dr. docent Mihai BĂCESCU

membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România

În fiecare zi, sau o dată la două zile, o puternică șalupă din material plastic se desprinde de la țărmul Golfului Konduchi pentru a transporta spre recifele insulelor învecinate (2—6 km) echipa de oceanologi români. Se-ntîmplă chiar — cînd scăpăm orele fluxului — să împingem pe cilindri această șalupă una sau două sute de metri peste grindurile de nisip ce s-au dezgolit între timp, spre a prinde, la insula Mbudia de exemplu, un litoral descoperit pînă la 3 m adîncime. Orele retragerii și reveniri apelor oceanului în vadul lor obișnuit se schimbă cu 30—70 de minute în fiece zi ; acuma, în 7 ianuarie '74, de exemplu, apele se retrag cel mai mult între 9,30—11,30, și 21,30—22,30...

Urmărim aceste maxime scăderi de ape, căci, la limita lor se concentrează toată fauna mobilă a vastelor terenuri rămase pe uscat la reflux. Noaptea, la lumina lanternei sau la dragaj, la 1 m de apă, poți prinde zeci de mii de crustacei, viermi și alte viețăți oceanice numai în cîteva minute. În timp ce la flux, nici într-o zi întreagă n-ai putea prinde atîtea. Și e plăcut să lucrezi sau să te scalzi noaptea într-o atmosferă caldă și o apă ce nu scade nici atunci sub 30° spre a te clăti apoi de sărătura oceanului sub un duș ce păstrează încă, din crucea zilei scurse, o temperatură ce depășește căldura corpului omenesc.

Dar să revenim la corali. Ajungem deasupra recifelor, ancorăm șalupa, iar scufundătorii noștri se dau de-a tumba peste bord în adînc. Coralii sînt atunci și la reflux și sub 1 m adîncime, dar cei mai variați sînt la adîncimi mai mari. Din cînd în cînd, Geza sau Doru apar la suprafață cu un mare coral în mînă sau cu un săculeț cu melci, actinii sau chiar cu o langustă, pe care cei rămași pe șalupă le preiau și le pun la loc potrivit. După ce-au fost scoși, coralii plîng cu lacrimi prelungi — mari picături ce se preling din toate vîrfurile lor. E reacția lor disperată de a face față căldurii care-i frige mai rău decît ne frige fețele soarele reflectat de oglinda oceanului sub pălăriile noastre. Așa, zi de zi, am adunat un recif întreg pentru viitoarea diorama a coralilor din Muzeul Antipa, peste 30 specii diferite. Este o adevărată desfătare chiar numai să plutești la suprafața oceanului, cu vizorul (ochelari speciali de văzut în apă) și tuba deasupra recifelor. Ici, privirea îți plonecă asupra unei vaste suprafețe acoperite de niște mari foi concentrice de la 10—20 cm pînă la diametre ce trec de 1 metru, foi de piatră de culoare cafenie închisă, foarte sfărîmicioase, construite de mii de polipi de corali. Monotonia castaniului lor este compensată de policromia peștilor de corali, ce scîlpesc în soare în toate culorile curcubeului : colo, vezi adevărate grădini, la care nu știi ce să admiri mai mult : formele de cornete, de căpățîni și mai ales de tufe ramificate în toate chipurile imaginabile sau culorile — buchetele cu vîrfuri de iarbă crudă, de rubin, de crini sau liliac ! Între ele unduie peste tot — căci zona coralilor este mereu agitată de curenți și mai ales de curenții mareelor — tufe mari de actinii și ele colorate în verde, albastru și mai ales în liliachiu și brun, totul inspectat de acești pești de corali cu cele mai năstrușnice combinații de culori : verde cu galben, roșu cu negru, portocaliu cu albastru sau împestrițați în fel și chip cu arabescuri aurii peste tot. Nu te mai saturi privind ! Cine știe coralii din muzee, reduși toți la culoarea calcarului alb, al scheletului acestor colonii de animale, nici nu-și poate închipui ce colorată este lumea lor. De aceea echipa noastră aduce coralii netratați pentru înlăturarea părții lor vii în culorile lor naturale : fondul le este în general brun sau galben, dar vîrfurile sau mărginile (la coralii foliacei) sînt de toate culorile, adevărate buchete de flori de piatră.

Au un singur păcat — păcat pentru noi cei interesați să-i aducem cît mai întregi și naturali — : se sfarmă foarte ușor : ramuri groase de 3—4 cm se rup, cu zgomot sec, imediat ce-i manevrezi mai energic sau îi atingi de ceva.

Dacă necesarul de corali pentru reprezentarea în Muzeul Antipa a acestui străvechi și complex mediu de viață oceanic este acoperit, mai avem de completat colecția de pești coralicoli. Am strîns și alte animale asociate cu coralii : crabi minunat colorați, netezi și lucioși, ca să poată aluneca ușor printre complicatele ramuri ale recifelor, stele și arici de mare, crevete pestrițe, melci și languste. Dintr-o tufă de corali de numai 30—40 cm diametru, cad pe puntea navei, de cum începe „să plîngă", uneori peste 20 pești dungați, și zeci de atare crabi sau crevete : de încerci să scoți însă unul viu, e muncă zadarnică : se afundă tot mai mult spre centrul coloniei de ramuri, sau crabii se fixează și mai bine cu cele zece picioare ale lor.

Munca oceanologului pornit să afle ceva din tainele complicatei vieți a acestor străvechi biotopuri oceanice — strămoșii lor pot fi urmăriți cu sute de milioane de ani în urmă, insulele pe care lucrăm fiind tot din recife ridicate la suprafață — nu-i deloc ușoară : toate degetele sînt rănite, căci crabii și scoicile fixate de ei, taie ca briciul, și umflate de formolul cu care fixăm animalele : toate te dor, te furnică înțepăturile animalelor veninoase sau te ustură atingerea meduzelor sau a coralilor-de-foc, deopotrivă de periculoși, dacă nu-i deosebești la timp.

Este însă o muncă pe care o facem cu plăcere, toți fiind convinși de marea ei utilitate, de posibilitatea ce ne-o dă ca să facem cunoscută și pentru vizitatorii muzeului o parte din colorata viață tropicală.

O întîmplare tragicomică s-a petrecut la Vincennes (Franța). Michel Béamon (stînga) împreună cu tatăl său, Paul, au suferit chiar în apropierea casei un accident, în timp ce conduceau o motocicletă. Medicul sosit cu salvarea, a diagnosticat fractura piciorului drept la cei doi accidentați și a dispus transportarea lor la spital. În timp ce erau transportați spre spital, o ușă a mașinii s-a deschis brusc la o cotitură și mama lui Michel, care se afla în mașină a fost proiectată în afară alegîndu-se cu o fractură a... piciorului drept. Iată cum a ajuns întreaga familie la spital cu același diagnostic.

DUPĂ CUM a constatat poliția daneză, în cursul „duminicilor fără automobil" instituite pentru reducerea consumului de carburanți, s-a redus nu numai numărul accidentelor rutiere, ci și cel al spargerilor. Evident, bicicletele nu sînt mijlocul de locomoție cel mai adecvat pentru fuga de la fața locului și transportul prăzii...

Un tînăr englez a prezentat logodnicii sale un tort în formă de piramidă, înalt de 2 metri. Din cauza cadoului neobișnuit, nunta a trebuit să fie amînată de două ori pînă a se găsi un cofetar care să facă o asemenea piramidă dulce.

Un zgîrie-nori în flăcări

● Scene de groază în centrul orașului brazilian Sao Paolo ● 227 morți, sute de răniți ● Un pilot de elicopter temerar ● Violentă controversă între comandantul pompierilor și administrația locală

DIN CLĂDIRE RĂBUFNESC FLĂCĂRI. Din ce în ce mai puternice. La ferestre sînt mai mulți oameni. Pe chip li se citește groaza. Fac semne disperate. Urlă. Cer ajutor. Jos, de pe stradă și în clădirile învecinate, mii de spectatori înmărmuriți. Mai mulți pompieri stau neputincioși pe ultima treaptă a scărilor lor, prea scurte pentru a putea salva pe cei amenințați de foc. Cîțiva dintre ei țin în mîini panouri mari pe care scrie „Rămîneți calmi. Pompierii sînt aici".

...CÎND FOCUL e gata să-i cuprindă, unul din bărbați încalecă fereastra și se lasă în jos, sprijinindu-se în mîini. Dar nu poate rezista mult. Se prăbușește. De pe stradă se aude o exclamație colectivă de groază. Un altul se aruncă în gol. Un alt bărbat e mai calm. Și-a făcut rost de niște draperii, le-a legat cap la cap și își dă drumul cu ajutorul lor, făcînd semn unor pompieri apropiați. Aceștia înțeleg. Omul încearcă să se salveze lăsîndu-se aproape la cea mai înaltă treaptă a scării pompierilor. Toată lumea îl urmărește plină de speranță. Omul pare sigur de el. Se lasă tot mai jos, face o mișcare scurtă și se aruncă pe treaptă Dar aici se smucește, nu se prinde bine și cade, prăvălind cu el, spre moarte, și doi pompieri...

ACESTEA SÎNT doar cîteva din scenele de groază trăite de orașul brazilian Sao Paolo în prima zi a acestei luni. În jurul orei prînzului, într-un turn zgîrie-nori cu 25 de etaje — situat în plin centrul comercial — a izbucnit un incendiu, la etajul al 12-lea, de la explozia unei instalații de aer condiționat. La primele șapte nivele ale clădirii se afla un parking. La etajele superioare — birouri. Cînd a început focul, în turn erau peste 500 de persoane — salariați și vizitatori. Vreo 200 au apucat să coboare — într-o atmosferă de panică colectivă.

CEILALȚI, care nu au putut cobori prin barajul de foc, au trecut la etajele superioare. Scări de incendiu nu sînt. Proiectantul clădirii nu le-a prevăzut. Un lift nu funcționa. Altele fuseseră scoase din funcțiune de foc. Flăcările se întindeau rapid. Tapetele interioare din plastic se aprindeau ca niște torțe. Tulumbele pompierilor nu aveau nici un efect. Goniți de foc, de fum, oamenii urcau etaj cu etaj. Cei care mai aveau timp. Ceilalți se apropiau de ferestre, unde-i prindea focul. Mulți au preferat să se sinucidă.

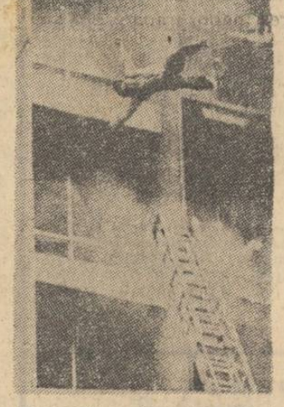

Unul din sutele de cetățeni care încearcă să se salveze.

ZECI DE OAMENI au reușit să ajungă pe acoperișul turnului. Cînd au văzut că se apropie elicopterele au crezut că sînt imediat salvați. Dar zgîrie-norul nu avea teren special de aterizare și, din cauza focului și a fumului, aparatele nu reușeau să se așeze. În cele din urmă, un pilot nu a mai putut suporta să-i vadă pe cei ce-i făceau semne disperate. Și-a luat inima în dinți și a hotărît să aterizeze în condiții extrem de dificile. A luat un grup și a pornit în zbor. Cînd a aterizat pe pămînt, a constatat că flăcările au ars, în cîteva locuri, vopseaua aparatului. Ceea ce nu l-a împiedicat să plece încă o dată, pentru a mai salva și pe alți supraviețuitori de pe acoperiș. Una din femeile salvate, cu graviditate înaintată, a trebuit să fie dusă direct la maternitate, unde a născut o fetiță.

DUPĂ PATRU ORE DE COSMAR, pompierii au stăpînit incendiul. De fapt, modernul zgîrie-nori devenise o ruină de beton. Dar tragedia se mutase acum pe sol. Întîi s-a crezut că sînt 80 de morți și că 200 de persoane au arsuri. Bilanțul final a fost tragic : 227 morți, sute de răniți.

ÎN ZIUA URMĂTOARE, incendiul a fost urmat de o violentă controversă între șeful pompierilor din Sao Paolo și conducerea administrației locale. Primul a acuzat primăria pentru dezinteresul manifestat față de problema prevenirii incendiilor, pentru autorizația dată de a se înălța clădiri care nu sînt asigurate cu ieșiri de urgență. El a arătat că la o populație de opt milioane locuitori, Sao Paolo are numai 1 300 pompieri, lipsiți de mijloace moderne de stingere a focului. Administrația locală l-a acuzat pe comandantul pompierilor de incapacitate. I-a reproșat că a intervenit tîrziu, că nu a avut apă suficientă, că nu a acționat preventiv — și l-a demis. Presa braziliană a arătat că exact cu un an în urmă, în același cartier, a mai avut loc un incendiu. Atunci a fost distrusă o clădire cu 26 etaje și și-au pierdut viața 21 de persoane iar 300 au fost rănite...

U. VALUREANU

De pretutindeni

IN CAPITALA Kazahstanului, Alma-Ata, a fost creată o bază experimentală, unde pot fi reproduse cutremure de orice grad. Aici se studiază modul cum acționează cutremurele asupra diferitelor tipuri de construcții.

UN INVALID din naștere fără, ambele mîini, englezul Frank Letch, din Birminghamm, a reușit o performanță deosebită. Depunînd eforturi asidue el a învățat perfect limbile franceză și spaniolă și a reușit să... scrie cu piciorul drept. Eforturile lui Frank și-au căpătat răsplata : a fost numit profesor la un liceu din localitate.

PENSIONARUL Ernest Bouchain, fost portar la mai multe hoteluri mari din Nisa, a fost rugat de un reporter să-i vorbească despre oaspetele cu cele mai curioase obiceiuri, cunoscut în cursul anilor îndelungați cît a lucrat în industria hotelieră de pe Coasta de Azur. „A fost un englez — a răspuns Bouchain prompt, cu un zîmbet larg. Client obișnuit la unul din hotelurile în care lucram pe vremuri, el își lua mereu o cameră cu două paturi, deși venea singur. Și, de fiecare dată, cerea să fie trezit fix la miezul nopții. Pentru a se scula din patul în care dormea și a se culca în celălalt"...

Cunoscutul boxer englez Joe Bugner seamănă extraordinar cu capul statuiei David realizată de Michelangelo

UN TUB de plastic în lungime de 15 cm., producînd o lumină instantanee — cînd îl strîngem — a fost realizat de o firmă americană. Capsula Coolite conține două produse chimice, care, puse în contact, emit o lumină galbenă, timp de trei ore consecutiv. Fenomenul chimic nu degajează nici o căldură și capsula poate fi ținută lesne în mînă, fără nici o precauție. Lumina emisă permite să lumineze cortul unui turist, permițîndu-i să citească fără dificultate. Iată un nou licurici.... chimic.

EXPEDIȚIA arheologică a Academiei de științe din Ucraina a făcut descoperiri prețioase în tumulul din apropierea orașului Ordjonikidze : cinci vase placate cu aur, avînd bazoreliefuri reprezentînd cerbi, vulturi, și alte motive.

LA O MICĂ DISTANȚĂ de orașul polonez Gdansk se construiește un mare port maritim care va fi înzestrat cu instalații moderne.

Mare bucurie a domnit toamna trecută în cooperativa agricolă din Gliechow (R.D.G.). O vacă recordmană (producția 4.000 kg de lapte) a dublat recordul său și pe linia reproducerii : ea a fătat patru viței gemeni Voinici și sănătoși. Greutatea totală a quadruplilor — 70,2 kg.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE • ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

1000 DE ZILE CĂLARE ÎN JURUL LUMII

Doi cetățeni englezi și-au propus să facă în trei ani înconjurul lumii pe caii lor.

Doi tineri din orașul englez High Wycombe s-au hotărît să înconjoare lumea cu ajutorul cailor. Jack Bailey, și Paul Grace au studiat cu multă atenție și pînă în cele mai mici amănunte programul neobișnuitei lor călătorii, prima de acest fel din lume. După socotelile lor, călătoria va dura trei ani.

Pentru primele opt luni ei și-au propus următoarea rută : Anglia-Franța-R. F. Germania-Uniunea Sovietică, pentru a ajunge în Siberia. Pentru traversarea uriașului teritoriu siberian ei și-au fixat, datorită neobișnuitelor condiții, o perioadă de cel puțin 12 luni. Ei își vor continua drumul spre Alaska și Canada. Vor urma S.U.A., America de Sud, Africa, Asia, și din nou, Europa. Evident, cei doi călători au prevăzut și itinerare de rezervă în cazul în care vor fi puși în situații deosebite care îi vor împiedica să urmeze ruta stabilită.

Inițiatorul acestei călătorii este Jack Bailey, în vîrstă de 28 de ani. Este însurat, profesiunea lui de bază fiind aceea de specialist în lucrări hidrotehnice. Ideea s-a născut acum trei ani și în acest răstimp el n-a făcut decît să cerceteze, să ceară sprijinul oamenilor de specialitate, să consulte nenumărate cărți și hărți, să detalieze fiecare etapă. Soția lui i-a acceptat ideea și i-a făgăduit că împreună cu fiica lor, în vîrstă de 2 ani, îl va aștepta să revină peste trei ani.

Colegul lui de viitoare și temerare încercări, Paul Grace, are 25 de ani, celibatar și este mic producător agricol.

Este lesne de presupus că amîndoi sînt călăreți desăvîrșiți și că de luni de zile, execută un program minuțios de antrenament care să le permită apoi un ritm susținut de circa 30—40 kilometri zilnic. Ei vor folosi doi cai : Mehein (patru ani) și Jason (șapte ani) de rasă scoțiană, robuști, rezistenți și docili.

— Vrem să demonstrăm cu acest prilej că și caii sînt în stare de un efort prelungit. Noi am studiat cu atenție și problema perioadelor de odihnă și vom aplica cu strictețe graficul pregătit, a declarat Jack Bailey.

Pentru acoperirea cheltuielilor prevăzute în această călătorie, Bailey și-a ipotecat casa și a semnat un acord de colaborare cu un ziar american pentru a relata lunar, peripețiile lor. Cei doi călători au prevăzut că la fiecare cîteva zile să-și completeze proviziile precum și furajele pentru cai. Firește, ei au prevăzut și echipamentul corespunzător pentru călătoria lor îndelungată.

În curînd, marea și plina de neprevăzut călătorie va începe.

Jack Bailey și Paul Grace

Doi oameni vor încerca să ducă la bun sfîrșit o idee îndrăzneață, să realizeze o performanță nemaiîncercată pînă acum.

A reușit să se opună propriei sale răpiri...

...Eroul întîmplării este Clemente Ramelo, un inginer italian în vîrstă de 36 de ani, din Torino. Acțiunea se petrece către sfîrșitul lunii ianuarie 1974. Are însă un prolog. Acum șase săptămîni, inginerul primea dese telefoane anonime, prin care o voce masculină îi ordona să „pregătească zece milioane". Din acel moment, inginerul călătorea întotdeauna înarmat, pregătit pentru orice eventualitate.

În noaptea aceea de sfîrșit de ianuarie 1974 către orele unsprezece, Clemente s-a urcat în mașină și a început să conducă încet din cauza unei cețe dense care acoperea întregul oraș.

Deodată, o mașină i-a tăiat literalmente drumul, blocîndu-i trecerea. Era pe o stradă îngustă. S-a văzut silit să facă o bruscă manevră. Mașina s-a lovit de un trotuar de zăpadă.

Din cealaltă mașină, au coborît doi bărbați. Unul din ei a deschis portiera mașinii încercînd să-l împingă cu brutalitate pe inginer în interiorul automobilului În acest timp, celălalt individ a pus mîna în buzunar, ca și cum și-ar fi căutat revolverul.

Situația era limpede. Voiau să-i răpească. Fulgerător, Clemente a scos revolverul — pe care-l purta cu sine totdeauna noaptea — și a tras două focuri direct prin parbriz.

Neașteptatea lui reacție i-a pus pe fugă pe cei doi — care fără să mai ceară „restul", s-au îmbarcat grabnic în mașina lor, dispărînd în ceață.

Știind la volan, inginerul a mai tras prin ușa deschisă a mașinii, încă două focuri în direcția fugarilor. Apoi, a oftat ușurat. Avea certitudinea că nu se vor mai întoarce. Scăpase...

(S-a întîmplat recent, la Torino).

SPIRALE

AMINTIRI

de Eugen BARBU

Bizară și nu atît de bizară asocierea a doi poeți ca Mircea Ivănescu și Leonid Dimov, cu desenatorul Florin Pucă ! Un fond comun există la toți. O stare onirică accentuată cu aspecte bruegeliene la Pucă, cu teinte intimist-hurmuziene la Mircea Ivănescu și cu un barochism bizantin la Leonid Dimov. Unitatea de stil, dacă ai vrea să stabilești așa ceva, nu suferă prea mult. Hotarele dintre cei trei sînt friabile, există încălcări de teritorii din toate părțile și mai ales acel aer comun înțelegînd prin asta un land spiritual ce coincide. Și la Pucă, și la Mircea Ivănescu, și la Leonid Dimov, fantasticul joacă un rol important. La primul, abundența de falii geologice, de copaci torențiali, de ochi adunați parcă de un ciclon și năpustiți asupra universului ; acei cai ambuscați, sfinți cu un singur ochi, arătînd ca-n Dali, tălpi de picioare persecutante, în sfîrșit, terificul autoportret, repetat pînă la exasperare, lăutarii chagallieni, omul ezoteric și imensa proliferare a unor rădăcini ce invadează lumea, ni se par familiare, mai ales cu poemele încărcate de sticloanțe, caii vineți, ghipsuri, bestii, acadele zebrate, forfota de bilci, faldurile liliachii, materiile opalescente, zoaiele, sunetele azurii, negresele roze la călcîi, iarmaroacele pestrițe, și fundulițele și cercelii, cercelușii și mandolinele, gogomanii și gogomanele. Montsalvații și Liliputele, muzicile ce sună prin oase, umbrarele cu metanii, diminețile petrecute-n cult, porumbeii urbani, sănile roșii-sănile gri, lampioanele și parfumele laolaltă cu briganzi trăind într-un papuc, busuioace, clopote de Paște, asine, monștri sumbri, lemuri și greeri, cenotafuri și claxoane, delfini plutind în Zeppeline, zorzoane, baloane cu pasmanterie, talăngi și piese de motoare, vitralii și fluturi, cîrmizuri, chimonouri, gramofoane, valsuri-boston, turturele cenușii, mari clădiri de stuc și ametist, nămoluri de cadavre și petale, grilaje, fierăstrae, toboganuri, diligențe, faetoane, inorogi, coșuri cu smochine, cioclii, remușcări levantine, pierroți și colombine, turle pintecoase, paparude etc... ale lui Leonid Dimov. Cu ce ar veni în plus la acest ospăț sardanapalic de cuvinte și imagini Mircea Ivănescu ?... Cu o stare mijlocie de satietate, cu o lene a senzației, vecină cu amorțirea. Realitatea este percepută într-o stare de semi-conștiență în care poetul distinge destrucția canatului de lemn de către carii, în lumina lividă a unui bec din fundul aleii : draperii grele abia mișcîndu-se în curenții secreți ai odăilor ; pîndirea nopții se face într-o acută stare de neliniște. Interioarele devin indistincte din cauza întunericului moale care înăbușe ferestrele. Enorme par paharele în care se bea apă minerală. Stingerea luminii duce la o senzație de înăbușire. Tăceri moi invadează încăperile care se extrag universului. Proporțiile se inversează, un covor se transformă într-o imensă pajiște. Răsfrîngerile palide de lumini în geamuri par incendii. O tuse devine o zguduire seismică a organismului. Senzația de frig coincide cu o iarnă teribilă interioară. Luminile stinse ale veiozelor par niște lanterne rătăcitoare într-o mare amorfă, întunecată. Tăcerea e bălaie, și are răsfrîngeri ploioase într-un pervaz stins. Frica proliferează, devine o salbă de frici, impresii din copilărie se asociază cu altele mai noi ; iată și aici gablonzurile lui Leonid Dimov : lumina portocalie care coboară prin gaura podului, liniștea se transformă într-un clopot imens, sunînd asurzitor în urechi. Totul este o estompare uriașă în care subiectele tablourilor se șterg, mor și în cadre rămîne numai un decor mat. Ungherele odăilor sînt capcane uriașe, amenințătoare, amintirile, nelămurite, ca și cum ai căuta aburul imprimat pe o monedă : ploaia, ea însăși, o incertitudine ; o stare de ploaie, nu o ploaie propriu-zisă. În acest val de evocări, apare universul baroc al lui Dimov, cu burguri care au turnuri pe deal și ganguri cu trepte de lemn în care țiuie o liniște albăstrie. Din zidul de evocări apar cantine cu scînduri murdare, hanuri și circiumi sordide, saloane de biliard, escadroane de mici pahare colorate, pline cu rachiuri amețitoare, bile abia lovite, scoțînd zgomote secrete, regi pierduți și stări extreme în care totul este improbabil. Nu lipsește turnul de pietre moarte, invadat de o vegetație macerată, autodistrugîndu-se în timp, ca semn al neputinței, simbol reluat de kafkieni și onirici, trimitere absconsă la deșerturi ale tătarilor, la țările imaginare în care poetul se refugiază, înconjurat de cazemate de oțel inexpugnabile.

La toți trei, starea generală este aceea de evocare a copilăriei, stare în care sînt permise orice deliruri, realitatea fiind falsificată ca în visurile drogaților, ceva monstruos infantil substituie dorința un univers himeric în care totul pare posibil. Poetul nu vorbește, ridică spre iubită, de exemplu, *un urlet de toamnă*. Suferința are un iz hibernal. Existența poetului este aceea de dinaintea iernii, o prehibernare, în care pînă și marea duce la țărm mirosuri mortuare. Se dau știri despre o stare incertă, în care prezent și trecut se confundă, ca în acele fotografii mișcate care marchează trecerea infinitezimală de la o stare la alta. O lumină crepusculară, stacojie luminează un univers improbabil. Totul este boreal, aberant, fără geografie... Rostirea unei silabe naște adevărate tragedii fiziologice : tăcerea este regimul sub care se desfășoară existența subiecților. Eliberarea de anxietate este înlesnită de alcool, absintul permițînd deslușirea peisajului în care pe o stradă veche, bolnavă, trec oameni în impermeabile uscate, lemnoase. Acestei disperări a peisajului îi corespund interior stări inefabile în care persecutante sînt lieduri în linii melodice minore. Se creează senzația de viață de sticlă, de frig limpede, de singurătate cetoasă, de refugiere pe un ultim sloi de gheață, pornit într-o derivă spirituală.

Senzația generală lăsată de acest volum, bine prezentat grafic, este aceea a unei antologii de stări agonice, atent înregistrate, cu o minuție obsesivă, în totalitate, constituind literatura în care au excelat Villiers de l'Isle Adam, Barbey d'Aurevilly și Mateiu Caragiale, cel din Pajere.

ECOURI

Aceasta este o fotografie foarte recentă a cunoscutei cîntărețe italiene Gigliola Cinquetti. **În octombrie '73 a primit un „Disc de aur" (casa C.G.D.) pentru L.P.-ul „Cantando con gli amici", care se adaugă unui alt L.P. de succes din '73 : „Stasera ballo liscio". La sfîrșitul anului a apărut în emisiunea T.V. „Stasera in Europa" ,prezentînd cîntecul „Avec les temps" în în cadrul momentului dedicat Franței.**

Cunoscuta actriță engleză Glenda Jackson a terminat în regia lui Damiano Damiani, primul ei film turnat în studiourile din Italia. „Surîsul unui mare seducător" ne va da posibilitate s-o cunoaștem pe Glenda Jackson ca actriță de comedie.

Repurtînd un succes „de zile mari" — după cum relatează agențiile de presă — celebra cîntăreață de culoare Josephine Baker și-a sărbătorit recent cei 50 de ani ai prodigioasei ei activități scenice. Spectacolul jubiliar, care s-a desfășurat la „Palace Theatre" de pe Broadway (New York), a inclus în programul său șansonete de mare succes, datînd din anul... 1924. Născută în orașul Saint-Louis (S.U.A.), Josephine Baker a desfășurat o susținută activitate artistică, mai cu seamă în Franța, ca interpretă de șansonete și a apărut, de asemenea, într-o serie de filme. După cum se știe, artista se dedică, de mulți ani, creșterii celor 12 copii adoptivi ai săi, de diferite origini, sub semnul înțelegerii și iubirii între toți oamenii. În imagine : Josephine Baker în timpul spectacolului jubiliar.

Simone Signoret, în viitorul film al lui René Allio, „Zi dură pentru regină", interpretează rolul unei femei de menaj ce se visează cap încoronat și se consolează pentru condiția ei cu dificultățile unei asemenea poziții.

La teatrul „Old Vic" din Londra a fost prezentată recent în premieră piesa „Simbătă, duminică și luni" de Eduardo De Fillipo, în regia lui Franco Zeffirelli. Rolul principal este interpretat de Lawrence Olivier.

DIALOG DESPRE COMEDIE

cu dramaturgul AUREL BARANGA

de Valeriu RÂPEANU

— „Mielul turbat" a împlinit zilele acestea douăzeci de ani. Două decenii de cînd se află pe scenă, în țară și în străinătate. Numărul reprezentațiilor înregistrate de această comedie — dacă socotim și echipele de amatori care au jucat-o — începe să fie fabulos : peste zece mii de spectacole. Piesa, scrisă între lunile martie 1951 și aprilie 1952 a fost reprezentată la Teatrul Național „I. L. Caragiale" din București, în regia lui Sică Alexandrescu, în luna februarie 1954 Rememoram, maestre Baranga, aceste date, din următorul interes. Între anii 1944 și 1954 singurele comedii originale — „Anemonele" lui Tudor Șoimaru, sau „Patriotica română" de Mircea Ștefănescu — erau comedii ce înfățișau, exclusiv, trecutul. „Mielul turbat" a fost prima comedie originală de actualitate. Cum vă explicați faptul ?

— Cred că noile realități erau, la ora aceea, încă necunoscute. Sau, în orice caz, privite cu timiditate. Dar, — să ne aducem aminte — funcționa, pe atunci, teoria distanțării, conform căreia îți trebuia o perspectivă ca să poți aborda, în deplină obiectivitate, realitatea contemporană.

— Comedia dv. are marele merit de a fi suprem gheața. De a fi sesizat un fenomen, în perioada respectivă : **birocratismul.** Nu este aceasta calitatea majoră a „Mielului turbat" ?

— Orice lucrare de artă e obligată să aibă un caracter premonitor. Comedia e chemată — prin natura ei — să semnaleze relele cu posibilități de dezvoltare. Comedia e un sistem de semnalizare, de alertă, împotriva relelor potențiale Mai mult decît curativă, comedia este — sau ar trebui să fie — profilactică și preventivă.

— „Mielul turbat" a impus un erou comic pozitiv : pe celebrul Spiridon Biserică. Ce rol îi acordați, astăzi, acestui erou, despre care, la vremea respectivă, s-au scris studii și căruia i-a fost închinată, în străinătate, o teză de doctorat ?

— Un rol primordial. Cred și azi, ca acum două decenii, că eroul comic pozitiv — personajul ce exercită critica, în numele unor idealuri superioare, asigură comediei caracterul ei constructiv, tonic, mobilizator. O păzește de căderea într-un păcat fundamental : denigrarea realității contemporane.

— Spiridon Biserică descinde, în plan spiritual, din alți eroi pozitivi aparținînd comediilor, realist critice scrise între cele două războaie : Spirache din „Titanic Vals", Andronic din „Ultima oră" sau Ion Ananoda din comedia lui George Mihail Zamfirescu. Ce legătură stabiliți între Spiridon Biserică și omologii săi ante-belici ?

— Una de filiație directă. Eroii evocați de dv. la care am mai putea adăuga pe Miroiu din „Steaua fără nume" sau pe Gellu Ruscanu din „Jocul ielelor" de Camil Petrescu sînt eroi de opoziție. Se împotrivesc, cu toată puterea ființei lor, lumii în care trăiesc. Din această luptă ies înfrînți, fiindcă societatea le este ostilă. Noii noștri eroi pozitivi — și aici este saltul calitativ — acționează și luptă într-o societate care îi sprijină. Asta nu înseamnă, bineînțeles, că lupta lor e ferită de primejdii.

— Spiridon Biserică apare pe scenă, cum am mai spus, în 1954. În 1956, Eugen Ionescu îl creează pe Beranger : tipul omului mărunt, al „omului de după ușă", după mine, foarte asemănător cu eroul „Mielului turbat". Ce asemănări și distanțe stabiliți între acești doi eroi ?

— Amîndoi, cum ați remarcat, sînt oameni obișnuiți, de serie mare, dar de o înaltă conștiință civică. Ceea ce îi desparte este destinul social. Beranger trăiește și luptă într-o lume dezumanizată. De aici înainte, Ionescu îi acordă lui Beranger două șanse : în „Rinocerii", rămîne pe poziție, fie și singur, ca să lupte, mai departe, pentru triumful condiției umane, în „Ucigași fără simbrie", Beranger capitulează. Evitarea, de înțeles, a autorului, e evitarea lumii în care trăiește.

— Critica dramatică a observat că Spiridon Biserică reapare și în alte comedii ale dv. E Adam Vintilă din „Adam și Eva", Mitică Blajinu, Chitlaru din „Opinia publică" sau Bocioacă din „Interesul general". Ne aflăm în fața unei coincidențe, sau înaintea unei intenții deliberate ?

— Critica a observat just. Spiridon Biserică apare în toate comediile satirice pe care le-am scris, pus, însă, mereu, în situații noi, obligat să evolueze și să răspundă, adecvat, la solicitările inedite ale vieții. Răul în lume, în afară că e persistent, mai are un caracter : se travestește, îmbracă, necontenit, forme nepreväzute. Însăși moartea, răul suprem, adoptă pseudonime noi. În evul mediu se numea ciumă, la începutul secolului nostru tuberculoză, acum, treizeci de ani, cancer, astăzi accidente de mașină sau drog. Rolul fundamental al artei — în speță al comediei — este să demaște relele, să le smulgă masca, să contribuie la eradicarea lor.

— De aici și soarta ingrată a comediografului : să o ia mereu de la început. Cum am observat că o facești și dv. E servitutea comediei ?

— Sau gloria ei. Dar nu numai a comediei. Întreaga literatură a lumii e o singură carte, mereu rescrisă și necontenit luată de la capăt. Singura obligație a scriitorului e să menționeze condițiile specifice ale timpului său și să propună soluțiile cele mai înaintate ale epocii sale. În acest chip, evoluția nu se face în cerc, ci în spirală.

— Maestre Baranga, aveți cu critica dramatică raporturi controversate. Și tare elogiat și negat cu înverșunare. În același timp, și nu spun un lucru nou, sînteți de treizeci de ani, un autor pe care publicul l-a îmbrățișat cu un mare entuziasm. Ce articole critice v-au adus mai multi spectatori în sală ?

— În primul rînd cele negative. Cum vă este cunoscut, împotriva „Sicilienei" s-a declanșat o adevărată campanie de presă. Într-o zi — și nu e depărtată — va apare o comedie „Comedia comediei" în care voi povesti cum s-au petrecut faptele. Sînt obligat s-o fac, pentru ca asemenea fenomene negative să nu se mai repete. În ceea ce privește „Siciliana" se joacă de 13 ani și amenință să întreacă cifra de reprezentații a „Mielului turbat". Dar experiența ne somează pe toți la multă prudență, la o atitudine infinit mai cumpătată față de actul creației.

— Ați scris douăzeci și cinci de piese. Cele mai multe sînt comedii. Aproape toate au fost reluate, după ani de zile, pe diverse scene din țară sau de peste hotare. Publicul, la reluare, a reactionat altfel decît la premiera absolută ?

— Mai întîi o precizare : am văzut numeroase versiuni ale pieselor mele jucate în străinătate — „Opinia publică" la Florența, Leningrad sau Varșovia, „Fii cuminte Cristofor" în Bulgaria, „Rețeta fericirii" în Ungaria sau Cehoslovacia. Pretutindeni a fost aceeași reacție ca acasă. Ceva mai mult, replicile care au luat aplauze aici, aceleași replici au fost subliniate de aplauze și pe scenele din străinătate. În schimb, în ceea ce privește reluarea după ani de zile a unei lucrări, aici apar modificări și reacții inedite. Pasagii care la premiera absolută au trecut neobservate capătă relief, în timp ce altele , care au fost întîmpinate cu un deceniu în urmă cu hohote de rîs, nu mai au azi aceeași rezonanță. Înseamnă că publicul se schimbă în reacțiile sale, din pricina unor modificări esențiale de orizont intelectual și moral.

— E vorba de o creștere a exigențelor ?

— Fără îndoială. Și de aceea se cuvine să fim atenți la concesiile pe care sîntem uneori ispitiți să le facem. Evident, lumea vrea să rîdă. E dreptul ei. Dar depinde la ce, și cum. Nu e vorba de gravitatea solemnă și înghețată, preconizată, în chip nefericit, pe vremuri. Nu sînt partizanul austerității filistine. Dar trebuie să recunosc, în același timp, că se poate stîrni rîsul cu mijloace ieftine și depreciate. Că există și o parte înapoiată a publicului, de exigențe mediocre. Nu e potrivit să-i flatăm vocațiile inferioare.

— Dacă amuzamentul facil e partea caducă a comediei, care sînt permanențele ei, punctele de impact — aș îndrăzni să spun eterne — dintre textul dramatic și public ?

— Marile probleme morale pe care le impune un caracter de stringență și urgență orice epocă. Să-l recitim pe Aristofan. Tot ce e conjectural în paginile lui a ajuns pentru „oi de neînțeles. S-a pierdut și hermeneutica menită să-i descifreze codul. În schimb „Pacea" rămîne. Același lucru se întîmplă cu Plaut. Tot ce a stîrnit, probabil, la vremea respectivă, hohotele de rîs ale unei galerii frivole e pentru noi rizibil. În schimb, „Soldatul fanfaron" vorbește și astăzi sensibilității noastre. Descifrez în aceste fapte consolarea și speranțele comediei.

Se filmează „Filip cel bun"

Mă aflu la vamă.

— Tovarășul Dan Pița, vă rog. Unde-l pot găsi ?

— Lucrează la Romtrans ? La Navrom ?

— Nu, la film.

O ridicare din umeri.

Printre cabluri, dulapuri mutate din loc, sine de travelling, birouri, la care continuă să lucreze, în pofida agitației cinematografice din jur, o mulțime de funcționari, l-am găsit, în sfîrșit, pe cel căutat, regizorul Dan Pița. Ne aflăm la numai o săptămînă după începerea filmărilor și la puțină vreme după ce regizorul a încheiat de turnat partea sa de episoade din „Un august în flăcări", serial de televiziune. Se începe filmarea unui cadru din „Filip cel bun" (scenariu Constantin Stoiciu). Aș vrea să asist și eu, dar este atîta lume pe metru pătrat, sînt atîția participanți și chibiți încît mă retrag într-un birou plin de paltoane și încerc să scriu această introducere, pregătindu-mă să-l asaltez pe regizor cu cît mai scurte întrebări. Evident, este ocupat, numai eu și interviul meu îi lipseau.

Nu rezist ispitei și ies să privesc și eu. De după dulapuri aud glasul Dragăi Olteanu „Pe taică-tu l-am cunoscut foarte bine" ; îl zăresc în sfîrșit, pe erou — Mircea Diaconu —, în timp ce aparatul se retrage primejdios pe șine spre locul unde mă aflu. Este limpede, încurc lucrurile. Mă retrag din nou. Obișnuită cu alte filmări la care se strigă mult, se aleargă tare, se agită toți, mi se pare aproape ciudată liniștea din jur și calmul ce domnește. Cineva amabil, din instituția invadată de cineaști, ne oferă o cafea. Și astept : am de așteptat pînă se filmează trei cadre. În sfîrșit, regizorul este cîteva clipe liber.

— De ce ne aflăm aici ? Ce înseamnă acest loc pentru eroul filmului ?

— E unul din locurile lui de muncă, fapt care îi dă posibilitatea să intre în contact cu diverse tipuri umane și cu un anumit gen de relații de muncă Nu am de loc intenția de a epuiza în acest decor peregrinările eroului.

— De ce unul din locurile de

Regizorul Dan Pița în timpul filmării

muncă ? Tînărul erou este un permanent peregrin ?

— Nu. În final, se va stabili, se va decide pentru o activitate într-o zonă industrială, un loc de muncă pe care tatăl său l-a părăsit cîndva.

— Ce caută, de fapt Filip ? Și de ce „cel bun" ?

— Caută, să zicem, idealul său de viață, un ideal de existență. Și „cel bun" pentru că are o natură umană, o formație morală, psihică, bună, cum au tinerii de astăzi și cum au, în general, oamenii. Filip este un filozof, pornit din rîndurile celor mulți.

— Și ce întîlnește pe acest drum de căutări ?

— De fapt, întreaga lume cu toate aspectele ei, și bune și rele, oameni slabi, oameni mai puțin slabi, oameni mai puternici. Nu-i epuizată ideea despre film și despre erou, dar sînt presat acum : să mai găsim altă ocazie.

— Nu vreau să încheiem pînă nu vorbim despre echipă.

— Am o echipă de regie cu care am mai lucrat, la fel și echipa de imagine, un operator (Florin Mihăilescu) care e la primul film de lung metraj dar nu e debutant pentru că a mai lucrat la „Un august în flăcări" împreună cu Iosif Demian. Și îmi pun mari speranțe în acest operator. Echipa de regie e compusă din Jana Dochită, Domnica Rădulescu, Alexandru Mihai, Mihai Boruzescu. La scenografie lucrez prima dată cu Virgil Moise — decoruri și Lidia Luludis — costume și am multă încredere în intuiția lor artistică, în simțul lor plastic, lucru foarte important pentru orice film și mai ales pentru unul color. Nutresc speranța că de data aceasta colaborarea cu producția, directorul filmului fiind Vlad Nicolau, mă va ajuta să duc pînă la capăt grelele obligații ridicate de un film de actualitate.

— Rămîne să mai stăm de vorbă cînd ses mai sedimentează intențiile.

De astă dată, mă retrag definitiv.

Florica ICHIM

Formația vocal-instrumentală Perpetuum Mobile **— în foto (Ion Cristinoiu, Marius Țeicu, Mihai Dumbravă, Bebe Prisada, Mihai Viziru) a plecat într-o lungă croazieră „muzicală", pînă la 9 iunie, pe transatlanticul „Europa" care va transporta 2 000 de turiști. În itinerar : Lisabona, coasta vestică a Africii, Marea Caraibilor (timp de o lună), de 4 ori traversarea Atlanticului (cu participare la Carnavalul de la Rio) și de 3 ori a Mediteranei,... Constanța (pe 12 mai) ! Pe vas mai cîntă și alte 4 orchestre. Înainte de plecare, grupul a înregistrat 15 melodii.**

Constanța BUZEA

Imprimăvărare

Atît de sus, că ni se pare rece,
Se vede cerul limpezit de soare.
Senini suntem sub imprimăvărare,
Un schimb, de dor, de verde, se petrece.

Nu te gîndi că vara o să-i sece
Izvoarele, iar puii de culoare
Se vor simți în stare să se-nsoare.
Și florile în rod or să se plece.

Și se vor număra printre odoare
Miinile, împărțindu-se în zece,
Ca doi părinți, de lucru și de stare.

Un tren de muguri creste-n depărtare ;
Ajuns, nu va mai fi lăsat să plece,
Topind a iernii sală de-așteptare.

Ca niște plute

Plăcută pătimire să fii tintă
Cuvintelor naive ori zăcute.
Să ne alcătuim ca niște plute.
Că malurile-s maldăre de mintă.

Tu înainte, eu migrînd arare
În stinga ta, ca umbra ta, mai mare,
Oameni de lemn cu vinele amare.
Legați un timp de mîini și de picioare.

Mai mult nu știu să tălmăcesc mișcarea.
Spinii pe fruntea ta sunt rugi de mure ;
Se uită lung la ei, visînd să-i fure,
Copiii, îndoindu-ne spinarea.

Doar numele, nu trupul ne rămîne
La fel de bun și nou zilei de mîine

BARBU DELAVRANCEA VĂZUT DE FIICA SA, CELLA...

de Horia OPRESCU

Apare, poate, surprinzător că, scriind despre Barbu Delavrancea, nu folosesc nicicum, monumentala și erudita **Istorie a literaturii române de la origini pînă în prezent** (1941) de G. Călinescu.

În acest al doilea foileton despre ilustrul clasic care a eternizat, în teatru, figura lui Ștefan cel Mare, uzez de sursa, autentică și clară, a fiicei sale, Cella Delavrancea, triplă personalitate a culturii și artei românești : pianistă concertistă, profesoară, scriitoare... Iar datele ce a binevoit să mi le încredințeze, nu le voi dilua cu interpretări și păreri personale Ci reproducînd, aproape textual, notele sale în legătură cu subiectul ce urmăresc. Dar să dau zor a folosi spațiul și timpul :

„Cu unii scriitori ai generației lui, zice Cella Delavrancea, tata era legat de-o incomparabilă prietenie... Pe Vlahuță, l-a cunoscut cînd eram foarte tineri. Cred în jurul a 22 de ani. Locuiau împreună la Hôtel „Metropole", din Capitală. S-au legat „frați de cruce" și frați au rămas pînă la sfîrșitul vieții lor. Tata s-a stins, la Iași, în 1918. Vlahuță cu un an mai tîrziu, răpus de o congestie cerebrală. În dimineața cînd s-a dat sfîrșitul a spus fiicei sale, Mimi, căsătorită cu profesorul I. D. Ștefănescu : «du-te și caută în cutia unde păstrez corespondența. Este, acolo, o scrisoare de la Barbu : mă cheamă...»

.....Pe Caragiale, tata l-a prețuit pentru extraordinarul său talent. L-a iubit așa cum știa el să iubească : dăruindu-și sufletul cu devotament, slujindu-i interesele cu puterea lui de convingere

Cînd sosea de la Berlin, Caragiale, care trăgea la Vlahuță, repede telefona acasă la noi. Atunci tata se ducea iute iute să-și îmbrățișeze scumpul prieten. Alteori Caragiale nu l lăsa pe Vlahuță să anunțe sosirea lui și ne pomeneam cu el acasă. Locuiam în str. Primăverii, azi Mendeleev. Cineva dintre noi striga atunci voios : A sosit Domnul Caragiale ! Dar el, ridica de grabă mîinile, oprind efuziunile Nu tîrziu, prindea să ne joace, ca la teatru, o comedie-monolog . Imita precupețele de la Brașov și avea un haz irezistibil, prefăcîndu-se a fi un cumpărător cicălitor.

.....Mesele la soția lui Vlahuță erau de neuitat. Amfitrioana era inteligentă, fină, distinsă... Era o mare bucurie la care eram admise și noi, fetele, ca public mut și fericit.

Discuțiile dintre „Cei trei Mușchetari" — Vlahuță, Caragiale, Barbu Ștefănescu — erau hazlii, interesante. Sprintene așalturi de spirit și adînc psihică.

Într-un tîrziu, noi plecam acasă însoțite de mama. Bărbații rămîneau între ei, întovărășiți, deseori, de medicii Jubi și Raul Dona. Era, mai totdeauna prezent și tînărul valoros profesor de beletristică I. D. Ștefănescu. Sau junele poet Panait Cerna care, martor la atîtea scinteietoare controverse și opinii asupra artei, rămînea, prea des, ca un candid dar fermecător gură cască.

...Tata (continuă Cella Delavrancea, sesizantele sale destăinuiri) **era un inimos admirator al tinerilor. Cu preferință al slujitorilor literaturii !**

Da, tata simpatiza tineretul. Încuraja pe cei talentați și îi ajuta. Nu suporta îngîmfarea, grosolănia și minciuna. Ochii lui verzi priveau adînc și orîndeau într-o clipă disimularea. Atunci deveneau tăios și vai de cel pe care-l tachina !".

.....Despre mama nu vă pot afirma decît că, întruchipa toate calitățile unui ideal feminin ! A fost prima fată dintr-o familie avută, care a făcut studii universitare : licențiată în filozofie și licențiată în matematică. Era extrem de inteligentă. Avea un mare talent muzical și ajunsese să atingă, la pian, nivelul unei concertiste S-a dedicat învățămîntului, fiind profesoară și inspectoare, mai tîrziu directoare la Școala Centrală. Elevele ei, dealungul anilor, au păstrat și păstrează și azi, emoționante amintiri — distincției, blîndeții, pătrunderii ei psihologice A fost, pentru soție ideală : veselă în anii grei, optimistă, curagioasă. Tovarășe de-o viață a unui om mare, pe care l-a prețuit și l-a încurajat în activitatea lui Erau două inimi care băteau în același ritm două suflete de aceeași înaltă moralitate. Noi, patru fete, am crescut în această desăvîrșită armonie intelectuală și sentimentală, fiecare moștenind ceva din calitățile lor, multiple..."

Clepsidra

COLEGII DE LA REAL

de Constantin VIȘAN

Matematica nu avea pentru ei nici o necunoscută. Cînd ieșeau la tablă mi se părea niște zei. N-aveau nici un fel de emoție. Profesorii Zăgoicea, Rizescu, Zaharia, Neacșu sau Vodă, spaima noastră, a celor care trăgeam nădejde să trecem la secția modernă, erau pentru ei niște prieteni. Discuțiile lor despre algebră și geometrie ne contrariau. Nu înțelegeam ce frumusețe pot descoperi într-o ecuație. Pentru noi, matematica simboliza un chin, pentru ei, o plăcere. Ca un text din Vergiliu ori ca un vers din Eminescu. Pînă și în escapadele de pe malul Mării, în loc să înoate sau să facă plajă, ei desenau cercuri, ca Arhimede. Bine-înțeles, intocmai ca soldatul roman, se găsea întotdeauna un latinist agresiv care să calce peste cercurile colegilor de la real. O făcea scandînd cu superioritate din Tristele și Ponticele lui Publius Ovidius Naso. Ne venea cam peste mînă să pricepem cum poate cineva să-și piardă timpul cu cvadratura parabolei sau cu calculul lungimii curbelor, al suprafețelor și volumelor. Îi socoteam niște ființe ciudate, austere, lipsite de poezie, de sensibilitate.

Matematicienii ! Cuvîntul îl rosteam atunci numai între ghilimele, cu o suficientă superioritate. Dar odată cu anii, din romantica opoziție dintre moderni și reali n-a mai rămas decît o nostalgie care, ori de cîte ori ne întîlnim, ne îndeamnă la evocări și la o tîrzie colaborare. Inițiativa, trebuie s-o mărturisesc, le aparține tot lor, matematicienilor, deveniți, cei mai mulți dintre ei, specialiști de înaltă clasă. Încearcă să găsească un limbaj care să ne ajute să înțelegem lumea științei și tehnicii, să înlăture decalajul pe care singuri ni l-am creat, încă din școală, ieșind din cercul pe care ei, adepții lui Arhimede, îl desenau pe nisipul de la Modern.

„Nu e niciodată prea tîrziu să pătrunzi în cercul acesta !" par să sugereze însemnările semnate recent în revista „Tomis" de dr. ing. Petre T. Frangopol. E vorba despre foarte interesante și actuale reflecții pe marginea cărții „Fizica pentru poeți" de Robert H March. Cartea reprezintă, după părerea fostului meu coleg de la real, „o idee fericită, o modalitate de studiere a noțiunilor științifice contemporane care să apropie pe literați de cetatea științei". Amănunțite cu privire la conținutul și stilul acestei cărți sînt în măsură s-o recomande cu căldură, chiar unor edituri de beletristică.

De altfel, constatăm cu plăcută surpriză preocuparea unor astfel de edituri și pentru cărțile de știință. În Buletinul de informare al Comitetului de stat pentru energie nucleară, aflu, de pildă, că printre surprizele pe care editurile le pregătesc cu lucrări de cercetare fundamentală, Cartea Românească are în lucru o enciclopedie în care dezvoltarea ideilor tehnicii și tehnologiei sînt artistic reprezentate. E vorba de celebrul manuscris al lui Paulus Sanctinus Ducensis „Despre arta militară și mașinile de război" descoperit de cercetătorul român Ion Dumitriu — Snagov în Fondul latin al Bibliotecii Naționale din Paris... De unde se vede că există totuși o colaborare între realiști și moderni, între matematicieni și latiniști.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

MEDICINĂ PROFESIONALĂ

ORGANISMUL UMAN... O SURSĂ DE CURENT ELECTRIC?

Organismele vii emit cîmpuri numite „biomagnetice" sau „bioelectrice". Se naște de aici o nouă... medicină? Care este forța, dar viteza reflexelor dv.? Se poate ști? Ce anume pun în evidență și în ce scop indicatorii obiectivi înregistrați... electronic?

Despre o metodă de investigare originală, de mare interes clinic, exprimată de un aparat — numit reactometru — la Centrul pentru protecția și igiena muncii al Ministerului Chimiei.

„Sînteți emotiv?" „Oarecum". „Se vede. Nu-i nimic. Încercați să vă relaxați".

Medicul vorbește calm, prietenos. Omul nu are nici un motiv de emoție și investigarea la care e supus, e cît se poate de simplă... pentru el. Și totuși e tulburător să afli că ești — tu ca de altfel fiecare din organele tale — o sursă de curent electric! Și aceasta „din totdeauna". Subiectul investigat nu este „un caz excepțional". Fiecare dintre noi e... un emițător de radiație electromagnetică!

Dar omul pare că s-a adaptat la această „situație" ciudată față de ceea ce știa despre sine pînă acum. Începe să se relaxeze. Și... se vede. Starea lui e în permanență controlată de un aparat numit Reactometru. Are pe palmă și pe dosul uneia dintre mîini, fixate, prin plăcuțe dreptunghiulare din plastic, două perechi de electrozi. În urechi, un difuzor miniatural. Cum reacționează la stimuli auditivi sau la fulgerul electronic? Reflexele lui apar vizualizate pe un ecran osciloscopic, și, măsurate în același timp, automat de aparat. I se poate, de asemenea, controla reacția la diferiți stimuli verbali — fie cu caracter afectogen sau indiferent (ca martori ai reacțiilor sale) — stabilindu-se timpul de reacție care poate caracteriza subiectul investigat din punct de vedere nervos și psihic.

Aceasta este în esență investigația la care am asistat într-unul din laboratoarele Centrului pentru protecția și igiena muncii al Ministerului Chimiei. Spațiul tipografic nu-mi îngăduie să mă opresc acum mai mult asupra Reactometrului. Da, este un aparat nou din punct de vedere al concepției lui — și orice specialist l-ar privi ca pe o mică bijuterie tehnică, dar înglobează o serie de invenții, toate brevetate, iar despre unele am vorbit altădată. Ceea ce aș vrea să subliniez aici este mai ales metoda de investigare pe care aparatul o exprimă. Ea se înscrie pe linia unei preocupări vechi și, aș spune, cu încăpățînare urmărite de dr. **FLORIN DUMITRESCU**: cercetarea acelor „hărți electrice" ale pielii și corelarea lor cu alte valori și „trasee interioare". Am consemnat în timp, de pildă, în urmă cu doi ani, rezultatele unor cercetări — înscrise ca prioritate pe plan mondial — și obținute în colaborarea cu diferiți specialiști. Firesc, sîntem la granița mai multor științe, specialități. Era vorba de studii fundamentale care au condus la metode de lucru și aparate originale. În colaborare cu ing. **CARMEN IONESCU GOLOVANOV** și ing. **THEODOR DĂNILĂ**, ambii de la Institutul Politehnic București, cu ing. **C. COJOCARU** sau cu dr. **VASILE NICOLAU** (de la Spitalul de Urgență), cu dr. **ALEXANDRU TÂRPA** (de la acest centru medical industrial). Dacă le-am amintit acum este doar pentru a înțelege aria de utilizare a ultimului creat — Reactometrul, realizat la Institutul Politehnic, cu prof. dr. **V.N. CĂTUNEANU** și ing. **TH. DĂNILĂ**, cît și pentru alt motiv: interesul tot mai mare acordat în lume acestor probleme. Coincidența face ca în ultimul număr al revistei **„Science et Vie"**. Alex. Dorozynski să publice o serie de informații privind cele mai recente cercetări și rezultate dintr-un domeniu de preocupări cu uimitoare soluții terapeutice și promisiuni. Iată spicuind în fugă dintre ele: De cîteva luni, dr. Robert Becker, de la Veteran Administration Hospital, Syracuse (New York) „a folosit de asemenea cu succes curenți electrici pentru a favoriza cicatrizarea unor răni ca și reosificarea fracturilor osoase". Sau... O echipă a Consiliului Național de Cercetări din Canada se preocupă de un an de zile de aceste probleme, despre care dr. C. Romero-Sierra, profesor la Kingston scrie: „Orice stare de boală se manifestă printr-o schimbare a cîmpului electromagnetic al organului sau al organismului atins. Aceste schimbări pot fi greu de detectat, dar, dacă se știe să se caute, și dacă se și face aceasta, se găsesc". Iar concluzia la care se ajunge: Abia începe să se întrevadă importanța cîmpurilor numite „biomagnetice" sau „bioelectrice" emise de organismele vii.

Voi reveni cu alt prilej, mai pe larg asupra a „ceea ce se face în lume", asupra cauzelor și efectelor faptului că sîntem toți „emițători-receptori electromagnetici". Și nu mai cred că e nevoie să adaug, în legătură cu cercetările și rezultatele obținute pînă acum în țara noastră, ceea ce apare cu evidență: importanță, actualitate, necesitate. Mai ales cînd asemenea investigări electrice se practică în mediul cel mai divers, și mereu mai nou prin aspectele sale: în cadrul industrial. În medicina profesională.

De fapt, foarte sumar, ce anume poate dezvălui o asemenea metodă de investigare, cu ajutorul Reactometrului? Se evidențiază starea de oboseală neurovegetativă. Deci, medicul obține aici un indicator obiectiv al stării de oboseală, al forței și vitezei de reacție. Mai poate, de asemenea, furniza date într-o serie de tulburări vegetative. În tulburări vasospastice ale membrelor, în diferite sindroame nevritice, în tulburări nervoase centrale. Un alt aspect esențial pe care-l relevă: acțiunea diferitelor substanțe neurotrope asupra sistemului nervos central, ca și asupra fibrelor nervoase periferice. Și, dacă vreți, un al patrulea aspect esențial: permite evidențierea unor fenomene toxice sau degenerative la nivelul fibrelor nervoase vegetative periferice.

Nervul este asadar privit ca un traiect electric. Sensibilitatea lui, reactivitatea lui putînd fi măsurate, se pot obține informații nebănuite pînă acum sau greu de detectat în precizarea diagnosticului, în posibilitățile — și șansele — de intervenție. Conducerea Ministerului Chimiei și a Centrului pentru protecția și igiena muncii au dovedit nu numai o admirabilă receptivitate la nou, ci stimulînd și punînd în practică metode foarte moderne, de mare finețe în investigațiile de teren pe care le fac, în incinta întreprinderilor chimice, veghează efectiv la menținerea unei stări de sănătate optimă a muncitorilor din chimie. Iar aceasta constituie doar unul dintre exemple.

Catinca MUSCAN

EXPLOZIE DE LUMINĂ

Pare să fie imaginea unui joc de artificii pe cerul întunecat. Este însă un „joc" magnific al științei, cu mult mai captivant. Priviți mai atent. E un strălucitor mănunchi de fibre optice, de sticlă, purtînd lumină. Sînt așadar filamente de sticlă, mai fine decît firul de păr și care încep să fie folosite, de pildă, la calculatoare, în sistemele de transmitere a informațiilor. Sau pentru fotocopieri. Ca și pentru tuburile imaginilor luminoase. Fibrele de sticlă fac oficiul de vehicul — transportînd informații prin unde de lumină. Capacitatea lor de înmagazinare este cu mult, mult mai mare decît aceea a firelor obișnuite.

Privind în viitor, oamenii de știință experimentează posibilitatea creării unui mijloc de vehiculare a razelor laser cu fibre de sticlă.

ASTRONOMIE

MĂRTURII DESPRE UN CATACLISM COSMIC DIN PREISTORIE?

O descoperire senzațională și de-a dreptul tulburătoare, în desișurile junglei boliviene: „însemnări" făcute în urmă cu 10 000—20 000 de ani — dar, de excepțional interes pentru astronomia modernă — despre un fenomen cosmic de anvergură, foarte rar vizibil pe Pămînt: explozia unei supernove.

„Însemnările", sub forma unor desene rupestre, au fost găsite încă în 1956 de arheologul GEORGE MICHANOWSKY, care, pe atunci, nu le-a acordat însă, decît atenția cuvenită unor manifestări artistice preistorice. Descifrarea adevăratului lor tîlc a început abia de curînd și, iată în ce împrejurări.

Un grup de trei astronomi americani de la N.A.S.A. au lansat un apel către arheologii lumii, în primul rînd către cei din țările emisferei sudice, să semnaleze, de îndată ce dau peste eventuale desene rupestre, vechi de 10—20 de milenii, care ar fi putut fi executate sub impresia, incontestabil puternică și plină de subînțelesuri mistice, produsă asupra oamenilor primitivi ai acelor vremuri de o supernovă. O stea variabilă a cărei strălucire crește, în numai cîteva ore sau zile, de sute de ori, atingînd strălucirea unui întreg sistem stelar, datorită unui fel de explozii ce o golesc brusc de toată energia de ordin nuclear, fenomen considerat un cataclism cosmic de proporții.

Ceea ce i-a determinat pe astronomii de la N.A.S.A. să se lanseze într-o asemenea investigație, au fost rezultatele unor măsurători radio-astronomice, potrivit cărora anumite radiosemnale emise de un pulsar și recepționate, în ultimul timp, cu regularitate pe Terra, ar putea proveni din nebuloasa Gum, aflată la o distanță de circa 1 500 ani lumină, de Pămînt, în constelația Vela. Asemenea radioimpulsuri sînt interpretate, îndeobște, ca semnalînd existența unei stele foarte compacte compusă din neutroni și care se rotește cu mare viteză, de obicei restul unui soare care a explodat, respectiv rezultantă a unei supernove. Frecvența actuală a radioimpulsurilor provenite de la acest pulsar a permis stabilirea aproximativă a datei terestre cînd s-a produs catastrofa cosmică: acum 10—20 000 de ani. Astronomii americani consideră că pe atunci supernova în cauză, ar fi putut lumina cerul cu intensitatea unei semilune. Ceea ce trebuia să atragă atenția oamenilor preistorici și să provoace o reacție în rîndurile lor, fiind interpretată, probabil, ca manifestarea unei puteri supranaturale.

Dînd urmare apelului astronomilor, arheologul Michanowsky și-a reluat cercetările privitoare la desenul rupestru din jungla și a furnizat o serie de date suplimentare care par să vină în sprijinul ipotezei fascinante. Astfel, atrage atenția faptul că perimetrul din junglă unde se află desenul, servește și în prezent ca loc de adunare a mii de băștinași indieni din Bolivia, sosiți aici de la distanțe de sute de kilometri, pentru un fel de serbare populară, desfășurată la aceeași dată, în fiecare an, dar ale cărei semnificații și origini s-au pierdut în negura vremurilor. De la participanții la o asemenea serbare, arheologul a aflat că bolivienii de origine indiană denumesc regiunea boltei cerești în care se află nebuloasa Gum. „Hakha Manta" — în traducere... Poarta spre infern, iar locul în care se desfășoară serbarea „Mutun" — Piatra foarte fierbinte...

Cît privește desenul rupestru însuși — compus din mai multe cercuri de diferite mărimi — arheologul îi dă următoarea interpretare, revăzîndu-l acum cu „alți ochi": după felul cum sînt dispuse în plan, cele patru cercuri mici evocă gruparea stelară denumită „Semi Cruce" din constelația Vela-Carina. Ele sînt flancate de două alte cercuri mai mari, din care unul, judecînd după poziție, pare a reprezenta steaua luminoasă Canopus iar celălalt, cel mai mare dintre toate, ar putea fi, evident, supernova...

Interesul stîrnit de descoperirea din jungla boliviană e cu atît mai viu cu cît supernovele sînt fenomene foarte rare: pînă în prezent nu se cunosc decît vreo 3 sau 4 supernove galactice și cîteva zeci extragalactice. Dar pulsarii identificați pînă acum sînt considerați ca o dovadă a altor asemenea cataclisme cerești.

După cum a anunțat George Michanowsky el va porni împreună cu alți arheologi sudamericani, să caute și să identifice în diferite regiuni ale Anzilor, alte eventuale mărturii ca desenul rupestru descoperit în jungla boliviană, despre asemenea fenomene cosmice „consemnate" de oamenii preistorici.

A. STANCIU

OȚELUL CARE SE AUTOPROTEJEAZĂ

Aspectul clădirilor noului aeroport de la Dallas este astăzi foarte colorat. E un ruginiu cu nuanță portocalie. În doi ani însă totul va fi de un strălucitor... negru! Explicația e în chiar structura clădirilor: din oțel autoprotejat. Este, așa cum informează ziarul „Le Monde" într-o notă, un nou tip de oțel care, deși cunoscut de aproape patruzeci de ani, a fost neutilizat. Abia în ultima vreme a intrat „în modă". Caracteristica... vizibilă e că, în loc să-și păstreze culoarea inițială devine negru strălucitor. Interesul pe care-l prezintă e imens: rezistă la coroziune. În acest oțel, fierul este într-un amestec cu numeroase alte metale: crom, nickel ca în cazul inox-ului, dar și într-o proporție mare cu cupru și... puțin fosfor. Oțelul inoxidabil se îmbracă întotdeauna cu un strat fin de oxid, foarte eficace împotriva oricărei coroziuni viitoare. În cazul acestui tip de oțel, stratul de oxid este realizat dintr-o pudră fină, care acoperă un al doilea strat de oxid — care nu este poros, care rezistă bine la abraziune și care aderă bine la metal, protejîndu-l foarte eficace. Ploaia spală o parte din stratul superficial de rugină, ceea ce colorează betonul peste care amestecul se scurge. Iată acesta este oțelul care se autoprotejează și care a început să fie folosit mai ales în Statele Unite și Japonia.

Cel mai mare aeroport din lume... deocamdată

DALLAS — Fort-Worth, în Statele Unite — cu o suprafață de 7 000 de hectare și 13 kilometri lungime — și-a început activitatea la 13 ianuarie. Deși la ora actuală este cel mai mare aeroport din lume, foarte curînd va fi întrecut de cel din Montréal, Canada, și apoi de altele. Oricum, prezintă o noutate: transportul pasagerilor și bagajelor se face prin vehicule fără conductor, automat. Echipamentele electronice așezate de-a lungul itinerarului — care i s-a comunicat vehiculului individual sau cuplat, la plecare — comandă viteza pe care trebuie s-o aibă și s-o respecte. Un calculator central are în permanență imaginea întregului trafic, asigurînd reglementarea circulației.

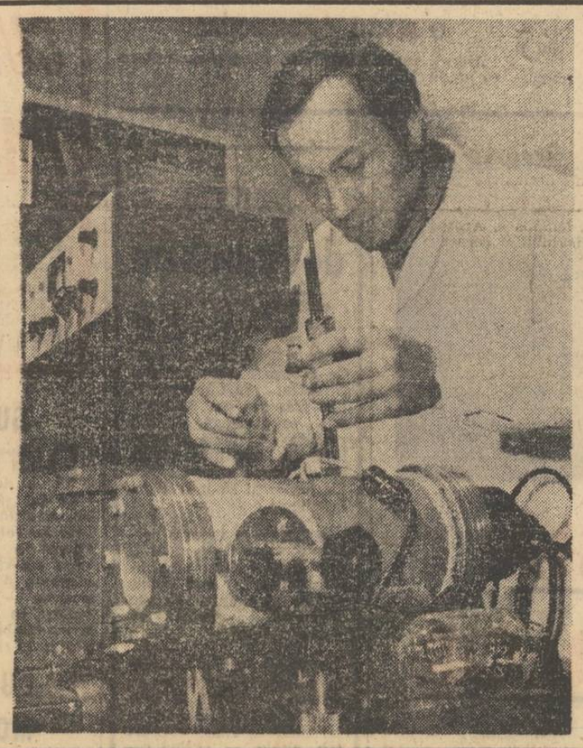

SELECTIVITATE

Avantajele oferite de cromatografia gazelor — permițînd separarea diferitelor elemente componente dintr-un amestec — și de spectrometria de masă, care este mai ales o metodă de identificare, sînt cumulate de NOUL APARAT CREAT LA INSTITUTUL DE CHIMIE ANALITICĂ INSTRUMENTALĂ AL ACADEMIEI CEHOSLOVACE DE ȘTIINȚE DE LA BRNO. Determinarea tipurilor de materie după spectrul lor de masă ar putea fi comparată cu metoda folosită pentru a se identifica o persoană după amprenta digitală, într-atît este de precisă și... neconfundabilă. Acest aparat de înaltă finețe este folosit la institut pentru analizele eșantioanelor atît de complexe cu care se lucrează în chimia medicală și în biochimie, în vastul domeniu al igienei mediului înconjurător ca și în industrie.

În fotografie, un instantaneu de laborator. Noul aparat analitic cehoslovac la lucru.

„Coroanele" biologice și cariile dentare

Vreți să vă feriți dinții de carii? La drept vorbind, nu e o întrebare, ci o invitație de mult așteptată! Cine oare nu ar vrea să scape de cariile dentare? Și iată acum, se anunță: se poate. Preparatul se numește biolac și se aplică pe suprafața dinților. Fluorul și alte elemente din componența preparatului pătrund în smaltul dinților, iar peste cîteva ore pelicula se desprinde ușor de pe dantură, garantînd pentru o perioadă de șase luni (deci intervalul „clasic" al vizitelor la stomatolog, pe care orice om civilizat le face), o protecție totală împotriva cariilor. Preparatul a fost creat la Institutul de cercetări științifice în stomatologie, de la Moscova. Iar experiențele făcute au demonstrat că folosirea „coroanelor" biologice reduce numărul de carii la adulți cu 50 %, iar la copii, cu 70%. Agenția „Novosti" care publică informația, adaugă că într-un viitor apropiat, preparatul va intra în producția de serie.

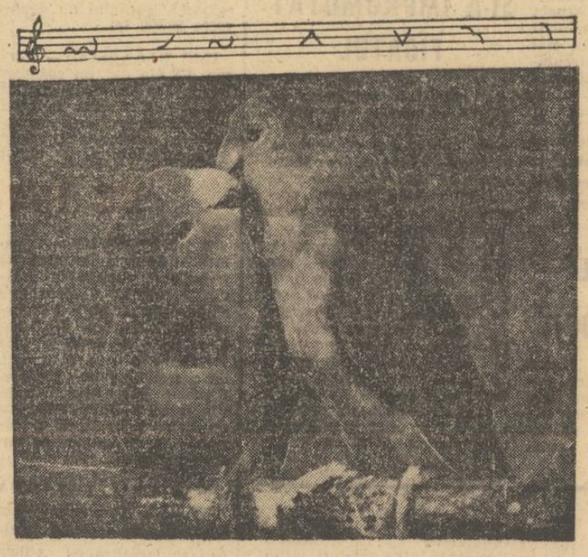

INSEPARABILII CU FAȚA ROZ ÎȘI DIVULGĂ SECRETUL

Ar putea fi și un titlu de roman polițist. Întîmplarea, misterul și uimitoarea dezlegare a lui sînt chiar cu mult mai fascinante. O tînără americană, domnișoara LESLIE ANNE WHEELER, de 27 de ani, își prepara teza de doctorat în Franța, la Institutul de cercetări agronomice (I.N.R.S.) de la Jouy-en-Josas. Începe să se intereseze de semnalele acustice ale zburătoarelor și e atrasă de o pasăre din Africa de Sud: Agapornis roseicollis, mult mai cunoscută sub numele de Inseparabila cu fața roz. Sînt o specie de papagali, cu fața roz, care, pe lîngă faptul curios că masculul și femela se aseamănă într-atît pînă a se confunda, fidelitatea lor în cuplu e recunoscută și de aici denumirea de inseparabili. Dar de aici și încurcăturile. Cum îi deosebești pe unii de alții? Cine își „spune" ce și cui? Ea, lui, el, ei? Leslie Anne Wheeler avea să-și pună în valoare urechea ei muzicală, exersată de altfel în doisprezece ani de pian. Atentă dar la toate strigătele emise, coroborînd și cu felul de comportament în diferite situații, tînăra biologă a început să distingă „fraze" diferit pronunțate. În fiecare dintre acestea, păreau să se „descifreze" grupuri de note, ceea ce ar fi un echivalent al „cuvintelor". Ore și zile întregi în fața coliviilor, cu un magnetofon înregistrînd „chemările", „convorbirile" cuplurilor, Leslie Anne Wheeler se ambiționează să creeze un adevărat dicționar al acestui limbaj enigmatic, pînă acum. Gama muzicală clasică — do, re, mi..., apare insuficientă pentru complexitatea sunetelor și tînăra biologă creează un sistem muzical care să redea mai bine noul limbaj. „Vocabularul" inseparabililor devine parcă mai surprinzător, pe măsură ce e descifrat. Sînt cupluri cu vocabular mai bogat, altele, cu unul mult mai sărac. Unele chiar „inventează" strigăte, dînd dovadă de... imaginație! Iată cum, reluînd fraza lui Pierre Rossion din reportajul său publicat în revista „Science et Vie" — aceste simpatice Psittacidee au un „limbaj", un vocabular de strigăte și de intonații diferențiate după sexe și net semnificativ. Iar „lexicul" transcris în steno muzical cuprinde pînă acum două sute de „cuvinte". Este de asemenea interesantă și observația făcută cu această ocazie. Dacă din punct de vedere morfologic și fiziologic, maimuțele sînt mai aproape de om, în schimb, păsările sînt cu mult mai aproape în domeniul folosirii sunetelor. Cimpanzeul, de pildă, are aparatul neuro-motor necesar pentru a vorbi dar e incapabil s-o facă. În timp ce majoritatea speciilor de păsări emit strigăte și cîntece.

CLIMATOLOGIE

SECETA SE „PROPAGĂ"? CUM? DE CE?

Cauzele și efectele unor perturbații atmosferice intervenite după 1966. Praf din Sahel „transferat" pe coastele Americii.

Repercusiunile secetei ce dăinuie de cinci ani în Africa, mai exact în țările situate în zona cunoscută sub numele Sahel, sînt resimțite pînă pe coastele continentului american, în regiunea cuprinsă între tropicul Cancerului și Ecuator. La această concluzie au ajuns, cercetătorii americani TOBY N. CARLSON și JOSEPH M. PROSPERO în urma studiilor întreprinse pentru a afla cauzele unor perturbații atmosferice intervenite după 1966, deasupra Atlanticului ecuatorial și tropical. Pentru ilustrarea comunicării lor, cei doi oameni de știință au comparat diferitele valori înregistrate, începînd cu 1966, de concentrația de praf aflată într-un metru cub de aer, deasupra insulei Barbados. În primul an — șase micrograme pe metru cub. În 1968, s-a înregistrat o ușoară creștere (opt micrograme), pentru ca patru ani mai tîrziu să se înregistreze 15 micrograme. „Recordul" îl deține anul 1973, cu 24 micrograme, de patru ori mai mult ca la începutul perioadei în care s-au întreprins măsurători. De altfel, creșterea concentrației de praf a fost semnalată și pe clișeele efectuate cu ajutorul aparatajului aflat pe sateliții artificiali lansați în această zonă.

După cum au afirmat cei doi savanți, concentrarea masivă a prafului deasupra Atlanticului tropical și ecuatorial a determinat și diminuarea cu 10—15 la sută a cantității de energie solară ce ajunge la suprafața apei oceanului, ceea ce influențează apariția unor fenomene meteorologice. Totodată, efectele transportului de praf din Sahel sînt resimțite chiar în zona Saharei. În timp ce mari perturbații atmosferice produse deasupra Atlanticului se îndreaptă de la vest la est, atingînd coastele africane, duc cu ele și praful, formîndu-se diferite straturi de-a lungul coastelor. Cum acestea, datorită înălțimii la care se formează, sînt mai încălzite decît praful aflat deasupra deșertului, la mică înălțime, curenții de aer atlantic, mai reci și mai umezi, ating Africa, interpunîndu-se între sol și straturile de praf cu temperatură mai ridicată. Se dă naștere la o inversare de temperatură între cele două straturi, ajungîndu-se, cel mai adesea la tornade.

Cercetările au relevat că fiecare nor de praf traversează Atlanticul în cîteva zile, ceea ce face ca să existe diferențe între valorile înregistrate în diferite momente. Dar, s-a dovedit că „transferul" se declanșează, în general, la începutul lunii mai și se produce pînă la sfîrșitul lui septembrie și începutul lunii octombrie. Analizele efectuate au demonstrat că praful de culoare roșiatică semnalat deasupra insulei Barbados provine din zone ale Ciadului, Mauritaniei, Senegalului, Nigerului și Republicii Mali, adică din țări afectate de necruțătoarea secetă.

Ion STOICA

SOCIETATEA PISICILOR

Sînt oare pisicile, animalele solitare? Așa se credea. Eroare! — spune etologul german Paul Leyhausen, fost elev al lui Konrad Lorenz, care consideră comportamentul pisicilor domestice complet perturbat, mult mai puțin variat și interesant decît cel al pisicilor sălbatice care au reacții sociale mult elaborate și modulate de puternice variații individuale. Din articolul semnat de Dominique Lorel în revista „Science et Vie" am reținut cîteva informații pentru a răspunde curiozității dv. Capacitatea cerebrală scade la pisicile sălbatice crescute în captivitate și scade din generație în generație. La fel, se întîmplă cu facultățile lor senzoriale. Treizeci sau patruzeci de pisici sălbatice obligate să trăiască împreună într-un spațiu închis, se adaptează foarte repede, se organizează și acceptă spontan dominația unui șef, creindu-se o ierarhie, întotdeauna provizorie și ușor de schimbat, în funcție de forța și personalitatea șefului. E iarăși interesant, că în pofida a ceea ce se credea pînă acum, felinele care se aseamănă mai mult cu pisica domestică — de pildă pisica de pădure sau lynxul — sînt cele care se domesticesc mai greu. Originea pisicilor de casă trebuie căutată în cele trei forme ale lui Felis sylvestris.

Acuzat de... hepatită

În revista americană Science a apărut la 7 XII. 1973 această fotografie - reluată apoi de toată presa de specialitate. Se pare că este agentul bănuit a produce hepatita A, adică acea hepatită transmisă prin apă și alimente infectate (în timp ce hepatita B e transmisă, în special, cu ocazia injecțiilor, transfuziilor sanguine, etc.). Autorii — Stephen Feinstone, Albert Kapijian și Robert Purcelle — l-au pus în evidență și fotografiat la microscopul electronic. Sînt particule sferice ale căror dimensiuni sînt de ordinul 27 nanometrii, adică de 27 milionimi de milimetru.

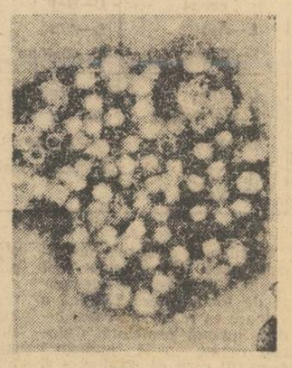

SILUETA RĂMÎNE O PROBLEMĂ DESCHISĂ

Trei regimuri la alegere...

Chiar dacă moda 1974 nu aduce prea multe noutăți, confirmîndu-ne (pentru a cita oară ?) că succesiunea unor contraste în lungimea rochiilor, în linie și stiluri în modă, tinde să devină obligatorie, silueta rămîne un subiect de meditație. Uneori, și de tristete. Fiindcă viața modernă continuă să ne pretindă să fim suple.

Ce ziceți de cîteva regimuri care să ne ajute ? Vă oferim trei astfel de regimuri rapide, inspirate din revista „Elle", la alegere:

REGIMUL BAZAT PE OREZ

- cantitate : 300 gr. orez pe zi (fiert în apă) ;
- scop : eliberarea apei din țesuturi ;
- durată : două zile (de pildă, la sfîrșitul săptămînii, de simbătă dimineața pînă duminică seara) ;
- garnituri la orez : la micul dejun — fructe crude sau fierte în puțin zahăr, adăugat după ce le-ați scos de pe foc ; la prînz — cîteva bucățele de carne fiartă într-un sos de legume ; seara — legume fierte la aburi (varză, țelină, morcovi) : piper' sau alte condimente dar nu sare ;
- băuturi : ceai, cafea, apă, suc de fructe sau fructe crude, dacă nu sînt contraindicații.

REGIMUL ALIMENTELOR DISOCIATE

- durata : o săptămînă, fiindcă are o bună valoare nutritivă ;
- procedeu : separarea alimentelor furnizoare de hidrați de carbon (orez, paste făinoase, cartofi, unele legume, zahăr, pîine etc.) de alimentele bogate în proteine (carne de vită sau de pasăre, măruntaie, ouă, produse lactate) și consumarea lor separată, unele într-o zi, altele a doua zi, însoțite, în amîndouă cazurile de fructe și legume proaspete ;
- un meniu complet într-o zi cînd se consumă alimentele cu conținut de hidrați de carbon : micul dejun — ceai sau cafea puțin îndulcită, tartine de pîine cu miere ; la prînz — o farfurie de orez cu puțin unt, o salată verde cu ulei și lămîie, grape fruit, sau o banană coaptă la cuptor ; seara — telină fiartă, doi cartofi copți și un pic de unt, o portocală ;
- un meniu complet în ziua proteinelor : micul dejun — ceai sau cafea cu lapte fără zahăr și un grape fruit ; la prînz — o friptură la grătar cu puțin unt, o salată verde cu untdelemn și lămîie, brînză de Olanda ; seara — două ouă fumări cu ciuperci, morcovi preparați la aburi cu puțin unt, un iaurt slab ; băuturi — multă apă între mese.

REGIMUL DE SCURTĂ DURATĂ

- durata : o zi — de pildă, duminica ;
- scopul : dezintoxicarea organismului și odihna sistemului digestiv ;
- prepararea : un litru de bulion de legume (se fierb în apă rece nesărată) și un litru de bulion de carne slabă (preparat la fel) degresat cînd este rece prin introducerea unor bucăți de gheață în jurul cărora se solidifică grăsimea ;
- un meniu complet : la micul dejun — o ceașcă de ceai îndulcit cu puțină miere, un suc de citrice ; la ora zece — un iaurt slab ; la prînz — o ceașcă de bulion de carne, o salată verde cu iaurt, piper și lămîie ; la orele 16 — o ceașcă de bulion de legume ; seara — o ceașcă de bulion de carne, o legumă verde fiartă la aburi, o salată ; la orele 22 — o ceașcă de bulion de legume și un iaurt.

O ULTIMĂ RECOMANDARE

Alegeți regimul preferat după o consultare cu medicul.

MAGIA CULORILOR

Șase combinații interesante pentru decorarea locuinței

Se spune că, în general, culoarea este cel mai reprezentativ, cel mai revelator detaliu din ambianța în care trăim. Culorile au puterea de a schimba mediul inconjurător. De a servi drept impact estetic și psihologic în viața noastră. Dacă stim să le selectăm, să le integrăm într-o schemă ce reprezintă felul nostru de a privi tot ce ne inconjoară, putem avea satisfacții deosebite. Pentru asta însă, trebuie să știm cîte ceva despre complexitatea fenomenului culoare, despre magica ei influență asupra noastră.

Nu este deajuns să știm că roșul este o culoare caldă, vitală, agresivă, că albastrul e pasnic, odihnitor, relaxant ; că galbenul degajă energie, veselie iar verdele — o culoare secundară obținută, după cum se știe, prin combinarea albastrului cu galben — este răcoros, proaspăt. Ceea ce contează foarte mult este combinarea lor în decorarea locuinței, accentele, semnificația ce le-o dăm, efectele pe care dorim să le obținem.

Grupîndu-le în combinații de cîte cinci sau patru culori, decoratoarea, specialista newyorkeză în design, Alexandra Stoddard, oferă, în revista „Reader's Digest," sugestii deosebit de interesante și utile. Puteți consulta, mai jos, șase astfel de combinații alese din cele 24 publicate. Literele care însoțesc culorile reprezintă : L — lumină ; M — mediu ; I — culoare închisă.

L—Galben	M—Bleu	L—Roșu purpură
M—Verde	I—Maron	L—Albastru
M—Culoarea caisei	L—Bej	L—Roz
L—Alb	L—Alb	I—Maron
I—Maron	M—Galben	L—Alb
L—Alb	L—Argintiu	L—Roz
I—Cărămiziu	L—Alb	L—Caisă
I—Maron	M—Verde	L—Portocaliu
L—Ivoire	I—Maron închis	L—Alb
M—Verde		L—Bej

Lumina și culoarea întunecată sînt componenți mai neutri : îi folosiți ca elemente de fond. Litera L lîngă o culoare ca roșul sau rozul indică nuanță pastelată. Culorile notate cu M reprezintă accentul care dă strălucire și viață schemei alcătuite. De pildă, dacă alegeți primul grup, folosiți galbenul pentru pereți, albul pentru echilibru, verdele pentru tapiserie, culoarea caisei pentru perne și maronul pentru mobilă.

Semne de întrebare

● Cuvîntul MODA presupune, obligatoriu, și actualitate. În ce fel înțeleg actualitatea unele unități de croitorie este cel puțin bizar... În unele vitrine (cea din str. Brezoianu) se etalează pompos reviste de modă masculină din cea mai strictă actualitate a anului... 1971. Ce pretenții să mai avem la clienți ?

● De ce se mențin pseudo colțurile de noutăți din magazinele alimentare ? N-ar fi mai potrivit să le numim simplu și onorabil „Astăzi vă recomandăm" ?

● Recunoaștem că este foarte greu să înțelegem criteriul care stă la baza aprovizionării magazinelor unde se vinde — printre altele — și lînă, rolan, bumbac etc. Cine alege culorile ? Așa e datina, să vinzi într-o lună patru cinci nuanțe în toate unitățile, în cealaltă, alte patru cinci ?

Cînd îi vine rîndul roșului ?

● De obsesia pantofilor cu talpă coturnică am scăpat. Nu se mai poartă. Nu se știe însă că se poartă pantofi din piele ? Ori noi rămînem consecvenți peste ani, lacului ?

CU GÎNDUL LA PRIMĂVARĂ!

Despre moda de primăvară am discutat încă dinainte de a cădea prima zăpadă. Dar un dialog despre modă nu se poate epuiza așa, cu una cu două. De astă toamnă încoace, s-au tot lansat linii, stiluri și detalii prin diverse țări europene. Clou-ul a fost etalarea colecțiilor de primăvară a marilor case pariziene de modă. Dacă ați urmărit rubricile de modă și informațiile cu acest subiect, pe care le-am publicat, ați observat că încă din numărul trecut al revistei, oferim cititoarelor noastre și modele autentice 1974. Astăzi publicăm cîteva fotografii, purtînd aceeași amprentă de strictă actualitate : primăvara 1974. Vom continua această informare și în numerele viitoare. Cu modele pe care să le folosiți aidoma sau să le adaptați. Iar printre ele, vom strecura și unele mai extravagante. Cu intenția de a vă informa, doar. Dacă, uneori, gustul vă îndeamnă, puteți încerca chiar să le reproduceți.

În ordinea publicării lor, aveți de ales între : un taior din stofă roșie de lînă, cu fustă în pliuri în față, cu jachetă cu bască și un mare guler fantezi, în întregime tighelit ; o rochie de mătase imprimată, gen chemisier, cu desen mic verde și roșu pe fond alb, însoțită de o vestă scurtă, cu mîneci scurte, raglan, clape pe bust și cordon subțire, înnodat : un ansamblu format din jachetă din stofă melanj (lînă cu sintetic), cu revere mari și buzunare pe șolduri și pantalon din tergal bej ; o rochie elegantă din jersey subțire de culoarea caisei, mult drapată pe bust, mînecă lungă și fustă cloș — la gît, mărgele mari din metal aurit.

Observați pantofii cu vîrfurile rotunjite și tălpi normale (în sfîrșit !) sau ușor îngroșate și lungimile foarte rezonabile, reprezentînd de fapt, o sinteză a diverselor tendințe lansate în această privință, de casele de modă.

SONDAJ

DACĂ AȚI FI ÎN LOCUL NOSTRU CUM AȚI ALCĂTUI PAGINA FAMILIEI?

Dialogăm cu dumneavoastră, cu ajutorul slovelor scrise. Ne comunicați cînd ceva publicat în această pagină vă place. Ne mustrați cînd socotiți că greșim. Ne puneți sute de întrebări. Ne oferiți cu generozitate, sugestii.

Dorim să îmbunătățim acest dialog, să vă cunoaștem mai bine părerile, să răspundem mai prompt și cu mai multă ingeniozitate opiniilor, dorințelor dumneavoastră.

De aceea, solicităm cititorilor cîteva răspunsuri la întrebările de mai jos :

1 — Ce rubrici obligatorii credeți că trebuie să cuprindă o pagină dedicată familiei ?

2 — Cu ce frecvență este necesar să apară (săptămînal, lunar, bilunar) ?

3 — Care sînt temele pe care le doriți tratate mai des ?

4 — Ce probleme anume ale familiei de astăzi ar trebui să constituie subiecte ale unor anchete de amploare ?

5 — Care dintre rubricile publicate acum, vă folosește în mod special ?

6 — Pe care o socotiți inutilă ?

7 — Vă plictisește vreuna dintre ele ?

8 — Credeți că rubrica „Răspundem la întrebările dumneavoastră" trebuie să abordeze și alte teme decît cele de care se ocupă ?

9 — Ce preferați : articolul scris de un specialist, ancheta, reportajul, informația ?

10 — Dacă ați fi în locul nostru, cum ați alcătui pagina familiei ?

Răspunsurile pot fi trimise la redacție, pînă în ziua de 16 martie inclusiv, (ultima dată a poștei), cu mențiunea pe plic „Pagina familiei". Vă rugăm să le însoțiți de cîteva date obligatorii : numele, prenumele, orașul sau comuna, profesia, vîrsta, starea civilă.

SURPRIZE

De două ori surpriză : o dată pentru noutăți și a doua oară pentru ziua de sărbătoare a femeii de pretutindeni. Înainte de 8 Martie, colecția de modele a Casei de Mode din București ne va dezvălui — cu eleganța și cutezanța binecunoscute — punctul său de vedere în această primăvară a modei bintuite de lumea anilor 30 și mai încoace...

BUCĂTĂRIE MODERNĂ ?

De cîte ori n-au fost lăudate virtuțile unui mic dar foarte folositor, foarte practic utilaj gospodăresc : oala de fiert sub presiune !

Un îndemn adresat acum, gospodinelor, pentru a cumpăra oala minune ar fi însă, cam nepotrivit. Pur și simplu amintitul obiect de uz casnic nu se mai găsește în magazinele de specialitate, decît în versiunea... inoxidabilă, cu diferența de preț respectivă. În schimb, n-ar fi de fel nelalocul ei, o întrebare cuminte, clasică : de ce a dispărut ? Sau n-a dispărut și nu știm noi s-o descoperim ? Cine știe ceva, să ne scrie.

MOTIVE

Un motiv mai puțin obișnuit a stat la baza cererii de divorț înaintată de americana Mary Ann Maier, de 53 de ani. Pur și simplu ea și-a acuzat soțul că e „căsătorit cu serviciul". Negru pe alb, s-a dovedit că soțul, petrece cam 15 ore din 24, la birou. Simțindu-se neglijată și, după încercările infructuoase de a-și „lămuri" soțul, a ajuns la judecătorie.

CĂSĂTORIA TE FACE PRUDENT

Conducătorii de automobile sînt subiecți preferați ai anchetelor și ai statisticilor. Una dintre statisticile recente din Franța scoate la lumină un aspect inedit. Bărbații căsătoriți (vîrsta sub 25 de ani) au mai puține accidente de circulație decît bărbații celibatari de aceeași vîrstă.

Căsătoria reduce cu 25 la sută riscul pentru femeile ce conduc mașina, mai ales la cele care și-au luat permisul de puțină vreme (sub doi ani).

O FAMILIE CU 26 DE COPII

Se pare că unul dintre cele mai prolifice cupluri din lume ar fi și acela al soților Carnauba din Brazilia. În 38 de ani de căsătorie au avut 32 de copii din care trăiesc 26. Cel mai mare, Firmino, în vîrstă de 37 de ani, a avut la rîndul său șase copii în șase ani.

Pînă la proba contrarie, e o performanță...

BABUINUL CARE ȘI-A ÎMPRUMUTAT FICATUL

Rezultatele grefelor de ficat nu sînt prea încurajatoare. Din 190 de grefe practicate pînă acum, în lumea întreagă, doar 18 au reușit să ajute bolnavilor să supraviețuiască. Totuși, medicii continuă să spere și să incerce imposibilul.

Un caz recent, întîmplat la clinicile universitare din Bonn, se vădește revelator și plin de promisiuni. Nu e vorba chiar de o grefă. Dar medicii de la Bonn au reușit să salveze viața unei tinere femei adusă în stare de comă, cu un icter infecțios. Timp de 12 ore, singele bolnavei a fost curățat cu ajutorul ficatului extras unui babuin și al unui rinichi artificial.

A.B.C al gospodinei începătoare

Pastele făinoase sînt un aliment cu valoare nutritivă superioară, prezentînd și avantajul că sînt ușor digestibile. Ele pot deveni aliatul nr. 1 al unei tinere gospodine dornică să-și mărească evantaiul meniurilor.

Ce ne învață experiența

● Pastele făinoase se fierb într-o cantitate mare de apă sărată. Pentru 250 g paste sînt necesari : 2-3 l apă și de fiecare litru, cam 10 g de sare.

● Se pun la fiert cînd apa dă în clocot. Focul trebuie să fie iute, pentru ca clocotul să reînceapă repede, pastele netrebuind să se depună pe fundul vasului.

● Vasul nu se acoperă, iar ca să nu dea în foc, se adaugă în apă, înainte de a pune pastele, o nucă de unt, de margarină sau puțin ulei.

● Timpul de fierbere se socotește din clipa în care apa își reia clocotul.

● În medie trebuie : 15-20 minute pentru macaroane ; 10-15 minute pentru spaghete și tăiței, 5-7 minute pentru fidea sau alte feluri de paste făinoase speciale pentru supe.

● Cantitatea mijlocie necesară unei persoane este de 50-60 g. Apetitul are și el un cuvînt de spus.

Mici secrete ale unei bune gospodine

— Pastele bine preparate nu trebuie niciodată să fie prea moi, cleioase, sau crocante. Italienii, mari specialiști în materie, fierb pastele „al dente", altfel spus, ele trebuie să fie moi, dar ușor rezistente la mușcat.

— Ca să izbutiți, nu uitați să le amestecați, din timp în timp, cu o lingură de lemn. Ele nu se vor lipi nici unele de altele, nici de fundul vasului. Dar numai atît, nu vă asigură reușita.

— Atenție la durata de fierbere. Verificați pastele înainte de a se epuiza timpul indicat în modul de preparare, căci s-ar putea să fie gata mai repede.

— Totuși, dacă le-ați fiert prea mult, stingeți focul și turnați în vas un pahar de apă foarte rece. Scuturați ușor cratița. Scurgeți-le bine

— O strecurătoare cu două toarte, ca să poată fi manevrată ușor, cu picioare, ca să poată fi pusă în chiuvetă, e comodă și practică.

— Fierte și scurse, macaroanele pot fi preparate după dorință.

Pregătiți pentru duminică

SPAGHETE CU CIUPERCI. Pentru 5-6 persoane : 500 g de spaghete, 500 g ciuperci, 100 g unt, 1 cățel de usturoi, un vîrf de cuțit de cimbru mărunțit, sare, piper. 250 g costiță afumată și bine împănată (ceafă sau șunculiță) 100-150 g cașcaval ras.

Tăiați costița în felii subțiri și nu mai mari, de 2-3 cm. Frecați între palme o rămurică de cimbru. Aruncați cotoarele. Spălați ciupercile în apă acidulată cu puțin oțet sau zeamă de lămîie. Scurgeți-le. Tăiați-le în lamele. Topiți jumătate din cantitatea de unt și rumeniți ușor pe foc mic, feliile de costiță. Adăugați ciupercile, amestecîndu-le cu o lingură de lemn. Presărați cimbrul și cățelul de usturoi mărunt tăiat. Sărați, piperați după gust. Lăsați să fiarbă pe foc mic circa 10 minute. Dați vasul deoparte și păstrați-l la cald.

Puneți la fiert o oală mare cu apă în care ați adăugat o linguriță de sare. Cînd dă în clocot, puneți spaghetele și amestecați pînă ce apa își reia clocotul. Lăsați să fiarbă 10-15 minute încercîndu-le în ultimele minute, ca să nu devină prea moi.

Scurgeți-le. Puneți-le pe foc din nou, dar numai puțin atît cît să se evapore excesul de apă. Ca să nu se prindă de fund, scuturați încet vasul. Adăugați restul de unt. Amestecați ușor. Răsturnați-le într-un castron încăpător, alternînd un strat de spaghete cu unul de ciuperci. Atenție ! Ciupercile să fie fierbinți. Presărați între straturi puțin cașcaval. Restul îl veți aduce la masă într-un castronaș. Serviți imediat.

Pentru copiii dv.

BUDINCA DE TĂIEȚEI CU STAFIDE. 250 g tăiței cu ouă, 150-200 g nuci rișnite, 100 g stafide, coaja rasă și zeama de la o lămîie, 4 ouă, 75 g zahăr pudră, un pachet de zahăr vanilat, unt pentru uns forma (circa 25 g).

Fierbeți tăițeii într-o oală cu 2 l de apă clocotită cu sare (o linguriță). După 10-15 minute, scurgeți pastele. Amestecați-le cu nucile rișnite, stafidele și coaja rasă de lămîie. Lăsați-le să se răcorească. Frecați gălbenușurile cu zahărul pudră și cel vanilat. Adăugați zeama de lămîie. Amestecați totul cu tăiței, ungeți cu unt o formă rotundă. Fresărați-o cu pesmet fin. Bateți albușurile spumă tare. Încorporați-le în compoziție, amestecînd delicat. Turnați totul în formă și coaceți 15-20 de minute, la cuptor la foc potrivit, încălzit din timp.

Înainte de a răsturna budinca pe platou, lăsați-o puțin să se răcorească. Serviți-o caldă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME:

MEDICALE

I.C.M. — Birzava, jud. Arad. — *În cardiopatia ischemică tratamentul cu Agozol, Miofilin, Oxiflavil a dat rezultate bune, după cum afirmați. Pentru ca acestea să se mențină, continuați tratamentul prescris. Nu credem să fie un emfizem pulmonar. Mai degrabă, un astm cardiac. Pentru precizare, este nevoie să consultați un medic cardiolog.*

ELISABETA PUFU — Colibași — Argeș : *Simptomele descrise arată tulburări de menopauză. Încercați injecții intramusculare cu Estrotest, o fiolă la cinci săptămîni interval, Emetiral drajeuri — trei pe zi și Hidroxizin, cîte două comprimate pe zi.*

EMIL MIHĂESCU — Petroșani. *În sinuzită, vă mai recomandăm antiseptice nazale (Mentorin), cîte două picături în fiecare nară, de trei ori pe zi, antiseptice faringiene : Faringosept comprimate — patru pe zi (se sug), inhalații cu Inhalant în apă fierbinte, seara. În caz de febră — Tetraciclină drajeuri (la șase ore, un drajeu împreună cu complex B — două drageuri). De asemenea, control periodic la medicul ORL.*

OLGA MARINESCU — Brașov — *Este o stare de surescitare nervoasă, datorată șocului primit. Încercați să nu vă mai gîndiți tot timpul la cele întîmplate și totul va intra în normal. Vă recomandăm Bromosedin, granule efervescente, din care veți lua de două ori pe zi cîte o linguriță dizolvată în jumătate pahar cu apă.*

DUMITRU MARINESCU — Alexandria — Teleorman — *în candidoză, tratamentul cu Stamicin — drajeuri dă rezultate bune. Continuați-l, conform prescripției. Local, vă pudrați cu Saprosan pulbere, dar numai pe piele. Strictă igienă locală. Adresați-vă din nou medicului dermatolog.*

FLORICA DRAGOMIT — Galați. — *Continuați să faceți trei serii de injecții cu Folcisteină. De asemenea, luați vitamina A drajeuri — șase pe zi, timp de 20 de zile.*

Adresați-vă medicului O.R.L. și dermatologului pentru precizarea diagnosticului.

NEAGOE IULIAN — Roșiori de Vede — Teleorman. *Încercați Scobutil comprimate — 2—3 pe zi, și Carbomedicinalis comprimate, cîte 2 (odată) după mesele principale (prînz și seara). Pentru precizarea diagnosticului, este necesară o reexaminare făcută de un medic specialist.*

CRĂCIUN PETRE — Comănești — jud. Bacău. *Tusea de care suferiți o puteți calma cu Codenal comprimate, din care luați 3 pe zi, sau Tusan (mitte) — tot 3 comprimate pe zi. Durerea o puteți calma aplicînd pe locul dureros Revulsin unguent — în strat foarte subțire, după care masați ușor pînă intră în piele. Prezentați-vă la control la Dispensarul T.B.C. de care aparțineți.*

NEGUȚ DUMITRU — Constanța. *În „Retinopatia diabetică" de care ne spuneți că suferiți primează tratamentul antidiabetic și regimul respectiv. Vă adresați din nou medicului oftalmolog care vă va prescrie medicamentele necesare retinitei de care suferiți.*

ANASTASIA RUSU — com. Tînban — jud. Satu-Mare. *Tratamentul indicat în neuromiozită este cel ce vi s-a aplicat. Clinici de specialitate (neurologie) sînt la Cluj sau la București la Spitalul Dr. Gh. Marinescu, șos. Berceni nr. 10.*

VASILE N. Constanța. *Suferiți de nevroză astenică care vă preocupă prea mult. Vă recomandăm : să nu vă mai gîndiți la starea fizică de care vă plîngeți, să faceți zilnic exerciții fizice, plimbări în aer liber : Ca medicamente : ser neurotonic în injecții (una pe zi) subcutanat (o serie, 12 injecții), sirop tonic — o linguriță, de două sau trei ori pe zi înaintea meselor. Napoton drajeuri una-două pe zi. Continuați tratamentul cu Testosteron sub supraveghere medicală.*

Dr. G. ALESSEANU

JURIDICE

ATANASE H. — București. Vă veți adresa comisiei de judecată de pe lîngă Comitetul executiv al Consiliului popular al sectorului pe raza căruia locuiește persoana care vă datorează suma de 500 lei. Aceste comisii au competența de a încerca împăcarea părților în litigiile dintre persoane fizice, avînd ca obiect plata unei sume de bani sau predarea unui bun mobil, cînd valoarea litigiului nu depășește 30 000 lei.

ILIE STĂNESCU — Buzău. Vi s-a dat un răspuns corect, iar soluția instanței este legală. Codul familiei prevede că actiunea în tăgăduirea paternității poate fi pornită numai de soțul mostenitor. Actiunea în tăgăduirea paternității se prescrie însă în termen de șase luni de la data cînd tatăl a cunoscut nasterea copilului.

D-TRU DUMITRESCU — Comuna Pietroasele, jud. Buzău — În conformitate cu prevederile legale, dv. veniți la mostenire în concurs cu copiii. Aveți dreptul la o pătrime din averea rămasă de pe urma soției decedate. Așadar, vi s-au dat relații corecte în legătură cu dreptul copiilor rezultați din căsătorie în sensul că aceștia mostenesc trei pătrimi din averea mamei lor.

N. ANGHELESCU

DE ÎNVĂȚĂMÎNT

I. MARCOVICI — Craiova. Lucrarea de diplomă trebuie să rămînă în arhiva facultății respective chiar dacă ea nu a fost acceptată, aceasta, din rațiuni ușor de înțeles. Ne surprinde că nu dispuneți de o copie de pe lucrare. Dacă se poate reveni asupra temei ? Bineînțeles, cu condiția ca lucrarea să corespundă din punct de vedere calitativ.

MARIANA CĂTĂLINA ARVAT — Constanța. Am mai răspuns și altor cititori în legătură cu școala pe care o căutați și am putea să facem lucrul acesta și acum, dar considerăm că este prematur. Amintiți-ne de aceasta printr-o scrisoare prin aprilie întrucît nu știm ce noutăți au intervenit în materie de examene.

I. CARTALEANU — Constanța. Fiindcă sînteți constănțean și fiindcă aveți în oraș o agenție Tarom, faceți un drum pînă acolo și vorbiți cu șeful agenției pentru a vă orienta spre instituția care vă poate da un răspuns concludent în legătură cu situația dv.

C. ȘERBAN

HORTICOLE

VASILE A. MARINESCU — București. Vă satisfacem dorința prezentîndu-vă cîteva indicații privind îngrijirea crinului de iarnă (Amaryllis) pentru asigurarea unei bune înfloriri. Planta trebuie să treacă printr-un repaus de circa trei luni (octombrie-decembrie) în care timp frunzele se îngălbenesc și cad, timp în care nu mai trebuie udată deloc.

După pornirea în vegetație (decembrie), planta se trece la lumină, însă pînă la apariția tiilor florale se udă foarte puțin. Dacă se udă abundent în acest timp, se dezvoltă mult frunzele în dauna înfloritului. După înflorirea tuturor bobocilor este bine ca planta să fie transplantată într-un ghiveci mai mare, cu grijă să nu se rănească rădăcinile cărnoase.

Un bun amestec de pămînt pentru crinul de iarnă este cel format din mraniță, pămînt de țelină și nisip.

LAURA ANDRONESCU — București : Îndrăgiți foarte mult azaleele și doriți să vă procurați o plantă de la florărie însă nu cunoașteți conditiile de îngrijire.

În timpul înfloritului (iarna sau primăvara), trebuie asigurată plantei cît mai multă lumină și evitate schimbările bruste de temperatură care pot provoca căderea bobocilor florali. După înflorire, azaleea se ține într-o încăpere răcoroasă și se udă mai puțin. Vara, planta va fi scoasă în grădină sau în balcon. În orele de arșită, trebuie umbrită. Toamna (septembrie-octombrie), azaleea va fi mutată din nou, în apartament și va fi udată cu regularitate, atît florile cît și frunzele. Este preferabil să se folosească apă de ploaie.

Ing. ȘTEFAN BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad".
Roman, jud. Neamț

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

S-O FI LĂSAT LA TEATRU... SĂ N-O FI LĂSAT?

de Mihai STOIAN

„Stimate tovarăşe curier,

Deşi primiţi un număr mare de scrisori cu cazuri deosebite — unele chiar grave — totuşi vă rugăm să răspundeţi şi acestui caz mai „mărunt". Fetiţa noastră cea mare se află în primul an al liceului şi, în calitate de părinţi, sîntem foarte mulţumiţi de comportarea ei acasă, în colectivitate şi, mai ales, de rezultatele foarte bune pe care le are la învăţătură. Între noi, părinţii, se ivesc însă şi unele cazuri de neînţelegeri în legătură cu felul cum îşi împarte copilul bugetul de timp. Nu de puţine ori ea îşi petrece majoritatea timpului ajutînd la treburile gospodăreşti, citind romane, reviste sau stînd la televizor, iar în ultimele ore, pe care le mai are la dispoziţie (dacă le mai are), îşi pregăteşte lecţiile (de multe ori pînă după orele 24).

Dorim, stimate curier, să fiţi judecătorul nostru într-un caz concret, petrecut zilele acestea, şi să ne spuneţi dacă pe Gabi (aşa o cheamă pe fetiţă) trebuia sau nu să o lăsăm să meargă la un spectacol de teatru din localitate. Marţi după amiază nu şi-a pregătit nici o lecţie, pentru că a doua zi, miercuri nu are cursuri, ci ore de practică. Miercuri a venit de la fabrică (acolo face orele de practică) la orele 14,30, a mîncat şi, simţindu-se obosită, s-a culcat cîteva ore, cu gîndul ca la ora 18 să meargă la un spectacol de teatru în oraş. Pentru motivele expuse mai sus, tatăl copilului nu acceptă vizionarea spectacolului, mai ales că piesa durează cel puţin trei ore — în total — şi deci iarăşi ar fi fost să începapă pregătirea lecţiilor (la cele cinci teme) de la orele 21 în sus.

Mama, dimpotrivă, insistă să plece copilul la spectacol, pentru următoarele motive :

— copilul nu a minţit cînd a spus că n-a pregătit nici o lecţie, încă, pentru a doua zi ;

— este o fată excepţional de cuminte, vrednică şi foarte bună la învăţătură ;

— se „descurcă ea" cu pregătirea lecţiilor şi după orele 21 ;

— nu trebuie să interzicem copilului să vadă un spectacol de teatru (ele fiind foarte rare).

Spuneţi-ne, stimate tovarăşe curier, dacă în aceste condiţii, Gabi trebuia lăsată la teatru şi care din părinţi are dreptate ?

FAMILIA F. — Călăraşi"

Stimată *familie F.*, nu socotesc „incidentul" prea... minor pentru a-l dezbate aici în coloanele *curierului* (şi, oricum, cred că este un bun „pretext" pentru o discuţie mai largă, de principiu, în legătură cu „orarul şcolar" şi „orarul de-acasă"). De la bun început, ţin să precizez că nimic din ceea ce voi încerca să spun n-are (într-una mă văd nevoit să subliniez asta !) *valoare... universală*, adică nu se aplică matematic, la orice tip de copil, la orice ambianţă familială etc. Cu alte cuvinte, deşi dv. mi-aţi schiţat cîteva din liniile fundamentale ale raporturilor din cadrul familiei F., îmi este încă nespus de greu să trag vreo concluzie... sigură. Încerc, totuşi...

Spuneţi că Gabi este „o fată excepţională de cuminte, vrednică şi foarte bună la învăţătură", dar vă plîngeţi că se culcă după miezul nopţii (îşi face lecţiile după ce citeşte, stă la televizor etc.). Aici, fără să fiu medic, pot afirma că lucrurile nu-s în regulă, deoarece (am citit şi eu, nu-i greu să găsiţi şi dv. cărţi în care se explică limpede că somnul — *la timpul potrivit* — nu-i egal cu somnul... la orice oră : pare-se, orele 21—22 sînt cele mai indicate pentru culcare, pentru că apoi există o suprasolicitare care împiedică odihna profundă, reparatorie faţă de eforturile de peste zi). Mai mult chiar : un elev care se culcă după miezul nopţii şi adună, de-a lungul timpului, „ore minus" de somn, dă un randament şcolar scăzut... (aşa scrie în cărţi). Dar dv. singur recunoaşteţi că Gabi dă un randament şcolar „excepţional". Care-i... misterul? Şi, în fond, ce anume vă provoacă temerile ? (în afara justificatei dv. pretenţii, care se cuvine a fi însuşită de Gabi, desigur numai după ce şi soţia dv. va adera total la ea : culcarea în jurul orei 22, lecţiile făcute anterior programului de televiziune, lecturii). Cît priveşte „unele cazuri de neînţelegere" între părinţi, pornite tocmai din părerile deosebite existente referitoare la program, la folosirea timpului liber etc. — nimic grav, asta se întîmplă în 99,99% din familiile cu copii şcolari. Îmi permit doar să vă atrag atenţia că „dialogurile în contradictoriu" n-ar trebui (în limita posibilului) să se consume în prezenţa... subiectului (în nici o situaţie, chiar cînd nu-i copilul de faţă, n-are rost — aşa ar fi *ideal* — să dăm vina unii pe alţii, taţii pe mame, mamele pe taţi, cînd adevărul gol-goluţ este că *fiecare situaţie* are un „ce" al ei, specific, că nu-i deloc uşor să deţii exclusiv cheia succesului în educaţia propriului copil). Iar apropo de faptul concret din scrisoarea dv. — trebuia sau nu să meargă Gabi la teatru — ce să spun? Aşa cum prezentaţi lucrurile, poate că *trebuia !...* în măsura în care întotdeauna, aşadar şi pînă atunci, îşi făcuse lecţiile după programul de televizor... Vreau să vă fac să credeţi în ineficacitatea, în inutilitatea măsurilor forte, brusce, a schimbărilor de 180° din sfera educaţiei. Vă înţeleg perfect, şi vă respect integral grija pentru destinul frumos al copilului dv. neliniştile tainice care chinuie sufletul fiecărui părinte adevărat le cunosc şi eu, deduc că, în ziua aceea, n-aţi mai vrut să treceţi peste ceea ce, de fapt, gîndeaţi de mult (şi întemeiat) : că programul fiicei dv., de-acasă, nu e cel mai înţelept... Dar hotărîrea subită de a-i interzice mersul la teatru — credeţi — a modificat, esenţial, ceva ? Poate că era de o mie de ori preferabil ca, *de comun acord* cu soţia, să fi fost stabilite nişte „măsuri" (cuvîntul nu trebuie să vă sperie) care, aplicate consecvent de *amîndoi*, treptat, de-a lungul timpului, să fi condus la corijarea... din mers a programului de-acasă. Acum, aşa cum s-au petrecut faptele, aţi provocat — dîntr-o intenţie bună, şi fundamental afectuoasă — o suferinţă (probabil ascunsă bine), mai ales că spectacolul la care vă referiţi e un lucru rar la Călăraşi...

Pe de altă parte, fiindcă atrăgeam atenţia, iniţial, că doresc să folosesc prezenta scrisoare drept „pretext" pentru o problemă de şi mai larg interes, iată, voi cita dintr-un deosebit de riguros articol apărut, nu de mult, în „Scînteia" sub semnătura prof. dr. Anton Vasilescu (redactor-şef al „Revistei de pedagogie") : *„Cu toate măsurile adoptate pentru descongestionarea planurilor şi programelor de învăţămînt, actuala situaţie din şcoală menţine încă un raport nesatisfăcător între timpul afectat orelor de predare — care atrag după ele un volum mare de timp şi de muncă pentru pregătirea temelor — şi orele libere ale elevului"*. Aşadar, dacă echilibrul necesar, obligatoriu, între ceea ce copilul face la şcoală şi apoi trebuie să facă acasă... şchioapătă (şi şchioapătă serios, nu din vina copiilor!), poate c-ar fi cazul să ne punem întrebarea dacă Gabi (şi atîţia ca ea, suprasolicitaţi, cu ore realmente libere prea puţine) nu şi-a găsit, cumva, în felul ei infantil, un echilibru care, slavă domnului, la ea dă rezultate bune, chiar foarte bune ? Să privim lucrurile şi aşa, deşi s-ar zice că vrem un răspuns categoric la o chestiune „minoră" : s-o fi lăsat la teatru, să n-o fi lăsat ?...

CURIER SĂPTĂMÎNAL

Repetiţio ?

Din relatările din presă, s-a aflat mai de mult ce s-a petrecut cu faimoasa statuie „Pieta", din Italia, pe care un dezaxat a încercat să o distrugă, spărgînd-o. Dar, se pare că acesta nu ar fi chiar primul atentat de asemenea natură, în istoria exponatelor muzeistice. Un gest asemănător s-a petrecut şi în anul 1845, la British Museum, din Londra.

Ştiţi ce s-a întîmplat atunci şi cine a fost „victima ?"

Cugetări

Numeroşi gînditori ai omenirii, din cele mai vechi timpuri şi pînă azi, indiferent dacă erau filozofi, istorici militari, savanţi din domeniul ştiinţelor etc. au reflectat asupra lumii înconjurătoare, exprimîndu-se foarte concis sub forma unor „cugetări". Multe dintre aceste cugetări reprezintă adevărate perle ale gîndirii. Şi în ţara noastră au existat şi există oameni cu astfel de aptitudini. Spre exemplificare, vă vom prezenta aici cîteva cugetări ale unui anumit personaj, un ilustru om de ştiinţă român. Ciiiti-le : merită cu prisosinţă !

1. — „E mai sătioasă pîinea ta decît pîinea străină, şi cea mai sătioasă e pîinea ta, cînd o împarţi cu alţii".

2. — „Încrederea nu se pierde decît o dată".

3. — „E bună numai pacea care s-a luptat şi care e în stare să lupte".

4. — „E firesc ca un prost să rîdă de tine, pentru că nu semeni cu el".

5. — „Niciodată oamenii mari n-au înţeles să fie mai mari decît ceilalţi".

Ştiţi cine a fost autorul acestor cugetări ?

VERIFICAŢI-VĂ CUNOŞTINŢELE

Curiozităţi calendaristice

Exceptînd anii bisecţi, există o serie de aspecte calendaristice, care se repetă cu regularitate. În întrebările ce vor urma, ce ne-au fost puse la dispoziţie de cititorul nostru **T. POPOVICI**, din Bocşa II, jud. Caraş-Severin, vor fi atinse unele din aceste aspecte, fără a se da deocamdată lămuririle de rigoare.

Cei care nu vor izbuti singuri să dea răspunsurile corecte, le vor găsi publicate în rubrica noastră din numărul următor al revistei.

1. Fiecare secol începe, firesc, într-o anumită zi a săptămînii. Care zile din săptămînă nu figurează însă la începutul nici unui secol, ţinînd seama de actualul calendar ?

2. Cîteva luni din cuprinsul unui an, luate două cîte două, încep totdeauna în aceeaşi zi a săptămînii. Despre ce luni este vorba ?

3. Fiecare an debutează într-o anumită zi a săptămînii şi se încheie într-o altă zi. Aceste zile sînt aceleaşi sau diferite ?

4. După ce perioadă de timp se repetă exact calendarul unui anumit an, atît în ceea ce priveşte datele, cît şi zilele săptămînilor, corespunzătoare acestor date ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Chiţibuşuri cu numere

Primul chiţibuş : cele două numere identice căutate sînt egale cu 50.

Într-adevăr, adunînd cifrele care le compun rezultă 5+0+5+0=10. Dar, 10×10=100, iar pe de altă parte, 50+50=100.

Al doilea chiţibuş : numărul cerut este 693. Se observă că 6×3=18 şi că dublul lui 9 este egal tot cu 18.

Minerale

Minerale cărora le corespund formulele chimice publicate în rubrica noastră, din numărul anterior al revistei, sînt următoarele :

1. Corindon ; 2. Baritină ; 3. Calcit etc. ; 4 Calcozină ; 5. Calcopirită ; 6. Pirită ; 7. Cromit ; 8. Clorură de sodiu ; 9. Cuarţ ; 10. Blendă.

Poşta cititorilor

Conform obiceiului, după sortarea răspunsurilor primite pentru întrebările din rubrica noastră apărută în nr. 850 al revistei, din 19.01.'74, rezultatul este următorul :

Maria Niţă, satul Chiţorani, jud. Prahova ; **Pavel Pop**, muncitor, Exploatarea minieră Săsar, Baia Mare ; **Toma Cristea**, Procuratura locală Băilesti, jud. Dolj ; **George Chiroiu**, Boldeşti-Scăieni, jud. Prahova ; **Magdalena Ghiţă**, Constanţa ; **Simona Popescu**, elevă, Liceul „Simion Bărnuţiu, Simleul Silvaniei, jud. Sălaj ; **Dumitru Tofan**, Timişoara.

Firesc, numărul cititorilor care ne-au trimis răspunsuri corecte a fost mult mai mare, însă, în primul rînd s-au selecţionat răspunsurile cele mai complete, cu mai multe variante şi apoi s-a procedat la tragerea la sorţi a şapte dintre ele. Am făcut aceste precizări, tocmai pentru că am primit numeroase răspunsuri bune, iar cititorii noştri ar fi putut să se mire că nu şi-au văzut numele publicate.

Gheorghe Mareş, pensionar, Slatina. Dacă numele dv. nu a fost menţionat printre cele ale cititorilor cărora li s-au reţinut materialele în vederea publicării, înseamnă că propunerile dv. nu corespund cerinţelor. Dacă numele dv. a figurat acolo, rezultă că materialul se va publica, dar nu vă putem preciza cînd, pentru că dispunem de o cantitate atît de mare de propuneri de la cititori, încît, practic, este foarte greu să facem asemenea precizări.

Ion Anculescu, pensionar, Moreni, jud. Dîmboviţa. A se vedea răspunsul dat cititorului nostru Gheorghe Mareş.

Teofil Dreghici, oraşul Gheorghe Gheorghiu-Dej, jud. Bacău. Problema cu maresalul „Hey" a fost lămurită în „Poşta cititorilor" din nr. 852 al revistei, publicat la 02.02.74. Sigur că nu era vorba de „Hey" ci „Ney", însă aceasta nefiind o greşeală de tipar sau de documentare, ci o dublă încercare de verificare a... cunoştinţelor. Nu este de altfel nici prima şi nici ultima dată cînd încercăm să ne dăm seama de temeinicia cunoştinţelor cititorilor noştri.

Maria Crişan, Lipova, jud. Arad. Dv. aţi dat un răspuns corect la problema cu drogurile. Cît priveşte însă materialul propus, sub formă de rebus, ar fi fost poate publicabil, dacă nu era puţin cam anacronic : a nu se uita că în prezent iniţialele ţării noastre nu mai sînt „R.P.R." ci „R.S.R." Poate reuşiti să reactualizaţi materialul ?

Notă. În nr. 851 din 26.01.'74, al revistei, la materialul din rubrica intitulată „Roata numerelor", în rîndul al treilea, de jos, în locul cuvîntului „însuşirii", se va citi „însiruirii", iar la materialul cu titlul „Drogurile în antichitate", în rîndul al doisprezecelea, se va citi „Santorin", în loc de „Sanatorin". Facem aceste precizări, pentru o cît mai corectă informare a cititorilor, eliminînd micile scăpări, uneori dificil de îndepărtat, pe complicata filieră a tiparului.

Ing. Liviu MACOVEANU

UMOR

M. OPROIU

Adrian ANDRONIC

— Stai, nene, n-o atinge ! Mama mi-a spus să-i aduc pîine albă ! ! !

— Aici, oamenii sînt foarte buni cu noi, aşa că poţi rămîne şi tu !

Vera HARITON

— Nu discut cu necunoscuţi
— E bine că mă cheamă Mişu ?
— Aşa-i cu totul altceva !

Cornel TABACU

— N-am furat. Martor mi-e dumnezeu !
— Înţeleg, este singurul martor pe care nu-l putem cita.

Fl. LAZĂR

— ...şi cînd mi-am dat seama că se defectase sistemul de răcire a pneurilor, era prea tîrziu : se arseseră chiulasele !...

REBUS ● REBUS ● REBUS

ŞCOLĂREASCĂ

ORIZONTAL : 1) Oglinda clasei (pl.) : 2) „Şcoala din...", pictură celebră de Rafael, prin care a adus un elogiu gîndirii omeneşti, filozofiei şi ştiinţei din antichitate — Locul unde-i şade bine elevului ; 3) Început de remediere ! — Semne grafice ; 4) Selecţionaţi — La capătul băncii ! — Cult ! 5) În pagini ! — Înainte — Animale ; 6) A hiberna — Copil poznaş (fig.) ; 7) Ogor pregătit pentru semănat — Sînt folosite pentru teme ; 8) Începutul lecţiei ! — În pian ! — Rădulescu Viorica — Din milă ! 9) Pauză şcolărească ; 10) Alături de Cloşca şi Crişan — În bloc ! 11) Pupitru... de comandă — Particola elogiului pentru fruntaşi.

VERTICAL : 1) Autorul schiţei „Un pedagog de şcoală nouă" ; 2) Îmbină teoria cu practica — De la început harnic ! 3) Se dau acasă — În centrul oraşului ! — Numele mai multor riuri din Europa ; 4) Cel şcolar începe în septembrie — Pe ele se întrec şi elevii ; 5) Limbă care se studiază la liceu — Reactiv folosit în experienţele de laborator ; 6) Nu-i des ; 7) Cartea începutului (pl.) ; 8) Un „buchet" de note — Se întrec (sing.) ; 9) Închide ochii — Diminutiv — Unealta şcolarului ; 10) Ore (fig.) ; 11) Manuale — Şcolari.

Nicolae PESCARU

Cuvînt rar : ROT

VINE

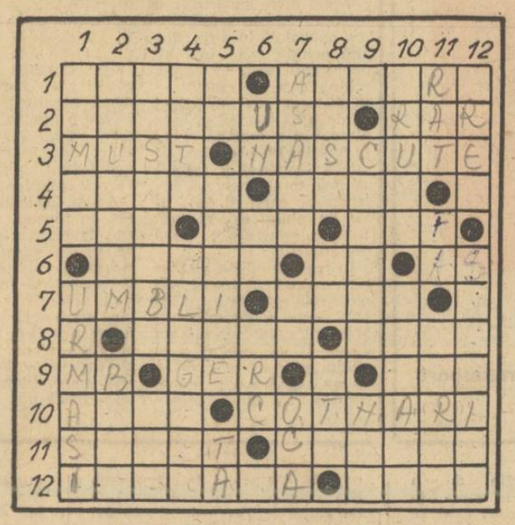

ORIZONTAL : 1) Le vine unora... cu supărare — Vine pe două cărări ; 2) Nu poate veni (fem.) — Din cînd în cînd... 3)...vin ...în trecere — Venite pe lume ; 4) O anumită culoare... — ... şi un anumit pom ; 5) Unul din pseudonimele lui Caragiale — Haină — În vine ; 6) Vine odată cu anul ! — Două „figuri" geometrice — Unu la zar ; 7) Pe unde vii şi pe unde pleci (dim. pl.) — Urcat ; 8) Vorba... vine (pl.) — A veni acasă ! ; 9) Mircea Bălan — Vine cu iarna — Livadă (reg.) ; 10) Intervine pe ogoare primăvara şi toamna — Vin din Moldova ; 11) Venit pe neaşteptate — Venit ilegal ; 12) De-abia vine (fem.) — Vine de la Margareta.

VERTICAL : 1) Cei ce-s oricînd bineveniţi — Vin după noi ; 2) Şi-a venit în fire — Vine de la... roşu şi negru ; 3) Are pe vino-neoa — De unde ne vine... abecedarul ! 4) Înainte de... măgăruş ! — Vine galben ; 5) Vine în centru ! — Vine — Venită în cele din urmă ! 6) Vin doi, trei... după el — Mirare monovocalică — Aşa-i felul lui, un du-te-vino pe apă ; 7) A da năvală — Sesiune ! — Măsură veche ; 8) Vine cu de-ale gurii — Vine de la... găină ! — A veni pe neaşteptate ; 9) Bun... venit... — Tot un fel de vino-ncoa ; 10) Vine odată cu medicul (pl.) — La ele, e un du-te-vino... ; 11) Literă slavonă — Revine în faţă ! — Vine din dragoste ; 12) Pleacă şi vine la ore precise — E bine venită, cînd treburile nu mai merg.

N. ARAGON

Cuvinte rare : EC, RAT, NUR, IAT.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

DIVERTISMENT MUZICAL

ORIZONTAL : Mama — Steluţa — Inima — Orăşel — Miri — Ison — Nl — I — Enescu — Ton — Patria — Lara — CA — Ion — Van — T — Ageri — Lehar — VA — Icter — Sir — Ana — AO — Dae — A — Dima — Stir — NV — Înainte — Cloe — Ain — Liliacul.

VREME DE IARNĂ

ORIZONTAL : Patinatoare — Avalanşa — AS — Răciţi — Sare — Ara — Ama — Ren — ZA — Ala — RI — I — A — AL — Troian — Pucuri — M — P — Elena — Casap — ZI — Eterne — A — Itaca — Ierni — Eratic — Ere.

JOCURI DISTRACTIVE

MOZAIC

Vă invităm la rezolvarea unui joc de perspicacitate, rugîndu-vă să indicaţi dacă cele patru bucăţi de mozaic din dreapta (numerotate A, B, C şi D) îşi au, toate patru, (sau trei sau două sau niciuna), echivalentul ca formă în mozaicul din stînga.

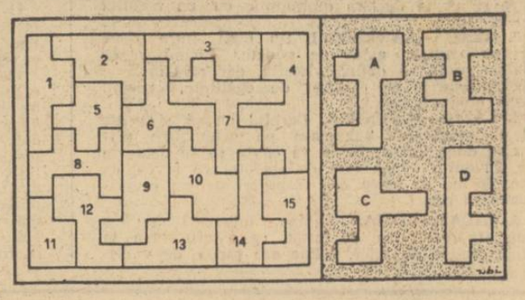

(Soluţia în numărul viitor)

CARTEA PRIN POŞTA

COMOD ŞI RAPID

Vă puteţi completa biblioteca personală cu titluri valoroase din beletristica românească şi universală.

Adresaţi-vă în scris librăriei „Cartea prin poştă", unitate a cooperaţiei de consum din Bucureşti, str. Serg. Nuţu Ion nr. 8—12, sectorul 6, care vă trimite rapid la domiciliu, prin colet poştal, următoarele titluri existente în stoc :

Mann Th. — Lotte la Weimar, lei 14
Manchester W. — Armele lui Krupp, lei 55
Popovici T. — Străinul, lei 18
Rebreanu L. — Răscoala, lei 13
Rolland R. — Jean Cristophe, vol. I—II, lei 41
Stancu Z. — Scrieri vol. III—IV (Sarea e dulce, Cefe de taur), lei 64
Stancu Z. — Desculţ, lei 14
Stendhal — Armance. Roşu şi negru. Lucien Leuwen. Mînăstirea din Parma.
Nuvele. Lamiel, vol. I—II, lei 160
Tolstoi Al. — Calvarul, vol. I—III, lei 41
Verne J. — Căpitanul Hatteras, lei 22
Verne J. — Steaua Sudului, lei 11,50. (5749)

OFICIUL NAŢIONAL DE TURISM „CARPAŢI" BUCUREŞTI

prin Agenţia de excursii cu turişti români în străinătate din Bucureşti, Cal. Victoriei nr. 100 (telefon 16.44.31) şi Oficiile judeţene de turism din întreaga ţară, oferă un bogat program de excursii în R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, R.P. Ungară, U.R.S.S., R.P. Chineză — R.P.D. Coreeană cu date de plecare în aprilie, mai şi iunie 1974.

De asemenea, continuă înscrierile pentru excursiile cu date de plecare în luna martie a.c.

La cererea colectivelor de salariaţi din întreprinderi, instituţii, cooperaţie, cluburi şi asociaţii sportive, organizaţii obşteşti, şcoli etc. se organizează excursii pentru grupuri compacte, cu diferite mijloace de transport pe itinerarele şi la datele stabilite prin programele respective.

Pentru turiştii din Capitală care călătoresc în străinătate pe cont propriu se asigură şi rezervări de bilete de tren şi avion prin filiala de turism din Bucureşti, Bd. Republicii nr. 197, telefon 35.64.52.

PUBLITURISM (5733)

Concedii şi excursii prin oficiile judeţene de turism

OFICIILE JUDEŢENE DE TURISM din întreaga ţară pun la dispoziţia publicului pentru lunile februarie şi martie, bilete la odihnă şi tratament în următoarele staţiuni :

Odihnă : Borsec, Buşteni, Moneasa, Păltiniş, Predeal, Sinaia, Sovata, Tuşnad, Balványos, Izvoarele (Maramureş), Lacu Roşu.

Tratament : Borsec, Bazna, Buziaş, Căciulata, Călimăneşti, Eforie Nord, Olăneşti, Ocna Sibiului, Pucioasa, Sovata, Sinaia, Singeorz-băi, Slănic Moldova, Covasna, Balványos, Moneasa, Geoagiu-băi.

Tariful de transport pe C.F.R. şi I.T.A. pentru posesorii biletelor la odihnă şi tratament în staţiunile sus menţionate este redus cu 50%.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50% la tariful de cazare şi masă.

* * *

OFICIILE JUDEŢENE DE TURISM vă invită să participaţi în această perioadă la excursiile organizate pe diferite itinerare în ţară şi străinătate.

Procurarea biletelor şi înscrierea la excursii se fac la toate sediile oficiilor judeţene de turism şi filialele Întreprinderii de turism, hoteluri şi restaurante din Bucureşti.

PUBLITURISM (5732)

ÎN JURUL RINGULUI

de Valeriu MIRONESCU

Să părăsim vreme de o săptămînă pădurea deasă a fotbalului și să intrăm pe poarta sportului unde gongul ia locul fluierului. Cînd aud de fluier mă gîndesc la arbitri. Conform înțelegerii anunțate, mai mulți amatori de box, medici, antrenori, ziariști, neam reunit în jurul ringului la parcul „23 August" ca invitați ai conducerii tehnice a lotului reprezentativ. A fost pentru noi prima reîntîlnire din acest an cu luptătorii noștri fruntași, abia întorși de la munte, unde au schiat și au tăiat zilnic lemne după bunul obicei din bătrîni. De fapt, cu boxul o începusem de dimineață. Nu să-l practic, doamne ferește ! Cum lunea mie îmi ține loc de duminică, adică sînt liber și fac ce vreau, cîteodată, mă dusesem la sala clubului Steaua. Acolo membrii lotului de tineret antrenați de către Teodor Niculescu — adjunct și Constantin Ciucă, fostul campion european — încrucișau mănușile în chip de ultimă verificare, înaintea turneului din Iugoslavia, cu cîțiva dintre elevii maestrului Ion Chiriac. E un anume Hajnal, nu Iuliu și nici fotbalist, ci Carol, despre care privindu-l cum boxează încă poți să spui că ar avut parte de o dimineață de gală. Nu știu cum avem noi norocul să ne îngrămădim talentele la categoria ușoară, fiindcă și Hajnal e aici în greutate fizică, într-un loc unde de-acum există Calistrat Cuțov, Dobrescu, dar și Simion, Cuțov cel mic, e pe aproape, iar Sandu Mihalcea nici el nu-i prea departe. Aș zice că, în momentul de față, noi titularizăm trei categorii — 60 kg, 63,5 kg și 67 kg — cu luptători de la „ușoară" !

Să revin la întîlnirea de după amiază, întîlnire fără box pe ring cum s-ar crede, dimpotrivă chiar, alergări — sprinturi repetate și semifonduri pentru teste — toate în aer liber, urmate de lucru cu coarda, zgomot obsedant al corzilor lovind ritmic parchetul, de sute, de mii de ori. Figuri devenite impasibile, frații Cuțov, Gruescu, Tone și Marian, Gabriel Pometcu și Ciochină, Mihalcea, frații Tirilă, Al. Năstac, Ion Alexe — concentrare interioară sau, poate, destindere absolută prin acte intrate în obișnuință pînă la stadiul de simplu reflex ?

La un moment dat zgomotul de fond se schimbă, brusc, o comandă de la antrenori îndreaptă pe tineri spre sacii masivi — se aud acum, iarăși ritmic, lovituri înfundate, pielea mănușilor de pielea sacilor, același tip de lovituri zvicnite de același boxer, repetare interminabilă, directă de dreapta, Al. Năstac, croșeu de dreapta, Mircea Tone, și așa mai departe, cu tendința spre dobîndire de reflex fulgerător. Mă uit pe furiș, un grup — exact medicii Șt. Sihota, I. Iamandi, P. Radovici, I. Ionescu — sînt parcă hipnotizați de ceea ce face Al. Năstac : formidabila lovire cu dreapta, sacul zboară înspre înapoi la 5—6 secunde cu Ion Popa cu tot, sacul și corpul antrenorului care ține „contra", par la un loc ușoare pentru ceea ce poate Năstac. Mi-aduc aminte de tristețea din vorbele lui Năstac, vara trecută, la Belgrad, după meciul final cu Lemeșev : „M-a făcut mama prea scund pentru categoria mijlocie..."

Gabriel Pometcu e cu zîmbetul pe buze, ca de obicei. Zîmbea și la Belgrad, cînd s-a pronunțat decizia aceia nedreaptă, zîmbise și atunci cînd salutase publicul belgrădean. „Ce, era să pling, de față cu lumea ? De plîns, am plîns noaptea, pe întuneric, cu capul în pernă !".

Probabil, n-ar fi trebuit să fac publică această mărturisire a lui Gabriel. Mă gîndesc, totuși, să știe suporterii cu ce fel de sentimente își pregătește Pometcu apropiata revanșă în partida cu Foster. De fapt, nu cu Foster, ci cu juriul. Despre Foster, pugilist foarte puternic dar și foarte corect, pentru știința viitorilor spectatori bucureșteni la meciul-revanșă, pentru aprecierea justă a lui, trebuie să-mi spun părerea ca ziarist de față la precedenta întrecere, susținîndu-mi-o cu tăria opinici lui Pometcu însuși : Foster e un adevărat sportiv, un boxer și ca spirit, fair, nu s-a bucurat de ceva despre care știa că nu-i aparține.

Va fi anul acesta, anul lui Pometcu ? Țelurile campionului nostru sînt acum mari și ambițioase, departe de a viza rezultatul unui singur meci. În august se vor desfășura primele campionate mondiale din istoria boxului, vom scrie atunci despre un român, campion mondial la categoria pană ? Aș vrea, alături de dumneavoastră firește, să se împlinească, nu visul, ci țelul acestui Gabriel Pometcu, băiat cu zîmbetul veșnic pe buze, „stîngaciul" care ne încîntă nu numai prin victorii pur și simplu, ci și prin spectacolul ce ni-l oferă lupta sa pe ring.

Totuși, în acea seară de luni, am avut parte și de cîteva meciuri senzaționale. Fidel promisiunii ce ne-o făcuse, doctorul Șt. Sihota — acest amator care gustă boxul și în intimitatea locuinței personale — a venit încărcat cu aparatele proprii și ne-a proiectat în 17 minute de film 9 knock-out-uri celebre. Pe varul pereților au prins viață la rînd un Sugar Ray Robinson al stilului cel mai pur, un demolator total — Rocky Marciano, un Joe Louis — tînăr, un Clay-Ali și mai tînăr. Relantiuri și repetări marcau fazele cu pricina, marcau și sufletele noastre de spectatori la marile umbre ale boxului. Am văzut și un meci Frazier contra unui colos de 120 kg care făcea senzație cu mai mulți ani în urmă — Buster Matthys. A învins, firește, Joe, deși abia ajungea pînă la pieptul adversarului. Nici o îndoială însă, Joe Louis și Clay tineri erau un fel de culme a boxului modern. Antrenorii emeriți Ion Popa și Petre Mihail ne-au dat la sfîrșit un clasament al preferințelor : 1. Joe Louis ; 2. Marciano ; 3. Clay...

Ne vom reîntîlni în jurul ringului marți, 12 martie, ora 18 ca invitați ai șefului clubului Steaua, colonelul Maximilian Pandele, spre a asista la antrenamentele elevilor lui Ion Chiriac în vederea turneului la diferitele categorii de greutate. Cu acea ocazie, sperăm datorită promisiunii dr. Ion Drăgan, să avem printre cei din jurul ringului pe dr. Tiberiu Popa, șeful Laboratorului de medicină nucleară de la spitalul Panduri, care ne va informa despre unele mijloace moderne de intervenție în sprijinul performanței sportive.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Atenție campionatului republican de juniori • Opinii privind decizia meciului Clay-Frazier • În timp ce Frazier cere o revanșă, iar Clay s-a retras în mijlocul familiei, Foreman adoptă, în continuare, o atitudine prudentă...

• **CAMPIONATUL REPUBLICAN** pentru juniori mari și mici (faza municipală) se află în plină desfășurare, în orașul București. Tineri pugiliști în număr de 286 reprezentînd 18 asociații sportive își măsoară forțele pentru a obține calificarea pentru finale (**5 mai** : faza zonală a orașului București). Ar fi de dorit ca antrenorii bucureșteni sprijiniți de comitetul orășenesc, care trebuie să privească cu deosebită atenție această acțiune, să se preocupe cu toată dăruirea pentru promovarea și descoperirea altor talente atît de necesare pugilatului nostru. O importantă covîrșitoare la succesul galelor îl pot avea cluburile Dinamo, Grivița Roșie, Olimpia și Progresul care printr-o minuțioasă programare pot pune la dispoziția organizatorilor sălile lor de sport. Sperăm că pînă la 5 mai, ziua finalelor, să avem posibilitatea să așternem rînduri elogioase la adresa organizatorilor, participanților și antrenorilor. Vom urmări aceste gale acordîndu-le importanța cuvenită.

• **ÎNTREBĂRI RĂSPUNSURI : Ion Bejan București** : Joe Louis și Max Schmeling s-au întîlnit de două ori. În primul meci amical disputat la 12 iunie 1936 la New York, Max Schmeling a cîștigat prin ko în repriza a 12-a. Doi ani mai tîrziu, la 22 iunie, tot la New York, Joe Louis care devenise campion al lumii printr-o victorie obținută în fața lui Braddock, l-a făcut ko în prima repriză pe Max Schmeling. La a doua întrebare vă răspundem : „Pentru faptul că nu se mai programează gale importante în Capitală, vinovate sînt cluburile și asociațiile sportive, ai căror funcționari nu dau dovadă de spirit organizatoric și de inițiativă".

• **CONTINUĂ COMENTARIILE** pe marginea revanșei meciului secolului Clay—Frazier. Fostul campion al lumii, celebrul Jack Dempsey în vîrstă de 78 de ani a declarat că după opinia sa Frazier cîștigase deoarece Clay a obstrucționat tot timpul. Un alt fost campion al lumii, Emile Griffith, a arătat că judecătorii au greșit cînd i-au acordat verdictul lui Clay. Păreri și păreri. Ne facem datoria să le publicăm, arătînd că totuși arbitrul de ring Perez a acordat cel mai valabil verdict : 6 reprize lui Clay, 5 lui Frazier și una nulă. O declarație a lui Joe Frazier : „Pentru mine a început asaltul de a-mi recuceri centura mondială. Dacă Clay doreste mă voi întîlni cu el în următoarele 6 luni. Prietenul meu Norton îl va învinge pe Foreman și mă va răzbuna. După două săptămîni de vacanță îmi voi relua antrenamentele la Philadelphia". După cum ușor se poate constata ambițiosul Frazier ține cu orice chip să revină pe primul plan. Numai să fie de acord și managerii. Altfel... • Nici Clay nu somează. După meciul victorios cîștigat în fața lui Frazier la Madison Square Garden el a plecat la Louisville, orașul în care locuiește familia sa. Se poartă în prezent tratative pentru un al treilea meci între Clay și Quarry care ar urma să aibă loc la 6 sau 13 mai la New York. Reamintim cititorilor că în primele două partide Clay a cîștigat înainte de limită. Se spune însă că Jery Quarry ar fi în mare formă. De altfel în luna decembrie a anului trecut Foreman care deține centura a refuzat un milion de dolari pentru a-l întîlni pe Quarry. Foreman este foarte prudent.

• **DUPĂ LUIS FIRPO** și Pasquale Perez, supercampioni la vremea lor, pugilatul argentinian are un strălucit reprezentant în persoana deținătorului centurii mondiale la „mijlocie" Carlos Monzon. Acesta, fără prea mari eforturi, l-a învins la Puteaux, prin abandon în repriza a 7-a, pe campionul lumii la „semimijlocie" Jose Napoles. Monzon continuă să fie neînvins (n-a pierdut în ultimii 10 ani). Dacă presa internațională îl consideră pe Monzon un adevărat „rege" al mijlocilor, un boxer de celebritatea lui Ray Sugar Robinson, în schimb ziariștii din Mexic îl acuză pe Napoles că nu s-a pregătit cum trebuie pentru acest meci, pierzîndu-și nopțile în celebrul bar parizian „Lido".

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

CHIRIAC MANUȘARIDE arbitru de fotbal București :

„În numărul 853 din 9 februarie 1974 al revistei „Magazin", la animata rubrică „Poșta rotundă", cititorul *Vintilă Julea* din Craiova, pornind de la o chestiune de manifestare a spectatorilor (ofensele la adresa arbitrilor), ajunge la una din cauzele care o generează (neconoașterea regulilor de joc). Preocuparea corespondentului dv. este cu atît mai notabilă cu cît domnia sa abordează una din problemele dificile, de pură interpretare, ale Regulamentului jocului de fotbal, în speță anihilarea poziției de ofsaid a unui jucător atunci cînd mingea a fost atinsă sau jucată, ultima oară, de un adversar.

Pornind de la premisa că prin „minge de la adversar" s-ar înțelege „minge trimisă dintr-o greșeală a apărării" și nu „dintr-o deviere a mingii" trimisă de atacanți, corespondentul dv. ajunge la concluzia că interpretarea dată de Colegiul Central al Arbitrilor este eronată. Or, în această privință Regulamentul de joc nu conține o asemenea limitare, textul art. XI menționînd că un jucător nu este în ofsaid „dacă mingea a fost *atinsă* sau *jucată*, ultima oară, de un adversar".

De altfel, problema nu a scăpat forului european al arbitrilor și, ca dovadă, încă în anul 1969 ea a fost inclusă pe ordinea de zi a cursului de la Florența la care au participat arbitrii de elită de pe continentul nostru. Într-o alocuțiune ținută la acest curs, A. D. McMullen, făcînd abstracție de faptul că arbitrii vor sancționa sau nu un jucător aflat în ofsaid, se referă, în esență, la problema *existenței* sau a *inexistenței* ofsaidului în cazul cînd un jucător intră în posesia mingii după ce a fost atinsă sau jucată de un adversar. „După ce constată — afirmă McMullen — că un jucător se află în ofsaid, unii arbitri așteaptă să vadă rezultatul pasei. Dimpotrivă, alții fluieră îndată ce mingea a fost trimisă înainte. În unele situații în care se execută o pasă lungă, arbitrul dispune de timpul necesar pentru a fluiera ofsaidul în alte situații, cînd se execută pase scurte, arbitrul nu poate dispune de timpul necesar pentru a fluiera înainte ca adversarul să fi atins mingea. Dar — arată Mc.Mullen — chiar dacă arbitrul ar fi avut intenția de a-l sancționa pe jucătorul respectiv pentru faptul că se afla în ofsaid, cu toate că mingea a fost atinsă sau jucată de un adversar înainte de a fi oprit jocul, el nu mai poate hotărî că a fost ofsaid. De ce ? Pentru că — conchide Mc.Mullen — regulamentul de joc prevede clar : „un jucător nu este în ofsaid dacă mingea a fost atinsă sau jucată, ultima oară, de un adversar".

Desigur, numai înțelegerea justă a unei asemenea interpretări subtile de către marea masă a iubitorilor jocului poate înlătura aprecierile greșite și, adeseori, tendențioase, jignitoare, la adresa „cavalerilor (dar și martirilor) fluierului". O abatere de la regulament — în cazul nostru, ofsaidul — trebuie apreciată într-un anumit context și nu în funcție de implicațiile ei anterioare sau posterioare, ori de desfășurarea ulterioară a jocului.

Fără îndoială că, după cum arbitrul este *obligat să oprească jocul în momentul plecării mingii în direcția jucătorului aflat în poziție de ofsaid* și că nu trebuie să aștepte pentru a vedea dacă mingea ajunge sau nu la acest jucător, tot la fel, din simetrie de rațiune, el este *dator să nu mai facă acest lucru după ce mingea a fost atinsă sau jucată de un adversar*. Există în arbitraj imprejurări obiective, independente de voința arbitrului (nu a sesizat, ori nu i s-a semnalizat poziția de ofsaid, nu a observat sau a interpretat în alt sens semnalizarea arbitrului de linie etc.) care nu se pot ignora. Ar fi un nonsens ca arbitrul, după ce mingea atinsă de adversar ajunge la jucătorul aflat inițial în ofsaid, să sancționeze ofsaidul. Este ca și cum ar anula o lovitură de pedeapsă după ce s-a executat și s-a marcat gol.

Neîndoielnic că arbitrii nu se pot prevala de o asemenea justificare spre a transforma excepția în regulă. Dar, omenește vorbind, astfel de probleme (în practică reduse ca frecvență), se pot ivi. În atari situații (este un risc inerent „meseriei") arbitrii nu ar fi criticabili decît pentru faptul că nu au sesizat și sancționat ofsaidul, nu și pentru faptul, ulterior, că au făcut acest lucru după ce mingea a fost atinsă sau jucată de un adversar și a ajuns la jucătorul aflat inițial în ofsaid. Pentru că, așa cum se precizează la pct. 12 din „Comentariile asupra regulilor de joc pentru arbitrii de elită" — și nu numai pentru ei — difuzate de U.E.F.A. în anul 1970, dacă ar face acest lucru, „DECIZIA LOR NU AR FI CORECTĂ, CI CONTRARĂ SPIRITULUI REGULILOR DE JOC".

Mulțumindu-vă pentru consistenta intervenție, reținem acea frumoasă metaforă prin care îi numiți pe arbitri „cavaleri, dar și martiri ai fluierului". E frumos și adevărat.

BRACACESCU CORNELIU, str. Avram Iancu 6, Ploiești : „Eufemistica expresie „gest nesportiv, regretabil" descrie, de obicei, fapte huliganice. A injura, a scuipa, a lovi pe cineva sînt fapte care intră sub incidența legilor penale. De ce aceste legi se suspendă pe terenul de joc, care teren, fiind loc public, ar trebui să genereze circumstanțe agravante ? A lovi pe cineva în autobuz, pe stradă, într-un local constituie infracțiune și se pedepsește cu amendă sau închisoare în urma unui proces în care sînt suficienți doi martori. A lovi intenționat pe terenul de joc în timpul jocului sau în afară de joc în fața a zeci de mii de martori nu este un gest nesportiv, ci o infracțiune. Sancționarea pe linie sportivă a unei astfel de fapte nu este o compensație. A tolera din punct de vedere juridic huliganismul sportivului nu numai că deservește sportul, dar impietează grav asupra caracterului educativ al legilor noastre. Ca cetățean al unei societăți care face eforturi de excepție pentru a construi un om harnic, demn și corect, pretind sancționarea penală a tuturor sportivilor care săvîrșesc fapte definite ca infracțiuni... Să ne înțelegem: nu denunț lipsa de severitate a unor instituții, ci greșeala, generalizată deja, de a gîndi și de a da nume unor fapte. Este tocmai ceea ce mi se pare mai periculos".

Povestea e veche și a mai fost pusă pe tapetul rubricii noastre cu nițică vreme în urmă. Nu s-a ajuns la nici o concluzie și nici nu se putea ajunge. De fapt, așa cum arătați și dv., întrebarea e simplă : îi dăm în judecată pe sportivii care comit acte huliganice pe teren sau îi lăsăm la dispoziția diferitelor comisii de disciplină ? Într-o țară vecină, federația de fotbal a cerut, într-o anumită împrejurare, ca justiția să se pronunțe asupra gestului arav al unui fotbalist. Dar justiția l-a iertat ! De ce ? Pentru că avea circumstanțe atenuante, jocul îl adusese într-o stare nervoasă în care nu se mai putea controla. O concluzie este limpede, pentru mine : dacă mai sînt acte reprobabile pe terenurile de sport, acestea nu trebuie să ajungă pe mîna judecătorilor din tribunale. Sportul e un mijloc de educație, iar educația nu se face prin constrîngere. După cum bine se poate observa, presa și opinia publică au avut o înrîurire pozitivă asupra sportivilor, actele huliganice fiind destul de rare în ultimul timp. Să continuăm pe această cale nobilă și pașnică, și va fi bine. Altfel, vin să vă întreb și eu pe dumneavoastră : dacă-l condamnăm la închisoare pe un fotbalist care și-a lovit adversarul, ce facem cu boxul, care se bazează exclusiv pe schilodirea partenerului ?

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 17 FEBRUARIE 1974

1. **BOLOGNA—SAMPDORIA.** Echipa gazdă este favorită dar nu trebuie să uităm că ea obține destul de greu victorii, egalitățile fiind rezultatele sale preferate.
2. **FOGGIA—FIORENTINA.** Cu toate că joacă acasă Foggia se află în fața unui meci greu, din care se poate declara mulțumită cu un rezultat de egalitate.
3. **GENOA—LANEROSSI.** Un meci între două echipe codașe, avide de puncte. Jucînd acasă Genoa speră să obțină victoria, dar și Lanerossi se gîndește la un rezultat de egalitate, posibil după opinia noastră.
4. **LAZIO—JUVENTUS.** Derbiul etapei și poate al campionatului, angajează pe ocupantele primelor două locuri. Lazio va căuta să se detașeze de Juventus însă este de așteptat ca și echipa din Torino să lupte din răsputeri pentru cucerirea unui punct.
5. **MILAN—ROMA.** Echipa milaneză nu a depășit încă criza de formă ce a aruncat-o la cinci puncte de lider. Mîine are șansa de a egaliga ambele puncte deoarece Roma nu se descurcă în deplasare.
6. **NAPOLI—INTER.** Joc destul de echilibrat, între două formații care știu să se apere. Favorita, Napoli, se află totuși în pericol de a pierde un punct.
7. **TORINO—CAGLIARI.** Și această confruntare anunță un joc disputat, încert în ceea ce privește rezultatul final. Torino deține un ușor avantaj.
8. **VERONA—CESENA.** Nevoia de puncte va impulsiona echipa gazdă, dar victoria pe care o dorește este greu de realizat. Oaspeții știu să se apere și n-ar fi exclus să obțină o egalitate.
9. **BARI—VARESE.** Ultima clasată, Bari, cu doar două victorii în 20 de etape, cu un atac care a marcat... două goluri, întîlnește pe a doua clasată, deținătoarea celui mai productiv atac din divizia B. Judecați și dv. de partea cui sînt șansele.
10. **REGGIANA—BRINDISI.** Poziția în clasament a celor două echipe, realizările lor de pînă acum, acasă și în deplasare, ne fac să înclinăm spre un rezultat de egalitate.
11. **TARANTO—AREZZO.** Neînvinsă pe propriul ei teren, Taranto se impune ca o echipă care știe cum să-și stăpînească adversarii ce vin la ea acasă. O vedem învingătoare.
12. **REGGINA—BRESCIA.** Situația precară în care se găsesc ambele echipe este în măsură să ne indice ambiția cu care se va lupta pentru cele două puncte. Gazdele sînt mai aproape de ele, dar, pentru mai multă siguranță să acceptăm și posibilitatea unei egalități.
13. **TERNANA—PARMA.** Recent promovată în divizia secundă, Parma a reușit, totuși, să se impună, luptînd acum pentru un loc în rîndul mediaticilor. Ambiția cu care își apără șansele, și buna ei apărare, ne fac să înclinăm spre o egalitate.

o nouă FORMULĂ TEHNICĂ

17 februarie 1974
TRAGERE EXCEPȚIONALĂ
PRONOEXPRES
CU CÎȘTIGURI ÎN BANI, AUTOTURISME ȘI EXCURSII PESTE HOTARE

AZI ULTIMA ZI PENTRU PROCURAREA BILETELOR

Alte amănunte în prospectele tragerii, existente în toate agențiile Loto—Pronosport

(5760)

VIAȚA STADIONULUI

DE LA ANDRADE LA MORENA

de Eftimie IONESCU

Dacă la ediția inaugurală, din 1930, echipa Uruguayului era mare favorită, favoritismul, întărită și de avantajele terenului propriu, apoi, în 1950, cine dădea vreo șansă micuței formații condusă de abilul Schiaffino ? Sau în 1956 ? Dar, chiar în 1970 — observați aceste explozii din 20 în 20 de ani ale „celeștilor" — se găseau extrem de puțini specialiști care să o ia în considerare. Și, totuși în fiecare ocazie, ducînd pînă la sfîrșit ambițiile ei sau lovind o dată sau de două ori pînă la K.O., selecționata uruguayană a rămas printre protagoniste. Prima campioană a lumii prezentă, pe stadionul „Centenario", o formație care a parcurs drumul pînă la titlul suprem cu dezinvoltură. E drept, unsprezecele său avea ființa jucători de excepție : Nazazzi, Mascheroni, Andrade, Scarone, Iriarte. Două decenii mai tîrziu însă, succesul din finala de la Rio de Janeiro va marca cea mai mare surpriză din întreaga istorie a fotbalului, neegalată încă de vreo altă echipă : să învingi, pe terenul său, în finală, echipa care — efectiv — se distrase cu adversarii ei de pînă atunci, ei bine nimeni n-a mai făcut-o ! În ediția 1954, echipa de aur a Ungariei a trebuit să dea totul spre a-i înfringe pe oamenii conduși tot de abilul Schiaffino : 4—2, în semifinale, după prelungiri !

În trecuta ediție a existat un moment trecut sub tăcere de euforia braziliană, care a domnit în Mexic. Ca unul care l-am văzut, îl voi povesti : cu știința ei de a se plasa mereu bine, dar neobservată, în cursă, selecționata Uruguayului a ajuns în semifinale. Se știe că — uitînd regulamentul, acum în favoarea brazilienilor, după ce în 1966, „amnezia" favorizase pe englezi — organizatorii au obligat echipa Uruguayului să vină la Guadalajara deși Pele et co. trebuiau să se deplaseze conform graficului competiției. Sosiți cu 18 ore înaintea loviturii de începere, alb-albaștrii le-au arătat brazilienilor că rămîn „marea lor teroare". Vicleanul Cubilla a deschis scorul și — vă rog fiți atenți, acum — cu două minute înainte de pauză, a driblat tot ce i-a ieșit în cale, a ajuns singur în fața lui Felix dar, dorind să termine foarte șmecherește faza, a șutat, cu efect, în loc să tragă simplu și sănătos ; balonul a lovit bara și... a ieșit în aut. De la repunerea mingii, din marginea careului mic, a ieșit golul egalizator al brazilienilor. În loc de 2—0, uruguayenii plecau la cabine cu 1—1. Conduși cu două goluri la jumătate de meci, paralizați de panică, de o hipnoză parcă pe care vechii lor „nași" o exercitau asupra lor, nu mai ieșeau cu fața curată viitorii campioni ai lumii !

Acum, „celeștii" sînt iarăși în turneul final. Marile favorite n-au motive de liniște știind cum se strecoară această veritabilă specialistă în campionate mondiale prin oluton, spre sprintul final. Astea sînt însă problemele viitoarelor adversare ale uruguayenilor ; ei au altă mare dilemă. Opinia fotbalistică din Montevideo e împărțită în două tabere. Imensa întrebare e aceasta : să fie sau nu aduși pentru „Weltmeisterschaft" internaționalii care joacă în cluburi de peste hotare ? Adică Mazurkiewicz, Pedro Rocha și Forlan din Brazilia, Monterro Castillo din Spania, Esparrago și Maneiro din Franța ? O voce respectată, aceea a lui Schiaffino, e total impotrivă : „Am fost dintotdeauna adversarul chemării jucătorilor din afara țării, spune el. Pentru mai multe motive : întîi fotbalul nostru dispune de tineri sau foarte tineri fotbaliști mai buni decît cei care joacă la cluburi străine. Al doilea, e nedrept ca cei care au luptat și au obținut calificarea să vadă cum, atunci cînd vine cea mai frumoasă parte a competiției sînt dați la o parte".

Selecționerul Roberto Porta, fost internațional de renume, are de luat o grea hotărîre. Se pare că noua generație de jucători dă ceea ce echipa din 1970 nu avea — o grupă de atacanți remarcabili. În vreme ce în Mexic doar Cubilla era omul de pătrundere și gol, acum Uruguayul are „mai mulți Cubilla". Ei se numesc Morena, de la Penarol, Milar, care joacă, într-o echipă din liga a treia dar a fost mereu selecționat, De Simone Directorul tehnic știe că dacă nu va reuși o figură frumoasă, bazîndu-se doar pe tînăra generație i se va imputa că nu i-a adus pe așii de peste hotare ; iar dacă, cu ei în formație, nu se va descurca, va primi atacul frontal al partizanilor „miniilor". Dar parcă există selecționeri liniștiți !

RUGBI

• **VĂ PREZENTĂM** lotul din care, după mai multe jocuri de trial, va fi definitivată echipa națională, care se va deplasa la Casablanca, în Maroc, pe ziua de 1 martie, unde va juca pentru campionatul european și trofeul **F.I.R.A. Linia I** : Mircea Ciornei, Constantin Dinu, Nicolae Cioarec, Alexandru Ioniță. **Trăgători** : Mircea Munteanu, Mircea Ortelecan și Nicolae Crăciun. **Linia a II-a** : Alexandru Atanasiu, Constantin Șerban, Ion Tătucu, Gheorghe Dumitru, Dumitru Mușat. **Linia a III-a** : Nicolae Postolache, Emil Moișan, Alexandru Pop, Enciu Stoica, Const. Fugigi, Gheorghe Caraion, Mircea Agavriloaie, Alexandru Achim. **Mijlocași la grămadă** : Adrian Matescu, Sergiu Bărgăunaș, Petre Florescu. **Mijlocași la deschidere** : Mihai Nicolescu, Dumitru Alexandru, Mihai Bucos. **Centri** : Ion Marica, Petrică Motrescu, Viorel Damaschin, Gheorghe Nica, Marian Radu. **Aripi 3/4** : Dumitru Constantin, Tudor Ioniță, Radu Ionescu, Ion Vasilică, Dumitru Telease. **Fundași** : Radu Durbac, Ion Simion, Nicolae Chiciu.

• **CINE VA CÎȘTIGA** trofeul „Fair Play" ? La Divizia A, după nouă etape, clasamentul este următorul : cu 30 de puncte figurează Sportul studențesc, cu 28 Steaua, Agronomia Cluj, Dinamo, C.S.M. Sibiu, pe locul 6 se află Grivița Roșie cu 27 de puncte, pe locurile 7 și 8 cu 26 puncte sînt Farul Constanța și Politehnica Iași...

Dar mai sînt patru etape, din anul trecut, plus 13 etape din această primăvară.

M. NICULESCU

Colțul auto

Sfaturi în... doi timpi

• **Verificarea tehnică anuală** a autovehiculelor este obligatorie și potrivit normelor legale în vigoare are termen limită — 1 iunie a.c. Întrucît, potrivit ultimelor dispoziții, se va verifica și gradul de poluare, efectuîndu-se obligator și reglajele necesare la aprindere și carburație (ceea ce are efect direct și asupra consumurilor de combustibili !) vă sfătuim să nu așteptați scadența. Veți evita, în acest fel, aglomerația, veți realiza economii de combustibili, veți începe noul sezon în condiții optime și veți profita de... nesolicitarea mecanicilor respectivi.

• **Bazați-vă pe conștiința profesională a mecanicilor**, dar nu uitați, la verificarea tehnică anuală, să urmăriți efectuarea următoarelor operațiuni obligatorii :

— **verificarea direcției** (joc la volan, uzura capetelor de bară, a casetei de direcție, a pivotilor a fuzetei etc.) ;

— **verificarea unghiului de convergență** a roților directoare ;

— **verificarea eficacității totale a frînei** de serviciu și a frînei de mînă ;

— **verificarea întregului sistem de iluminare-semnalizare** ;

— **verificarea și reglarea corectă a farurilor** :

— **verificarea funcționării corecte a motorului** și gradul de poluare :

— **verificare de ansamblu** (cutie de viteză, caroserie, amortizoare, arcuri, estetică generală, numerele, ștergătoarele de parbriz etc.). Iar „Dovada" care vi se eliberează să poarte dată, ștampilă, semnătură și să fie însoțită de ecusoanele prevăzute de actele normative.

O normă de circulație ilustrată

• **Depășirea 1.** — Art. 32. Vehiculele se depășesc numai pe partea stîngă, cu excepția vehiculelor ai căror conducători semnalizează intenția de a schimba direcția de mers la stînga și a tramvaielor, care se depășesc pe partea dreaptă. Tramvaiele în mers pot fi depășite și pe stînga, atunci cînd drumul public este cu sens

unic sau cînd între șina din dreapta și marginea trotuarului nu există loc pentru depășire. Ilustrația noastră prezintă una dintre greșelile cele mai frecvente : **depășirea prin dreapta a unui autovehicul.** Sancțiune : conf. art. 127, lit. g : amendă de la 100 la 500 lei.

Ce nu prevăd normele legale

• **Centurile de siguranță.** Statisticile internaționale atestă că între 50 și 70 la sută din numărul ocupanților unui autoturism implicat într-un accident rutier sînt salvați de la moarte dacă poartă centura de siguranță. S-a calculat că probabilitatea de supraviețuire este de 10 ori mai mare în cazul purtării centurii. În numeroase țări europene folosirea centurii de siguranță este obligatorie, despăgubirile acordate de societățile de asigurări fiind condiționate de aceeași obligație.

Auto — haz

Camping-pong sau „Mașina vecinilor... bucuria copiilor".

Aflați că...

• **Uzinele de autoturisme Pitești** anunță un „nou născut" — autoturismul „Dacia — 1301", care pe lîngă calitățile cunoscutei „1300" prezintă : circuit dublu de frînare, geam-spate cu degivrator electric înglobat în sticlă, scaune cu profile îmbunătățite, jenți speciale, instalație de spălare și ștergere a parbrizului, automatizare, comandate de la volan, radio, brichetă, oglinzi retrovizoare îmbunătățite ș.a.

• **„Balul automobiliștilor"** organizat de A.C.R. va avea loc în saloanele Cazinoului din Sinaia, la 2 martie. Amatorilor li se vor asigura, odată cu biletul, obținerea unor locuri de cazare și posibilitatea de a participa la alegerea celei ce va fi... „Miss-Automobil — 1974 !"

Poșta auto

Mihai Constantin — București. Întreținerea bateriei autoturismului dv., neutilizat pe timp de iarnă, se face prin scoaterea ei și păstrarea într-un loc neîncălzit, uscat, cu temperatură constantă, care să nu coboare sub zero grade Celsius, și nelocuit. Suprafața bateriei se curăță cu o soluție alcalină, după care se șterge cu o cîrpă uscată. Bornele se ung cu vaselină. La nevoie, se completează cu apă distilată nivelul electrolitului. Odată pe lună se va încărca la un redresor portabil, pentru a evita sulfatarea plăcilor.

M.A. — București : Utilizînd permanent autovehiculul, întreținerea bateriei este relativ simplă. Atît iarna, cît și vara veți urmări cu regularitate : **să fie bine fixată în lăcașul ei ; să fie curată** (evitînd scurtcircuitarea între borne prin murdărie sau electrolitul scurs) ; **să aibă electrolit la nivel** (1—2 cm deasupra plăcilor), în care scop se adaugă numai apă distilată. Pentru iarnă densitatea electrolitului va fi de cel puțin 32° Bé. Altminteri riscați să înghețe : **să aibă bornele curate**, unse cu vaselină, legăturile neoxidate și bine strînse.

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O STRĂLUCITĂ SOLIE DE PRIETENIE, SOLIDARITATE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

În cursul acestei săptămîni s-a încheiat vizita de importanță istorică făcută de tovarășul Nicolae Ceaușescu în Libia, Liban, Siria și Irak, vizită începută după cum se știe la 12 februarie. După zece zile, joi 21 februarie populația Capitalei, exprimînd gîndurile și simțămintele întregii țări care a urmărit cu cel mai viu interes fiecare etapă, fiecare manifestare cuprinsă în programele acestei deosebit de însemnate călătorii în țări arabe, a urat din toată inima, cu dragoste și stimă „bun sosit !" secretarului general al partidului.

Eveniment de ample dimensiuni internaționale, deschizător de perspective largi, înscris pe coordonatele fundamentale ale politicii externe a României socialiste, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în cele patru state arabe s-a desfășurat sub auspiciile prieteniei, solidarității, înțelegerii reciproce. Fiecare din cele patru etape ale itinerariului parcurs de șeful statului român în această parte a lumii a fost încununată de remarcabile rezultate, reliefate în primul rînd de afirmarea hotăririi comune de a da noi profunzimi legăturilor ce unesc țările noastre, de a le extinde pe multiple planuri. Acest important act politic reprezintă o nouă și elocventă expresie a sprijinului activ, constant, pe care România îl acordă cauzei popoarelor arabe, țărilor care și-au luat soarta în propriile lor mîini, hotărîte să-și clădească viitorul pe temeliile trainice ale independenței.

Vizita în cele patru țări arabe a pus în evidență perspectiva unui curs ascendent imprimat, prin hotăriri comune, relațiilor dintre țara noastră și fiecare în parte din țările vizitate, relații clădite pe baze trainice și de lungă durată. Aceste hotăriri s-au reflectat în declarațiile făcute la cel mai înalt nivel, în documentele semnate care deschid noi și promițătoare căi colaborării pe multiple planuri. Este demn de subliniat în această privință faptul că în lumina acestor generoase deziderate o seamă întreagă de aspecte ale conlucrării au și fost materializate în fiecare țară în parte chiar în timpul vizitei. Totodată, pornindu-se de la premisa investigării posibilităților noi sau insuficient valorificate, s-a stabilit continuarea tratativelor în vederea încheierii de noi acorduri menite să ducă la diversificarea și intensificarea colaborării prietenești, în interes reciproc, în interesul păcii și cooperării în lume.

Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Libia, Liban, Siria și Irak, dincolo de importanța majoră a dezvoltării raporturilor bilaterale dintre România și țările vizitate, a pus cu tărie în evidență necesitatea eforturilor pentru instaurarea unei păci juste și durabile, pentru eliminarea focarelor de tensiune, pentru triumful în relațiile internaționale a principiilor dreptului, singure în stare să înlăture amenințările de orice fel, să asigure popoarelor lumii o dezvoltare liberă, independentă, posibilitatea de-a conlucra, potrivit propriei

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVIII Nr. 855 — Sîmbătă 23 februarie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

CRISTALUL DE MEDIAȘ

● *La „Vitrometan", începînd din acest an, peste 100 000 articole de cristal ● Unicate decorate cu aur, sculptate în relief sau cu gravuri speciale ● „Opal" se realizează în flux continuu dublînd producția corpurilor de iluminat*

Vază de cristal produsă la „Vitrometan"

În vechiul burg de pe malurile Tîrnavei Mari, în Mediașul turnurilor ascuțite, cu acoperișuri multicolore, în orașul zidurilor și al pasajelor medievale pulsează zi de zi, ceas de ceas, ritmurile trepidante ale unei industrii moderne, cunoscută în țară și peste hotare prin calitatea produselor realizate dar și prin caracterul lor de unicat. Se înscriu în simbol de notorietate : „Emailul Roșu", care răspîndește în lume anual sute de mii de vase metalice policrome, „Automecanica", fabrica de geamuri etc. și, bineînțeles, firma principală pe frontispiciul municipiului — „Vitrometan", ce deține, neoficial, însă unanim recunoscut, supremația națională în domeniul articolelor de sticlă prin premierele numeroase ce s-au succedat aici, an de an, în ultimele decenii.

Am privilegiul să fi cunoscut această reputată întreprindere medișană încă din anul 1945, cînd la poalele dealului ce străjuiește ora-

Virgil LAZĂR

CONTINUARE ÎN PAG. ②

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

De mărțișor

Prof. Ioan ȚAU — Tecuci

20 de secole în 400 metri de gheață

(Pagina a 3-a)

Strict autentic!

- Întoarcerea mamei
- 3 000 telefoane pe de rost
- Pastorală
- Qui pro quo
- Ciocnirea evitată

(Pagina a 2-a)

MATEMATICA... BUMBACULUI

Matematica a devenit un „instrument" necesar al producției de calitate și a unei activități optime la nivel de centrală industrială. O lucrare de importanță economică a Institutului de proiectări tehnologice al industriei ușoare (I.P.I.U.) în colaborare cu Centrul de calcul al Academiei „Ștefan Gheorghiu" și cu conducerea Centralei industriei bumbacului

(Amănunte în pagina a 5-a)

MISTERUL „ALEXIU"

Scurta și revelatoarea existență a unui personaj fictiv

Din capul locului atragem atenția că orice asemănare de nume este cu totul întîmplătoare, „tovarășul Alexiu" fiind un personaj creat de noi, iar numele — ales la întîmplare.

Cum s-a născut „tovarășul Alexiu" ? Din spuma... berei, pe care am vrut s-o bem neapărat, într-o seară, la braseria „Intim" de pe litoral. Ocupînd loc la o masă, ospătarul ne-a avertizat :

— S-a terminat berea...

Și cum setea noastră nu putea fi potolită cu explicații, am căutat o soluție. Ne-am amintit, atunci, de o comedie cinematografică care s-a bucurat de succes. Eroul, un slujbaș modest, dorind să fie servit bine, a imaginat o metodă : așezat la masa unui local, comanda mîncăruri și băuturi. Cînd acestea soseau, scotea dintr-o gențuță tot felul de instrumente ciudate și începea misterioase operațiuni de măsurare, cîntărire etc., spre curiozitatea și, treptat, spre groaza ospătarilor. Cu timpul, apariția lui în restaurante au început să stîrnească panică, deși omul se mulțumea doar cu... măsuratul. Acest personaj ne-a sugerat, deci, să încercăm o glumă oarecum asemănătoare. În fața barului a avut loc următorul dialog :

Petre Mihai Băcanu : Tinere, sînt cu tovarășul... Alexiu, la masa de colo... (i-am spus indicînd masa la care aștepta colegul Igor Butnaru)... Tovarășul ALEXIU VREA bere !

Barmanul : Gata, domnule !...

Și ca prin farmec, lîngă masa noastră apare o frapieră plină cu bere la gheață !...

Am ciocnit, sărbătorind... nașterea „tovarășului Alexiu", „făcătorul de minuni" în alimentația publică ! Existența acestui personaj s-a îmbogățit cu o întîmplare petrecută la scurtă vreme după aceea, în cu totul alt peisaj — în pitoreasca vale a Oltului — mai precis, la cochetul motel Cozia, cînd ne întorceam dintr-o deplasare. Iată filmul întîmplării. „Secretarul" tovarășului Alexiu coboară din mașină și aleargă în localul care încă nu era deschis.

— Cine-i șeful, aici ?

— Dînsul...

— ...Fii atent ! Sînt în trecere cu tovarășul ALEXIU.

— Vă pregătesc imediat ceva. Aici, o masă mai retrasă...

„Secretarul" revine la mașina din care descinde plin de importanță „tovarășul Alexiu" și pătrund în local, unde personalul aliniat salută, și-i ghidează spre masa aranjată.

— Poftiți, vă rugăm !... Cu ce vă servim ?...

„Tovarășul Alexiu" : Da... ceva ușor... niște cașcaval... la capac... — rosti oaspetele

I. BUTNARU
Petre Mihai BĂCANU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„Farfurii zburătoare" așa cum au fost surprinse, în ultimul timp, de diverși fotografi, unele retușate, altele nu : prima imagine la Mountain Station (Vermont), următoarele două la Los Angeles.

DIN NOU DESPRE O. Z. N.

LA SFÎRȘITUL ANULUI 1973, mărturiile despre „farfuriile zburătoare" s-au înmulțit. În medie la două zile, din diferite colțuri ale lumii răzbăteau vești pline de amănunte despre un obiect zburător misterios evoluînd în văzul a sute și sute de martori. La Toulon, o masă luminoasă a fost reperată de un medic ; la Ouzouer-sur-Loire, un obiect de formă conică bizară a fost urmărit timp de 20 de minute de mai multe persoane, în apropiere de Almargues, (tot în Franța), o „misterioasă roată luminoasă de culoare roșie" a înspăimîntat o cireadă de vite ; la Milano, „o țigară" luminoasă s-a plimbat cîteva ore deasupra orașului ; la Napoli, un obiect de formă circulară, roșu — portocaliu, a putut fi văzut de mii de oameni. În Argentina, mai mulți pescari au afirmat că au fost martorii „decolării" dintr-un golf izolat a unei „farfurii zburătoare". Numărul imaginilor fotografice a cres-

G. NICOLESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ③

DESCOPERIRI GETO-DACICE PE TERITORIUL BUCUREȘTILOR

● Capitala noastră se află pe locul unde a existat așezarea dacică Pinum ? ● Tezaurele milenare descoperite la Herăstrău și Bragadiru ● Vestigii din epocile de bronz și de fier găsite pe malurile lacurilor Fundeni și Tei ● Numeroase piese aparținînd unui călăreț roman au fost descoperite în cartierul Giulești ● Instalația hidrotehnică din secolele XVII—XVIII

(Amănunte în pagina a 7-a)

Placă ornamentală de bronz pentru fruntea unui cal aparținînd unui călăreț din armata romană

O DILEMĂ MEDICALĂ

● Homeopatia revine în actualitate ● Sînt redescoperite și folosite virtuțile terapeutice ale unei plante medicinale — omag —, într-o afecțiune rebelă, nevralgia de trigemen ● Terapia unui medic practician danez surprinde ● Efectele ei sînt tulburător de... pozitive

(Pagina a 5-a)

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

O STRĂLUCITĂ SOLIE DE PRIETENIE, SOLIDARITATE ȘI COLABORARE INTERNAȚIONALĂ

URMARE DIN PAG 1

lor voințe, pentru bunăstarea și fericirea lor, contribuind la pacea și progresul omenirii.

Glasul României socialiste s-a făcut din nou auzit prin cuvîntul celui mai autorizat exponent al poporului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, personalitate proeminentă a vieții internaționale contemporane. Entuziasmul popular cu care a fost întîmpinat secretarul general al partidului, onorurile cele mai înalte exprimate în fiecare țară vizitată au pus în evidență simpatia pe care popoarele arabe o nutresc față de poporul nostru, față de țara noastră, aprecierea înaltă dată principiilor politicii externe a României : au oglindit, în mod strălucit, stima și admirația de care se bucură dinamica activitate internațională a tovarășului Nicolae Ceaușescu, pusă în slujba idealului nobil al edificării unei lumi a păcii și bunei înțelegeri între state.

Atmosfera de caldă prietenie ce s-a degajat în fiecare dintre țările vizitate, încă din primele momente, spiritul deschis, sincer, constructiv al întrevederilor, rezultatele bogate ale convorbirilor și contactelor avute la Tripoli, Beirut, Damasc și Bagdad îndreptățesc satisfacția cu care opinia publică românească a urmărit această importantă misiune politică a președintelui Consiliului de Stat, îndreptățesc pe deplin aprecierea că această vizită deschide o etapă nouă în dezvoltarea relațiilor de prietenie și colaborare dintre țara noastră și țările vizitate.

Prilejuind un contact nemijlocit cu realitățile Libiei, Libanului, Siriei și Irakului, întîlnirile și dialogurile cu șefii respectivelor state, cu exponenții vieții politice și obștești, cu reprezentanți ai păturilor celor mai largi, vizita președintelui Consiliului de Stat a confirmat sprijinul consecvent acordat de România socialistă popoarelor arabe în lupta pentru apărarea independenței, libertății și suveranității naționale, împotriva uneltirilor imperialiste. Convorbirile purtate au pus în evidență — așa cum s-a arătat și în documentele finale ale vizitelor — convergența punctelor de vedere într-un șir important de probleme ale vieții internaționale. A fost reafirmată cu tărie solidaritatea cu popoarele care luptă împotriva colonialismului, neocolonialismului și tuturor formelor de discriminare rasială, subliniindu-se necesitatea formării unui larg front unit al popoarelor, a întăririi unității tuturor forțelor progresiste și democratice, pentru a respinge politica de presiune și dictat a imperialismului și a chezășui înfăptuirea aspirațiilor de independență deplină și suveranitate ale tuturor națiunilor.

După cum era și firesc, un loc important pe agenda convorbirilor a fost rezervat situației din Orientul Apropiat, subliniindu-se că stabilirea unei păci juste și durabile se poate realiza numai prin retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate în 1967, menținerea ocupației fiind o permanentă sursă generatoare de tensiune și pericol de noi ostilități, numai printr-o reglementare justă a problemei poporului palestinian, căruia să i se acorde dreptul de a-și hotărî propriul destin în conformitate cu năzuințele sale naționale. A fost subliniat, de asemenea, punctul de vedere al României, care consideră necesar ca acordul egipteano—israelian să fie urmat de realizarea unei dezangajări între Siria și Israel, ceea ce ar însemna retragerea de îndată a Israelului din unele teritorii ocupate, ca un prim pas spre o soluție deplină, spre retragerea trupelor israeliene din teritoriile ocupate în urma războiului din 1967. Adeptă hotărîtă a lichidării stării conflictuale prin tratative, pe cale politică, țara noastră a subliniat că, în vederea instaurării unei păci durabile, este necesară participarea la conferința de la Geneva a tuturor țărilor implicate în conflict, a Organizației de Eliberare a Palestinei ; ar fi utilă participarea și a altor state direct interesate, inclusiv din Europa și Africa ; este de dorit, totodată, ca O.N.U. să joace un rol mai activ în instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Apropiat — ca și, în general, în soluționarea altor probleme majore ale lumii contemporane.

Poziția României socialiste a întrunit în cele patru țări vizitate o înaltă apreciere, atît în rîndul conducătorilor, cît și al cercurilor largi ale opiniei publice. În cursul convorbirilor, în documentele finale au fost abordate și realizate probleme de cea mai stringentă actualitate ale vieții internaționale : necesitatea coexistenței pașnice a statelor cu orînduiri sociale diferite, sprijinirea cursului spre destindere, evidențierea rolului țărilor mici și mijlocii în instaurarea unui climat de pace și securitate, în democratizarea relațiilor internaționale.

Strălucită expresie a politicii consecvente principiale a României socialiste, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Libia, Liban, Siria și Irak, constituie un motiv de legitimă satisfacție pentru fiecare cetățean al patriei care prin munca sa de zi cu zi slujește cauza poporului, cauza partidului, militînd pentru înfăptuirea politicii sale interne și internaționale.

CRISTALUL DE MEDIAȘ

URMARE DIN PAG 1

șul se afla o hală din lemn ce adăpostea trei cuptoare de topit. Era, de fapt, zestrea destul de puțin îmbogățită ca dotare, a ceea ce s-a moștenit încă din anul inaugurării ei, adică din 1922. Apoi, de-a lungul a 10 ani (1963—1973) întreprinderea aceasta a intrat pe orbita transformărilor fiind amplificată și modernizată într-o mare anvergură, care practic, o fac de nerecunoscut.

Povestesc oamenii că, în vreme ce ei plămădeau sticla, deasupra lor lucrau constructorii. Cei din atelierele de sculptură și șlefuit au trecut în zilele reconstrucției să lucreze și noaptea, succedîndu-se mai mulți oameni la aceleași mașini ca să permită reamplasarea și montarea celorlalte. Și, în timp ce sus, pe schele lucrau constructorii, în vreme ce alții continuau să topească plămada în cuptoare, unii concepeau și realizau utilajele necesare întreprinderii : benzi transportoare, mașini complexe de ars sticla, de decalotat pahare etc. Hotărît, întreprinderea aceasta ar putea fi socotită într-un fel stație pilot a industriei sticlei românești. Pentru că aici s-a introdus, pentru prima oară în țară, lucrul pe bandă la atelierul de șlefuit. Pentru că aici s-au folosit mai întîi benzile transportoare a articolelor de la cuptorul de topit la cel de recoacere. Pentru că aici s-au realizat primele articole de menaj din sticlă termorezistentă, primele tuburi de seringi, articole presate și suflate în trei culori, etc., toate culminînd în 1972 cu premiera cristalului românesc.

Numai enumerarea premierelor te face să întrezărești efervescența activității creatoare a oamenilor de la „Vitrometan". Inginerul **EMILIAN BÂRBAT**, directorul întreprinderii, ne spune că, de fapt, aproape toți oamenii au preocupări creatoare, legate, fie de îmbogățirea sortimentelor, fie de introducerea tehnicii noi. Într-adevăr, exemplele prin care își susține opinia sînt edificatoare... Strungarii **NICOLAE KOROSI** și **ERICH DROTLEF**, împreună cu maistrul **OCTAVIAN FORMAN** sînt — după luni de frămîntări și căutări — autorii acelei mașini de ars sticlă de lampă la ambele capete, mecanizînd astfel o operație manuală dificilă și migăloasă. Ideea lor înfăptuită a însemnat pentru întreprindere o economie anuală de o jumătate de milion lei. Este un exemplu dintre sute de astfel de fapte și dacă ar fi să le notezi în ordinea importanței ești obligat să reții și noua metodă de dezalcalizare a sticlei, pusă la punct de inginerul **N. SURUPETEANU** și chimistul **ALEXANDRU ZECANY** sau procedeul extrem de original și eficient de înnobilare a nisipului de Miorcani, procedeu imaginat de același Zecany în colaborare cu **M. IEPURE**, cu un efect economic de 400 000 lei. Amintesc pe **IOSIF TOMPI**, autorul a patru inovații valoroase, pe **A. VAIDA**, pe **NICOLAE TELUCĂ**, pe **EDUARD WITOVSKI**, fruntași de „mîna întîia", cum sugestiv i-a denumit directorul, oameni care au preluat ștafeta de la veterani ca **MIHAI SCHOSSER** — acum pensionar — care a lucrat aici 47 de ani sau ca **ION BARDOCZI**, brigadier cu state de serviciu în întreprindere din... 1936.

Vizita recentă la „Vitrometan" m-a pus față în față cu noutățile de ultimă oră. După lecțiile teoretice și demonstrațiile practice făcute aici la Mediaș de cunoscutul creator în sticlă, italianul Constandini Egido din Mesina, oamenii au trecut la îmbogățirea substanțială a sortimentelor în sensul coloristicii, al gravurii, al esteticii în general. Au la îndemînă un cuptor „școală" în care se fac cele mai interesante și inedite experiențe cu folos imediat. Pictorii **PAVEL DIMA** și **HELMUDT FENING**, precum și gravorii **LUDVIG MAGHIARA** și **MANOLE MICU**, au abordat noi modele de rară frumusețe, rezultînd articole decorate cu aur mat, sculptate în relief proeminent sau gravuri speciale. Am văzut pe masa directorului, de pildă, un set de pahare înalte, fiecare avînd aplicată o foiță de aramă pe care a fost sculptat cu acul electric efigia unor domnitori români sau a unor scriitori clasici.

— **Este opera lui Pavel Dima**, îmi spune directorul Emilian Bărbat. **Ne preocupă unicatele, în mod deosebit. Ele dau un plus de valoare obiectului. Lucrăm acum la perfecționarea unei tehnologii proprii de obținere a unicatelor.**

— Și cristalul ?

— **Dezvoltăm considerabil producția lui. Din 1974 vom produce anual peste 100 000 articole de cristal. Dar, paralel cu forma lor, aspectul, motivele ornamentale, modelele vor fi mereu altele, extrem de frumoase, zicem noi. De altfel, o parte din noile sortimente de cristal au și apărut în magazinele din Mediaș și Sibiu, și, cred, și, în celelalte orașe.**

Am plecat nu fără a-mi fi notat la capitolul „noutăți" preocuparea și pentru dezvoltarea producției articolelor de laborator, precum și faptul că am asistat la o altă premieră : impachetatul articolelor în folii de masă plastică supuse apoi unui proces de presare la cald, procedeu care face inutile magaziile — nu le plouă și nici nu se prăfuiesc — și dau o mare siguranță în timpul transportului. Chiar la poartă, pe cînd îmi răsfoiam ca pe un bilanț intim caietul plin cu însemnări mi s-a atras atenția : „Nu uitați de opal. Se folosește la producția corpurilor de iluminat. Însă la noi s-a obținut, pentru prima oară, producția lui într-un flux continuu și nu cu intermitențe ca pînă acum, ceea ce ne-a dat posibilitatea să dublăm fabricația corpurilor de iluminat. Pentru noi e un motiv de bucurie și mîndrie că facem parte dintre acei ce ridică stacheta progresului tehnic mereu mai sus. Sîntem în fond o întreprindere a premierelor".

Virgil LAZĂR

Strict autentic!

● ÎNTOARCEREA MAMEI

Pe o bancă din parculețul de pe strada Alizeului din București, colț cu șoseaua Giulești, e găsit într-o dimineață un băiețel în scutece. Se adună lumea, e sesizată miliția — mă rog, cum se întîmplă în împrejurări din astea și micuțul ajunge în aceeași zi la Leagănul copiilului nr. 1.

Medicii îl controlează, prezumă vîrsta — se pare că băiețelul are vreo 3-4 luni — asistentele întocmesc actele către cei în drept pentru a-i găsi un nume. Soartă de copil abandonat... Dar iată că nu trec decît cîteva zile de la întîmplare și la instituția de ocrotire respectivă sosește o scrisoare anonimă, scrisă cu litere de tipar, care sună cam așa : Tovarășe director, să știți că băiețelul pe care l-ați găsit în ziua de.., la ora de..., în locul... are nume. Îl cheamă Marian, e înregistrat la circumscripția medicală cutare, vă rog mult aveți grijă de el, că, să știți, eu aștept răspuns... Destinatarii iau scrisoarea, o întorc pe toate părțile — cui să dea răspunsul dacă e anonimă ? — o înregistrează la dosar și-i spun, provizoriu, băiețelului, Marian... Și iată că, după alte cîteva zile sosește o a doua scrisoare. Tot scrisă cu litere de tipar, tot anonimă, cu același cuprins („aveți grijă de Marian") și încheindu-se tot cu un „eu aștept răspuns"...

Scrisoarea a doua îa drumul celei dintîi, Marian se joacă în leagănul lui și iată că într-o dimineață în anticamera instituției respective dă buzna o tînără : e plînsă, palidă, răvășită... „Eu — strigă ea — eu sînt mama lui Marian, am făcut o prostie că l-am părăsit, n-am dormit nopți întregi, după aia v-am scris anonime, vă rog dați-mi-l, dați-mi-l înapoi..."

Așa se încheie povestea unei tinere de 22 de ani, din orașul Gh. Gheorghiu-Dej care, cîndva, a fost dezamăgită de un bărbat, a născut un copil, l-a abandonat în București de frica dezaprobării părintești și l-a regăsit. Cu ajutorul instituției de ocrotire respective, ea e azi salariată la o întreprindere din Capitală, iar Marian al ei crește mare și sănătos, îngrijit într-o creșă.

● 3 000 TELEFOANE PE DE ROST

La Oficiul P.T.T.R. Pitești lucrează de 20 de ani telefonista Maria Stancu. O întreb :

— Ce număr de telefon are fabrica de tananți Argeșul ?

— 33466. Dar acum zece ani avea : 13850 — 13851 — 13852.

...Așa descopăr că această funcționară e, în felu ei, un fenomen : știe pe de rost mai mult de 3 000 de numere de telefon de la toate întreprinderile și instituțiile pitețene, de la instituțiile din județul Argeș, de la unele din București și din alte localități și chiar de la mulți abonați particulari. Abonați, colegi, prieteni îi cunosc de mult talentul. Și tare mai sînt bucuroși cînd, formînd 03, aud în receptor : „Aici telefonista 4—1"... Știu că vor fi serviți prompt cu informația dorită.

— Ce procedeu mnemotehnic folosiți ?

— Nimic deosebit — răspunde. Poate niște reflexe de a mă adapta repede la noile numere. De pildă, anul trecut, s-a extins centrala noastră cu încă 2 000 de abonați. S-au schimbat multe numere, au apărut altele noi. Eu am pus listele vechi lîngă cele noi și după cîteva zile le-am învățat pe de rost.

— Care numere se reține mai greu ?

— Cele care încep cu cifra 3, 30, 33. În schimb cele cu 1 se memorează foarte ușor.

— Cum credeți că ar trebui să fie o telefonistă modernă ?

— Cred că, între altele, la angajare trebuie să dea neapărat niște probe de memorizare.

— Aveți și memorie vizuală ?

— Un om pe care l-am văzut acum 20 de ani o singură dată, l-am revăzut și mi l-am amintit perfect.

— Cum vă spun colegele și abonații ?

— Robot, creier electronic... (D. BUJDOIU).

● PASTORALĂ

Vară. Undeva, pe cîmpul din preajma comunei Maglavit (județul Dolj), Victor Mîță, tehnicianul lotului semincer din comună, își vede de treabă : cu un grup de săteni verifică evoluția culturilor. Și iată că niște oi își fac de lucru printre plantele abia împlinite. Ce face un specialist conștiincios cînd vede că truda i-e amenințată ? De bună seamă, înlătură cauza.

Așa procedează și Mîță. Scoate oile din lot. Ba, le mînă și pe drumul către consiliul popular comunal, să-l întrebe pe primar : nu știe ale cui or fi ? Dar iată că în fața lui se ivește un tractor. La volan, Ioan Colcea Consătean. Vede oile și devine curios. Că de unde le-ai luat, că ce te interesează, că mă interesează, că nu e treaba ta... Și uite așa, dintr-una într-alta, tractoristul devine agresiv. Îndreaptă mașina către tehnician, acesta se ferește, tractorul înaintează amenințător, tehnicianul o ia la goană, tractorul după el... Și-i ajunge în dreptul unui gard, și-l înghesuie acolo, și-l trintește pe om la pămînt, și-i fringe cîteva oase...

...La procesul prin care a fost recent condamnat la 5 ani închisoare pentru tentativă de omor, Ioan Colcea declară senin : „Eu credeam că tehnicianul, oile socrului meu le mâna, de aia m-am supărat așa de tare...".

● QUI PRO QUO

Cetățeanca Z. E. din Curtea de Argeș, strada Victoriei nr. 21, a plătit, recent, niște cheltuieli de judecată — deși e complet străină de cauza unui proces. Ce s-a întîmplat?

În toamna trecută, Z. E. primește, spre marea ei surprindere, o citație prin care este invitată să se prezinte la judecătoria din Pitești ca inculpată în dosarul 4062/1973. Atît ea cît și soțul ei, oameni pașnici, care își văd de treburile și de bătrînețele lor, respectabili și respectați, nu se știu cu nimic vinovați. Conștiincioasă, serioasă, ea se duce, totuși. Se urcă în tren și se prezintă în fața instanței din Pitești. Cînd află motivul pentru care e citată — să nu-i vină să creadă : cică, zice actul de acuzare, și-ar fi provocat singură un avort. Femeia protestează, arată judecătorilor că e bătrînă și lese din sală înciudată pînă la lacrimi. Pînă acasă o urmărește gîndul : cum se pot produce asemenea încurcături care te fac pe nedrept de rușine ? Și se consolează. Numai că — ce să vezi ? După un timp, o nouă citație o somează să se prezinte iar la Pitești. Vedeți bine — venise la a doua înfățișare... De data aceasta, bătrîna e revoltată de-a binelea. Vine iar la proces, protestează vehement, ba dă și o declarație în scris — pe propria-i răspundere — cum că este născută în anul 1914. Drept care, instanța îi cere scuze, explicîndu-i că la mijloc este o încurcătură, datorată unei potriviri de nume cu o tînără care ar fi locuit cîndva tot pe strada Victoriei din Curtea de Argeș, dar la numărul 22.

Numai că — povestea continuă... Și bătrîna mai primește o citație, și refuză să se mai prezinte la proces, și acesta se judecă, și după un timp la poarta ei vine delegatul circumscripției financiare : vezi bine, după plata cheltuielilor de judecată în procesul încheiat...

Iar „poanta" acestei nemaipomenite întîmplări abia acuma vine : căci judecătorii găsiseră adevărata culpabilă, o judecaseră și chiar o condamnaseră, dar dacă numele și adresa ei se potrivesc cu ale bătrînei...

Iertați-mă vă rog, dar orice răbdare are marginile ei, cineva trebuie să-i dea, totuși, banii înapoi acestei bătrîne, despăgubind-o și pentru cheltuielile de tren — că pentru zilele pierdute pe la Pitești și pe la judecătorie ce să mai zic... (D. BUJDOIU).

● CIOCNIREA EVITATĂ

Duminică mohorîtă de februarie. După zilele calde, vremea s-a schimbat brusc. Dunărea este agitată. Silueta navei despică cețurile.

Este în jur de ora șapte. Călătorii, îmbarcați de puțin timp, își mai așează bagajele. Cu siguranță că, de la Brăila pînă la Sulina, timpul va trece anevoie. În vremea aceasta, de la pontonul brăilean s-a desprins încet, bacul cel mare : a făcut un rondou ; se pregătește să descrie un „S" îndreptîndu-se înspre malul opus. Navighează fără vizibilitate și, deodată, o zguduitură și oprește. În saloanele vasului de pasageri, cîțiva călători au impresia că nava lor și-a încetinit mersul, că a virat. Probabil o manevră făcută brusc.

...Nimeni, în afară de personalul celor două nave n-a văzut și n-a știut că bacul și vasul de pasageri au trecut razant unul pe lîngă celălalt, că dacă aceasta nu s-ar fi observat în ultimul moment, s-ar fi produs o gravă ciocnire. (CORNELIA PREDA)

Rubrică alcătuită de Graziela VÎNTU

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Ghiocei pentru mămica — Dumitru ALDEA — Galați

De la caz la caz

TIMPUL

de Al. CORNESCU

Un confrate a asemuit cu mușchii micile plictiseli care decurg din nepăsarea unora față de ceilalți. Mușchii sau țînțarii sau alte gîze enervante, sînt tot una. Cert este că, pe fondul general al eforturilor ce se fac în țara noastră pentru ca oamenii să trăiască din ce în ce mai bine, mai civilizat, ici și colo apar țelurite nimicuri, pe deplin evitabile, care pun la încercare răbdarea cetățeanului. Semnificativ este faptul că ele nu decurg din niște măsuri cu caracter general, ci din pura inventivitate a cîte unuia sau altuia dintre gestionarii sau responsabilii diferitelor unități cu care venim în contact.

Să luăm magazinele alimentare cu autoservire. În aceste magazine, teoretic, ar trebui să meargă totul foarte repede și, într-adevăr, în majoritatea cazurilor așa se și petrec lucrurile. Numai că, în unele dintre ele, carnea, de exemplu, se vinde la tejghea după sistemul clasic, dar cu plata la vînzător. Perfect, e bine și așa. Se întîmplă, însă, că același vînzător desface și ouă și, dacă vrei să cumperi, pe lîngă carne și ouă atunci se schimbă chestiunea. Cîte un responsabil consideră că ouăle, spre deosebire de carne, nu pot fi plătite la vînzător ci trebuie plătite la casă, introducînd, astfel inutil o operație soldată cu multe minute pierdute, fiindcă la casă, deobicei, se mai adună cumpărătorii și de la alte raioane. De ce vînzătorul care merită încrederea să încaseze banii pe carne, n-o mai merită și pe aceea de-a încasa banii pe ouă, nimeni nu poate explica.

Alt exemplu. Să presupunem că vi s-au rupt șireturile la pantofi. Un accident simplu, banal, care se poate întîmpla oricui și ușor de remediat, fiindcă de șireturi n-am dus și nici nu ducem lipsă. Atunci ? Atunci, cineva s-a gîndit să plaseze vînzarea șireturilor la standurile de mercerie, adică acolo unde nenumărate gospodine vin să caute altă culoare, fermoare asortate, șnururi de diferite dimensiuni și unde fiecare cumpărătură durează pînă se caută și se potrivește ce se află în raft cu cerința cumpărătoarei. Iar tu, pentru perechea de șireturi, stai și-așteptă minute cu zecile pînă cînd îți vine rîndul pentru cumpărătura ta care durează două secunde. Ce caută șireturile de pantofi la mercerie și de ce numai la mercerie și nu și la magazinele de încălțăminte, să zicem, iată altă întrebare la care nimeni nu poate da răspuns.

Zilele trecute am văzut într-o cofetărie o coadă enormă. M-am interesat ce se întîmplă și mi s-a spus că acolo se vinde frișcă. Și constituie frișca o raritate ? — am întrebat. Nu, dimpotrivă, nu sînt atîția cumpărători cîtă frișcă putem să facem noi într-o zi. Și atunci, cum se explică ? Iată cum : cofetăria dispune de-o singură găleată în care se bate frișca. În aceeași găleată, frișca este adusă în magazin spre a fi desfăcută. Ca să se bată o nouă cantitate de frișcă trebuie terminată mai întîi cea din găleată și cît timp are loc, apoi, procesul de producție, rîndul celor care așteaptă crește. Vedeți dar cum cineva, cu vajnic spirit de economie, a hotărît ca la acea cofetărie să existe o singură găleată. El a făcut economie de-o găleată, în vreme ce nenumărați cumpărători pierd, în mod inutil, zeci de minute din timpul lor.

Îmi închipui că fiecare din aceste nimicuri enervante este rodul gîndirii cuiva care, de fapt, este plătit să descurce și nu să încurce lucrurile. Și nu numai al gîndirii, ci și al unor acțiuni sau măsuri, în orice caz, al unor eforturi. Dacă toată această cheltuială de energie s-ar îndrepta nu spre complicarea ci spre simplificarea sistemului de servire, am rămîne zilnic cu un cîștig de timp demn de luat în seamă. Altminteri, și țînțarul cheltuiește, față de dimensiunea lui, multă energie. Și cu ce rezultat ? O pișcătură enervantă.

MISTERUL „ALEXIU"

URMARE DIN PAG 1

de vază. (Spre groaza „secretarului", căruia, din întîmplare, nu-i place de fel cașcavalul la capac ; dar secretarul e... secretar !...).

— Și ceva băuturică ! ?...

— **Da... Dacă aveți ceva bun...**

— Avem, cum să nu... Permiteți să facă mezamplasu' ?

Și în timp ce o picoliță face „mezamplasu'", sosesc și cele comandate, pe platouri încălzite, aduse de cîțiva ospătari.

Mai trece ceva timp și responsabilul reapare :

— **În continuare, un peștișor, ceva... ?**

„Tovarășul Alexiu", către „secretarul" său :

— **Te rog, dragă, vezi dacă este proaspăt !...**

Și imediat, la bucătărie, se scoate tot peștele din frigidere și se trece pe sub nasul iscoditor al „secretarului", care hotărăște :

— **Ăștia doi !... Cu lămîie...**

— Știți, n-avem... Dar trimitem la Vîlcea după lămîie...

— **Cum nu aveți ? Asta s-ar putea să-l supere...**

— Vai de mine !...

...Apare și peștele prăjit. „Peștișorii" abia încăpeau în platouri. Dimensiunile peștelui n-au apucat, însă, să-l impresioneze pe... „tovarășul Alexiu", care privea dezaprobator o salariată a restaurantului cum ștergea pista de dans cu o cîrpă înmuiată într-o frapieră. Prinzîndu-i din zbor privirea, „secretarul" face un semn discret responsabilului. Frapieră, cîrpă, îngrijitoare, dispar ca prin farmec, în timp ce responsabilul Ion Durăscu bîiguia niște scuze. După o clipă, acesta fu complet total de dorința „tovarășului Alexiu".

— **Clătite !**

— Pentru dumneavoastră, facem !...

Mărturisim că n-am mai avut parte de atîta atenție din partea vreunui ospătar, mai ales după ce Ion Durăscu a aflat, cutremurat, de la „secretar", că „tovarășul Alexiu" „a schimbat o jumătate din litoral".

Ieșirea, la fel de maiestuoasă ca și intrarea, a fost încununată de întrebarea strecurată de Ion Durăscu, „secretarului" :

— Cum am ieșit ?...

...

Următorul capitol din existența fantasticului personaj s-a petrecut în București, mai precis la restaurantul „Motanul negru", care ne-a apărut în cale, ca... o pioază rea, pentru... responsabilul Mircea Penu.

Intrînd în localul supraaglomerat, nu ni s-a dat nici o atenție. Situația a durat puțină vreme. Atît cît i-a trebuit „secretarului" să intre în funcțiune. Dînd buzna pe ușa de la bucătărie a întrebat :

— **Unde-i Penu ?**

— Aici sînt — apare responsabilul cu o figură răvășită...

— **Unde-i masa rezervată pentru „tovarășul Alexiu" ?**

Uluit, Mircea Penu dă din colț în colț, făcînd cu mîinile gesturi de disperare :

— N-am fost anunțat ! Dar aranjez imediat o masă. Poftiți !...

— **„Tovarășul Alexiu..."**

— Lăsați că știu eu... Fac să fie bine.

Se scoate ca din pămînt o masă.

— Eu personal am să vă servesc. Vine băiatul cu un vin bun, adus de mine de la Medgidia, „clasa-ntîia" ! Știți, localul nu este de a-ntîia, dar eu mă străduiesc... am reușit să introduc pahare cu picior... Știți, aici e lume de tot felul... Prezența dumneavoastră, însă, înnobilează. Vă aduc întîi... știu eu... niște cremvurști, apoi vă fac, cum știu eu, o tochitură cu murături, cum știu eu...

Și încep să apară bucate care, mărturisim, au fost excelente, de la chiflele încălzite special în cuptor, pînă la murăturile puse, personal, de responsabil...

Profitînd de prezența oaspetelui deosebit în localul său, Mircea Penu și-a spus păsurile :

— Nu avem bucătărie, ne-a închis-o Sanepid-ul de șapte luni...

„Toxarășul Alexiu" către „secretar" :

— **Te rog să notezi ! — și către M. Penu : Te rog să faci un referat la noi, la direcție și să arăți că eu sînt de acord să se redeschidă bucătăria...**

Responsabilul își continuă, însă, lamentările :

— Știți, eu n-am mai fost pe litoral de 14 ani...

„Tovarășul Alexiu", către „secretar" :

— **Să-l treci pe listă...., și către „secretar" : Ai achitat, dragă ?**

Radios, Mircea Penu conduce oaspeții pînă la locul unde era parcată mașina.

— Mai poftiți pe la noi ; voi avea și un vin negru. A-ntîia...

Am plecat și de aici, convinși că nimeni nu pune la îndoială autoritatea și importanța „tovarășului Alexiu".

...Și cu asta, scurta (dar prodigioasa) carieră a „tovarășului Alexiu" (alias Igor Butnaru) și a „secretarului" său (Petre Mihai Băcanu) s-a încheiat. Am hotărît acest lucru, convinși că... ceea ce a fost de demonstrat s-a făcut. Și anume, că, în cazurile în speță, atenția cu care am fost înconjurați nu se datora profesionalismului, spiritului comercial și dorinței de a servi clientul — cum era firesc să se poarte lucrătorii respectivi din comerț — ci servilismului, dorinței de „a se pune bine" cu cineva care ar putea avea o anumită influență în favoarea unor inși aflați, probabil, „cu musca pe căciulă" sau care se gîndesc că, cine știe, poate că într-o zi s-ar afla într-o asemenea situație și... „tovarășul Alexiu"... Dar nu dorim să acuzăm pe nimeni.

„Tovarășul Alexiu" este o ficțiune dar în conștiința, în concepțiile unor oameni de felul celor cu care a venit în contact, el există, poate exista și asta constituie argumentul nostru principal, că, dincolo de partea anecdotică, este o chestiune care ilustrează o anumită mentalitate, trădează anumite practici străine de etică, în aceeași măsură în care „tovarășul Alexiu" este străin, de fapt, de realitate.

I. BUTNARU
Petre Mihai BĂCANU

Desene de MATTY

— Din păcate, orchestră n-avem, dar dacă doriți, eu personal vă pot fredona ceva !...

— În mod cu totul și cu totul excepțional, două fripturi cu gramajul corect !

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 24 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 8.40 Cravatele roșii. 9.35 Serialul „Comoara din 13 case" 10.00 Viața satului. 11.15 Poeții Văcărești. 11.40 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. 15.30 Hochei pe gheață : România — Ungaria. Selecțiuni înregistrate de la patinoarul „23 August" ; Marele Premiu al Europei la călărie. 17.00 „Pistruiatul". 17.35 Cel mai bun... continuă ! 18.45 Melodii de pe Mureș. 19.00 Lumea copiilor. 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Libia, Liban, Siria și Irak (II). 20.35 Spectacol de varietăți. **PROGRAMUL II :** 10.00 Concertul simfonic al Filarmonicii „George Enescu". 20.33 Panoramic științific. 20.55 „Columbo". 22.00 Șlagăre dansate.

LUNI 25 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Melodii populare. 19.20 1001 de seri. 20.00 Plaiurile Mioriței. 20.35 Revista literar-artistică TV. 21.20 „Germinal". **PROGRAMUL II :** 17.35 Filmul „Bărbați cumsecade". 18.50 Cetatea Neamțului. 19.20 1001 de seri. 20.00 Serialul „Comoara din 13 case". 20.25 Muzica românească în contemporaneitate. 21.05 Viața economică a Capitalei. 21.25 Viori tinere la Castelul din Bran. 21.50 Dialog.

MARȚI 26 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 11.00 Inițiere cu filmul și cu iubitorii lui. 16.00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură. 18.35 Țara Oașului. 19.00 Curtea de Argeș. 19.20 1001 de seri. 20.00 Revista economică TV. 20.35 Comedia medievală. 21.55 Singură... într-un studio : Ann Christie. Film muzical. **PROGRAMUL II :** 20.00 Serialul „Acțiunea V.". 21.00 Sugestii coregrafice. 21.15 Atelierele lumii. 21.45 Germinal.

MIERCURI 27 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 11.00 Filmul „Atunci i-am condamnat pe toți la moarte". 16.00 Lecții pentru lucrătorii din agricultură. 18.05 Micii meșteri mari. 18.30 În mijlocul eroilor din „O noapte la Veneția" de J. Strauss. 18.45 Atenție la... neatenție. 19.20 1001 de seri. 20.00 Baschet feminin : I.E.F.S. București — Sesto San Giovanni (Italia). 20.35 Filmul „Eliberarea lui L. B. Jones". **PROGRAMUL II :** 20.00 Corul Filarmonicii „George Enescu" din București. 20.10 Ce vrăji a mai făcut nevasta mea. 20.35 Universitatea T.V. 21.15 Pagini muzicale de mare popularitate din muzica lui Wolfgang Amadeus Mozart. 21.45 Meridiane literare.

JOI 28 FEBRUARIE

PROGRAMUL I : 16.00 Telescoală 16.20 Nicolae Iorga la Vălenii de Munte 18.05 Serialul „George". 18.30 Campionatul mondial de handbal masculin : România — Polonia 19.50 1001 de seri. 20.30 Seară pentru tineret. **PROGRAMUL II :** 20.30 Muzică populară. 20.45 Prin muzee și expoziții. 21.10 Concertul orchestrei de studio a Radioteleviziunii (II). 22.10 Cărți și idei.

VINERI 1 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00 Telescoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 18.30 Campionatul mondial de handbal masculin : România—Spania. 19.50 1001 de seri. 20.30 România — anul XXX. 21.00 „Ți-am luat un mărțișor !" — emisiune muzical-distractivă cu : Florin Piersic, Dem. Rădulescu, Ștefan Bănică, Octavian Cotescu, Nicu Constantin, Horia Șerbănescu, Ion Dichiseanu, Cristina Stamate, Maria Mitrache, Aurelian Andreescu, Paula Rădulescu. 21.45 Aventuri în epoca de piatră. **PROGRAMUL II :** 17.35 Filmul „Aventuri în Ontario". 19.05 Bibliotecă pentru toți. 20.30 Arii din opere. 21.00 Filmul „Cunoaște-te pe tine însuți".

SÎMBĂTĂ 2 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 De la alfa la omega. 9.30 „Pistruiatul". 10.05 Valentin Gheorghiu. 10.35 Telecinemateca. 12.15 Bucureștiul necunoscut 16.00 Fotbal (prima etapă a returului campionatului național — divizia A) : F.C. Constanța — Dinamo București. 17.50 Caleidoscop cultural-artistic. 18.05 Familia. 18.35 „Omule, pomule...". 19.00 Cum vorbim. 19.20 1001 de seri. 20.00 Teleenciclopedia. 20.40 „Columbo" 22.10 Dragă-mi este dragostea.

PE FIRUL EVENIMENTELOR

O desfășurare plină de viitor

de Nicolae LUPU

Cu o putere tot mai mare se afirmă glasul și interesele acelui segment al statelor și populațiilor globului care pînă nu de mult erau cantonate cu toate implicațiile negative în categoria subdezvoltării. Posesoare de materii prime dar nu și de resurse tehnologice și financiare ele erau silite să-și vîndă produsele la prețuri ridicole și să plătească tot mai mult pentru puținul ce-l primeau. Momentul adevărului pare să fi sosit și vaste acțiuni politice și economice sînt luate în considerare pentru restabilirea echității în acest sector — parte integrantă și substanțială a eforturilor de promovare a echității în relațiile internaționale, căreia țara noastră îi acordă o atenție deosebită. Într-o cuvîntare rostită cu prilejul vizitei într-o serie de țări arabe, tovarășul Nicolae Ceaușescu sublinia: „În problemele subdezvoltării, în sprijinirea țărilor rămase în urmă, pentru a se asigura un progres rapid economico-social, sînt necesare eforturi susținute, aceasta constituind unul din factorii primordiali pentru înfăptuirea unei lumi mai bune și mai drepte. În acest sens apreciem că ținerea unei sesiuni extraordinare pe problemele materiilor prime, ale energiei, ale subdezvoltării este o necesitate, pentru a da posibilitate tuturor statelor de a-și spune părerile asupra acestor probleme de o importanță vitală pentru omenire". De altfel în punctul de vedere românesc transmis secretarului general al O.N.U. cu privire la reuniunea extraordinară propusă de Algeria se subliniază deopotrivă acordul și precizarea că în concepția guvernului român această sesiune reprezintă un prim pas pe calea eforturilor comunității internaționale destinate examinării și soluționării unor probleme majore privind sursele de energie, materiile prime și dezvoltarea. Cert este că într-o problemă complexă și multilaterală atuurile țărilor în curs de dezvoltare cresc. Produsele lor sînt căutate și solicitate, țările înalt industrializate constată că epoca neechivalențelor începe să se retragă, ramurile industriale nepregătite trebuind să-și raționalizeze activitatea cu tot ceea ce acest lucru implică.

Semnificativ este de pildă că în unul din sectoarele în care decalajul lovea în țările în curs de dezvoltare — „răpirea" creierelor — încep să apară fenomene noi. Statistici recente arătau că numai într-o singură zonă cu înalt nivel industrial țările Africii și Asiei au pierdut cadre de care aveau urgentă nevoie după cum urmează: de la 6 000 în 1965, numărul creierelor pierdute a crescut la 7 205 în 1966, 12 523 în 1967 și așa mai departe, cam 25 000 în total. Acum lucrurile au început să se schimbe în așa fel încît recent o delegație oficială nigeriană a pornit în turneu pentru a aduce înapoi cu oferte avantajoase peste 10 000 de nigerieni aflați în alte țări. Conducătorul ei sublinia că în timp ce în alte părți îi amenință șomajul, Nigeria, ca și alte țări în curs de dezvoltare, oferă acum posibilități noi acasă. Cert, glasul celor pînă acum sortiți tăcerii, mizeriei, se aude cu vigoare, demnitate și dreptate. Una din realitățile internaționale cu desfășurare plină de viitor.

DE PRETUTINDENI

■ CÎND COPILUL căruia i-au ieșit dinții continuă să doarmă cu biberonul în gură, dinții acestuia — după cum susține doctorul S. Rosenștein, de la Universitatea Columbia — sînt deseori afectați de carii. Fenomenul s-ar datora contactului prelungit al dinților copilului cu hidrații de carbon fermentabili, existenți în laptele îndulcit sau contactului cu alte alimente lichide îndulcite din biberon.

■ **O CURIOZITATE** mult comentată de locuitorii orașului Copenhaga s-a petrecut de curînd. În urma unei puternice furtuni s-a prăbușit un zid și au fost răniți doi pietoni. Surpriza celor veniți în ajutorul accidentaților a fost constatarea că pe zidul dărîmat se mai vedeau fragmente dintr-un mare afiș pe care mai scria: „Contribuiți la evitarea accidentelor"...

Pentru prima oară în Italia, o femeie a reușit să obțină un loc într-o mare orchestră simfonică. Performanța a realizat-o tînăra Anahi Carfi, angajată ca violonistă în orchestra Teatrului „Scala" din Milano.

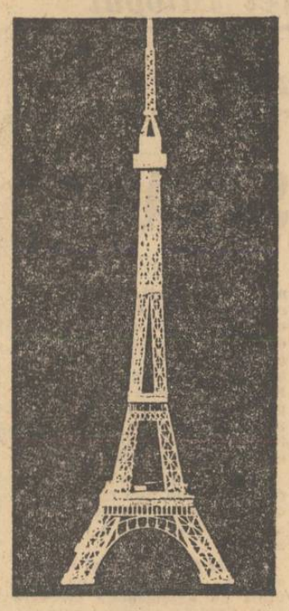

Bernd Weigelt din Drezda este preocupat în timpul său liber de creații artistice originale. Iată în fotografie o reproducere miniaturală „sui generis" a vestitului turn Eiffel din Paris. Bernd Weigelt l-a construit în 720 de ore din chibrituri și aschii de lemn groase de 1—2 mm. Înălțimea turnului — 1,35 m.

■ PLATANUL din Ordubad (Caucaz) este denumit a opta minune a lumii. Se înalță în piața centrală a orășelului, are un diametru de 18 metri, iar ramurile sale acoperă o mare parte din suprafața scuarului. Specialiștii susțin că arborele are 2 000 de ani. Acum 70 de ani, scorbura sa adăpostea prăvălia unui cismar. Mai tîrziu a găzduit un... restaurant.

■ **ÎN POLONIA** trăiesc în prezent aproape 300 de cetățeni care au atins, sau au depășit, vîrsta de 100 de ani. „Decanul de vîrstă" al populației poloneze este Jan Golab din satul Osnowka (voievodatul Bialystok) care a împlinit recent 112 ani.

■ **PROBLEMA** limitării vitezei pe marile șosele a fost rezolvată în Guatemala în mod ingenios. Pe șosele au fost instalate, la fiecare sută de kilometri, posturi de control unde automobiliștii trebuie să ponteze un carton special, pe care se înscrie ora trecerii. Dacă sosesc prea devreme la controlul următor, li se aplică contravenția.

■ **ÎN ITALIA** se desfășoară anual un tradițional și amuzant concurs: al oamenilor cu cele mai mari nasuri. Ediția din acest an s-a încheiat cu succesul lui Aronne Rimon din Viareggio, al cărui nas are următoarele dimensiuni: 55 mm. lungime și 45 mm. lățime.

■ ÎN NOUA GUINEE există fluturi de dimensiuni neobișnuite. Numai aripile lor ajung pînă la 25 cm. Localnicii pregătesc din ei mîncăruri deosebit de gustoase.

■ **CONSTRUCTORII** din orașul francez Belfort au prezentat specialiștilor un nou tip de expres cu turbină care atinge viteza de 300 km pe oră.

■ ihtiologul Janos Bakos din Ungaria a reușit, după numeroși ani de experiență, prin încrucișarea unor crapi, să obțină o nouă rasă. Însușirile acestui crap: are carne mai multă, mai gustoasă, crește rapid în greutate și este mai sărac în grăsimi decît speciile obișnuite. Primii 30 de milioane de crapi puiet din noua rasă au și fost deversați în diferite ape

■ **SPRE A SE DIAGNOSTICA** unele afecțiuni cardiace care nu pot fi precizate totdeauna în stare de repaus, inginerii F. Pokorny și L. Kristian, de la Institutul de cercetări medicale și electronice din Praga, au realizat și pus la dispoziția cardiologilor un nou aparat de investigații cu radioemițător. Atașat la bolnav în timp ce merge, urcă pe scări sau execută alte eforturi, aparatul, care cîntărește doar 500 de g, transmite pînă la distanța de 200 metri informațiile necesare diagnosticului.

remember • remember • remember

HAMBURG (VII)

Spitalerstrasse — un elegant salon comercial hamburghez. Strada, inaccesibilă absolut oricărui vehicul, inclusiv bicicletele, pavată cu dale mari de marmoră, e plină de vase enorme cu plante decorative, bănci, fotolii de plastic și vitrine paralelipipedice de sticlă și metal amplasate într-o savantă neorînduială, ca niște obiecte de mobilier. La amoele capete două sculpturi abstracte în metal cromat, în jurul cărora stau vegetînd zi și noapte mari grupuri de hippies disociabili din cîte îmi dau seama, după înfățișare și crez. Cei adunați la unul dintre capetele străzii abhoră învățătura și par a nu fi completamente refractari la o anume eleganță, fie și înțeleasă în felul lor. Pe soclul monumentului stă scris mare cu cretă colorată: No Study but love — ceea ce pare a fi deviza lor, dedesubtul căreia o mînă mai grăbită completează adagiul: but Study of love. Asemenea insurgență naivă, amintindu-l pe Moi je dis que les bonbons, valent mieux que les leçons al manualelor de franceză pentru copii, are totuși un substrat nu lipsit de implicații profunde... nu e o simplă explozie de hedonism juvenil sub egida acelui Freiheit den Sinnen al anilor 20, die goldenen zwanziger Jahre, cum obișnuiesc să numească germanii epoca respectivă... nimic frivol în propensiunea spre dragoste a acestor tineri... dragostea pentru care clamează ei are mai curînd o valoare polemică... secolul nostru ne-a învățat să deturnăm destule cuvinte dela semantica lor firească... nu e vorba aici despre dragostea ca atare ci despre un refuz al ipocriziei sociale care tinde să transforme familia într-o citadelă a egoismului meschin sau într-o mașină de consum, mereu mai perfecționată... ghitarele lor dezacordate și stîngace vor să sfideze ideea sentimentelor administrate riguros de către larii judicioși și rezonabili în care au încetat să mai creadă, preferînd unor precepte compromise, libertinajul existențial... e ceva trist în revolta lor... undeva în preajmă simți prezența hienelor care-i pîndesc: negustorii de droguri, proxeneții, demagogii, aventurierii profitînd de această debusolată și adulmecind șansele unei clientele facile... dincolo de asemenea riscuri tragice, revolta devine endemică și în bună parte inofensivă... mulți își vor relua cursul firesc, vor deveni tehnocrați convenabili, funcționari conștiincioși ai aceleiași societăți și ai acelorași aspirații, subjugați de prosperitate și de consum, în timp ce în ghitarele cu coardele rupte vor dormi laolaltă cu praful și fluturii morți, toate nemulțumirile, revoltele și sfidările unei vîrste superbe și ireversibile.

* * *

De cealaltă parte figurile sînt mai rebarbative, mai crunte. Ghitarele lipsesc. Fetele sînt puține și au o căutătură neprietenoasă. Ingenuitatea s-a șters de pe chipurile pe care trăsăturile par a se fi maturizat intempestiv, ca și cînd ar fi suferit acțiunea imprevizibilă a unor radiații. Tăcere multă și o anume incomunicabilitate ostilă. Dialogul e nedorit și imposibil. Aici ruptura e ireparabilă. Îți aduci aminte de feluritele relatări ale presei despre extremiști agresivi, posedați ai sloganelor violenței și ai distrugerii... schimburi nocturne de focuri cu oamenii ordinii, polițistul ucis, bomba care a explodat la sediul unei bănci, vitrina spartă a bijutierului... din paginile marilor cotidiene răsare chipul eroului sumbru, bărbat ori femeie, urmărit pentru acte abominabile comise în pavăza unui crez care e prea adesea o simplă alcătuire de cuvinte bombastice și goale... și sectele lor fac prozeliți... nu întotdeauna activi și fanatici asemenea protagoniștilor pe care-i idolatrizează, ci reducîndu-și participarea la o înfățișare hirsută și la un mutism platonic în ciuda ostentației lui... secolul nostru e prin excelență politico-ideologic în sensul în care spunem de pildă că veacul al XVIII-lea a fost o epocă a filozofiei... toate activitățile omului contemporan dela economie la gîndire și creație artistică par a-și căuta cel puțin temeiuri dacă nu și justificări în planul ideologiilor politice... dacă nu ții seama de acest adevăr fundamental nu vei înțelege aproape nimic din ceea ce se petrece pe toate meridianele globului...

Mi-e silă de violență, de crimă, fie și atunci cînd se pavoazează cu precare rudimente teoretice ori uzurpă aureola stelelor de cinema... îmi repugnă hanoracurile de culoarea măslinelor verzi, atunci cînd trădează puritatea ingenuă a vîrstei și degenerează într-o epidermă menită să camufleze instincte de brută... de unde vor fi izvorînd oare asemenea epidemii?... o, cîte cărți s-au scris pe tema lor (eu însumi am citit cîteva dintre ele), cîți scriitori, filosofi, politicieni, sociologi sau economiști se visară mentori, teoreticieni ori profeți în perimetrul lor tulbure și încețoșat... nu, vanitatea aceasta nu mă mai poate încerca... „J'ai plus de souvenirs que si j'avais mille ans" — spune poetul pe care-l îngîn înlocuind amintirile cu experiențe, traume și deziluzii... poate că și bogăția aceasta absurdă, sfruntată va fi fiind de vină, sentimentul exasperant al prea-plinului și al plafonării care anesteziază orice dorințî, idealuri, aspirații... îndigestii spirituale ce dau coșmare nocturne și tulbură echilibrul interior... și încă poate nebunia orașelor, orgoliul opulenței obtuze care sfidează și umilește... iată, a început o ploaie năpraznică și pe Ost-West Strasse mă îndrept spre un restaurant danez unde am o întîlnire cu doi prieteni... strada e largă și deschisă, mașini elegante fulgeră stropind rarii pietoni sgribuliți sub umbrelele molestate de rafalele vîntului, în semiobscuritatea amurgului se înalță de o parte și de alta imense și solitare building-uri cu sute de ochi aprinși, piramide greoaie de beton și de sticlă, bănci, societăți de asigurare, sedii fortificate ale mașinilor de calcul și ale computerelor cu trei capete... te simți ca o frunză pe care vîntul o lovește de zidurile acestor monumente ale prosperității... o frunză umezită de ploaie, strivită de roțile automobilelor gonind cu 100 de kilometri pe oră... te scuturi și-ți spui că totuși aceste lucruri sînt perfect rezonabile, că acești piloni susțină o boltă solidă și că printre numerele pe care le macină se alcătuiesc poate și cifrele modeste ale propriului tău confort... dar undeva în adîncul abisal și obscur al ființei tale simți virulența absurdului și uneori nu mai ești în stare să distingi frontiera dintre nebunia ambiantă și propria ta nebunie...

a. e. baconsky

El cheamă Cristopher Greneer, are 28 de ani, 121 kg, și măsoară 2,26 m ceea ce corespunde cu titlul de cel mai înalt bărbat din Anglia. Vă înfățișăm trei imagini din viața acestui om, care din cauza înălțimii sale neobișnuite are de rezolvat probleme complicate privind îmbrăcămintea, încălțămintea etc. În imagini: 1) Greneer dansează cu o prietenă: 2) O cabină telefonică obișnuită nu-l poate adăposti; 3) în stația de autobuz în așteptarea mașinii în care cu greu își va găsi loc (în înălțime).

URMARE DIN PAG 1

DIN NOU DESPRE O. Z. N.

cut proporțional. O adevărată vilvă a stîrnit fotografia realizată de specialiști ai Institutului de astrofizică al Centrului național francez pentru cercetări științifice la 30 iunie 1973 deasupra Ciadului, în timpul cercetărilor prilejuite de „eclipsa secolului". Pe una din peliculele a fost descoperit un punct luminos străin, a cărui prezență nu putea fi explicată. Prin mărirea imaginii de 150 de ori s-a obținut o elipsă cu centrul galben, partea de sus verde iar cea de jos roșie, totul contrastînd puternic pe fondul negru al cerului. Specialiștii C.N.R.S. au ajuns la concluzia că misteriosul obiect avea în jur de 200 metri în diametru și plana la o altitudine de 19 km. Credeți că e o „farfurie zburătoare"? a fost întrebat Claude Poher, șeful Centrului de studii spațiale din Toulouse, specialist în obiecte zburătoare neidentificate. **„Punctul luminos în discuție — a declarat el — constituie o curiozitate care, din păcate, nu poate fi elucidată prin metodele științifice de studiu de care dispunem în prezent".** Cîteva zile mai tîrziu, specialiștii de la C.N.R.S. au afirmat că „misteriosul punct luminos" nu era o farfurie zburătoare ci un nor luminos, provocat de dezintegrarea, în straturile înalte ale atmosferei, a unui meteorit provenind din roiul Beta Taurides. După cum au apreciat unii ziariști francezi, dezmințirea se impunea. A acorda autenticitate unui document, prin garantarea lui de un organism științific recunoscut, ar fi putut declanșa speculații și comentarii fanteziste asupra controversatelor „farfurii zburătoare".

SPECTACOLUL „FARFURIILOR ZBURĂTOARE" durează de peste 20 de ani. În nopțile senine pot fi observate, adesea, dire sau puncte luminoase deplasîndu-se pe cer. Mărimea, culoarea, mișcarea capricioasă, imprevizibilă, exclud confundarea lor cu astri sau stele căzătoare. Piloții le-au văzut adeseori. Radarul a detectat ecouri bizare. Unii au declarat chiar că au văzut O.Z.N-uri „aterizînd"; că ființe de o formă bizară, fără nici un fel de asemănare cu cele omenești, au coborît, dispărînd de îndată ce s-a apropiat cineva de ele. Un săptămînal occidental întreba, recent: „Ce faceți dacă întîlniți o «farfurie zburătoare»?" Și, mai în glumă, mai în serios, dădea cîteva sfaturi: „Păstrați-vă sîngele rece. Nu țipați; riscați să speriați ocupanții navei. Ascundeți-vă pentru a nu fi observați. Necunoscuților veniți din alte lumi le place să observe Terra și locuitorii ei, dar au oroare să fie spionați. Nu încercați să fugiți după ocupanții «farfuriilor zburătoare». Deși sînt mici de statură (între 0,90 și 1,20 m) ei se deplasează cu mare viteză".

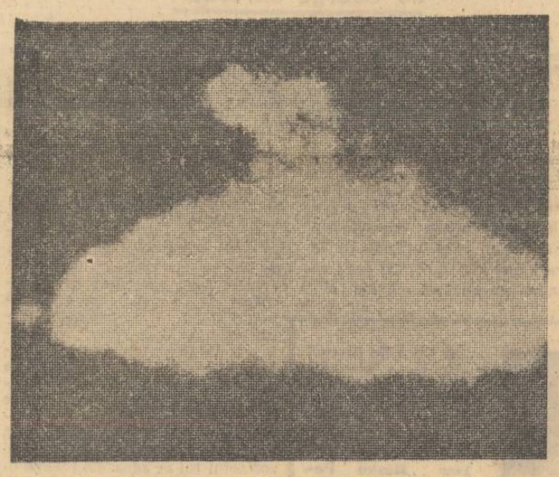

Misteriosul „punct luminos" fotografiat din interiorul supersonicului „Concorde"

ÎN PESTE 90 LA SUTĂ DIN CAZURI, specialiștii nu întîmpină dificultăți în a risipi misterul. De obicei este vorba fie de resturi ale unui satelit artificial, fie de baloane-sondă, de fenomene meteorologice specifice unor altitudini înalte sau, pur și simplu, de reflectarea luminii farurilor de automobil pe nori. Rămîn unele cazuri, între 5 și 10 la sută, care nu pot fi explicate. Și, aparent, inexplicabile în actualul stadiu al cunoștințelor noastre. Acestea alimentează părerea că O.Z.N.-urile nu sînt fenomene naturale. Unii specialiști sînt de părere că „privite de aproape, misterioasele obiecte zburătoare par «nave» de înaltă tehnicitate, pilotate de ființe inteligente." **Ipoteza cea mai probabilă,** susține Pierre Guerin, șef de secție la Consiliul național francez pentru cercetări științifice, specialist în studiul planetelor, **este aceea „a unor mici nave spațiale pilotate de ființe extraterestre".**

SAVANȚII SÎNT DE ACORD că Terra nu deține monopolul vieții și inteligenții în univers. Or, legile fizicii, la nivelul cunoștințelor de azi demonstrează că este imposibil să se ajungă chiar și la steaua cea mai apropiată de Terra cu nave spațiale de talia O.Z.N.-urilor. Utilizînd combustibilul cel mai perfecționat care s-ar putea imagina — ar fi nevoie de 100 de miliarde de tone de combustibil pentru o încărcătură utilă de 50 de tone! **„De ce să nu admitem — sugerează unii dintre ei — că civilizații mult mai avansate decît cea pămînteană ar fi ajuns să descopere legi ale fizicii la care noi nici nu ne gîndim azi? Este logic, din acest punct de vedere, ca evoluția O.Z.N.-urilor să ni se pară pură magie."**

DACĂ ADMITEM că extrapămîntenii ne vizitează de 20 de ani, timp în care ar fi putut strînge informații complete despre obiceiurile și posibilitățile pămîntenilor, apare logică întrebarea: ce anume îi determină să se mențină în expectativă? Timiditatea, «pun unii. Indiferent de valoarea „argumentului" fapt este că „farfuriile zburătoare" și-au făcut aparițiа în mod frecvent în zonele rurale, puțin populate, în special în zonele deșertice, și numai pe timpul nopții.

ÎN ULTIMA VREME, mărturiile despre O.Z.N.-uri au trecut de la stadiul declarațiilor unor martori oculari, la cel al probelor „materiale". În cel puțin 20 de cazuri se susține că în anumite locuri au „aterizat" O.Z.N.-uri. Coroborate, urmele par să fie identice: iarba arsă, ramuri de copaci rupte, creșterea conținutului de calciu al solului în zona respectivă, răspîndirea unui miros foarte pătrunzător care înspăimîntă și pune pe fugă animalele, ceasuri oprite, emisiuni de radio și T.V bruiate...

ÎN STADIUL ACTUAL al cunoștințelor noastre și al dovezilor pe care le posedăm, ar fi hazardat să se dea aviz științific faptelor ce se ascund în spatele acestor „farfurii zburătoare". Trebuie să avem totuși onestitatea să recunoaștem că știința n-a ajuns încă la stadiul în care să poată da răspuns tuturor întrebărilor. O umbră de mister rămîne și va rămîne, poate, întotdeauna. Și nu vom contribui la risipirea lui dacă ne vom lăsa fascinați de mister. Așa cum monștrii unor legende vechi l-au îndemnat pe om să exploreze abisul oceanului, piscurile munților, adîncimile de nepătruns ale pădurilor, tot așa ideea existenței unor ființe extraterestre îl stimulează să prospecteze spațiul interplanetar și să admită, pentru a-și motiva căutările, că ființe aparținînd altor civilizații încearcă să intre în contact cu noi.

G. NICOLESCU

Bine pregătită de profesori răbdători, Lana, o maimuță de doi ani, este capabilă să se exprime corect și să-și comunice dorințele. Experimentul realizat de profesorul Daune Rumbaugh de la Universitatea din Atlanta (Georgia-S.U.A.) a demonstrat cu ajutorul unor impulsuri electrice comunicînd cu un computer, că Lana poate alcătui, fără greșeli, propoziții formate din cîteva cuvinte. De pildă: „Dați-mi o banană" sau „Aș vrea să ascult muzică".

■ MĂRCI DE NAYLON au fost emise, în anul 1973, în R. D. Germană, sub forma de colițe cu două mărci, tipărite pe foi dintr-un material plastic numit dederon. Aceste mărci au avantajul că nu se mototolesc, oricît ar fi de neglijent păstrate.

„EPAVA" DIN PRĂPASTIE

Dramatica prăbușire a unui autocar încărcat cu 38 de schiori

Într-una din nopțile acestei ierni, către orele 21,40 un autocar, avînd la volan pe conducătorul auto, și alături pe un monitor de schi, transporta 38 de schiori din localitatea elvețiană Russes. Schiorii urmau să se întoarcă în Franța, după o vacanță petrecută în Elveția, la sporturile de iarnă. Vehiculul era urmat — la un interval de cinci minute — de un alt autocar care transporta un alt grup de schiori.

La circa zece km depărtare de Russes, pe piscul „Înguștilor", la locul denumit Remblaise, situat la circa trei km de frontiera franceză, primul autocar la un viraj. Este aproximativ 22,30. Șoferul pierde controlul volanului, autocarul derapează pe o porțiune de polei, părăsește șoseaua, și, după cîteva rostogoliri, se prăbușește, sfărîmîndu-se într-o prăpastie, căzînd de la o înălțime de 60 de metri. În timpul „zborului" mai multe persoane sînt azvîrlite în afară. Altele, reușesc să iasă din autocarul distrus. Ajung la șosea și opresc prima mașină care trece.

Văzînd apropiindu-se prin ceață cel de-al doilea autocar, conducătorul mașinii semnalizează cu farurile. Șoferul autocarului micșorează viteza, însă greoiul vehicul alunecă și el pe polei. Se lovește de mașină — din fericire — fără a face vreo victimă.

Zece minute mai tîrziu, sosesc salvatorii care, pornesc la acțiune, ajutați de către pasagerii celui de al doilea autocar. Încep să degajeze rănitii.

Din „epava" cu acoperișul îngropat au fost scoase primele patru trupuri ale pasagerilor, uciși fulgerător. Alți patru răniți zdrobiți între tăbliile mașinii, s-au stins în ambulanțe în drum spre spital. Șase femei și doi bărbați.

Trolii puternice și cabluri de oțel au fost necesare pentru a scoate resturile din prăpastie. O muncă uriașă. Pentru continuarea salvării și căutarea persoanelor dispărute au sosit pompierii și jandarmeria. În ciuda ceței și a poleiului, ambulanțele aleargă spre Sainte-Croix și Yverdon, purtînd 21 de persoane care trebuie să primească neîntîrziat îngrijiri medicale. Starea celorlalte victime este cu mult mai gravă decît s-a crezut la început.

Trebuie continuată și ancheta începută duminică seara. După primele constatări autocarul era în stare bună de funcționare. În ceea ce privește accidentul, șoferul — scăpat ca prin minune — a indicat că din cauza poleiului a pierdut total controlul mașinii sale. „Autocarul a pornit-o singur. Nu am putut face nimic. Aluneca fără să-l fi putut opri".

Către amiaza zilei următoare epava a fost scoasă din prăpastie. Va trebui „dusă" pînă la Yverdon unde experții vor putea s-o examineze...

(S-a întîmplat în Elveția)

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

NEASTÎMPĂRATUL ...ȘI BANANA

Un copil fără... rinichi așteaptă, împreună cu alți 1 350 pacienți, soluția salvatoare

Deși are treisprezece ani, pare de 9. Au trecut patru ani de cînd i s-au scos cei doi rinichi. Yves Bealch nu mai crește. Pentru a supraviețui este supus de două ori pe săptămînă unei hemodialize, care durează opt ceasuri (adică, o spălare a sîngelui, datorită unui rinichi artificial). „Însă — explică medicii — eforturile noastre nu sînt îndestulătoare pentru a putea fixa calciul, absolut necesar creșterii oaselor băiatului!

Mama lui a vrut să-i doneze unul din cei doi rinichi. Din nefericire, lucrul nu este posibil, deoarece d-na Bealch a avut o hepatită.

În ciuda straniei lui situații, Yves a rămas un copil neastîmpărat. Cînd obosește de tratament își amenință mama că va mînca o... banană.

În starea lui, ar fi sfîrșitul.

Yves nu disperă niciodată. Optimismul lui este uimitor:

— Pînă la urmă, tot o să găsesc eu un rinichi. Primesc scrisori din toată lumea.

Ca și micuții Yves mai sînt încă 1 350 care așteaptă. Și numai 250 vor primi anul acesta donația unui rinichi. La spitalul Parpan (Franța), Yves se întîlnește de două ori pe săptămînă cu Estelle, o fetiță de patru ani și jumătate. Și ea este „pensionara" rinichiului artificial.

— E prietena mea. I-am dăruit un cățeluș.

Într-o zi Yves a pulverizat sălile spitalului cu praf de strănutat.

Acasă, împreună cu mama sa, răspunde numeroaselor scrisori pe care le primește zilnic din Franța și din toate țările lumii.

Băiețelul este necontenit vesel, viu, deși viața lui — o știe prea bine — nu ține decît de-un fir...

SPIRALE

AERUL DE SUB FLUTURI

de Eugen BARBU

Ion Lotreanu nu se află la primul volum de versuri. Un observator atent ar putea diagnostica de la început intențiile lirice ale poetului. *Lăcuste și aeroporturi*, iată un titlu — *Aerul de sub fluturi*, iată alt titlu ! Există aici o ostentație livrească care invită la meditații preliminare, precedînd lecturile propriu-zise ale volumelor în chestiune. Urmărindu-l în activitatea publicistică pe eseistul Ion Lotreanu, putem să înțelegem mai ușor formația sa literară. O logică matematică aș zice, o disponibilitate către integrări în categorii îl duce, fatal, pe autorul discutat la practicarea unei poezii aproape silogistice. Faptul nu este nou, știe și Ion Lotreanu, tentația spre abstractizarea lirismului, a denudării lui de ornamente factice și de metafora greoaie, nu este un lucru nou de la Ion Barbu încoace. În cazul lui Ion Lotreanu, traume sentimentaliste încă pot fi identificate. Acel îngheț presupus al privirii lirice este aburit, cînd și cînd de o emoție vie a versului care transpare cu ușurință în text. Efectele nu sînt deloc neglijabile. În general, poetul își impune o gesticulație rece, o abordare de chirurg a poemului, o supraveghere atentă a cuptoarelor. Poezia sa are o magie decantată, el construiește ingenios, folosește trimiteri întortochiate, nu are nimic săltăreț în poezia sa, pentru că, dincolo de orice imagine, există, tiranică, o idee.

Dificil joc și-a ales Ion Lotreanu, dar știm cu toții că întreprinderile de acest fel duc, după mai grele încercări, la rezultate ce trebuiesc salutate și că, unei producții facile, trebuiește totdeauna preferată munca silnică în faliile dure ale unei gîndiri care răsplătește în cele din urmă. Dar să exemplificăm : Cel mai bun poem al său ar fi *Elegie pentru o fată cu nume urît* : „*Un cor ne urmărește monolitic / O, cite seri în tivul de la fracuri ! / Cînd vor desface prăzile tocite / Samsarii purtători de-nalte pudre / Vom lincezi-n zăpezi de vată sură / În volele prelungi din catedrale / Se-ascund. copii cu bani rotunzi în mină / Ci numai munții, martori în tăcere / Detestă sborul. Apele coboară / Sătule de prea multă demnitate / Să urmărim acum, în rugăciune / Un fluture. Sau cum se naște drumul / Sub adieri din ce în ce mai aspre / O, praful scurs din zimții stelei arse / Se-așterne lin pe fracurile lumii...*" Tată acum și un „Colț de decor" în care teinta barbiană se simte ca și în versurile de mai sus : „*Peste alura frumos inclinată / Va pogori ploaia, fulgul va pune pecete / Fără ca norii cu suflet de pluș / Să știe ce fac. Translucide ferestre / Vor fi luate drept patinoare ; zeii atunci / Cu eșarfe la git, o, călduroase eșarfe / Vor așterne pe ghețuri desene decente...*" Și mai departe : „*Ne-așteaptă aprinse vitralii. Frigul din ele / Are nevoie de-un aer mai suplu / Privirile cer depărtării obstacole pure / Iar aplauzele seamănă atît de bine / Cu pahare căzute pe luciul parchetului...*" Dar mai există și niței Apollinaire în Ion Lotreanu. Iată cîte ceva din poemul „Ambiția de mărire a apei" : „*Pe mări delfinii așternu cenușii caligrame... Vin toamnele / Zarea nu se confundă cu valul / Vegetații aflate mereu în derivă / (Nimeni nu vorbește de rădăcini și de seve) / Par umbre ale norilor / Înotul cel mai lucid acum se-ntîmplă / Ochii mei văd prin apă, departe. În trup / Oasele ascultă comenzi desenînd comenzi luminate / Linii în apa mai densă ca aerul... Alunecăm, umbra meduzei crescute în rășină / Încrețește pîntecul făcut să dea rod / Pe mări, delfinii sar ca la jocul de volei / În estuare riuri predau buchete de chei*".

Foarte frumos mi se pare „Poemul bătut la mașină" pe care-l citez în întregime : „*În mijlocul livezii din sat / O mașină de scris / Manevrată de un somnambul — în rest / Jumătatea-ncinsă a zilei de iulie / Mieii au învățat de la mamele lor să rontăie consoanele ierbii / Turația unui motor fin / Alternează la auz / Cu agonia aripilor ce-și risipesc aroma / În cupa unei veioze fierbinți / Niciodată prunii din jur / Nu vor avea tulpinile drepte / Pe fiecare ramură lenevește un asterisc / În marginea fiecărei frunze / Semnele de punctuație / Se pregătesc să cadă lîngă cuvinte / Și adevăr / Pomi turmentați / Cu tulpinile umilite / De alcoolurile palpitînd în coroană / Via precaută / Își ia aracii în ajutor*"... Iată și „Portretul unei orchestre" realizat prin echivalențe de cuvînt : „*Privită razant orchestra simfonică / Pare un lac de venin. Limbi de șarpe / Arcușuri — cresc o dată cu nuferii /Fluturi de seară și păsări cu noapte în trup / Ies din cazanele înverzite de damfuri / Distilează rachiuri cei din neamul lui Atlas / Și coroana Carpaților se adună în sine frumos / Apele cad în ecluze ca morfemele în rime / brazii demni aromesc verzi cortine / Și staluri... Mișcă orchestra sub apă, prin pînze / Mii de arcușuri tresar în zadar / Pescărușii caligrafiază capcane în lumină / Mici lăcuste de apă / Viețuiesc mai puțin decît cel numit / cu nume de abur : Amadeus*".

Fragmentar, Ion Lotreanu practică o poezie a elementelor, ca de pildă în „O scrisoare a lui Socrate" : „*În copilărie pe cînd visam discipoli și sepii / Un tînăr leu s-a tolănit, în mare secret / De-a lungul / și de-a latul ființei mele nemuritoare / Și a adormit / Într-o poziție anume / Era frig înăuntru, un frig ce venea / Dinspre frunte ori dinspre Stagira / Un frig cu sandale și șunet de chei / Soarele avea timp să lumineze / Fiecare solz al peștilor / Ridicați peste val ca la jocuri sportive / Gelozia meduzelor / Consuma, consuma aerul de sub păsări / Marginile mărilor erau tăiate / De trupurile înotătorilor, iar largul / Rămînea pentru vase cu pînze / Dar tată : leul — bătînd — se trezise ! / Eu, fostul războinic Socrate / Am pierdut, în fond, o singură bătălie / Bătălia cu leul tolănit în mine / Ca un riu pe un prund / Ca o șoaptă pe timpanul înserării.*"... Din aceeași familie de poezie a conceptelor, aș cita finalul „Poemul livresc" : „*Lăcuste verzi întunecau ocheane / Prin care contemplam, pe rînd înaltul / Și confundam fragmentele cu cerul.*"

În final vă propun și poemul care dă titlul volumului, și el o reușită a lui Ion Lotreanu : „*De aceea apele curgătoare / Și cele necurgătoare / Au fețele răvășite de-un vînt delicat / De-aceea navele depărtărilor / Purtînd în pîntecele lor binele și răul / Își înclină catargele însemnate cu fală / Pădurile se-ndoaie din tulpine / Trimițînd auzului nostru / Grația instrumentelor muzicale / Fîntînile pămîntului / Se ridică deasupra pămîntului / Căutînd aripi febrile de viețuitoare / Pe care să le umezească / Mult mai tîrziu / Se fac riuri, ating aripi de pești / Umezite din naștere / De-aceea tremură frunzele ce rămîn / În toamne tot mai puține / Se apleacă din talie lampa înaltă / Și gerul cosește vegetația răsărită peste cuvinte / Pentru că peste toate acestea, / Trec ei, aristocrații văzduhului / fluturii*".

Cu o libertate mai mare a inspirației, Ion Lotreanu va reuși să ne dea poeme de o factură modernă, fără efortul de-acum, vizibil ici și colo, care-l stingherește. El rămîne un subtil poet de idei care trebuie urmărit cu atenție.

Florin Piersic și Fabian Gavriluțiu în „Agentul straniu"

Regizorul Savel Stiopul despre filmul său

„AGENTUL STRANIU"

— Un regizor care se remarcase prin filme inspirate din contemporaneitate se menține în „prezent", dar într-o formulă care, mi se pare mie, nu vorbește despre deplin despre problemele esențiale din jurul nostru : genul polițist. Acesta este chiar al doilea film din gen.

— Faceți o confuzie între formula înțeleasă ca divertisment și genul filmului pe care îl realizez, care este consacrat tocmai unei probleme de stringentă actualitate : pasiunea și devotiunea în apărarea unor realizări aparținînd colectivității noastre.

— Confuzia mea se datorează sigur „Aventurilor la Marea Neagră", film pe care, nu știu dacă știți, nu l-am iubit deloc, tocmai pentru că mi s-a părut slujind cu precădere ideea de divertisment cinematografic.

— Poate și acolo ați făcut o confuzie de gen, dar nu are nici o importanță, să lăsăm trecutul deoparte. Filmul de față este inspirat de o piesă a unui dramaturg bine cunoscut pentru calitățile sale de sondor al psihologiei contemporane, Horia Lovinescu ; este ecranizarea piesei sale „Omul care..." deci punctul de pornire este o structură dramatică solidă cu temeiuri de analiză psihologică.

— Deci vom avea poate șansa de a vedea un film mai aproape de ceea ce credem noi că este structura regizorală a lui Savel Stiopul.

— Sper să vă satisfac de data aceasta, deși filmul nu va fi lipsit de agrementele necesare unui film de acțiune : suspans, surprize, momente muzicale, ș.a.m.d.

— Magicieni, nu ?

— Nu, dacă vă referiți la apariția mea din trecutul film, aflați că de data asta încarnez un medic aflat în lumea interlopă de pe alte meleaguri, bineînțeles, tot o apariție complementară.

— Știu că personajul principal este interpretat tot de Florin Piersic. Pe aceleași date de evoluție ?

— Cum se știe, Florin Piersic este un actor foarte divers și ultimele apariții de la T.V. au demonstrat-o. De data aceasta, folosind experiența din filmul trecut, Florin Piersic compune un personaj cu noi date, cu sarcini dramatice și de psihologie crescute, păstrîndu-și, bineînțeles, farmecul și dezinvoltura cunoscute.

— Sînteți la fel de constant și la alte compartimente de colaborare. De pildă, muzica tot H. Maiorovici ?

— Da, colaborăm în continuare, numai că pentru momentele în care am avut nevoie de o muzică specifică genului muzicii ușoare am apelat la compozitorul Edmond Deda, completîndu-mi astfel echipa cu încă un artist.

— Unde se petrece acțiunea ?

— Bineînțeles, la noi în țară, dar și cu momente „undeva în Europa occidentală", ceea ce necesită eforturi speciale pentru echipa noastră.

— Din cîte înțeleg va fi un film dificil de realizat. Vă considerați un bun organizator ?

— Un regizor trebuie să inspire la organizare, pentru aceasta însă e necesar să fie bine înțeles. Am o echipă (sub conducerea directorului de film Enache Soare, un vechi cinematografist), care cred că mă ajută foarte bine în acest sens satisfăcînd la timp nevoile filmului.

— Să vorbim puțin despre eroii filmului. Cine sînt și ce vor ?

— Ce vor n-o să vă pot spune, veți afla aceasta la premieră. Nu pot dezvălui secrete. Beneficiez de colaborarea unor actori talentați și reputați cum sînt : Clara Maria Söbök, Violeta Andrei, Carmen Maria Strujac, Emanoil Petrut, Zephi Alșec, Ion Besoiu, Ion Marinescu, Dumitru Rucăreanu, Fabian Gavriluțiu, Mihai Badiu, Constantin Priscoveanu. De asemenea, filmul beneficiază de prezența artistului poporului Radu Beligan, precum și de debutul în film al unui distins om de teatru și actor, artistul emerit Mauriciu Seckler.

— Pe toți aceștia îi filmează însă cineva. Cine este acest cineva ?

— Operatorul șef George Voicu, autorul imaginii la seria „Haiducilor".

— Sperați să fiți la concurență ca număr de spectatori cu „Haiducii" ?

— După experiența cu „Aventuri la Marea Neagră", care a avut totuși, un mare succes de public, am pornit sub cele mai bune auspicii cu acest nou film, care prin varietatea situațiilor, prin momentele sale dramatice și de spectaculozitate, și scenele de divertisment, sper să solicite cel puțin în egală măsură atenția iubitorilor filmului în general, și nu doar ai genului.

Florica ICHIM

Constanța BUZEA

În viața lumii

Aș vrea să facem oameni de zăpadă,
Dar nu mai ninge, norii urcă sterpi
E cald, pe sub ghețari se mișcă șerpi
Lichizi, mlădii, cu diamante-n coadă.

N-o să le vină ochilor să-și creadă
Că iarna lasă locul crudei ierbi.
Aceiași arbori, și aceiași cerbi,
Și-aceleași valuri drepte în cascadă ?

Venin de primăvară, nervi acerbi,
Tulburătoare oră de paradă
În care te-nfiori, în care fierbi !

Impodobite vor ieși grămadă
Amare flori și muguri dulci, imberbi,
Visînd în viața lumii să se vadă.

Cocon de vie

Se va trezi în prima zi cu soare
Primăvăratecul cocon de vie,
Petrecerea-i va fi cu apă vie,
Va fi beția lui înfloritoare.

Într-un impuls rănit de poezie
Îi va sări pămîntul la picioare,
Mireasma lui — de rugi și sălcioare
În liniștea ce va părea pustie.

Dar viața ta de miere muritoare
Cu aurul plutind ca o stafie
Sub coastele a două mari ulcioare

Te va feri de gîndul care știe ?
Dacă se sparg, vei spune că te doare,
Dacă le cruți, n-ai nici o bucurie.

MICA ENCICLOPEDIE

„Galaxia Gutenberg"

de L. SĂRĂȚEANU

„Problema lecturii" ? Care problemă ? Orice om obișnuit știe, desigur, că nu-i vorba de nici o problemă. În definitiv, oricine a absolvit fie și un curs elementar, poate citi. Nu-i așa ? Nu — răspund, spre stupoarea noastră, a oamenilor obișnuiți toți specialiști. Dimpotrivă. Ei consideră că există o problemă a lecturii, problemă pe care sutele de ani, străbătute de umanitate, mai ales de cînd s-a intrat în ceea ce un sociolog american numește „galaxia Gutenberg", n-au făcut decît s-o complice. O primă complicație rezidă în aceea că verbul „a citi" nu înseamnă întotdeauna același lucru. Profesorul Robert Escarpit, ilustrul sociolog al cărții și al lecturii, care ne-a vizitat țara de curînd, ne oferea, spre reflecție, între altele, în cadrul unei interesante conferințe, următoarea problemă: copilul care buchisește anevoie o frază simplă într-un abecedar întreprinde același act intelectual ca și persoana instruită ce studiază un eseu ? În definitiv, ce înseamnă „a citi" ? Emil Faguet, care ne-a dăruit o clasică „artă de a citi" ne spune că aceasta înseamnă „a gîndi cu puțin ajutor". Tocmai de aceea Faguet socotește că, în esență, arta de a citi înseamnă a parcurge fără pripă textul, pentru a putea reflecta pe marginea lui. Eseistul și criticul francez se ridica împotriva grabei în care el vede „o altă formă a leneviei". Ideea nu e nouă. Cu mai bine de 200 de ani înaintea lui Faguet, înțeleptul Miron Costin observa că „nu există mai de folos zăbavă decît cetitul cărților". Așadar, cronicarul moldovean introducea conceptul de „zăbavă" față de care el nu concepea o lectură fructuoasă. Ideea lui Miron Costin se întîlnește cu concepția lui Faguet și pe planul caracterului „folositor" al lecturii. Francezul adăuga și conceptul de „bucurie a lecturii". Or, dacă ajungem aici, întrebarea cu privire la sensul exact al verbului a citi se complică și mai mult. Căci, dacă, în ultimă instanță, aș putea spune că cel ce citește un roman de Mihail Sadoveanu face același act cerebral ca și cel ce citește o tăbliță indicatoare cu numărul autobuzelor care opresc într-o anumită stație, este clar că primul poate avea o bucurie a lecturii, în timp ce la al doilea nu e decît un act obișnuit de informare elementară. Robert Escarpit, la care mă refeream și înainte, explica în conferința sa că sociologii moderni disting două tipuri de lectură. Există o „lectură nonșalantă" sau „nemotivată" pe care cititorul o întreprinde doar ca o acțiune de umplere a timpului liber, exact cum ar fuma o țigară, sau pentru a se informa ca atunci cînd parcurge un memento de spectacole și există o „lectură motivată", care înseamnă, de fapt, trăirea unei noi experiențe. În ambele cazuri, se recepționează o anumită cantitate de informații. Numai că în cazul „lecturii motivate", cititorul pune textului o serie de întrebări contribuind el însuși cu propria lui personalitate și experiență de viață la îmbogățirea răspunsului pe care-l poate da textul. În acest permanent schimb, aș spune dialectic, dintre carte și cititor, rezidă actul lecturii motivate declarat tocmai de aceea „act de creație", iar în participarea activă la găsirea răspunsurilor rezidă „bucuria lecturii". De unde și remarca pertinentă a lui Escarpit că oricîte cărți am citi, de fapt, nu citim decît propria noastră carte, unică, după cum un scriitor oricîte cărți ar scrie, nu realizează decît marea și singura carte a personalității lui.

ECOURI

Marina Voica întreprinde la sfîrșitul acestei luni un turneu în Bulgaria, alături de Aurelian Andreescu, Gioni Dimitriu și orchestra Horia Moculescu. În martie va pleca în Canada, iar în prima jumătate a lunii iunie este invitată să susțină un recital „hors concours" la prestigiosul festival internațional „Orfeul de aur" de la Slincev Briag (Bulgaria), ocazie în care va fi acompaniată de aceeași orchestră Horia Moculescu. Subliniem că între 21—24 august a.c., Marina Voica va reprezenta casa de discuri Electrecord la festivalul de la Sopot (Polonia).

O activitate intensă pentru Cornel Constantiniu (în foto) : **un turneu în Iugoslavia, apariția într-un recital Alexandru Mandy, spectacole la teatrul „Ion Vasilescu" și cu Ansamblul artistic al Armatei. Va figura cu piesa „Lasă-mă aici" pe un viitor disc E.P. Alex. Mandy și pregătește un L.P. medalion cu 12 melodii de muzică ușoară românească. În teatru îl vom vedea în curînd în „Școala calomniei" de Sheridan, la teatrul „Ion Vasilescu".**

Despre fiica lui Ryan O'Neal, Tatum (10 ani) se spune că este o nouă Shirley Temple. Această apreciere a criticilor de specialitate i-a fost acordată după prezentarea filmului „Luna de hîrtie", în care micuța Tatum apare alături de tatăl ei și Marisa Berenson.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

SCRIITORII. Fac parte, pe lîngă breasla muzicienilor, și din cealaltă breaslă, a scriitorilor. Pe cei virstnici îi cunosc, pe tineri îi salut înainte, ca nu cumva să greșesc, fiindcă nu știu căruia i-am murmurat numele meu și care mi l-a murmurat pe-al său cu ocazia vreunei prezentări colegiale. Nu l-am uitat pe unul din bunicii mei, care, aflînd de la mine după vîrsta primei școli că aș avea de gînd să mă fac „artist", s-a uitat cu duioasă compasiune în ochii mei și m-a întrebat : „Știi quanto sanque costa ? Știi cîte spinoasă îți alegi ?"

Se-nțelege, pe vremea aceea nu existau uniuni de creație, care să poarte grija artiștilor, nu existau atîtea edituri, reviste și ziare, care să-i sprijine și unde să scrie sau să se scrie despre ei, nu exista radio, disc și televiziune, prin care să stea de vorbă cu semenii. Deși lucrurile s-au schimbat nemaipomenit de atunci, ceva a rămas nemodificat în profesiunea scriitoricească. Este ritmul, dificultatea, intensitatea, responsabilitatea muncii de creație și a muncii de prospecție, de pregătire, de cunoaștere a vieții, spre a putea scrie. Pregătirea nu încetează nici o clipă, fiindcă, dacă ar înceta, scriitorul ar amuți și condeiul lui ar seca. Ea începe odată cu deșteptarea la conștiința de sine și se isprăvește abia cu ultimul cuvînt — cel de pe urmă ! — încredințată filei de hîrtie. Spre a putea concentra cu jocul imaginației viața plăsmuită, cu figurile ei pulsînd de autenticitate, într-o nuvelă sau roman, spre a născoci un conflict și a-l dezvolta pînă la o concluzie originală, cu peripeții furtunos înfiorîte, în faza clar răsunătoare, cîtă muncă, cît efort, cîtă renunțare își impune meseria !

Cine a citit **Caietele lui Eugen Barbu la romanul său Principele** a gustat ceva din chinuitoarea voluptate a pregătirii scriitorului pentru actul de creație. Cei ce-l iubesc pe Mihail Sadoveanu intuiesc gigantica sa lectură, imensa lui documentare, neînchipuita concentrare spre a putea reține amănunte infinitezimale din înfățișările schimbătoare ale naturii. Cît despre scriitorii tineri, care își publică în zilele noastre primele povestiri și cărți, ei se află în fața unui ocean de date — evenimente fapte, oameni — pe care trebuie să-i absoarbă pe îndelete. Înțeleg, așadar, că sînt furați mereu de ceea ce-i așteaptă, și nu mă supăr cîtuși de puțin cînd privirea lor alunecă peste mine, iscodind nu pălăria mea, ci zarea pe care își văd profilate viitoarele lor opere monumentale despre ei, despre noi, despre lumea aceasta a noastră.

Cum să nu le urezi reușită deplină în frumoasa, dar greaua lor îndeletnicire ? Și cum să nu-i și invidiezi niței că pot scrie într-o țară unde cărțile nu se mai vînd, ca altădată, într-o mie sau două de exemplare, ci — atunci cînd merită — în zeci de mii, pentru cei mulți cărora li se adresează ? !

• Casa de discuri „M.P.S. — Records" (R. F. Germania) a editat de curînd un album intitulat „Swinging East", dedicat formației de jazz „Bosko Petrović's Nonconvertible Eastern All Stars,", formația condusă de vibrofonistul iugoslav Bosko Petrović. Înregistrările au fost realizate pe viu la festivalul de jazz din Berlinul de Vest. De remarcat că în această orchestră de 10 persoane, formată din cei mai reprezentativi instrumentiști de jazz din țările socialiste, apare și Dan Mîndrilă, **la saxofon tenor (în foto : în concertul „imortalizat" pe disc).**

Clepsidra

O POSIBILĂ CARTE

de Constantin VIȘAN

Cine ar putea trece indiferent prin fața vitrinei de librărie în care ar fi expusă o carte despre „Teatrul cu cei mai mulți spectatori" semnată de Mihai Zirra. Cui nu i-a răsunat în auz numele acesta ?

În cîte seri n-am urmărit montările sale pe scena albastră a eterului.. Și ca mine sute de mii de spectatori invitați în fotoliile teatrului radiofonic. Lectura cărții cucerește. Mihai Zirra știe să povestească, își introduce cu pricepere cititorii în culisele teatrului la microfon, împărtășește amănunte despre lumea în care a desfășurat, vreme de trei decenii, o activitate prodigioasă.

Mihai Zirra a pus în undă aproape patru sute de piese din repertoriul național și universal. A cunoscut și a lucrat îndeaproape cu toți maeștrii scenei românești. În cartea sa de amintiri invie sugestiv momente semnificative din atît de puțin cunoscuta muncă pe care a desfășurat-o în fața microfonului. Mihai Zirra e un creator capabil să dea haină sonoră unor complexe și cuceritoare spectacole radiofonice. L-am văzut dînd indicații lui Vraca și lui Manolescu, Luciei Strudza Bulandra și lui Timică, lui Storin și lui Radu Beligan. Toți actorii, de la artiștii poporului pînă la proaspeții absolvenți ai Institutului de teatru îl iubesc, îl stimează, îl ascultă. Pentrucă, îndrăgostit de greaua, de complexa și atît de puțin comentata operă de „metteur en onde" Mihai Zirra este în același timp un maestru al acestei meserii, un înainte-mergător. Numele lui s-a gravat cu litere mari pe genericul teatrului radiofonic.

Iată de ce, pe lîngă realele satisfacții oferite de lectura manuscrisului unei viitoare cărți, menite să umple un gol despre un domeniu puțin evocat, am avut și un sentiment de însatisfacție că această primă incursiune în universul radiofonic semnată de cel care cunoaște excelent acest teritoriu — este relatată cu prea multă zgîrcenie.

Regizorul, ascultat cu sfială de maeștri ai scenei românești, este foarte reținut atunci cînd vine vorba despre propria sa experiență. Experiența aceasta se numește teatru radiofonic ! Iar istoria teatrului la microfon din România se împletește strîns cu viața și activitatea regizorului Mihai Zirra.

FILMELE LUNII MARTIE

• VALEA PRAFULUI DE PUȘCĂ — producție S.U.A. ; scenariul : **William Roberts,** după romanul lui James Edward Grandt ; regia : **George Marshall ;** imaginea : **Robert Bronner ;** muzica : **Jeff Alexander ;** cu **Glenn Ford, Shirley Mac Laine, Leslie Nielsen, Michey Shanghnessy, Pedro Gonzales.** Western a cărui acțiune se desfășoară în anul 1880.

• „AL ȘAPTELEA CARTUȘ" — producție a studiourilor sovietice ; ecran normal, color ; scenariul : **F. Gorenștein, A. Mihalkov-Koncialovski ;** regia : **A. Hamraev ;** imaginea : **V. Dobrin ;** muzica : **R. Vildanov ;** cu : **Siuimenkul Ciokmorov, Dilorom Kambarova, Hamza Umarov, Nurhuman Kanturin.** Acțiunea filmului se petrece în jurul anilor 1924—25, în Uzbekistan.

• CEA MAI FRUMOASĂ SEARĂ DIN VIAȚA MEA — coproducție italo-franceză, ecran normal, color ; scenariul : **Sergio Amidei, Ettore Scola,** regia : **Ettore Scola ;** cu : **Alberto Sordi, Michel Simon, Pierre Brasseur, Charles Vanel, Claude Dauphin, Janet Agren.** Ecranizarea nuvelei „Pana de automobil" de Friedrich Dürrenmatt.

• LE MANS — producție a studiourilor americane, cinemascop, color ; scenariul : **Harry Kleiner ;** regia : **Lee H. Hatzin ;** muzica : **Michel Legrand ;** imaginea : **Robert B. Hauserm, Rene Guisard jr. ;** cu : **Steve McQuenn, Siegfried Rauch, Elga Andersen, Ronald Leigh-Hunt, Fred Haltiner.** Simplificînd intriga, pentru a centra interesul pe aspectul documentar al filmului, realizatorii au reușit să pună în evidență caracterul spectacular al renumitei competiții.

• VARA TÎRZIE — producție a studiourilor bulgare, ecran normal, color ; scenariul : **frații Mormarev ;** regia : **Milen Nikolov ;** imaginea : **Rumen Gheorghiev ;** muzica : **Boris Karadimcev ;** cu : **Gheorghi Partalov, Tatiana Lolova, Ivan Kondov, Leda Taseva, Milen Panev, Emilia Dragostinova ; Kircio Petrov.** Comedie.

• CÎNTECUL NORVEGIEI — producție a studiourilor americane ; cinemascop, color ; scenariul și regia : **Andrew L. Stone ;** imaginea : **Davis Boulton ;** muzica : **Edvard Grieg ;** aranjamente muzicale, prelucrări : **Robert Wright, George Forrest ;** cu : **Toralv Maurstad, Florence Henderson, Christina Schollin, Frank Poretta, Harry Secombe.** Bazat pe un „musical" de M. Lazaris, R. Wright și G. Forrest din anii '40, filmul este biografia romanțată a compozitorului norvegian Edvard Grieg, conceput în stilul peliculei muzical-coregrafice „Sunetul muzicii".

• COPIII SHIVANEI — producție a studiourilor indiene, ecran normal, alb-negru ; scenariul : **Madhusudan Kalelkar ;** regia : **Shakti Samanta ;** imaginea : **Aloke Das Grupta ;** muzica : **S. D. Burman ;** cu : **Ashok Kumar, Vinod Mehra, Maushumi Chatterjee, Nutan și Rakesh Khanna, Madan Puri, Nazir Hussain, Satyendra Kappu, Asit Sen, Anita Guha, Abhi Bhattacharya, Brahamcari, Master Satyajeet.** O nouă melodramă indiană, pentru iubitorii genului.

• CĂLĂREȚUL FĂRĂ CAP — producție a studiourilor sovietice ; cinemascop, color ; scenariul : **Vladimir Vladimirov, Pavl Finn** — după romanul lui Mayne Reid ; regia : **Vladimir Vainstok ;** imaginea : **Konstantin Rijov ;** muzica : **Nikita Bogoslovski ;** cu : **Ludmila Savelieva, Eslinda Nunez, Enrique Santesteban, Oleg Vidov, Aleksandr Lugo, Aarne Iugskola, Ivan Petrov, Alfonso Codinez, Rolando Diaz Reiez.** Ecranizare după un roman de aventuri al scriitorului american Mayne Reid, apărut în 1868 și editat la noi în colecția „Cutezătorii".

• TRENUL SPRE STAȚIA CERUL — producție a studiourilor cehoslovace ; ecran normal, color ; scenariul : **Ota Hofman, Karel Kachyna ;** regia : **Karel Kackyna ;** imaginea : **Josef Ilik ;** muzica **Zdenek Liska ;** cu : **Zdena Smrckova, Mihael Vavruska, Josef Koza, Alena Prochazkova, Borivoj Navratil, Martin Stepanek, Jaroslav Heyduk, Ivan Paluch.** Film pentru copii și tineret.

• ȘASE VITEJI COLINDĂ LUMEA — producție DEFA, ecran normal, color ; scenariul : **Menfred Freitag, Joachim Nestler** — în colaborare cu **Rainer Simon** — după o povestire de frații Grimm ; regia : **Rainer Simon ;** imaginea : **Roland Graf ;** muzica : **Peter Habenalt ;** cu **Jiri Menzel, Günter Schubert, Friedo Soltar, Olga Strub, Christian Orsahof, Jürgen Gosch, Nargit Bendokat.** Filmul istorisește aventurile extraordinare ale unui tînăr care colindă lumea hotărît să-și facă dreptate.

VREȚI SĂ VĂ COMPLETAȚI COLECȚIA „ROMANUL DE DRAGOSTE" ?

Librăria „Cartea prin poștă" unitate a cooperației de consum din București, str. Serg. Nuțu Ion nr. 8-12, sector 6 vă oferă un mijloc comod și rapid de a vă completa această colecție : o scrisoare pe adresa de mai sus și veți primi la domiciliu, prin colet poștal, cărțile care vă sînt necesare, din lista de mai jos :

Gustave Flaubert — **Salammbo, lei 9,75**
Doamna de la Fayette, Benjamin Constant — **Principesa de Cleves. Adolphe, lei 8**
Radu Petrescu — **Matei Iliescu, lei 13**
Mihail Sadoveanu — **Venea o moară pe Siret, lei 8,75**
Sergiu Dan — **Surorile Veniamin, lei 6**
John Galsworthy — **Sfîrșit de capitol, vol. 3 (Dincolo de rîu), lei 11,50**

(5749 A)

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

CLIMATOLOGIE

20 DE SECOLE ÎN 400 DE METRI DE GHEAŢĂ!

În ultimii 25 de ani pămîntul s-a răcit din nou, progresiv. Ce va fi în continuare? De ce s-a găsit apă geotermală de origine meteoritică? Sînt două din mulţimea de informaţii pe care cercetătorii le caută, forînd în gheţarul Bardarbunga.

Este vorba de un gheţar — Bardarbunga — din Vatnajökull, înalt de 2 000 de metri, în care un grup de cercetători forează un tunel de peste patru sute de metri. Pe acest traseu e imprimată istoria climatică a Islandei din ultimele 10 pînă la 20 de secole. **Pentru prima oară în lume se întreprind lucrări de asemenea anvergură.** Studiile au început încă din 1971. Proiectul, pe care-l execută Institutul de ştiinţe al Universităţii din Reykjavik, este finanţat de Agenţia internaţională de energie atomică A.I.E.A., în cadrul unuia dintre cele 600 de contracte de cercetări ce le coordonează în lumea întreagă, punînd tehnologia nucleară în serviciul păcii.

În aceste cercetări nu se ascunde o curiozitate cumva gratuită, ele ţin de o preocupare, firească şi necesară de a cunoaşte condiţiile climatice din trecut şi cele viitoare. Pe de altă parte, se testează şi o serie de tehnici şi tehnologii. Pentru că, **dacă pînă acum s-au făcut numeroase foraje în gheţurile polare, în cele temperate, nu, şi dificultăţile aici au fost mari. A trebuit nu numai să fie construită o foreză care să poată atinge adîncimi de peste 400 de metri, dar se punea problema să se evite orice topire a gheţii în timpul forajului, pentru a se conserva intactă succesiunea conţinuturilor izotopice din carote.** Şi a trebuit să se construiască o foreză termică, pentru a putea fi folosită pînă spre baza gheţarului unde pietrele ar fi riscat să blocheze foreza mecanică... O altă dificultate s-a ivit din recongelarea bucăţilor de gheaţă. **Iar pentru a depozita şi transporta blocurile de gheaţă în laboratoarele de cercetare de la Reykjavik, a fost nevoie să se recurgă la blocuri de burete de polystyren, o metodă eficace şi ieftină.** Şi aceasta ca să nu mai vorbim că pe calota glaciară nu se poate efectiv lucra decît în timpul celor citeva săptămîni cît durează sezonul de vară...

Spuneam mai înainte că nu e o curiozitate gratuită. Ca să înţelegem, iată citeva dintre importantele aplicaţii practice urmărite. Se ştie că gheţarii joacă un rol foarte mare în hidrologia Islandei ca sursă de alimentare a cursurilor de apă folosite în producerea energiei hidroelectrice şi ca masă de apă geotermală. **Studiul va putea, se speră, explica de ce s-a găsit apă geotermală de origine meteoritică, conţinînd mai puţin deuteriu decît se constată a fi în precipitaţiile înregistrate actualmente. Dar cunoaşterea variaţiilor procentajelor de deuteriu şi datarea acestora vor permite informaţii preţioase în ce priveşte schimbările climatice care au avut loc în regiunea Atlanticului de Nord — pentru stabilirea prognozelor...**

Cum în decursul ultimilor 25 de ani, pămîntul s-a răcit din nou progresiv, este indispensabil să se cunoască modificările survenite, pentru a se putea face previziuni...

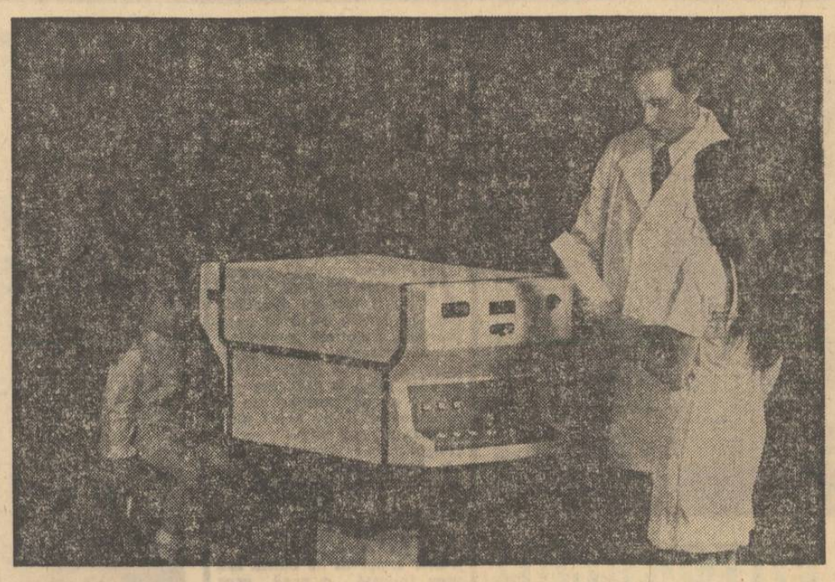

„REŢETA" DE OCHELARI

Nu e nevoie mai mult decît de cîteva secunde, ca acest copil de patru ani să fie examinat la ochi. Datorită acestui aparat numit „Auto-Refractor", este examinată pupila pacientului, măsurîndu-se cu precizie, cu obiectivitate „erorile" de vedere, înscriind şi prescripţia pentru ochelarii necesari. Este unul dintre aparatele optice selectate din peste o sută care au fost considerate ca cele mai semnificative produse industriale din Statele Unite, pe anul 1973.

PÎINEA SE FACE ŞI DIN... TRITICAL!

În 52 de ţări, de la cercul polar la ecuator, pe o suprafaţă totală de peste 500 000 de hectare, se cultivă în acest an o nouă cereală: triticalul, rezultatul unei încrucişări dintre grîu (Triticum) şi secară (Secale), fără îndoială prima cereală artificială, „fabricată" de om, din neolitic pînă astăzi. Astfel îşi începe articolul său despre prima cereală artificială, în sfîrşit reuşită, Alex. Dorozynski. Dr. Norman Borlaug, laureat al Premiului pentru Pace, director al Programului internaţional de cercetare şi producţie a grîului, consideră că în următorii trei sau cinci ani, triticalul va reprezenta „un aport important în producţia alimentară mondială". Şi aceasta, luînd în considerare cîteva argumente: o bună calitate de proteine, rezistenţa la orice climă, chiar extremă, şi productivitatea ei. Prima încrucişare între grîu şi secară a fost observată în 1875. Era pur întîmplătoare şi nu a fost considerată decît ca o curiozitate botanică. Hibrizii sînt sterili. Nu avem intenţia să povestim istoria acestei performanţe ştiinţifice ci doar să semnalăm reuşita unui îndelung efort şi să aducem încă o „observaţie" a dr. F. J. Zillinsky, directorul Programului Tritical cu CIMMYT. „Este semnificativ, arăta dr. Zillinsky, că în regiunile unde se urmăreşte ameliorarea triticalului, au fost obţinute progrese remarcabile". Şi este deosebit de încurajator să se constate entuziasmul cu care numeroşi oameni de ştiinţă din lumea întreagă şi-au luat sarcina de a dezvolta această cultură pentru ca ea să poată contribui la hrana lumii.

ULTRASUNETELE ÎN CULORI

Omul nu aude aceste sunete şi totuşi ele pot fi văzute. Societatea de realizări electronice de la Meaux, Franţa, a reuşit să pună la punct o tehnică, prin care emisia de fascicole ultrasonore poate fi fotografiată, în culori. S-a reuşit încă mai mult. Să se experimenteze tehnici diferite de vizualizare şi să se obţină imaginea fascicolului în negativ sau în... pozitiv.

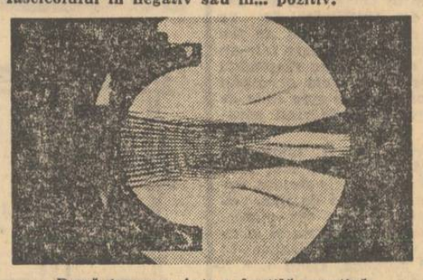

După trecerea într-o lentilă acustică

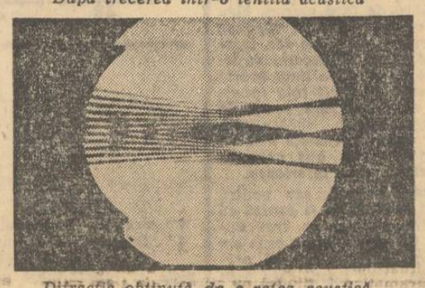

Difracţia obţinută de o reţea acustică

INFORMATICĂ

Matematica şi calitatea deciziei

Un model matematic care permite planificarea coordonată şi optimă a sarcinilor de plan în industria bumbacului. Cu alte cuvinte, se oferă posibilitatea de a se fabrica economic diferite sortimente. Un capitol dintr-un amplu, complex program de optimizare a activităţii la nivel de centrală industrială.

„Iată un subiect de ştiinţă bine aplicată", ne spunea directorul Institutului de proiectări tehnologice al industriei uşoare (I.P.I.U.), ing. **C. COJOCARU,** referindu-se la modelarea matematică, instrument necesar astăzi pentru optimizarea activităţii industriale. Unul dintre „capitolele" lucrării de mare amploare ce se realizează la I.P.I.U. în colaborare cu Academia „Ştefan Gheorghiu", urmăreşte optimizarea acestei activităţi la nivel de centrală industrială. **Premisa luată în studiu: constatarea făcută că forma de organizare în centrale industriale permite, prin însuşi conceptul ei, o mai bună organizare a unor activităţi de conducere, cum ar fi, de pildă, planificarea coordonată şi optimă a sarcinilor de plan, în relaţie directă cu aptitudinile tehnologice, cu posibilitatea — şi necesitatea — de a se produce economic diferite sortimente. În ramura industriei bumbacului s-a creat un model matematic ce permite rezolvarea obiectivelor propuse, dar are aptitudinea de a fi generalizat şi în alte centrale ale industriei uşoare.**

O altă aplicare importantă a matematicii în cadrul centralei bumbacului: **optimizarea gestiunii materiei prime. A fost realizat un model matematic — şi un sistem de lucru — ce permite o repartizare optimală a materiei prime în funcţie de sarcinile de plan.** Adică se obţine prin aceasta, în termeni uzuali, o reducere a costului de transport, a costului de depozitare, a redistribuirii necesarului de materie primă în funcţie de nevoile operative ale populaţiei. Mai mult, modelul permite acea supleţe necesară industriei moderne, oferind posibilitatea reprogramării rapide ca răspuns la schimbarea diferitelor condiţii.

Se cuvine să numim autorii acestor studii şi aplicaţii ale instrumentului matematic. Sînt: colectivul condus de ing. **MIRCEA SUŞELESCU,** şi matematicianul **CRISTIAN CEPOIU,** de la I.P.I.U., ing. **STĂNCIOIU ION,** directorul tehnic al Centrului de calcul al Academiei „Ştefan Gheorghiu" care a condus colectivul de aici, precum şi ing. **MARIA FLUCSĂ,** director general al Centralei industriei bumbacului şi colectivul departamentului de informatică al centralei, condus de ing. ec. **VASILE NICOARĂ.**

GIGANTUL DE LÎNGĂ SOKOLOVO

Pentru ca drumul de la Karlovy Vary la Cheb sau la Frantiskovy Lazne să fie mai puţin accidentat — văi şi dealuri — se construiesc actualmente trei noi porţiuni de drum care nivelează şi scurtează călătoria. În acest sens, s-a construit pe rîul Ohre, un pod de beton armat lung de 310 metri. Deschiderea arcului este de 126 metri deasupra văii şi la 50 de metri sub nivelul rîului. Un adevărat gigant pare să se nască deci lîngă Sokolovo.

HOMEOPATIE

O NEVRALGIE REBELĂ

Trei tratecte de durere în obraz. Nevralgia de trigemen. Cum poate fi învinsă această suferinţă? Cele mai sofisticate, mai nou apărute droguri în lume s-au dovedit ineficiente. Un medic danez propune o terapie.

Toată vilva care s-a stîrnit de curînd în Danemarca a pornit de la o întîmplare, în aparenţă banală. Daneza Annemarie Pedersen, 37 de ani, din oraşul Aarhus, suferea de o nevralgie care-i devenise insuportabilă. Cele mai sofisticate droguri din lume, cele mai lăudate în reclamele mici şi mari, ilustrate, colorate, cele mai noi apărute pe piaţa farmacologiei mondiale... păreau de o ineficienţă dezarmantă în faţa durerilor ei. Suferea de 14 ani de aşa numita nevralgie de trigemen. Cum anume poate fi învinsă această boală nu se ştia. Terapia la care se recurge de obicei... medicamentele. Se încercase însă cu Annemarie Pedersen şi alte metode — injecţii, infiltraţii, radioterapie... Inutil. Durerile coborau din frunte pe faţă. Nervul trigemen se ramifică în trei mari direcţii, spre frunte, spre obraz, către aripile nasului şi spre maxilare. În ultima vreme, în pofida tratamentelor date de marii medici danezi, aceste fulgerări de durere se repetau uneori şi de o sută de ori într-o singură zi. Devenise dureros zîmbetul, plînsul se adăuga suferinţei. Orice mişcare a feţei se putea transforma în durere şi cînd „crizele" de nevralgie apăreau, n-ar fi putut nici să mănînce, nici să vorbească. „Atunci sînt paralizată de durere, pur şi simplu", mărturisea ea.

Într-o zi, aflîndu-se în vizită la cineva pe Insula Fünen, iarăşi nevralgia. S-a adresat unui medic ca să-i prescrie ceva, orice, ca să-i mai aline cît de cît suferinţa. Dr. Svend Astrup nu era o somitate. Un simplu medic practician. I-a oferit să la nişte... picături. Erau preparate de el. O soluţie foarte mult diluată din rădăcina şi frunzele unei plante — Aconit. Drogul şi metoda le înregistrase nu în Danemarca ci în Republica Federală Germania, pentru că homeopatia nu era recunoscută în ţara sa.

Ca niciodată în toţi cei paisprezece ani, durerile au dispărut. Ca prin farmec. Doamnei Pedersen i se părea că s-a întîmplat un miracol. Şi, aşa cum se întîmplă, miracolul a făcut vîlvă în toată Danemarca.

În articolele apărute asupra acestui caz — devenise cunoscut „cazul doctorului Astrup" — s-au relatat pe larg cele 165 de tratamente cu această diluţie „ciudată" pe care medicul le-a făcut între timp. S-a urmărit eficienţa, s-au analizat atent cazurile. Statistica a dat următoarele situaţii: la 37 de pacienţi durerile au dispărut complet, definitiv, la 39 s-a constatat o puternică ameliorare. Mai slabă la 27, iar la 23 nici o modificare. În ce-i priveşte pe ultimii 39 de pacienţi, nu s-a putut trage nici o concluzie, pentru că erau la începutul tratamentului şi deci proba timpului nu ar fi fost concludentă.

Printre alopaţi, surpriză, îndoială, neîncredere. Nu era oare o întoarcere la medicina tradiţională, populară? Nu. O metodă homeopatică. O plantă ale cărei virtuţi terapeutice erau de mult cunoscute. Aconitum Napelus produce inhibiţia centrilor nervoşi, respiratori, circulatori şi vasomotori. O otravă. Planta, o specie din genul Aconitum (familia Ranunculaceelor) este cunoscută şi sub denumirea de omag. Rizom tuberos, flori albastre, violacee sau galbene. Din rizom se extrage un alcalin alcanitinic. Se ştia. Mai mult, într-o lucrare publicată în 1961 la Leipzig de un farmacolog, se dau date ample despre posibilităţile acestei plante de a alina unele dureri, în anumite doze şi modalităţi de aplicare şi există chiar o menţiune specială privind nevralgia de trigemen. Se pare însă că informaţiile privind virtuţile terapeutice ale unor plante circulă mai greu, iar medicii sînt mult mai dispuşi să recurgă la tabletele prezentate atît de atrăgător în revistele de specialitate. Şi totuşi medicina modernă este din ce în ce mai atentă la fitofarmacologie. Tratamentele homeopatice uitate, dispreţuite, încep a fi din nou analizate şi reintroduse în practica oficială. Rezultatele obţinute, cu surprinzătoare eficacităţe, de dr. Svend Astrup au readus aceste probleme în actualitate, determinînd discuţii utile. De altfel, doctorului Astrup i s-au recunoscut oficial şi în Danemarca, metodele, permiţîndu-i-se aplicarea.

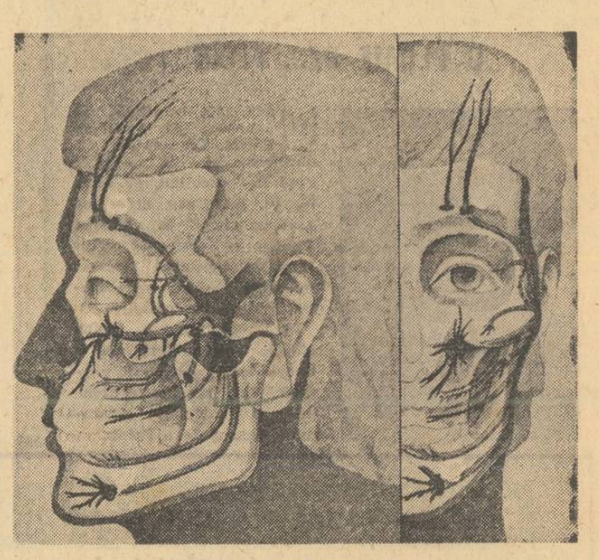

MĂNUŞILE... INVIZIBILE

Ideal de mănuşi pentru chirurg — ca şi pentru gospodine — ar fi cele care se mulează perfect pe mînă, protejînd-o, fără să stinghereacă deloc agilitatea degetelor. Dar, respectînd prima condiţie, sine qua non, înseamnă a ajunge la paradoxala situaţie de a fabrica în serie... mănuşi pentru fiecare, pe măsură! Dar a învinge ce apare tuturor celorlalţi ca imposibil, e meseria ştiinţei, a ingeniozităţii. Iată, de pildă, cum au rezolvat nişte cercetători sovietici această situaţie. Au creat aşa numitele mănuşi biologice. Adică, au oferit solicitanţilor „cerigelul" — un lichid incolor, lipicios care se toarnă pe pielea uscată şi se freacă de mînă timp de 8—10 secunde. După care, timp de 2—3 minute, aştepţi, ca la manecură, să se svinte lacul. Mîna este îmbrăcată într-o peliculă fină, flexibilă, aseptică. După ce operaţia pentru care s-au „pus mănuşile" s-a încheiat, acestea „se scot" foarte uşor cu puţin alcool. Preparatul este brevetat în zece ţări.

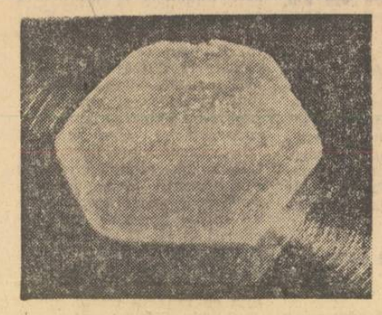

Atenţie! Supraconductorii ionici!

În laboratoarele fizicii se prepară o revoluţie ştiinţifică cu implicaţii în tehnică şi cu mari promisiuni pentru economie. Firma Brown Boveri, de pildă, studiază problema în laboratoarele elveţiene de la Baden. Cercetări se fac în multe locuri, menţinîndu-se un strict secret. Şi, totuşi, despre supraconductorii ionici a început să se vorbească. Iată în fotografia de mai sus un cristal de iodură de argint. Aparent, nimic ciudat. Compoziţia sa este aceeaşi cu a unuia obişnuit. S-a făcut însă o modificare în structura sa cristalină care l-a transformat într-un supraconductor Pierre de Latil anunţă acest domeniu nou de cercetări şi aplicaţii, printr-un articol în revista „Science et Avenir". Da, fenomenul supra-conductivităţii ar putea fi considerat clasic acum şi iată că au apărut posibilităţi nebănuite pentru acumulatoare şi baterii... De astă dată nu electronii sînt cei în faţa cărora „barierele" de conductivitate a energiei cad, ci ionii, acele fragmente moleculare care au cu totul alte dimensiuni. Dar, în anumite condiţii, aplicîndu-se o diferenţă de potenţial, se obţine o scădere considerabilă a rezistenţei electrice. Iată aşadar un fenomen care devine pasionant pentru fizicieni, dar aplicaţiile ce decurg din aceste cercetări au o imensă importanţă pentru tehnică şi economie.

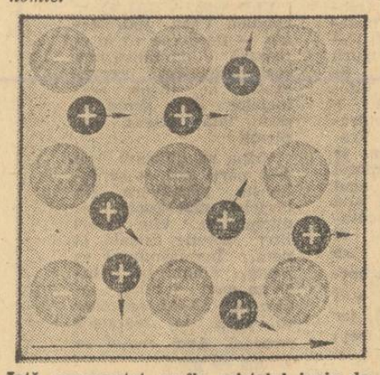

Iată reprezentat grafic cristalul ionic de iodură de argint. Un cîmp electric exterior împinge ionii de argint (+) prin reţeaua de ioni (—) imobili

MINELE DE PE... COASTA MĂRII BALTICE

Industria minieră poloneză nu avea pînă acum o exploatare submarină. Studiile asupra structurii geologice a întregului teritoriu au condus la ipoteza că malul Mării Baltice, în apropiere de Gdansk, ar trebui să fie bogat în săruri potasice. Cercetări minuţioase şi un prim foraj în 1964 în Golful Puck au dat la iveală prezenţa polyhalitei — o sare compusă din sulfaţi de potasiu, de magneziu şi de calciu, necunoscută pînă atunci în R. P. Polonă şi care, în lumea întreagă, aşa cum observă Jerzy Wilinski, de la Oficiul Central de Geologie, apare rar sub formă de mari zăcăminte. În anii următori descoperirii, şi cu sprijinul metodic şi tehnic al Naţiunilor Unite, au fost date la iveală zăcăminte de polyhalită într-o structură geologică relativ simplă şi la adîncimi convenabile tehnicii actuale. S-a mai observat că depozitele găsite pe coastă se prelungesc în mare. Şi pentru aceasta s-a construit o platformă plutitoare cu instalaţiile necesare forării. Descoperirea sărurilor potasice în nordul ţării înseamnă avantaje potenţiale importante pentru toată economia ţării.

DEVASTATORUL UNOR PĂDURI E O MOLUSCĂ DE 1 CM

Un crustaceu, căruia i s-a dat un nume mult mai lung decît el — nu are decît un centimetru, şi se numeşte Sphaeroma terebrans — „terorizează" savanţii. Roade rădăcinile pomilor şi, instalat acum în parcul naţional din Florida, ameninţă să-l distrugă!

Andrew Rehm şi Harold J. Humm de la universitatea Floridei de Sud, care studiază actualmente acest fenomen, nu au putut încă elucida cauzele acestei invazii de Sphaeroma şi încă nu pot da o soluţie care să stăvilească ravagiile produse. Fotografiile aeriene luate în 1953 şi în 1964 asupra acestei regiuni aduc mărturii interesante. În primele, erau un istm şi mai multe insule. În ultimele, acestea au dispărut. A dispărut şi acel „dig" protector al arborilor ce despărţea apa dulce a lacurilor şi bălţilor din parc de apa sărată a mării, ceea ce riscă să modifice profund fauna şi flora parcului. Rădăcinile arborilor care reţineau o cantitate de alge şi diferite alte ierburi acvatice, au fost roase de Sphaeroma. Prima furtună, primul ciclon nu au făcut decît să ridice arborii rămaşi neancoraţi în rădăcini... Şi masele vegetale oprite de ei, nu fac decît să mărească eroziunea coastelor permiţînd şi mai mult Sphaeromei să atace rădăcinile ...mai departe.

Renunţaţi la aspirină!

Bolnavii se tem de febră, ca şi medicii de altfel, constată prof. André Lwoff, laureat al premiului Nobel în medicină. Se tem deşi observaţiile şi experienţele au demonstrat rolul binefăcător al febrei care contribuie eficace în lupta organismului împotriva virusurilor în general şi împotriva virusului gripei, în deosebi. De altfel, aminteşte savantul francez, înţelepciunea populară cunoştea virtuţile terapeutice ale căldurii. În popor, celor ce aveau „fierbinţeli" li se aduceau băuturi fierbinţi, la care adesea se adăuga rom şi erau viriţi sub pături. Un medic din Strasbourg, dr. Kirn, amintind lucrările prof. Lwoff şi aplicaţiile la gripă, atrage atenţia într-un articol din „Nouvelle Presse Medicale" asupra atitudinii complet greşite faţă de situaţia febrilă. Ziarul „Le Monde", care consacră acestei probleme o pagină întreagă, înscrie în chenar „fără aspirină". „Dacă se întrerupe, cu amidopyrină sau cu aspirină febra iepurilor inoculaţi de un virus, aceste animale mor de pneumonie. Nu, nu trebuie coborîtă febra în infecţia gripală, pentru că, spune dr. Kirn, ar fi regretabil să te privezi de un mijloc terapeutic simplu, cum este febra, şi a cărei eficacităţe este dovedită, atunci cînd nu există nici o medicaţie specifică a gripei dar care poate antrena complicaţii de o gravitate, ce nu o poţi prevedea".

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

Frumusețea obiectului cotidian

O expoziție exprimă totdeauna o opțiune pentru frumos. În viziuni diferite. În felurite maniere. Dar îndemnul de la care a pornit conceperea ei este același, gestul plin de noblețe al creatorului de a dărui publicului rodul propriei concepții despre frumos.

Cu mai bine de un an în urmă, Galeriile „Art'ind" au încercat — și reușita este certă — să opteze pentru frumosul în industrie. Inițiatorii, Institutul de creație industrială și estetica producției împreună cu centrale aparținînd Ministerului Industriei Ușoare își impun, de la o expoziție la alta, un punct de vedere original, pătrunzînd cu finețe și talent, în viața noastră. Ne împărtășesc felul lor de a gîndi la forme și culori care să ne înconjoare, să ne învăluie, să ne bucure privirea cu artă aplicată în cele mai obișnuite compartimente ale traiului nostru cotidian. Intră în casele noastre, ne însoțesc ca artiști creatori de sticlă sau porțelan, ceramică sau obiecte de uz casnic, mase plastice sau încălțăminte.

Pentru a-i aprecia, avem la dispoziție argumente de ordinul cifrelor — 14 expoziții în care au expus 290 artiști plastici din industria ușoară, vizitate de circa 200.000 de oameni — de ordinul rezultatelor științifice — studii, sondaje la public, propuneri făcute industriei — de ordinul eficienței — introducerea în producție a obiectelor care au căpătat eticheta de „Frumos industrial" (130), a celor apreciate de vizitatori, deschiderea unor magazine de specialitate cum ar fi Stirex, Stirex lux etc.

De curînd, galeriile „Art'ind" au împlinit un an de la înființarea lor. Fără intenția de a face un bilanț, adunînd expoziții, sondaje, consfătuiri, solicitam, într-o discuție recentă, tovarășului ing. IULIAN CREȚU, director adjunct al Institutului de creație industrială și estetica producției cîteva informații, cîteva aprecieri. Aflăm că galeriile „Art'ind" ce găzduiesc acum o expoziție de grup a artiștilor plastici din industrie cu țesături textile, tricotaje, confecții din piele sintetică și altele, vor organiza o expoziție de bibelouri la sfîrșitul lunii februarie, prezentînd, alături de bibelouri reușite, altele nereușite și invitînd atît creatorii cît și beneficiarii — comerțul și mai ales, publicul — să-și spună cuvîntul. Sinteza opiniilor exprimate va oferi criteriile de apreciere pentru obiectele ce vor fi premiate, ce vor primi eticheta de „Frumos industrial". Mai tîrziu, în lunile mai — iunie, se va deschide o expoziție omagială de design concret, ale cărei produse vor acoperi toate sectoarele privind industria ușoară.

Galeriile „Art'ind", prezență constantă în viața bucureșteană, mijloc de promovare a talentului, încheie poate o etapă de început, încrustîndu-se mai adînc în peisajul industriei ușoare. Concretețea rezultatelor, gîndurile, dorințele legate de viitor, printre care, deschiderea unor galerii asemănătoare și în alte orașe ale țării sau organizarea unor expoziții itinerante, ne permit că credem că efectul acestui efort deosebit pentru crearea frumosului pe scară industrială va fi din ce în ce mai vizibil.

Faptul că publicul primește cu interes, cu bucurie, cere cu insistență ca produsele pe care le admiră să fie cît mai repede în magazine este un argument de neînlocuit în favoarea lărgirii acestei activități închinate unui atît de nobil scop ca acela de a da celui mai obișnuit obiect de folosință cotidiană frumusețea sufletului omenesc, de a crea între acest obiect cotidian și om o relație omenească, în care schimbul de delicatețe, de sensibilitate, de frumos să fie cît mai echitabil.

L. MARINA

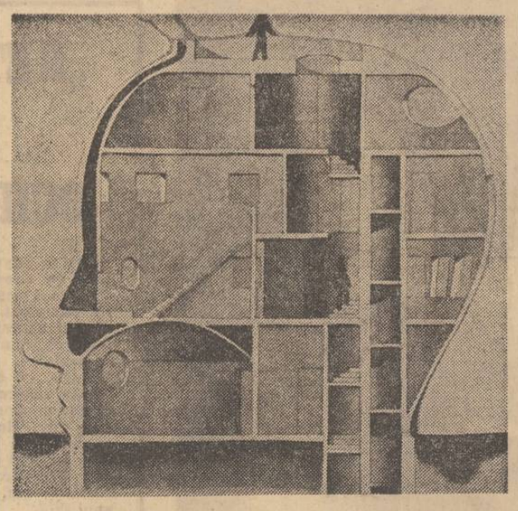

CASA VIITORULUI?

Originala creație a unui arhitect francez

Cuplul Lallane, François — arhitect și Claude — desenatoare a visat și a creat o casă sub forma unui imens cap omenesc.

Prognoza asupra viitorului locuinței ? Poate. Dar, să intrăm... Sufragerie se află sub bolta palatină. Bucătăria e ascunsă în obraz. Scara pătrunde discret, în coloana vertebrală, purtîndu-ne către ochi. În camera de zi, ochii devin ferestre, nasul — un șemineu. Pe după urechi se intră în două săli, semi-circulare, pentru muzică și lectură. Ceva mai sus, se găsesc încă trei camere, cea mai mare fiind plasată chiar pe frunte.

Creatorii sînt de părere că, potrivit climatului, casa poate fi construită din piatră, cărămidă, lemn, țiglă sau chiar metal.

CE FEL DE OBRAZ AVEȚI?

Fața este un oval, care se înscrie (în linii imaginare) într-un dreptunghi, cu latura mică la bază (bărbia). Un obraz armonios, pe plan orizontal, trebuie să se împartă în trei părți egale : fruntea, pînă la rădăcina părului ; nasul, pornind de la rădăcina sa (între ochi) pînă la baza sa, sub vîrful nasului și apoi gura împreună cu bărbia, porțiune ce începe de la baza nasului. Cînd aceste distanțe sînt inegale, atunci se creează asimetriile și obrazul prezintă fie un nas prea mare fie unul prea mic, o frunte exagerat de înaltă sau prea îngustă, o gură prea mare sau prea subțire, o distanță exagerată între nas și gură, o bărbie fugită sau întoarsă ca un galoș etc.

Pe plan vertical, fața se împarte în două părți egale, linia trecînd din creștetul capului, pe mijlocul nasului, gurii și bărbiei. Aceste părți nu sînt însă perfect simetrice (suprapuse, ele nu corespund exact), dar această mică asimetrie creează diversitatea chipurilor omenești.

Obrazul oval, *după o denumire mai nouă*, obraz de tip „Venusian" *(tipul ideal, unitate de măsură clasică), avînd un contur perfect, nu are nevoie de rectificări. Se va avea grijă ca fondul de ten sau pudra să fie date într-un strat subțire, bine răspîndite pe toată suprafața obrazului și apoi pierdute spre linia de demarcație a rădăcinii părului.*

Fruntea, va fi luminoasă (pudră de culoare mai deschisă) sprîncenele arcuite, desenate în formă de fire, cu dermatograf sau tuș maron. Obrazul se va colora și el cu fard cărămiziu, aplicat în formă rotundă. Ochii vor fi — ziua — ușor subliniați cu o umbră de fard maron, bleu sau verde, atît pe pleoapa superioară cît și pe cea inferioară. Numai pleoapa superioară va primi o linie scurtă desenată doar cît ține lungimea ochiului, fără cozi, de culoare maron închis sau chiar neagră. Genele vor fi bine rimelate, atît cele de sus cît și cele inferioare.

Pentru seară, sau pentru ocazii, ochiul va fi fardat cu farduri colorate în trei nuanțe, în înălțime, așa cum am explicat într-un articol precedent. Dacă nasul este prea gros, el va fi umbrit pe aripi cu puțină culoare ocru închis. Gura va fi fardată cu un ruj mai închis. I se va da o formă rotundă și cărnoasă, cu o pată lucioasă de lac special, sau grăsime, pe buza inferioară.

Acestui tip de obraz i se potrivește orice coafură.

Constanța POPOVICI
pictor machior

Pentru clipele de răgaz:

TRICOTAJUL

O jachetă sport

Pentru astăzi v-am ales un ansamblu tricotat compus din pantalon, pulover și o jachetă lungă. Alegem două culori de contrast, de exemplu alb-negru, mov închis-mov deschis sau orice alte combinații. Puloverul îl lucrăm din lînă de culoare deschisă, pantalonul — din culoarea închisă, iar pentru jachetă combinăm cele două culori, un fir dintr-o culoare și un fir din altă culoare.

Jacheta — Spatele — 168 (180) — depinde de mărime — ochiuri în punct de jerseu. În ambele părți, la fiecare al 30-lea rînd, scădem cîte 1 ochi. Repetăm de 6—7 ori. La 62 cm., scădem în ambele părți pentru răscroiala minecii : 1x4, 1x3, 1x2 și de 4x1 ochi după care continuăm încă 21 de cm. Urmează răscroiala gîtului, o dată 40 de ochiuri la mijlocul lucrului iar apoi de 2 X 2 ochiuri. O dată cu răscroiala gîtului, ne gîndim să scădem pentru umăr de 6x5 ochiuri, restul tot odată. Se lucrează fiecare parte separat. Partea dreaptă a feței — 120 (130) ochiuri în punct de jerseu. În partea de la cusătură scădem la fiecare al 30-lea rînd cîte 1 ochi, repetăm de 6—7 ori. La 58 cm, în partea din față scădem de 5 ori la fiecare al 4-lea rînd și de 5 ori la fiecare al 2-lea rînd cîte 1 ochi. Nu avem voie să uităm să scădem la 62 cm răscroiala minecii, 1 X 4, 1 X 3, 1 X 2 și 4 X 1 ochi.

Partea stîngă a feței se lucrează, pe parte, la fel.

Mineca — 134 (136) ochiuri în punct de jerseu. La fiecare al 30-lea rînd, scădem în ambele părți cîte 1 ochi, repetăm de 5—6 ori. Pentru capul minecii, la 42 cm, scădem în ambele părți la fiecare al 2-lea rînd. 1 X 4, 25 X 1 și de 15 X 2 ochiuri, restul rămas tot odată. Bentița și cordonul — Punem pe andrele 25 de ochiuri și lucrăm următorul punct. Rîndul 1 — numai pe față. Rîndul 2—10 ochiuri pe dos, 5 ochiuri pe față, 10 ochiuri pe dos. Aceste două rînduri se repetă. Lucrăm bentițele după lungimea necesară pentru jachetă, mineci și cordon.

Asamblarea — Aburim pe dosul lucrului fiecare parte. După încheierea năzilor, aplicăm bentițele.

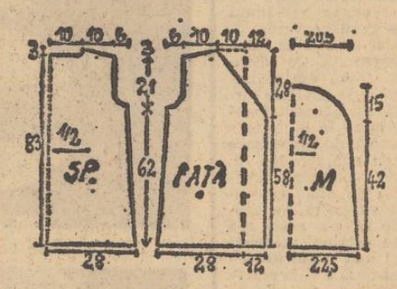

TAIORUL

1. Taior din stofă bleumarin combinat cu alb, *cu o tăietură elegantă. Garniturile din jerse sau pichet alb cu o lățime de 3—4 cm., în funcție de măsură. Tigheluri albe mărginesc garnitura și tăietura corsajului.*

2. Jachetă sport, *strînsă în talie cu un cordon continuat cu elastic lat în spate. Garnitura de la platcă și guler este lată de 3 cm. Se poartă peste fustă în cute sau pantaloni. O beretă și un șal croșetat completează acest ansamblu.*

3. Taior clasic, la două rînduri, *cu o tăietură pe părți în care sînt decupate cîte două buzunare — gen butonieră. Reverele late sînt tighelite, la fel ca garniturile. O fustă în carouri completează această ținută.*

4. O sugestie originală : un taior cu două benzi ce lungesc și subțiază silueta. *Două rînduri de tighele mari accentuează cupa acestui taior.*

5. Taior sport *cu guler suprapus și rotunjit, confecționat din material în carouri sau pepit. Talia strînsă cu un elastic. La platcă și buzunar, o garnitură de culoare contrastantă.*

6. O ținută deosebită cu un taior la două rînduri cu jachetă mai lungă, *puțin evazată, purtată deasupra unei fuste cu două cute mari duble. Bordurile albe dau accentul de eleganță al ansamblului.*

Desene de Tanți PFENNINGS

Aeidecor

CONTRASTE

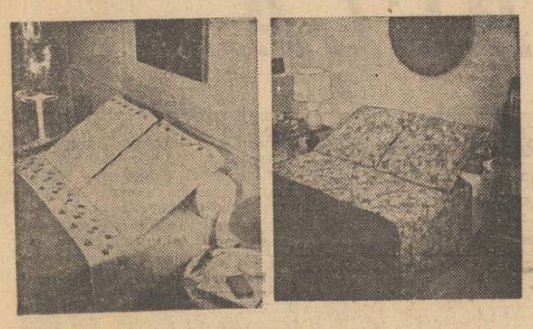

În rîndul celor mai moderne garnituri de pat se numără cele care armonizează culori contrast, împrimeuri cu țesături uni. Fotografia din stînga **înfățișează o garnitură de pat, în care cearceaful de pat, cel pentru pled și pernele sînt din aceeași culoare deschisă (albă, roz, bleu, vernil, galben) dar pernele și cearceaful de pled au aplicații florale în culori contrast. În cea de a doua fotografie, puteți vedea o combinație între material mult înflorat pentru perne și cearceaf de pled și material uni în cea mai deschisă nuanță din imprimeu, pentru cearceaful de pat.**

KARA

Kara e numele mării uzine cehoslovace pentru tratarea blănurilor din Trutnov. Ea e vestită nu numai pentru cele 13 000 piei de iepure, 4 000 piei de miel și de oaie, 5 000 piei de animale sălbatice care dau măsura unei producții zilnice. Uzina reușește să dea valori noi blănurilor, metamorfozîndu-le cu deosebit talent. Iepurele se transformă în vizon, zibelină, sconcs, pisică sălbatică, lutru, castor, hamster, focă, leopard și tigru. Iar metamorfoza este greu de observat, chiar pentru un cunoscător.

O PLOAIE DE... FLORI

Moda 1974 continuă să iubească cu pasiune florile. Le împarte cu dărnicie și le așează, cînd la decolteu, pe eșarfă, în talie sau chiar pe cordon, cînd la pălărie. Pentru a aduce totuși o noutate, lansează floarea executată din piele sintetică de toate culorile.

În fotografie : o mică pălărie împodobită cu o floare foarte elegantă purtată la recenta prezentare a colecției creatorului francez Jean Patou.

Semne de întrebare

● Unde să găsească omul scris negru pe alb, cu amănunte, cum trebuie să se hrănească, ce să consume zilnic, în ce cantități, în ce număr de calorii, ce alimente sînt contraindicate la o boală sau alta și de ce ? Ne întreabă nu numai ANTON RĂZESCU din Tecuci și mulți alți cititori.

● Ce-ar fi să se încerce o prezentare de modă a diverselor unități care creează și lansează moda la noi, ca un concurs, în care publicul să hotărască, prin răspuns la un sondaj, care sînt cele mai frumoase ?

● Pe cînd ne va răsfăța industria alimentară cu noi prafuri pentru budinci, șarlote, creme ? Un început timid există și nu se poate spune că nu se bucură de aprecierea gospodinelor.

Bucătăria de fiecare zi și tehnica modernă

Folosirea unei oale de fiert sub presiune este un mijloc de a găti repede și bine. Acest gen de preparare a alimentelor e mult mai simplu decît se crede în general ; e de-ajuns cîteva zile de atenție pentru ca apoi totul să pară simplu. În rețetele care urmează, timpul e indicat începînd din clipa cînd a început fierberea, fapt care imprimă o mișcare de rotație supapei. Chiar dacă rețeta nu indică în mod expresiv scăderea presiunii, înainte de a deschide oala, dv. să nu uitați acest amănunt important.

Supă de legume cu ochiuri românești

Un morcov, o țelină, un pătrunjel, o ceapă, sare, piper, 2 linguri de smîntînă acrișoară, verdeață mărunt tăiată, o nucă de unt, o lingură de făină, un număr de ouă egal cu numărul de persoanelor, puțină zeamă de lămîie.

Curățiți și tăiați zarzavatul fideluță. Puneți-l în oala de fiert sub presiune. Turnați 2 l de apă clocotită. Sărați, piperați. Închideți oala și puneți-o pe foc. Lăsați-o să fiarbă 10 minute, socotite din clipa în care se rotește supapa. Puneți oala sub jet de apă rece. Deschideți-o. Repuneți-o pe foc. Cînd își reia clocotul, reduceți flacăra. Spargeți ouăle pe rînd într-o ceașcă sau într-un polonic și puneți-le unul cîte unul în supă, în care n-ați uitat să adăugați puțină zeamă de lămîie. Lăsați să fiarbă 2—3 minute. Între timp, bateți smîntîna cu lingurița de făină. Dregeți supa. Adăugați untul proaspăt și verdeața mărunt tocată. Serviți imediat. (Cantitatea de apă și restul ingredientelor din rețetă au fost calculate pentru 6 persoane, respectiv pentru 6 ouă).

Soté de porc cu muștar

1,200 kg de carne de porc fără os, 2 linguri de untură, sare, piper, o lingură de făină, o lingură bună de muștar iute, 1 dl de vin alb. Garnitură : cartofi prăjiți. (Rețeta pentru 6 persoane).

Tăiați carnea în cuburi de mărime potrivită (circa 60 g). Topiți untura în oala de fiert sub presiune și rumeniți carnea. Sărați, piperați, presărați-o cu făină. Amestecați bine, adăugați muștarul și vinul alb. Închideți oala și lăsați-o să fiarbă 20 de minute. Cît se face carnea, prăjiți cartofii.

Mîncare de carne în sos de bere

Rețetă pentru 6 persoane : **1,200 kg carne de vită pentru gătit, 1 dl de ulei sau 100 g unt, o lingură de făină, o sticlă de bere blondă, sare, piper, un vîrf de cuțit cimbru fărîmițat, o foaie de dafin, 500 g ciuperci. Pentru garnitură 600 g cartofi, pătrunjel verde.**

Tăiați carnea în bucăți, rumeniți-o ușor și egal, în untul sau uleiul topit în oala de fiert sub presiune. Presărați bucățile de carne cu făină, amestecați și turnați atîta bere cît să le acopere. Adăugați condimentele, aromatele și ciupercile tăiate în lamele. Închideți oala și lăsați să fiarbă 45 de minute socotite din clipa în care supapa începe să se rotească. Coborîți presiunea. Deschideți oala. Ca sosul să fie mai scăzut, măriți flacăra și lăsați mîncarea să mai fiarbă 5 minute. Atenție să nu se prindă de fund. Între timp fierbeți cartofii în aburi. Aduceți-i la masă într-un castron. Presărați-i cu pătrunjel verde mărunt tăiat. Odată cu cartofii aduceți pe un platou mîncarea.

Budincă de turtă dulce

250 g turtă dulce (din comerț), 3/4 l lapte, 60 g unt. 100 g stafide, 1/2 dl lichior (Kirsch de preferință) 4 ouă, 100 g ciocolată de menaj, o lingură de zahăr pudră, o nucă de unt, o lingură de lichior. Pentru sos 1/2 l lapte, vanilie, 4 gălbenușuri, 150 g zahăr, vanilie (rețetă pentru 6 persoane).

Rupeți pișcoturile sau batoanele de turtă dulce în bucăți. Puneți-le la înmuiat în laptele încălzit împreună cu untul (60 g). Puneți stafidele în lichiorul călduț. Amestecați turta dulce ca să obțineți o pastă omogenă, adăugați stafidele și sucul în care s-au macerat, apoi încorporați pe rînd ouăle (4 buc.) Turnați preparatul într-o formă rotundă unsă cu unt. Așezați forma în oala de fiert sub presiune, în care ați turnat 2 cm de apă. Închideți și lăsați să fiarbă 30 minute. Scoateți din formă după ce s-a răcorit. Cînd budinca este rece, topiți ciocolata cu zahărul pudră, untul și lichiorul. Îmbrăcați prăjitura cu această glazură și serviți-o cu un sos de vanilie.

Ca să-l preparați, frecați gălbenușurile cu zahăr. Turnați laptele fiert cu vanilie și îngroșați compoziția pe foc foarte mic (sau în bain-marie), fără să încetați de a amesteca. Sosul nu trebuie să dea în clocot ; cînd glasează lingura, turnați-o într-un recipient foarte rece (O oală de lapte cu pereții dubli e excelentă pentru un astfel de sos).

● Dacă oala dv. de fiert sub presiune are gura mică și prin ea nu încape o formă care să cuprindă întreaga cantitate de budincă, împărțiți compoziția în două și fierbeți-le pe rînd în forme mai mici. Se găsesc în comerț forme rotunde din tablă ondulată.

● Toate aceste rețete pot fi preparate și într-o oală obișnuită, budincile puse în bain-marie și date la cuptor, timpul de gătit va fi însă dublu, ba chiar de trei ori mai mare.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME

MEDICALE

G. S. București — *Este vorba de o Hepatită cronică. Nu ne precizați simptomologia actuală și nici rezultatul analizelor. Vă recomandăm examen clinic la medicul specialist, examen de laborator (teste de disproteinemie — cercetarea urobilinei și urobilinogenului din sînge și urină, probele hepatice). Se impune un regim alimentar fără grăsimi animale, fără carne conservată (mezeluri), alimente prăjite în grăsimi, condimente, băuturi alcoolice, sare. Alimente permise : carne slabă, fiartă, fripturi la grătar, legume fierte, fructe, paste făinoase, lapte, iaurt. Hepatita este o boală vindecabilă dacă respectați regimul alimentar.*

C. I. — Tg. Jiu — *Tratamentul în Tricomoniază trebuie aplicat în același timp la femeie și la bărbat, altfel se produc reinfecții. Medicamentele de luat pe gură, concomitent bărbat-femeie — vă recomandăm : Metronidazol — comprimate orale, 3 pe zi, (dimineața, prînz și seara), timp de 10 (zece) zile. Femeia va face și un tratament local în același timp cu comprimate vaginale de Metronidazol. Se va introduce un comprimat vaginal în fiecare seară, timp de 15 zile. Medicamentul recomandat se eliberează numai pe bază de rețetă — deci adresați-vă medicului specialist cu rezultatul analizei.*

MARIA B. — Alba Iulia. *Starea fizică de care vă plîngeți poate avea mai multe cauze. Sfatul nostru este să vă arătați unui medic specialist căruia îi veți descrie detaliat simptomele pe care le aveți și care vă va prescrie tratamentul adecvat.*

ILIE BÎCU — Petrila — județul Hunedoara. *Parodontoza cronică de care suferiți va fi tratată în continuare, la medicul stomatolog care va hotărî dacă este cazul să vă confecționeze o proteză și pe maxilarul inferior.*

CONSTANTIN ARMINTE — comuna Borca — jud. Neamț, DAN ȘTEFĂNESCU — Suceava. *Pentru intervențiile chirurgicale estetice, vă puteți adresa Spitalului de traumatologie și chirurgie plastică din București str. Arhitect Mincu nr. 7, la clinica de chirurgie plastică, în zilele de luni și miercuri de la orele 7,30—9.*

AVRAM MIRELA — Arad. *Simptomele descrise pledează pentru o artrită a articulației cotului — cu o nevrită asociată, a cărei cauză o va depista medicul specialist reumatolog la care veți apela neîntîrziat. Pentru calmarea durerilor, luați Codamin, două comprimate pe zi, iar ca antiinflamator local vă ungeți de două-trei ori pe zi locul respectiv cu unguent cu Fenilbutazonă.*

Dr. G. ALESSEANU

JURIDICE

MARIA LILEA — comuna Lunguleț, județul Dîmbovița — Dumneavoastră puteți primi ajutor social, dacă sînteți lipsită de mijloace proprii de existență, ați împlinit vîrsta de 57 ani și faceți dovada, cu acte oficiale, a unei vechimi în muncă de cel puțin cinci ani. Pentru a obține ajutor social, adresați-vă unității unde lucrați, care urmează să vă întocmească și apoi să vă trimită dosarul la organul de pensii în raza căruia domiciliați.

FLORICA-IOANA RADU — București — Este necesar să vă adresați instanței judecătorești pentru a obliga soțul la plata unei pensii de întreținere. În cazul la care vă referiți, avînd doi copii minori, soțul va putea fi obligat la o contribuție lunară în bani, la nivelul unei treimi din cîștigul ce-l realizează din muncă.

NICOLAE PETRESCU — Ploiești — Răspunsul care vi s-a dat este corect. Dacă ați desfășurat activitatea în locuri de muncă încadrate în grupa a III-a, nu puteți fi pensionat pentru limită de vîrstă, la cererea dv., decît după împlinirea vîrstei de 60 ani. Într-adevăr, pentru femei, această pensie se acordă după împlinirea vîrstei de 57 ani.

N. ANGHELESCU

DE ÎNVĂȚĂMÎNT

CARMEN SILVIA MATEI — Botoșani. — În privința trecerii la cursurile liceale, vă sfătuim să aminați luarea unei hotărîri definitive pînă vor apărea măsurile privind organizarea primei trepte a liceului.

VIORICA CHIOREAN — Turda. — Cereți relații Comisariatului militar din Cluj.

MARIANA STANCU — comuna Gostavăț (jud. Olt). — În curînd, veți afla cum veți continua studiile în anul viitor. Aceasta, prin intermediul școlii la care urmați.

MARIANA GRIGORESCU — Iași. Au apărut recent normele de funcționare a personalului din domeniul cultural. Cercetați Buletinul oficial.

FLORIN GOSTEC — Suceava. — Specialitatea pe care doriți să v-o însușiți este de resortul cooperației meșteșugărești. Vedeți în orașul dv. dacă se organizează pe undeva cursuri pentru reparații de ceasuri.

VASILE FLOREA — Brașov — O reînmatriculare în facultate, după ce ați rămas repetent de două ori, nu este permisă de regulamentele universitare. Pentru a avea confirmarea celor scrise de noi și pentru a vă edifica asupra drumului ce trebuie să-l urmați de aici înainte, adresați-vă rectoratului Universității din Cluj.

M. UNGUREANU — Bacău. — Vă referiți la o lege pe care nu o cunoaștem. Care este legea ?

C. ȘERBAN

HORTICOLE

DUMITRU ARNĂUT — București. — Pentru documentarea dv. în cultura florilor de balcon, vă recomandăm broșura „Casa și balconul înflorit" de Elena Selaru, apărută în Editura „Ceres" — 1972.

CRISTEA I. PECHEANU — comuna Nănești, jud. Vrancea. Primăvara, merii trebuie stropiți pentru combaterea gărgăriței florilor, rapănului, făinării și moniliazei. Primul tratament se face cînd 10—15 la sută din mugurii florali desmuguresc. Se folosește zeamă sulfocalcică 2 la sută + Detox 25 în concentrație de 0,5 la sută. Tratamentele următoare se execută la începutul înfrunzitului și apoi cînd circa 15 la sută din flori și-au scuturat petalele. La al doilea tratament se poate folosi zeamă bordeleză 0,5 la sută + sulf muiabil 0,7 la sută, iar la tratamentul trei : Captan 0,25 la sută + Karatan 0,1 la sută + Carbetox 0,4 la sută.

DIMITRIE TOMESCU — București — Aveți un ficus și doriți să știți ce trebuie să faceți pentru ca frunzele să fie curate și strălucitoare. Foarte simplu : pulverizați frunzele, din cînd în cînd și ștergeți-le apoi, cu o cîrpă moale. În timpul iernii, ștergeți frunzele de două ori pe lună cu un burete îmbibat în bere.

ELISABETA BĂLAN — comuna Cocu, jud. Argeș — Deoarece vă interesează administrarea îngrășămîntului reprezentat de urina animalelor din grajd, la pomi, iată cîteva indicații :

Urina se diluează cu 4—5 părți apă și se folosește primăvara (în perioada mai—iunie) aplicîndu-se cîte 30—40 litri soluție diluată la pom. Îngrășămîntul se poate administra într-un șanț circular, adînc de 20—25 cm, care se sapă la marginea coroanei. Apoi șanțul se astupă cu pămînt.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad"
Roman, jud. Neamț

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

Scrisoare deschisă către un tată

de Mihai STOIAN

„Mă numesc Nicolaie Nemet, *am 28 de ani, sînt născut în Turda, oraș din care n-am plecat. Vă scriu, deoarece pot spune că liniștea mea sufletească a fost tulburată de un om pe nume* I.N. (prefer să-i reproduc doar inițialele — M.S.T.) *care nu-i altul decît... tatăl meu (el m-a părăsit la o vîrstă la care copiii abia reușesc să pronunțe numele celor care le-au dat viață). Cred că vă imaginați : atunci, dispariția lui nu m-a lovit vizibil, iar cînd am împlinit 3 ani, mama s-a recăsătorit cu un OM (nu întîmplător am scris cuvîntul cu majuscule) în care eu îl vedeam pe tatăl meu (și, de altfel, numai în el voi vedea, întotdeauna, pe adevăratul meu tată.. Odată cu trecerea anilor însă, mi s-a spus care-i cruda realitate. Nu pot afirma că aflarea acestui lucru m-a afectat cu ceva, căci mi se vorbea despre un om care, pentru mine, era — pur și simplu — un străin, un om care nu mai dăduse nici un semn de viață, așadar* nu exista. *Toate acestea pînă la 26 martie 1965 (aveam 19 ani) cînd l-am cunoscut pe* I.N. *Să nu cumva să vă închipuiți că dumnealui a fost răscolit de nu știu ce sentimente paterne și, nemaiputînd rezista, s-a repezit să-și vadă fiul. Nu ! A venit la Turda într-o delegație și ce și-a zis : „Hai să-mi cunosc și fiul între două trenuri". Evident, surpriza revederii a existat pentru ambele părți : eram destul de matur ca să-i fac unele reproșuri, pe care i le-am și făcut. După care (a stat două zile) am convenit să păstrăm, măcar în viitor, o legătură între noi. Zis și făcut ! Domnul* I.N. *a plecat (uitînd să-mi dea adresa dumnealui — eu, pe-a mea, n-am uitat să i-o dau) și a reintrat în... anonimat (iarăși, 9 ani). Pe data de 1 februarie îmi scrie. Anexez scrisoarea și vă rog, dacă socotiți potrivit, publicați-o după care îngăduiți-mi să-i răspund prin „curier", căci altminteri nu doresc să-i răspund — și veți înțelege, desigur, de ce...*

„Dragă fiule,

Nu peste mult timp se împlinesc 9 ani de cînd, în urma unei delegații pe care am avut-o la Turda, ne-am văzut. Mi-ai promis atunci că-mi vei scrie și mă vei ține la curent cu anumite probleme din viața voastră. Am așteptat mereu scrisoare de la tine, însă în zadar. Întîlnindu-mă ocazional cu niște militari, la un restaurant, unul dintre ei era din Turda și, intrînd în vorbă cu el, mi-a spus că te cunoaște și că știe că lucrezi la Cîmpia Turzii. Dacă cele afirmate de el sînt adevărate, voi vedea în urma expedierii acestei scrisori, la care te rog să-mi răspunzi. Sînt curios să știu ce faci tu. De exemplu : dacă ești căsătorit, dacă ai copii și cîți, ce sînt, fete, băieți ? Nu caut să intru în mai multe probleme, pînă nu sînt sigur că am dat de urma ta. În altă ordine de idei, dacă ești într-adevăr la Cîmpia Turzii, tot acolo este și Industria Sîrmei. Eu am nevoie de sîrmă din manganină, cromnichel sau nichelină de 0,65—0,70 mm, cît de multă, așa că te rog ca, prin prietenii tăi, pe care bănuiesc că-i ai și pe acolo, să-mi faci rost și să-mi trimiți din sîrma arătată mai sus, 100—200 metri *(subl. ns.). În încheierea acestor rînduri îți doresc multă sănătate ție și familiei tale, precum și noroc și fericire.*

Tatăl tău"

„Stimate domn,

Accept curajul dumitale de a mă numi „fiule". Scrisoarea pe care mi-ai expediat-o cuprinde însă și o mică inexactitate : am promis că voi scrie, după întîlnirea noastră, dar așteptam... o adresă (doar n-ar fi fost suficient să scriu pe plic : I.N. — Craiova). *Acum însă, pentru că soarta și rostul meu în viață te interesează (fie și după 9 ani, urmînd altor 16), răspund pe scurt : da, sînt căsătorit de șase ani, am o fetiță, Paula (3 ani) și un băiat Nicolaie (3 luni). Nu lucrez la Cîmpia Turzii, ci tot la Coop. „Deservirea"-Turda și tot ca frizer (îmi amintesc de cuvintele dumitale, din urmă cu nouă ani : „Numai frizer ?!"). Așa cum mi-ai spus atunci, ca și cum profesia ar conta nu calitatea de* OM, *așa cum m-a învățat pe mine adevăratul meu tată (de aceeași profesie cu subsemnatul). Acestui* OM *fiica mea îi spune* BUNICULE, *iar el este deosebit de mîndru de asta...*

Acum, apropo de... altă ordine de idei, realmente am prieteni la Industria Sîrmei, dar nu înțeleg ce înseamnă concret *să-ți fac „rost" de sîrmă... Probabil că dumneata vezi lucrurile într-un fel pe care eu nu-l admit (nu numai cînd e vorba de sîrmă ci și cînd e vorba de viață, de familie) Așa că, fără regret, sînt nevoit să te anunț că nu-ți fac... serviciul. Mai multe n-am de adăugat.*

Nicolaie"

Am acceptat să fiu „intermediar" între dumneata și tatăl dumitale, tovarășe Nicolaie Nemet, deoarece consider că, dincolo de „detalii" (în fond, nici unul secundar), există — în textele de mai sus — cîteva *adevăruri fundamentale.* Îmi este deosebit de greu să le sistematizez... *Primul adevăr* îi privește pe acei părinți (fie tați, fie mame) care-și... uită un timp îndelungat copiii, pentru ca apoi, dintr-un motiv sau altul (bătrînețe, boală, turism sau delegație prin locul de baștină al propriului copil etc.) să simtă (chiar SINCER) un puternic imbold interior : *să-și revadă* copilul lăsat în voia soartei, cine știe la ce ananghie, în ce obscure împrejurări... Nimic de reprobat într-asta (după opinia mea), am mai scris, de destule ori, la „curier" (infruntînd și opinii contrare) că *necruțarea, vehemența oarbă* a copiilor cîndva părăsiți (fără a discerne — nu a scuza ! — ce s-a petrecut în urmă cu un deceniu sau două), nu-s binevenite. De ce susțin (în continuare, însă *NU* și în cazul dumitale, tov. Nemet) același punct de vedere ? Pentru că nu-i firesc să răspunzi la *lipsă de omenie* prin... *lipsă de omenie* (exact ca atunci cînd, pentru a-l determina pe un copil să nu-i mai bată pe cei mici, cînd îl prinzi bătînd, te apuci, tu, adult, să-l bați... ca să-l dezveți să bată). Deci, fără a întoarce, obligatoriu, și „celălalt obraz", așadar nemaiadmițînd pălmuirea... propriilor sentimente, profunde, constituite de-a lungul anilor nu-i *omenește* să faci același lucru (fie și cu o justificare anumită, în spiritul dreptății pe care o ai). *Al doilea adevăr* îl privește pe acei părinți (mai de aproape, mai de departe) care-și împing — rușinos — copiii (fie și deveniți adulți) la... rele (ca să nu spun exact : hoție).

În general, sîntem amîndoi — corespondentul și curierul — pe aceeași poziție și îmi mai îngădui să descifrez, în asprimea scrisorii deschise (pe care, mărturisesc, am mai și... atenuat-o) *dezamăgirea* produsă de rîndurile tatălui, venite după... 9 ani și, în care, *axul* întrebărilor nu-l constituie nici grija pentru copii (nepoți), nici pentru sănătatea (fiului) ci pentru... procurarea sîrmei. Totodată, nu pot să nu remarc faptul că atît corespondentul, cît și fiul său, poartă — alături de numele de familie al tatălui adoptiv — numele „mic" al tatălui de atîtea ori vinovat față de sine (de unde și îndrăznesc a spera — în perspectivă — la o cît de firavă îmbunătățire a relațiilor tată-fiu, după binemeritata „punere la punct" — căci se dovedește că și cei tineri pot constitui pilde demne de urmat). Cît privește profesiunea de frizer, o dată în plus mă bucur, tocmai fiindcă prea s-au distrat caricaturiștii și umoriștii pe seama *cinstei* acestei categorii de oameni din servicii, de regulă harnici, corecți, oameni care ne fac — da, da, prin meseria lor „neînsemnată" — viața mai frumoasă.

CURIER SĂPTĂMÂNAL

UMOR STRĂIN

— Tu ești, dragă ? Iar ai cumpărat salam ?

— Fii atent, pe hartă, este notată în acest punct o cascadă...

— Lasă-i să trăiască, cred că a fost motanul șefului tău...

Vecinele...

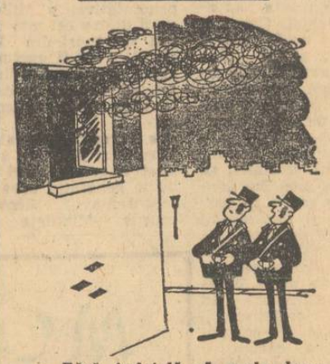

— Fără îndoială că acolo locuiesc tineri de curînd căsătoriți...

Fără cuvinte

Mai există enigme?

DESCOPERIRI GETO-DACICE PE TERITORIUL BUCUREȘTILOR

de arheolog
Dinu V. ROSETTI

În magistrala sa lucrare „Istoria Bucureștilor", G.I. Ionescu-Gion postula prezența unor așezări preistorice pe înălțimile și terasele riurilor și lacurilor bucureștene, prezumții confirmate ulterior prin numeroase descoperiri. Același autor se întreba dacă pe aceste meleaguri nu au fost și așezări din epoca romană, referindu-se la unele vestigii găsite la Pantelimon. Scria istoricul bucureștean de la sfîrșitul secolului trecut referindu-se la o așezare dacică menționată de Ptolomeu : **„Văzut-a Sulzer** (secretarul lui Alexandru Ipsilanti) **înainte de 1780 ceva ruine... care să-l îndrituiască a zice că Bucureștii «se află ziditi cam acolo unde a fost odinioară bătrînul Pinum ?».** Unii istorici au plasat această localitate în Tracia, altii în sud-vestul Munteniei, însă identificarea ei precisă n-a fost încă lămurită.

În faza actuală a cercetărilor cunoaștem pe meleagurile bucureștene urmele a numeroase așezări geto-dacice, într-unele viața dăinuind și după cucerirea Daciei de către romani. Citez, în acest sens, tezaurul de la Herăstrău, descoperit întîmplător, și datînd din secolul al II-lea înaintea erei noastre. Paftale și brățări de argint, un vas tot de argint și 58 de monede ce imitau tetradrahmele din Thassos, alcătuiau tezaurul. Hazardul a oferit istoricilor și alte asemănătoare surprize, dintre care semnalez „comoara" găsită într-un vas de pămînt ce conținea 299 de monede de argint, din secolele IV—III î.e.n. Erau imitații dacice după tetradrahmele lui Lysimach, regele Traciei și au fost găsite la hotarul comunelor Bragadiru și Virteju.

Cu prilejul cercetărilor întreprinse de mine în așezarea din capătul străzii „Zidurile dintre Vii", în spatele gării Obor, pe marginea lacului Fundeni am dat peste numeroase piese din epoca de bronz. De asemenea, pe malul dinspre vest al lacului Tei, cam pe unde trec astăzi străzile Caroteni, Glucozei, Barbu Văcărescu erau urme de viețuire din aceeași epocă. Aici, mai tîrziu, în epoca fierului, așezarea a fost întărită în partea de miază-zi printr-un șanț și o palisadă de către geto-dacii ce au locuit-o începînd din veacul III î.e.n. N-ar fi exclus ca la Tei să fi fost și un sanctuar, supoziție datorată prezenței aici a două statuete de bronz reprezentînd pe Apollo și pe Venus, precum și a unei pecete de lut și fragmente ceramice dintr-un vas ce purta întipărit pe el o scenă de cult. În aceeași regiune s-a găsit și un vîrf de stindard sau de baldachin, tot din bronz, în formă de cap de acvilă precum și monede geto-dacice și romane, cele din urmă emise între anii 161—249.

În nord-estul comunei Militari, pe malul drept al Dîmboviței, acolo unde localnicii denumeau terenul drept „Cîmpul Boja" s-a descoperit o altă așezare cu un inventar asemănător epocii respective de la lacul Tei. Săpăturile întreprinse de cercetătorii de la Muzeul de istorie a municipiului București au scos la lumină fragmentele unui vas de lut purtînd amprentele unor mici stampile ornamentale ca și întipărirea unei peceți înfățișînd o scenă ce-l reprezintă pe fiul lui Dyonisos purtînd deasupra capului discul solar.

Dar cea mai interesantă descoperire s-a făcut în cartierul Giulești, nu departe de străzile Cărămidăriei și Carierei. Pe teritoriul unei vechi exploatări de nisip și pietriș s-a dat peste mormîntul unui călăreț din armata romană, mormînt ce conținea un inventar foarte valoros din punct de vedere istoric. Aici s-a găsit o placă de bronz, ce provenea de la harnașamentul unui cal, aparînd frunteа animalului, placă avînd în partea superioară două capete de femei, față în față, mai jos fiind înfățișați doi delfini. De asemenea fragmentul unei plăci groase de bronz ce conține o inscripție latină, un topor de luptă și fragmentul unei spade, ambele de fier, precum și o andrea de bronz și cîteva monede romane. Toate aceste piese au făcut parte din colecția inginerului Dumitru Leonida, astăzi fiind expuse la Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România.

Demn de reținut este faptul că o placă de bronz pentru apărătoarea frunții calului, asemănătoare cu cea descoperită la Giulești, a fost găsită la sud de orașul Regensburg, cele două piese părînd a proveni din același atelier situat, după unii, pe un mal al Dunării de Jos, în Tracia, sau pe litoralul Mării Negre. Unele analogii ale decorului acestor plăci se regăsesc la ornamentele cailor cavalerilor sarmați întruchipați pe Columna Traiană. În acest sens amintesc că în săpăturile arheologice de la Militari s-au găsit plăci de bronz aparținînd unei cămăși de zale romane.

Și, pentru că am amintit despre mormîntul roman de la Giulești, semnalez că cercetînd exploatarea de pietriș și nisip de aici am identificat o rețea de conducte formată din numeroase cupole, clădite din cărămidă și prevăzute cu orificii, instalatie din secolele XVII—XVIII, cu ajutorul căreia se capta apa din nisip, apă ce era transportată prin conducte spre Piața Victoriei.

După toate probabilitățile Bucureștii au fost în antichitate un important centru a cărui denumire s-a pierdut în negura vremurilor. Să fi fost, oare, așezarea dacică Pinum ? Răspunsul va fi elucidat, poate, în viitor, așa cum vor fi lămurite și alte probleme legate de trecutul mai îndepărtat al orașului de pe Dîmbovița, pe teritoriul căruia arheologii au identificat pînă în prezent peste 20 de puncte locuite încă în urmă cu două milenii de strămoșii noștri geto-daci.

„MLADOST '74"

Anul acesta, capitala Bulgariei va găzdui Expoziția filatelică mondială a tineretului, între 23 și 30 mai. Importanta manifestare va fi organizată de Uniunea Filateliștilor din Bulgaria, în colaborare cu Ministerul Informațiilor și Comunicațiilor. Federația Internațională de Filatelie a acceptat să acorde patronajul său acestei mari întîlniri prietenești a tinerilor filateliști din toată lumea. Colecționarii români vor fi prezenți la confruntarea de la Sofia. (Reproducem emblema expoziției).

NOUTĂȚI FILATELICE

PALMARES TÎRGOVIȘTEAN

Pentru prima oară tîrgoviștenii au avut posibilitatea să vizioneze, la ei acasă, o expoziție filatelică de mai mare amploare. Meritul revine comitetului filialei județene Dîmbovița a A.F.R. și, în special, unor entuziaști organizatori ca Gheorghe David, președintele filialei, Ion Castravete, prof. Paul Dumitrescu, prof. Tiberiu Georgescu, dr. Ion Bogatu, Mircea Vilu și neobositul animator al filateliei, Lucian Penescu. Manifestarea a trezit un viu și justificat interes și s-a bucurat de succes. Faptul a fost atestat și de palmares. Juriul a distins cu diplome în rang de medalii de argint pe : Mara și Tiberiu Georgescu, Nicolae Constantinescu, Paul Dumitrescu, Mircea Vilu, Vasile Adochiței, Ștefan Adrian, Gheorghe David, Nicolae Ernest (grupa filatelică de la liceul I. H. Rădulescu) și pe elevii : Iulian Penescu, Dumitru Jipa, Elena Adochiței și Theodor Castravete. Alte distincții au fost acordate celor ce s-au străduit ca „Tîrgoviște '74" să constituie un început de drum deosebit de promițător, existînd condiții ca încă în acest an să mai putem consemna amănunte despre alte manifestări filatelice tîrgoviștene.

„SKYLAB III"

S-a încheiat cu succes al treilea zbor spațial de durată. Cei trei astronauți au revenit pe Pămînt, după îndeplinirea cu succes a misiunii încredințate. Filatelic, evenimentul este consemnat de numeroase țări, printre care și de țara noastră. Anunțăm, deci, a treia emisiune a anului : „Skylab". Aceasta este formată dintr-o singură valoare, pe care apare laboratorul spațial, grafica fiind realizată de Gh. Boziaru. Avînd un nominal destul de ridicat (2,75 l.), marca respectivă se tipărește pe hîrtie cromo, în 5 milioane de exemplare. Dimensiunile : 42×27 mm. Se impune o precizare : la valoarea respectivă, filateliștii puteau primi o emisiune mai amplă.

Aurel CRIȘAN

P. S. În rubrica precedentă s-au strecurat cîteva inadvertențe. Cititorii au înțeles, desigur, că „Centenarul curselor de cai" nu are nimic comun cu Tîrgoviște și că tiparul emisiunii se face pe hîrtie cromo, nu crem (A. Cr.).

„TURIST"

— O asigurare cu multiple avantaje —

Subiectul convorbirii noastre îl constituie una din asigurările de persoane la ADAS : Asigurarea de accidente „Turist". Pentru a elucida cîteva probleme în legătură cu această asigurare, ne-am adresat tov. **Pavel Ștefan,** director în Administrația Asigurărilor de Stat — Centrala, căruia i-am adresat următoarele întrebări :

— Asigurarea de accidente „Turist" se adresează în exclusivitate... turiștilor ?

— Nici vorbă de așa ceva. Asigurarea respectivă este folositoare acelor cetățeni care doresc să ia o măsură de prevedere pentru ei și pentru bunurile din gospodăria lor, mai ales cînd pleacă în deplasări, la munte, în drumeții etc. Dar ea este utilă chiar persoanelor care nu călătoresc de obicei.

— Care este utilitatea acestei asigurări ?

— **Prin asigurarea „Turist" se asigură persoanele care încheie contractul de asigurare pentru cazurile de invaliditate permanentă și de deces din accidente, precum și bunurile din gospodărie sau cele luate în deplasare. Astfel, pentru accidentele de circulație auto-moto, suma asigurată este de 25 000 de lei în caz de invaliditate permanentă totală și 15 000 de lei pentru deces. Asigurarea cuprinde și riscul unor accidente ce se pot întîmpla la domiciliul asiguratului : incendiu, trăsnet, explozie sau cutremur de pămînt. În astfel de situații, ADAS, plătește următoarele sume asigurate : 20 000 de lei pentru cazul de invaliditate permanentă totală și 10 000 de lei pentru deces. În cazul accidentelor petrecute în alte împrejurări, sumele asigurate sînt de 10 000 de lei pentru cazul de invaliditate permanentă totală și 5 000 de lei pentru deces. Găsim necesar să facem precizarea că Asigurarea „Turist" cuprinde și bunurile gospodărești, pentru cazuri de avarieri sau distrugeri, plătindu-se despăgubiri pînă la 20 000 de lei inclusiv.**

— Pe ce durată se încheie această asigurare ?

— **O lună... Durata este în concordanță cu profilul asigurării.**

— Ce primă de asigurare plătesc asiguranții ?

— **Prima de asigurare este de numai 15 lei. Deci, plătind această sumă convenabilă, orice persoană poate beneficia de avantajele asigurării „Turist".**

— Credeți că, în sezonul de iarnă, este necesară o asigurare „Turist" ?

— **Evident. S-a dus de mult timpul — nici măcar bunicii noștri nu l-au trăit — cînd omul stătea acasă în sezonul rece. Și a nu se uita că, mai ales iarna, sînt mai frecvente cazurile de accidente sau de incendii la bunurile casnice.**

— Dacă vrem să ne asigurăm, cui ne adresăm ?

— **Pentru încheierea asigurării „Turist" sau a altei asigurări, cei interesați se pot adresa responsabililor cu asigurările din unitățile socialiste, agenților și inspectorilor de asigurare sau — direct — oricărei unități teritoriale ADAS.** (5772)

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Piezoelectricitate

Se știe că „efectul piezoelectric" a fost descoperit de oamenii de știință francezi, frații Pierre și Jacques Curie, în anul 1880. Deși timp de 20... 30 ani fenomenul piezoelectric nu și-a găsit o aplicație practică, în prezent el are nenumărate aplicații în radiotelecomunicații, în detectoarele de adîncime a apelor, în domeniul ultrasunetelor etc. Dv., știți însă ce se înțelege prin piezoelectricitate, sau prin „efectul piezoelectric" ?

Din istoria olimpiadelor

Odată cu trecerea vremii, performanțele sportive care se obțin la Olimpiade devin din ce în ce mai ridicate. Mulți sportivi de frunte ai Olimpiadelor din antichitate, dacă s-ar prezenta cu pregătirea de atunci la cele de astăzi, în mod cert că nu s-ar mai clasa pe aceleași locuri. Unele relatări interesante despre Olimpiade am primit de la cititorul nostru **Ion Surugiu,** pensionar, din București, relatări pe care vi le prezentăm și dv., deocamdată sub forma de întrebări.

1. Cine a fost cel mai renumit atlet din antichitate, ce a depășit la Olimpiade toate recordurile existente pînă la el ?

2. Cine a fost prima femeie care a participat în Grecia antică la Olimpiade ? În ce calitate, și în ce an ? (Se știe însă că la olimpiadele de atunci, femeile nu aveau voie să participe nici cel puțin ca spectatoare, fiind pedepsite cu moartea dacă încălcau tradiția).

3. Cine, cînd și pentru care motiv a suspendat o perioadă de timp Olimpiadele ?

Așteptăm răspunsurile sportivilor noștri, fie ei și numai suporteri...

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Curiozități calendaristice

1. Nici un secol nu începe în vreuna din zilele de miercuri, vineri sau duminică.

2. Luna ianuarie a oricărui an, care nu este bisect, începe în aceeași zi a săptămînii ca și luna octombrie. La fel se întîmplă cu lunile aprilie — iulie și septembrie — decembrie, zilele respective din săptămînă putînd fi însă diferite între ele, pentru fiecare pereche de luni, în parte.

3. Anii încep și se sfîrșesc în aceeași zi a săptămînii, cu excepția anilor bisecți.

4. Calendarul unui anumit an, atît în ceea ce privește datele, cît și zilele săptămînilor, corespunzătoare acestor date, se repetă exact, din 28 în 28 ani.

Cugetări

Cugetările publicate în rubrica noastră anterioară aparțin ilustrului savant și istoric român profesorul Nicolae Iorga. Cugetările profesorului Iorga au apărut pentru prima dată în anul 1905, sub titlul „Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul". Lucrarea a fost completată și retipărită în anul 1911, cu simplul titlu „Cugetări". Cuprindea atunci 2 569 cugetări, din care, o mare parte originală. În zilele noastre, s-au reeditat cugetările savantului de către editura „Albatros" în anul 1972. Volumul poartă același titlu de odinioară — „Cugetări" — și cuprinde 3 100 diverse cugetări selecționate din întreaga activitate în acest domeniu a profesorului Nicolae Iorga.

Repetiție ?

În secolul al XVI-lea a fost descoperită o vază de sticlă, foarte frumoasă, lîngă Roma, în mormîntul unui patrician. Vaza era alcătuită din două straturi de sticlă : unul de bază, de culoare albastră și altul, suprapus, de culoare alb-lăptos, avînd modelate pe el scene mitologice, în relief. Obiectul este cunoscut sub denumirea de „Vaza de Portland". Numele provine de la ducele de Portland, care la un moment dat a cumpărat această vază. Ulterior, după decesul ducelui, vaza a ajuns la British Museum însă n-a avut o viață prea lungă, întrucît, în 1845, un vizitator nebun a făcut-o țăndări, cu un baston.

Destul de greu, specialiștii englezi au refăcut vaza, din cioburile rămase. Totodată însă, au fost realizate două copii, foarte reușite, din care, una, se găsește expusă și astăzi în muzeu, în locul celei originale.

Poșta cititorilor

AM REȚINUT pentru publicare materialele trimise de cititorii : **Emil Volcinschi,** București; prof. **Serdineant Ioan,** com. Jebel ; **Niculina Erdelyi,** Aninoasa ; ing. **Gheorghiu Gheorghe** București; **Sabo Ioan,** Deva ; **Alexandru S. Kulcsár,** Oradea; **Fodor Nelu,** Piatra Neamț ; **Marin Volintiru,** com. Tărtășești ; **Haiducsi I. Pavel,** Petroșani ; **Baiconescu Iulian,** com. Izvoare-Dolj ; **Aurel Stanciu,** Bacău ; **Nacu G. Aurel,** București; **Arizan Ion,** București ; **Pavel Pop,** Baia Mare ; **Iozefina Duțu,** Brăila ; **Luminița-Roxana Ciumber,** Pitești ; **C. Despa,** Baia Mare, **Florin Cîmpeanu,** Sebeș-Alba ; **Ionel Trif,** Mangalia ; **Maria Tutuluș,** Slobozia ; **Pavel Așenbrener,** Orșova ; **Kolea Kureliuk,** Mariței Mică ; **Adrian Mirea,** Ploiești ; **Costin Marinescu,** Ploiești și prof. **Marin Ștefan,** Șimleul Silvaniei.

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS ● REBUS ● REBUS

RAMURI

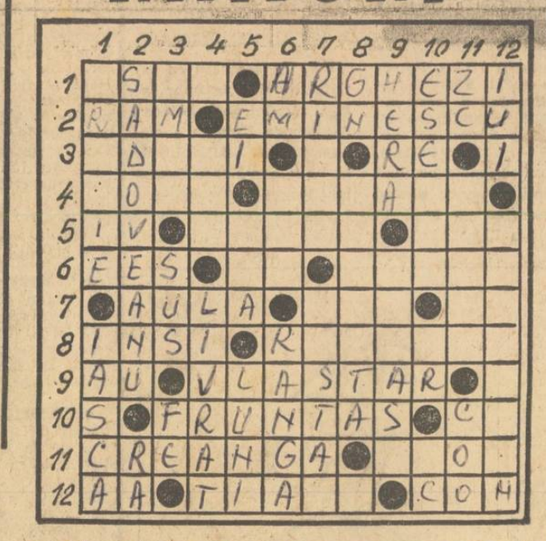

ORIZONTAL : 1) Poet clujean, autorul poeziei „Urmașul meu" — Autorul poeziei „Ploaia", din care citîm versul : „Plouă-n galurile dintre ramuri" ; 2) Ramură — Autorul versului : „Și dacă ramuri bat în geam" ; 3) Chipuri ciopîite — Nota lui Creangă ! ; 4) Unic în felul lui — Prezențe active în a doua mare ramură a economiei naționale ; 5) Ultimele ramuri de oliv ! — Ramificația cursului principal al unei ape curgătoare (pl.) — Scoase din revistă ! 6) Comună în Olanda — Zar la table — Cric ; 7) Sală festivă — Vas pentru stors strugurii — „Copac" cu douăsprezece ramuri ; 8) Un om ca toți oamenii (pl.) — Crengi uscate aduse de apă ; 9) Aur — Ramură tînără : 10) Primul pe ramură — Coarne de cerb ! 11) Ramură celebră crescută pe malul Ozanei — Ascuțit... dintr-o crăcuță ! 12) Aurelian Andreescu ! — Coroană formată din trei coroane... fără ramuri — Pe ramuri de conifere !

VERTICAL : 1) Poet contemporan, autorul poeziei „Ramura solară" — Ciupercă parazită pe ramurile copacilor : 2) Creatorul lui Andrieș Ramură din volumul „Vremuri de bejenie" — Primele pe ramură ! 3) Ra !... — E la înălțime — Frunze goale ! : 4) Parte a frunzei — Furnizat : 5) Emil Isac — Haină pe un vîrf de rămurea ! — Ramurile copacului „AN" ! ! 6) Acum ! — Baston special — Pirghie de fier ! 7) Potrivit la vers — Ramură tînără : 8) Gene ! — „Ramuri" la Craiova; 9) Fiica lui Cronos, soția lui Zeus — A primi bani sau... lovituri ; 10) Poet sovietic, autorul poeziei : „Printre crengi eu n-am să-mi lunec vărul" — Opere !!! — Vîrfuri de cracă ! 11) Zece ! — Apărut — „...sus pe-o rămurea / foarte frumos glăsuia"... 12) A chiui — Mlădițe, mlădițe, mlădițe...

Cristian TUCULEASA

CUVINTE RARE : EES, EC, AMON, HERA, IUI.

Încălțăminte

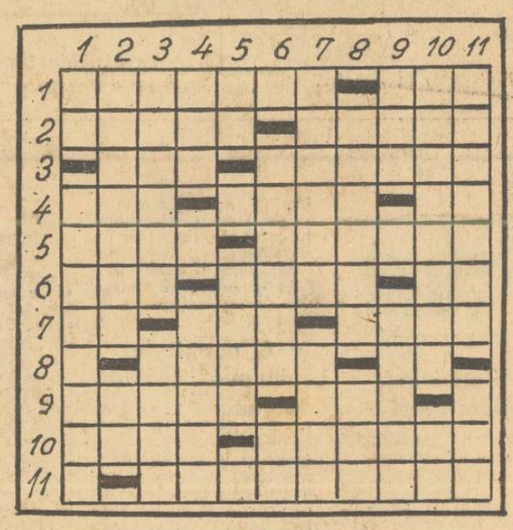

ORIZONTAL : *1) Umblă cu tocuri... — Intră uneori în pantofi ; 2) Lemn de încălțat — Încălțatul din poveste ; 3) Interjecție — Papuci cu ochiuri ; 4) Fir de cusut — Pești de mare — În ramă ! 5) Unealtă de cizmar — Talpă de metal ; 6) Oraș în Italia — Limbă... de pămînt — Caiele ! 7) Măsuri extreme ! — Riu în Ghana — Aceste ; 8) Scoate fețe la încălțăminte — Una lîngă alta ! 9) „Cremă..." de ghete — Băutură englezească ; 10) Model de frumusețe — Pantoful doamnei împodobit cu broderii (od.) ; 11) Scot banii din încălțăminte.*

VERTICAL : *1) Bis ! — Sînt pe același calapod ; 2) Veche încălțăminte populară asemănătoare cu cizmele — Călcii de pantof ! 3) Un fel de ciorap de pînză pentru opinci... — ...și un cauciuc natural pentru tălpuit ; 4) Spațiu — A încerca o încălțăminte ; 5) Scîlciat la spate ! — Orășel în Grecia ; 6) Îmbrăcăminte pentru încălțăminte — Cîrpit pe margini ! 7) Vechi pantofi țărănești — Localitate în Filipine ; 8) Încălțăminte cu motive naționale — Informație (presc.) ; 9) Cu fiare la picioare — O fată... de cizmar ! 10) I s-a dat cu opinca-n obraz (fam.) — Călcii de condur ! 11) Furnizoare de materii prime pentru încălțăminte — Culoare de pantofi.*

Doru BANCULESCU

Cuvinte rare : LIC. ENA, PRU, OREI, AGOO.

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

VINE

ORIZONTAL : Draci — Amețit — Reținută — Rar — — Acru — Născute — Guasa — Cais — N — Ilc — Rea — Ser — Etate — Ot — Ec — Ușite — Suit — R — R — Verbe — Gasi — MB — Nea — I — Rat — Arat — Cotnari — Subit — Ciubuc — Înceta — Reta.

ȘCOLĂREASCA

ORIZONTAL : Cataloage — C — Atena — Banca — Rem — Treme — R — Aleși — Ca — LT — Gl — Ante — Lei — Ierna — Drac — Arat — Caiete — Le — Ia — RV — Il — E — Recreație — Horia — Lo — V — Catedra — Cel.

JOCURI DISTRACTIVE

MOZAIC

(Soluția jocului din numărul trecut)

Își au echivalent toate patru : A cu 14, B cu 8, C cu 6 și D cu 3.

A MUTA PRIMUL ESTE NUMAI UN AVANTAJ „MICROSCOPIC"?

• 14—1 pentru alb în meciurile candidaților ! • „Tigrul din Erevan" a învins după o confruntare pasionantă • Mecking nu s-a prezentat la festivitatea de premiere • Korcinoi : Karpov îl va învinge pe Spasski... • Temerile financiare ale unor organizatori de turnee • Alexandra Nicolau și Florin Gheorghiu își onorează titlurile

ȘAH

AVEA PIESELE ALBE la șah echivalează cu avantajul serviciului la tenis ? Pînă acum, răspunsul era negativ. Comparativ cu posibilitățile ofensive pe care serviciul le oferă în „sportul alb", dreptul de a muta primul pe tabla de șah conferă avantaje mult mai mici. Microscopice, dacă vreți. Este drept, îngăduie evitarea unor deschideri nedorite sau permite intrarea într-o variantă agreată. Dar numai atît. Abia după primele mutări începe lupta adevărată, decisivă. O statistică întocmită de maestrul englez Purdy, pe baza unui mare număr de turnee internaționale, a dus la concluzii semnificative : 54 din partidele decise au fost cîștigate de alb, 46 de negru. Se confirmă deci — avantajul albului este minim.

SE PARE INSĂ că acest semiechilibru este repus în discuție de meciurile candidaților abia încheiate. 14 din cele 15 partide decise în întîlnirile Spasski — Byrne, Karpov — Polugaevschi, Korcinoi — Mecking și Petrosian — Portish au fost cîștigate de jucătorii cu albele ! Cu alte cuvinte 14—1 pentru jucătorii care au mutat primii. O simplă coincidență ? Sau scorul este rezultatul unei pregătiri speciale mai ales pentru partidele în care marii maeștri — între ei și doi foști campioni mondiali — le-au avut de jucat atunci cînd s-au așezat cu piesele albe în față ?

TRECÎND LA MECIURILE PROPRIU-ZISE, se poate afirma că cel mai pasionant a fost cel dintre Petrosian și Portish. Pornind cu handicapul psihologic al unui scor defavorabil în întîlnirile directe jucate pînă atunci, Petrosian a adoptat o tactică specială. În primele partide a jucat precaut, pasiv, părînd să fie foarte mulțumit de fiecare dată cînd jocul se încheie remiză. Portish, pe care unii îl caracterizează drept un „sprinter" excelent dar cu mai puține resurse de „fondist", nu a șesizat capcana ce i se pregătea și nu a forțat jocul. Pentru ca, în partida a cincea, cu albele, Petrosian să utilizeze o continuare nouă în repertoriul său de deschideri, să joace extrem de incisiv, percutant și să-l facă knockout pe partenerul său de întrecere. În partida următoare, Portish a încercat cu destulă timiditate să ia inițiativa, dar fostul campion mondial a egalat cu ușurință — remiză. În a șaptea întîlnire, avînd albele, Petrosian a ales o variantă care i-a adus remiza în numai 13 mutări ! Din nou luptă în partida a opta — Portish căutînd să folosească avantajul primei mutări pentru a complica jocul. Petrosian s-a apărat exact și a obținut egalitatea. Pentru ca, în a noua confruntare, cu albele, să contreze din nou violent și să-l oblige pe Portish să cedeze. Meciul părea terminat. Tigrului din Erevan îi mai trebuia doar un punct pentru a se califica. Probabil că în acel moment Portish s-a hotărît să adopte o tactică nouă, să-și asume riscurile unei combativități mai mari. Și, în partida a zecea, a reușit să-și impună jocul, declanșînd un atac virulent pe flancul regelui. La mutarea a 33-a, Petrosian a cedat. Fostul campion mondial a cerut un time-out — aminarea cu două zile a partidei următoare — și la reluare, a jucat iar foarte prudent mulțumindu-se cu remiză la mutarea a 19-a. În partida a 12-a, Portish, cu albele, a pornit la atac, ca în zilele sale cele mai bune. Lovitură de teatru : partida, întreruptă la mutarea a 40-a a fost continuată a doua zi și, după ce a rezistat 26 de mutări, Petrosian a cedat. Scor egal, doi la doi, fiecăruia din adversari fiindu-i necesară doar o singură victorie pentru a se califica în semifinale. Portish beneficia de avantajul psihologic al obținerii a două puncte din trei partide, ultimele, pe cînd Petrosian avusese nevoie de zece partide pentru a înscrie două puncte...

A DOUA ZI, „Tigrul din Erevan" avea să-și dovedească marea forță. A jucat iar ofensiv, inventiv, surprinzîndu-l parcă nepregătit pe partenerul său de întrecere. Portish a pierdut la mutarea a 40-a și Petrosian s-a calificat, cîștigînd meciul cu 3—2 și opt remize. În semifinale, el îl va întîlni în aprilie pe Korcicnoi care, deși învingător cu 3—1 în meciul cu Mecking, este nemulțumit de jocul său (în schimb, este satisfăcut de forma sa fizică și psihică). De menționat că la festivitatea de premiere de la Augusta, Mecking a absentat. L-a trimis să încaseze premiul de 2 100 dolari pe marele maestru Ulf Anderson, secundantul său. (Korcinoi a primit 3 500 dolari). Un pronostic interesant al cîștigătorului de la Augusta : Karpov îl va învinge pe Spasski în cealaltă semifinală !

INTRODUCEREA NOII PREVEDERI regulamentare privind încheierea șferturilor de finală după ce un jucător cîștigă trei partide — meciul nepotrivit dura mai mult de 16 partide — se pare că prezintă multe avantaje, făcînd întîlnirile mai pasionante. Dar unii organizatori atrag atenția asupra unui posibil inconvenient : cele trei partide pot fi cîștigate foarte repede — lui Spasski i-au trebuit numai șase runde pentru a obține acest scor ! — și în acest fel încasările nu asigură compensarea premiilor și a celorlalte cheltuieli...

U. VĂLUREANU

P.S. Consemnăm cu satisfacție victoria unor șahiști români peste hotare : Alexandra Nicolau a cîștigat turneul feminin de la Wijk aan Zee (Olanda) iar Florin Gheorghiu a învins în concursul de la Torremolinos (Spania).

Invingător la puncte...

Se antrenează pentru campionatul mondial

Australianul Tony Mundine și arbitrul francez Mascot

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Pregătiri pentru meciul cu R. D. Germană • Turei la „Voința Cluj", Păpălău la „Progresul" • Cunoscutul fotbalist italian, Riva, organizator de gale de box ? • Fostul rugbist australian, Tony Mundine, are gînduri mari în domeniul... boxului • Dempsey nu se dă bătut

• **ÎNTÎLNIRE** cu **Ion Popa,** antrenorul lotului olimpic, care ne spune : „Selecționabilii pentru meciul cu R. D. Germană de la București (8 martie) și-au început prima parte a pregătirilor. La „semimijlocie" i-am preferat pe **Sandu Mihalcea,** în locul campionului **V. Zilberman,** deoarece lucrează mai serios la antrenamente. La începutul lunii martie voi prezenta echipa care urmează să fie analizată în cadrul unei ședințe a biroului federal, după care o vom da publicității".

• **TINERII PUGILIȘTI M. Simon** și **D. Papuc** din formația reprezentativă și-au întrerupt antrenamentele, fiind sufe-rinzi. Le dorim grabnică însănătoșire.

• **CAMPIONUL EUROPEAN** de tineret **Al. Turei,** de la Dinamo Brașov și-a cerut transferul pentru vechiul său club Voința Cluj. **Marcel Lupu** de la Automobilul Măcin a semnat pentru Farul Constanța, iar metalurgistul **N. Păpălău** va fi în viitor reprezentant al clubului Progresul.

• **O TÎNĂRĂ SPERANȚĂ** a boxului american Tony Licata (22 de ani, categoria mijlocie) a obținut cel de al 43-lea succes (nu a suferit nici o înfrîngere). Licata l-a învins la Boston printr-o decizie la puncte pe fostul campion al lumii Emile Griffith (36 ani). Aceasta a fost cea de a 17-a înfrîngere suferită de Griffith din cele 93 de meciuri susținute. Deși învins, Griffith a declarat : „Voi boxa pînă la 50 de ani, mă simt încă foarte tînăr".

• **CELEBRUL FOTBALIST ITALIAN** Luigi Riva a anunțat că va deveni organizator de gale de box. Riva, care este bun amic cu Antonio Puddu (Italia), actualul campion al Europei la categoria ușoară, a anunțat că va depune candidatura prietenului său de a lupta pentru titlul mondial. În cazul că Puddu va fi acceptat șalanger, atunci Riva va debuta ca manager și organizator de gale.

• **TONY MUNDINE,** australianul care a debutat senzațional pe arena boxului profesionist, renunțînd definitiv la postul de fundaș într-o echipă de rugbi, a declarat că alți mari campioni la „mijlocie" se vor înclina în fața sa. Redutabilul australian care l-a învins și pe Griffith a declarat că în acest an intenționează să lupte împotriva lui Monzon, Bouttier și Briscoe.

• **ZIARELE** americane au publicat cu titlul : **Jack Dempsey, la 78 de ani, a obținut o nouă victorie".** De data aceasta Dempsey a cîștigat procesul intentat de proprietarul său, care-l dăduse în judecată și cerea ex-campionului mondial să-și mute restaurantul de pe Broadway, pe care-l posedă aici de numai... 37 de ani. Dempsey a obținut o prelungire a contractului pe încă o perioadă de 7 ani. Bătrînul Dempsey are încă o „contră" excepțională.

VIAȚA STADIONULUI

ULTIMA CALIFICATĂ

de Eftimie IONESCU

Lucrurile s-au desfășurat după o perfectă echitate sportivă în cursa Iugoslavia-Spania pentru un loc în turneul final al lui Weltmeisterschaft. Și o să vedeți de ce. La 18 octombrie 1972, pe o căldură cu totul neobișnuită pentru oamenii conduși atunci de Boșkov — de altfel alegerea orașului Las Palmas de către federația spaniolă a trezit destule comentarii — ostilitățile au fost conduse, tactic, din cap în cap de aceștia. Selecționata iugoslavă era, practic, învingătoare ; golul egalizator al gazdelor a venit, după cronometrul arbitrului, în minutul 90, dar după multe alte cronometre era al 92-lea minut de joc. Echipa Spaniei smulgea deci un egal pe terenul ei, un egal pe care nu îl merita, în privința asta a existat unanimitate de opinii. Vine jocul retur, de la Zagreb. Tot într-o zi de octombrie, un an mai tîrziu. Pe un timp generos. Nici foarte cald dar nici o răcoare incomodantă pentru jucătorii iberici. Lucrurile se inversează. Echipa care a dominat partida a fost aceea a Spaniei. Care a beneficiat, dacă putem spune așa... și de două bare și a avut și alte situații de gol, anulate de agilul Marici. Acum, gazdele erau încîntate că au scăpat cu 0—0. Totul pleda ca rivalitatea, netranșată în două întîlniri, să aibă ocazia unei noi confruntări pe gazon, în condițiile totalei neutralități ale întîlnirii de baraj.

Partida nr. 3 dintre Iugoslavia și Spania s-a dovedit, pînă la urmă, binevenită pentru mulți. În frunte cu organizatorii ediției a X-a din competiția supremă cărora li s-a oferit posibilitatea verificării întregului mecanism al desfășurării meciului inaugural prevăzut a avea loc la 13 iunie, exact pe stadionul unde monomurile conduse de Geaici și Amancio și-au disputat al 16-lea loc al turneului final. Succesul reprezentativei iugoslave e cu totul remarcabil dacă ne gîndim că :

• Jucătorii ei terminaseră, efectiv, activitatea, încă din decembrie. În mod special Geaici a realizat un lucru cu totul neobișnuit. El n-a mai apărut în meciuri oficiale din mai, anul trecut, și a jucat peste orice așteptări cu numai trei întîlniri de reacomodare, întîlniri care în niciun caz nu prezentau solicitarea partidei cu Spania.

• Conducerea tehnică a selecționatei s-a schimbat între timp. Ea e asigurată acum de un grup de tehnicieni în frunte cu vechiul antrenor Cirici ; dar e clar pentru toată lumea că, practic, directorul tehnic al reprezentativei e Milianici, unul dintre cei mai reputați antrenori din Europa. Și n-ar fi exclus ca el să primească direcția tehnică a reprezentativei în săptămînile ce urmează.

• Formula utilizată la Frankfurt pe Main a realizat cîteva altoiri din noua generație care au reprezentat deosebite reușite. Minutele 181—270 ale disputei Iugoslavia-Spania au prezentat o echipă superioară din toate punctele de vedere. Și, iarăși, spre binele jucătorii sportive, ea a fost victorioasă și pe tabela de marcaj.

Jucînd în fața tuturor selecționerilor importanți ai fotbalului, a oficialităților F.I.F.A., internaționalii iugoslavi au făcut ca opiniile exprimate asupra lor să vorbească despre un mare cîștig pentru turneul final prin calificarea unei „echipe complete, proprietară a tuturor calităților cerute de fotbalul modern. Eliminarea unor selecționate celebre e compensată de această sosire de ultimă oră". Sînt cuvintele secretarului general F.I.F.A., Helmuth Käser. Formula actuală a selecționatei condusă de Geaici, care a realizat o așa de frumoasă calificare, e în adevăr o reunire de generații sub tricoul selecționatei, adică exact ce trebuie să fie o adevărată echipă națională. Lîngă consacrații Geaici, Acimovici, Petkovici, lîngă sosiții între timp Marici, Oblak, Katalinski, Karasi au intrat cu brio în naționalâ un Bulian, un Boghicevici, un Surjak, un Hagiabdici, care au toate șansele să se numere printre revelațiile Weltmeisterschaftului. Într-un moment foarte important pentru el, fotbalul iugoslav nu și-a dezmințit faima de inepuizabil furnizor de talente.

RUGBI

• **Între 23—24 februarie** a.c. la Varsovia are loc o consfătuire la care participă reprezentanți ai federațiilor de rugbi din țările socialiste.

• **S-au format loturile de antrenori** pentru reprezentativele A, tineret și juniori. Iată-le : **Reprezentativa A** : Valeriu Irimescu și Petre Cosmănescu ; **tineret :** Réne Chiriac și Alexandru Paloganu ; **juniori :** Eduard Denichi, Balcan Licuță, Doru Dinulescu și Traian Doiciu.

• **Conducerea Clubului „Școlarul"** este decisă să nu mai treacă cu vederea abaterile de la disciplină. În consecință, pe lîngă evidențierea celor care s-au remarcat, au fost luate și următoarele măsuri împotriva jucătorilor refractari : Stoica N., Panait Marin, Păduraru N., Dumitru Gh., Turcănuș B., Barb Doru și Pascu Mihai au fost excluși din lot, alți 12 jucători primind avertismente. Să sperăm că aceste măsuri, bine venite, nu vor fi uitate pe parcurs.

• **La „Rulmentul Birlad** numărul copiilor care îndrăgesc rugbiul este tot mai mare. Antrenorul coordonator I. Călin îmi spunea că, din rîndul celor pe aproape 100 de tineri din echipele de copii și juniori, cîțiva bat la porțile consacrării. Aviz celor care trebuie să sprijine mai mult această valoroasă activitate, în rîndul tineretului, a unor centre din țară.

M. NICULESCU

MOZAIC

• **A FOST DESEMNAT** cel mai curajos sportiv al anului 1973, din S.U.A. Este vorba de jucătorul de fotbal (american), Joe Namath, care în ciuda accidentelor suferite (răniri, fracturi etc.) a susținut un număr mare de jocuri.

• **MINISTERUL** de Justiție din statul Pennsylvania (S.U.A.) a aprobat recent ca femeile să poată disputa întîlniri de... box și lupte.

• **CUNOSCUTUL** luptător francez Daniel Robin a renunțat la activitatea sa și a început o nouă... carieră sportivă. El și-a făcut recent debutul (la vîrsta de 30 de ani) ca jucător al echipei de rugbi F. C. Grenoble.

• **UN PASIONAT** al curselor de ciclism, americanul Al. Abbott și-a construit o bicicletă specială cu care a stabilit un nou record. Pedalînd în urma unei mașini el a atins, pe kilometrul lansat, viteza extraordinară de 222 km pe oră !

• **COMITETUL** Olimpic din S.U.A. a cooptat în rîndul membrilor săi un număr de foști campioni olimpici. Este vorba de Jesse Owens, Bil Toomey, Willie Davenport și Frank Shorter.

• **LA 22 MAI 1974** la Edimburg se vor desfășura lucrările Federației europene de fotbal. Cu acest prilej urmează să fie ales și noul președinte al acestui for. S-a anunțat că actualul președinte, Artemio Franchi, își va depune candidatura.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 24 FEBRUARIE 1974

1. **CATANZARO — TERNANA** (pronostic la pauză). Gazdele fac mari eforturi pentru a evita retrogradarea. Au însă, mîine, o misiune destul de dificilă, deoarece apărarea echipei Ternana este greu de trecut. Credem că prima repriză se va termina la egalitate.

2. **CATANZARO — TERNANA** (pronostic final). În a doua repriză, gazdele vor forța victoria pe care este posibil să o obțină. Dar, cum spuneam, trebuie să ținem cont de decizia apărării echipei oaspe.

3. **PALERMO — NOVARA** (pronostic la pauză). Joc echilibrat, cu șanse de a se termina la egalitate după primele 45 de minute.

4. **PALERMO — NOVARA** (pronostic final). Pînă acum, Novara s-a descurcat destul de bine în deplasare, reușind cinci rezultate de egalitate și o victorie, în zece meciuri jucate. Trebuie să-i acordăm și acum șansa unei egalități, dar, în primul rînd, mizăm pe victoria gazdelor.

5. **VARESE — COMO** (Pronostic la pauză). Derbiul diviziei B, care angajează echipele situate pe locurile doi și trei, promite o dispută echilibrată. Credem că pînă la pauză nu se vor marca goluri.

6. **VARESE — COMO** (pronostic final). Dornice de a promova în prima categorie, ambele echipe vor face totul pentru a cuceri punctele puse în joc. Gazdele au șanse mai mari, dar și Como poate obține un rezultat egal.

7. **AREZZO — REGGINA.** Slaba comportare în meciurile din deplasare a echipei Reggina ne obligă să pronosticăm victoria gazdelor.

8. **ASCOLI — AVELLINO.** Lidera seriei B, Ascoli, neînvinsă pe teren propriu în zece meciuri susținute, este favorita clară a acestui meci.

9. **ATALANTA — TARANTO.** Se întîlnesc două echipe cu linii de atac foarte puțin productive, fapt ce ne face să opinăm pentru un rezultat egal.

10. **BRESCIA — REGGIANA.** Echipa gazdă, în revenire de formă, este decisă să-și amelioreze situația precară în care se află acum. Și dacă ținem seama și de faptul că adversara ei de mîine este o echipă fără pretenții în deplasare, victoria ei ne apare și mai sigură.

11. **BRINDISI — PERUGIA.** Ni se pare că Brindisi are o misiune destul de ușoară în fața echipei Perugia, aflată pe penultimul loc.

12. **CATANIA — BARI.** Bari, pe ultimul loc, cu numai 9 puncte, este sigur retrogradată, așa că acum joacă pentru... a trece timpul. Deci, Catania mare favorită.

13. **PARMA — SPAL.** Plasate una de alta în clasament, specializate în rezultate de egalitate, aceste două echipe au toate șansele de a împărți frățește punctele.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Chimist CORNEL M DUMITRESCU și inginer EUGEN MUSTAȚĂ, str. Flăminda nr. 41, sector 7 și, respectiv, Bd. Gării Obor 14, sector 3 — Loco : „Stimați cronicari sportivi ! Nu trageți în arbitri ! Este o invitație pornită din suflet. Să fim expliciți. Mult timp și noi aveam momente cînd dintr-un subiectivism exagerat, nu apreciam decît valoarea (?) și corectitudinea (?) echipei noastre preferate. Sinceri să fim, ca susținători nu prea vedem infracțiunile produse de jucătorii echipei noastre, însă deveneam nemulțumiți și „buni" critici (ca mulți cronicari sportivi) pentru o decizie a arbitrului dictată împotriva acestora. Care este adevărul acum ? Greșeam de multe ori, deoarece nu prea știam „Regulamentul de joc și ghidul pentru arbitri de fotbal". Am jucat fotbal și noi (poate și dv. și tov. Valeriu Mironescu) și interpretarea multor situații de joc care deși par normale, sînt în afara acestui regulament și acest lucru îl știe mai bine arbitrul decît noi. Să dăm un simplu exemplu : într-o fază de poartă, atît înaintașul cît și apărătorii ies afară din teren în virtutea inerției, mingea rămîne undeva în colțul careului mic (suprafața porții). Afară din teren, lîngă poartă, unul din cei doi jucători căzuți, și anume apărătorul, îl trage de tricou pe înaintaș, reținîndu-l la pămînt și împiedicîndu-l de a se deplasa spre minge. În acest timp, portarul se îndreaptă spre minge și o reține. Întrebarea este următoarea : ce dictează arbitrul ? Bineînțeles convinși că foarte mulți vor răspunde : „lovitură de pedeapsă (penalty), deoarece mingea se afla în suprafața de pedeapsă". Ei, bine, nu aceasta trebuie să fie decizia arbitrului. Atunci care ? Stimate tovarășe Băieșu, nu știu ce se întîmplă, că de la un timp, atît coloanele rubricii dv. cît și spațiul rezervat tovarășului Valeriu Mironescu, cuprind materiale pline de venin la adresa arbitrilor. Ce rău ne-au făcut și ce mai dorim să le facem ? Sau ne este greu să înțelegem că arbitrii, ca și alții — jucători, antrenori și bineînțeles cronicari — au scăpări firești și ei, și tocmai de aceea nu trebuie să ne „năpustim" asupra lor.

Știm noi un cronicar sportiv a cărui greșeală față de susținătorii unei echipe ajunsă pînă la urmă campioană, l-a costat cam mult, riscînd să „înghită" toate creioanele puse de acești susținători într-un colet frumos împachetat și expediat pe adresa redacției. Și credeți că în această situație cineva — chiar arbitru — a încercat să-l „atace prin surprindere", publicînd vreun material ? Nu. Și de ce ? Răspunsul este clar. Nu a avut la dispoziție spațiul de gazetă...

În concluzie, pledăm pentru respectarea arbitrului, pentru o mai bună înțelegere față de problemele pe care le ridică jocul, precum și pentru autoritatea lui în exercitarea puterilor care-i sînt conferite de regulament de la intrarea sa pe teren.

Pentru înțelegerea pasiunii și dăruirii așilor arbitrajului nostru, vă informăm că aceștia (Manușaride Chiriac, Pădureanu Victor, Colași Francisc, Crețescu Mihai etc.) pregătesc cu toată seriozitatea o nouă promoție de arbitri, cursurile și seminariile lor ridicîndu-se la un nivel tehnic superior cu asimilări promițătoare. Despre o asemenea acțiune ar trebui să scrie cronicarii noștri. Ce părere aveți ? Ar fi un gest frumos din partea lor".

După cum ați observat, eu nu sînt dintre cei ce duc campanii fanatice și nesfîrșite împotriva arbitrilor. Consider, de asemenea, că aceștia au găsit întotdeauna spațiu la rubrica noastră pentru a-și exprima părerile sau pentru a se apăra. Cred că și Valeriu Mironescu ar merge cu bunăvoința pînă acolo încît să cedeze, din cînd în cînd, spațiul său unor opinii ale arbitrilor.

MANOLESCU EMIL, str. Apolodor 31, București : „Scriu aceste rînduri în dorința că, văzînd lumina tiparului, prin intermediul revistei dumneavoastră, ele vor fi citite de către cei care răspund de destinele fotbalului în țara noastră și, în special, de către actuala conducere a echipei noastre naționale.

Nu este numai dorința mea personală, ci vă scriu în numele adevăraților iubitori ai sportului cu balonul rotund din România, a celor care doresc cu adevărat revirimentul mult așteptat al fotbalului nostru. Florea Dumitrache, omis de pe lista celor selecționați cu prilejul primei acțiuni a lotului reprezentativ din anul acesta, trebuie să revină în mijlocul tricolorilor, deoarece, ținînd seama de marele său talent, de vîrsta sa ideală pentru fotbalul de mare performanță și de puternica sa dorință de a demonstra tuturor că își merită cu prisosință tricoul tricolor cu numărul 9, el mai poate contribui din plin la reafirmarea fotbalului nostru pe plan internațional.

Această doleanță are la bază criterii obiective, deoarece este limpede că actualul atac al selecționatei noastre nu a dat randamentul scontat în turneul din Turcia și, în același timp toată lumea este convinsă de marile calități și potențe pe care Dumitrache, le prezintă în momentul de față.

Închei în speranța că în seara zilei de 23 martie 1974, îl vom revedea, prin intermediul micului ecran, pe cel care ne-a încîntat de atîtea ori prin finețea și rafinamentul driblingului său, prin golurile sale de mare spectaculozitate marcate unora dintre cei mai buni portari ai lumii".

Absența lui Dumitrache din națională nu se justifică, într-adevăr, prin nimic. Probabil că antrenorii au vrut doar să-i dea răsfățatului jutor un avertisment (știu ei pentru ce !). În ceea ce-l privește, Dumitrache mi-a mărturisit recent că anul fotbalistic care începe va fi cel mai mare din cariera sa. „Mă simt excelent cu sănătatea și voi deveni golgeter în mod sigur". Să-l audă Aldesus !

GROSZ GITTA, calea Aurel Vlaicu Bl. 2A, sc. A, et. III, ap. 14, Arad : „Sînt suporterа echipelor U.T.A. și Poli Timișoara și aș dori să-mi spuneți cu care din aceste echipe să țin cînd ele joacă împreună și cum să procedez, dat fiind că ambele sînt favoritele mele. A doua rugăminte este să-mi dați adresa clubului Poli Timișoara, deoarece am un verișor primar care mi se pare că este chiar directorul clubului, și vreau să ajung să discut cu dînsul o anumită chestiune. A treia dorință este să corespondez cu un băiat care este tot suporter al echipei U.T.A. și care dorește să afle diferite amănunte despre această echipă, întrucît eu locuiesc aproape de stadion. Și aș mai dori, vă rog frumos, să-mi spuneți vîrsta dv."

1. Cînd joacă U.T.A. cu Poli, ca să nu vă faceți singe rău, aveți două variante : ori nu țineți cu nici una dintre echipe, ori nu vă duceți la meci.

2. Nu cunosc adresa clubului Poli, dar fac tot posibilul s-o aflu.

3. Dacă descopăr un băiat care dorește să corespondeze cu dumneavoastră pe nevinovata temă propusă, vi-l furnizez imediat.

4. Vîrsta nu pot să v-o destăinui. Pot, cel mult, să mărturisesc că m-am născut în iurul anului 1933.

Colțul auto

Sfaturi în... doi timpi

• **Evitați portbagajul-anexă de pe acoperiș.** El are numeroase dezavantaje, printre care : reducerea stabilității autovehiculului, prin ridicarea centrului de greutate, indeosebi la curbe și pe drumuri cu aderență redusă ; scăderea considerabilă a vitezei (cu peste 20%) ; creșterea consumului de benzină cu circa 20% !

• **Dificultățile de pornire „la rece"** a motorului, în cazul unei baterii uzate, impun, uneori, recurgerea la unele metode mai... rudimentare, între care împingerea. Pentru aceasta : se face contactul, se introduce maneta de viteză într-o treaptă de viteză (a II-a sau a III-a) și se ambreiază ușor, în momentul în care mașina, împinsă, a cîștigat o viteză de circa 10—15 km/h. În cazul împingerii cu un alt autovehicul, după metoda „bară în bară", este bine să se lege între barele de protecție roata de rezervă.

O normă de circulație ilustrată

• **Depășirea 2.** Art. 32 (al. 3 — Obligațiile celui ce depășește), lit. a : „să semnalizeze intenția de a se angaja în depășire numai după ce s-a convins că aceasta se poate face fără pericol" (lucru care „se uită" cel mai frecvent !). Important ! Semnalizarea începe, deci, **înainte de angajarea în depășirea propriu-zisă.** Apoi semnalizarea se continuă, pînă la încheierea manevrei. Neîndeplinirea acestei obligații constituie contravenție și se depășește conform art. 127, lit. g. **Sancțiuni :** amendă de la 100 la 500 lei.

Ce nu prevăd normele legale

• **Manevra de depășire să se execute în așa fel, încît să dureze cît mai puțin.** Un mers „în paralel", mai ales pe artere cu numai două benzi de circulație, perturbă fluența traficului și mărește pericolul producerii accidentelor cu vehiculele circulînd din sens invers. Statisticile atestă că depășirile incorecte (inclusiv sub acest aspect neprevăzut de lege), furnizează unul din cele mai mari procente de accidente grave. Deci, manevre atente, sigure și... operative.

Curiozități auto

• **În Japonia,** începînd cu 1 ianuarie a acestui an, admiterea în circulație a autoturismelor se va face numai dacă posesorii lor vor dovedi că... dispun de un garaj ! Se încearcă eliberarea, pe această cale, a străzilor de mașinile parcate.

• **Un test efectuat la 9 stații de benzină din Olanda,** asupra modului în care își cunosc conducătorii auto propria mașină a determinat că : 33% nici nu știu cum se deschide capota acesteia, iar 36% nu știau unde se află măsurătorul de ulei !...

Aflați că...

• **Filiala A.C.R. București asigură,** în fiecare luni între orele 18—19.30, consultații tehnice și juridice la sediul său din str. Lipscani nr. 6, iar la Autoservice din Calea Dorobanți nr. 33 efectuează lucrări de reparații mecanice și electrice cu reducere de 10 la sută la manoperă, pentru membrii săi. Tot aici, de la 1 februarie, a intrat în funcțiune o stație modernă de spălare și gresare.

• **O recentă operațiune „Filtru total"** desfășurată de Inspectoratul General al Miliției pe întreg teritoriul țării, s-a soldat cu determinarea a circa 14 500 de abateri, pentru care s-au aplicat amenzi contravenționale totalizînd aproape 1,5 milioane lei ! Vinovații — buni de plată ; dar șefii lor n-au nimic de spus ?

• **Automobil Clubul Elvețian** — A.C.S. — asigură o nouă prestare gratuită membrilor săi — **testarea acuității vizuale.** Acțiunea desfășurată sub lozinca : „Au volant, la vue c'est la vie" (la volan vederea e viață), se realizează cu un vehicul special amenajat, care participă la diverse manifestări, expoziții etc., unde membrii A.C.S. își pot verifica acuitatea vizuală. Ideea ar putea fi preluată „din mers" și A.C.R., mai ales în prag de sezon autoturistic...

Poșta auto

STAN MARIN — București. Semnînd în numele unui grup de conducători auto din cartierul Titan, solicitați cîteva sfaturi „de sezon". După cum ați putut constata, în numărul de simbătă 16 februarie am anticipat dorința dv., referitor la păstrarea bateriei pe timp de iarnă. Despre celelalte, în numerele viitoare.

H.G. — Brașov. 1. Sportul auto de performanță cunoaște un hiatus în toată lumea. Dar, personal, nu cred că va... sucomba. De altfel, Federația Internațională Auto a făcut apeluri, în acest sens, către toate guvernele lumii, iar în unele țări (ca Franța, de pildă), s-a și publicat un calendar competițional pe anul în curs, de peste 200 de curse importante. 2. Metanol ? Da, s-a folosit în curse, în loc benzinei. S-au folosit și lichide mai... „savante", ba chiar și gaze lichefiate. Inclusiv la noi în țară. Printre „chimiști" — multiplul campion național — Marin Dumitrescu.

STINICĂ STEFAN — Iași : Aveți dreptate. Automobilismul de performanță este la noi unicul sport fără... antrenori. Dar asta nu este unica lui hibă. O reorganizare „din temelii" se anunță pentru această primăvară, cînd va lua ființă, oficial, Federația de auto-karting, în cadrul A.C.R.-ului și... poate demarează ceva.

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

UN AMPLU DIALOG CU PROFUNDE SEMNIFICAȚII POLITICE ȘI SOCIALE

Eveniment de excepțională importanță, cu profunde semnificații politice și social-economice, Conferința pe țară a cadrelor de conducere din unitățile agricole de stat și cooperatiste, care s-a desfășurat în aceste zile, a întrunit atenția și interesul viu al întregului nostru popor. Peste opt mii de oameni ai muncii de pe ogoare — președinții cooperativelor agricole de producție, directorii întreprinderilor agricole de stat și ai stațiunilor de mecanizare, președinții consiliilor și asociațiilor intercooperatiste, alte cadre de conducere din agricultură, specialiști, țărani, mecanizatori, lucrători fruntași — au participat în mod activ la acest amplu dialog cu largi deschideri de viitor pentru dezvoltarea agriculturii noastre și implicit, pentru creșterea contribuției sale la înflorirea economiei naționale, la ridicarea nivelului de viață al întregului popor. Prin amploarea ei deosebită, prin aportul de gîndire, prin entuziasmul cu care participanții au îmbrățișat ideile generoase menite să deschidă ample perspective agriculturii, Conferința a constituit și o puternică expresie a atașamentului întregului nostru popor față de politica partidului nostru, a hotărîrii de a munci cu abnegație pentru înfăptuirea ei.

O deosebită semnificație are acest eveniment și prin faptul că el s-a desfășurat în acest an, cînd vom sărbători împlinirea a 30 de ani de la Eliberarea patriei și va avea loc cel de-al XI-lea Congres al partidului, constituind un preludiu dătător de ample impulsuri pentru obținerea unor importante succese. Simbolic este și faptul că acest adevărat for reprezentativ al oamenilor muncii de pe ogoare a avut loc în zilele împlinirii unui sfert de veac de la trecerea la noua etapă a revoluției agrare

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVIII Nr. 856 — Sîmbătă 2 martie 1974 — 8 pagini 1,50 LEI

Patru adrese planetare: JUPITER, MARTE, VENUS, MERCUR!

Peisaj marțian dezvăluit de roboții „Mars" și „Mariner", satelizați în jurul Planetei Roșii la sfîrșitul anului 1971. Se distinge clar o vale sinuoasă, lungă de aproximativ 400 km șerpuind printre cratere diferite. Într-o asemenea regiune e posibilă debarcarea stațiilor de explorare „Mars". O stație pe solul marțian — într-o asemenea regiune — și o alta în orbită în jurul planetei, servind drept releu — iată o reprezentare interesantă a actualei operații „Mars".

(Amănunte în pagina a 5-a)

COMORILE ARTEI ETRUSCE

Stelă descoperită la Bologna

(Pagina a 3-a)

PROGNOZA METEOROLOGICĂ PE LUNA MARTIE

prezentată de Dumitru BACINSCHI

Director adjunct științific al Institutului de Meteorologie și Hidrologie

(Pagina a 7-a)

Rezultatele concursului „Verificați-vă cunoștințele"

Publicăm în pagina a 7-a numele cîștigătorilor premiilor și mențiunilor acordate de revista noastră, precum și numele tuturor participanților care au dat răspunsuri corecte.

„UZINELE" DIN MUNȚI

Cerna-Motru-Tismana, un traseu pe care constructorii deviază rîuri, înalță baraje și construiesc hidrocentrale

Dificil și nesfîrșit de lung, drumul spre șantierele din inima munților l-am parcurs în cîteva ore bune de mers cu un I.M.S., furios la hîrtoape și urcușuri ca un mistreț întărîtat. O dată ajuns în colonia „Larga", lîngă viitorul baraj de la Valea lui Iovan, am intrat în vorbă cu **Ion Coste** mai marele unei brigăzi de mineri, un om energic pe chipul căruia se citesc ca într-o cronică anii ciți i-a semănat cu dăruire și generozitatea-i de oșan pe șantierele noii geografii energetice a României socialiste.

Începutul ?

Ca toate începuturile ăstor 30 de ani... „o fo' pe Jiu la Bumbești-Livezeni", acolo unde „s-or călit primele oțele" ale tineretului nostru.

— Drumul pînă la noi în munți a fost greu ?

— Nu cred. Asta-l floare la ureche. Bine c-o fo' drum, că noi am venit călcînd la pas pe potecuțele caprelor negre. La început numai o mînă de oameni cu sculele în rangă. Ba am adus cu noi și o rulotă făcută bucăți pe care am întregit-o la fața locului. Da am ajuns sara și n-am mai putut face rulota de cît a doua zi. Prima noapte am dormit pe lîngă foc — o parte rece, una caldă. Noaptea ailaltă am dormit înăuntru, în rulotă, de ne dau tîrcoale ursii supărați că i-am lăsat afară în frig, invidioși adică pe vizuina noastră de metal. Aia ne-o fo' intîia casă, iar bucătăria — vatra focului cu trei pietroaie împrejur, ca la pădure că și cu asta am fo' frate din fragedă pruncie ca toți oșenii. Peste trii sau patru zile o venit și a di-ntîi zăpadă, așa că s-o potrivit bine.

Dar ce caută **Ion Coste** cu minerii lui, excavatoristul **Titus Suhan**, inginerii **Norel Dragu, Dinu Alexandru, Romeo Sălișteanu**, minerii **Vasile Bălțuță, Constantin Prisăcaru, Nicolae Căplescu** și sute de alți constructori în creierii munților Cernei, ori la Valea Mare și Scărișoara pe Motru ? Răspunsul e cît se poate de simplu. Au venit aici să schimbe geografia locurilor. Apele care curgeau la vale către amiaza zilei vor fi îndreptate spre răsărit, cele care se întîlneau cu Jiul pe Dunăre, se vor uni cu el pe la Rovinari. Pînă să ajungă la Jiu însă, apele Cernei, Motrului și cele ale afluenților din munți ai acestora vor fi puse la lucru în trei centrale electrice cu o putere instalată de aproape 160 000 kilowați. Apoi, cînd vor ajunge să îmbogățească debitele Jiului, apele vor fi puse din nou la lucru în cazanele de înaltă presiune pentru producția de abur și în instalațiile de răcire ale termocentralelor de la Rogojel, Turceni și Craiova.

Ion BECHERU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

O ZI VÎNZĂTOARE LA „1001 ARTICOLE"

● „Clienții — numai ei te învață meseria" ● „Numai dumneata ești de vină, încurci treburile pe, aici de ce nu ești mai atentă ?" ● Cînd sosește marfa, ce se întîmplă în depozitele din subsol.

Ora opt fără zece dimineața. Magazinul se deschide la opt, acum e semi-întuneric, raioanele sînt pustii și am trac. De cinci minute „protectorul" meu, Gheorghe Bizinichi, cel mai vechi lucrător de pe aici, șeful raionului de articole de menaj, mi-a dat halatul (scrobit și călcat de ei acasă) și a făcut ultimele finisări la instructaj. „Nu vă faceți probleme cu vînzarea" — a adăugat încurajator — „să știți că nici un matematician ilustru nu știe să înmulțească repede 15 cu 0,35, fără practică". Mi-am confecționat o biografie : am ceva experiență de gestionar în comerț — că am mai lucrat acum cîțiva ani în branșa „textile", la Timișoara — am absolvit liceul, acum mă pregătesc să preiau o gestiune de magazin cu articole de menaj „mixt". Și mă cheamă : „tovarăsa Vasilescu".

Printre femeile care grăbesc zgribulite la condica așezată pe o tejghea (— „Cîte femei lucrează aici, tovarășe Bizinichi ?" — „39 și vreo 5 bărbați") ochesc una mărunțică, cu ochelari. Ecusonul mi-o recomandă : „Veronica Vlad". E binevoitoare, zîmbește cînd o întreb ce i-a fost cel mai greu în prima zi de lucru ca vînzătoare, zice că nu-și mai aduce aminte, fiindcă au trecut vreo douăzeci de ani de atunci, acuși iese la pensie și, în vreme ce magazinul e invadat de primii din cei vreo 5 000 de clienți care-i calcă pragul zilnic, îmi spulberă, fără s-o știe, tracul întîlnirii cu ei, cu o primă lecție despre comerț :

— Clienții, draga mea, să știi că numai ei te învață meseria.

Într-adevăr. Stau alături de ea, lumea se îmbulzește la raft și o bătrînică vrea să știe : „aveți cazane de rufe mai mici decît alea de colo ?", o fetișcană cere o crăticioară „așa ca eia, dar mai adîncă", un bătrîn se interesează „ce fel de mașină de tocat e cea din raft — de 10 ?", o femeie cu basma mă întreabă : „aveți și copăi din lemn ?" și, mai scormonind singură în raft, dar mai ales transmițînd întrebările Veronicăi Vlad — încurcînd-o, deci, strașnic — învăț de la clienți, învăț...

Știu că sînt pe aici prin magazin cîteva fetișcane de la școala de comerț „N. Kretzulescu", care, între ore de matematică și franceză, fac ucenicie într-ale comerțului, la fața locului. Nu știu exact care e raportul între teorie și practică — dar pe măsură ce „avansez" în cunoștințele mele de vînzătoare mă gîndesc că tare ar trebui ca balanța să încline tot mai mult către ultima.

Un bătrîn cu aer de bunic îmi cere o perie de măturat din „alea mecanice", arătîndu-mi-o singur în raft. I-o pun pe masă, o desface admirativ și, în timp ce el își numără banii, subsemnata încep să trăiesc delicioasele unor nebănuite descoperiri. Mărturisesc : fac și eu gospodărie, sînt și eu în producție, deci frecventez și eu cu mai multă sau mai puțină asiduitate, acele magazine ce mi-ar mai putea scuti din corvezile gospodărești. Numai de cîte ori nu m-am aflat, de pildă, în fața tejghelii unui magazin ca ăsta, de articole de menaj. Nu că acum, aflîndu-mă în spatele ei, mi-aș fi schimbat cu 180 de grade optica asupra producției noastre de articole destinate să ușureze munca în gospodărie, (goluri există, chiar prea multe), dar jur, dacă aș fi întîlnit vreodată o vînzătoare care să-mi arate și mie măcar un sfert din cîte asemenea obiecte există, totuși, în rafturi, să-mi explice utilitatea lor, zău că mi-ar fi mers treburile mai bine acasă. Păi după bătrînelul care mă convinge cît de bună e perie mecanică pentru covoare „nici nu

Graziela VÂNTU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Prima lecție despre comerț — de la vînzătoarea Veronica Vlad

VANDA „EVADEAZĂ"

Va fi vorba în cele ce urmează atît de leoaica „Vanda" care și-a părăsit... domiciliul, într-una din zile, cît și de alte obiceiuri mai puțin cunoscute de public, ale „pensionarilor" Grădinii Zoologice din București.

Leoaica neascultătoare

După opt ani de viață în captivitate, leoaica „Vanda" reușește să evadeze, într-o împrejurare învăluită de mister. Dispariția „Vandei" este observată la timp. Sosesc imediat salariații grădinii. Leoaica dă tîrcoale pavilionului, neliniștită, nereușind să găsească poarta prin care ieșise. Întreaga zonă este înconjurată de un cerc de oameni. Se comunică prin șoapte, fără strigăte. Fiecare se apropie încet. În 15 minute, leoaica este reintrodusă în cușcă. După o oră, se liniștește

În general, se crede că animalele evadează din dorința de a-și recăpăta libertatea și pleacă în lume, în pădure (pădurea, la Grădina Zoologică din București este chiar alături). Specialiștii susțin că acest fenomen este valabil pentru animalele aduse recent în captivitate. Pensionarele unei grădini, dacă evadează, nu se duc prea departe. Cercetează împrejurimile cu prudență și nu se depărtează prea mult de cușcă. Dacă se procedea-

Petre Mihai BĂCANU

CONTINUARE ÎN PAG. ⑦

Vanda, leoaica neascultătoare

UN AMPLU DIALOG CU PROFUNDE SEMNIFICAȚII POLITICE ȘI SOCIALE

URMARE DIN PAG 1

din țara noastră — etapa revoluției agrare socialiste, de la Plenara Comitetului Central al partidului din 3-5 martie 1949. Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu în strălucita sa cuvîntare rostită în prima zi a lucrărilor Conferinței, „Acum, după un sfert de secol de la această istorică plenară, putem privi cu îndreptățită mîndrie marile succese obținute în organizarea socialistă a agriculturii, în creșterea producției agricole, în ridicarea nivelului de viață și civilizație al întregii țărănimi. Putem spune că drumul arătat de partid s-a dovedit pe deplin just, că el corespunde năzuințelor țărănimii, ale întregului nostru popor".

Ampla cuvîntare a secretarului general al partidului constituie un document de însemnătate capitală, ilustrînd marile prefaceri economice și sociale din ultimul sfert de veac în agricultura țării noastre și înfățișînd perspectivele largi ale dezvoltării satului românesc în lumina prevederilor mobilizatoare ale Congresului al X-lea al partidului. Urmărită cu vie atenție și profund interes de miile de participanți la Conferință și, prin intermediul radioului și televiziunii, practic de întregul nostru popor, cuvîntarea a întrunit adeziunea unanimă, subliniată prin repetate și îndelungate aplauze, care au răsunat în imensa rotondă unde a avut loc manifestarea. Ea reflectă grija permanentă a partidului, a tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, pentru dezvoltarea agriculturii, pentru viața satului românesc.

Întreaga dezbatere care a urmat, atît în ședințe plenare, cît și pe comisii, și la care au luat cuvîntul zeci și zeci de participanți, contribuind fiecare cu experiența și cunoștințele sale la îmbogățirea experienței și cunoștințelor celorlalți, se înscrie în sfera largă a practicii profund democratice a partidului nostru, a secretarului general, de a se consulta permanent cu masele, de a crea condiții dintre cele mai prielnice afirmării inițiativei creatoare. Din acest punct de vedere, această Conferință, al cărei ecou va rămîne în istoria patriei noastre ca un moment dintre cele mai luminoase, rămîne și unul din remarcabilele exemple ale participării nemijlocite a maselor la rezolvarea celor mai importante probleme ale vieții politice, economice și sociale.

Conferința a arătat încă o dată cu tărie hotărîrea oamenilor muncii de pe ogoare de a munci neabătut pentru a asigura continua înflorire a patriei, așa cum sublinia, de altfel, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în încheierea memorabilei sale cuvîntări: „Avem o țărănime minunată, avem cooperatori minunați, avem cadre minunate, conducători minunați în agricultură. Să facem totul ca agricultura să-și aducă contribuția tot mai mare la sporirea avuției noastre socialiste, la înflorirea și bunăstarea întregii națiuni, la ridicarea României în rîndul țărilor avansate ale lumii, pe noi trepte de progres și civilizație".

„UZINELE" DIN MUNȚI

URMARE DIN PAG 1

Locul acesta dintre munți se cheamă „Larga", pentru că este cel mai deschis din defileul strîmt al Cernei superioare. Aici, în apropierea barajului pe care îl înalță la Valea lui Iovan, și-au ales constructorii locul „orășelului" lor, au construit case, ateliere, garaje, uzină electrică, și chiar școală de zece clase, dispensar, poștă, brutărie și cantină. Zilele trecute au gustat din prima pîine făcută în creierii munților la brutăria pe care au inaugurat-o. În împrejurimi, spre diferite puncte ale șantierului, se construiesc drumuri solide, betonate, să reziste transporturilor grele.

De aici, din „Larga" oamenii pornesc zilnic să lucreze la drumuri, în ateliere, la barajul de pe Cerna și în galeria care va face legătura cu bazinul Motrului. Barajul se va înălța chiar în albia Cernei, între umerii de piatră ai munților. Ca apa riului să-i lase în pace pînă vor construi marele stăvilar, i-au croit alt drum. De fapt nu se poate spune că i-au făcut albie nouă, pentru că e vorba de un tunel. Un tunel pe sub munte care abate Cerna oleacă mai încolo permițîndu-le să ridice construcția barajului. La sfîrșit, cînd stăvilarul acesta, asemănător cu cel de la Lotru, va fi gata, va avea 116 metri înălțime iar în corpu-i de uriaș se vor fi îngrămădit 500 000 vagoane de piatră, pămînt și bolovani de stîncă. Cale de zece kilometri în sus pe Cerna se va întinde lacul de acumulare cu cei 126 000 000 metri cubi de apă adusă aici printr-un tunel de 11,5 kilometri din piraiele Craiovei, Bahrezu, Stîrminul și Olanu. Tot aici se vor strînge apele Cernei superioare, cele ale Iovanului, Văii Cărbunelui și Bulzului. Alt tunel pornește de la Cerna spre Motru. L-au luat la „mijloc" minerii lui Ion Coste dinspre apus, din Valea Cernei și cei ai lui Nicolae Tăpuc dinspre soare-răsare, de la Scărișoara — bazinul superior al Motrului.

Cînd minerii celor două brigăzi se vor întîlni în inima de stei a masivului muntos, înspre toamna anului viitor, vor fi străpuns tunelul acesta lung de aproape șase kilometri prin care apele colectate la Valea lui Iovan pe Cerna de sus vor ajunge în bazinul superior al Motrului. Aici, împreună cu cele din Motru, Alunu, Valea Mare și alte pîraie de munte vor alcătui un nou lac de acumulare de 3 800 000 metri cubi în spatele unui baraj înalt de aproape 50 metri și vor acționa turbinele primei centrale electrice a sistemului cu puterea de 50 000 kilowați. După ce vor mai străbate un tunel de peste 8,5 km se vor uni cu apele din bazinul hidrografic superior al Tismanei. Tot spre Tismana vor fi reorientate și apele acumulării de la Clocotiș, în zona estică, printr-o galerie de peste 11 km după ce-și vor fi lăsat energia în centrala electrică de 7 000 kw. de acolo. Evantaiele bazinelor hidrografice din munții nord-vestului Olteniei se vor reuni într-unul singur, în Valea Tismanei. Tot aici va fi construită cea mai mare hidro-centrală a sistemului cu puterea instalată de 100 000 kilowați.

Constructorii acestia din munții Godeanu, Cernei și Vîlcanului luptă cu succes nu numai pentru a birui și modifica natura locurilor, stîncile dure ale munților schimbînd geografia zonei ci și cu timpul. La Cerna, inginerul **Stan Manolache** ne-a informat că **avansul de 100 zile, dobîndit de constructorii marelui baraj de la Valea lui Iovan, conduși de inginerul Ion Mirică, va fi menținut în continuare și pe cît posibil mărit. La Valea Mare, pe Motru, am aflat de la inginerul Norel Dragu, lucrările au un avans de două luni de zile.** Nici nu este de mirare. Constructorii au venit, mai toți, de la Porțile de fier și de pe alte șantiere ale hidroenergeticii românești. Pentru că, dacă la Bumbești-Livezeni „s-or călit primele oțele ale tineretului patriei" cum obișnuiește să spună minerul Ion Coste din Oaș și celelalte șantiere s-au dovedit la înălțime, călind oțele înalt aliate.

Ion BECHERU

O ZI VÎNZĂTOARE LA „1001 ARTICOLE"

URMARE DIN PAG 1

trebuie să te apleci și curăță ca aspiratorul, numai că e mai ieftină" — vine altul, cam tot ca el, și, după ce mă pune să-i scot vreo șase cutii din raft, îmi dezvăluie aptitudinile colosale ale aparatului de făcut piure de cartofi, și pe urmă vine o gospodină și încă una și a treia — și mai a nu știu cîta — de mă fac adepta grătarului care nu scoate fum cînd prăjești carnea pe el, și pe urmă o tinerică îmi dezvăluie o oală cu anumit capac, care nu lasă laptele să dea în foc (nu, nu e oala de fiert sub presiune — asta e cu totul altceva și nu există, degeaba năzuim cu toții la ea), și pe urmă o mamă care își mărită zilele astea fata și care pleacă încărcată de pachete și pachetele, mă lasă visătoare cu gîndul la setul complet de crătiți de bucătărie (cu capace cu tot !), ca să nu mai zic de cum mă simt după convorbirea cu femeia care-mi spune, dulce : „Sinceră să fiu, nu cumpăr, dar arătați-mi asta, vă rog, că am și eu una, din Franța" — indicîndu-mi aparatul mecanic de ras legume și fructe făcut de I.I.L. „Metalurgica"...

Să mai pledez pentru școala de vînzători, cu catedra în formă de tejghea ? Nu mai am timp — cine are urechi de auzit să audă și așa — pentru că între timp am „avansat" (am urcat la raftul de articole metalice de la etaj) și sînt foarte ocupată. Doi bărbați (se vede bine : unul e clientul și celălalt meșterul lui timplar, adus aici ca sfătuitor), mi se adresează pe un ton agresiv :

— De ce ne-ai spus că n-aveți tinte pentru timplărie — uite că aveți aici, amestecate cu tinte de poșete !

Fac repede „mea culpa". Așa este : în cutia respectivă țintele pe care le caută ei sînt amestecate cu tinte pentru marochineri (cine o fi avut inspirația genială să le amestece în halul ăsta), zîmbesc vinovat și întreb: „Cîte vă trebuie ?"

Le trebuie 300. Numai cine a încercat vreodată să separe 300 de fleacușteațe cu un singur picior de alte 300 de fleacușteațe identice — dar cu două picioruțe — știe ce înseamnă asta. La sfîrșitul operației sînt epuizată (vînzătorul „autentic", de acolo, care, evident are gestiunea fleacușteților, mi-a explicat că numai unui vînzător i-e permis să facă această operație) și trezesc compasiuni. Cei doi sînt numai lapte și miere, cer mii de scuze pentru „deranj", ba chiar și din rîndul format în spatele lor (s-a numărat doar pînă la 300, nici unul în plus, nici unul în minus) se aud exclamații aprobative la adresa deferenței serviciului. Iar un tinerel care urmează imediat după cei doi, nici nu mai face socoteala, de emoționat ce este că, în graba de a-l servi, îi iau un leu în plus pentru cele cîteva balamale și nu știu cîte garnituri pe care le cumpără. Îi cer pe această cale scuze — ținîndu-l, bineînțeles, la dispoziție leul și conchid de data aceasta... ca client : o, dacă ar ști, dacă ar ști vînzătorii noștri, chiar în momentele de maximă încordare a muncii lor, cît de mult contează în fața publicului amabilitatea, cît de cuceritori pot deveni, și cît de înțelegători o sută de oameni furioși, de un singur zîmbet, de un singur : „Scuzați, vă rog !" sau „Nu vă supărați !" oferite din spatele tejghelei ! Iată mă aflu la raionul cu mărunțișuri de menaj din mijlocul magazinului, într-un moment de... lapsus total al profesiei pe care mă străduiesc s-o practic. Undeva, la rînd, stă actrița Carmen Stănescu, cu o seară în urmă o aplaudasem la Național în „Dulcea pasăre a tinereții", instinctul meu de reporter mă domină („Ce face actorul în orele lui libere ?") și nu mă pot concentra asupra clientei din față. Care îmi cere — foarte autoritar — un suport de vase de șase lei. Îmi revin, îi arăt unul, nu-i place și-atunci colega de alături — mai puțin reflexivă ca mine — scoate din raft un altul. Cel de-al doilea obiect place — place și unei alte cliente, în consecință fac două bonuri și eliberez marfa. Numai că o eliberez greșit : a doua clientă achită mai repede bonul și capătă marfa aleasă de cea dintîi. Nenorocire ! „Numai dumneata ești de vină, încurci treburile pe aici, de ce nu ești mai atentă ?" — mă apostrofează posesoarea primului bon și a tonului autoritar. Îmi aduc capul între umeri, zîmbesc cu vinovăție, murmur un : „Vai, îmi pare tare rău, imediat vă aduc unul la fel", aduc marfa, o împachetez atent și observ cu bucurie că norii se împrăștie, tonul autoritar se înmoaie și femeia pleacă aruncîndu-mi un dulce : „La revedere"... O, vînzătorilor, dacă ați ști...

Dar nu neg. Nu neg deloc acum, cînd închei opt ore continue de program de vînzătoare (Maricica Cîrstea, responsabila magazinului, îmi spune : „Opt ore de muncă continuă se cheamă la noi : „tură de director", că mai avem și „tura chioară" — de la 8 la 12 și de la 4 la 8), nu pot să neg că grea mai e munca de vînzător...

— ...Tovarășa Vasilescu ! mă cheamă Gheorghe Bizinichi, perfect intrat în rol. A sosit marfa !

Drept care cobor în depozitele din subsol (ce cristaluri — sus, ce prăfăraie — jos) și fac ceea ce toate colegele (cu excepția șefului de raion, toate sînt femei) din dreapta și din stînga mea fac : despachetez marfă. Vreo zece metri de culoar, bucșiți, literalmente, de sus pînă în jos, cu pachete mari și grele, învelite în hîrtie groasă — în talaj, în paie și în gheață. Vîndem doar crătiți, lighene, căldări, farfurii. Cum dumnezeu o fi putînd să care colega de alături, care nu mai e chiar așa tînără, cîte o sută de farfurii deodată — înainte pe culoar, la dreapta în sus — treptele, și tot la dreapta — raftul ?

Despachetez și despachetez, am impresia că pachetele nici vorbă să se împuțineze, împing talajul, hîrtiile și paiele cu piciorul, sînt plină de praf din cap pînă în picioare, spatele mă doare și picioarele la fel, dar nu mă las și arunc așa, într-o doară, o vorbă către Maricica Cîrstea, aplecată alături de mine :

— **Asta-i tot pe ziua de azi ?**

— Nu — zice neglijent. Primul camion de cinci tone. Mai vin vreo patru. Doar desfacem marfă de vreo 150 000 lei pe zi.

„Desfacem". E prima dată cînd simt, cu adevărat, pulsul acestui verb, care acționează pe ansamblul economiei naționale prin forța unei populații de anonimi, dintre care peste 60 la sută femei... Vedeți dv., stimați cumpărători, am venit aici, la „1001 de articole", ca să simt „pe viu" în ce constau relațiile dintre dv. și comerț — am scris ceva aici despre asta și poate o să mai scriu — dar, măturisesc, niciodată ca acum n-am înțeles pe de-a-ntregul că „circulația mărfurilor", care ne sporește, cotidian, cu cîte un pic civilizația, include și prizele de praf, și durerile de spate și amorțeala picioarelor a 39 de femei oarecare, alături de care am fost numai o zi, a patruzecea.

Graziela VÂNTU

Maricica Cîrstea, responsabila magazinului sau douăzeci de ani de statornicire la același raft

DRUMUL UNUI COSTUM...

„...sau al celor peste 80 de operații executate de tinere care au îndrăgit această meserie

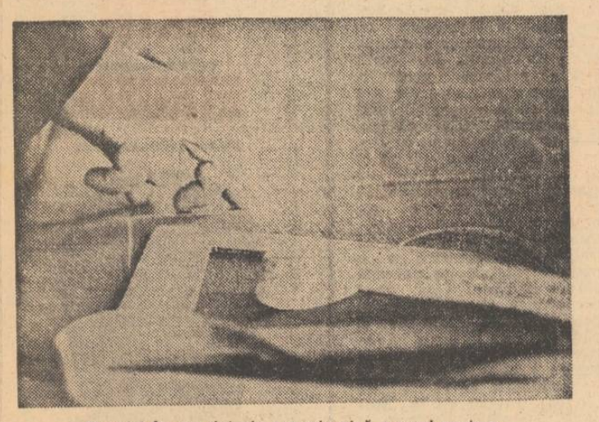

De aici începe istoria propriu-zisă a unui costum

— În mod cu totul întîmplător, taică-meu a lucrat toată viața croitorie. Îmi aduc aminte că pentru a face un costum de haine avea nevoie de trei zile, munciște din zori pînă în noapte. Astăzi, un muncitor de-al fabricii noastre execută în opt ore nu mai mult de două costume...

Cam asta ne spunea la începutul vizitei noastre la Fabrica de Confecții din Miercurea-Ciuc, directorul ei, Andrei Covaci. Traversam grăbiți curtea întreprinderii, dinspre birouri către secții, și orășenii din noi, obișnuiți cu temperaturile mai blînde din sudul țării, își dădeau brusc seama că aici, la doi pași de polul românesc al frigului, Josenii, un veșmînt este investit cu ceva în plus decît în alte locuri. Este vorba de cîteva semnificații noi ale legăturii sale calorice cu corpul omenesc... Fabrica pe care o vizităm și de care ne uimim, va împlini în luna iulie a acestui an 25 de ani de existență. La începuturile ei era o umilă cooperativă cu 40 de muncitori, pentru ca astăzi, în mod spectaculos, capacitatea sa să fie de cîteva zeci de ori mai mare, iar valoarea producției globale anuale să ajungă la 400 milioane lei. Destinate în bună parte exportului, produsele fabricii (toate cele 30 de modele sînt numai în carouri, ca o curiozitate) se bucură de o apreciere unanimă pe toate meridianele. Paradoxul acestei fabrici, interesant și rodnic de altfel, este faptul că deși aici se lucrează exclusiv îmbrăcăminte bărbătească, majoritatea covîrșitoare a salariaților sînt... femei.

— Tovarășe director, ne puteți releva în cîteva cuvinte istoria unui costum de haine ?

— Orice s-ar spune și oricît de mare ar fi contribuția secției de creații a modelelor, istoria unui costum de haine începe de sub degetele măiastre ale celui care îl croiește.

— Să luăm, de pildă, acest cupon notat III — 50. Care sînt cele cîteva operații necesare ca el să prindă viață ?

— Cîteva spuneți ? E vorba de peste 80 de operații. Un costum de haine nu se face cu una, cu două... Nu sînt adeptul zicalei „haina face pe om", dar pentru că ea îl întregește și îi este necesară trebuie multă muncă și migală, chiar artă, în alcătuirea ei.

Aveam să ne convingem că așa este. Să nu uităm că un veșmînt modern poartă în el tot ce a fost mai bun, mai funcțional și mai simplu în toată arta milenară a îmbrăcămintei. Fiți drepți : cîți dintre dv. v-ați gîndit că o bucată de stofă suferă, fără anestezie, cea mai dificilă chirurgie din cîte s-au cunoscut vreodată ? Cea a foarfecii, a acului și a mașinii de cusut. Stofa cu însemnul III-50, descompusă în repere la atelierul de croit, precum priveliștea relevată de un ochean policrom al copilăriei, își bifurcă brusc drumul. O parte se îndreaptă spre sectorul I — sacouri — iar cealaltă spre uriașele mașini Rimoldi de asamblare a pantalonilor, în sectorul II.

La sacouri o fată cu ochi albaștri, specializată în revere, arborează în piept o insignă roșie pe care mîna unui artizan stîngaci a scris „Love Story". Fapt care ne amintește că la urma urmei, istoria unui costum de haine sau a tuturor costumelor de haine care se fabrică aici, într-o fabrică în care media de virstă este 20 de ani, se împletește organic cu istoria virstei pasionante a acestor tinere muncitoare. Tovarășul director ne spune că în atelierul-școală al fabricii fiecare din cei 140 de ucenici învață cu osîrdie să lucreze un costum de haine de la un cap la altul. Aflăm totodată că, în urma unei colaborări dintre fabrică și Inspectoratul școlar județean Miercurea Ciucului tinde să devină o pepinieră de maiștri croitori prin crearea, în cursul anului viitor, a unor ateliere în cadrul mai multor școli. Aflăm toate acestea în timp ce costumul luat de noi ca etalon își capătă treptat identitatea, colindînd secțiile și atelierele sub degetele cu adevărat măiastre ale membrilor acestei vechi și admirabile bresle. După asamblare și finisare, călcatul desfășurat într-o secție complet nouă dată în folosință zilele trecute vine să întregească imaginea unui costum impecabil. A unui costum gata să înnobileze un bărbat voinic, fie el din Dobrogea sau Banat, ori din cine știe ce zonă a globului. Rememorăm toate acestea la ieșire, acolo unde fetele din schimbul II constatau cu bucurie sau tristețe nedisimulată că băieții le-au scris sau nu le-au scris pe adresa fabricii... Spre răsărit, masivul Harghitei își făcea loc în peisaj. Aerul încremenea înghețat în jurul nostru. Și totuși era frumos în acest sfîrșit de iarnă patriarhală la Miercurea-Ciuc, aici unde veșmintele capătă cîteva semnificații în plus, legate de căldură, dăruire și mai presus de toate, tinerețe.

Corneliu Vadim TUDOR
Foto : Em. TÎNJALĂ

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 3 MARTIE

PROGRAMUL I : 8.30 Gimnastica pentru toți. 8.40 Cravatele roșii. 9.35 Comoara din 13 case, 10.00 Viața satului. 11.15 Ce știm și ce nu știm despre... 11.45 Bucuriile muzicii. Concert de gală cu orchestra Filarmonica din Dresda. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. Din cuprins : 13.10 O floare, un cîntec, o glumă. 13.32 Hora mărțișorului. 13.47 Ce vrăji a mai făcut nevasta mea. 14.12 Fetele cîntă. 14.18 O bomboană fină. Moment umoristic. 14.42 Spectacolul lumii : „De la Trevi la Navona". 15.02 Parada modei de primăvară. 15.10 Film documentar : Maroc. 15.30 Film serial. Eneida. Episodul I. 16.25 Cîntare patriei. 18.00 Campionatul mondial de handbal masculin. România—Suedia 19.15 Lumea copiilor. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. Toți tinerii din lume. 20.20 Filmul „Regina fecioară. 21.50 3+1= Corina Chiriac, Olimpia Panciu, Mihai Constantinescu și... debutantul Cezar Tătaru. 22.15 Telejurnal.

PROGRAMUL II : 10-11.45 Matineu simfonic. 20.00 Film serial pentru copii. George. 20.25 Opera Ion Vodă cel Cumplit de Gh. Dumitrescu (partea I). 21.00 Columbo.

LUNI 4 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.00 Buenos Aires. 19.15 Interpretul preferat. Maria Schipor. 19.25 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV. Cum pregătim viitorul orașelor noastre ? 20.35 Povestea unui cîntec. Balade iliovene, Ghiță Cătănuță și Corbea. 20.45 Revista literar-artistică TV. 21.30 Geminal. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.35 Album coral. 17.45 Virstele peliculei 19.25 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Comoara din 13 case (reluarea). 20.30 Viața economică a Capitalei. 20.50 40 de minute cu Julie Andrews și personajele lui Walt Disney. 21.30 Gala maeștrilor. Teodora Lucaciu. 22.00 Drumuri în istorie.

MARȚI 5 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă germană. 10.30 Curs de limbă franceză. 11.00 Biblioteca pentru toți : Matei Caragiale (II). 16.00—17.00 Lecții TV Pentru lucrătorii din agricultură. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză. 18.35 Campionatul mondial de handbal masculin. Primul meci al echipei României în grupa semifinală. Transmisiune directă de la Halle. 19.50 1001 de seri. 20.00 Telejurnal. 20.30 Revista economică TV. 21.00 Phedra. Spectacol de balet în premieră pe țară. 21.50 Un minz s-a născut în Nordul îndepărtat. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.30 Film serial. Acțiunea V. 21.40 Telex. 21.45 Germinal.

MIERCURI 6 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă engleză. 10.30 Curs de limbă rusă. 11.00 Film pentru tineret. Aventuri în Ontario. Coproducție româno-franceză. 16.00 Lecții TV, pentru lucrătorii din agricultură. 17.00 Fotbal : Sport Club Bacău-Levski Spartak Sofia, (repriza a II-a). 17.45 Telex. 17.50 Curs de limbă franceză. 18.20 Steaua polară. 18.45 Panoramic științific. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reflector. 20.20 Telecinemateca. Vedete de neuitat. Greta Garbo în filmul Anna Christie. Premieră pe țară. 21.50 Privighetoarea de aur. Înregistrare de la Praga. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Aventuri în epoca de piatră. 20.25 Armonii intime. 20.50 Telex. 20.55 În reluare, la cererea telespectatorilor. Teatro 10. 21.45 Biruit-au gîndul. Hurmuzachi.

JOI 7 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Telex. 17.35 Curs de limbă germană. 18.05 Film serial pentru copii. George. 18.30 Campionatul mondial de handbal masculin. 19.50 1001 de seri. 20.00 Telejurnal. 20.30 Seară pentru tineret. Dedicație. 21.05 Teletop. 21.40 Mai aveți o întrebare ? 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.30 Film documentar. Stăpîna crestelor. 20.50 Telerama. Cu aparatul de filmat, în ajun de 8 Martie. 21.15 Telex. 21.20 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 22.10 Bucureștiul necunoscut.

VINERI 8 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cinci femei obișnuite. 20.40 Film artistic. În ciclul „Destinul unei femei" : Cîntăreața. Premieră pe țară. Cu : Ana Magnani, Rosita Pisano, Massimo Ranieri. 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex. 17.35 Film pentru copii. Ora elefanților albaștri. 18.45 Desene animate. 18.55 Formații bucureștene. Cîntă soliștii Casei de cultură a sectorului 5 din Capitală. 19.20 Telejurnal. 20.00 O viață pentru o idee. Ștefan Procopiu. 20.30 Pagini muzicale de mare popularitate din literatura clavecinului. 21.00 Bucureștiul azi. 21.15 Portativ '74. 21.45 Teatru scurt.

SÎMBĂTĂ 9 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 O viață pentru o idee Nicolae Ghica-Budești. 9.30 Film serial. Pistruiatul. Reluarea ultimului episod. 10.05 Opera „Ion Vodă cel Cumplit" de Gh. Dumitrescu (partea I — reluare). 10.50 Telecinemateca. 16.00 Fotbal. Steagul Roșu—Universitatea Craiova (divizia A). 17.45 Familia. Anul mondial al populației. 18.05 Campionatul mondial de handbal masculin. 19.30 Telejurnal. 20.00 Teleenciclopedie. 20.45 Columbo. 22.20 Telejurnal. 22.35 Romanțe și tangouri.

Strict autentic!

● LOGODNICUL CULES PE STRADĂ

O funcționară din Tîrgu-Mureș descinde în Capitală ca să ia parte la un instructaj organizat de instituția de resort. O directoare adjunctă de la o școală rurală de pe lîngă Cluj vine după treburi profesionale în București. O bucureșteancă trebuie să rezolve într-o dimineață niște probleme de serviciu la o sucursală bancară. Femei serioase, ocupate — cine ce treabă are cu ele ?

Dar iată că în drumul ei spre cursuri, funcționara din Tîrgu Mureș e acostată de un bărbat. „Sărut mîna" — zice dînsul. Funcționara se oprește, răspunde și zîmbește. Și iată că și bucureșteanca noastră — da, ați ghicit — tot așa, în drumul ei, însul cu „Sărut mîna" și apoi tot restul...

Mare lucru n-ar fi pînă aici — că s-a mai întîmplat ca o femeie să mai cunoască un bărbat pe stradă și totul să se termine cu „happy end". Dar în povestea noastră e altfel. După un sfert de oră, funcționara din Tg. Mureș intră cu însul într-o cofetărie. După alte zece minute, identitatea lui o impresionează profund : vedeți dv., dumnealui nu e un oarecine, e chiar inginer, ba chiar un fel de șef acolo, la marea uzină din Brașov de unde vine... Și după alte minute (n-aș putea să vă spun exact cîte, că n-am fost de față să cronometrez), inginerul e atît de făcut praf de farmecul personal al funcționarei, că face gestul suprem : o cere în căsătorie !... Și funcționara zice : „Da" și se lasă cu toasturi și felicitări și... cu 1 000 de lei încredințați inginerului pentru verighete. Și — ca să vedeți coincidență ! — directoarei adjuncte i se întîmplă la fel (tot cofetărie, tot mare inginer la Brașov, tot „praf !" și tot cerere în căsătorie) cu o mică diferență, neinsemnată, în bucureșteanca — ei, exact da, — idem și idem — evident tot cu niște deosebiri de nuanțe la aspectul material al chestiunii : vreo 2 000 de lei dați în scopul căsătoriei...

Vă dați seama ce lovitură pentru cele trei, regăsindu-și, tustrele, logodnicul într-una și aceeași persoană, și încă într-o boxă de acuzați ! Judecătorii spun : „Cristea Constantin, născut în 1939, domiciliat în Arad, studii 7 clase elementare, e condamnat la 4 ani închisoare pentru înșelăciune". La care subsemnata aș adăuga : în 1965 — Cristea Constantin, condamnat la 4 luni închisoare pentru înșelăciune la Lugoj ; 1966 — Cristea Constantin — condamnare la 1 an pentru furt la Ploiești ; — același condamnat la 2 ani închisoare pentru furt la Ploiești ; 1968 — idem, condamnat la 2 ani închisoare pentru furt — la Ploiești ; 1968 — idem, condamnat la 3 ani închisoare pentru furt, la Dej ; 1969 — idem, condamnat pentru înșelăciune și furt la 2 ani și 4 luni închisoare — la Cluj ; 1969 — condamnat la... Ce să mai zic (că mai am), despre amabilul, galantul, respectabilul logodnic cules de pe stradă ? (G. VÂNTU)

● ÎN LOCUL MISTREȚULUI

În comuna Valea Doftanei din județul Prahova, își făcuseră apariția niște mistreți nepoftiți. După mai multe „raiduri" ale acestora, soldate cu stricăciuni, consiliul popular comunal a apelat la vînătorii din sat și din împrejurimi, pentru a pune capăt vizitelor nedorite ale sălbaticilor rimători.

Și, într-una din zilele lunii trecute, vînătorii, constituiți în echipe, au pornit pe urmele mistreților în pădurile din apropiere. Una dintre echipe avea în componența ei pe vînătorii Gheorghe și Vasile Ștefan, tată și fiu. Fiul, mai iute de picior, a luat-o înainte, urmînd ca tatăl să-l secondeze. Încolțit din toate părțile, un mistreț mare și bătrîn s-a năpustit asupra băiatului încercînd să-l sfîșie. Tatăl, aflat în apropiere, văzînd situația, a intervenit cu pușca, trăgînd. Numai că, în lupta dintre băiat și mistreț pozițiile celor doi s-au schimbat și împușcătura l-a rănit pe fiul vînătorului. Pînă la urmă, a fost împușcat și mistrețul. (Al. MIHAI).

● PE DUPĂ ZID...

Strada După Zid din Mediaș. Aici se află o parte din zidul, construit la 1421, care împrejmuia vechea cetate medievală. De-a lungul său (foto 1), au fost amplasate mai multe magazii de depozitare a materialelor de construcții. Dincolo de aspectul inestetic pe care-l oferă ele, eroziunea produsă vechiului edificiu (care este monument istoric) este un motiv de îngrijorare. Și mai neplăcut surprinși sîntem în fața atelierului de tîmplărie pentru binale care a fost săpat chiar în interiorul zidului cu ferestre și cercevele în toată regula (foto 2). Aflăm că, de la 1 ianuarie a.c., el a fost mutat la Blaj, dar asta nu scuză cu nimic prezența sa pînă acum în acest monument istoric. Și, de parcă toate astea n-ar fi de-ajuns, la ciția pași mai încolo dăm peste un autentic garaj și cimitir în aer liber al mașinilor salubrității. Șoferii au avut nefericita idee să bată în zidurile edificiului tăbliță indicatoare ca să-și recunoască locul de parcare.

Prețuirea și respectul față de un vestigiu al trecutului — iată ce pare că nu-i prea caracterizează pe gospodarii orașului. Ni s-a spus că, într-un viitor apropiat, zona respectivă va fi afectată

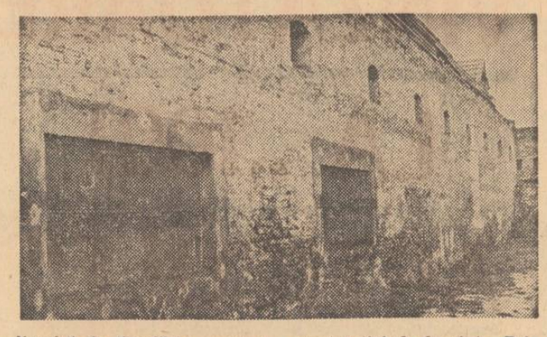

construcției de locuințe. Prin urmare, problema spațiului cuprins în dreptul monumentului istoric va fi, din punct de vedere al esteticii urbane și al funcționalității, rezolvată. Dar cum rămîne cu starea în care a fost adus edificiul și cu deprecierea lui în continuare ? (CORNELIU VADIM TUDOR. **Foto :** EM. TÎNJALĂ).

● „AGENȚIA VINCI"

Profesorul Eugen Stan de la Liceul din Ilia, județul Hunedoara, ne trimite o scrisoare : „La liceul nostru — scrie el — funcționează o „agenție de știri" a elevilor, denumită „Agenția Vinci", care emite zilnic, în fiecare dimineață la orele 7, un buletin de știri și telegrame cuprinzînd cele mai proaspete vești despre elevi, profesori și toate activitățile din școală ! În toate cele 15 clase ale liceului există corespondenți de presă care „culeg" știrile și le centralizează la un centru de presă pînă la orele 13, cînd se închide ediția. Aici știrile sînt redactate și „editate" pentru a apărea afișate, a doua zi dimineața, pe un uriaș panou al „agenției".

În fiecare dimineață, profesorii și elevii citesc ultimul buletin de știri și telegramele care îi pun la curent cu tot ce se întîmplă în școală".

...Lîngă numele său, corespondentul nostru semnează : directorul „Agenției Vinci". Ca să vedeți cum mai apar confrații !

JURNAL HELLENIC (XXXIII)

Vinul de măsline

de Pop SIMION

O amforă cu ulei de măsline, vechi de peste 2 000 de ani, a fost scoasă recent la suprafață de către arheologii români din pămîntul unui sat gălățean. N-am văzut frumoasa captură, nu știu dacă și-a păstrat calitățile intacte, nici nu-i important; foarte posibil că lichidul a cîștigat în consistență, e greu, gros, necurgător, mieriu și, în orice caz, putem crede că nu și-a pierdut miresmele dintîi, din contră, aromele au devenit mai puternice, cum se întîmplă cu vinul, bunăoară. De aici și expresia vinul de măsline, cum e numit sîngele olivierilor (ca să ne menținem în conul de umbră al metaforei). Amfora găsită în pămîntul țării mele, lîngă Dunăre, îmi reamintește că prin nu știu ce fel de somnolență a memoriei mele?! — am uitat să aduc în discursul nostru hellenic lauda Măslinului. Poate că nici nu am vrut. Măslinul prea se leagă de Huxley, care a cîntat — ca nimeni altul — forța telurică, simbolurile, omenescul și fecunditatea acestui pom fabulos, făcîndu-i un portret pe măsură. Nu mă mir că recele englez a fost fascinat de vitalismul pomului-bărbat, atît de caracteristic spațiului mediteranean: e secreta voce a unei conștiințe care se vrea asemeni. De aceea este Măslinul al lui Huxley, cum Ceiba tropicelor este a lui Hemingway, Teiul sfînt al lui Eminescu, Plopul neliniștit al lui Bogza.

Am spus pe parcursul acestor scrieri că nu vreau să ne prosternăm față de zei, semne moarte, voci, mituri, idoli, himere, deșertăciuni; din contră, voi fi de acord să idolatrizăm Măslinul, cum am făcut-o în cazul Chipresului, care este verticalitatea, echilibrul, speranța și armonia spațiului grec. Măslinul e forța acestui pămînt. Explozia lui de fecunditate. Ploaia de fruct. Fluviul de sănătate, dulceață și soare. Imaginea de pace. De aceea zic: pomul e singura realitate pe care nu-i păcat să o zeificăm. Ne închinăm astfel vieții, spectacolului său veșnic renăscător.

Amfissa e socotită capitala măslinelor. Orășelul e așezat într-o enormă căldare, în care se revarsă — din toate punctele cardinale — oceanul de olivieri ai regiunii Fossit, ținut ondulat, acoperit de nesfîrșite păduri de măslin, care flanchează dinspre nord golful corinthic, marcînd linia sudică a Greciei continentale. Și soarele e uleios aici, și aerul dulceamărui, și lumina groasă, și lucrurile, și oamenii. Alunec prin spațiul colinat ca printr-un montagne-russe; horbota olivierilor mă sperie și mă încîntă. Tot astfel mișcarea culegătorilor, diluviul de mărgele, vasele, aromele grele obsesia de verde-crud. E final de octombrie, olivierii sînt la apogeu, începe cumplita, îndelunga și binecuvîntata campanie a culesului de măsline, care va dura trei luni. Va fi greu pămîntul de grindina de fructe, olivierii vor răsufla ușurați, ridicîndu-și mărețele coroane în cer, țăranii vor strînge boabele în vase, stînd zi și noapte aplecați spre pămîntul sfințit de ploaia de măsline, fericiți că seva pămîntului grec trece prin mîinile lor, fluvii-fluvii, curgînd spre teascuri, curgînd spre butoaie, curgînd spre Amfissa, curgînd spre porturi, de unde se va distribui Europei și lumii. Cunoscătorii susțin că Grecia are peste 20 de sortimente de măsline omologate în comerțul internațional și este (după Spania și Italia) a treia țară producătoare din lume. E o îndeletnicire și un negoț, care îl definește pe grec de la începuturi pînă azi, îi dă aură specifică în bazinul Mediteranei. „Prunele grecești" sînt icrele și, totodată, mătăniile pămînturilor din această parte a lumii, marfa alpha a comerțului antichității hellenice. Vinul de măsline este parfumul acestor ținuturi, este seva lui bogat-hrănitoare. Ramura de măslin este steag de pace. Cum să nu lauzi pomul-fecunditate, pomul-hrană, pomul-lume, pomul-pace?!

Sînt curios să știu cum se obține azi limpedele vin de măsline. Aflu cu surpriză că nimic esențial nu s-a modificat în dalbele ritualuri ale culesului: strîns migălos, boabă cu boabă, coșurile pline-vîrf evoluînd spre „moara de ulei", rîșnirea propriuzisă, sunetul molcom al desprinderii cărnii măslinei de simburele osos, teascul dreptunghiular cu pirghie, gura de ulei și, în sfîrșit, înmagazinarea vinului de măsline în vase mari. Exact ca pe vremea înțeleptului Hesiod, preot și rapsod al nobilei munci. Doar că mașinile ușurează azi copleșitorul anotimp (moara nu-i rîșnița din două pietroaie, minuită de sclavi) și amănuntele smulgerii zemurilor s-au diversificat; linia muncilor a rămas neschimbată, cum neschimbată este esența vinului de măsline, balsamul de continuitate și permanență a unei mari civilizații.

Uleiul de măsline hrănește și sfințește, unge osia lumii, întreține focul în temple, în gimnaziile și palestrele de azi (precum în cele din vechime), e martorul de început și sfîrșit, cerber de naștere și moarte, aliatul de viață, parfumul decantat al muncii aspre pe un pămînt sterp, esență de negoț și colaborare, balsam de omenie și pace.

Ca în fiecare noiembrie, Grecia întreagă se mută în livezile de olivieri. Săptămîni și săptămîni viața se va desfășura aici. O sută de milioane de pomi din Pelopones și Grecia continentală, din insulele Lesbos și Corfu, din Creta vor fi biciuiți cu smicele elastice, cu lungile prăjini, spre a-și slobozi rodul în coșuri. E frenezia. E uraganul. E viața. În numele ei, fie Măslinul binecuvîntat.

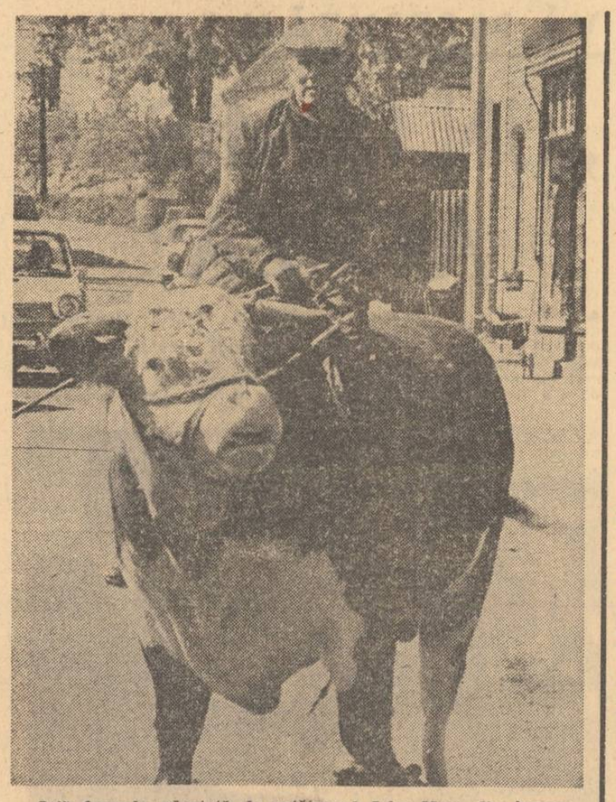

Iată formula adoptată de cetățeanul John More din împrejurimile Londrei, în legătură cu penuria de benzină. Taurul său, botezat „Wolverington Lion", a fost transformat în... mijloc de locomoție. „Economisesc benzina, iar automobiliștii îi cedează trecerea. Sînt foarte mulțumit" — a spus el.

De pretutindeni

■ **PENTRU** a remedia dificultățile ce le întîmpină, din cauza cantităților insuficiente de sînge pentru transfuzii de care dispune, spitalul orășenesc din Malmö (Suedia) a ajuns — cu asentimentul forurilor în drept — la următoarea formulă: orice persoană care vine să doneze sînge spitalului în propriul său automobil, primește un bon special ce-l îndreptățește la 3 litri de benzină în plus peste rația oficială...

■ **ÎN U.R.S.S. se proiectează un superdirijabil cu propulsie nucleană, capabil să transporte 1 800 pasageri cu o viteză de 300 km/h. Va fi folosit în cercetările geologice sau ca sanatoriu pentru bolnavii de astm. Tot în U.R.S.S. vor fi construite alte dirijabile mai mici (pentru 200 de persoane) cu autonomie pentru 15 mii km.**

■ DUPĂ lucrări care au durat nu mai puțin de 19 ani, a fost terminată restaurarea faimoasei catedrale din Strasbourg. Impresionantul monument arhitectonic medieval, cu turnul său înalt de 142 m construit între anii 1176—1300 din gresie roșie, în stil romangotic, a necesitat aceste lucrări de restaurare, în parte pentru remedierea avariilor produse în cursul celui de-al doilea război mondial, în parte pentru prejudiciile provocate de aerul poluat.

■ **CENTRUL DE CERCETĂRI Ames din Caifornia, a realizat un termometru mare cît o pastilă care înghițit de pacient, controlează automat temperatura timp de șapte zile.**

■ DUPĂ ce a reușit să slăbească de la 150 kg, cît cîntărea înainte, la „numai" 123 de kg, primarul orășelului american Deaborn le-a cerut celor 19 membri ai consiliului municipal să se debaraseze și ei de surplusul lor de kilograme. În circulara pe care le-a adresat-o, primarul scria între altele: „Oamenilor grași nu le place să muncească. Ei mănîncă mult, stau mult la berărie și le e mereu somn. Cunosc bine toate acestea din propria mea experiență".

■ **FURTUL operelor de artă în Italia continuă să crească vertiginos: 108 în 1967, 158 în 1969, 426 în 1970, 553 în 1971, 933 în 1972. În zece luni ale anului 1973 au fost furate 539 opere de artă.**

NOUA MAFIE PE BANCA ACUZAȚILOR

• 76 de mafioți implicați în procesul de la Palermo • „Stilul clasic" a fost abandonat dar, la nevoie, revine în actualitate • Acalmia era aparentă; în fapt se petrecea „transferarea" operațiunilor Mafiei în mediul sătesc • Salvarea „filierei" prin „sacrificii" planificate

PRINTRE TEMELE CEL MAI DES ÎNTÎLNITE, în ultimul timp, în paginile ziarelor din Italia este cea referitoare la activitatea Mafiei. Pe lîngă activitatea „obișnuită" a acestei organizații, care are implicații, de multe ori, din cele mai profunde, în viața politico-socială a țării, motivul trecerii pe prim plan a acestui subiect îl constituie două evenimente care, în afara faptului că, ambele, privesc Mafia, mai au comun și un alt element: se petrec în sălile tribunalelor. Este vorba, în primul rînd, de procesul ce se desfășoară la Palermo și în care sînt implicate 76 de persoane acuzate de apartenență la Mafia. Celălalt caz privește, dimpotrivă, pe un om al legii, procurorul general pe lîngă Curtea de Apel din Roma, Spagnuolo, chemat în fața comisiei anti-Mafia pentru a fi interogat. Acuzațiile principale ce i se aduc privesc prezumtivul amestec al său într-o serie de afaceri ale Mafiei, în special acționarea în așa fel, încît să-i favorizeze, după cum se exprimă presa italiană, pe unii din conducătorii mafioți.

LA PROCESUL DE LA PALERMO, 28 de persoane sînt judecate în stare de arest, 38 în libertate provizorie (se află „exilați" în unele localități sau insule izolate), iar zece lipsesc, fiind judecate în stare de contumacie. Ceea ce reține atenția este, așa cum subliniază ziariștii italieni, faptul că, în actuala acțiune din fața justiției, sînt implicați cei ce formează „scheletul" noii mafii, organizație considerată mai violentă, mai bine organizată și cu ramificații mai multe decît tipul „clasic" al Mafiei.

SE ȘTIE CĂ, DUPĂ UN DECENIU DE ACTIVITATE, o comisie de anchetă a Parlamentului italian, alcătuită din senatori și deputați, a întocmit un voluminos dosar care cuprinde documente, studii, statistici asupra activității Mafiei. Fără a se degaja din el o atitudine fermă, documentul își demonstrează utilitatea prin aceea că reușește să înfățișeze structura și evoluția organizației, precum și rolul nefast pe care-l joacă aceasta în sfere destul de importante ale vieții publice italiene. Este semnificativă, în acest sens, concluzia potrivit căreia, metodele întrebuințate de Mafia au evoluat, s-au „rafinat", incluzînd operațiuni în cele mai diferite domenii, de la construcții și comerț, la învățămînt și politică. Aceasta nu înseamnă, însă, că procedeele vechi — jaful, șantajul și asasinatul — au fost complet abandonate.

Proprietarul unui local din orașul Como, din nordul Italiei, a refuzat „protecția" noii Mafii. După cîteva zile, a fost ucis, chiar lîngă casă. Sosiți la fața locului, polițiștii au descoperit încă o probă ce se adaugă la dosarul ce acuză pe mafioți.

UN TIMP, Mafia nu a mai acționat cu „tenacitatea" cunoscută. La această „stagnare" au contribuit, fără îndoială, măsurile succesive adoptate de autorități, în scopul imobilizării coloanei vertebrale a organizației. Operațiunea anti-Mafia lansată în primăvara anului trecut, cu precădere în Sicilia, s-a soldat cu arestarea a cîteva zeci de persoane, bănuite a fi printre capii organizației. Acțiunea a fost pregătită timp de trei ani, fiind determinată, printre altele, de mărturisirile lui Leonardo Vitale, el însuși mafiot, implicat în răpirea unui industriaș. Dar, în scurt timp, mulți din cei arestați au fost eliberați, din lipsă de dovezi. În urma manevrelor unor avocați influenți și cu concursul deloc dezinteresat, cum au scris ziarele italiene, al unor magistrați, Vitale a fost declarat bolnav psihic, declarațiile lui pierzîndu-și valoarea...

UN REZULTAT CONCRET l-a avut, totuși, acțiunea lansată. Din depozițiile celor arestați a reieșit că, de fapt, acalmia ce părea că și-a pus amprenta asupra activității Mafiei este doar aparentă. În realitate, se produsese o „transferare", în sensul deplasării acțiunilor în mediul rural și înființarea unei „Mafii sătești", care își desfășoară activitatea la umbra rețelei din marile orașe. Deși este condusă tot de obișnuiții Torreta, Greco, La Barbera, Luciano Liggio ș.a., noua Mafie uzează de noi strategii, alianțe și mijloace de lucru. După cum scrie ziarul „La Stampa", noua organizație se infiltrează în cele mai diverse instituții, constituind adevărate centre ale puterii, influențînd, uneori, hotărîrile ce se iau pe plan local, prin voturile pe care și le asigură prin cele mai diverse mijloace, exponenții săi.

PUNÎND ÎN PRACTICĂ, după împrejurări, violența și șantajul sau carnetul de cecuri și prieperea oamenilor de afaceri, noua Mafie urmărește un singur scop: realizarea unor profituri cît mai mari. Pentru aceasta a început să-și extindă activitatea și în alte zone ale Italiei, decît cele „tradiționale". Același lucru se întîmplă în relațiile pe care le întreține cu organizațiile sinonime din alte țări. Sînt cunoscute legăturile existente între Mafia italiană și cea americană. În ultimul timp, însă, se pare că o țară în care noua Mafie și-a întins tentaculele este R.F.G. Se crede chiar că unul dintre șefii „sucursalei" vestgermane ar fi Luciano Liggio, urmărit de mai mulți ani de poliție, condamnat la închisoare pe viață și aflat, acum, printre principalii inculpați în procesul ce se desfășoară la Palermo. Este judecat, însă, în contumacie.

POTRIVIT DATELOR FURNIZATE de o publicație vestgermană, Mafia realizează, în urma activității din R.F.G., venituri fabuloase, atingînd, anual, valori de ordinul miliardelor de mărci. Printre „sursele" acestor sume sînt traficul de mină de lucru, comerțul cu droguri, existența unor firme de construcții și comerciale mai mult sau mai puțin fictive, care ascund, în spatele activității declarate, afaceri din cele mai dubioase. Așa cum mărturisea unul din mafioți, al cărui nume este ținut secret, într-un ziar vestgerman, al cărui redactor a reușit să-i „dezlege limba", noua Mafie controlează cvasitotal traficul cu droguri de pe piața vestgermană. „Operațiunile" se desfășoară sub acoperirea unor societăți comerciale. Dez-

[illegible]

piator, în mici vînzări de stupefiante. Astfel, se salvează căile și persoanele angajate în „marile operațiuni".

ÎN ITALIA SE URMĂREȘTE CU INTERES desfășurarea procesului de la Palermo, opinia publică fiind interesată ca sentințele ce se vor pronunța să fie de natură a îngrădi cu adevărat fenomenul mafiot.

Ion STOICA

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

LA CÎȚIVA PAȘI DE PRĂPASTIE

Incredibila salvare a unui cetățean din Italia.

Doctorul Guido C. se îndrepta spre casa prietenului său Fabio R. pentru partida de șah obișnuită. Se înnoptase repede și ceața era tot mai deasă. Fabio îl întîmpină cu fața lui aspră de om autoritar. Se cunoșteau de multă vreme și Guido avusese multe discuții despre modul prea sever în care își crește prietenul său fiul. Tată și fiu nu-și zîmbiseră niciodată. Acum, tînărul, în vîrstă de 22 de ani, se pregătea să plece în oraș. Cu un ton vag amenințător, tatăl îi atrase atenția lui Silvio că ceața era teribilă.

Silvio conducea cu fereastra deschisă încercînd să străbată cu privirea ceața groasă Nu se vedea nimic, nici măcar la un metru. Deodată simți o zguduitură. Ochii îi arseau. Văzu în acea clipă ceva care îl făcu să înghețe.....

•

În acest timp doctorul declară șah la rege. Surise satisfăcut și ridică ochii de pe tabla de șah. Rămase împietrit....

•

Silvio simțea că este în mare pericol.., figura unui om apăruse pe neașteptate în ceață, chiar în fața mașinii. Frînă brusc. Cobori. Imaginea omului care-i ordona să oprească, dispăruse. Avusese o vedenie ?..... Mai făcu un pas și se opri cutremurat la cîțiva centimetri de prăpastie. Dacă n-ar fi frînat.... Întors acasă, în ușă se ciocni de medic. Silvio îi povesti incredibila întîmplare. Medicul îl ascultă fără să zîmbească. Îl crezuse, cum să nu-l creadă cînd și cu el în seara aceea se întîmplase ceva fantastic: jucînd șah, mutase o piesă și ridicase ochii.. și nu-și mai văzuse prietenul. Dispăruse.... Cîteva secunde. Putea să jure că nu mai era acolo pe scaun. De apărut, apăruse aproape imediat. Cum? Probabil, obosit, fusese victima unei halucinații. Se îndepărtă în ceață clătinînd capul încercînd să-și explice științific... ca medic ce era...

S-a întîmplat la Torino
(Din „Domenica del Corierre")

COMORILE ARTEI ETRUSCE

• Un veritabil muzeu subteran de pictură descoperit într-o necropolă din Tarquinia • Ciudata galerie de portrete omenești vechi de două milenii și jumătate • Scene diferite pictate pe zidurile camerelor funerare • Sculpturi și numeroase obiecte de aur și bronz găsite în sarcofage

Prezența etruscilor pe teritoriul de astăzi al Italiei a fost semnalată încă din secolul al VIII-lea, înaintea erei noastre. S-au găsit numeroase dovezi materiale care atestă că etruscii s-au instalat în Toscana, în acele vremuri, constituind apoi un stat care se întindea de la Adriatica la Marea Tireniană, din regiunea Neapolelui în cîmpia Padului, întemeind orașul Bologna. Dintre regii etrusci cei mai cunoscuți se citează numele lui Tarquinius cel Bătrîn și Tarquinius Superbus, acesta din urmă fiind ultimul dintre cei șapte regi legendari ai Romei. De altfel, fațada Colosseumului prezintă stilul arhitectonic toscan, stil atribuit etruscilor.

De la acest popor antic n-au rămas aproape deloc monumente, urmele civilizației sale păstrîndu-se, îndeosebi, în adîncurile necropolelor. Principalele tezaure de artă etruscă ce au ajuns pînă în zilele noastre se referă la cultul morților, morminte extraordinar de fastuoase, fiind descoperite pe teritoriul Etruriei.

Un veritabil muzeu subteran de pictură a fost astfel dat la iveală cu prilejul săpăturilor din necropola Tarquinia, unde datorită închiderii ermetice a cavourilor și a camerelor subterane în care erau păstrate, culorile picturilor s-au putut conserva. În această lume subterană, închisă pentru vecie, cel decedat trebuia să-și continue existența în aceleași condiții ca și pe pămînt, conform credinței etruscilor. Scene din viața cotidiană, scene de vînătoare, banchete și jocuri sînt reprezentate pe pereți, transpunîndu-ne într-o epocă dispărută de foarte mult timp. Ce șansă pentru arheologi că acest popor antic tinea atît de mult la cultul celor decedați! Camerele funerare săpate în stîncă sînt pline de obiecte și picturi, iar sarcofagele sau urnele sînt acoperite cu figurile sculptate ale celor dispăruți.

Portretul Veliei — pictură descoperită la Orco.

Pătrunzînd în adîncuri, ciudata galerie de portrete surprinde prin vălul de mister și de taină. Chipurile omenești sculptate sau pictate se remarcă prin realismul întruchipărilor încît, la un moment dat, îți dau impresia că ești înconjurat de semeni ce mai trăiesc. Un asemenea grup, provenit din necropola de la Cerveteri, celebru prin frumusețea sa, este expus într-una din sălile Muzeului Luvru.

Sculpturile reflectă o influență orientală în ceea ce privește modelarea figurii, cu ochii aproape închiși și pomeții feței proeminenți, iar surîsul ce se desprinde din buzele întredeschise, se aseamănă cu cel observat mai ales la statuile grecești ale epocii. Totuși, după părerea specialiștilor, sculptura etruscă chiar dacă a asimilat unele influențe de acest gen, se afirmă prin personalitatea ei. Dacă la artiștii etrusci nu se poate observa o căutare a frumusețII pure, idealizată ca la greci, la ei se manifestă o grijă constantă pentru redarea expresiei figurilor. Arta lor încearcă să exprime realitatea, preludînd portretele romane de mai tîrziu.

Printre surprizele de mari proporții pe care le-au întîlnit arheologii, cu prilejul săpăturilor, se semnalează descoperirea de la Orco, cînd într-un cavou s-a găsit, perfect conservată, o pictură întruchipînd o figură feminină. Păstrată ca printr-un miracol, deși pereții erau deteriorați, imaginea acestei femei etrusce a devenit cunoscută acum în întreaga Italie, și dincolo de granițele ei, sub numele de Velia. Pictura reprezintă, din profil, figura Veliei privind în depărtare, surîzînd. Cele două coliere din jurul gîtului, coroana de mirt de pe cap, chipul ei melancolic simbolizau — conform intenției pictorului — supremul voiaj către care urma să se îndrepte. Perfecțiunea acestui portret este considerată de specialiști că reflectă din plin sensibilitatea artistului etrusc.

Etruscii s-au afirmat în toate domeniile artei, săpăturile scoțînd la lumină numeroase obiecte ce dovedesc o tehnică de confecționare înaintată. Diademe, coliere și medalioane, brățări, cercei din aur și bronz, vase cu ornamente aurite, candelabre, oglinzi de bronz etc. Vestita statuie devenită simbol al „Cetății eterne", lupoaica din piatră și din bronz este și ea de origine etruscă.

Savanți din diferite țări au încercat să găsească cheia descifrării unui secret păstrat de milenii și anume cunoașterea limbii etrusce. Din păcate, pînă la ora aceasta vălul de mister continuă să acopere textele inscripțiilor etrusce. Deși alfabetul acestui popor antic a fost împrumutat de la greci, descifrarea s-a lovit de greutăți, limba etruscă fiind o limbă neasemănătoare cu nici un tip din cele indo-europene. Adăugînd la această enigmă și pe aceea că nici pînă astăzi nu se cunoaște cu precizie originea etruscilor, ne dăm seama despre importanța deosebită a viitoarelor cercetări.

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

MARATONUL IUBIRII

O tînără din Anglia, în vîrstă de 11 ani, a pedalat aproape 400 km în condiții atmosferice grele, pentru a-și vedea mama la spital.

Timpul era complet nefavorabil. O noapte rece, cu vînt puternic, nori amenințători de ploaie. Însă nici acest timp, nici colinele grele pe care le parcurgea, n-o puteau opri pe Susan Nash în acțiunea ei. Aplecată pe ghidonul bicicletei, ea pedala cu toată energia celor 11 ani, încercînd să biruie dificultățile și oboseala unui drum care parcă nu se mai termina.

Încotro se îndreaptă Susan? Ce-o determinase la o acțiune atît de dificilă? Ea încerca, cu ajutorul bicicletei, să ajungă la spitalul din Doncaster, unde era internată mama ei, Emily Stephen Nash, în vîrstă de 34 de ani, grav rănită în urma unui accident de automobil, în care își găsise moartea tatăl ei, Lawrence Nash, în vîrstă de 36 de ani.

Susan locuia la bunica ei, Stella Nash la Yorkshire, unde urma și cursurile școlare. Cînd vestea tragicului accident a ajuns la ele, Susan a decis imediat să plece la spital, la mama ei. Bunica a căutat s-o liniștească, să-i explice că n-o poate însoți, avînd o foarte puternică criză de artrită, dar în zadar. Susan susținea mereu că trebuie să plece, chiar singură de va fi nevoie. Astfel a ajuns ea la soluția de a întreprinde o călătorie cu bicicleta pînă la spitalul unde era internată mama, fără ca bunica să afle. Zis și făcut.

În ziua următoare, la ora 4 dimineața, Susan s-a sculat, și-a pregătit de mîncare, a lăsat un bilet explicativ bunicii și... a plecat. După primele șase ore de pedalat, Susan s-a odihnit o oră într-un orășel, apoi a reluat cursa. După alte 8 ore de drum a ajuns pe înserate într-o localitate. O altă mică oprire apoi și-a continuat drumul în timpul nopții și a doua zi. După ce a parcurs aproape 400 de kilometri, fără să doarmă, timp de 24 de ore, Susan a ajuns la periferia orașului Doncaster. Era epuizată de oboseală, dar fericită.

Tocmai cînd se pregătea să întrebe unde-i spitalul general, a ajuns-o mașina poliției, care fusese alertată de bunică. Condusă la poliție, i s-a oferit mîncare și ceai cald și i s-a propus să se culce. Ea a refuzat categoric și a cerut să fie dusă la mama ei. I s-a împlinit rugămintea. Întrevederea dintre mamă (în afara oricărui pericol) și fiică a fost emoționantă. Mama trebuia să mai rămînă în spital cel puțin două săptămîni. Prezența lui Susan a însemnat o adevărată contribuție terapeutică la vindecarea ei cît mai grabnică. Mama și fiica au părăsit apoi orașul cu trenul. Susan a declarat că mult timp nu se va mai urca pe bicicletă!...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

EMMA PEEL DIN „JOHANNISKLAUSE"

Emma, Peel, celebra colaboratoare a nu mai puțin celebrului domn Steed din serialul „Războinicii", și-a făcut reapariția în R.F.G. Bineînțeles, este vorba de o Emma Peel autohtonă, care nu se bucura de celebritate pînă cînd „isprăvile" ei nu au fost relatate de presa vest-germană. Iar aceste isprăvi au adus-o în clădirea tribunalului din Nürenberg.

Noua Emma Peel este o atrăgătoare gospodină, în vîrstă de 43 de ani, pe nume Hildegard Magritte, care a văzut roșu în fața ochilor cînd un tînăr de 25 de ani i-a atacat prietenul în localul „Johannisklause". Înainte ca cei de față să poată schița vreun gest, Heinz Haller, tînărul respectiv, era doborît la pămînt, printr-o lovitură aplicată în cap.

„Dacă dorești ceva, vino la mine" — s-a adresat Hildegard tînărului, în timp ce victima zăcea sub masă. „Invitația" fiind acceptată, noua Emma Peel a oferit o adevărată demonstrație de jiu-jitsu și karate, care l-a făcut în cîteva minute K.O. pe adversarul ei. În fața tribunalului, atacatorul a fost condamnat la o amendă de 200 mărci pentru „comportare criminală" într-un local public. În ceea ce o privește pe Hildegard Magritte ea a declarat cu glas tare, spre a fi auzită de toți cei prezenți: „Dacă cineva se va mai lega de Hainz al meu, atunci să știe că va avea de-a face cu mine".

SPIRALE

ORFEU PLÎNGÎND-O PE EURYDICE (I)

de Eugen BARBU

Horia Zilieru, un artizan macedonskian, trădează în acest ultim volum publicat la *Albatros*, un bun profesionalism liric. Avînd un adevărat cult al formei, trimiţîndu-ne la poezia parnasiană pe care se pare că o cunoaşte foarte bine, autorul acestei culegeri de poeme, ne oferă o plăcută surpriză. Ici-colo, distingem, desigur, şi alte fantome lirice : Mallarmé, Ion Barbu, Baconski, şi chiar Eminescu. Pot fi invinuiţi de rudenie cu Horia Zilieru chiar Block, Pasternak, Esenin şi, de ce nu, Bacovia ? Dacă aş cita două strofe din *Umbra Paradisului*, familia ar creşte în numerar şi am distinge printre rînduri şi pe Baudelaire, Verlaine, Rimbaud, Rollinat şi Samain. Dar iată cele două strofe : „*Ca umbra unei harfe pe cetate / Prin nervi îmi umblă păsările rare / Şi toată-ntemeierea vie doare / În albii mari de mări însingurate / ...Şi trece-n sus pe osuar de lume / Cu vetre goale în orbite oarbe / Un şarpe-fiu în taină mă absoarbe / Ca-n tr-un spital bolnavele parfume*“ unde versul ultim este net macedonskian. Sigur că înghesuiala de strămoşi literari lasă un semn de întrebare : unde se află, cu adevărat Horia Zilieru ? El se află pe un promontoriu destul de bine înălţat şi, aş zice, că în oceanul de flasce sunete fără identitate, acest *Orfeu* al său scoate un sunet distinct. Iată un poem, foarte bine întocmit : „*Amon Ra*“ : „*Se-ngropa, iubito, dreptatea în polen / Balcoane cu nuduri în golfuri dispar / Silabe de rugă migrează adînc / În nervii romanţei cu plopii impari / Serafic pagode de crini în amor / Nuntesc — şi explozii de cupe în ger / Acopăr ţărîna cu mov de parfum / Şi harfe-n orbită de lună ne cer / Bolnavul meu aer divinul ţesut / Destramă sub coaste şi-n văi de cristal /Ţinutul cu tarbă în veşted balans / Cu preşuri de aur ne-aşteaptă la bal / Lovite artere înfolii deschid / Mai jos printre pietre şi sus în tulpini / Începe aventura în trupuri în somn / Seminţe în doruri se sună puţin / E-o blondă vărsare pe gura de rai / Şi mitul în candeli luceşte din nou / Şi încă nu bate un vînt pe sub nori / Şi riul miracol e-nvins în tablou / Curînd un acvariu va fi pînă sus / Stau îngeri de pază cu ochii avizi / În taină furîndu-şi pe spade de foc / Infernul de ghiaţă cu năvi să-l deschizi...*“ Aş zice că în poem cuvintele lucrează mai mult ca ideea. În poemul *Muzică*, două strofe eminesciene : „*Melancolie de gavote / Robind tăceri în aer blînd / (Pe unde-i umbra întorcînd / Cu ochii ficşi ciudate note ?) / ...Sub coaste-n ocniţi cu ferigă / Scrise cu fum de glorii mari / Ca după-o hoardă de avari / Prăpădul ultim o mai strigă*“. Bacoviană este „Altfel de toamnă“, dar cu sulimanuri moderne : „*Pătrunde galben. Inocentul trup serafic trece-n umbră prin cetate / Prin timple pînă-n timpla lumii bate / Un orologiu-n turn şi zei erup / ...Licheni de somn lucrează-n nerv pe chip / (N-aude nimeni lungi vărsări de oase ?) / Şi vorbele ca tandre chiparoase / Pe buze mor în recele nisip / De ghiaţă cornul strigă spre un tors / Păcătuind cu iedere-n orbire / Şi glasul meu în plasma asta vie / Curge pe-un mov în cearcăne întors / Rămasul suflet cade în genunchi / În orga grea a razelor de soare / Şi în răpire nouri de candoare / Mi-nvăluie întunecatul trunchi*“. Recidivări de acest gen se găsesc în „Orfeu îndrăgostit“ : *Văzduhul e o harfă pînă-n nervi / Copacii văd cu frunze orbi de cînt / Şerpi în logodnă îndulcesc otrăvi / În bulbi de crini sub vele de pămînt*“. Iată-l şi pe Ion Barbu în „Doamna în albastru“ : „*Din coasta ei a năvălit un fum / Şi-n piei de şerpi stamine s-au retras / (Cu goale lămpi de galben trec în ceas / La norul cu sirene de parfum) / ...Ai aventurii-n vele lungi corai / Însingeră cu-ntemnițate foi / Şi-n volatile ceţuri înapoi / Pasc renii triştі licheni pe-un evantai / Gura de rai în iarna de safir / Se izbăveşte-n roze cu destin / Şi în eclipsa lunii intră lin / Pe-un prund cu oseminte în delir*“. În această ultimă strofă, Zilieru reuşeşte să-i adune pe Barbu cu Bacovia şi Macedonski laolaltă. Dar pe acesta din urmă îl recunoaştem şi mai bine în „Rug“ : „*Sub riu de roze mari în izbăvire / Arde un rug în tragică zăpadă / Un craniu trist pe vinovate lire / Cu guri lungi de lebădă eladă* / (vezi şi Dan Botta) *Mă descojesc de umbre pînă-n flora / atomilor din nervi în stingeri pale / Unde iluzii plîng amîndurora / Cu line instrumente muzicale / Se descompun în somn de aur pleoape / Melancoliei îndulcind otravă / Mai înlăuntru pe bolnave ape / Tirînd pe pietre plasma lor suavă / Şi trestia de gheaţă prin organe / Sună osînda îngelui. Obscure / Dansează balerine pe timpane / Ca-n coapsa lunii verde pe-o pădure / Văzduhul cărnii-n rece turburare / La vămile oprite-un plîns îl zice : / Parfume se cunosc sub faţa mare / În pulberea cu viermele complice / Şi flăcările tîmplelor nocturne / Curgînd adînc în plante desfrînate / Visează prin cenuşe ţinînd urne / Cu candele gingaşe de păcate...*“ Aş zice că nici „Zidul plîngerii“ nu e altceva decît Macedonski, reizbucnit în frumoasele versuri ale lui Zilieru : „*Oglinzile în flambe reci de seară / Îneacă-n prunduri piatra în orbire / Ierburi streine-ngălbenind afară / Cînd în genunchi în trupul tău de mire / Nisipul cald cu şerpi în loje-amare / Spre riul supt clepsidre îşi supune / Tîrîndu-şi mineralul în genune / Prin craniii îmbătate de candoare / Peşti lungi rămîn în vinurile pale / Cu sufletul în umede veşminte / Pe turnul umărului alb ce minte / Întunecimea blîndă din cristale / Ochiul de os îţi lasă să se vadă / Un înger pal legîndu-şi rana veche / (Cu vina fără nume în ureche) / În balul cast de fragedă zăpadă / Şi nori bătrîni pe gura turburată / Hipnotizează iar copilăria / Cu fumuri de răşini : „Ave Maria“ / La torsul unei fete de agată / Ramuri de pin pe apa de fecioară / Îşi otrăvesc vertebrele putride / Cerul neplîns în valea lui avară / Ca-n blana de jivină te închide*“. Ajuns aici trebuie să mărturisesc că prefer un adept al unor mari maeştri, cîntînd pe o coardă proaspătă în acelaşi gen, unui inovator steril şi lipsit de talent, scoţînd sunete false. Aş mai cita „Asfinţitul crinilor“, foarte frumosul poem, ce aminteşte şi el de autorul *Rondelelor* : „*Agonizează crinii în cetate / Şi muzici pun pe timple o paloare / Şi pene ard în albul în lingoare / În ochii orbi visînd singurătate / Se-ngreunează aeru-n otravă / (Păcatul cu seminţele ascunse) / În scoica gurii veştejindu-şi frunze / La rituale de sărut, bolnavă / Şi curg din ei fiole de răşină / Stamine bat în oaselemi bizare / Şi pierd în pilpîire de candoare / Lehuzi atomi — şi trupuri se înclină / Prin spinii lumii dreaptă în pierzare / Fiţii de suflet spînzură în vînt / Sporind în urne pulberea divină / Şi-un clopot mut îngheţul pur ni-l doare / Şi-o apă grea îi varsă în canale / Tîrziu pe sub funingini ce apasă : / Zăpezile din singe, vai mireasă, / Cine le bea cu-orbitele lui goale ? / Sub prapurii penumbrei le ţin trează / Căderea tandră-n moale izbăvire / Şi frunţi de ceară-ncet peste clavire / Între pendule moarte alurează...*

Aţi recunoscut în final şi cîteva sunete bacoviene, movul caracteristic care-l obsedează şi pe Zilieru, dar trebuie să vă spun deschis, aceste amintiri de lectură nu mă deranjează şi voi continua cu plăcere exemplificările din acest *Orfeu*, trădînd un poet elevat, cu o bună pană şi cu lecturi profitabile.

Clepsidra

MĂRŢIŞOR

de Constantin VIŞAN

Priveşti nehotărît crimpeele de cer pe care străluceau constelaţiile mărţişoarelor. Inimi de aur şi ancore de argint, coşari norocoşi, simbolice berze, svelte căprioare şi motani somnoroşi, cărţi şi biberoane, ghiocei şi veveriţe, elefanţi şi balerine, răţoi şi mandoline, papuci şi clopoţei, iepuraşi mătăsoşi, umbrele albastre, cărăbuşi, harpe şi chei, trifoi cu patru foi. Mă iubeşte, nu mă iubeşte... ? Alegi o gărgăriţă pictată parcă de un pointilist, ultima racheţă de tenis, un dromader caraghios, o egretă ca zăpada. La vitrina următoare descoperi însă alte pajişti de stele şi ţi se pare că abia acum ai dat peste ce te-ar fi interesat mai mult. Pentrucă, iată, lebăda aceea s-ar potrivi atît de bine cu gingăşia gravă a... Ori porumbeii aceştia, sosiţi parcă tocmai din Piaţa San Marco !? Te grăbeşti să-i duci şi pe ei cu tine, convins fiind că vor produce multă bucurie pe o stradă fără nimic venetian. Dar mai rosteşti în gînd nişte nume şi constaţi neliniştit că ai fi putut să trezeşti atîtea nemeritate tristeţi cu uitarea, cu neatenţia ta. Şi cum nu vrei de loc asemenea accidente, te mai aşezi o dată la coadă, printre aceşti bărbaţi care scapă mereu din vedere că februarie este cea mai scurtă lună a calendarului.

Nehotărîrea te poate face să dai cinstea pe ruşine. Cumpără cît mai repede ce se mai află pe şevaletul în formă de inimă. Pînă şi cel mai umil gablonz are darul de a produce bucurie.

Mărţişoarele sînt ca nişte telegrame ale gingăşiei. Dovezi de dragoste. Omagii aduse frumosului, feminităţii, prieteniei. Săruturi disimulate. Simbol al primăverii. Alfabet sentimental. Cel mai vechi şi mai ingenios sistem de comunicare între două inimi.

Mărţişoarele sînt ca nişte decoraţii. Cu cîtă mîndrie poartă femeile în fiecare primăvară strălucirea ameţitoare a mărţişoarelor. Cu pieptul vibrînd de dulcea povară a victoriei par nişte generali. Cei mai trufaşi, cei mai frumoşi, cei mai paşnici, cei mai tulburători generali de pe pămînt. Strategi fără seamăn ai celor mai teribile, mai pasionante şi mai ingenioase bătălii. Bătăliile iubirii !

VĂ PREZENTĂM FILMUL

„UN COMISAR ACUZĂ“

Fiecare film, înainte de a fi terminat sau de a se întîlni cu publicul, are partea sa de legendă, de anecdote care circulă pe seamă-i. Se zice. la filmul cutare, actorul cutare a pătit nu ştiu ce. Sau regizorul cutare, debutant, nu prea ştia ce să facă cu... Povestiri reale sau inventate, cînd soarele nu apare atunci cînd este nevoie de el ori se aşteaptă vedeta care a pierdut trenul. Despre „Un comisar acuză“ nu auzisem prea mult ; lucrat rapid, după cum obişnuieşte Sergiu Nicolaescu, probabil n-a mai fost vreme de povestiri vesele sau triste. ineva îmi povestise totuşi despre o ultraspectaculoasă ciocnire de maşini — nu mai puţin de şapte — provocată pe calea Rahovei, dar cum n-am fost la faţa locului n-o pot relata, sperînd să vedem în film dacă a fost atît de spectaculoasă pe cît se zvoneşte. Cunoşteam regretul regizorului de a-şi fi „omorît“ personajul, comisarul Miclovan, încă din prima serie („Cu mîinile curate“) a filmelor semnate în suită de scenariştii Titus Popovici şi Petre Sălcudeanu. Îi cunoşteam şi dorinţa de a inventa un echivalent care să întrunească sufragiile publicului cel puţin cît predecesorul. Se pare că acest „comisar“ care „acuză“, pe numele lui Moldovan, îi este frate spiritual şi urmaş spectacular.

Întrucîtva lămurită, am pus la cale un interviu cu regizorul filmului şi interpretul principal care, de această dată, cumulează şi funcţia de scenarist alături de Vintilă Corbu, Eugen Burada şi Mircea Gîndilă. Dar Sergiu Nicolaescu m-a rugat să renunţ la dialog furnizîndu-mi doar cu amabilitate date necesare succintei prezentări pe care ne-am făcut plăcutul obicei de a o oferi cititorilor în legătură cu filmele româneşti în lucru.

În ciuda titlului, avem de-a face cu un film politic. Anul acţiunii este 1940 — luna noiembrie, în plină dictatură legionară, exact în perioada în care erau comise monstruoase asasinate politice.

Comisarul Moldovan (Sergiu Nicolaescu) cu pistolul în mînă somează pe unul din oamenii poliţiei (Sergiu Demetriad).

Foto : Al. BÎLU

Cine vor fi eroii peliculei ? Susnumitul comisar Moldovan, rol pe care regizorul nu s-a îndurat să-l încredinţeze altcuiva decît sieşi, apoi comunistul Pîrvu, omul care determină o cotitură hotărîtoare în atitudinea şi comportarea comisarului, rol încredinţat lui Amza Pellea. În tabăra opusă îi vom întîlni pe Gheorghe Dinică dînd viaţă unui comisar legionar, pe Ion Besoiu în chip de prefect, tot legionar, şi Emmerich Schäffer, interpretînd un „ideolog“ al mişcării de tristă amintire. Jean Constantin, cel care pigmentează totdeauna cu umorul său frust atmosfera filmelor noastre, va fi „Limbă“, hoţ de buzunare. Foarte mulţi neprofesionişti vor apărea în roluri principale.

Deşi a refuzat interviul, regizorul a mărturisit totuşi că, din toate filmele făcute pînă acum, „acesta este cel mai politic şi cel mai plin de acţiune totodată. Aştept cu nerăbdare întîlnirea cu publicul, căruia îi datorez atîtea satisfacţii“. Să sperăm că le va şi oferi !

Acelaşi Alexandru David, care a semnat imaginea la „Mihai Viteazu“, „Cu mîinile curate“, „Ultimul cartuş“ etc., este operatorul acestei pelicule ce s-a realizat pe unele străzi ale Bucureştilor ce mai păstrează elemente arhitectonice şi parfum din epoca surprinsă, la care s-au adăugat cîteva reconstituiri. Coloana sonoră va fi semnată de ing. A. Salamanian, iar montajul de Dan Naum.

Florica ICHIM

ECOURI • ECOURI

■ ÎNTR-UN FILM — operă, intitulat „Moartea Mariei Malibran“ Werner Schoeter reînvie momente din viaţa celebrei dive a scenelor lirice.

■ ÎN „CĂRBUNARUL“, Mohamed Bouamari, regizorul algerian, narează întîmplări din viaţa unui muncitor din zilele noastre.

La teatrul Ţăndărică are loc în fiecare joi la orele 9½ seara spectacolul „Grup de dans contemporan“, (în foto) ce-l are ca protagonişti pe Adina Cezar, Sergiu Anghel (ambii semnînd şi coregrafia), Natasa Trăistaru, Anca Drăgoescu, Cristian Crăciun.

Constanţa BUZEA

Ţuculescu

Izvorul artei, şi izvorul lumii,
Din cînd în cînd mă-nfricoşez de ele,
Nu vrea nici unul sufletul să-mi spele
Cum, în copilărie, plînsul mumii.

Şi demonii, şi îngerii născură,
Sub nevăzute şi văzute stele.
Şed puii lor ca penele-ntr-o piele,
Îmbrăţişaţi în dragoste şi ură.

Izvorul artei mult gunoi îndură,
Atîţia înecaţi sunt duşi departe,
Plutind pe valul care nu-i desparte
De-nnotătorii strînşi în viaţă pură.

Izvorul vieţii — bărci de vorbe moarte,
Salvîndu-i doar pe cei fără de gură.

Ai degete subţiri

Dacă priveşti aceste rînduri, spune,
Dacă ajung sub ochii tăi, amarii,
Dacă-nţeleg ei singuri ce avarii
Îi urmăresc şi îi vor şi răpune !

Ai gînduri rele şi ai lacrimi bune,
Ai degete subţiri ca toţi avarii.
Dacă tocmeşti cu bani străini zidarii,
Înstrăinat norocul tău apune.

Sub clopote ce nu vor să-ţi răsune
Nici pentru nunta fără de alai,
Te-apleci cu biciul de îngropăciune
Asupra unei vechi perechi de cai.

Cînd ai să baţi la porţile străbune.
În schimbul vieţii lor, tu ce le dai ?

ECOURI • ECOURI

■ REGIZORUL Polonez Jerszy Kawalerowicz („Faraonul“, „Maica Ioana a îngerilor“) s-a hotărît să ecranizeze „Quo Vadis ?“, romanul istoric pentru care Henryk Sienkiewicz a primit Premiul Nobel în 1905 şi care a fost tradus în 90 de limbi.

■ „O MICĂ SORĂ PENTRU VARĂ“ poartă semnătura regizorului japonez Nagisa Oshima, care a trecut în fruntea plutonului de tineri realizatori niponi încă de la filmul „Ceremonia“. De această dată, nu se mai ocupă de samurai, ci de realitatea contemporană.

Într-o sală din New York s-a deschis o expoziţie realizată de actori. Datorită notorietăţii autorilor, expoziţia s-a bucurat de un mare succes. Vă prezentăm trei dintre exponate şi autoarele lor. Sus „Partida de cărţi“ de Elke Sommer. La mijloc „Porumbei îndrăgostiţi“ de Kim Novak şi jos „Grădina“ de Candice Bergen. Expoziţie au mai participat, printre alţii, Duke Ellington, Red Skelton, Tony Benett

M. OPROIU

— *Iar aici am expus un autoportret*
— *Foarte reuşit, dar al cui e ?*

CU O FOARTE MICĂ CHELTUIALĂ...

...PUTEŢI OBŢINE IMPORTANTE FOLOASE!

Părinţi, pentru a dezvolta la copiii dv. simţul prevederii, atît de necesar în viaţa fiecărui om, încheiaţi, pentru ei, prin şcoli asigurarea de accidente a elevilor.

Costul asigurării este foarte redus: 1 leu pe lună pentru elevii de la şcolile de cultură generală şi 2 lei pe lună pentru elevii de la celelalte şcoli.

In cadrul acestei asigurări, ADAS plăteşte sume importante pentru urmările accidentelor intîmplate în orice loc şi cu orice ocazie, inclusiv în perioada vacanţelor şcolare.

Asigurarea se încheie pe un an sau pe şase luni (la alegere).

(5772 A)

● S-a încheiat, la Tokio, Festivalul Mondial al Cîntecului de Muzică Uşoară. Calitatea celor 43 de cîntece (reprezentînd 31 de ţări) a obligat juriul să acorde un supliment de premii peste numărul stabilit. Marele Premiu a revenit cîntecului japonez „Anata“, interpretat de Akiko Kosaka. Un al doilea „Mare Premiul a fost acordat „ex aequo“, unui număr de 3 piese : „Parige a volta cosa fa“, cu Gilda Giuliani (Italia), „Head Over Heels For You“ cu Keeley Ford (Marea Britanie) şi „If All The Kings And Castles“ cu Shawn Phillips (S.U.A.) Premiul pentru compoziţie („Jest miejsce na ziemi, a fost acordat Urszulei Sipinska (Polonia) — în foto, cunoştinţă a publicului nostru.

■ LA MIJLOCUL lunii aprilie, după o aminare fortuită (îmbolnăvirea unuia din membri) de mai bine de o lună, ne va vizita cunoscuta formaţie „Middle Of The Road“, solistă vocală Sally Carr. Ea va cînta la Bucureşti, Cluj şi Timişoara. Recent, grupului i s-a editat (de casa R.C.A.) un nou album (al treilea), intitulat „Music, Music“ (anterioarele : „Middle Of The Road“ şi „Acceleration“).

In colecţia Muzeului Nottara

Un manuscris muzical inedit

Printre valoroasele colecţii muzicale bucureştene se numără şi cea a regretatului muzician Constantin C. Nottara (1890—1951), personalitate de seamă a muzicii româneşti din prima jumătate a secolului, a cărui îndelungată activitate artistică ni-l recomandă drept un strălucit violonist şi animator al muzicii camerale bucureştene, un valoros compozitor, dirijor şi profesor, un critic muzical de mare autoritate.

Colecţia sa, alcătuită dintr-o impresionantă bibliotecă muzicală, fotografii şi afişe, manuscrise şi corespondenţă inedită, alăturată colecţiei tatălui său, celebrul actor Constantin I. Nottara, a dat naştere unui important muzeu : **Muzeul C.I. şi C.C. Nottara** din B-dul Dacia.

Printre numeroasele manuscrise muzicale păstrate în muzeu se află şi manuscrisul autograf al **Octetului** în sol major pentru flaut, clarinet, fagot, corn, vioară, violă, violoncel şi contrabas de George Stephănescu, compus în anul 1866.

Alcătuit din patru părţi **(Allegro moderato, Andante moderato, Allegretto şi Rondo)**, manuscrisul cuprinde 53 f. de dimensiunea 27/18 cm. Caracteristicile de scriitură ale acestei lucrări (compuse în anii de studiu la **Conservatorul** din Bucureşti (1864—1867), constau în simplitatea liniilor melodice lipsite de probleme tehnice deosebite precum şi în permanentul dialog dintre coarde şi suflători.

Existenţa acestui manuscris în colecţia muzicianului C. C. Nottara nu este de loc întîmplătoare. Dedicaţia pe care George Stephănescu i-o acordă la vîrsta de numai 17 ani scoate uşor la iveală faptul că tînărul violonist Nottara se bucura din fragedă copilărie de o deosebită admiraţie din partea maestrului G. Stephănescu datorată bineînţeles deosebitelor sale calităţi muzicale.

Iar pasiunea sa pentru muzica de cameră şi în special pentru promovarea creaţiei româneşti, constituie argumentul existenţei acestui valoros manuscris în colecţia sa, manuscris care cu siguranţă i-a fost încredinţat de G. Stephănescu pentru a fi executat.

Alexandru POPA

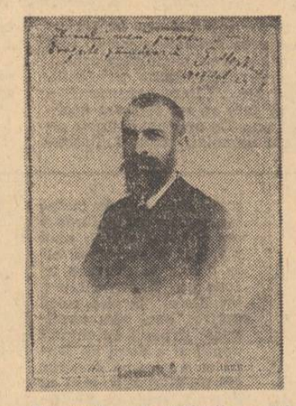

Fotografie cu dedicaţie a lui George Stephănescu acordată muzicianului Nottara la 29 octombrie 1907. (Colecţia Muzeului Nottara).

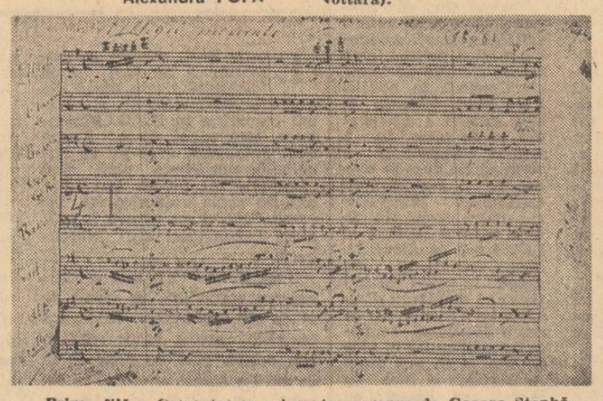

Prima filă a Octetului în sol major compus de George Stephănescu în anul 1866, păstrat în Muzeul C.I. şi C.C. Nottara din Bucureşti.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

ASTRONAUTICĂ

O extraordinară simultană siderală:

ȘAPTE ROBOȚI SPRE PATRU ADRESE PLANETARE

de ing. Dumitru ANDREESCU
membru în Comisia de astronautică a Academiei Republicii Socialiste România

„Pioneer-10", pe meleagurile uriașei planete Jupiter. O urmează „Pioneer-11". „Mariner-10", în lumea cosmică a Luceafărului și, mai departe, spre mezinul familiei solare — Mercur. „Mars-4" și „Mars-5", la destinație: planeta Marte. Vin din urmă „Mars-6" și „Mars-7".

Zor neînchipuit în astronautică! Roboții se întrec în isprăvi. Se folosesc copios condițiile astronomice favorabile pentru explorarea planetelor. Deocamdată zborurile interplanetare ale echipajelor pămîntene rămîn deziderat. Să avem răbdare.

Așadar, șapte roboți scotocesc cerul. Și nu pe aici, pe aproape, ci de la un capăt al sistemului solar (planeta Mercur) pînă la planeta nr. 6 (în ordinea distanțelor față de Soare), respectiv Jupiter. Faptul îndreptățește oprirea atenției, pentru că ceea ce se petrece anul acesta sub ochii noștri este într-adevăr uimitor.

Prima adresă: planeta gigant

Lansată „cu perspectivă", în martie 1972, sonda spațială americană **„Pioneer-10"** și-a urmat cu docilitate itinerarul stabilit, a răzbit prin prundișul riscant al asteroizilor de dincolo de Marte, s-a încălzit bine pe drum de la sursele nucleare, prevăzute pentru depărtări de astru așa de mari (panourile solare ies complet din discuție) și, la începutul lui decembrie trecut a raportat că a ajuns la destinație. Specialiștii și-au consultat orologiile și, într-un consens general, reproșul a fost stăpînit: robotul avea un avans de... două minute, față de orarul hotărît cu 21 de luni în urmă, la lansare!

În ceea ce privește precizia rutei, nici aceasta nu a fost mai prejos. Se projectase ca survolul planetei să se facă la o distanță de 160 mii km, dar ulterior s-a acceptat ideea apropierii și mai mult de planetă a sondei și s-a procedat în consecință (telecomandă), încît aceasta a trecut de fapt la numai 130 mii km depărtare de Jupiter. Cum se prevăzuse, la 160 mii km de suprafața planetei, **„Pioneer-10"** a înregistrat cea mai intensă radiație. De altfel, acolo, la acel nivel al traiectoriei sale au fost luate și cele mai interesante fotografii, pe care astronomii le califică drept „uluitoare", deoarece surprind faimoasa pată roșie (o zonă de mărimea Lunii care își nuanțează coloritul în cicluri de 30 ani), un curcubeu straniu în norii denși ai planetei și alte detalii neașteptate.

Robotul a transmis fotografiile și mulțimea de date înregistrate pînă la începutul lui ianuarie. Acum e zor mare la prelucrare, pentru că pînă în aprilie trebuie luată o hotărîre în legătură cu „instructarea" stației **„Pioneer-11"**, aflată și ea în drum spre aceeași țintă. Sînt șanse mari ca robotului să i se dea un credit de robustețe, în sensul acceptării ca el să facă o incursiune și mai îndrăzneață în atmosfera jupiteriană, apropiindu-se, la 5 decembrie anul acesta, la numai 30 mii km de suprafața planetei.

Două adrese pentru „Mariner-10": Venus și Mercur

La începutul lui februarie stația automată interplanetară **„Mariner-10"** și-a vestit și ea sosirea pe domeniile cosmice ale primei planete de destinație: Venus. Și-a făcut rostul acolo (a luat peste 4000 de fotografii în ultraviolet — admirabilă achiziție științifică pentru un dosar mai edificator asupra atmosferei venusiene a fost redirecționată — cum s-a sperat — prin reacția gravitațională a planetei și iat-o la drum spre Soare. De fapt, spre planeta nr. 1, Mercur.

Cei care au lansat-o speră că la 29 martie, exact la orele 20 (TU) stația va survola planeta Mercur la circa 1000 km, și va declanșa din nou camerele fotografice. Pentru alte 2700 imagini, pe care specialiștii le așteaptă ca pe ceva cu totul deosebit. Evident, fiindcă se cunosc prea puține lucruri despre această „Lună" a Soarelui, dar ceea ce se intenționează înseamnă salt — în cunoaștere, firește.

Apoi, iar redirecționare gravitațională, și sonda se va plasa pe o orbită circumsolară cu perioada de 179 zile — fix doi ani mercurieni. Urmarea? La 22 septembrie **„Mariner-10"** își face din nou apariția în lumea lui Mercur, pentru încă un survol. Între timp Mercur va fi efectuat trei rotiri în jurul axei proprii și se va oferi cu aceleași peisaje camerelor de luat vederi ale robotului.

Cavalcada „Mars"

În fine, cele patru stații sovietice „Mars", expediate spre Planeta Roșie, într-o impresionantă cadență, respectiv la 21 și 23 iulie, 5 și 10 august anul trecut, se găsesc de asemenea în etapa finală a evoluției, gata pentru abordarea misiunii.

La 10 februarie, **„Mars-4"**, a survolat planeta la 2200 km, a fotografiat-o și și-a continuat zborul pe orbită circumsolară.

Două zile mai tîrziu, **„Mars-5"** și-a dobîndit calitatea de satelit artificial al lui Marte.

Sînt așteptate acum celelalte două stații, programate pentru întîlnirea cu Marte la începutul lunii martie.

Foarte probabil se va încerca debarcarea lină a unor sonde științifice pe solul marțian. De aici, nerăbdarea așteptării și a acestui episod.

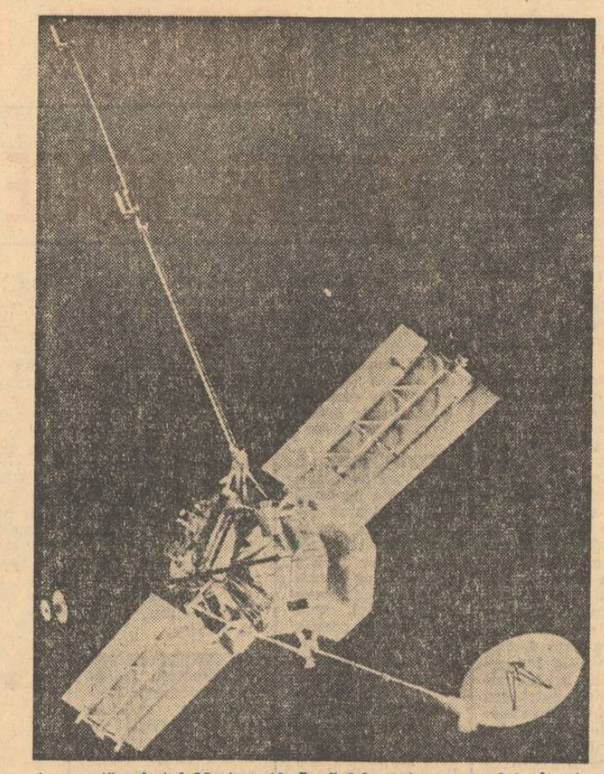

Așa arată robotul Mariner-10. **La 5 februarie a survolat planeta Venus, la 5 770 km. Acum colindă prin spațiu spre Soare. Are o nouă adresă precisă: Mercur. Întîlnirea este programată pentru 29 martie la orele 20 (T.U.), cînd urmează să treacă la circa 1 000 km. în largul cosmic mercurian**

Omul acesta va declanșa fulgere și furtună!

În stația de comandă de la St. Privat d'Allier, operatorul se află într-o cameră Faraday, pentru a fi izolat electric. Poartă ochelari negri și o cască ce-i va proteja auzul, căci el va declanșa producerea unui formidabil trăznet. Cum? Va comanda automat lansarea unei rachete. Aparatele de fotografiat și de filmat încep să lucreze din acest moment. Racheta poartă cu ea un fir lung de cupru ce se desfășoară, una din extremități fiind fixată de sol. Cînd racheta atinge baza norului, la 3 000 de metri, fulgerul cade, de-a lungul firului, pe un pilon. Scopul e studierea electricității atmosferice. Se știe, că în total, în fiecare secundă, pămîntul primește dintr-o sută de fulgere, o treime. Forța acestui foc nu este destul de mare pe cît se crede, comentează Charles-Noel în revista „Science et Vie". E numai de ordinul a 700 megawați, sau echivalentul unei singure centrale nucleare.

MEDICINĂ

DEPISTAREA PRECOCE A CANCERULUI

„Am reușit să putem eradica și tumori foarte extinse", ne mărturisește prof. dr. doc. VALERIAN POPESCU, vorbindu-ne despre metode noi de depistare și tratamente chirurgicale în cancerul bucal.

Cînd, cum și unde începe acel proces perfid al bolii canceroase? Ce-i favorizează apariția? Dar ce i se opune? Așteptăm mereu marea veste, sfîrșitul acestei aventuri dramatice cînd se vor dezvălui toate „trucurile" acestei boli, cînd se va demonta întreg mecanismul de invazie și se va scrie „victorie". Și totuși și atunci, marea bătălie a medicinii va trebui dată în acel „prim timp" al bolii, „în leagăn", am spune, cu mult timp înainte ca ea să-și „afișeze" clinic prezența. În cancer ca și în celelalte boli. O depistare cît mai precoce a bolii ne permite să vorbim despre salvgardarea sănătății, în timp ce metodele de intervenție de mai tîrziu urmăresc supraviețuirea. Diferența e, evident, calitativă. Iată și pentru ce eforturile sînt îndreptate astăzi atît de intens spre perfecționarea metodelor de depistare a bolii, de diagnostic precoce, cît mai simple, cît mai precise, cît mai rapide. De aici și interesul nostru cu care urmărim progresele realizate.

Ce se întîmplă în domeniul „cancerului buco-maxilo-facial"? Întrebarea i-am adresat-o prof. dr. doc. VALERIAN POPESCU. Am consemnat în urmă cu cîțiva ani o metodă pusă la punct în facultatea de stomatologie, cu ajutorul acelui instrument simplu și rapid de depistare precoce în leziunile de suprafață. Mă refer la stomatoscop. Ce ne puteți spune astăzi în plus?

— Folosim în continuare, pentru diagnosticul într-un stadiu cît mai precoce al leziunilor neoplazice ale mucoasei bucale, STOMATOSCOPIA alături de metodele CITOLOGIEI DESCUAMATIVE; mai recent am introdus un procedeu nou, și anume impregnarea vitală cu ALBASTRU DE TOLUIDINĂ, care prezintă o afinitate pentru substanța nucleară. Practic, se impregnează mucoasa în dreptul leziunii suspectate și se măsoară timpul de colorare și persistența colorării. Căpătăm astfel indicația dacă sînt modificări celulare, respectiv aglomerări și o densitate mai mare nucleară care semnalizează posibilitatea existenței displaziei carcinomatoase. Este desigur o metodă orientativă; ne oferă însă o orientare prețioasă privind locul de unde să prelevăm „materialul" pentru examenele cito și histopatologic, în vederea unui diagnostic concludent. În afară de aceasta, în ultimul timp ne-am îndreptat atenția și asupra unor modalități mai eficiente de cunoaștere a tumorilor profunde. Acolo unde biopsia este dificilă, de pildă în tumorile glandelor salivare, folosim acum citologia prin puncție pe care am prezentat-o și în cadrul congresului internațional de stomatologie de anul trecut.

— Ați vorbit de tumoră și mă gîndeam chiar ce se întîmplă cînd faza de „foarte la început" a fost depășită, mai ales în acest cancer bucal, greu de detectat și caracterizat, cum ați afirmat dv. cîndva, printr-o tendință de invadare rapidă și multistructurală a diferitelor țesuturi și prin metastaze limfatice precoce regionale și la distanță? Vă pun întrebarea cu destulă teamă...

— Chirurgia are posibilitatea de a eradica tumora primară și metastazele regionale. Împreună cu colaboratorii mei din facultate, Conf. Dr. Stelorian Stănescu, Prof. Dr. Corneliu Burlibașa și Dr. Ion Stroescu am încercat să facem o selecționare a cazurilor care pot să beneficieze de tratamentul chirurgical. Îmbunătățind metodele chirurgicale, am reușit să putem eradica și tumori foarte extinse, care erau în general considerate inoperabile. Și aceasta cu un prognostic bun vital. Dar în aceste intervenții foarte largi, cînd pentru a salva viața se sacrifică mari porțiuni de țesuturi și organe, preocuparea noastră este cu mult mai complexă. Nu ne limităm la actul chirurgical și tratamentul general asociat necesar remontării bolnavului, ci intră în preocupările noastre și posibilitatea de reconstituire plastică a structurilor maxilo-faciale și recuperarea funcțională. Așadar, pe lîngă terapia intratisulară cu aur radioactiv, o metodă modernă eficace, în aplicarea căreia ne bucurăm de colaborarea Dr. Aurel Bucur de la Spitalul Carol Davilla, ne ocupăm să rezolvăm, după exereza chirurgicală, reconstituirea plastică. Și rezultatele urmărite în timp au arătat că ele se mențin foarte bune și după 6,7 ani și mai mult.

Unul dintre cazuri, apreciat la Congresul francez de stomatologie și care este de natură a întări încrederea oamenilor în posibilitățile medicinii contemporane — este cel al unui om de 58 de ani, cu un cancer interesînd planșeul bucal — mandibula și limba — deci foarte extins. Tumora primitivă și invaziile ganglionare au putut fi eradicate prin cobalto-terapie și electro-chirurgie cu prețul unei importante pierderi de substanță interesînd etajul inferior al feței împreună cu pierderea arcului osos mandibular. Prin transplante cutanate aduse sub formă de lambouri cilindrice de la torace și abdomen s-au reconstituit părțile moi după care a urmat refacerea substratului osos astfel încît și-a putut relua o viață aproape normală. Bineînțeles, așa cum vă spuneam, problema este extrem de complexă. Trebuie cunoscute și avute în vedere condițiile generale ale subiectului, atît pentru a reuși tratamentele curative necesare cît și pentru reparațiile plastice.

— Se înțelege cît este de importantă atenția ce se acordă circulației sanguine, permeabilității capilare, tensiunii arteriale, colesterolului, lipidelor sanguine... Optimizant e desigur că astăzi există o gamă largă de posibilități privind reanimarea și reechilibrarea funcțional pre — intra și postoperatorie care ajută substanțial tehnicitatea chirurgicală. Dar ceea ce am reținut mai ales, din cele spuse de dv. este că și stomatologia și chirurgia maxilo-facială în deosebi, pretind o formație foarte serioasă medico-biologică pentru a permite dialogul permanent, deschis cu celelalte discipline medicale. Nimeni nu-și mai închipuie astăzi că organismul este alcătuit din „felii" distincte. Specializarea este o aprofundare a unor cunoștințe, fără a se pierde însă contactul cu celelalte arii de cunoaștere. Cu atît mai important în medicină.

Catinca MUSCAN

TERRA SE GRĂBEȘTE!

E drept, fiecare dintre noi ne plîngem că ziua a devenit mult prea scurtă, dar nimeni nu s-a gîndit serios că aceasta s-a întîmplat într-adevăr. Oare să se fi antrenat Pămîntul și el în ritmul vieții moderne?! Lăsînd gluma la o parte, realitatea e — o afirmă specialiștii francezi de la Biroul internațional al orei, al cărui sediu e la Observatorul din Paris — că durata zilei s-a micșorat, insesizabil pentru noi, dar important pentru astronomi: cu aproape 0,001 secunde. Și aceasta ca o consecință directă a accelerării rotației Terrei. Semnificativ e că această accelerare s-a produs bruse, în primele săptămîni ale anului '74 și, așa cum s-a comunicat în cadrul unei ședințe a Academiei de științe de la Paris, este cea mai importantă și cea mai abruptă schimbare de ritm măsurată pînă acum. În informația apărută în ziarul „Le Monde", se arată că în anul 1972, durata medie a zilei depășea cele 86.400 de secunde cu 0,0030 pînă la 0,0033 secunde. La sfîrșitul lui decembrie 1973 a început o perioadă în care „ceasornicul Terrei" a mers destul de neregulat, dar nu a depășit media decît cu vreo 0,0020 secunde, în ianuarie '74. Deci o variație de o milme de secundă în două luni.

Cum se explică asemenea variații care în sine nu sînt rare, ele nedepășind în general un timp de ordinul a zece miimi de secundă? Cum se explică mai ales această „importantă" schimbare de ritm?

După părerea unor specialiști „un studiu recent a pus în evidență o corelare între circulația vînturilor pînă la o altitudine în jur de 30 kilometri și neregularitățile rotației Terrei la scara anului. Este cît se poate de plauzibil că efectele observate să fie și ele asociate cu perturbații globale de circulație atmosferică, dar de mai scurtă durată". S-ar putea, se spune în comentariu, că și aceste perturbații de circulație atmosferică să fie rezultatul modificărilor bilanțului energetic al Terrei. Cum Pămîntul primește căldura Soarelui și pierde din ea sub formă de radiații infra-roșii, o variație bruscă a activității solare ar putea — se crede astăzi — să antreneze modificări ale circulației atmosferice și a rotației Terrei.

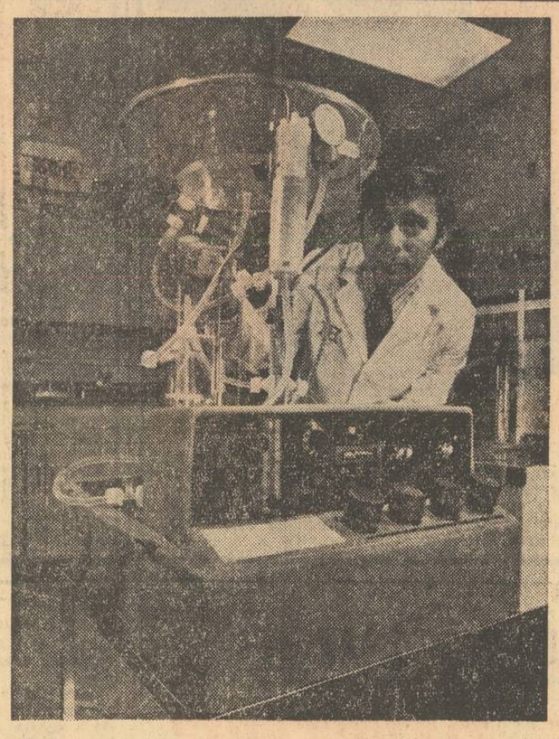

BANCA DE ORGANE

Această instalație creată în Statele Unite, folosește pentru conservarea diferitelor organe în vederea transplantului și poartă denumirea de „Viacell Organ Perfusion System". Pentru a conserva inima, ficatul, rinichii în condiții optime, pentru a putea folosi oricînd la cerere, se asigură aici pomparea în permanență a sîngelui, o continuă oxigenare și o temperatură adecvată, controlată și ea automat.

ANTARCTICA, UN IMENS REZERVOR DE HRANĂ ȘI ENERGIE

Celebrul explorator polar E. Tolstikov, erou al Uniunii Sovietice și director adjunct al serviciilor meteorologice din U.R.S.S. consideră că se poate vorbi încă de pe acum de „potențialul economic al celui de al 6-lea continent". Antarctica, a subliniat el, este bogată în cărbune, suprafața exploatabilă depășind un milion de kilometri pătrați, rezervele de huilă sînt egale cu 11% din rezervele mondiale, iar cele de petrol vor depăși fără îndoială pe cele ale Alaskăi. Două bazine sînt în deosebi foarte promițătoare: unul de pe litoralul oriental, inclusiv platoul continental din Filchner, cu o suprafață de 700 000 kilometri pătrați, și al doilea în zona platoului continental al mării lui Ross, ca și faliile din partea centrală din Antarctica occidentală. În afară de zăcămintele importante de minereuri, nu trebuie uitate resursele de apă dulce, dat fiind că ghețurile reprezintă vreo 32 milioane de kilometri cubi, adică 95% din resursele de apă potabilă a planetei. Dar E. Tolstikov consideră că una dintre bogățiile de prim ordin ce vor fi exploatate aici o constituie pescuitul. Peștii, arăta el, sînt mult mai numeroși decît se credea pînă acum.

UNICĂ ÎN EUROPA

Cum ar putea să se facă util un om care prezintă grave defecte de vedere? Predînd muzica, de pildă, s-a răspuns. Și acest răspuns a devenit faptă. La Praga a fost creată o școală unică în Europa. Au absolvit peste două sute de petagogi ai acestei școli secundare de muzică. În șapte ani de studii, se pregătesc aici tineri handicapați ai văzului. Actualmente 114 elevi sînt înscriși. 58 de specialiști le oferă posibilitatea să se formeze în 13 specialități diferite.

BIOCHIMIE

ÎNCĂ UN „BREVET AL NATURII" UTIL OMULUI

Natura a creat organisme care emit lumină. Sînt toate culorile, de la roșu la albastru, trecînd prin galben. Fascinanta lor frumusețe a intrigat și încîntat. O lumină care nu emite căldură. Abia recent a fost descoperit suportul biochimic al acestor emisiuni luminoase.

De la spectacolele luminoase oferite de natură, omul are de învățat. E greu de crezut că un fenomen atît de fermecător pe care-l oferă natura — lumini în toate culorile de la roșu la albastru, trecînd prin galben, — lumini emise de animale — nu ar avea și vreo aplicație practică. O echipă de cercetători de la Universitatea din Sussex încearcă să determine „motivele" chimice ale alegerii culorii. Da, de răspuns la „cum?" și „de ce?" Există două moduri de a schimba culoarea unei reacții bioluminiscente. Se poate adăuga o moleculă fluorescentă de culoare diferită care primește energia și radiază din nou, sau, produsul luminos original poate avea substituenți care modifică lungimea de undă a luminii emise sub influența schimbărilor de pH.

Observațiile ce se fac sînt pur și simplu fascinante. Unii pești de mare folosesc o lumină roșie în adîncuri și au imensul avantaj, ca pești de pradă, să aibă ochi sensibili la această lumină roșie în zona lor de vînătoare. Alți pești „combină", amestecă cu lumina ce filtrează la suprafață o emisie chimioluminiscentă de pe partea lor centrală. Astfel își camuflează cît se poate de eficace prezența. Alte organisme, mai mici, zvîrle în mare o secreție chimioluminiscentă ca să distragă atenția eventualilor dușmani. La cealaltă extremitate a scării, bacterii luminiscente. Acestea par să nu acorde nici un fel de atenție efectului fantastic pe care-l creează. Dar nimeni nu știe foarte bine DE CE ele emit lumină. Dr. Frank Mc Capra de la Institutul de științe moleculare al Universității din Sussex arăta că recent au identificat produsul terminal al reacției, ceea ce permite unele ipoteze asupra mecanismului în cauză. Și s-ar putea ca peste puțin timp să se cunoască evoluția biochimică a reacțiilor luminiscente.

Este această cunoaștere utilă omului? Fără îndoială. S-au preluat și au fost dezvoltate unele „brevete" ale naturii. În Anglia ca și în multe alte țări, numeroase echipe de cercetători se ocupă astăzi de chimioluminiscență și de bioluminiscență ca tehnici analitice. Devreme ce, arată dr. Mc Capra, avem la dispoziție instrumente capabile să detecteze un singur foton, sensibilitatea este efectiv foarte mare. Sistemele naturale au fost puse la punct pentru a exploata aceasta și în cazul materialelor biologice importante cum e calciul, adenosina trifosfat (ATP) și mulți poluanți. Se pot obține mult mai ușor sisteme pur chimice, dar încă nu au specificitatea enzimelor izolate din natură. La Universitatea din Sussex s-a realizat de pildă un sistem extrem de precis, sensibil și extrem de ușor de folosit pentru dozarea glucozei în sînge. Iată una dintre aplicațiile frumoase din acest domeniu.

Și poate ar trebui să vorbim și despre legătura artă-știință. Departamentul de Belle-Arte al Școlii Politehnice Trent de la Nottingham (în Midlands) a folosit iluminarea chimioluminiscentă pentru unele piese de teatru și alte spectacole. E aici, spune dr. Mc Capra, un răspuns foarte direct la acele păreri care consideră chimia neatractivă.

METEOROSENSIBILII!

Persoanele care nu își călesc organismul prin sport și mișcări în aer liber sînt cele mai expuse la reacții intense în urma schimbărilor meteorologice

Mulți cititori ne-au scris, cerîndu-ne lămuriri despre predispoziția omului la meteorosensibilitate, întrebîndu-ne de ce unii sînt meteorosensibili, iar alții nu. Există o predispoziție naturală a unor persoane la reacția vremii. Poate fi înlăturată?

Ne-am adresat tov. conf. dr. **Matei Barnea**, care a întocmit o amplă lucrare despre rolul factorilor meteorologici asupra sănătății populației și agravării bolilor cardiovasculare, culegînd date despre aceste interrelații timp de 13 ani în orașul București. Domnia sa este și autorul unei monografii „Elemente de biometeorologie medicală".

Iată ce ne-a spus în această direcție:

Reactivitatea omului la schimbările de vreme este un principiu biologic de bază, care se manifestă încă din copilărie, la un mare număr de oameni și poate fi modificat la același individ de o seamă de factori externi, cum sînt macroclima în care acesta trăiește, localitatea în care își mută domiciliul, modul de viață din locuință etc.

Diagnosticul de meteorosensibilitate nu are criterii bine stabilite. Se apreciază că pentru aceasta sînt necesare următoarele condiții: posibilitatea de a presimți schimbarea vremii (această însușire urmînd a se manifesta și în spații închise), repetarea manifestărilor în condiții meteorologice asemănătoare, confirmarea prin semne clinice a manifestărilor și producerea experimentală a tulburărilor.

Meteorotropismul se manifestă îndeosebi la persoane cu anumite dezechilibre organice, cu rezistență generală diminuată, cu o slabă capacitate de adaptare la factorii externi. Dimpotrivă, persoanele viguroase din punct de vedere fizic și psihic, călite prin sport și viață în aer liber și care n-au suferit de boli organice importante nu sînt evident meteorosensibile.

Reacția organismului la factorii externi nu este identică la toți indivizii meteorosensibili. Iată cîteva clasificări. După reacția sistemului nervos: tipul A și tipul B. Tipul trofotrop, vagotonicul, de tipul A, reacționează încet la factorii fizici externi, ca și la emoții și alte efecte psihice, la atacul unor agenți infecțioși și toxine bacteriene etc. Durata perioadei de reacție se prelungește însă la tipul A mai mult decît la tipul B, unde reacția este promptă, dar se epuizează mai repede.

Alți autori împart oamenii după sensibilitatea lor la natura factorilor meteorologici în trei tipuri.

Tipul 1 este sensibil la masele calde de aer, la scăderile de presiune, la creșterea temperaturii, reducerea proporției de oxigen activ din atmosferă. Oamenii din această categorie au un anumit aspect fizic, facial, tegumente și fanere. Tensiunea arterială a acestora este de obicei scăzută, sînt predispuși la manifestări de tip vagotonic (rău de mare și de avion), la boli ale sistemului nervos vegetativ.

Tipul 2 este opus celui descris. Este sensibil la masele reci de aer, fiind predispus la boli cu caracter spastic, boli alergice și boli ale colagenului (artroze, reacții fibroase, boli vasculare periferice, astm, urticarie etc.).

Tipul 3 reprezintă o îmbinare a celor două tipuri anterioare cu posibilități de oscilație către un tip sau altul. Este în general subliniată și posibilitatea ca două tipuri reacționale opuse să apară chiar și la același individ, succesiv, condiționat de factorii meteorologici care acționează asupra sa.

Schematizarea extremă pe care au conceput-o unii autori este greu să fie recunoscută și regăsită în condițiile realității. Mulți specialiști sînt de părere că este chiar o greșeală să se considere că există astfel de tipuri constituționale.

Apropiind multe din tipuri de cele din clasificările unor savanți ca I. P. Pavlov, care acordă importanță tipurilor de sistem nervos central sau D. Danielopolu, care a subliniat tipologia bazată pe modul de reacție a sistemului nervos vegetativ, se constată că clasificările făcute de unii dintre autori nu sînt fanteziste, ci se bazează pe date științifice. În același fel, se poate face o apropiere de clasificările tipologice concepute de endocrinologi, în care predominanța unor constelații glandulare determină și un anumit mod de reacție biometeorologică, diferită de la tipuri la tipuri de oameni.

Rezultă deci, că multitudinea de elemente meteorologice, cu toată gama lor de valori și de combinații, avînd posibilitatea să acționeze asupra unei serii tot atît de mari individuale umane, cu modalități de reacție foarte diferită, dau ca rezultat infinite manifestări care nu pot fi ușor schematizate, dar care se evidențiază pe grupe mari de oameni.

Lîngă noțiunea factorului constituțional de meteorosensibilitate trebuie avut în vedere și aceea a unui teren modificat mai mult sau mai puțin patologic. Sînt expuse unor reacții intense la factorii meteorologici persoanele neantrenate la viața în aer liber, cele care au trăit în condiții „de seră", de supraartificializare și au supraapreciat călirea organismului prin sport și în condiții naturale. Prin expunerea acestor persoane în special la acțiunea brutală a unor factori meteorologici reacția lor capătă un caracter brutal, rigid, aproape de patologic. **Există autori care văd în meteorosensibilitate o consecință nocivă a civilizației,** prin îndepărtarea omului din ce în ce mai mult de legătura directă cu factorii naturali. Acest fapt nu trebuie conceput ca o evoluție fatală ci trebuie să atragă atenția asupra necesității reintegrării omului în natură, practicării unei activități fizice potrivite petrecerii vieții în aer liber.

O altă categorie de măsuri profilactice se adresează evitării, în mod temporar, a condițiilor meteorologice defavorabile pentru organism, prin punerea la adăpost a omului în condiții de mediu artificial favorabile.

Profilaxia acțiunii negative a meteorosensibilității la bolnavi prin medicamente este posibilă, dar aceasta nu trebuie făcută decît la indicația medicului.

EXERCIȚII FIZICE
PENTRU TOATE VÎRSTELE

Într-unul din numerele trecute am discutat despre silueță, oferindu-vă trei regimuri, la alegere. Se știe însă că regimul, în general un anumit fel de alimentație, nu este suficient pentru menținerea supleței. Revenim deci, prezentîndu-vă alte elemente care să ajute la realizarea unei anumite greutăți corporale, dacă nu ideale, măcar pe aproape...

EXERCIȚIUL I. — Culcat pe spate, cu brațele pe lîngă corp. Ridicarea picioarelor întinse la verticală și apoi ducerea lor peste cap pînă ce vîrfurile ating podeaua (cine poate), apoi revenire în poziția de plecare (T 1—2); ridicarea trunchiului și aplecarea lui peste picioarele întinse, cu revenire în culcat pe spate (T 3—4). Se execută pe covor **(fig. 1)** și se repetă de 8—10 ori. Cei mai

antrenați pot face exercițiul combinînd cele două mișcări: întîi ducerea picioarelor peste cap, apoi coborîrea lor concomitent cu ridicarea și aplecarea trunchiului peste picioare, după care revenirea pe spate cu ridicarea picioarelor. În această formă, exercițiul este mai greu, ajută mai mult la slăbire, la dezvoltarea musculară, la menținerea suppleței.

EXERCIȚIUL II. — Șezînd cu picioarele îndoite. Trecerea simultană a picioarelor peste un baston ținut în mîini, menținîndu-le întinse, în unghiul de 45°, revenirea la poziția de plecare **(fig. 2).**

Se poate executa în continuare de 10—15 ori. Exercițiul este un excelent stimulator al circulației periferice și tonifiant al mușchilor membrelor inferioare și abdomenului, ajută la slăbire.

EXERCIȚIUL III. — Ghemuit. Ducerea picioarelor înapoi prin săritură (T 1), revine în ghemuit tot prin săritură (T 2), trecerea picioarelor printre brațe și întinderea lor pe podea (T 3), apoi revine

în ghemuit prin săritură (T 4). Poate fi executată în continuare de 10—12 ori **(fig. 3).** Cei mai antrenați pot face exercițiul fără a se mai opri în poziția de ghemuit, trecînd direct picioarele din înapoi înainte și invers.

Exercițiul dezvoltă mușchii membrelor inferioare, ai centurii scapulare, ai abdomenului, activează intens circulația periferică și ajută la slăbit.

EXERCIȚIUL IV. — Stînd depărtat. Rotații de trunchi cu mingea în mînă (o carte) în ambele sensuri **(fig. 4).** Se

pot face 10—15 rotații schimbînd sensul la 2—3 mișcări complete pentru a nu ameți. Exercițiul mărește mobilitatea coloanei vertebrale, suppleței, tonifică mușchii trunchiului și ajută la slăbire.

EXERCIȚIUL V. — Culcat pe spate, cu brațele lateral. Executarea unor cercuri mari cu picioarele apropiate și întinse, în ambele sensuri, **(fig. 5).**

Se va executa de 5—10 ori în fiecare sens. Exercițiul este un stimulent al circulației de întoarcere, previne varicele, tonifică mușchii membrelor inferioare, abdominali și ai spatelui.

EXERCIȚIUL VI. — Pe palme, pe genunchi (cum s-ar zice „în patru labe"). Trecerea trunchiului printre brațe executînd o mișcare circulară din înapoi înainte cu trunchiul, avînd spatele în extensie **(fig. 6).** Se pot face

15—20 de mișcări în continuare. Exercițiul stimulează tonusul muscular al membrelor superioare și extensorii trunchiului, mărește mobilitatea cutiei toracice și capacitatea respiratorie.

EXERCIȚIUL VII — Culcat pe spate cu brațele lateral. Ridicarea piciorului sting întins la verticală cu coborîrea lui peste piciorul drept pînă atinge de podea în unghi de cel puțin 90° (T 1—2), revenire la poziția de plecare, întorcîndu-se pe același drum concomitent cu ridicarea piciorului drept și coborîrea lui peste stîngul (T 3—4). Se execută de 10—15 ori, în ritm viol **(fig. 7).** Pe lîngă

acționarea circulației periferice și de întoarcere, exercițiul previne și tratează varicele în forme ușoare, dezvoltă tonusul muscular al membrelor inferioare, ai abdomenului și ai spatelui.

EXERCIȚIUL VIII. — Culcat cu fața în jos, cu palmele sub umeri. Ridicarea trunchiului cu spatele în extensie cu sprijin pe genunchi și palme, brațele bine întinse, apoi revenire în poziția de plecare **(fig. 8).** Se

pot face 10—15 mișcări în continuare. Pe lîngă flotările în brațe, exercițiul contribuie la mărirea mobilității coloanei vertebrale, suppleței, tonifierea mușchilor intervertebrali și abdominali, reduce stratul adipos.

Prof. Marian FIRIMIȚĂ

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME

• DE SĂNĂTATE

BIRO FRANCISC — Abrud — jud. Alba. Din descriere aveți un astm bronșic în tratarea căruia mai încercați: În criză — efedrină — 1—3 comprimate pe zi — sau bronhodilatin — comprimate administrate sublingual (ținute sub limbă pînă se topesc) 1—3 pe zi — la intervale de 3—4 ore. După criză: asmofug cu efedrină (soluție) — din care veți lua 3 linguriță pe zi — și feniramin — R. comprimate din care veți lua 1 (un comprimat seara la culcare). — Miofilin comprimate — 3 pe zi. Regim fără sare. Este cazul de a vă adresa medicului specialist din Alba Iulia sau Cluj pentru control clinic.

IOAN COSMA — Blaj. În nevroza-anxioasă de care suferiți vă mai recomand să suprimați tutunul și băuturile alcoolice. Ca medicație: Pasinal — 3 linguriță pe zi — Vitamina B6, fiole de 5 ml în injecții intramusculare zilnice timp de 7 zile, Meclofenoxat comprimate — 3 pe zi.

GHEORGHE ROȘCA — Slatina — jud. Olt. Urmați mai departe tratamentul prescris de spital la tromboflebita de care suferiți, vă mai recomand: alindor, drageuri, 3 pe zi — sau local fenilbutazonă unguent și bandaj compresiv cu fașe elastică.

MAMA LUI RĂDUCU — Tulcea; ODETA H., Tecuci; ION BOC, Gorj; ADR. POPOVICI, Arad. Este vorba de un dezechilibru endocrin. Vă adresați numai unui medic endocrinolog, singurul în măsură să vă prescrie un tratament eficient.

SIMION ALEX., — Buc.; RADU GH. — Constanța; STINGĂ AUREL, comuna Artișoara — Timiș. Este o maladie a părului sau a pielii capului. Medicul dermatolog din policlinica de domiciliu va pune diagnosticul și vă va prescrie tratamentul necesar.

C.V. — Brașov; VIOREL IANCU — Alexandria. Cu recomandare scrisă de la policlinica din orașele de domiciliu vă veți adresa la Spitalul Colentina din București, Șos. Ștefan cel Mare, 21, intrarea prin str. Dr. Al. Grozovici nr. 1 la Clinica de dermatologie.

CORNELIA D. — Azuga. Este o eventrație după multiplele operații ce i s-au făcut. Medicul chirurg va decide dacă este cazul de intervenție chirurgicală sau de a purta o centură, care să-i susțină abdomenul.

STELIANA POPESCU — București. Adresa cerută — Laboratorul Policlinicii cu plată nr. 4, str. Zece-mese nr. 22 — unde veți cere analiza bacteriologică a secreției și sedimentului urinar.

N. V. LUNCANI — Cluj. Încercați și un tratament cu Folcisteina—V, o fiolă la 2 zile în injecții intramusculare. Veți face 3 (trei) serii a cîte 15 injecții fiecare, cu o pauză de 5 (cinci) zile între fiecare serie — Vitamina B^6 comprimate cîte 2 pe zi timp de 7 zile și Pasinal: 2—3 linguriță pe zi. Evitați tutunul și băuturile alcoolice. Faceți gimnastică dimineața și seara și plimbări în aer liber.

Dr. G. ALESSEANU

• JURIDICE

PETRE GIURGEA — Ploiești. Adresați-vă organului de pensii care vă plătește pensia, comunicîndu-i unitatea la care lucrați și data de la care v-ați angajat. Dv. puteți cumula pensia cu salariul numai dacă ați împlinit vîrsta de 62 ani și aveți o vechime în muncă de cel puțin 25 de ani.

MIHAI MATEI — Brașov. Dacă fosta soție a născut un copil de care n-ați știut pînă acum și pretindeți că nu este fiul dv, adresați-vă judecătoriei cu acțiune în tăgada paternității. Termenul în care trebuie să introduceți această acțiune este de șase luni de la data cînd ați aflat de nașterea copilului.

N. ANGHELESCU

• DE ÎNVĂȚĂMÎNT

VICTORIA IONESCU — Galați. Vă puteți continua studiile universitare dacă v-ați îndeplinit stagiul de trei ani la catedră și dacă aveți avizul școlii unde funcționați. În afară de aceasta, este nevoie să promovați unele examene ale cărei cursuri vreți să le urmați.

MARIN ȘCOLNIC — Slatina. La politehnica din București există facultatea care vă interesează. Cercetați broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1974" care va apare nu peste mult timp.

VERONICA NICOLAE — București. Vă puteți prezenta și anul acesta la concursul de admitere. Nu există nici un impediment.

C. ȘERBAN

• HORTICOLE

IOANA IFTICHI — Pitești. Tăierea pentru formarea coroanei la pomii plantați în primăvară se face în funcție de tipul de coroană ales.

Pentru merii și perii altoiți pe portaltoi sălbatici, se poate forma coroana piramidă etajată rărită (2 etaje distanțate între ele la 0,75 — 1,5 m). Fiecare etaj este format din trei ramuri principale pe care se lasă ramuri de ordinul II, de o parte și de alta, la distanțe de 50—60 cm).

În acest caz, tăierea pomilor după plantare se face astfel: se aleg trei ramuri, plus axul. Este bine ca punctele de plecare a celor trei ramuri să nu fie prea apropiate, ci la o distanță de 7 — 15 cm.

Urmează scurtarea ramurilor: cea mai slabă se scurtează la 35 — 40 cm, iar celelalte două se taie în așa fel încît vîrfurile tuturor să se afle în același plan orizontal. Tăierea se face deasupra unui mugure aflat spre exteriorul coroanei. Se scurtează și axul cu 20—25 cm mai sus de nivelul primului etaj.

La cais și piersic se formează coroana în formă de vas, adică numai cu un etaj bazal format din cele trei ramuri principale (fără ax).

ILIE HRESTIC — Rm. Vîlcea. Cultivați de cîțiva ani în apartament un crin care nu formează în pămînt bulbi și doriți să știți denumirea plantei, modul de înmulțire și îngrijirile necesare. Planta se numește crinul roșu (Clivia) formînd pe tija florală, numeroase flori portocalii, foarte frumoase, grupate în buchete. Într-adevăr, în pămînt, acest crin nu formează bulbi, ci are rădăcini cărnoase.

Planta se înmulțește prin semințe (împreună cu fructul) care trebuie semănate imediat după recoltare, într-un pămînt nisipos și la adîncime mică, deoarece altfel putrezesc. Un alt mod de înmulțire este prin drajoni (puii mici care apar la baza plantei).

Dintre lucrările de îngrijire vă recomandăm:

În timpul verii, planta se ține la fereastră sau în grădină la semiumbră, se udă abundent și i se dau îngrășăminte odată la 10 zile.

Începînd din luna septembrie, planta se introduce în apartament, udîndu-se puțin pentru a intra în repaus. După înflorire, odată la 2 — 3 ani, se face transplantarea într-un amestec de pămînt format din două părți pămînt de grădină, o parte pămînt de frunze, o parte mraniță și puțin nisip. Din cînd în cînd, frunzele se spală pe ambele fețe cu apă călduță.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

AMINTIM CITITORILOR

că răspunsurile la întrebările publicate în nr. 854 al revistei (Sondaj) pot fi trimise la redacție pînă la 16 martie

Aeidocop

VĂ E TEAMĂ SĂ MERGEȚI LA DENTIST?

Să recunoaștem cu toată sinceritatea că numai gîndul la un tratament la dinți ne înfioară. Chiar dacă nu ne e chiar teamă, emoția nu ne părăsește nici pe drumul către dentist, nici pe scaunul binecunoscut al stomatologului.

Psihologi ai clinicii universitare din Hamburg, Eppendorf, au încercat să explice copiilor între 8 și 15 ani, prin discuții, prin informări întregul tratament care nu poate fi făcut decît cu asentimentul pacienților. Cunoașterea ritmului tratamentului, a aparatelor, obișnuința cu zgomotele determină, după trei săptămîni de „program psihologic", dezvățul de teama de a merge la dentist.

PĂPUȘILE ȘI ISTORIA

150 de păpuși diferite, din antichitate și pînă în zilele noastre pot dărui clipe de adevărată desfătare. Este părerea vizitatorilor unei expoziții de acest gen, deschisă la muzeul Roybet Fould din Courbevoie (Franța). Cei mici și cei mari au fost deopotrivă de încîntați de păpușile grecești din pămînt ars, de cele egiptene din os și fildeș, de păpușile Renașterii, executate din cîrpe umplute cu talaș, dar foarte somptuos îmbrăcate, cele din 1870 sau primele păpuși de gen masculin din 1900...

MEREU ACTUAL

Stilul „trench" nu se demodează. Mai dispare el, discret, dar tot așa discret reapare. Și se impune. Acest pardesiu din tweed, croit raglan, cu clape la mineci, gulerul mult mai mare ca revere le și dublura de o culoare contrastantă este iarăși foarte modern.

Măsuță cu multiple întrebuințări

Cum vi se pare? Destul de elegantă, nu? Este o măsuță cu multiple întrebuințări. Se compune dintr-o tăblie cu latura de 114 cm și o cutie ale cărei dimensiuni sînt: 34 cm înălțime și 50 cm lățime. Tăblia trebuie fixată de cutie, iar dedesubt, se pot așeza patru rotițe care să o facă ușor deplasabilă. Poate fi măsuță jardinieră, bar rulant sau chiar discotecă. Fără îndoială, este doar un model. Nu vi-l oferim pentru a-l realiza neapărat singuri. Dar dacă sînteți îndemînateci...

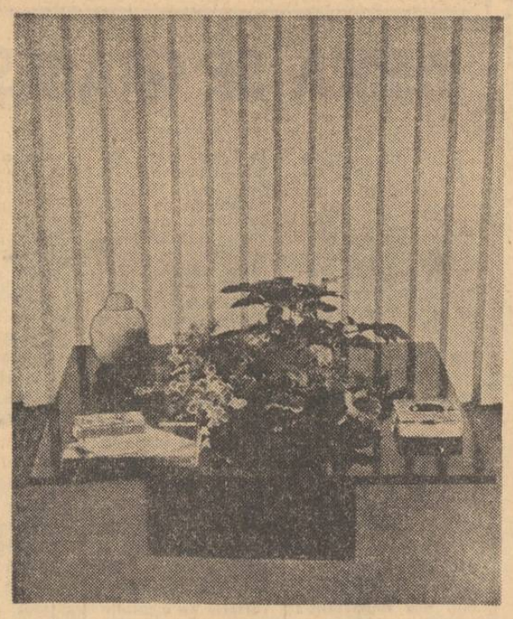

VĂ PLACE OREZUL?

CÎTEVA REȚETE DE SEZON

Cremă de orez

100 g orez, 1/3 l apă, 2 l de zeamă limpede de carne sau apă, 1—2 gălbenușuri, 1—2 linguri de smîntînă, la dorință 50 g unt, pătrunjel verde mărunt tăiat, sare, piper.

Clătiți repede orezul și puneți-l la fiert cu ½ l de apă rece și o linguriță de sare. Amestecați ușor, așa încît boabele de orez să plutească liber. Focul trebuie să fie iute pînă la primul clocot. Faceți apoi flacăra mică și lăsați orezul să fiarbă încet pînă înfloresțe bobul. Pasați. Subțiați pasta obținută, turnînd deasupra cantității mici de supă sau apă clocotită. După ce ați încorporat tot lichidul, dregeți supa cu gălbenușuri bătute cu smîntînă. Sărați, piperați. Presărați o lingură de pătrunjel verde tocat. Supa dv. va fi mai gustoasă și mai hrănitoare dacă veți pune în ea și puțin unt proaspăt, mai ales dacă ați folosit apă în loc de zeamă de carne.

Supa poate fi servită: a) cu cuburi de pîine rumenite în cuptor sau în tigaie (cu unt); b) cu 100 g de ciuperci tăiate în lamele și înăbușite; c) acrită cu zeama de la ½ lămîie.

Puteți prepara supa fără s-o pasați: Spălați orezul și puneți-l în oală împreună cu untul. Turnați deasupra 2 l de apă clocotită sărată. Lăsați să fiarbă pe foc mic 45 de minute. Dregeți cu smîntînă bătută cu ou.

Altfel de supă cu orez

2 l de apă, 100 g orez, o ceapă, 2 morcovi, o țelină mică, o rădăcină de pătrunjel, o lingură de pătrunjel verde mărunt tăiat, sare, piper, 50 g unt.

Puneți într-o oală legumele curățate și tăiate în bucăți. Acoperiți cu apă. Sărați, piperați. Lăsați pe foc mic să fiarbă o oră. Într-o oală de fiert sub presiune durata se reduce la 15 minute. Pasați legumele fierte. Spălați orezul și puneți-l la fiert în crema de legume. Lăsați-l să fiarbă 30 de minute. Luați de pe foc. Adăugați untul. Presărați verdeața. Serviți fierbinte.

Primăvara puteți adăuga în această supă o mînă bună de măcriș, pe care îl veți fierbe odată cu legumele.

Rizoto milanez

O ceapă mărunt tăiată, 50 g unt sau margarină, 200 g șuncă fiartă, 200 g orez, cimbru, dafin, ½ l de zeamă de carne sau apă clocotită, o lingură de bulion de roșii, sare, piper, 100 g cașcaval ras.

Într-un vas, de preferat de Jena, puneți la rumenit, în unt sau margarină, ceapa mărunt tăiată. Presărați puțin cimbru fărîmițat și o foaie de dafin bine pisată. Adăugați șunca tăiată fideluță, apoi orezul spălat și scurs. Lăsați 3—4 minute pe foc potrivit. Amestecați ca să nu se prindă de fund. Turnați deasupra apa sau zeama de carne clocotită și în care ați desfăcut bulionul. Sărați, piperați. De îndată ce dă în clocot, micșorați flacăra și lăsați să fiarbă încet 20 de minute. Luați de pe foc. Presărați deasupra cașcavalul ras și aduceți orezul la masă în vasul în care l-ați preparat. Vasul de Jena e mai aspectuos și avînd fundul gros, orezul nu riscă să se prindă.

Crap pe orez

Un crap de 1 kg—1,500 kg, 250 g orez, 2—3 cepe, 1 dl de vin alb sec, 2 dl de ulei, sare, piper.

Curățați și spălați bine crapul. Despicați-l, de-a lungul șirei spinării, în două jumătăți. Fiecare jumătate tăiați-o în bucăți late de 3—4 degete. Sărați-le. Lăsați-le să aștepte. Între timp topiți în ulei ceapa mărunt tăiată. Cînd devine sticloasă, adăugați orezul și lăsați-l să se prăjească puțin pînă capătă o culoare galben-roșiatică. Turnați atîta apă cît să acopere bine orezul. După ce a fiert 10 minute așezați-l într-o tavă. Puneți deasupra bucățile de pește; stropiți-le cu vin, piperați-le. Dați tava la cuptor cu foc potrivit și încălziț din timp.

Ca orezul să nu se usuce, adăugați din timp în timp cîteva linguri de apă. Cînd peștele s-a rumenit, scoateți tava din cuptor. Serviți fierbinte.

Puteți îmbunătăți gustul mîncării amestecînd orezul cu 150—200 g ciuperci mărunt tăiate, înăbușite în ulei și adăugate înainte de a așeza peștele.

O ceașcă de smîntînă turnată peste orez, puțin înainte de a scoate tava din cuptor, îi va da și ea un gust mai bun. Înlocuind uleiul cu unt ridicați de asemenea calitatea preparatului (dar și costul lui).

Așezați peștele în mijlocul unui platou, înconjurați-l cu o coroană de orez, pe care veți pune din loc în loc cîte o rămurică de pătrunjel verde. E de mult știut că o mîncare frumos prezentată e mai bună.

Pui fript cu garnitură de orez

Un pui, o ceapă, 50 g unt sau margarină, 500 g mazăre boabe conservată, 200 g orez, sare, piper, un praf de zahăr.

Frigeți puiul în cuptor, stropindu-l cu unt sau margarină. Cînd e rumenit scoateți-l din tavă și păstrați-l la cald. Tăiați ceapa și lăsați-o să se rumenească în sosul de la friptură, sos pe care trebuie să aveți grijă să nu se ardă în timpul friptului. Adăugați mazărea bine scursă și orezul, fiert în prealabil într-un litru de apă cu sare. Amestecați totul bine. Serviți fiecare porție de pui cu un bulgăre de orez. Ca să capete această formă, umpleți cu orez un polonic sau o ceașcă, îndesați-l și răsturnați-l imediat pe farfurie.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Decada mărțișorului

27 II — 8 III

Tradiționalul mărțișor, simbol al primăverii, aduce și mai multă bucurie cînd însoțește un cadou util. MAGAZINELE COOPERATIVELOR DE CONSUM vă invită să alegeți, după preferințe, dintr-un bogat sortiment de produse cosmetice și de parfumerie, tricotaje, lenjerie fină, bibelouri, marochinărie etc.

(5790)

SCRISOARE DESCHISĂ CĂTRE O MAMĂ

de Mihai STOIAN

„Stimate curier,

Am ezitat mult pînă m-am hotărît să vă scriu, asta din dorința de a nu vă răpi timpul și cu scrisoarea mea. Dar durerea ce mă apasă și pe care o port în suflet, m-a determinat să aștern pe hîrtie următoarele :

Mă numesc Maricica Abalașei și sînt domiciliată în satul Boureni, com. Moțca, județul Iași. M-am născut în satul Osoi, comuna Comarna (același județ). Aveam părinți buni ce mă iubeau mult. Mama era casnică, tot timpul și l-a dedicat creșterii și educării mele. N-am avut să le reproșez nimic, niciodată, nici măcar în sinea mea.

Într-o zi, eram eam de 10—12 ani, o binevoitoare îmi spune că eu nu sînt fata lor. Eu n-am crezut asta atunci și nici n-am dat importanță la cele auzite, ca mai tîrziu să mă conving de adevăr, că așa era, nu din comportările părinților mei, care erau la fel de buni ca mai înainte, și nici eu nu le-am dat de înțeles că aș ști ceva. Am urmat cursurile unei școli profesionale de meserii, cu durata de școlarizare de trei ani, în Pașcani, pe care le-am terminat în anul 1962, am fost pe post de bibliotecară în comuna Vînători, jud. Iași. În decembrie 1962 m-am căsătorit cu un băiat din Boureni, muncitor calificat la Uzina mecanică Pașcani, am dat viață la doi copii, o fetiță și un băiețel. Cu toții eram fericiți, ne simțeam bine.

Tatăl meu, Diaconu Constantin, care are acum 62 de ani, în 1972 a ieșit la pensie și eram toată familia acasă. După puțin timp de la venirea tatei acasă, mama s-a îmbolnăvit grav, părăsindu-ne pentru totdeauna, lăsîndu-ne cu inimile sfîșiate de durere. Cînd era pe patul de suferință stăteam lîngă ea și simțeam că, parcă, vrea să-mi mărturisească ceva, dar nu a reușit, a închis ochii cu gîndul că eu nu știu adevărul, că nu știu că nu-s fiica lor adevărată. Pentru mine a fost o mamă adevărată care ne-a iubit nespus de mult pe toți, îi vom păstra o vie amintire întreaga viață... Și, într-o zi, tata îmi mărturisește tot adevărul, îmi spune că ei m-au înfiat, iar mama ce mi-a dat viață ar fi pe undeva în județul Arad, și că eu aș mai avea o soră în Osoi. Mă sfătuiesc cu soțul meu și, în ianuarie 1973, mă duc la Osoi, mă regăsesc cu surioara mea (Tașmac Valeria) de la care am aflat adresa mamei. Întorcîndu-mă acasă îi scriu mamei o scrisoare și-i trimit și o fotografie cu noi toți, manifestîndu-mi, în tot cuprinsul acelei scrisori, dorința puternică de a o cunoaște. Nu primesc nici un răspuns, la fel nu primește nici sora mea care, pînă la a nu mă cunoaște, purta corespondență cu mama. Și iată, amîndouă nici un semn de viață de la mama !

Am hotărît, totuși, cu soțul meu, să-i facem o vizită, chiar dacă ea n-o dorește. Așteptam acel timp cu mare nerăbdare, cînd, deodată, o groaznică lovitură s-a abătut din nou asupra familiei noastre. În ziua de 10 septembrie 1973, la numai nouă luni de la dispariția mamei (adoptive), soțul meu (Abalașei Petrică) își găsește sfîrșitul într-un accident de motocicletă, în timp ce se întorcea de la serviciu, acasă. De atunci, vă rog să mă credeți, bucurii nu mai există pentru mine. Trăiesc și muncesc numai pentru a-mi crește și educa copiii rămași orfani la o vîrstă la care nu-și dau încă seama de situația în care ne aflăm (6 și 8 ani). Mă străduiesc cît pot ca ei să nu-i simtă lipsa, nici durerea ce a pus stăpînire pe noi, caut să le fiu și mamă, și tată, în același timp.

Deși amărîtă, sau poate tocmai de aceea, îi scriu iarăși mamei, mărturisindu-i nenorocirea ce s-a abătut asupra mea. Nu i-am cerut nimic, doar să-mi scrie, să știu de la ea că există, că există și pentru mine, i-am spus că n-am nevoie de vreun ajutor material, că am de toate, numai bucuriile îmi lipsesc. Nădăjduiam să primesc în sfîrșit un răspuns, acesta a întîrziat și, pînă la urmă, a apărut. Cu ochii plini de lacrimi, tremurînd de emoție și nerăbdare, am deschis plicul — și, ce aprigă și amarnică durere ! Plicul mult-așteptat de mine conținea scrisoarea mea anulată cu culoare maro (din colț în colț) și, într-unul din colțuri, sta scris : „Căutați-vă de traia voastră" (cu sens de „traiul" — n.n.). Iată ce cuvinte a găsit pentru mine mama care (fie și păcătuind) mi-a dat viață. Deci, așa cum n-a vrut să știe nimic despre mine pînă acum, că mai există și că trec prin clipe de grea încercare (la 29 de ani ce-i am), nu vrea să știe nici acum, deși eu așteptam de la ea un cuvînt — nu mai mult — de mîngîiere. Repet că n-am apelat la ea din alte motive, ci crezînd că voi avea o înțelegere sufletească din partea ei. Știu că își are familia ei, de care — normal — e legată, dar cu ce aș putea eu să contribui la destrămarea acesteia ? De fapt, dacă stau și mă gîndesc bine, nici n-aș fi încercat, vreodată, s-o văd, fără ca ea s-o fi dorit ca și mine.

De aceea v-am scris, poate e-așa, aflînd — negru pe alb într-un „curier", deci public — că n-am să-i cer nimic, niciodată, doar puțină afecțiune — își va schimba părerea. Numele mamei : Elena Iuhasz Nagy.

Cu stimă,

MARICICA ABALAȘEI"

Mult stimată Maricica Abalașei, strigătul dumitale de durere, nevoia chinuitoare de a-ți regăsi mama, m-au convins să reproduc scrisoarea în întregime. Prea multe comentarii n-am de făcut ; căci ar fi timpul să înțeleagă (și să simtă !) măcar acum, că respingerea, și încă brutală, a chemării propriului copil (care, într-un fel sau altul îi strigă : „Mamă ! Mamă, am nevoie de tine, de afecțiunea ta, de zîmbetul tău, de bunăvoința ta") este egală poate cu cea mai rușinoasă faptă de pe lume... Și ce păcat, ce trist ar fi să nu înțeleagă asta nici acum ! Desigur, într-o familie constituită de mult, cum este cea a ei, lucrurile pot fi complicate, cine știe ce „discuții" (desigur fără temei serios) se nasc, însă, în astfel de situații, cînd propriul copil te strigă MAMĂ ! Dar ai tu, născătoarea copilului, dreptul (sufletesc) de a-i întoarce spatele ? (ce idee oribilă), de parcă n-ar fi ajuns să returneze scrisoarea : linii maro care-ți tăiau scrisul — nu vreau să „literaturizez", ar fi penibil, însă, zău, echivalau cu crestăturile pe care un cuțit le lasă în dreptul inimii cuiva... Orice „risc" (familial) al mamei dumitale nu justifică nici replica scrisă, nici purtarea ei. Probabil că o anumită teamă de complicații, sau o anumită... comoditate (a mers și așa pînă acum, fără mine, o să meargă și de acum încolo), sau — așa cum subliniezi — grija ca nu cumva, intrînd în dialog, să-și asume și ceva obligații materiale în plus... Dincolo de toate cele petrocute pînă acum, și peste care — amîndouă, mama și fiica — va trebui, oricum, să treceți cu buretele, oricît ar fi de dificil la început, un lucru rămîne limpede, adevărat (și mă adresez, în mod special, Elenei Iuhasz Nagy) :

— Cineva strigă *Mamă !* De ce întoarceți capul, în loc să-i întindeți, cu dragoste, amîndouă mîinile ?

Aștept vești bune, fireștl !

CURIER SĂPTAMÎNAL

PROGNOZĂ METEOROLOGICĂ PE LUNA MARTIE 1974

prezentată de Dumitru BACINSCHI

director adjunct științific al Institutului de meteorologie și hidrologie

Cea de-a doua lună a anului 1974 se înscrie, în analele meteorologice ca o lună mai degrabă primăvăratică decît de iarnă, chiar dacă după unele păreri formulate încă din toamnă, iarna de anul acesta ar fi trebuit să fie mai aspră. La sfîrșitul prognozei noastre, formulată pentru această lună, spuneam la general că ea va fi ceva mai caldă ca de obicei și s-a confirmat. Întrevedeam intervalul cel mai rece între 14 și 22 cînd vîntul tare și ninsoarea ar fi trebuit să fie prezente dar... nu s-a confirmat.

În rest, pentru celelalte intervale, apreciem că prognoza noastră a fost multumitoare, calificativ pe care, cu îngăduința dv., l-aș acorda prognozei pentru întreaga lună, ținînd seama și de aprecierile făcute asupra regimului pluviometric.

Luna martie, luna mărțișoarelor și luna de debut a primăverii... astronomice, suscită din punct de vedere meteorologic mult interes. **Din aprecierile noastre meteorologice se pare că primele două decade ale lunii vor fi mai răcoroase iar ultimele zece zile ale lunii vor fi mai calde. Precipitațiile ce se vor înregistra vor oscila, cantitativ, în jurul valorilor normale.**

Cîteva intervale caracteristice :

2—6 MARTIE : Cerul variabil la început, va fi în general noros în ultimele zile cînd se vor semnala și precipitații locale. Vînt cu usoare intensificări la începutul intervalului. Temperaturi minime între —7 și +3 grade iar cele maxime între —2 și +8 grade.

7—12 MARTIE : Vreme în răcire. Lapoviță și ninsoare în Cîmpia Dunării și zona de munte și mai locale în rest. Vînt moderat cu intensificări pînă la tare. Temperaturi minime sub 0 grade în general iar în nordul Moldovei și estul Transilvaniei sub —10 grade. Temperaturile maxime nu vor depăși 4—6 grade.

13—17 MARTIE : Vreme relativ umedă. Temporar precipitații, mai ales în a doua parte a intervalului. Temperatura aerului va crește ușor. Local ceață, seara și dimineața.

18—22 MARTIE : Vremea se încălzește în toate regiunile țării. Precipitații locale sub formă de burniță și ploaie. Seara și dimineața ceață. Temperaturile minime vor fi cuprinse între —4 și +6 grade iar cele maxime între 4 și 14 grade.

23—27 MARTIE : Vreme ușor instabilă, cerul alternînd între înnourări și înseninări trecătoare. Ploi de scurtă durată. În munți va ninge. Temperatura aerului va crește ușor.

28—31 MARTIE : Vreme în general caldă. Averse locale de ploaie și descărcări electrice, mai ales după amiaza. Temperaturi minime pînă la +10 grade iar valorile maxime vor atinge și +20 grade. În nordul țării brumă locală.

REZULTATELE CONCURSULUI „VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE"

În urma trierii buletinelor sosite la redacție și a tragerii la sorți, iată numele cîștigătorilor premiilor concursului nostru, inițiat anul trecut :

PREMIUL I, în valoare de 1 000 lei : prof. Mariana Ianoș, comuna Pogoanele, jud. Buzău.

PREMIUL II, în valoare de 600 lei : Vlăduț Marian, Sibiu.

PREMIUL III, în valoare de 300 lei : Necula Mihail, comuna Domnești, jud. Argeș.

MENȚIUNEA I, în valoare de 250 lei : Otilia Niță, Ploiești, jud. Prahova.

MENȚIUNEA II, în valoare de 200 lei : Lucia Iliescu, București.

MENȚIUNEA III, în valoare de 150 de lei : Ioan Pop-Coman, Oradea.

În afară de aceste premii și mențiuni, au obținut, conform regulamentului concursului, cîte un abonament pe șase luni la revista „Magazin" următorii cititori : **1) Kolea Kureliuk,** satul Mărițeia comuna Dărmănești, jud. Suceava ; 2) **Doroș Liviu,** Brăila ; 3) **Andriescu Ion,** Fălticeni, jud. Suceava ; 4) **Simionescu M. Cristian** Brăila ; 5) **Adorjani Zoltan,** comuna Pănet, jud. Mureș ; 6) **Zainea Petru-Mugur,** Călărași, jud. Ialomița.

Iată în continuare cititorii care au trimis răspunsuri corecte, mai mult sau mai puțin numeroase, dar care, din păcate, nefiind favorizați de zeița Fortuna, nu au obținut nici o clasificare: **Doroș Valeria,** Brăila ; **Buzilă P. Marian Sorin,** București ; **Bartha Vasile,** Ocna Mureș, jud. Alba ; **Merdariu Ioan,** comuna Buciumeni, jud. Dîmbovița ; **Ioniță Salomeia,** București, **Dr. T. A. Rotaru,** Solca, jud. Suceava, **Dragomirescu Christache,** Roșiorii de Vede, jud. Teleorman ; **Feflea Ioan,** Beiuș, jud. Bihor; **Ing. Natain Ioan,** București ; **Arventi Radu,** București ; **Antoniu Haralambie,** București ; **Ileana Diaconescu,** București, **Stan Cristian** București ; **Cîrstea Ion,** Chitila ; **Duval Victor,** Bicaz, jud. Neamț ; **Paraschiva Coroi,** București; **Sîrbu I. Eremia,** București; **Emil Iliescu,** București ; **Luminița-Roxana Ciumber,** Pitești, jud. Argeș ; **Mihaela Merluță,** București : **Artemiza Dosoftei,** Brăila ; **Oprișan Paul,** București ; **Dode V. Anton,** comuna Modelu, jud. Ialomița ; **Ghemeș Romul,** Cîmpia Turzii, jud. Cluj ; **Carmen Cigleneanu,** București; **Petru Suciu,** Turda, jud. Cluj; **Cristina Mirel,** Cîmpina, jud. Prahova; **Danielescu Mihai** București.

Cîștigătorii concursului vor primi premiile prin poștă. În acest scop îi rugăm să trimită redacției, urgent, cîte un plic sau o carte poștală, reconfirmînd adresa existentă pe plicurile trimise la concurs. Expedierea premiilor se va face după primirea acestor scrisori.

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Piezoelectricitatea

Prin comprimarea într-un anumit mod a unor lamele, tăiate din unele cristale după direcții geometrice bine determinate, apar pe suprafețele acestora sarcini electrice, ce pot fi colecționate de doi electrozi, aplicați pe suprafețele respective. Fenomenul se numește „efect piezoelectric" și se manifestă la multe cristale, din care unele naturale, cum sînt cuarțul, turmalina etc., iar altele, artificiale, ca sarea Siegnette (tartratul dublu de sodiu și potasiu), titanatul de bariu etc. Prin „piezoelectricitate" se înțelege obținerea electricității cu ajutorul „efectului piezoelectric". Cuvîntul „piezo" este de origine grecească, și înseamnă „a apăsa", exprimîndu-se astfel însuși modul de obținere a electricității, cu ajutorul cristalelor. Pentru iubitorii de muzică, este poate bine să se știe că multe microfoane și doze pentru redarea discurilor de gramofon funcționează datorită „efectului piezoelectric".

Din istoria olimpiadelor

1. Cel mai renumit atlet din antichitate, care a depășit la Olimpiade toate recordurile existente pînă la el, a fost Milon din Cretona.

2. Prima femeie care a participat în Grecia antică la Olimpiade, în pofida faptului că femeile riscau pedeapsa cu moartea, chiar dacă participau numai ca spectatoare, a fost o nobilă cu numele „Ferenice". Întîmplarea s-a petrecut în anul 396 î.e.n. Ea s-a travestit în bărbat, dîndu-se drept antrenorul fiului său „Pisirod". A pătruns pe stadionul olimpic și a asistat chiar la una din olimpiade. Datorită unei greșeli pe care a comis-o, a fost descoperită dar nu i s-a aplicat nici o pedeapsă, întrucît aparținea nobilimii din Atena iar pe de altă parte, pentru că adusese unele servicii locuitorilor acestui oraș.

3. Împăratul roman Teodosiu, în anul 393 e.n., a suprimat jocurile olimpice, considerîndu-le un cult păgîn, deci neconforme cu dogmele religioase.

Ing. Liviu MACOVEANU

REBUS CULORI

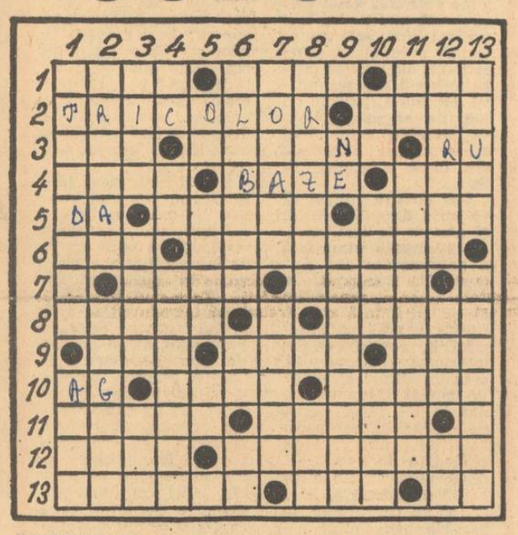

ORIZONTAL : 1) Roșu... — Galben — și Albastru ; 2) Roșu galben și albastru — Roșii, de cimp ; 3) Cu aspect de iod — Joc de culori — Negru pe spate ! 4) Lina împletită ! — Albăstresc hîrtia roșie de turnesol — Alb ca laptele ; 5) Daltonist din naștere ! — Cafenie la culoare — Verde persistent (pl.) ; 6) Scot peri albi — Proba de culoare ; 7) Albe la table — Din nou... ; 8) Albe flori la sărbători (sing.) — Galbene la vedere, și acre ; 9) Albă ca zăpada — Cu pene negre — Șters într-o parte ! 10) Argint (simb.) — Plumburiii toamnelor tîrzii — Referitor la apartenența unui popor. 11) Verde pe lac — Vin de la țară (sing.) ; 12) La marginea Făgărașului ! — Plantă ierbacee cu floarea de culoare roz (pl.) ; 13) Galbenă ca ceara — Miez de pască ! — Colorat pe margine !

VERTICAL : 1) Roșu galben și albastru — Negru din naștere ; 2) Alb... cît un munte — Pisicuța cu părul alb mătăsos ; 3) Plantă cu flori albe sau trandafirii — Cu pînzele albe pe albastrele cărări — Galben la față ! 4) 1 ;4 puncte ! — Albe cu galben la mijloc ! — Negru dar nu tăciune (pl) ; 5) Briu... brodat !!! — Față proaspăt bărbierită — Roz închis ; 6) Albe și roșii pe artere de circulație — Semicrem ! — Flori de mărgăritar ! 7) „Roșu și negru" (pl.) — Cu unghia albă ; 8) Jocuri de culori — Îngălbenită pe margine ! 9) Negri fără culoare ! — Galben la ochi ; 10) Maro pus fără măsură ! — Roșie foc — Cu fesul roșu ; 11) Cafeniu deschis ! — Virare în sens dublu (pl.) ; 12) Albe ca varul, prind viață pe întuneric — Încep irizările ! — Cală ! 13) Cu motive decorative de culori — Nu bate la ochi ;

Marcel I. NICOLIN

Cuvinte rare : IOT, OIȚĂ.

MĂRȚIȘOR

ORIZONTAL : 1) Sărbătorită a zilelor lui martie — Mărțișorul cu noroc, 2) Va primi desigur un mărțișor. — Clopoțel poetic... din primăvară ! 3) Inel arhitectonic... întors ! — Întîi... pentru ea ! 4) Mascotă de martie... — ...fără foi ! 5) Ca mărgelele pe ață ; 6) Izvor de sănătate — Semne spre aducere aminte ! 7) Coadă la mărțișoare (așa să fie ?) — El e cel visat ; 8) Mereu... întîi — Mușul pe care-l alungă cocoșul. — Rimă muzicală la mărțișoare ; 9) Soarele... din primăvară ! — Țara viselor — Un pieptăne și-un teu ! 10) Omul faptelor deosebite — Cadru de familie ; 11) Mărțișoarele dragostei. — Albastru de primăvară ;

VERTICAL : 1) Flori alese pentru întîlnirile de azi ; 2) Mărțișoarele inimii. — Mărțișoarele înaripate ale primăverii ; 3) Mărțișoare pufoase pe ramuri. — Colțul drept al medalionului ! 4) Prinde mărțișorul... — ... și-l leagă — Galben mărțișor de puf ; 5) Un sprijin necesar — Primește mărțișoare ; 6) Un fir albastru simbolic — Zi de mărțișor ; 7) Coadă la flori ! — Prima... vară (pl.) ; 8) Darul sincer al inimii — Un cuvînt care ascunde multe ; 9) Una la început de martie ! ! — Luna mărțișorului ; 10) Curea ! — Semne de dragoste statornică — 1 ; 3 martie !

Mircea GUJA

Cuvinte rare : ROT, RA.

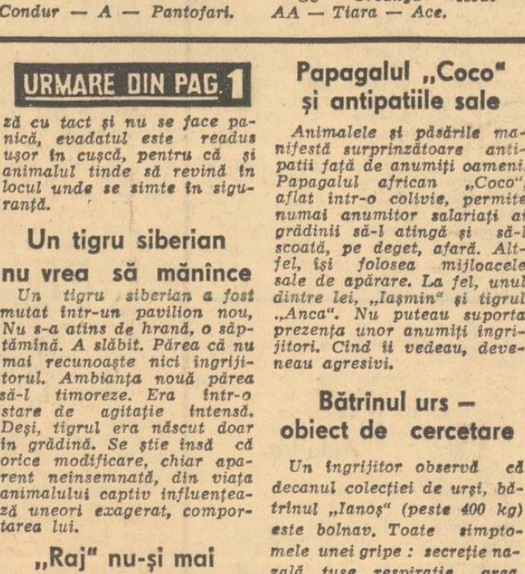

DEZLEGĂRILE JOCURILOR APĂRUTE ÎN NUMĂRUL TRECUT

ÎNCĂLȚĂMINTE

ORIZONTAL: Școlari — Apa — Sabot — Motan — Lic — Cipici — Ata — Toni — Am — Sula — Senila — Ena — Otic — Il — Mi — Pru — Aste — E — Crema — AA — Noroi — Gin — G — Efeb — Condur — A — Pantofari.

RAMURI

ORIZONTAL: Iasc — Arghezi — Ram — Eminescu — Idoli — M — Re — I — Mono — Tarani — IV — Brațe — Ist — Ees — Ec — Vinci — Aula — Lin — An — Insi — Rascote — Au — Vlăstar — R — S — Fruntaș — Ce — Creangă — Acut — AA — Tiara — Ace.

ANDO

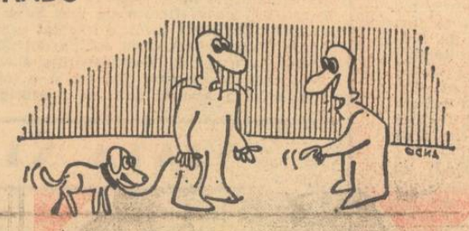

— De ce nu-i pui botniță ?
— Nu pot, mă mușcă !!!

Viorel SANDU

— Ați putea fi și mai economi : am vizitat cîteva baruri și cafeaua noastră e încă tare față de ceea ce se servește acolo !!!

— Materialele ??!! Da, sînt acoperite !!!

ÎNTREPRINDEREA DE TURISM HOTELURI ȘI RESTAURANTE BUCUREȘTI, în colaborare cu O.J.T. — BRAȘOV, vă invită la „CARNAVALUL MĂRȚIȘORULUI" organizat la PREDEAL între 2—3 martie 1974

Programul cuprinde:
— jocuri de artificii
— demonstrații de schi pe pîrtia Clăbucetului — iluminată ;
— concurs de frumusețe „MISS CARNAVAL"
— Tombolă! Surprize! Dans! Veselie! La carnaval!

Rețineri de locuri, înscrieri și informații la filialele de turism din cal. Victoriei 100 și b-dul Republicii nr. 68 — telefon 15 74 11 — 14 08 00.

(5779)

URMARE DIN PAG. 1

ză cu tact și nu se face panică, evadatul este readus ușor în cușcă, pentru că și animalul tinde să revină în locul unde se simte în siguranță.

Un tigru siberian nu vrea să mănînce

Un tigru siberian a fost mutat într-un pavilion nou, Nu s-a atins de hrană, o săptămînă. A slăbit. Părea că nu mai recunoaște nici îngrijitorul. Ambianța nouă părea să-l timoreze. Era într-o stare de agitație intensă. Deși, tigrul era născut doar în grădină. Se știe însă că orice modificare, chiar aparent neînsemnată, din viața animalului captiv influențează uneori exagerat, comportarea lui.

„Raj" nu-și mai recunoaște îngrijitorul

De cînd se află la Grădina Zoologică, elefantul „Raj" s-a întîlnit cu același îngrijitor, îmbrăcat cu aceeași salopetă. Într-o zi, îngrijitorul a îmbrăcat o salopetă nouă. Elefantul a devenit furios și l-a alungat cu trompa. A acceptat însă alt îngrijitor, îmbrăcat cu salopeta cu care se obișnuise. Bineînțeles, după ce a pipăit-o cu trompa, îndelung. Se spune că se creează o comuniune între om și animal, cînd îngrijitorul rămîne același.

Papagalul „Coco" și antipatiile sale

Animalele și păsările manifestă surprinzătoare antipatii față de anumiți oameni. Papagalul african „Coco", aflat într-o colivie, permite numai anumitor salariați ai grădinii să-l atingă și să-l scoată, pe deget, afară. Altfel, își folosea mijloacele sale de apărare. La fel, unul dintre lei, „Iașmin" și tigrul „Anca". Nu puteau suporta prezența unor anumiți îngrijitori. Cînd îi vedeau, deveneau agresivi.

Bătrînul urs — obiect de cercetare

Un îngrijitor observă că decanul colecției de urși, bătrînul „Ianoș" (peste 400 kg) este bolnav. Toate simptomele unei gripe : secreție nazală, tuse, respirație grea, ochi injectați, sete, febră, lipsa poftei de mîncare. A doua zi, un alt urs manifestă aceleași simptome. Inginerul Gerd Wagner propune să se recolteze probe din secreția nazală, ce se trimit la laboratorul de gripă al Institutului „Dr. I. Cantacuzino". Peste cîtva timp, specialiștii de aici comunică că s-a izolat un virus asemănător celui care produce la om, gripa Hong-Kong.

VANDA „EVADEAZĂ"

Reclamația unui... cunoscător

Un vizitator al Grădinii Zoologice, depune, la conducerea acesteia o reclamație. Sesizează faptul că o instituție așa de serioasă face rău că expune șerpi boa și pitoni împăiați. „Cunoscătorul" a trebuit să fie lămurit că boa se află după un prinz copios și-și făcea siesta, cunoscîndu-se faptul că boa și pitonul stau nemișcați și două săptămîni, ca morți, că au o digestie greoaie și digeră tot. Bineînțeles că în acest timp, atenția șarpelui este trează.

Prinderea lui este însă o problemă grea. Indeobște este silit să intre într-un sac, din care i se scoate capul, cu grijă. Un îngrijitor cu experiență îl apucă de ceafă, dar nu trebuie să-l strîngă prea tare. Numărul celor care trebuie să-l țină se calculează la... metru. Cîte un om solid, de fiecare metru. (Boa de pildă este un pachet de mușchi). Un piton de la Grădina Zoologică a trebuit să fie ținut de... 6 oameni.

Șoarecele și... elefantul

Elefantul „Raj" are perioade cînd este cam agresiv. Refuză să părăsească pavilionul. Se încearcă toate mijloacele, fără vreun rezultat. Este adusă atunci, o căprită pitică de Camerun. Cînd o vede, „Raj" se retrage, trîmbițează este nervos. Cu timpul, se obișnuiește cu căprița și din nou refuză să iasă din pavilion (încăpățînarea elefantului e proverbială). Atunci se folosește, cu succes un... șoricel.

Se știe cît este de puternic și curajos un cimpanzeu. Și totuși, „Suzi" stă refugiat într-un colț al plasei, refuzînd să folosească patul. De ce? Un șoricel își făcuse cuibușul în salteaua patului lui Suzi... Iată că unele animale cît sînt de mari, se tem de cele mici. Maimuțele intră într-o panică de nedescris.

Puiul de vidră și... mama lui

Puiul de vidră „Coca" este adus la grădină fără mamă. Îl adoptă însă tehniciana Petra Merișan. Îl crește acasă, pentru că trebuie alăptat și noaptea. „Coca" devine apoi un exemplar frumos și blînd. Cînd se află în bazin și aude vocea Petrei Merișan aleargă la ușă. Într-o zi reușește chiar să evadeze, alergînd direct la... mama adoptivă.

Tigrul siberian este din nou în pavilion

Tigrul „Ardjuno" nu vrea să reintre în cușcă

Tot printr-o imprejurare nefericită, tigrul Ardjuno evadează. Îngrijitorii reușesc să-l reintroducă în pavilion, dar „Ardjuno" nu vrea să pătrundă în cușcă. Se plimbă tacticos pe culoar, de la un capăt la altul. Explicația : nu folosise niciodată această cale de acces. El cunoștea intrarea din țarc în cușcă, care se află în fața pavilionului. Singura soluție: aruncarea unei bucăți de carne în țarc. Lui Ardjuno i se atrage în felul acesta, atenția, unde să intre. O jumătate de oră miroase ușa de pe culoarul pavilionului, pînă se hotărăște să intre. Nu mănîncă însă carnea.

„Max s-a îmbolnăvit...

Max este bolnav. Cu toate acestea cimpanzeul este greu de imobilizat. Îngrijitorul și medicul veterinar cad de acord să-l consulte pe „Max", la... mica înțelegere. În timp ce îngrijitorul îl distrează, medicul îi pune termometrul, îl consultă. Dificilă este administrarea medicamentelor. Dacă „Max" ar fi simțit gustul acestora, ar fi aruncat cana, căpătînd neîncredere. După examenul clinic, i se dau, însă, medicamentele în... bere și suc de portocale.

Petre Mihai BĂCANU

UN RETUR CUM N-A MAI FOST

de Valeriu MIRONESCU

Va fi un retur cum n-a mai fost vreodată, dacă ne gîndim că programul lui cuprinde 17 etape. Prin urmare, va fi returul cu cele mai multe etape de cînd se joacă fotbal la noi în țară. Dacă ne gîndim că la capătul lui vor retrograda trei echipe — adică, una din șase, față de una din opt, în trecut — rezultă că va fi un retur mult mai aprig și mai aspru. Nu-i loc de glumă pentru cei din zona periculoasă a clasamentului, de aceea nici nu agreez pronosticuri de ciocli. Pe cei care aspiră la titlu, mai merge să-i înțepi, în schimb, cu privire la echipele amenințate sînt preferabile vorbe de îmbărbătare, pentru formații, pentru zecile de mii de susținători ai acestora. Sau măcar tăcere. Mi-aduc aminte de cineva căruia suporterii arădeni îi trimiseseră un creion de zahăr, să-l înghită, pentru niște pronosticuri nereușite. Barem omul nu era gazetar de sport, iar diletanților li se îngăduie citeodată păreri mai săltărețe.

Pe lîngă grijile izvorîte din necesitatea de a-și adapta echipele la cele două noi condiții competiționale, cluburile diviziei A se vor confrunta, pentru prima oară în viața lor, cu factori speciali de finanțare, organizare și administrare. E aproape sigur că în această primăvară se va trece la un regim de autofinanțare a grupărilor fruntașe. Se va cere, firește, multă hărnicie și pricepere de gospodari. Va pătrunde și își va face loc spiritul economic în conducerea cluburilor, previzibile fiind repercusiuni favorabile în toate sectoarele activității fotbalistice. Asta pe măsura trecerii timpului. Însă în viitorul imediat, adică în acest retur de campionat, începuturile autofinanțării vor suferi puternic influența situației competiționale a echipelor. Adică, poziția în clasament, rezultatele de la o etapă la alta, numărul de spectatori, gradul de adeziune al susținătorilor, toate laolaltă vor ușura sau vor face mai dificilă operațiunea de autofinanțare.

Am insistat asupra acestui aspect, fiindcă el, împreună cu celelalte condiții noi de întrecere, vor accentua goana după puncte, lupta pentru un loc cît mai bun în clasament. După mine, nu încape îndoială că tocmai în asemenea circumstanțe trebuie operată o ambianță de sportivitate deplină pe terenuri și în jurul lor, odată cu micșorarea pînă la dispariție a suspiciunilor și acuzărilor reciproce.

Am în vedere, în mod cu totul special, problema arbitrajului, care rămîne o problemă oricît am vrea să salvăm aparențele. Arbitrajul a ajuns o problemă prin acumularea de-a lungul anilor a viciilor de promovare și educare a arbitrilor, prin modul defectuos în care s-au făcut delegările, desconsiderîndu-se părerile cluburilor. La un moment dat, un proces limpezise apele, dar speriatura le-a trecut chiar și unora care fuseseră implicați la acea vreme. De aceea, în campionate recente, unele arbitraje incalificabile au provocat acte neliniștitoare. Iar acum, în locul unor măsuri logice ni se oferă soluția... calculatoarelor electronice în delegarea arbitrilor ! Nu ! — tovarășe inginer Andrei Rădulescu. Dv. ca inginer trebuia să știți că mașina tot mașină rămîne, ea depinde de cine o programează, de datele care i se furnizează. Aici e buba ! Între „metoda calculatorului" și „tragerea la sorți" din box nu e nici o diferență de principiu. Prin urmare, nu ne aruncați praf în ochi ! Dacă, într-adevăr, vreți să înlăturați suspiciunile, atunci recurgeți la două măsuri dintre cele mai simple: 1) Supuneți cluburilor interesate lista arbitrilor, cu drept de recuzare fără nici o restricție numerică sau de altă natură ; 2) Puneți delegările pe baza acordului reciproc între cluburi. Acestea să stabilească de comun acord, pentru fiecare etapă sau pentru o parte a campionatului, cum să se numească acela care le vor arbitra propriile echipe. Înțelegerea reciprocă între cluburile participante la competiție, încrederea reciprocă — iată ce ne trebuie în campionat din punctul de vedere al arbitrajului...

Returul acesta va fi și un retur al candidaților la echipa națională. Patru meciuri angajate ferm (Franța — martie, Brazilia — aprilie, Grecia — mai, Olanda — iunie), plus perspectiva altora, iată un program numeric satisfăcător pentru alcătuirea unei noi formații naționale. Șansa e unică pentru fotbalistul care vrea cu adevărat să se transforme în jucător de talie internațională. Și, sînt destul încrepătiți să creadă în steaua lor. Un lucru nu înțeleg : cum de nu se modifică stilul de lucru al antrenorilor lotului ? Sînt antrenori, primesc indemnizație de efort, totuși, cîte antrenamente au condus personal de cînd s-au întors din turneu ? Cîte antrenamente au făcut de exemplu cu portarii Răducanu și Jivan, cu ceilalți jucători aleși pentru turneu și investiți cu experiențele turneului ? Ce au întreprins concret pentru recondiționarea, de pildă, a lui Beldeanu sau Dumitrache ? Atît pe plan tehnic, cît și educativ ? Că restul, planuri, observări, excluderi din lot, interviuri, le pot face și oameni care nu-s antrenori, culmea, chiar fără să primească indemnizație de efort...

Va fi returul (come-backul) lui Petre Dragu în gazetăria sportivă ? Aflu cu plăcere că s-a instalat într-o rubrică din paginile de sport ale revistei „Flacăra", fără înclinații spre polemică, ceea ce s-a și simțit de la prima intervenție. Și eu sînt amic cu Teașcă, totuși, nu atît de bun cum e Petre Dragu — dovadă e că el i-a luat rubrica. C. Teașcă m-a chemat la telefon spunîndu-mi printre altele că n-a intrat încă la apă și are 1,60 m. înălțime, deci cu cinci centimetri în plus față de Dragu. Dragă Petre, roagă-te să meargă bine Steaua altfel se va întoarce Teașcă iar Poșta se va face iar Fair-Play...

Aspect din timpul unui meci desfășurat pe stadionul din Constanța, care va găzdui azi primul joc al returului. Foto : S. BACSY

După 83 de zile de pauză

CAMPIONATUL DE FOTBAL DIN NOU LA DRUM

Fotbalul revine în actualitate, în mod oficial, azi după amiază. Sezonul de primăvară va fi inaugurat la Constanța și București, prin meciurile F. C. Constanța — Dinamo București, echipe care în seara zilei de 12 august 1973, pe stadionul „23 August", disputau între ele ultimul meci al etapei ce a marcat începutul actualei ediții a campionatului, și Rapid—S.C. Bacău, în ziua cînd pășim în a doua parte a campionatului, nu putem afirma nimic, fără a risca să fim contrazișiși de realitate, nu putem spune că o situație sau alta este de pe acum clarificată. Zona de sus a clasamentului, cu Universitatea Craiova la conducere, pare, totuși, o zonă ceva mai liniștită, mai limpede, dar ea poate deveni foarte repede zbuciumată pentru că cele cinci puncte avans ale craiovenilor se pot risipi ușor în cazul unor accidente de traseu, posibile, din păcate, la echipele noastre de fotbal. Dar, zona de sus a clasamentului nu se rezumă doar la o luptă pentru primul loc, dorit, firește de toți, zona aceasta oferă și o dispută pentru locurile imediat următoare, și ele puncte de atracție pentru echipe cornice de a cîștiga dreptul participării la competițiile europene.

Dar cum clasamentul mai are și o zonă a retrogradării, și cum această zonă se prezintă ca un sezon încins, avem și mai multe motive să credem că returul care începe azi cu meciul de la Constanța va fi extrem de aspru. Iată motivul pentru care socotim nimerit să atragem atenția asupra unui lucru de o deosebită importanță, și anume acela al arbitrajelor. Socotim că nu mai este loc pentru experimente, că la nivelul primului campionat nu trebuie să se facă în materie de arbitraj, experimente. Meciurile trebuie încredințate celor mai buni arbitri, iar cei mai buni să fie programați duminică de duminică, eliminîndu-se acel sistem potrivit căruia se urmărește rularea unui număr cît mai mare de atrbitri pentru ca... toată lumea să fie mulțumită. Adică toată lumea în afară de echipe. Trebuie făcut ceva pentru a se evita arbitrajele ce au dus chiar la denaturarea rezultatelor. Acest retur de campionat, aspru cum spuneam, trebuie ferit de asemenea momente neplăcute.

RUGBI

• Prima reprezentativă a țării noastre își face debutul internațional pe 1974, mîine; juniorii se pregătesc • La Săcele rugbiul se bucură de toată atenția

• MÎINE, LA CASABLANCA, reprezentativa țării noastre întîlnește echipa Marocului în cadrul campionatului european dotat cu Cupa „F.I.R.A." Deși rugbiștii români au ieșit învingători în cele trei întîlniri susținute pînă în prezent cu reprezentanții Marocului, meciul de mîine se anunță dificil, constituind primul examen internațional din acest an pentru tinerii jucători români care alcătuiesc echipa țării noastre, cărora le dorim să pășească cu dreptul în acest început de sezon.

• LOTUL DE JUNIORI se află în toiul pregătirilor pentru „Turneul Amiciția" care, în acest an, se va desfășura în luna aprilie, la Heidelberg (R.F.G.). Dintr-un lot de 39 de tineri, vor fi reținuți 25 din care se va forma echipa ce va trebui să apere locul fruntaș deținut de țara noastră în această competiție dedicată tinerilor.

• ȘI DE LA SĂCELE ne sosesc vești bune. Pe lîngă lotul primei garnituri a echipei „Precizia", care conduce într-una din seriile diviziei B, numeroși copii îndrăgesc rugbiul. Antrenorul Haralambie Nicolae spunea că la meciuri asistă numeroși localnici. Și aceasta datorită jocului spectaculos practicat de echipa locală. Încă un centru din țară unde rugbiul atrage ca un magnet.

M. NICULESCU

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

SORIN PANDURU, Craiova : „S-a vorbit și se vorbește în lume despre continua scădere a spectacolului fotbalistic și a numărului de goluri. Pentru repunerea în drepturi a fotbalului-artă, s-au propus și se propun, încă, o grămadă de soluții.

Vreau să fac cunoscută o metodă care, spre deosebire de toate celelalte, nu schimbă cu absolut nimic practica jocului, ci calculele hîrtiei. Prin urmare, mă refer la un nou model de punctaj (în campionat), capabil să ofere multe goluri și mult spectacol. Iată despre ce este vorba :

Să zicem că o echipă cîștigă un meci cu 6—4. După punctajul actual ea primește 2 puncte. După sistemul meu, echipa învingătoare primește 6 puncte, iar echipa învinsă 4. În aceeași etapă, altă echipă cîștigă cu 1—0 și primește tot 2 puncte. Oare e drept ? Sigur : NU ! În cazul meciului cîștigat cu 1—0, echipa învingătoare nu merită decît un punct, iar echipa învinsă nicidecum.

Situația se repetă în cazul meciurilor egale. Spre exemplu, două meciuri se termină cu următoarele rezultate : 0—0 și 3—3. Astăzi, fiecare echipă se alege cu cîte 1 punct, indiferent de rezultat. Sistemul pe care-l propun ar împărți astfel punctele. Echipele care au terminat la 0—0 n-ar primi nimic, pe cînd cele care au terminat la 3—3 ar primi fiecare cîte 3 puncte.

În concluzie : fiecare gol înseamnă un punct. Sînt convins că, aplicînd acest punctaj, nici o echipă nu se mai mulțumește să cîștige un meci doar cu 1—0, iar echipa care joacă în deplasare nu mai are ce face cu un rezultat alb.

În ceeea ce privește clasamentul, în cazul în care două sau mai multe echipe au același număr de puncte, departajarea o face diferența de golaveraj. Dacă și aceasta coincide, se apelează la rezultatele directe între echipele în cauză.

Cred că propunerea pe care o fac merită a fi analizată și discutată, desființată, ființată sau lăsată „baltă".

Înclin spre ultima variantă. Prea mulți reformatori pentru un fotbal atît de amărît.

N.C., București. „Minunatele întîlniri de hochei din cadrul campionatului republican au luat sfîrșit. Campioană — echipa Steaua ; fostă... Dinamo ; pentru mine personal, acest fapt contează mai puțin. Important lucru este următorul : avem două echipe bune, din care se poate forma o reprezentativă tot bună, pentru un loc, de asemenea bun, în ierarhia celor mai bune echipe naționale din lume a grupei B. Bun...

Dar altceva vroiam să vă scriu dumneavoastră, și anume de atmosferă. De minunata atmosferă a patinoarului „23 August" din București.

În seara dramaticului derby, ca și în alte seri, lipsite de prea mult dramatism, atmosfera din interiorul patinoarului, crea un climat excelent, un climat intim ce vădea la tot pasul grija de netăgăduit a organizatorilor pentru ca orele petrecute de spectatori, după atîta tensiune pe luciul de cristal al gheții, să se transforme, în pauzele respective — iar la un cuplaj sînt atît de multe — în veritabile audiții de muzică ușoară românească și străină, cu o stereofonie puțin întîlnită ; reclame pictate cu multă fantezie pe mantinelă, aminteau mărci de prestigiu ale industriei noastre, soiuri excelente de vinuri, firme românești cu mare faimă, atît în țară cît și în străinătate ; reclame diverse și invitații de a practica patinajul, hocheiul și alte sporturi. O imagine de vis... Fete drăguțe, cu o ținută impecabilă și pline de amabilitate, ofereau spectatorilor, la cerere, ceai, cafea, sucuri deosebit de gustoase, sandvișuri proaspete, pateuri, prăjituri și alte bunătăți, degajînd bufetul de la etaj, la care se găseau, fără rupere de nasturi, cum se întîmplă o dată, crenvurști fierbinți, chifteluțe calde cu muștar etc. Dar iată că întîlnirea a început. Suporterii își încurajează frenetic „idolii". După un timp de studiu, Dinamo deschide scorul. Imensă bucurie „acoperă" tabăra suporterilor ei. Dar ce fac în acest timp suporterii de la Steaua ? Nici nu puteam să-mi imaginez ; aplaudau satisfăcuți de magnifica față de hochei din care a înscris Dinamo.

Dar cîte nu m-au impresionat. Nu mai vorbesc de interesantele uniforme ale oamenilor destinați să aibă grijă de buna calitate a gheții. Acel „mamut" cu „burta" fierbinte era condus de un tînăr îmbrăcat într-o salopetă portocalie, avînd pe una din mîneci un foarte atractiv ecuson, bineînțeles, emblema patinoarului. La fel era îmbrăcat și cetățeanul care demonta și remonta porțile. Remarcabile erau ghetele lui ce purtau mici protuberanțe metalice pe tălpi, ceea ce făcea să nu mai faci mișcări de reechilibrare, stîrnind ca altădată, hazul spectatorilor. De asemenea, același om era înzestrat cu o bormașină superbă, folosind-o la degajarea găurilor de fixare a porților și nu o scoabă ruginită, ca în anii de mult uitați. Atmosfera plăcută a continuat și după întîlnire.

Dar cea mai senzațională scenă a fost creată de cele două „galerii" : STELIȘTII și DINAMOVIȘTII și-au strîns mîinile, s-au îmbrățișat și în final, cu steagurile ambelor cluburi în frunte, au manifestat, în limita bunului simț, sportiv, pînă la rondul de la Bariera Vergului, satisfăcuți de minunatul spectacol hocheistic la care au asistat.

Ce frumos ninge afară..."

Am înțeles ironia dv. Sper că o vor înțelege și organizatorii campionatului nostru de hochei.

GRAMATOVICI LEOPOLD, str. Mărășești 43, Arad : „Permiteți-mi să vă împărtășesc o amară deziluzie. Marți, 29 ianuarie ora 22, subsemnatul eram așezat confortabil în fața micului ecran. Alături aburea o ceașcă de cafea, prăjită, rișnită și pregătită proaspăt și adecvat marelui eveniment : meciul secolului între Cassius Clay și Joe Frazier. Menționez că pentru a putea savura fiecare fază, pentru a trăi emoțiile clipelor — și întrucît meciul nu s-a transmis în direct — am evitat să aflu rezultatul înaintea transmisiei înregistrate de la orele 22. În acest scop nu am deschis toată ziua nici aparatul de radio și nici televizorul și am ocolit discuțiile pe tema boxului cu toți colegii și prietenii mei.

Și am reușit să trăiesc clipa fericită descrisă mai sus în fața micului ecran. În sfîrșit, tov. Topescu dă cuvîntul tov. Ochialbi, care, în loc să intre în subiectul comentării, își permite o floare retorică, anunțînd că, datorită imaginii excepționale, va fi în măsură să ne transmită „toate cele 12 reprize".

Cu aceasta s-a zis cu emoțiile, bucuriile și savoarea, inerente unei astfel de întîlniri pentru mulți, foarte mulți, enorm de mulți telespectatori. Nu mai așteptam nici o surpriză, nici un K.O. și nici un abandon înainte de termen. O desfășurare fără emoții pe o lungime de 12 reprize Rezultatul în sine nu conta. Vă rugăm să recomandați comentatorilor televiziunii să nu mai anticipeze rezultatul întrecerilor sportive, nici la fotbal, nici la tenis, handbal etc. natural unde este cazul".

În ceea ce mă privește, precizarea comentatorului nostru (pe care dv. o apreciați ca o gafă) nu m-a deranjat. În ziua respectivă m-am sculat la prima oră pentru a afla de la radio rezultatul. Vă mărturisesc și motivul : pusesem un pariu cu Fănuș Neagu (pe o ladă cu portocale, că sîntem antialcoolici), eu mizînd pe Cassius, el pe cel care a pierdut. Sugestia dv. este, însă bună : comentatorul să țină secretul rezultatului. Altfel, e ca și cum ai începe spunerea unui banc, cu poanta.

VIAȚA STADIONULUI

De patru ori consecutiv la C. M.

de Eftimie IONESCU

Și la ediția jubiliară a campionatului mondial de fotbal, echipa Bulgariei va fi prezentă între cele 16 — oficial considerate — prime formații ale lumii. E pentru a patra oară consecutiv că internaționalii bulgari obțin cîștig de cauză în luptele preliminariilor și ajung în zona înaltă, atît de dorită, a probei supreme. Ei au dovedit, de fiecare dată, o adevărată specialitate de a depăși decisivele momente ale calificărilor.

Începutul acestei povești așa de frumoase a fotbalului bulgar se plasează în calificările ediției 1962. În serie cu Finlanda și Franța, selecționata Bulgariei reușește, după un meci de baraj cu echipa Franței, să învingă și să plece în Chile.

Ediția care urmează, 1966, vede reprezentativa bulgară plasată de sorți în grupa I, împreună cu selecționatele Belgiei și Israelului. Anticipările s-au adeverit : marile concurente pentru primul loc în serie au fost selecționatele bulgară și belgiană. Fiecare dintre ele realizează punctajul maxim în partidele cu echipa Israelului și, din nou, internaționalii bulgari apar într-o întîlnire de baraj, pe teren neutru, găzduită tot de Italia, numai că nu la Milano ci la Florența. Iakimov și coechipierii săi înving (2—1) unsprezecele pus sub regia lui Van Himst și vor obține „cale liberă" spre turneul final din Anglia.

Soseste a IX-a ediție a campionatului lumii și vom afla, pe tabela preliminariilor, echipa Bulgariei în grupa a IX-a, alături de selecționatele Poloniei, Olandei și Luxemburgului. Cea mai grea serie din cîte întîlnea formația dirijată — pe atunci — de Ștefan Boșkov. Și, totuși, ea anulează multe dintre calculele hîrtiei care o indicau a treia favorită a seriei. Momentul psihologic al luptei a fost întîlnirea de la Amsterdam, cu echipa Olandei. Acolo selecționata Poloniei pierduse (1—0) și singura posibilitate de a obține punctul în plus, punctul calificării, era egalul. Și l-au smuls internaționalii bulgari și, astfel, s-au plasat pe primul loc al grupei, cel care le-a eliberat pașaportele pentru Mexic.

Pentru ediția jubiliară, misiunea selecționatei trecută sub direcția tehnică a cronicarului de fotbal Hristo Mladenov, fostul șef al rubricii de specialitate de la ziarul „Naroden Sport" din Sofia, se anunța din nou ca foarte grea. Concurentele se numeau : Portugalia, dornică de revanșă după eșecul de la ediția 1970 ; Irlanda de Nord, altă rivală periculoasă și Cipru, e drept, o echipă fără pretenții. Jucătorii bulgari pornesc în trombă : 4—0 cu Cipru și 3—0 cu Irlanda de Nord și vor termina la fel de sigur, cu victorii în fața Portugaliei, la Lisabona, și, bine înțeles, a Ciprului la Sofia. Calificarea lor s-a construit net, categoric.

Acum, reprezentativa Bulgariei, atacînd al patrulea consecutiv turneu final, ar vrea să realizeze mai mult în această fază ; pentru că în precedentele situații, ea nu a reușit să depășească momentul optimilor. Selecționerul Mladenov pleacă, în fixarea calculelor și ambițiilor sale, de la un chintet alcătuit din Zafirov-B. Kolev-Stoianov și Debev, jucători care au evoluat în toate partidele preliminariilor. „Patronul" indiscutabil al reprezentativei rămîne Bonev, căpitanul ei. Jucătorul lui Lokomotiv Plovdiv a ajuns la o maturitate sportivă frumoasă și apreciată. Nu sînt puțini cei care îl socotesc între primii șase mijlocași de atac ai fotbalului mondial, clasificare care nu ni se pare de fel exagerată. Mladenov așteaptă cu optimism infernala luptă din grupa a III-a, alături de echipele Olandei, Uruguayului și Suediei. „Ca de obicei sorții ne-au trimis în cea mai grea serie, declara el. Ne-am făcut, se vede treaba, o specialitate și... din asta. Dar cred că, acum, vom reuși marea surpriză !" Colegul din Sofia are argumente ale optimismului său. Ele sînt, în primul rînd, acestea patru succesive calificări care înlătură, prin regularitate, orice invocare a accidentatului, a întîmplării întru explicarea lor.

8, 9, 10... OUT!

de Paul OCHIALBI

• Cu cadeții la Zrenianin • Pe ce elemente ne bazăm • Rușid Turan, boxerul de 43 kg • Întîlnire cu Vujin • O declarație a lui V. Zilberman • Monzon nu renunță.

• VICTORIOȘI în cele două meciuri susținute la Zrenianin (7—4 și 9—2) în compania echipei similare a Iugoslaviei, cadeții pugilatului nostru au arătat o pregătire fizică și tactică remarcabilă pentru perioada în care ne aflăm. Sperăm că la Kiev, cu ocazia campionatelor europene pentru tineret, mulți dintre pugiliștii noștri se vor număra printre protagoniștii întrecerilor. Fără îndoială putem afirma că elementele de bază ale echipei sînt *Niță Robu* (muscă) care se află în mare progres tehnic, și se dovedește un demn urmaș, a lui M. Dobrescu și C. Gruescu, *Florian Ghiță* (pană care va debuta la semiușoară) un spectaculos stilist care operează gen Sokolov, ușorul *Carol Hajnal*, în exclusivitate un element tehnic, tenacele semimijlociu *Damian Cimpoieșu*, și greul *Costică Dafinoiu*. Avem rezerve în ceea ce privește valoarea pe plan internațional a lui *C. Buzduceanu*, cam neserios în pregătire, *Pavel Istrate*, dezordonat în acțiuni și „semigreul" *Gh. Matachi*, care suferind o suită de infrîngeri înainte de limită va trebui să se odihnească cel puțin 6 luni, pentru a se evita un accident neplăcut. Mijlociul *V. Didea* trebuie verificat în compania unor adversari redutabili. El a întîlnit la Zrenianin un pugilist fără valoare. Totuși vopsitorul-zugrav din Reșița s-a dovedit în evident progres, astfel că pe bună dreptate antrenorii F. Niculescu și C. Ciucă l-au menținut în continuare în lot. Deoarece mulți dintre selecționabili sînt cam certați cu regimul alimentar, antrenorii urmează ca în zilele acestea să treacă la categorii superioare cîțiva boxeri care fără discuție pot da un randament mult mai bun.

• UCENICUL cizmar din Constanța, *Rușid Turan*, rezerva neprevăzută a lui Paul Dragu, a fost una din revelațiile meciului și în același timp poate cel mai popular boxer român la Zrenianin. *Rușid Turan* (43 kg) s-a alimentat zilnic ca un greu pentru a face în ziua cîntarului măcar 45 kg necesare acceptării în ring (categoria semimuscă prevede o greutate maximă de pînă la 48 kg). Micuțul boxer constănțean a trebuit în dimineața cîntarului să se scoale la 6 dimineața și să consume două kilograme de lapte pentru a ajunge la 45 kg. Odată urcat în ring, Turan, a luptat excepțional învingîndu-l pe Pala, semnînd astfel prima victorie a echipei noastre.

• BOXERII ROMÂNI s-au întors victorioși din turneul întreprins în Irlanda de nord. Reuniunea de la Belfast a fost urmărită de 300 de invitați care au trebuit să respecte ținuta obligatorie de gală: fracul. Femeile n-au avut acces în sală. În ziua aceea, la postul de radio Belfast, reprezentantele sexului slab din oraș au protestat energic împotriva acestei măsuri discriminatorii care le-a interzis să urmărească o reuniune internațională de box Fără comentarii.

• FOARTE impresionați am fost cînd celebrul internațional iugoslav Vujin ne-a vizitat la hotelul Vojvodina. El ne-a declarat. *„Am abandonat boxul. Voi deveni antrenor. Cel mai temut adversar al meu a fost un român Calistrat Cuțov, pentru care am o stimă deosebită, Sandu Mihalcea cu care am boxat la Titograd este plin de talent însă nu are inimă de boxer".*

• ÎNTÎLNIRE cu V. Zilberman, campionul țării la semimijlocie. *„Sînt accidentat la mîna stîngă. Îmi pare rău că nu pot evolua în echipa națională pentru meciul cu R.D.G. Chiar dacă eram sănătos antrenorul Popa tot nu mă selecționa, preferîndu-l pe SANDU MIHALCEA. Nu înțeleg de ce nu se fac gale de selecție în București, activitatea boxului fiind redusă. Sînt convins că dacă m-aș întîlni cu Sandu Mihalcea aș cîștiga înainte de limită".* Pentru a ne convinge dacă Zilberman nu se laudă, forul nostru poate organiza o gală avînd „cap de afiș" meciul Zilberman—Mihalcea.

• CAMPIONUL MONDIAL al mijlociilor, Carlos Monzon (Argentina) nu renunță la centură. El îl va întîlni în următoarele 5 luni pe columbianul Valdez, neînvins în carieră.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

1. **C.S.M. REȘIȚA — STEAUA.** Interesant de văzut dacă Steaua, cu noul ei antrenor, va reuși o performanță bună la Reșița. Noi îi acordăm șansa unei egalități.

2. **PETROLUL — C.F.R. CLUJ.** Chiar din prima etapă un derbi al codașelor. Avantajul terenului indică favorită echipa locală.

3. **U.T.A. — STEAGUL ROȘU.** Oaspeții, cu o apărare bună, pot încurca socotelile gazdelor. Totuși, favoriți sînt arădenii.

4. **UNIVERSITATEA CRAIOVA — JIUL.** Jocul pare ușor pentru lider, mai ales dacă ținem seama de forța de joc a craiovenilor pe propriul lor teren.

5. **A.S.A. TG. MUREȘ — POLITEHNICA TIMIȘOARA.** Echipele sînt de valori relativ egale dar avantajul terenului cîntărește foarte mult, așa că înclinăm spre echipa din Tg. Mureș.

6. **UNIVERSITATEA CLUJ — F.C. ARGEȘ.** Meciul se anunță destul de echilibrat, cu șanse de a se termina la egalitate.

7. **SPORTUL STUDENȚESC — POLITEHNICA IAȘI.** Ambele echipe se găsesc în situații neplăcute în clasament și, deci, au mare nevoie de puncte. Sportul le poate cuceri pe amîndouă.

8. **FIORENTINA — LAZIO.** Un meci deschis oricărui rezultat dacă ținem seama de faptul că Lazio este o echipă capabilă să cîștige, chiar și în deplasare, indiferent cu cine joacă. Deci, atenție.

9. **INTER — TORINO.** Avînd în vedere că Torino se comportă bine în deplasare, trebuie să acordăm acestei echipe șansa unei egalități.

10. **CESENA — FOGGIA.** În urmă cu două etape, jucînd tot acasă, Cesena a învins pe Milan. Normal, deci, este ca să învingă și pe Foggia.

11. **JUVENTUS — BOLOGNA.** Aflată în urmărirea liderului, Juventus țintește victoria în acest meci și noi credem că o poate obține.

12. **SAMPDORIA — NAPOLI.** Dificil joc pentru Sampdoria care are de făcut față unui adversar foarte redutabil, aflat pe locul secund. 1, X, 2 pentru a evita surprizele neplăcute.

13. **ROMA — GENOA.** În goană după puncte, ambele echipe vor face totul pentru a le cuceri. Roma este principala favorită însă și Genoa poate aspira la un rezultat de egalitate.

Concursul „Pronosport" din 3 martie 1974

Colțul auto

Sfaturi în doi... timpi

• Rodarea pneurilor. Iată una din operațiunile cele mai ignorate, deși efectele ei — de siguranță a circulației și economice — sînt foarte importante. Este stabilit științific, azi, că anvelopele noi, nerodate corect, își reduc sensibil existența, iar în unele cazuri pot produce grave accidente, prin așa-numitele explozii. Explicația : anvelopele noi conțin, din fabricație mici resturi de cauciuc și un oarecare procent de... apă ! Folosite intens, de la primii kilometrii rulați, aceste reziduuri determină uzuri premature, iar apa, evaporîndu-se la vitezele de peste 80 km/h, produce desprinderea pliurilor carcasei (pînzele), care încep să se frece între ele. Se produc cunoscutele „umflături" care trădează defectul ireparabil. Soluția: Primii 500—1000 km se va circula cu viteze care să nu depășească 80 km/h, cu respectarea (și verificarea atentă, la fiecare 100 km) a presiunii din pneuri, care va fi numai cea prescrisă de uzină. La sfîrșitul perioadei de rodaj, pneurile se demontează, se curăță de reziduuri, se dau cu talc (cauciucul în interior, iar camera de aer pe toată suprafața exterioară), se montează corect, cu grijă și se echilibrează, obligatoriu. Se notează cu vopsea cauciucul în dreptul valvei, pentru menținerea echilibrului în caz de demontare ulterioară.

• Exploatarea corectă a pneurilor. Nu vom insista asupra efectului manierei de conducere, știut fiind, în general, că frînările violente, virajele „fluierate", demarajele stil „curse", sînt resimțite... „dureros" de pneuri. Iar pentru că am arătat cu altă prilej însemnătatea menținerii presiunii corecte în pneuri, aici ne vom limita la cîteva recomandări — fulger :

— verificați la fiecare 10—15 000 km echilibrajul roților. Pneurile neechilibrate solicită direcția, articulațiile, suspensia, amortizoarele ;

— evitați utilizarea pneurilor uzate, mai ales pe roțile de tracțiune. La fel a celor vulcanizate ;

— feriți-vă să loviți bordurile trotuarelor. Defecțiunile apar, uneori, mult mai tîrziu și mai... neplăcut ;

— opriți de îndată ce simțiți că direcția „trage". Este, de regulă semnul că un pneu este defect. Rulînd, riscați să-l distrugeți definitiv ;

— nu supraîncărcați mașina ;

— spălați cu grijă cauciucurile și feriți-le de temperaturile excesive.

Aflați că...

• Inspectoratul General al Miliției — Direcția circulație — a stabilit dotarea anumitor autovehicule cu lămpi speciale — girofaruri. Așezate deasupra autovehiculelor acestea au următoarele rosturi : **galbene — de avertizare** — pentru autovehicule speciale (automacarale, mașini cu gabarite depășite, auto-service etc.), **albastre — de acordare a priorității** — pentru autovehiculele „Salvării" și ale miliției ; **roșii — de prioritate** pentru mașinile pompierilor. Dotarea este obligatorie. Lămpile sînt de producție autohtonă, realizate în serie și sînt vizibile la 10—12 km.

• Cooperativa „Metalocasnica" a realizat o excelentă lampă cu lumină intermitentă, alimentată de la baterie. Ea servește la semnalizarea mașinilor obligate să staționeze pe partea carosabilă, din diferite cauze. Fiind vizibilă de la 5 km, este mai utilă decît cunoscutele triunghiuri reflectorizante, obligatorii prin lege. Noul produs a fost omologat și este realizat în serie. Sperăm că prin grija I.D.M.S.-ului se va găsi cît de curînd în comerț.

Auto-haz

Polițistul răbdător — Și-a parcat-o exact unde-i interzis ; încă din... 1902 ! Într-o zi sau alta vine el să și-o ia. Atunci să vezi ce amendă-i ard !...

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R. factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

Anul XVIII Nr. 857 — Sîmbătă 9 martie 1974 — 8 pagini 1,50 LEI

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O NOUĂ SOLIE A PĂCII ȘI PRIETENIEI

Viața politică a săptămînii care se încheie a fost dominată de vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Liberia și Argentina, primele două etape ale unei istorice călătorii care, în cea de-a treia și ultima etapă, va cuprinde, după cum s-a anunțat, și Guineea.

Interesul opiniei noastre publice a fost captat de acest eveniment politic deosebit, întrucît el a marcat, încă odată, cu vigoare și forță de convingere, prezența intensă și activă a țării noastre în viața internațională, contribuția României socialiste la dezvoltarea colaborării dintre state, la promovarea principiilor de echitate și legalitate în relațiile externe. Semnificațiile profunde ale acestei vizite în Africa și America Latină, rezultatele remarcabile înregistrate au subliniat încă odată rolul esențial pe care îl are în elaborarea și promovarea pe plan mondial a principiilor politicii externe a partidului și statului nostru tovarășul Nicolae Ceaușescu, au scos în evidență, încă odată, activitatea sa neobosită, plină de dinamism, pusă în slujba marilor idei și năzuințe mondiale de libertate, independență și justiție socială, a marilor idei de pace și progres.

Întîlnirile șefului statului român cu conducătorii țărilor gazdă, convorbirile oficiale au prilejuit o amplă trecere în revistă a stadiului actual și a perspectivelor de dezvoltare a relațiilor bilaterale, a principalelor probleme ale vieții internaționale, subliniind hotărîrea comună de a extinde, diversifica și întări neîncetat legăturile multiple între România și Liberia, între România și Argentina, în folosul țării noastre și al țărilor respective, în interesul promovării ideii de cooperare internațională în spiritul principiilor independenței, suveranității, respectului și avantajului reciproc.

Vizita în Liberia, așa cum s-a putut vedea din prezentarea amplă făcută în presă, la radio și televiziune — vizită desfășurată sub auspiciile prieteniei și stimei reciproce — a fost încununată de rezultate fructuoase pe planul dezvoltării colaborării bilaterale.

„Într-adevăr — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu — se poate spune că, în cursul acestei vizite, deși relativ scurte, am pus bazele unei colaborări largi, în toate domeniile — economic, tehnico-științific și cultural — și, prin aceasta, vizita capătă o însemnătate istorică pentru popoarele noastre". Prin semnarea unor documente de cea mai mare importanță — releva șeful statului român — „am adus, împreună, un serviciu atît intereselor prieteniei și colaborării dintre popoarele noastre, cît și cauzei mai generale a colaborării și păcii în lume".

Declarația solemnă comună semnată de președintele Nicolae Ceaușescu și președintele William R. Tolbert jr. — document care consfințește hotărîrea României și Liberiei de a dezvolta relațiile bilaterale și de a coopera — constituie un document de mare însemnătate pentru viața internațională, în măsura în care exprimă, în mod exemplar, principii de largă rezonanță și interes pe care se sprijină și se dezvoltă relațiile interstatale, îmbinînd în mod armonios interesul fiecărui popor de a-și consacra propria energie muncii constructive pentru progresul său economic și social cu cerințele de pace și cooperare ale întregii comunități a popoarelor. Referindu-se la aceste documente, președintele Liberiei, William R. Tolbert jr. spunea: „Aceste documente au fost încheiate cu entuziasm și în mod spontan. Ele reflectă voința noastră de a coopera, hotărîrea noastră de a înfăptui această voință și de a pune în aplicare, în viața practică, prevederile Declarației solemne și Comunicatului comun".

Prima etapă a vizitei șefului statului nostru, bilanțul fructuos al activității desfășurate în Liberia, confirmă astfel, încă odată, utilitatea contactelor personale la nivel înalt, confirmă cu strălucire contribuția lor majoră la creșterea prestigiului internațional al țării noastre.

Manifestîndu-și deplina satisfacție pentru rezultatele vizitei în Liberia, opinia noastră publică a urmărit cu viu interes și legitimă mîndrie a doua etapă a călătoriei: vizita în Argentina, începută marți 5 martie și desfășurată într-o ambianță de caldă prietenie, de sinceră stimă și încredere reciprocă. La rîndul ei opinia publică a țării-gazdă a salutat, cu o adevărată efuziune de simpatie, vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Argentina.

Ziarele, ca și celelalte mijloace de informare în masă au prezentat biografia șefului statului nostru. Subliniind relațiile tradiționale pe tărîm politic, economic și cultural dintre cele două țări, presa argentineană apreciază că prezența președintelui Nicolae Ceaușescu la Buenos Aires oferă un fericit prilej pentru crearea bazelor continuei amplificări a acestor legături.

„O caldă primire a fost oferită președintelui Consiliului de

CONTINUARE ÎN PAG. ②

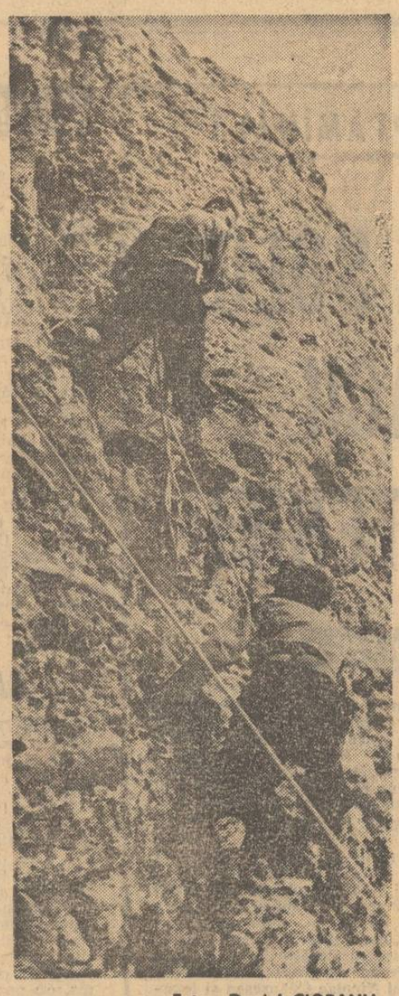

Foto: Daniel CIOBANU

O centrală electrică construită din gheață
(Pagina a 5-a)

90 LA SUTĂ SIGURANȚĂ ÎN PROGNOZA METEO
(Pagina a 5-a)

COLEGII COPILULUI NOSTRU
(Pagina a 6-a)

PORȚELAN DE ALBA IULIA

● De la patru sortimente la 400 ● Maturitate la... vîrsta de trei ani ● S-a „mutat" bojdeuca lui Creangă ● „Unicatele" și cei care le dau farmec și frumusețe

Imagine dintr-o secție a fabricii de porțelan

Cu aproape 3 ani în urmă la Alba Iulia s-au fabricat primele obiecte de porțelan. Evenimentul a confirmat niște realități contemporane și a punctat o importantă realizare pe harta industrială a milenarului oraș. Alături de alte realizări, porțelanul de Alba Iulia este un simbol al prefacerilor industriale. Deși n-a împlinit vîrsta de trei ani el și-a asigurat o frumoasă și semnificativă carte de vizită. Muncitoarea **Maria Bolojan** de la secția de modelaj a fabricii „Porțelanul" din Alba Iulia ne-a spus oarecum emoționată:

— **Muncesc aici de la început. Am învățat o meserie care îmi place mult. Cum să vă spun eu ca să mă înțelegeți bine? Nu-mi vine să cred că eu fac modele. Dar le fac și vreau să le fac frumoase. N-aș putea să schimb această muncă pentru că îmi place. Aici este locul meu.**

Maria Bolojan n-a spus ceva extraordinar. Majoritatea oamenilor de la fabrica de porțelan din Alba Iulia gîndesc la fel iar cu mîinile și cu mintea lor creează obiecte valoroase. În decurs de numai cîțiva ani ei și au **schimbat radical și felul de a gîndi. Oamenii aceștia au pătruns în marea familie a muncitorimii românești și apără cu hărnicie noua calitate. Împreună cu Petru Pepelea, secretarul organizației de partid de la sortare și mare amator de curiozități statistice, am răsfoit cronica nescrisă a celui mai tînăr porțelan din țara noastră. În anul 1971 Alba Iulia a devenit producătoare de porțelan. A fost un început emoționant. Oamenii își amintesc și povestesc cu cîtă trudă s-au realizat primele 4 sortimente, cu cîtă emoție**

I. COJOCARU

CONTINUARE ÎN PAG. ⑦

Ancheta „Magazin"

CE-AȚI FACE DACĂ AȚI FI DUMNEAVOASTRĂ PRIETEN?

ȘASE INTERLOCUTORI DESPRE...

...DISCERNĂMÎNT

REPORTERUL: **Pe ce criterii vă alegeți prietenii?**

V. B.: Să fie cinstit, corect, deschis. Să fie vesel, ca și mine. Eu, indiferent ce necazuri am, zîmbesc, glumesc... Cum l-am prins că e cu două fețe — una zice, alta face — cum i-o spun pe șleau. Îl consider prieten și pe cel care nu pune, așa, înainte, interesul sau avantajul lui personal.

E. I.: Unul dintre criteriile care funcționează, cred, involuntar — deși abia acum, reflectînd, îl descopăr — este identitatea de gîndire și de sensibilitate. Prietenii mei seamănă destul de bine cu mine, cu toate că nu seamănă între ei. Al doilea criteriu ar fi sinceritatea deosebită, curajul de a-mi spune ce gîndesc despre mine... Nu cer un contact cotidian de la o prietenie, cu schimburi de necazuri zilnice, ci sentimentul că mă pot întoarce oricînd, că există cineva, care mă poate ajuta sau înțelege.

C. I.: N-aș putea să spun că există un criteriu fix. Practic, sînt deschis oricărei prietenii cu orice om deschis. Prietenia presupune și un grad de confidență, ceea ce implică, înainte de toate — încrederea.

M. I.: Eu nu reține și nu alung pe nimeni. Ca la „Junimea": „Intră cine vrea, rămîne cine poate".

M. J.: Prietenii nu ți-i alegi. Atunci cînd descoperi că te întîlnești cu anumiți oameni în idei, în afinități, atunci prietenii apar de la sine.

L. P.: Să fie oameni cu care să pot discuta orice, să le pot spune orice... Cred că sensibilitatea — mai mult decît rațiunea — îmi conduce pașii spre potențialii prieteni.

... SELECȚIE

REPORTERUL: **Aveți un prieten „cel mai bun"?**

V. B.: Tovarășul Radu Lițan mi-a fost mie maistru, m-a învățat meserie, mi-a fost tată adevărat în vremea uceniciei... S-a dovedit OM și nu numai pentru mine. Pe dînsul l-am considerat și-l consider prietenul meu de suflet.

E. I.: Ne cunoaștem de mai bine de zece ani: am fost colegi de facultate. O consider „cea mai bună" întrucît prietenia noastră a rezistat unui deceniu de schimbări, de deosebiri, în ciuda cărora am continuat să ne înțelegem.

Cornelia SIMIONESCU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Viorel Bădilă, secretar Comitet P.C.R., 45 ani.

Ecaterina Iftimie, ziaristă, 28 de ani.

Constantin Ionescu, ministru adjunct, 50 de ani.

Mariana Ionică, profesoară, 25 de ani.

Marius Jurcă, mecanic auto, 29 de ani.

Lăcrămioara Pobribeanu, elevă, 18 ani.

Strict autentic!

- Imobilizați în cutia de metal
- Mirele... tomnatec
- Capcana de foc
- Lanțul neomeniei
- După șase luni de spital
- Remușcări tîrzii

(Pagina a 2-a)

A.B.C.-UL GOSPODINELOR ÎNCEPĂTOARE
(Pagina a 6-a)

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Ghiocei pentru mămica mea — M. IVAN — București

MISTERIOSUL CRATER DIN JUNGLĂ

● Prima expediție în „lumea pierdută" de pe platoul Sarisarinama ● Copacii înalți de pe fundul giganticei „vaze" ● Treziți din somn de păsările guacharo ● Tunelurile din grotă ● Adîncimea craterului — de peste 300 metri! ● Unde se scurg torentele aduse de ploi? ● O revenire la suprafață cu peripeții.

UN AVIATOR CARE A ZBURAT deasupra frontierei dintre Venezuela și Brazilia, într-o zonă situată departe de orice drumuri umblate, a observat, acum zece ani, un crater enorm în mijlocul unei jungle. Craterul se afla pe muntele Sarisarinama, pe un platou lung de cinci kilometri și acoperit cu păduri dense. Diametrul „orificiului" gigantic — aproximativ 300 metri!

Alte zboruri au confirmat ulterior atît craterul semnalat cît și existența altora, mai mici, în aceiași zonă de junglă. Observațiile s-au înmulțit și încet, încet a început să se contureze un portret al „conurilor geologice" imense, adînci, adăpostind, la rîndul lor, fabuloase jungle în miniatură. Primii oameni de știință care au ajuns în apropierea craterelor au precizat că ele se găsesc în mijlocul unor roci cu o „vîrstă" de peste 1 800 milioane de ani; și au mai precizat că pe acest platou al Sarisarinamei condițiile nu s-au schimbat, mai mult ca sigur deloc, de-a-

U. VĂLUREANU

CONTINUARE ÎN PAG. ③

Craterul mare — în prim plan — așa cum poate fi văzut din elicopter.

Mai există enigme?

CETĂȚILE DACICE DIN CRIȘANA

● **Cetatea dacică de la Marca, pe Barcău, cu terase întărite cu valuri și palisade. În Munții Plopișului, între Oradea și Șimleul Silvaniei, dacii au ridicat fortărețele de la Săcălășău Nou și Sig. Veritabil cuib de vulturi, cetatea de la Sig are șapte șanțuri care-i barează intrarea. Unde au fost anticele Ziridava, Ulpianum și Dacidava?**

(Relatarea în pagina a 7-a)

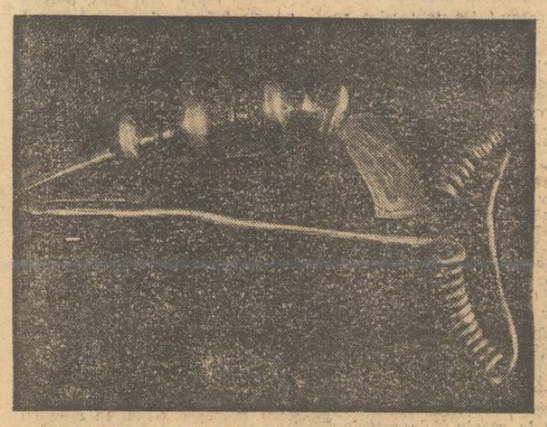

Fibulă de argint cu nodozități găsită în cetatea dacică de la Săcălășău Nou — Bihor. Din colecția Școlii generale din Derna, îngrijită de prof. Eugen Molnar (inedită)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

O NOUĂ SOLIE A PĂCII ȘI PRIETENIEI

URMARE DIN PAG. 1

Șeful statului român, Nicolae Ceaușescu, care împreună cu doamna Elena Ceaușescu au sosit în vizită oficială în țara noastră" — scrie ziarul „Cronica". „Se acordă prezenței președintelui român în Argentina o extraordinară semnificație, remarcă același ziar, datorită dezvoltării relațiilor dintre cele două țări, ca o consecință a hotărîrii guvernelor de la București și Buenos Aires de a consolida prin fapte legăturile de prietenie și colaborare în diferite domenii".

După primirea călduroasă, cu toate onorurile, rezervată președintelui Nicolae Ceaușescu, tovarășei Elena Ceaușescu, la sosirea în capitala Argentinei și după primele convorbiri cu președintele Juan Domingo Peron, cu doamna vicepreședinte Maria Estela Martinez de Peron, momente pline de semnificație, au reliefat din plin bunele relații existente între cele două țări, între conducătorii lor. Fiecare moment al istoricei vizite, precum decernarea titlului de „Doctor honoris causa" tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, a subliniat cu elocvență însemnătatea deosebită pe care au acordat-o distinsele gazde prezentei înalților oaspeți români, profundul respect și aleasa prețuire de care se bucură în Argentina opera constructivă a poporului nostru.

Întîlnirea plină de semnificații, de la palatul Congresului Național, cu membri ai Parlamentului, prezentarea corpului diplomatic, ceremonia acordării unor înalte distincții românе și argentiniene, cuvintările cu rezonanțe multiple rostite de cei doi președinți, întîlnirile pline de entuziasm cu populația au împlinit tabloul viu și emoționant al unei manifestări politice de înalt prestigiu, moment cu adevărat istoric în dezvoltarea colaborării dintre poporul român și poporul argentinean. Subliniind marea semnificație a acestor relații, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea : „Eu am încredere deplină că poporele noastre vor realiza o asemenea colaborare exemplară. O garanție este faptul că, încă acum 94 de ani, Argentina a fost printre primele țări care au recunoscut independența și suveranitatea României. A doua garanție — și poate principala în condițiile de astăzi — este faptul că în fruntea statului argentinean se găsește generalul Peron care, fără nici o îndoială că, așa cum și noi în România acționăm în această direcție, va acționa pentru realizarea acestei colaborări".

În momentul cînd aceste rînduri pleacă la tipar vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Argentina este în plină desfășurare. Ea este urmărită cu viu interes, cu satisfacție și deplină aprobare de poporul nostru care vede și în această manifestare politică contribuția țării noastre, contribuția secretarului general al partidului nostru, la apropierea între popoarele lumii, la marea cauză a păcii și progresului mondial.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

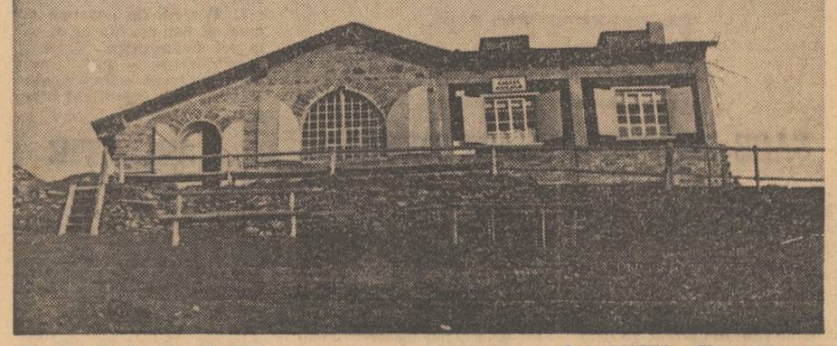

Cabana Dochia din Ceahlău — **Gelu MARIN — Piatra Neamț**

CE-AȚI FACE DACĂ AȚI FI PROPRIUL DUMNEAVOASTRĂ PRIETEN?

URMARE DIN PAG. 1

țelegem ; gîndim la fel, sau — dacă nu gîndim la fel — fiecare are tăria să accepte divergențele.

C. I. : Întîmplător, e tot inginer ca și mine. L-aș numi efectiv prieten, întrucît, fiindu-mi subaltern a știut să delimiteze prietenia de relațiile de serviciu, devenindu-mi unul dintre cei mai apropiați colaboratori. Și eu am răspuns la fel celorlalți mai mari ca mine, care mi-au acordat considerația de a le fi prieten.

M. I. : Ne certăm tot timpul și ne simțim foarte bine. Ceea ce-mi place mai mult la ea e tocmai faptul că nu-i niciodată de acord cu mine.

M. J. : E greu să-l numești pe „cel mai bun", cînd ai mulți prieteni. Unii sînt mai vechi, alții mai noi.

L. P. : Este colega mea de bancă. Sîntem de patru ani prietene. A fost întotdeauna sinceră cu mine, chiar dacă, uneori, nu mi-a făcut plăcere.

... CARACTERE

REPORTERUL : **V-aș ruga să citați o împrejurare concretă în care s-a dovedit că puteți conta mai mult pe o persoană decît pe altele.**

V. B. : Prin '46, '47, masa de prînz se servea la marmite și era mămăliga aia de mătură, cîte o porție de fiecare, nu știu dacă mai tineți minte... Mîncam împreună și maistrul nostru, Lițan, mereu zicea că s-a săturat : „Luați și mîncați voi, băieți", ne îndemna și se scula de la masă. Cine poate să facă un asemenea gest, cînd și lui îi este foame, nu poate să fie un om mărunt în alte momente de încercare... N-a existat o situație de cumpănă, din care să mă ridic pe umerii altora, dar au existat dese împrejurări cînd primul om căruia i-am cerut sfatul, părerea, a fost același maistru Lițan.

E. I. : În viața mea, din fericire, n-au fost întîmplări prea zguduitoare sau triste.

C. I. : Poate este un exces de personalitate, dar în momentele de dificultate caut să mă descurc singur, consider că trebuie să găsesc singur soluția. N-aș accepta niciodată ideea că cineva trebuie să se sacrifice pentru mine.

M. I. : Împrejurarea majoră mi se pare a fi tocmai durata prieteniei. Omul care — în pofida unor inerente eclipse — se luptă să-și conserve prietenia este și cel pe care poți conta la nevoie.

M. J. : Era mai mult o cunoștință decît un prieten. I-am cerut o sumă importantă de bani, mi-a dat-o fără ezitare, iar cînd am vrut să-i las o chitanță sau să girez într-un fel, mi-a reproșat : „Mă jignești !"

L. P. : Nu m-am aflat în impasuri sau în pragul unei greșeli foarte mari ca să fie necesar să apelez la buna mea prietenă... Este adevărat că de fiecare dată, cînd am fost supărată sau melancolică, cînd am simțit nevoia să nu fiu singură, la ea m-am gîndit în primul rînd.

... ÎNDOIELI

REPORTERUL : **Obișnuiți să vă supuneți prietenii la „probe"?**

V. B. : În momentul în care spui că X îți este prieten, cred că probele au fost deja trecute.

E. I. : Cînd mi se întîmplă să mă îndoiesc de cineva, prefer calea deschisă : îi spun direct îndoiala pe care o am. Din cauza asta comit și foarte multe gafe... M-ar deranja cumplit ca, existînd îndoieli în ce mă privește, să fiu supusă la teste.

C. I. : Nu mă preocupă verificarea loialității prietenilor, fiindcă ea rezultă din realitățile curente. Nu sînt necesare verificări speciale. Cînd un om nu este loial, tot ce face se află sub semnul întrebării.

M. I. : Ar fi absurd și necinstit să-l provoc pe cel pe care-l consider prieten.

M. J. : Dacă am îndoieli, înseamnă că nu-mi este prieten. După părerea mea, relațiile de prietenie evoluează sau involuează în funcție de rezultatul „probelor" pe care le susțin singur.

L. P. : Din cînd în cînd, fac unele „probe" dar de un cu totul alt gen : afirm lucruri absurde sau evident greșite. Vreau să văd dacă sînt corectată, dacă au curajul să mi-o spună deschis.

... PROBITATE

REPORTERUL : **Vi s-au cerut anumite „servicii" în numele prieteniei ?**

V. B. : I-am prins pe destui că ar fi vrut să-mi devină prieteni pentru niște avantaje : „Nea Bădilă, poate pui și dumneata o vorbă bună, doar știi ce fel de om sînt...". I-am răspuns, fără supărare : „Cîndăi fi mai bun ca altul, cînd va fi meritul tău, atunci o să-ți vină și tie rîndul". Sînt de multi ani secretarul comitetului de partid de la uzina „Republica" și pot să vă spun că oamenii cu adevărat merituoși nu cer niciodată favoruri, nu intră în obișnuința lor acel „mie mi se cuvine...".

E. I. : Nici eu, nici prietenii mei nu ne-am permis să ne cerem „servicii" speciale, să încercăm să „rentabilizăm" prietenia. Mai degrabă au încercat unele grade de rudenie... Oricînd însă îmi voi ajuta un prieten, atunci cînd voi fi convinsă că pot contribui la un lucru drept.

C. I. : Mă bucură gîndul că nu am avut și nu am prieteni de această „spetă". N-am surprins pe nimeni că ar dori să transforme prietenia într-o tranzacție avantajoasă.

M. I. : Adevăratii prieteni nu mi-au cerut nimic... Mi-au cerut doar amicii ocazionali. Prietenii mei îmi cer numai ceea ce le cer și eu : să existe. Atît ! Să nu mă simt singură.

M. J. : Dacă mi-ar cere „servicii", l-aș trata pe prietenul meu ca pe oricare dintre petiționari.

L. P. : Pentru un prieten aș face orice e omenește posibil. Cu o singură condiție : ajutîndu-l pe el, să nu aduc altcuiva prejudicii.

... DECEPȚII

REPORTERUL : **Există și prieteni care v-au dezamăgit ?**

V. B. : Eram ca frații, ne cunoșteam de pe vremea uceniciei. Prietenia noastră a durat 20 de ani, pînă în '64, cînd m-au trimis la școala de maiștri. El a fost primul la care am alergat ca să-i duc vestea : „Măi, Manole, am fost și eu apreciat...". Parcă i-am dat cu ceva în cap... L-am căutat mereu, dar de fiecare dată m-a ocolit. N-am înțeles niciodată de ce s-a purtat așa, sau, poate, mi-a fost greu să accept...

E. I. : Am avut foarte puțini prieteni și întotdeauna — alesi cu grijă. Am fost scutită de dezamăgiri, nu fiindcă aș fi foarte pricepută în materie ci pentru că, din fericire, ei s-au dovedit oameni întregi.

C. I. : Pe cei care m-au dezamăgit, i-am uitat. În viață sînt oameni pe care i-ai cunoscut și oameni pe care nu-i cunoști. Cei care m-au dezamăgit au intrat în categoria necunoscuților.

M. I. : Toți, într-un moment sau altul, într-o împrejurare sau alta... Trebuie să fim deștepți și să trecem peste fleacuri, peste ambiții de-o clipă, peste mici orgolii. Dacă nu plecăm de la ideea că și prietenii noștri sînt oameni, cu scăderile lor de „formă", vom fi mereu singuri.

L. P. : M-a mințit și m-a durut foarte mult. Cînd se întîmplă așa, a continua înseamnă un compromis. Am preferat ruptura : ca să nu mai existe un „după".

... SCHIMBĂRI

REPORTERUL : **Credeți că noțiunea de prietenie evoluează odată cu vîrsta ?**

V. B. : Prietenia mai sinceră și mai apropiată cam pe la 18-20 de ani se leagă. Atunci poți să discerni : mi-e prieten sau se preface. Atunci am început să fac și eu deosebirea între prietenia la modul general și prietenia pe care poți conta.

E. I. : Părerea mea e că — înaintînd în vîrstă — trăim din „rentele" unor prietenii contractate mai înainte. Rămîi cu ideea că ești prieten cu X, dacă-ți propui însă să faci ordine în dosare, întrebîndu-te „Oare mai sînt prieten cu X ?" poți să ai surpriza că ai perpetuat niște certitudini false.

C. I. : Odată cu vîrsta, prietenia capătă contururi mai sedimentate, mai verificate, de viață : înveți să știi să ierți și să cedezi în fața unor capricii (pentru că toți sîntem oameni !), te deprinzi să accepți că mai există și alte puncte de vedere, că fiecare este o personalitate de sine stătătoare, cu susceptibilitățile ei. Toate acestea — repet — vin odată cu vîrsta.

M. I. : Am rămas, dacă vreți, la același etalon din anii copilăriei : mi-era prietenă adevărată, doar dacă-și împărtea înghețata cu mine. Așa făceam și eu...

M. J. : Indiferent de vîrstă, prietenia își are regulile ei. Chiar și atunci cînd te joci în nisip... Esențial mi se pare respectul acestor reguli.

L. P. : Îl invidiez pe omul matur : el dispune de o experiență personală, de un discernămînt propriu în alegerea prietenilor. La vîrsta adolescenței, se întîmplă să auzi foarte des : „Nu mai sînt prieten cu X, că nu mă lasă mama" Părinții, dată fiind experiența lor de viață, au de cele mai multe ori dreptate, dar se strică și unele prietenii frumoase.

... DISIMULARE

REPORTERUL : **Cunoașteți situații în care ascensiunea profesională sau socială a exercitat influențe negative asupra prieteniei ? Cum stau lucrurile în ce vă privește și în ce-i privește pe prietenii dumneavoastră ?**

V.B. : Sînt și asemenea oameni. Îi cunosc, dar mi-e rușine să-i numesc... Pe vremea cînd erau elevi la profesională, cînd împărțeau aceeași cameră și mergeau împreună cu fetele la cinematograful Vergului, toată lumea îi știa ca prieteni nedespărțiți. Unul a ajuns maistru, celălalt — inginer, șef de compartiment. Într-o zi, maistrul mă oprește și-mi zice : „Nea Bădilă, vechiul meu prieten, Ionică, nu-mi mai răspunde nici la bună ziua". Drept să vă spun, nu m-a surprins : acel inginer se purta arogant și disprețuitor cu toată lumea.

E.I. : Mie mi se pare că unul din lucrurile frumoase pe care le implică prietenia e că în prietenie, ca și în dragoste, oamenii trebuie să se simtă egali. Am o prietenă desenatoare și o alta — poetă. Cu fiecare pot discuta la fel de bine, de la fiecare aflu niște lucruri pe care nu le cunosc. Sper să se întîmple la fel și în ce le privește... Îl compătimesc pe omul despre care prietenii lui au motive să spună : „S-a ajuns, nu ne mai cunoaște".

C.I. : În ultimă instanță, nu funcția contează, ci omul din noi. Cînd cineva confundă o soluție temporară cu un „stil" de viață, atunci cei din jur îl resping. Penibil și dureros să nu te mai poți întoarce la nimeni !

M.I. : Cînd aflu că există și asemenea oameni, gîndul mă duce la... pustiul Saharei.

M.J. : Dacă un prieten evoluează în ce privește gradul de cultură, concepția despre viață, iar celălalt se complace în a bate pasul pe loc, se ajunge la o relație inegală : unul primește, nedînd nimic.

L.P. : Unele manifestări străine apar, din păcate, chiar foarte devreme. Am un coleg care, pînă într-o bună zi, s-a purtat normal, prietenos. La un moment dat, tatăl lui a devenit director general și colegul meu n-a mai fost același : a renunțat la vechiul grup de prieteni și chiar la vechile-i păreri. La o vîrstă matură, cînd gîndești și te respecți, cred că nu e posibil să se întîmple așa...

... ALTER EGO

REPORTERUL : Ce-ați face dacă ați fi propriul dumneavoastră prieten ?

V.B. : Mi l-aș lua ca model tot pe maistrul Lițan. Mi-aș da sfaturile pe care mi le dă el... Și atunci cînd m-a îndemnat „Măi, băiete, învață desenul", „Măi, băiete, fă așa..." s-a dovedit că mi-a fost un prieten mai bun decît îmi eram eu însumi.

E.I. : M-aș însinua cît mai puțin în viața mea : m-aș păstra la o anumită distanță și aș interveni numai cînd mi se pare că este necesar.

C.I. : Vreau să cred că relațiile dintre mine și prieteni sînt ca o reflecție într-o oglindă. Dacă — ipotetic — mi-aș putea fi prieten, m-aș purta cum mă port cu prietenii și cum, la rîndul lor, ei se poartă cu mine.

M.I. : Nu cred că mi-ar place foarte mult să-mi fiu propriul prieten : ori mi-aș vedea toate defectele, ori — dimpotrivă — aș fi tot timpul de acord cu mine.

M.J. : Nu mi-aș da sfaturi.

L.P. : Nu pot să nu recunosc că țin la mine, că îmi place de mine...

Cornelia SIMIONESCU

Strict autentic!

• IMOBILIZAȚI ÎN CUTIA DE METAL

Autobuzul 31-PH-5872 s-a răsturnat pe drumul dintre Plopu-Bucov, în porțiunea unde se executaseră niște lucrări de canalizare. Cum răsturnarea s-a produs pe partea ușilor, călătorii au rămas imobilizați în cutia metalică. Și erau 90, adică aproape dublu față de capacitatea normală a vehiculului. Pînă la urmă, oamenii au ieșit prin parbriz. Dar în timpul învălmășelii, călătorul D. Cuculescu, în vîrstă de 67 de ani, a fost strivit și a decedat în drum spre spital.

Cauzele accidentului, stabilite de organele de anchetă, oferă, numai prin simpla enumerare, concluzii pentru factorii implicați în asigurarea securității călătorilor. Iată-le : starea drumului, supraîncărcarea autobuzului și indiferența șoferului Gheorghe Zidaru, care, cunoscînd starea drumului și supraîncărcarea autobuzului ar fi putut evita accidentul, printr-o conducere mai atentă. (AL. MIHAI).

• MIRELE... TOMNATEC

Instanța zice : avînd în vedere că inculpatul are o vîrstă înaintată, (născut : 1907), pedepsa de un an cuvenită pentru fapta lui se suspendă condiționat pe termen de 2 ani. Nedivulgînd identitatea făptașului, respectăm, în felul nostru, hotărîrea judecătorească. Dar ce-i poate da unui om prin minte — asta merită povestit. Cică acum vreo 44 de ani, deci prin tinerețile sale, omul din fața noastră s-a căsătorit. A avut cu nevasta două fete, căsnicia a mers bine cîțiva ani, pînă în 1938, cînd cei doi au hotărît să se despartă. Fac întîmpinare la judecătorie, prezintă acte — în fine, căsătoria se desface. Dar după patru ani, adică în 1942 omul hotărăște să se reîntoarcă la soție. Și cu atîta nespusă fervoare în dorința lui de împăcare, încît se adresează și judecătoriei care îi pronunțase hotărîrea de divorț, cerînd anularea ei. Și conform unei proceduri din acea vreme, cererea i se admite : instanța respectivă anulează divorțul. Omul revine, deci, în mijlocul familiei reîntregite în mod legal. Și anii trec. Mulți — fețe și dv. socoteala cîți — din 1942 și pînă în 1971. Dar iată că, într-o zi din vara acestui ultim an, la un consiliu popular comunal din județul Bihor se emite un certificat de căsătorie : mireasa — o persoană de prin părțile locului, iar mirele — da, exact, omul virstnic aflat acum în fața judecății. Pentru că proaspătul mire prezentase la noua căsătorie numai sentința divorțului său și nu și actul judecătoresc care îi anulase...

...Ca să vedeți că, pe oricîte tertipuri s-ar bizui ea, la nimic nu-i bună bigamia — că tot se descoperă pînă la urmă.

• CAPCANA DE FOC

Veniseră zgribuliți de pe drum și, ca să se încălzească, au făcut un foc bun. Soba se încinsese în sfîrșit, iar în secție devenise plăcut. Și, dintr-o dată — explozia ! Sau, cel puțin, așa și-au închipuit cu toții, cînd, în direcția de unde se auzise bufnitura, l-au văzut pe Samoil Z. cuprins de flăcări. Uleiul de in — da, chiar inofensivul ulei de in cu care erau pline standurile la care munceau — și pe care S. Z. din greșeală îl vărsase peste soba încinsă, se transformă cît ai clipi într-o imensă flacără. Întîi — răbufnirea aceea violentă de la gura sobei și apoi flăcările, cuprinzînd întreaga secție. În această capcană de foc, oamenii și-au păstrat, însă, calmul. Escaladînd barierele de flăcări și fumul gros, inecăcios, oamenii au reușit să stingă incendiul. Simultan, au alertat și pompierii orașului care au intervenit la timp.

Pentru S. Z. însă, uleiul de in a fost fatal. Alți patru lucrători au suferit arsuri grave sau au fost răniți. Faptul s-a întîmplat, recent, la Sibiu, într-o unitate de producere a mobilei, de pe strada Turnului. (CORNELIA PREDA).

• LANȚUL NEOMENIEI

O după-amiază geroasă. Pe strada Săvinești din Oradea cetățeanul K. zărește un om căzut la marginea drumului : e un bătrîn, singerînd de pe urma loviturilor căpătate din căzătură. Alarmat cetățeanul K. oprește prima mașină ce-i iese în cale. Se întîmplă să fie a fabricii „Avîntul" din localitate (1—Bh—310), avînd la volan pe șoferul Teodor Maghiar. Acesta coboară din mașină, privește bătrînul cu un ochi scrutător și de la zece metri declară : e beat. După care demarează nepăsător. Cetățeanul K. aleargă la spitalul C.F.R. aflat în apropiere. Îi cere medicului de gardă de aici (nici pînă azi identificat) să acorde un prim ajutor rănitului. După cîteva minute de profundă gîndire acesta declară : nu se poate pentru că omul nu se află în incinta curții spitalului. Totuși, după îndelungi insistențe, portarul spitalului îi permite lui K. să cheme telefonic Salvarea. După o jumătate de oră, sosește mașina Salvării (31—Bh—125). La volan șoferul Vasilcovici. Alături de el, asistentul L. Erdei. Acesta din urmă, dintr-o aruncătură de ochi, consemnează în fișa medicală de deplasare „stare de ebrietate". Dar cetățeanul K. insistă ca bătrînul să fie transportat la spital. În sfîrșit, rănitul ajunge la spital. Identitatea lui : Ștefan G, în vîrstă de 83 ani. Diagnosticul : o criză cardiacă care îl imobilizase în stradă și-l făcuse să-și piardă conștiința. Lanțul acestor neomenii înfioară. (MAGDA TURAC)

• DUPĂ ȘASE LUNI DE SPITAL

Părăsirea unui pat de spital este, fără îndoială, un prilej de bucurie. În ce-i privește pe adolescentul sirian Hamed Ali Gayas acestei firești bucurii i s-a adăugat o sinceră și mărturisită nostalgie. „Poate n-o să mă credeți — mi-a spus el în cel mai curat limbaj românesc învățat în cele șase luni petrecute la Spitalul Brîncovenesc din Capitală — dar mă despart cu greu de România și prietenii români. Nu voi uita niciodată că în această țară minunată mi-am găsit salvarea".

La Damasc, în urmă cu mai bine de un an, Ali fusese victima unui accident rutier. Internat imediat într-o clinică de specialitate din țara sa, are loc o intervenție chirurgicală. Dar traumatismul suferit continuă să prezinte mari implicații pentru salvarea vitalității membrului inferior sting. Situația se agravează de la o lună la alta. Se sugerează amputarea piciorului. Să mai spunem că o asemenea rezolvare nu putea fi ușor acceptată de către părinți ? Sînt consultați specialiști din mai multe țări — prilej cu care se află de existența unei școli românești de ortopedie și de una din personalitățile ei marcante : prof. dr, doc. Aurel Denischi, de la Clinica universitară a Spitalului Brîncovenesc - București.

Așa a ajuns Hamed Ali să-și găsească salvarea într-un așezămînt sanitar din țara noastră. La plecare, el ne-a rugat să transmitem caldele lui mulțumiri profesorului Aurel Denischi, medicilor Ion Dinulescu și Theodor Ionescu, întregului colectiv care l-a îngrijit cu cea mai mare dragoste. (ION POPOVICI).

• REMUȘCĂRI TÎRZII

Reproducem, fără a divulga identități (din motive ce se vor înțelege imediat), scrisoarea unui bărbat dintr-o comună din județul Gorj adresată în această iarnă Leagănului de copii nr. 1 din Capitală : *„Subsemnatul* (urmează numele și adresa) *cu deosebit respect vreau să vă aduc la cunoștință următoarele : prin luna martie 1973 am înaintat la dv. o cerere despre fetița V. Dorina, fiica lui V. Maria și V. Gheorghe din comuna mea. Fetița a fost născută la 10 martie 1961 și a fost internată la dv. E drept că dv. îmi răspundeți că fetița a fost înfiată la 24 martie 1972, dar, tovarășe director, prin prezenta vă rog cu cea mai mare căldură a-mi comunica datele precise despre fetiță. Le aștept cu nerăbdare, deoarece această fetiță, deși e născută oficial din părinții numiți, amîndoi decedați în acest moment, este de fapt fiica mea... Eu s-a născut din căsătoria mea nelegitimă cu mama ei, în vreme ce aceasta era despărțită de soțul ei de care urma să divorțeze, fără a mai putea, deoarece femeia a decedat".*

...Bine spunem că fiecare viață e un roman !

Rubrică alcătuită de Graziela VÂNTU

Se numește ION GHEORGHE. Are 21 de ani și este elev în clasa a XI-a (la seral) a liceului „Mircea cel Bătrîn" din Constanța

UNUI NEVĂZĂTOR NU-I PLACE SĂ FIE COMPĂTIMIT

— De ce zici tu că mulți dintre oamenii care văd nu știu să vadă ?

— Observ la tineri de vîrsta mea, că unii dintre ei văd numai lucrurile mici. Sau văd cu ochii, nu pricep cu mintea. Nu spun că eu aș fi un mare cugetător, dar îmi place să pătrund lucrurile. Și repet, mi se pare că unii văd doar aparentele, nu văd dincolo.

— Imaginația nevăzătorilor e deosebită ?

— În privința asta te-ar lămuri mai bine un prieten de-al meu, nevăzător de la vîrsta de 3 ani, mi se pare. Are o imaginație fantastică. Imaginația este o trăsătură a tuturor nevăzătorilor. A celor care se cultivă, a celor care nu se preocupă doar de chestiunea existenței. Imaginația se sprijină și ea pe cultură. Pe măsură ce un nevăzător află, cunoaște, capacitatea lui de a-și imagina realitatea de care s-a apropiat pe alte căi ajunge remarcabilă.

— Explică-te !

— Cînd nu vezi, trebuie să cunoști lumea într-un fel. Din cărți de școală, de literatură, din muzică, din pictură, citind prin alfabetul Braille sau aflînd din explicațiile altora. Lucrul pe care nu-l văd trebuie să-l cunosc, să-l înțeleg. Ceea ce înseamnă mai mult decît să-l văd. Cultura e necesară fiecărui om, un văzător se poate descurca însă și fără cultură deosebită pînă la un punct. În vreme ce nevăzătorii, neajutați de cultură o duc foarte greu.

— Există diferențe între cel ce n-a văzut niciodată și cel devenit nevăzător de la o anumită vîrstă ?

— Omul care n-a văzut niciodată se adaptează de la început, se adaptează mai bine. Nevăzătorul care a văzut o vreme se adaptează foarte greu, simțul său de orientare se dezvoltă mai puțin, e foarte îndurerat, demoralizat.

— Cum de se poate orienta pe stradă așa de bine un om care n-a văzut niciodată ?

— Se orientează cu tălpile. Au bine întipărită poziția optimă a corpului, a fiecărui segment. Orice unghiulație, cît de mică, simțită cu talpa, îl pune în stare de alarmă, îl ajută să-și dea seama.

— Între ei doi, este avantajat cel care n-a văzut niciodată ?

— Sigur. Un om care n-a văzut niciodată are reflexe mai bune, simțul de orientare mai fin. Am avut un coleg, nu văzuse niciodată, se orienta pe stradă extraordinar, zicea totdeauna „vezi că ne apropiem de bordură", nu era nevoie să-l conduc, simțea orice denivelare. Cei ajunși mai tîrziu nevăzători au teamă, teama cînd merg, teamă așa în general.

— Tu cît vezi ?

— Văd lumina, văd lucrurile mari și, cu efort deosebit, văd chiar să citesc puțin. Cînd eram mic vedeam binișor de aproape.

— Cîțiva ani ai văzut ceva mai bine ?

— Am fost nevăzător congenital. Doctorul Temu Naim, din Constanța, mare specialist, m-a operat de 4 ori. Mă aranjase oarecum. Am greșit însă jucînd fotbal. Într-o zi, un accident și mi s-a scurs tot corpul vitros din ochiul sting. Cu celălalt, cu dreptul, văd lumina. A fost o perioadă cînd nici cu ochiul bun nu mai vedeam decît ceața. Am avut atunci niște stări... Mă gîndeam că dacă rămîn așa, pur și simplu n-o să mai fiu eu.

— Cunoști culorile ?

— Mai demult, cînd vedeam mai bine, le-am cunoscut.

— Cum ai descrie culorile unuia care nu le-a văzut niciodată ?

— I-am descris unui nevăzător din totdeauna, culorile negru, alb, griul trotuarului și roșul. Doar ele se pot explica.

— Cum l-ai făcut să și le imagineze ?

— I-am zis : negru e ceea ce vezi tu. Apoi, i-am cerut din negru ăla să facă ceva strălucitor, contrar. Așa a înțeles albul. Roșu l-a descoperit fiindcă i-am ținut un bec aprins exact în fața ochilor. Încercați! strîngeți ochii, apropiați-vă de un bec. Veți avea senzația de roșu deschis. Se explică prin vascularizația puternică a pleoapei.

— Și griul trotuarului ?

— L-am pus să amestece negru cu alb, să-și imagineze o culoare confuză între negru și alb. Prietenul meu m-a întrebat și cum sînt marcate străzile, cum arată săgețile. I-am luat mîna și-am desenat cu ea.

— Mîna unui nevăzător purtată peste un contur îl ajută să intuiască forma ?

— Desigur. Prietenul acela care a văzut pînă la 3 ani, mă roagă adesea să-i descriu multe lucruri. Cînd îi spun însă, cerul e senin, știe cum vine asta, n-a uitat de la 3 ani.

— Cum simte un nevăzător apropierea unui obstacol ?

— Apare o senzație, senzația obiectului. Pe bază de unde sonore. Ai văzut cum fac nevăzătorii cînd merg pe stradă ?

— Nu.

— Pocnesc din degete, pocnitul acela din degete ca la petreceri.

— De ce ?

— Produc astfel zgomot, unde sonore, care se izbesc de obstacol dacă există, se întorc la ureche și avertizează.

— Care e ordinea capacității simțurilor la un nevăzător ?

— Pipăitul, cel mai dezvoltat. Urmează auzul — extrem de fin, apoi, mirosul. Nevăzătorul simte cu degetele o denivelare cît de mică, inobservabilă pentru omul obișnuit. Pipăitul este pentru el instrumentul de orientare, îl ajută enorm să găsească obiectele. Poate merge pe stradă singur numai după auz. Un coleg era odată pe stradă, cu unul care vedea. Beznă, de departe se apropia o mașină cu farurile stinse, cel care vedea nu vedea și nu auzea nimic, și colegul i-a zis : „Stai, nu traversăm, o să treacă o mașină." După un timp, mașina a apărut. Mirosul este, de asemenea, foarte dezvoltat. Într-atît de dezvoltat, încît, dacă unui nevăzător i se descrie mirosul unei substanțe, iar, după un timp, i se dă să miroasă acea substanță amintindu-i-se că o dată s-a discutat despre ea, o identifică după descriere. Ceea ce nu poate descoperi un nevăzător sînt gropile. Dar, gropile sînt uneori periculoase și pentru cei care văd.

— Cum înveți, Ion Gheorghe ?

— Cînd mi-am dat diferențele, după magnetofon. Am explicat cu vorbele mele, n-am vrut să fiu copia benzii de magnetofon. Acum, sînt elev în clasa a XI-a și învăț după explicații. Ascult, rețin, profesorii de la Liceul „Mircea cel Bătrîn" din Constanța explică foarte bine. În general, nevăzătorii au memorie bună. Ceea ce se explică în clasă tin minte pe termen lung. Pentru precizie, caut pe cineva amabil să spiculm lecția în recreație. Sînt foarte sever cu mine cînd uit cîte ceva, nu-mi permit să dau răspunsuri proaste. La vară, va trebui să înregistrez la magnetofon materialul pentru bacalaureat.

— La matematică înveți mai greu ?

— Învăț formulele. Fac în minte un exercițiu mai simplu, pun în aplicare formula, o reții mai bine. Cînd mă ascultă, nu pot răspunde la tablă, mă întreabă mai mult teorie. Teza o dau oral sau dictez și altcineva scrie. Teza la română o dau altfel, în alfabetul Braille la niște mașini speciale.

— Ce vrei să faci după bacalaureat ?

— Continui studiile. Dacă s-ar putea, medicina, dar, nu se poate. Așa, încît, o să fac științe naturale.

— De ce științe naturale ?

— Îmi plac oamenii.

— Profesorii sînt severi cu tine ?

— Severi ? Sînt și totodată sînt tentați să-mi dea note mai mari și asta mă înfurie. Sau poate mi se pare că sînt tentați ?

— Româna îți place ?

— Grozav ! De fapt, sînt român, nu ? Mă atrag mult de tot marii scriitori, dar îmi place și gramatica, altfel cum m-aș putea exprima corect ? Dacă știi gramatică, îți formezi dictie bună. Cînd reciți o poezie trebuie să relasă bine semnele gramaticale.

— Ce nu-ți place la școală sau, așa, în general ?

— Nu-mi plac lucrurile proaste. Am văzut la cineva o oglindă de Venetia. E o mică mare. De atunci nu-mi mai place orice oglindă. Îmi plac fotoliile vechi cu brațe, nu fotoliile moderne. Cele vechi sînt mai relaxante. Revin la ce-mi place : îmi place muzica. Clasică și ușoară, ușoară numai dacă e bună. Muzica e un teatru vorbit. Mă pasionează s-o înțeleg. La început n-o înțelegeam. De pe la 16 ani am început s-o pricep fiindcă la școala de ambliopi din București am avut o profesoară de muzică, nevăzătoare și ea, extraordinară. Mi-a rămas în suflet lecția despre Mozart, pentru că a predat-o pe fundalul unei simfonii de Mozart. Grozavă idee, lecția de muzică pe fundalul unei simfonii. Școala avea o discoteca bogată. Am o răbdare de fier cu mine în privința înțelegerii muzicii. Ca și în privința tuturor lucrurilor. Nu sînt tentat să migălesc asupra chestiunilor mărunte, pentru lucrurile mari fac însă orice efort.

— Te văd mereu bine dispus. Ești supărat vreodată, tu cînd ești supărat ?

— Cînd nu sînt vesel, dar așa ceva nu se prea întîmplă. Cînd făceam lucru manual și mă loveam din greșeală cu ciocanul peste degete, nici atunci nu mă supăram. La necaz zic un proverb sau cînt ceva și mă consolez. Orice rău evoluează spre bine.

— Asta de unde ai mai scos-o ?

— De la lume.

— Acasă cum te porți ?

— Serios. Mai ales cu sora mea. E mai mică, 18 ani, eu merg pe 21. Are idei foarte sănătoase, sora asta a mea. Acasă tot eu fac buna dispoziție.

— Îți place să cînți ?

— De toate. Mai ales, muzică populară. Așa putea chiar să mă afirm. Nu vreau. În materie de voce sînt foarte sever. Am ceva inclinație, însă nu oricine e predestinat carierei muzicale. Dacă aș fi mai dotat decît sînt, mi-ar place să-mi culeg singur melodiile de la sursă, nu să cînt dintre cele contrafăcute.

— Ce crezi că nu știm noi văzătorii despre nevăzători ?

— Cît sîntem de sensibili.

— Și mai ce ?

— Și de receptivi, de interesați de tot, de toate.

— Ce nu vă place la noi ?

— Nu ne place cînd ne îngîniți cu mila, cînd ne compătimiți. Nevăzătorul se simte foarte jignit cînd i se arată milă. E ca și cum ar fi călcat în picioare. Cînd un om normal ajută pe un nevăzător să treacă strada, să nu-l compătimească. Și nevăzătorii muncesc și ei, în rînd cu ceilalți, au dreptul la demnitate.

Romulus BALABAN

Cei cinci gemeni ai familiei Rychert se bucură de o mare popularitate în Polonia. Iată-i, în fotografie, de la stînga spre dreapta : Agnieszka, Adam, Roma, Piotr și Eva. Ultimul cadou pe care l-au primit (cu ocazia împlinirii a doi ani) a provenit de la Institutul național de asigurări care a oferit fiecărui copil cîte o poliță în baza căreia atunci cînd vor împlini 20 de ani vor primi fiecare o sumă importantă de bani. Interesant de semnalat că soții Rychert mai au doi gemeni, născuți acum cinci ani.

Cvintuplii familiei Kienast din Liberty Corner, statul New Jersey, S.U.A. — Ted, Gordon, Abigail, Sarah și Amy (în fotografie de la stînga spre dreapta) — au împlinit în luna februarie vîrsta de patru ani și au început să meargă la grădiniță. Cei cinci copii — doi băieți și trei fetițe — s-au dezvoltat normal, sînt perfect sănătoși și foarte vioi. Atît de vioi încît mama lor nu.. îndrăznește să-i trimită pe toți cinci la grădiniță. Într-o săptămînă, trei din ei sînt duși luni, miercuri și vineri, iar ceilalți doi, marți, joi, simbătă. în săptămîna următoare invers. „Nu pot pretinde educatoarei să se ocupe simultan de toți cinci — a spus doamna Kienast. La o asemenea... încercare, nu rezist decît eu, ca mamă"...

■ **ADMINISTRAȚIA** parcului zoologic din Sapporo a hotărît să folosească pentru reclamă tigri vii. Tigrii Takesi și Takeyo sînt înhămați la sănii și olimbă copiii.

■ **ALO, ce mîncăm astăzi ? Un nou serviciu telefonic, limitat pentru moment la districtul Bologna, ajută pe cei doritori la întocmirea meselor. Formînd la 199 prefixul 051 abonații pot avea rețete practice și economice pentru prînz și cină. Sugestia meniului costă în medie 75 de lire.**

■ CERCETĂTORII de la Academia de medicină din Cracovia au reușit să realizeze un preparat care ajută organismul să depășească apatia ce apare de obicei odată cu schimbarea vremii. Noul produs asigură o mai bună dispoziție, reducînd în acest mod și accidentele de circulație.

Lesley Dean, cea mai scundă polițistă (1,45 m) și Mick Martin, cel mai înalt polițist (1,92 m) s-au căsătorit. Evenimentul este considerat drept cel mai curios din istoria poliției engleze. Nimeni nu crede însă, că ar constitui un impediment în calea fericirii lor conjugale...

■ **CETĂȚEANUL iugoslav Franjo Nikolic afirma că de 23 de ani n-a mai dormit nici măcar o oră. El și-a pierdut somnul de cînd o grenadă de mînă, cu care se juca împreună cu alți colegi de școală, a explodat, producîndu-i un șoc. De asemenea spaniolul Carlos Vives Torrell, în vîrstă de 70 de ani, nu doarme de peste 50 de ani, datorită unei căderi din tren. Cu toate acestea, ambii duc o viață normală.**

■ **FLORILE aduse bolnavilor sînt un semn de gentilețe dar și un pericol mortal. David Taplin și Patricia Metz de la Universitatea din Miami au cercetat în două spitale americane, apa din vasele cu flori și au constatat existența din belșug a bacteriilor care provoacă meningita, colita, pneumonia.**

■ **DOCENTUL Keibl din Viena, apreciat specialist în terapia bronșitelor cronice, a comunicat la un congres internațional că fumul unei singure țigări conține 80 de milioane de granule solide de cenușă, vizibile la microscop, și că un fumător mijlociu inhalează în 20 de ani circa 6 kg de astfel de granule, care atacă continuu plămînii.**

■ JOHN MURRAY — scoțian — este unul dintre cei mai mari consumatori de țigări de foi din lume. Dar nu le fumează, ci le mănîncă între două felii de pîine prăjită, consumînd în medie 9 „sandvișuri" pe zi.

Printre exponatele muzeului din orașul sovietic Tver se află și acest cîntar din secolul al XVII-lea

MISTERIOSUL CRATER DIN JUNGLĂ

URMARE DIN PAG 1

ță de cum erau atunci cînd pe Pămînt au apărut primele forme de viață !

„LUMEA PIERDUTĂ", cum i s-a mai spus giganticei gropi din jungla venezuelană, a captat astfel într-o largă măsură interesul savanților. Oare ce lucruri deosebite, interesante pentru știință, ar putea fi descoperite în adîncul grotelor îndepărtate (aflate la cîteva sute de kilometri de cele mai apropiate orașe) ?

LA ÎNCEPUTUL LUNII FEBRUARIE, prima expediție pentru cercetarea „lumii pierdute" a părăsit Caracasul, îndreptîndu-se spre platoul Sarisarinama. Expediția, compusă din 30 de oameni, a fost transportată în apropierea craterului central cu elicopterul. Membrii ei, toate materialele necesare, au fost lăsați la sol în condițiii destul de dificile, cu ajutorul unor scări și cabluri speciale. După crearea cantonamentelor, în ziua de 9 februarie, au început să coboare principalii trei membri ai expediției : Charles Brewercarias, din conducerea Societății de științe a Venezuelei, fratele său James Brewercarias și englezul David Nott, instructor de alpinism.

CHIAR DE LA PRIMII METRI, coborîrea s-a dovedit extrem de anevoioasă : în crater nu vine niciodată aer proaspăt. Respirație grea, mișcări anevoioase. Fixarea de peretele stîncos a corzii s-a făcut cu dificultate. **Coborîrea în rapel a durat nouă ore și, cînd au atins solul, cei trei au constatat că se află, parcă, pe fundul unei „vaze" uluitoare. În jurul lor se găsea o junglă mai deasă decît cea de la suprafață. Copaci înalți de peste 30 de metri, o vegetație luxuriantă — totul purtînd pecetea unui verde închis, tulburător. Și, pe fundul „vazei", bolovani uriași.** Apropierea întunericului i-a îndemnat să grăbească pregătirile pentru a-și face bivuacul Au amenajat un pat de frunze și s-au culcat. Dar noaptea nu a decurs în liniște. Pe exploratori i-a sculat din somn un zgomot ce părea a fi țipăt de bufniță, multiplicat și din ce în ce mai violent. Au aprins torțe, crezînd că sînt atacați de niște animale preistorice. S-au calmat însă puțin mai tîrziu, cînd au constatat că este vorba doar de niște păsări de noapte guacharo — cu o deschidere a aripilor de aproape un metru — plecate după hrană și fără nici un fel de intenții agresive...

A DOUA ZI, cei trei au pornit mai departe, spre sud, constatînd că adîncimea craterului este mai mare decît se bănuia : peste 300 metri ! După ce au coborît o pantă abruptă — încă vreo 70 de metri — au ajuns în dreptul unor grote în care se aflau cuiburile păsărilor Guacharo. În grotă au descoperit munți de alune și semințe ale palmierului Euterpe, Jessenia și ale unor specii necunoscute. În grote au găsit alte cavități imense — tuneluri întunecoase — umplute cu alune, semințe și diferite plante carnivore, din care unele necunoscute.

În dimineața celei de-a treia zile, exploratorii s-au îndreptat spre centrul craterului. Drumul prin jungla subterană a prezentat însă dificultăți nebănuite. Pentru a-și croi o potecă de nici 150 de metri prin vegetația bogată au avut nevoie de peste două ore. Cînd au reușit să ajungă într-un loc pe care l-au depistat a fi situat la cel mai scăzut nivel, exploratorii au constatat că nu se află acolo nici o urmă de apă. Unde se scurg atunci miile de tone de apă aduse de ploi în fiecare an ? Există oare vreun riu subteran care comunică cu celelalte cratere ?

CÎND AU REVENIT la locul coborîrii, pentru a se pregăti de ascensiune, cei trei au observat stricăciuni ale corzii roșii, de nouă milimetri, cu care coboriseră. Nu mai puteau urca ! Cei rămași la suprafață au reușit să le trimită rezerve de ulei și benzină, pentru a încerca să defrișeze un spațiu în care să poată eventual pătrunde elicopterul, ca să-i ridice cu un cablu. Cîteva ore de muncă s-au dovedit zadarnice, pătrunderea elicopterului ar fi echivalent cu o sinucidere. Au încercat să se îndrepte spre un alt perete al craterului, unde mai fusese aruncat un cablu Pe drum s-au rătăcit — și în acea perioadă s-a anunțat că expediția a pierit. Exploratorii au fost obligați să mai rămînă două nopți pe fundul „vazei". Între timp, li s-a „trimis" un telefon cu ajutorul căruia au putut comunica cu cei de la suprafață. Și, după consultări, s-a recurs la o soluție de urgență. Cu un avion special de la Caracas au fost aduse în așezarea indiană Makiritare de pe fluviul Erebato — scări speciale din sîrmă, lungi de peste 300 metri. De la Makiritare, scările au fost transportate cu elicopterul și, cu toată extenuarea lor, exploratorii au fost nevoiți să urce pe aceste scări mobile și periculoase, mai ales atunci cînd se apropiau de suprafață și aveau la picioarele lor, abisul...

PRIMUL BILANȚ AL EXPEDIȚIEI a fost foarte pozitiv : aducerea la suprafață a unui mare număr de insecte mici, plante carnivore și diferite organisme aparent unice în lume, — materiale care abia trebuie să mai fie studiate — fotografii și filme.

Acum urmează să fie explorate și celelalte cratere, din vecinătate, pentru ca, ulterior să fie organizate noi expediții în vederea inventarierii neobișnuitelor prăpastii din mijlocul junglei...

U. VALUREANU

O imagine din interiorul craterului : a început pătrunderea în „lumea pierdută", unul din exploratori coboară pe coarda întinsă pe peretele stîncos.

remember • remember • remember

HAMBURG (VIII)

Într-un vapor parcurgînd estuarul Elbei. Hibrid al încrucișării dintre fluviu și mare, estuarul pare mai curînd un coridor maritim o strimtoare interminabilă cu valuri solzoase și de un albastru intens. La maluri plaje de nisip alburiu și din loc în loc stînci de rugină ; cîmpul căzut cu vaste și grase culturi al căror verde confluiază cu albastrul și negrul. Păduri și localități unde se zăresc ori se bănuie reședințe fastuoase de principi ai burgheziei portuare... puțină singurătate și izolare dă preț belșugului și îi poate imprima chiar o ușoară tentă de noblețe... un anume retour aux forêts *bîntuie azi apetiturile burgheziei de toate tipurile și de pretutindenea căci potentatul de orice fel are complexul virulenței sale și visează palori astenice curabile printr-un naturism aristocratic... noul Aretino e silit să-și adauge la gama competințelor consacrate și pe aceea a proxenetului cinegetic ori a maestrului de sport... iată și cîteva amazoane de operetă, pe cai superbi... aici e antipodul celor ce gravitează în jurul sculpturilor abstracte din Spitalerstrasse... vaporul, trece însă lăsînd toate în urma lui iar rezervele de oxigen ale pădurilor sînt capabile să contracareze orice poluare... retina se șterge și imaginile se înlocuiesc una pe alta... nu voi uita niciodată farul svelt, colorat în alb și roșu, privind ziua cu ochiul stins...*

* * *

Noaptea pe Reeperbahn — cel mai deșănțat bulevard din cîte am văzut vreodată. Arteră a tuturor plăcerilor pînă la cele mai aberant licențioase specifice marilor aglomerații portuare, frizînd rafinamentul primitiv și destrăbălarea pantagruelică menită parcă să compenseze ascetismul fortuit al oamenilor mării. Spectacol feeric. Focuri de artificii ale firmelor de hoteluri îndoielnice, de localuri felurite, reclame țipînd în întunericul nopții cu stridență și disperare, ademenind lumea în cinematografe cu programe adecvate faimei acestui St. Pauli, cartier al portului, oraș în sinul orașului, cu locuitorii lui, cu moravurile lui și chiar cu o revistă ilustrată proprie, un fel de magazin evoluînd pe o gamă ce merge de la humorul echivoc la pornografia euforică. Atmosferă de carnaval perpetuu, mai cu seamă că printre clienți se simte prezența turiștilor atrași de renumele bulevardului și de ispita literară a depravării festive. Vitrinele etalează lucruri de o varietate inepuizabilă și derutantă mergînd pînă la urmașe ale Evei în costumul originar și cu glesnele în cătușe de staniol sau foci vii... există inevitabilul Moulin Rouge, *un* San Remo, *un* Top Ten *și o profuziune de localuri de noapte ascunse în străduțele laterale, cu firme insinuante și fotografii foarte elocvente... dar în publicul străzii nu domină lupii de mare ci mai curînd veleitarii bovarici, diletanți de ocazie... studenți olandezi provinciali, exasperați de viața gospodărească a orășelului lor, turiști bătrîni din America, muncitori zilieri din Turcia ori din Iran, odrasle negre ale cine știe cărui magnat african, slujbași ai țărilor înapoiate, veniți cu treburi la Hamburg și colecționînd impresii shocking pentru epatarea prietenilor de acasă... oamenii mării au adrese exacte și pentru ei asemenea desfătări sînt firești, elementare și streine de orice literatură... ei se întorc întotdeauna în aceleași locuri, ca niște habituali ai unui blestem acceptat... ei nu au frisoane și taine și nu vor să fie nici spectatorii și nici eroii mitului facil pe care aureola lor îl gîrează.*

Bulevardul își domină clienții, ca o gheeană tentaculară ale cărei flăcări ard pe chipul tuturor... plutește în aerul lui un duh de pierzanie dar și de voluptate robustă, nesofisticată... îmi vin în gînd anumite pagini din Rabelais și din poezia acelor Blasonneurs du corps feminin *ai renașterii franceze, ceea ce localurile de noapte somptuoase și intervertite, din zona Alsterului elegant nu mai sînt capabile să sugereze... acolo te simți în plin avangardism... Dimineața pe la ceasurile unsprezece revenind pe Reeperbahn încerc o senzație de strigoi diurn... totul dormitează sub cenușa bucuriei din ajun.. pleoape albastre căzute, pietoni rari și spectrali, mecanisme incremenite, măturători cu gesturi de oboseală împingînd parcă recuzita balului odată cu praful și frunzele străzii.. copilul care se joacă, pisica traversînd o stradelă îngustă bătrîna ce deschide fereastra etajului și privește în gol... lumina unei vitrine pe care au uitat-o aprinsă, clipește cu o paloare verzuie și pașii celor doi marinari ieșiți dintr-un gang, sună pe caldarîm ca un metronom obsedant.*

* * *

Am văzut Hamburgul pe ploaie și pe vreme senină... l-am văzut primăvara, vara și toamna cînd peste nebunia și înțelepciunea lui cad frunzele moarte ale arțarilor și platanilor iar soarele coboară în căutarea bufnițelor de piatră... numai iarna nu l-am văzut căci iarna călătoresc prin orașe imposibile care stau înălțate agresiv și lunatic la frontiera împărățiilor de unde nimenea nu s-a întors niciodată... singur, străin și mut... odată într-un sfîrșit de primăvară am trăit la Hamburg cîteva zile euforice, prea rar întîlnite de multă vreme în viața mea, zile cînd între faptele, gîndurile, sentimentele și visele tale se instaurează un echilibru goethean... Halbgöttlich ernst die Tage durchgelebt, *spune Faust... nu-mi dau seama de unde-și pot trage substanța fragilă și efemeră asemenea stări de spirit... poate din frumusețea rece și de o absolută indiferență a acestui oraș care te obligă să-i dai o replică orgolioasă... cred că în acele zile am căpătat conștiința clară a unui paradox fundamental și dureros : tot ceea ce invidiez și admir prin aceste orașe — ca realitate contemporană, desigur — ține nu atît de ființa oamenilor cît de faptele lor... aici omul e tot mai depășit de propriile-i produse sub a căror tiranie și obsesie se desfășoară viața lui goină la a-i afecta orice voluptate și chiar a-i obnubila conștiința condiției sale.. consecințele sînt pe de o parte blazarea, pe de o altă un bovarism politico-social ce tinde să compenseze pauperitatea vieții lui spirituale tot mai grav expugnată de agresiunea civilizației și să-i amendeze himeric insatisfacțiile aproximate confuz... și-am înțeles că nepăsarea pe care mi-o arată confratele meu occidental și înfatuarea lui, de atîtea ori prostească, sînt apanajul unei infirmități ce trebuie să suscite mai degrabă compasiune decît indignare... și mi-am lăsat surîsul cordial să se risipească pe întinderea Alsterului, asemenea cercurilor concentrice ale pietrei căzute în adînc.*

a. e. baconsky

„Dl. Sherlock Holmes nu poate acum să vă răspundă personal..."

• La 120 de ani, celebrul detectiv nu pare să îmbătrînească... • De ce i s-au oferit recent 1 000 de dolari dintr-un oraș american • Sherlock Holmes rugat să furnizeze informații despre Conan Doyle !...

Cînd Sir Arthur Conan Doyle a început să scrie povestirile lui Sherlock Holmes, Baker Street din Londra avea doar 85 de numere. Plasînd locuința detectivului la numărul 221-B, autorul era convins că evită orice confuzie. Dar strada s-a dezvoltat în decursul anilor, iar în 1930 a apărut și casa care a primit numărul 221 B. Ulterior, ea a fost încorporată într-un imobil întins, care ocupă numerele de la 215 la 237.

Dar numeroasele scrisori care sosesc și azi pe adresa d-lui Sherlock Holmes, detectiv, în Baker Street 221-B, găsesc ușor destinatarul. Din anul 1951, de cînd a fost deschisă o expoziție consacrată eroului lui Sir Arthur Conan Doyle, sosesc în medie mai mult de 60 de scrisori pe lună. Majoritatea celor ce îi scriu sînt copii. Dar mulți corespondenți îi solicită sprijinul și în elucidarea unor cazuri complicate ! Sînt persoane care nu au citit cărțile cu Sherlock Holmes, dar au văzut filme sau piese T.V. și au rămas cu convingerea că detectivul englez există cu adevărat și că, asemenea lui Mannix sau altor „private investigators", este dispus să preia o afacere mai complicată. Una din scrisori, trimisă dintr-un oraș american, îi oferă lui Holmes 1 000 dolari pentru a lămuri cazul dispariției unei oficialități guvernamentale locale !

Nici o scrisoare nu rămîne fără răspuns. D-na Lesley Whitson, secretara faimosului detectiv răspunde tuturor, arătînd că Sherlock Holmes nu poate răspunde acum personal întrucît este plecat din oraș, avînd de rezolvat un caz extrem de complicat...

Dacă ar fi trăit, Holmes ar fi avut 120 de ani. Pentru prima dată, numele său a devenit cunoscut cînd avea 33 de ani. În anul 1887. Atunci a apărut romanul „Studiu în roșu", scris de tînărul (23 de ani) medic Arthur Conan Doyle și avîndu-l ca personaj principal pe Sherlock Holmes. Cartea fusese scrisă, de fapt, cu un an mai înainte. Dar editorul Ward Lock, care i-a plătit lui Doyle 25 de lire sterline pentru toate drepturile de autor, a preferat să-i amîne tipărirea datorită faptului că „piața este inundată cu romane ieftine". După patru ani, Holmes — ale cărui aventuri au început să fie publicate în „Stand Magazine" — a cîștigat și un contur fizic. Sidney Paget l-a ilustrat în povestirea „Scandal în Boemia" și i-a creat cea mai verosimilă înfățișare, pe care a popularizat-o de-a lungul a 13 ani. Sidney l-a folosit pe fratele său Walter Paget ca model pentru chipul lui Holmes și pe un prieten arhitect Alfred Morris Butler ca model pentru doctor Watson. Doamna Jane Conan Doyle, fiica romancierului, a precizat unui reporter al revistei „Observer" că nici un personaj real nu a stat la baza d-rului Watson creat ca un fel de reprezentant al cititorului, căruia Holmes să-i dea explicații detaliate privind deducțiile sale.

Revista „Observer", care a publicat la începutul acestui an un număr consacrat „investigării" cazului celebrului detectiv. a intitulat unul din articole „Sherlock Holmes : mai viu azi

Holmes, așa cum l-a văzut Sidney Paget

decît oricînd". Pe o pagină și jumătate este publicată fotografia locuinței lui Holmes. Pe masă se văd pipa, tutunul, lupa, într-un colț sînt atîrnate raglanul și șapca în carouri, într-altul borcanele cu substanțe chimice experimentate de detectiv. Nu e o încăpere de muzeu, ci o reconstrucție realizată de admiratorii în cadrul birtului „Sherlock Holmes" de lîngă Trafalgar Square...

Din numeroasele studii și articole consacrate lui Holmes menționăm unul spiritual, publicat de o revistă de... șah din Anglia, care demonstra că detectivul participase, cu un nume de împrumut, la un turneu internațional de șah... În același număr din „Observer", articolul „Profet al crimei", semnat de Len Deighton, scoate în evidență faptul că Sir Conan Doyle nu numai că a creat un gen de roman polițist care s-a bucurat de un mare succes, dar s-a și dovedit a fi cronicarul și adeseori „profetul noii lumi a criminalogiei". Cînd a apărut Sherlock Holmes, abia începuse să se vorbească despre tehnica modernă a amprentelor digitale, despre utilizarea în scopuri științifice a fotografiei, despre aplicarea spectrografică în investigația criminală. Pregătirea profesională i-a îngăduit d-rului Conan Doyle să înțeleagă aceste lucruri și, în cîteva rînduri, să devină premergător. Abia patru ani după ce Holmes explica într-o povestire că este posibilă identificarea fără greș a petelor de sînge, a devenit posibilă deosebirea sîngelui uman de cel animal... Cînti Doyle a scris prima povestire în care Holmes abordează problema amprentelor digitale, poliția engleză nu se folosise încă niciodată de această metodă de investigație...

..Oare l-ar fi supărat pe medicul din Portsmouth să afle că eroul pe care l-a creat l-a întrecut în celebritate ? Într-una din scrisorile recente sosite pe adresa din Baker Street 221 B, cineva s-a adresat lui Sherlock Holmes cu rugămintea de a-i furniza, dacă este posibil, cîteva informații despre Sir Cannon (!) Doyle...

Într-adevăr, la 120 de ani, Sherlock Holmes pare să nu îmbătrînească de loc...

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

ÎNFRUNTÎND ÎNĂLȚIMILE

• După 11 zile de suferințe și primejdii la o temperatură de —30 grade, un ghid, doi ingineri, un profesor au reușit „premiera de iarnă" a vîrfului „Whymper" • În fiecare seară două ore de acrobații pentru a-și instala bivuacul, agățați de stîncă deasupra prăpastiei.

Ținta finală se afla la 500 metri deasupra capetelor lor. O distanță ridicolă. Dar 500 metri în înălțimile sălbatice și, mai cu seamă, pe acest perete nordic al Marilor Jorasses, (Mont-Blanc), în ghețurile vîrfului Whymper (4 183 m), reprezenta încă trei zile de eforturi, de suferințe.

Timpul se ameliorase. Nu mai ningea. Ceața dispăruse. Temperatura se fixase la —25 grade : suportabilă. Totul mergea bine pentru cei patru cățărători Yannick Seigneur, de 32 ani, inginer mecanic și ghid de înălțimi, Michael Feuillarade, ghid, 30 de ani, Marc Galy, 25 ani, inginer în fizică nucleară și profesorul Louis Audoubert 37 ani.

Succesul în această mare premieră hibernală era îndoielnic Agățați în bivuacul lor — al treilea — au fost siliți să sape în stîncă timp de ore, să-și instaleze picioarele înghețate și spinările obosite de cele 12 kg de îmbrăcăminte, să-și prindă hamacurile. Avansul lor asupra planului de atac al muntelui era de patru zile. Își simțeau, totuși, picioarele și brațele obosite după opt zile de cățărare. Un singur lucru îi supăra mai mult ca orice : imposibilitatea de a găsi un loc prielnic pentru bivuac. Vîrful Whymper este un perete absolut drept. Încă de la primul asalt, cei patru alpiniști nu și-au putut permite o singură noapte de adevărată odihnă. O slabă consolare : nopțile înstelate care le permit să vadă cu o rară claritate steaua polară. În așteptare, Marc Galy și Yannick Seigneur, cu gesturi lente și precise scot din rucsacuri mașinile minuscule de aragaz și cartușele pentru a prepara cina. La fiecare haltă, la sfîrșitul zilei, pregătirile pentru noapte erau lungi. Trebuia îndepărtată zăpada înghețată, acțiune care dura două ceasuri. O muncă minuțioasă — în poziții acrobatice — cu prăpastia sub ei.

Nu din întîmplare, se hotărîse cifra de patru. În funcție de sarcinile pe care fiecare le avea de îndeplinit. Rînd pe rînd Seigneur și Galy erau în capul coloanei — pentru a deschide calea — sau în urmă — trăgînd cei șase saci care totalizau mai mult de 200 kg de material și hrană. În plus, ei duceau și aparatele destinate să realizeze filmul escaladei lor de către o echipă a radioteleviziunii franceze — care survola la bordul unei elicopter.

La primul asalt al muntelui, au trebuit să se oprească. Tocmai erau pe cale să urce primii 350 metri, pentru a instala pitoni și fringhii, cînd Yannyck — aflat în capul coloanei — trecînd sub o arcadă de zăpadă a văzut corpul camaradului său prăbușindu-se vreo 20 de metri la vale și lovindu-se de stînci. Au fost necesare cîteva zile pentru ca rănitul să se refacă. Apoi cei patru alpiniști au reînceput ascensiunea. Sus, Seigneur și Galy „munceau" la stîncă și la gheață. Cele două corzi au progresat vizibil. Elicopterul zbura în preajmă. În acea noapte bivuacul a fost strîns. Cei patru bărbați au trebuit să se odihnească legați fedeleș de stînci, cu picioarele în gol. Ca și în nopțile precedente, aproape că n-au putut închide ochii. A doua zi, au observat la 100 de metri mai sus, vîrful acului Whymper. Popasul instalat pe un spațiu îngust a fost vesel. Au mîncat ficat dintr-o cutie și au băut vin roșu. În ziua următoare, către orele 8,40, au pornit-o din nou. Ningea. Exact patru ore mai tîrziu, Yannick Seigneur a atins vîrful. Degetele lui înșfăcate se așezaseră pe pisc. Unul după altul, prietenii săi îl ajunseră din urmă. Au vrut să stea în picioare dar n-au reușit. Fiecare, la rîndul său a căzut Timp de 11 zile urcaseră lipiți de peretele stîncii. Pierduseră obișnuința de a sta vertical. Curînd elicopterul a venit să-i „culeagă" pentru a-i duce la Chamonix. Învinseseră !

(S-a întîmplat recent în Franța).

Ninsoarea stranie

Deși explozia a avut loc în camionetă, șoferul a scăpat teafăr

Matteo R., mic antrenor în construcții se hotărî să facă supraetajarea casei în care copilărise. o casă solidă dar neîncăpătoare acum cînd copiii. oameni mari, cu rostul lor la oraș, vor veni să petreacă vacanțele în liniștea și aerul curat de la țară.

Lucrările începură cu degajarea podului, plin pînă la refuz cu tot felul de obiecte nefolositoare, îngrămădite acolo în ani și ani. Nu era o treabă plăcută, dar împreună cu ajutorul său începu să umple coșuri și lăzi pe care le trimise la crematoriul comunal. Printre cărțile fără coperți și caietele vechi găsi o cutie plină cu bombe de mină, împachetate prost, ruginite, care putea ex-

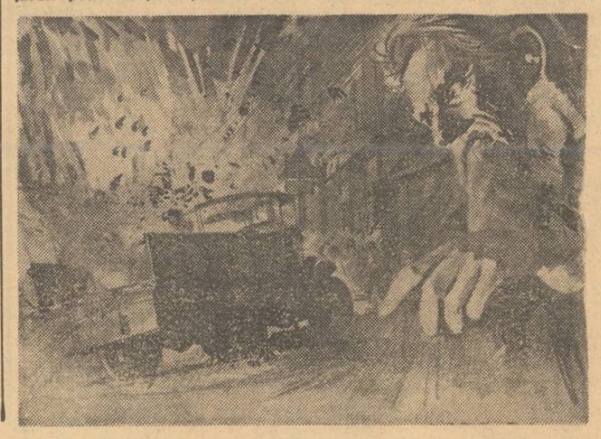

ploda pe neașteptate Cum ajunsese acolo n-avea idee, știa doar că nu putea hotărî de unul singur. Se duse deci la cazarmă să anunțe descoperirea neplăcută. Aici, comandantul îl rugă să aștepte pînă a doua zi cînd va trimite un artificier.

Bătrînul Matteo nu era dispus să aștepte o zi și se înțelese cu comandantul să le transporte pe răspunderea sa, luînd, firește, măsurile de prevedere necesare.

Acasă, așeză cu grijă cutia de metal pe fundul camionului și cînd să se urce în cabină văzu cele șapte pilote din puf ale nevestei puse la aerisit pe gard. Nu putea să le sufere. Avusese multe discuții în casă din cauza lor, dar soția nu voia cu niciun chip să renunțe la ele. Văzîndu-le îi veni o idee năstrușnică... să le facă dispărute. Binișor să nu fie observat le înșfăcă și le aruncă în spatele cabinei. Apoi porni motorul și încet, încet, luă drumul clădirii din spatele cazarmei. Acolo, în apropierea construcției neterminate, se produse explozia ingrozitoare. Ostași și țărani se adunară cît ai clipi. Din cabină coborî puțin zăpăcit dar intact și plin de fulgi Matteo. De jur împrejur copacii și tufișurile erau și ele acoperite de o ninsoare stranie. Un lucru era sigur, acum se va înveli cu o plapumă care va sta locului și nu va mai aluneca. dar cum o să se descurce cu nevasta...

S-a petrecut în apropiere de Udine — Italia

(Din „Domenica del Corierre")

SPIRALE

ORFEU PLÎNGÎND-O PE EURYDICE (II)

de Eugen BARBU

Umbra lui Mallarmé plutește peste poemul „Treci prin grădini", și versurile mi se par remarcabile : *„Clopotnițe în cerul blond, bolnave / ning lin peste funinginea din oase / pupile mari printre ruine joase / își plîng în piatră fluturi de agave / Și rănile-n tulpinile umile / răsfrîng în putred muzica luminii / și pun brățări de fragede actinii / la marginea argilei cu feștile / Și izbăviri cu florile deschise / își sug încet melancolia vie / unde șezum huliți în grea sclavie / pe piatra ta de zestre-n paradise / Pe cumpăna din piept ce leagă tandră / acele plaje de-ntristări sihastre / își leapădă într-un balsam de astre / mlaștina pielei doamna salamandră / Și-n despărțirea de păcat în oră / treci de portalul de iris în verde / și apa lui dezacordînd te pierde / spre frigul unde coapse se devoră / Doar spaima cu bețiile alese / își scaldă ochiul în exod prin vene / și-auzi amanți în suferințî viclene / ducînd pe umeri palide mirese"*. Există aici o atmosferă creată viclean de poet, dacă ar fi numai să citâm acele *clopotnițe din cerul blond* sau *ninsoarea* aceea subtilă *de fluturi de agave*, cu ecoul în *putredul din muzica luminii*, gravă convertire a noțiunilor cu efecte de o mare grație. Cum aș mai vorbi despre o persecuție muzicală a consoanelor care creează o muzică ciudată.

Dar mereu, trainic revine Macedonski în acest volum, cu acele cuvinte încărcate de arome, cu sunătoare verbe : *„Podoabe vechi cu scene funerare / din părul brun cuprins de-o lungă moarte / aruncă-ncet în riul ce desparte / chipul durut de-oglinda trecătoare / Saboții grei de humă ce odată / pe jaruri sfinte încheiau declinul / sfărîmă lampa. Rușinos e vinul / cînd singur luptă-n cupa vinovată"* (Himeră în iarnă).

Frumoasă este și strofa de mai jos „Iarnă străveche" : *„E verde frigul dincolo de tine / corăbii lungi alunecă pe lume / fruct înaintea florilor virgine / c-un blînd adio de curate brume"* sau un alt catren din aceeași poezie, încărcat de o gravă poezie : *„Și bare mari se umplu de pahare / o ceață moale închizîndumi chipul / ca morții fără glorie-n uitare / în fața nopții-nsingurînd nisipul"*.

Tirania macedonskiană e și mai evidentă în „Fluture întîrziat" : *„O, nu ucide acest flutur, Doamnă / învins și orb lîngă oglinda-ntoarsă / copilăroasa mască mi-o revarsă / în împletiri acvatice de toamnă"* sau : *„Cu norul de polenuri (sfînta sare) / în aerul cu razele bolnave / el stinge-n somn stamine de octave* (cam forțat !) */ cu mirele pe-un tron de-ntunecare"*. În „Aținire" îi regăsim pe Block și Pasternack : *„Neprefăcuții nori ne-au pus vestmînt, / Vino-n balcon în ladul de calcar / avar în har octomvrie amar / s-a viclenit vestală la cuvînt / Și trage stor de frunze de risling / la geam cu peisaje de povești / semințe-n ochii magi să nu-i lovești / unde-n gorgane morții se preling / Melancolii de candelabre-n rit / ne vor pudra în păr cu brume moi / e-o molimă în sîngele din noi / balene mor, nisipul a-nflorit"*.

Poet al melancoliilor ticăloase, Horia Zilieru are o surdină bine supravegheată, el realizează atmosfera poemelor din semitonuri, din cuvinte meșteșugite care lucrează ele însile cu mătăsurile lor, cu moliciunea lor șerpească și rezultatele nu sînt dintre cele mai rele. Iată trei strofe din „Tragica muză" care mă confirmă : *„Te ninge basm pe umărul virgin / cu oasele în diafanul frig / pe coapsele lacustrei, cînd te strig / cu nervi-n rocile fierbinți de vin / Cu scrum de timp în vasul funerar / (odată tandru îl voi bea și eu) scobori la bal pe verdele ghețar / în tonuri vii și cu misterul greu / Rugate mîini cu un surîs viclean / cortina smulg unde în golf strein / curg alge mari pe palidul pian / în trist exod în vuietul sangvin"*. Care ar fi tehnica acestui autor ? Să vedem mai întîi cuvintele : umărul e virgin ; frigul e diafan, lacustra are coapse, ceea ce e foarte plastic ca viziune ; nervii zac în rocile fierbinți de vin (imagine grandioasă) ; timpul are scrum ; vasul e funerar, băutul vinului e tandru, de unde ceremonialul presupus al îngurgitării ; balul oniric are loc pe un verde ghețar care dă deodată o culoare stranie și o senzație de frig sosită încă din strofa de mai nainte ; misterul este greu ; mîinile sunt rugate (ce frumos !) ; surîsul viclean ; pe un palid pian (fericită imagine) curg alge mari, și așa mai departe...

Remarcabil mi se pare de asemenea poemul „Lumină are" : *„Lumină are gura mea hulită* (vers mare) */ de psalmi rostiți la golfuri selenare / unde înoată-n spinii de ispită / fecioarele cu coapsele polare / Edenul blond își curge mierea blîndă / în rănile de aur ce respiră / prin coasta întregită cu o liră / să-ndepărteze trupul de osîndă / Ca norii cu destin în uzurpare* (greoi vers !) *aceste buze le colindă duhul / heruviilor căzuți în legănare / de crisalide-ndolind văzduhul / și laurul din văi ebreie mute / vedenii umple în orbite grele / cît zace craniul înnoptării mele / pe coapse dulci cu plînse alăute / Începe timpul mut și fabuloase / singurătăți se varsă în clavire /* (vers bacovian pur) *ca un desmăț de năvi cu pînze joase / prin plăsmuiri de ceață și-nvrăjbire / Și șarpele c-un ochi schimbîndu-și locul / Va suge-n altă roză carnea vie / Iar coapsa pură implora-va jocul / În lacrima cu nunta-n orgie"*.

În poemul „Adorație", același lucru al cuvintelor : *„Dansează cea dintîi prin ochiul meu / drum de osîndă urcă pelerini / Pe-asinul umbrelor, cu crini virgini / cu jertfe de aróme-n bulbul greu / Un jurămînt o scaldă în azur / ca un copac în lună scufundat / peste clopotnițî izvorînd-o pur / spălînd în albii coaste de bărbat / Căzuți din coama unui zeu bătrîn / pe valea caznei, norii o ațin / ca un călcîi în noaptea de carmin / în craniul meu frumos, tărîm păgîn"*. Și aici stăpînul Mallarmé, joacă pe versul lui Zilieru cu o plăcere vădită, cu corespondențe turburătoare.

Particulară mi se pare prima strofă din „Erezie" : *„Robit mai sună cornul în departe / întorșii nori iau formă de canale / prin care curg piane pluviale / în o surpare de celule moarte"*. Recunoaștem pluvialul bacovian în care bat pianele lui grele ce emană muzici în defileuri. Două strofe din „Roză nocturnă cu singe" amintesc de Baconsky : *„Urmează totul ritmul de poveste / cum uzi în iarnă plopi în piei obscure / cresc varul lor etern pe lungi femure / într-un prohod de nori pe triste creste"* sau : *„Tinjește-un laur verde-n aer moale / din evul vechi cu nervii-n legănare / de-alungul vocilor cu scoici amare / vas de cuvinte-i plînsu-n pietre goale"*.

Dar cu aceasta a doua noastră însemnare încă nu am terminat de spus ce aveam de spus despre Horia Zilieru urmînd să-l mai supunem odată unei radiografii.

ECOURI • ECOURI

În prezent, formația timișoreană Phoenix efectuează un turneu prin țară. Fotografia de mai sus este cea care va fi reprodusă pe mapa celui de al doilea album al formației, ce va apare în cursul lunii aprilie. Phoenix este invitată în R.D.G., la premiera unui film muzical în care apare, urmînd ca apoi să efectueze un turneu în această țară. Între proiectele pentru următoarele luni : un spectacol „Meșterul Manole".

La festivalul „Eurovision", care va avea loc în acest an la Brighton (Anglia), pe data de 6 aprilie, Belgia va fi reprezentată de Jacques Hustin (în foto : împreună cu altă vedetă belgiană, Lize Marke). El va concura cu propria sa compoziție, „Fleur de liberté" (casa Pathé-Marconi).

■ SCRIITOR și *scenarist (la filmele lui Alain Resnais și Yves Boisset), Jorge Semprun și-a asumat și răspunderea de regizor la „Cele două memorii", un film-eseu care se referă la patria sa, Spania.*

■ O LOCOTENENTĂ în Armata Salvării și un marinar acordeonist sînt eroii lui lui Serge Korber prezentați chiar din titlu „Ursule și Grelu". Interpreți : Annie Girardot și Bernard Fresson.

■ YUL BRYNER. *Richard Benjamin și James Brolin împart genericul cu o sumedenie de roboți în pelicula științifico-fantastică „Mondwest" semnată de Michael Crichton.*

Jean Paul Belmondo împreună cu Jacqueline Bisset sînt eroii unui film pe care regizorul Philippe de Broca l-a intitulat „Magnificul".

„Calvarul", trilogia lui Alexei Tolstoi, a fost ecranizată pentru televiziune în 13 serii de regizorul Vasili Ordinski. Pentru cele două eroine surori, Ordinski a ales două proaspete absolvente ale Institutului de artă teatrală : Svetlana Penkina și Irina Alferova, alături de care vor evolua experimentații Iuri Solomin și Mihail Najkin. În imagine : Penkina și Alferova.

Pentru alegerea actriței care să interpreteze rolul lui Edith Piaf, regizorul Guy Casaril a întreprins lungi căutări. Pînă la sfîrșit, el s-a oprit asupra tinerei actrițe Brigitte Ariel, care va fi protagonista unui film închinat celebrei cîntărețe franceze.

PRIMUL TUR DE MANIVELĂ LA

„STEJAR, EXTREMĂ URGENȚĂ"

Este unul dintre noile filme prin care cinematografia noastră va omagia cea de a XXX-a aniversare a Eliberării patriei. Așa cum ne-a mărturist regizorul **Dinu Cocea** (într-o mică pauză, în timpul primei zile de filmare) însuși titlul este revelator pentru momentul istoric la care se referă pelicula pentru că...

— „Stejar, extremă urgență" nu este altceva decît formula cifrată a insurecției armate, ordinul care s-a dat pentru punerea în dispozitiv a trupelor și gărzilor patriotice insurecționale. Filmul va fi dedicat, deci, contribuției României la înfrîngerea Germaniei hitleriste și, indeosebi, rolului pe care l-a avut Partidul Comunist în pregătirea și organizarea insurecției.

— Va fi un film de reconstituire documentar, un film de montaj sau o peliculă de ficțiune ?

— Documentarul și ficțiunea se vor împleti sper eu, creator. Vom folosi și secvențe autentice, filmate de operatori în chiar momentul istoric dat.

— Scenariștii Horia Lovinescu și Mihai Opriș au pornit de la o creație literară sau este vorba de un scenariu original ?

— Un scenariu original, inspirat din documente, urmărind cu exactitate evenimentele istorice reale.

— Scenariștii s-au oprit la cîteva personaje semnificative sau sînt urmărite îndeosebi înfruntările armate ?

— Personajele la care s-au oprit au ca rol tocmai organizarea maselor pentru acțiunile armate respective.

— Eroii filmului își păstrează biografia și numele reale ?

— Nu. Deoarece filmul înseamnă totuși ficțiune, încercăm să dăm fiecărui personaj o cît mai intinsă semnificație. Temeiurile istorice și faptele esențiale se păstrează și constituie substanța vie a filmului. Evenimentul „23 August" este văzut din două unghiuri deosebite : cel al insurgenților, reprezentînd masele, dar este privit și de dincolo de baricadă, prin optica adversarilor, în speță al unor exponenți ai nazismului.

Gîndind că regizorul trebuie, totuși, să se ocupe mai degrabă de filmare decît de interviuri, l-am abordat pe interpretul principal, **Constantin Diplan**, căruia pînă acum nu i s-a încredințat nici un rol de seamă în film și se află, de fapt, la debutul său pe ecran. Cine este, deci, Constantin Diplan, acest Mihai Udrea căruia îi veți da viață ?

— Un căpitan ce are o foarte importantă misiune : găsirea unui dosar numit convențional. „Margareta II". Pentru cei care organizau insurecția era necesară cunoașterea acestui plan. Și misiunea îl aduce pe Udrea în primul plan al filmului, de ea fiind legate o serie de evenimente din pregătirea insurecției.

Agitația filmărilor crescînd, am fost obligată să renunț la abordarea altor interpreți, dar nu pot încheia fără să-i amintesc pe creatorii imaginii și cadrului plastic : operator Ion Marinescu, arh. Radu Călinescu (decoruri) și Hortensia Georgescu (costume).

Florica ICHIM

Constanța BUZEA

MARTIE

Arai în strai sărac și semănai.
Nu te grăbi, primăvăratec crai,
Nu risipi mioarele pe plai !
E frig și vrăbii dorm visînd mălai.

De n-aș fi fost, nici tu nu mai erai.
Se rătăcește vinul vechi în grai,
Vîntul se-ncurcă-ntr-un schelet de scai,
În depărtare naște luna mai.

Dacă tot pleci, de ce să nu mai stai ?
Ajută-ți astfel verde să răsai,
Galben să fii la vară, ca un pai.

De dorul ierbii înflorite, cai
Trag bucuroși în vie ca-ntr-un rai,
Eu le dau zahăr, tu lăstari le dai.

LAINICI

Un mal înalt, să vină și să-și sape
Cuiburi de lut ciudate păsări scrise.
Oul lor viu cu porțile închise
Plutește-n cer ca duhul peste ape.

Luna în lumea lor se rătăcise,
Părea că norii urcă s-o îngroape
Printre fragile roiuri de narcise.
Sufletul meu, iubind, se împietrise.

Cu-atît mai greu îl duc să se adape !
Iar păsările nu vor ști să-i scape
Acestui turn cu laturi și cu trape.

Sufletul meu, de clipe compromise
Cumpărător, și vînzător de vise,
Ar fi un vers, un aforism aproape.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

OMAGIU. Viața e un lung șir de sforțări. Anii existenței noastre se înnoadă din zile, zilele de ore. Le-ai putea înșira una după alta. Și te-ai pomeni deodată cu un lanț nesfîrșit de mărgele cenușii, vinete, tulburi sau de culoare nedefinită. Dar între ele, din loc în loc, ai da și peste boabe trandafirii și roșii, de peruzea și cobalt, verzi și lucitoare. Ele sînt clipele noastre de răgaz, bucuriile în suita neîntreruptă a zilelor, nuanța care îndreaptă viața și ne abate curajul înmuiat în matca lui firească. Iar lumina acestor clipe este femeia. Cine poate să-ți dea emoția, împăcarea cu tine însuți, sentimentul că nu trăiești în deșert, că faci parte din marele circuit universal și, totodată, din mărunta horă a efemerului cotidian, ca mama, soția, fiica, sora ? Cînd ai norocul să-ți fie aproape, toate în jur cîștigă ceva, un nimic care le conferă farmec, sens, poezie. Fără ele, fără sprijinul lor delicat, vieții, lucrurilor, oamenilor le lipsește totdeauna parcă ceva : poate spontaneitatea, poate prospețimea, poate roua grației și a simplicității. Fiindcă ele, mamele, soțiile, fiicele, surorile ne învață, de cînd puterile ne-ajută să deslușim din mișcările și gesturile confuze ale existenței conturul delicat al unei dezmierdări, că viața trebuie nu numai trăită, dar că ea trebuie trăită *frumos !* Ne trezesc atenția printr-un amănunt de formă și gust asupra zvicnirii de arabescuri a norilor de pe cer, asupra impulsului ritmic care ne guvernează pașii printre semeni, asupra prețului peren al zîmbetului. Am știi, oare, zîmbi fără învățătura tainică și permanentă pe care ne-o dă, de la prima gîngureală omenească femeia ? Zi de zi, surîsul ei ne luminează drumul la școală, la uzină, pe șantier sau la biroul cu hîrtoage de rezolvat, surîsul ei restabilește în noi, subtil, tic-tacul orniculul nostru lăuntric dereglat de trîntа cu împrejurările. Cînd izvorul de stăruință, îndîrjire, avînt e gata-gata să sece în noi, ajunge o privire a mamei, un cuvînt al ființei iubite, o șoaptă a fiicei codane, de care n-ai cum să te aperi, și clipocitul de secetă al energiilor pe care le credeam astupate pe veci, țîșnește în îmbelșugat șuvoi.

Acestui miracol zi de zi și clipă de clipă reluat în noianul zilelor îi aducem omagiul, la fiecare 8 Martie, în anotimpul amorțit al sfîrșitului de iarnă, acestei „bărbății" a femeii, care s-a dumirit de valoarea nopților de nesomn, cunoaște frămîntările noastre și le împarte cu noi de cînd muncește deopotrivă la strung, la mașina de stanțat, la războaiele textile, la zidăria înălțată din nimic, prin laboratoare, în ateliere și fabrici. Că mai are timpul să și gătească, să spele, să coase și să cîrpească, aranjînd o floare pe masă și bucurîndu-ne cu un preș nou în fața ușii, fără a-și pierde cu toate acestea surîsul drag de pe buze, iată cu ceea ce ea ne este superioară, nouă bărbaților, care, de 8 Martie, facem o reverență în fața puterii ei de sacrificiu, a intuiției ei, a dragostei și răbdării ei, din care cu toții și mereu avem de învățat cîte ceva.

Aș vrea de această zi a ei, care nu e decît un popas în toate celelalte zile de peste an lipsite de înțeles fără ea, să culeg florile și zîmbetele de pe tot pămîntul și să i le-așez în brațe, convins că nici cu diamantele smulse de pe bolta nopților de vară n-aș putea să răscumpăr lacrimile vărsate, jertfele aduse, fără să descurajeze, fără să obosească vreodată, de făptura ei fragilă !

Clepsidra

LA SĂVINEȘTI

de Constantin VIȘAN

Imensa hală a ringurilor de tors lactamă mi s-a părut pentru o clipă un decor imaginat de Averty, pentru fanteziile sale coregrafice. O vastă schelărie metalică pe treptele căreia dansează albe balerine. Piruetele lor fascinează. Au trupurile svelte, de parc-ar fi fost modelate de mîna lui Brâncuși. Păsări măiastre venind din singele negru al pămîntului. În aerul albastru în care respiră Amintirile din copilărie, păsările de întunerec devin de zăpadă. Și cît de fantastic zboară sub cerul bătut cu stele de neon al Uzinei de la Săvinești ! O feerie cu mii de personaje.

Niște simple fuse metalice pe care se înfășoară, după un program, mereu același, firul de relon ! ar putea să mă contrazică o voce prozaică. Unde vezi baletul ? Îmi vin însă în ajutor autorii Feeriei albe de la Săvinești. Autori și actori, în același timp. Pentru că Baletul relonului este opera a 14 000 de creatori și interpreți. În majoritate femei. Le privesc și îmi explic silueta delicată a fuselor pe care se modelează relonul. Nu paserile măiestre ale lui Brâncuși le-au fost modelul ci ele, aceste fete cu trup svelt, cu ochi ca cerul și ca pădurile Moldovei. Încerc să recunosc în siguranța, eleganța și competența unora dintre ele, purtînd pe halatul albastru ecusonul de maistru, timiditatea, aerul mirat, stîngăcia fetișcanelor întîlnite la începuturile Uzinei de relon, în barăcile șantierului. Niciuna dintre ele nu știa atunci prea exact cum va arăta meseria pentru care alergaseră din satele și orașele Moldovei, adînc răscolite de mirajul industrializării. Știau doar că vor toarce un soi de lînă fermecată, nu tunsă ca de cînd lumea de la niște blajine oi, ci obținută pe teritoriile complicate, miraculoase ale petrochimiei.

— Bicazul fusese un șantier prin excelență pentru bărbați. Săvineștiul a dat semnal de intrare în scenă unor meserii noi, care solicitau în mod deosebit gingășia, abilitatea, atenția, finețea. Am fost la început vreo trei sute de fete. Se vorbea că o să trebuie să ne facem în fiecare dimineață unghiile. Atunci însă învățam formule chimice și săpam cu tirnăcopul, căram cărămizi, nu ne dădeam în lături de la nici o muncă grea. Altfel, poate că n-am fi reușit să înțelegem frumusețea noii noastre meserii. Ea seamănă foarte mult cu arta. Cere multă sensibilitate, îndeminare. Să știți că la Relon nu lucrează oricine, se impun anumite calități speciale. Cine nu le are, nu reușește să obțină rezultatele dorite.

Aprecierile interlocutoarelor mele nu fac decît să-mi întărească, să-mi justifice imaginea sălii de balet, sugerată de imensa hală a ringurilor. Valsurile virtelniților pe care se înfășoară cu o viteză amețitoare zăpada firelor îmi evocă niște piane. Fusele albe sînt clapele acestor orgi gigant. Degete fine, lungi, apasă delicat pe sideful lor. Atunci, din țesătura metalică a uriașelor virtelnițe se ivesc simfonii. Dar iată, zborul albelor balerine se oprește încet, muzica vastei săli a pianelor dispare treptat. În vecinătatea neobișnuitelor piane s-a înălțat o scenă pe care, așa cum anunță afișe răspîndite în toată uzina, se va desfășura un spectacol artistic. Clipa promisă a sosit. Camerele de luat vederi avertizează carul de reportaj că se poate înregistra. Pare că s-a adunat în imensa sală toată suflarea Săvineștiului. Pe scena construită special în vederea evenimentului, se află actori, cîntăreți, dansatori, coriști din București, Iași, Cluj, Timișoara, Bacău, Piatra Neamț și din Săvinești, reuniți în spectacolul T.V. „Vestitorii primăverii". Un recital de poezie, muzică și balet, imaginat în mod expres pentru spațiul generos al acestui palat al firelor și fibrelor sintetice. Dialogul dintre scenă și marea de spectatori care o înconjurau, mi s-a părut cea mai frumoasă dimensiune a evenimentului petrecut joi 28 februarie la Săvinești.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 10 MARTIE

PROGRAMUL I : 8.30 Gimnastica pentru toți. 8.40 Cravatele roșii. 9.35 „Comoara din 13 case". 10.00 Viața satului. 11.15 Din lumea științei. 11.40 Bucuriile muzicii. 12.30 De strajă patriei. 13.00 Autografe muzicale. 13.12 Muzică, umor și satiră. 13.20 Muzică populară. 13.27 „Musafirul nepoftit" — dramatizare după Petre Locusteanu. 13.37 Ghici, ghicitoarea mea ! 13.53 Carnavalul munților. 14.03 Caleidoscop muzical. 14.09 „Eu și Hamlet". 14.32 Desene animate. 14.57 Voci tinere. 15.01 Pe sub porticurile Bolognei. 15.21 Alo, București ? Aici Praga ! 15.30 Imagini din Guineea. 15.45 Box : România—R.D. Germană. 16.20 Serialul „Eneida". 17.20 Cîntare patriei. 18.40 Finala campionatului mondial de handbal masculin. 20.00 Telejurnal. 20.30 De luni pînă sîmbătă. 20.50 Filmul „Cabriola". 22.15 Telejurnal. **PROGRAMUL II :** 10.00 Matineu simfonic. 20.30 Serialul „George". 21.00 Columbo.

LUNI 11 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.05 Melodii populare. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Panoramic științific. 20.30 Istoria operetei în personaje 20.45 Revista literar-artistică TV. 21.30 Germinal. 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 17.30 Telex. 17.35 Avanpremieră. 17.40 Album coral. 17.50 Filmul „Bărbații". 19.05 Pasiuni pe 16 mm. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 „Comoara din 13 case". 20.30 Viața economică a Capitalei. 20.50 Muzica românească în contemporaneitate. 21.30 Vechi tiparnițe românești. 21.50 Selecțiuni din emisiunile de divertisment. 22.05 Marile familii.

MARȚI 12 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 11.00 Virstele peliculei. 17.30 Telex. 18.35 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.30 Seară de teatru : „Cînd trăiești mai adevărat". Scenariu pentru televiziune de Paul Everac. 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Avanpremieră. 20.05 „Acțiunea V". 21.05 Melodii... melodii. 21.25 Telex. 21.30 Formații și ansambluri. 21.40 „Germinal".

MIERCURI 13 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Telescoală. 11.00 Filmul „Ora elefanților albaștri". 12.10 Album coral. 17.30 Telex. 18.05 Micii meșteri mari. 18.35 Pe plaiuri teleormănene. 18.50 Brăila, prag de ape — treaptă de istorie. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Vizita tovarășului Nicolae Ceaușescu în Liberia, Argentina și Guineea. 20.45 Telecinemateca. Premieră pe țară filmul lui Jean Renoir : La țară. 21.25 O seară cu Nana Mouskouri. Franco Corelli și Harry Belafonte. 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.45 Vis de dragoste. 21.15 Telex. 21.20 Universitatea TV. 21.55 Pagini de umor.

JOI 14 MARTIE

PROGRAMUL I : Telescoală. 17.30 Telex. 18.05 Pe magistralele Varșoviei. 18.25 Întrebări și răspunsuri. 18.55 Serialul „George". 19.20 Poveștile bunicuței Oaie. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seară pentru tineret. 21.40 Baschet feminin : Politehnica București — Clermont Ferrand în semifinala „Cupei Campionilor Europeni". 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii române. 22.05 Cărți și idei.

VINERI 15 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00 Telescoală 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 România anul XXX. 20.35 Filmul „Peripețiile lui Jossie". 22.15 24 de ore. **PROGRAMUL II :** 17.30 Telex. 17.35 Avanpremieră. 17.40 Interpreți îndrăgiți de muzică populară. 18.05 Filmul pentru copii „Lampa lui Aladin". 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 O viață pentru o idee : N. I. Pirogov. 20.30 Tineri interpreți. 21.00 Bucureștiul, azi. 21.15 Desene animate. 21.30 Biblioteca pentru toți. 22.15 Top '74 la O.R.T.F.

SÎMBĂTĂ 16 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 De la ața la omega. 9.30 Serialul „Eneida" 10.20 Bucureștiul necunoscut. 10.35 Magda Ianculescu. 10.05 Telecinemateca. 11.45 Din lirica universală. 12.05 Melodii.. melodii — muzică ușoară. 16.00 Fotbal : U.T.A. — Steaua. În pauză : Caleidoscop cultural-artistic. 17.45 Telex. 17.50 Avanpremieră. 17.55 Din țările socialiste. 18.05 Familia. 18.35 Muzica. 19.00 Cum vorbim. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii : „Drag, București !". Muzica și textul : Liviu Ionescu. 20.05 Teleenciclopedia. 20.45 Columbo. 21.55 Varietăți.. mai în glumă, mai în serios ! Cu Paul Sava, Vali Voiculescu-Pepino, Coca Andronescu, Virgil Ogășanu, Ion Focșa, Radu Stoenescu, Radu Tozo, Sofia Vicoveanca și balerinii Gabriela Nicolescu și Ș. Bănică. 22.30 Telejurnal — Sport. 22.40 Romanțe și cîntece pe versuri de Octavian Goga.

MARIA CALLAS ȘI CHEMAREA SCENEI

de J.-V. PANDELESCU

Artiștii, fie ei mici sau mari, dar îndeosebi cei mari din domeniul filmului ca și al muzicii, se despart cu greu de scenă. Există desigur și unele excepții. Cazul Gretei Garbo, care a preferat să se retragă în plină glorie este elocvent și aproape unic. Au mai încercat și alți interpreți de seamă, dar n-au rezistat, căci viața tumultuoasă a scenei, cu marile ei satisfacții, fie ele marcate uneori și de unele deceptii, exercită o adevărată fascinație asupra celor ce ani de-a rîndul au fost obișnuiți să apară în admirația publicului, să fie aplaudați și comentați, uneori adulați. Mirajul scenei este indebobste irezistibil.

Celebra soprană Maria Callas ne oferă cel mai grăitor exemplu. După ce de mai mulți ani abandonase cu desăvîrșire scena lirică, ea și-a făcut, nu de mult, reintrarea, am spune triumfală, în viața muzicală, atît la Londra cît și la Paris, tocmai cînd împlinea vîrsta de 50 de ani. Presa a relatat cu amănunte evenimentul, subliniind freneticul entuziasm colectiv cu care a fost primit de public acest „monstru sacru" care odinioară alimentase copios nu numai cronica muzicală dar și pe cea mondenă.

Adevărul este că puternica sa individualitate artistică, excepționalele-i însușiri vocale, aliate cu o mare sensibilitate și inteligență a cîntului, i-au permis să atace cu egal succes cele mai diverse roluri, fie ele de coloratură, lirice ori dramatice : Norma, Violeta, Lucia, Isolda, Brunhilda etc., etc.

Recitalul de canto pe care l-a dat la „Théâtre des Champs-Elysées" — a cuprins, între altele, arii din **La Gioconda, Cavalleria rusticana** — iar împreună cu partenerul său de mai bine de 20 ani, tenorul Di Stefano, duete din **Don Carlos** și **Vecerniile siciliene** apoi scena finală din **Carmen** ș.a. Fără îndoială că vocea sa, discutată chiar cînd se afla în plină glorie, va mai fi pierdut din bravură, din capacitatea de a susține cu forță și suplețe sunetele înalte. Dar stilul ei, acea putere unică de expresie au rămas, se afirmă, intacte, iar ovațiile imense cu care a fost primită de public au însemnat — așa cum bine releva criticul Claude Pascal — „ca un prelung strigăt de dragoste și o mărturie înflăcărată de recunoștință...".

Sub titlul „Maria Callas, mit și realitate", Jean Louis Martinotti i-a consacrat o serie de emisiuni extrem de interesante din care am reținut : **Tehnica vocală a Mariei Callas. Problemele de culoare a vocii. Vocea Mariei Callas de-a lungul marilor roluri tragice ale repertoriului.**

E de nădăjduit că Maria Callas, care dispune încă de remarcabile potențe artistice, va reuși să se mențină în favoarea tuturor celor ce i-au rămas fideli săi admiratori, în ciuda anumitor indispoziții vocale. Desigur, pasagere, ca cea, recent întîmplată, la New York.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMOSAPIENS

HIDROENERGETICĂ

O CENTRALĂ ELECTRICĂ CONSTRUITĂ DIN GHEAȚĂ!

Din gheață se construiesc barajele, digurile, conductele, galeriile de fugă etc. Fără beton, fără armătură metalică, ciment, pietriș, lemn. Lianții — înghețul polar. Iată uimitorul proiect al unui hidrolog elvețian privind construirea primei hidrocentrale în Sudul Groenlandei.

Familiarizat cu structura și dinamica uriașului „scut de gheață" al Groenlandei (cu o suprafață de circa 2 milioane kmp), pe care l-a studiat, sub cele mai diferite aspecte, în cursul anilor îndelungați de muncă științifică, la diferite centre de cercetări arctice, hidrologul elvețian, prof. Stauber, i-a surprins pe colegii săi, participanți la cea de-a „9-a Conferință internațională pentru probleme polare" desfășurată recent la München, cu un proiect considerat de aceștia ca uimitor dar, fără îndoială, realizabil din punct de vedere tehnic iar din punct de vedere economic, foarte avantajos. E vorba de folosirea „ghețurilor veșnice" ale Groenlandei ca sursă de energie electrică. Nu numai a apelor rezultate din topirea lor în cursul verii polare, ci chiar a ghețurilor, din care ar urma să fie construite barajele, digurile, conductele și tunelele de aducțiune, galeriile de fugă etc. Deci fără beton și armătură metalică, fără ciment, pietriș și lemn — numai din gheață. Iar în loc de lianții uzuali... înghețul polar.

Apa care ar urma să pună în funcțiune turbinele hidrocentralei nu va proveni din torentele ce „izvorăsc" de sub „limbile" de gheață ale ghețarilor, cum e cazul unor centrale deja existente în regiuni învecinate cu Cercul Polar. Ci — potrivit proiectului elaborat de prof. Stauber împreună cu colaboratorul său științific inginerul Kollbrunner — dintr-un uriaș lac de acumulare, creat pe o vastă întindere de gheață în regiunile interioare ale insulei. Apa care urmează să umple lacul provine din topirea zăpezii și ghețurilor în timpul verii, inclusiv la mari distanțe și va ajunge în lac printr-o vastă rețea de canale colectoare, numărînd sute de kilometri lungime, ce se vor autoadînci în perioadele de vară, sub efectul razelor solare și ale eroziunii. Faptul că în perioadele de iarnă pe lac se va forma un strat de gheață a cărui grosime ar putea atinge pînă la 2 m, nu va crea nici un fel de dificultăți întrucît apa acumulată va fi în cantități suficiente pentru alimentarea neîntreruptă a centralei.

În ce privește săparea canalelor colectoare, ca, de altfel și a conductelor de aducțiune, a tunelelor sub presiune, a galeriilor de fugă și evacuare, ea urmează a fi efectuată potrivit unei metode deja verificată de societatea elvețiană „Ingenieur-und Tunnelbau AG", cu un utilaj creat de ea pentru asemenea lucrări. În esență, el constă din mașini de tăiat, circulare, compuse (schematic vorbind) dintr-un tub de oțel pe a cărei parte frontală se rotește un sistem de fierăstraie circulare. Cu aceste mașini, acționate de motoare, se decupează din ghețarii masivi, cilindri de gheață cu un diametru de 10 m. Tot cu ajutorul unor fierăstraie mecanice circulare, cilindrii sînt secționați de-a lungul, în două. Blocurile de gheață astfel obținute sînt ridicate, desigur tot prin mijloace mecanice, din „albia" canalului, sînt puse cap la cap pe cele două maluri ale acestuia în vederea îndiguirii lui, respectiv a adîncirii albiei — cu fața netedă a segmentelor de cilindri în jos, sprijinită pe suprafața de gheață, cu cea curbată în sus. Apoi urmează „sudarea" lor, perfectă, prin... înghețare. Potrivit aceluiași procedeu se construiesc și barajele: spațiul dintre două diguri de gheață construite din asemenea segmente de cilindri excavați din masivul ghețarilor, amplasate la o anumită distanță unul de altul, sînt umplute cu apă provenită din topire. Apoi cînd aceasta a reînghețat deasupra „zidului" astfel obținut se așează cel de-al doilea strat de segmente de cilindri, și iar se umple spațiul cu apă care înghează. Procedeul se repetă pînă cînd barajul astfel construit, atinge înălțimea dorită.

Autorii ingeniosului proiect preconizează construirea primei hidrocentale de acest gen în regiunea din sudul Groenlandei — într-o zonă înzestrată de natură cu uriașe coloane de stîncă ale căror vîrfuri răzbat prin masivele de gheață. Acestea ar putea fi cuprinse în sistemul digurilor și barajelor de gheață pe care le-ar consolida, ceea ce ar permite sporirea substanțială a cantităților de apă acumulate, care urmează să ajungă, prin galerii sub presiune, la hidrocentrala ridicată pe țărmul mării. **Potrivit calculelor efectuate de aceeași autori, din apa provenită de pe o suprafață de circa 40 000 de kmp din regiunile interioare ale insulei și adîncă doar de un metru în medie, la o cădere, respectiv diferență de altitudine de 1 000 m, s-ar putea obține, numai în aceste regiuni, anual 90 miliarde Kwh energie electrică, la o putere instalată de 10 milioane kw, adică de 10 000 MW. Deci cantități imense de energie, cu investiții relativ scăzute și fără poluarea mediului înconjurător.**

Dar ar mai fi de rezolvat o problemă majoră: transportul energiei electrice astfel obținute — într-o cantitate ce depășește mult necesitățile și posibilitățile de consum ale Groenlandei — prin cabluri submarine, fie spre America de Nord, fie spre Europa, al căror punct cel mai „apropiat" de Groenlanda e situat, în primul caz, la circa 1 000 km, în al doilea, la 2 500 km.

Fără îndoială că dezvoltarea tehnicii va oferi soluția într-un viitor nu prea îndepărtat.

Știință sau ficțiune?

Fizicianul Thomas A. Weaver, de la laboratorul Lawrence din Livermore (California) a anunțat o descoperire surprinzătoare: borul-11 ca și litium-7, azotul-15 și fluorul-19 pot fi supuși fisiunilor, atunci cînd sînt bombardați de protoni. Borul-11, al cărui nucleu conține cinci protoni și șase neutroni se va scinda în doi nuclei de heliu și energia totală de particule, create astfel, este de 8,68 milioane de electron-volți. Avantajul acestui tip de fisiune este că produsele de reacție nu sînt radioactive, spre deosebire de cazul fisiunii nucleilor grei. Dar, se spune în informația reluată de ziarul „Le Monde", (și din care am citat un fragment), „pentru moment, un astfel de proiect e de domeniul literaturii științifico-fantastice". De ce? Chiar dacă ideea acestei noi reacții de fisiune poate să apară interesantă în sine, a construi un reactor cu bor e cel puțin, în momentul de față, practic imposibil. Ar fi necesare presiuni și temperaturi mult mai înalte decît pentru reacțiile de fuziune studiate de douăzeci de ani încoace, fără a se reuși să fie puse la punct. Care material ar fi acela care să poată conține un amestec de bor și hidrogen la temperatura de 3 miliarde de grade? Și în general, cum se pot obține astfel de temperaturi?

Și totuși, cele mai imposibile idei...

LA CĂLDURA SOARELUI

Iată una dintre îmbinările constructive cel mai interesante, ce va constitui, fără îndoială, și un punct de atracție. La clădirea de 70 de etaje a companiei R.C.A., în Centrul Rockefeller din New York City, a fost proiectată o anexă la etajul 12. O aveți aici în fotografie. Macheta deocamdată. O sală de conferințe, o expoziție și sala de mese vor fi încălzite spre deosebire de restul clădirii, de la Soare. „Caloriferul" este acea suprafață neagră care e destinată să colecteze și să înmagazineze energia solară.

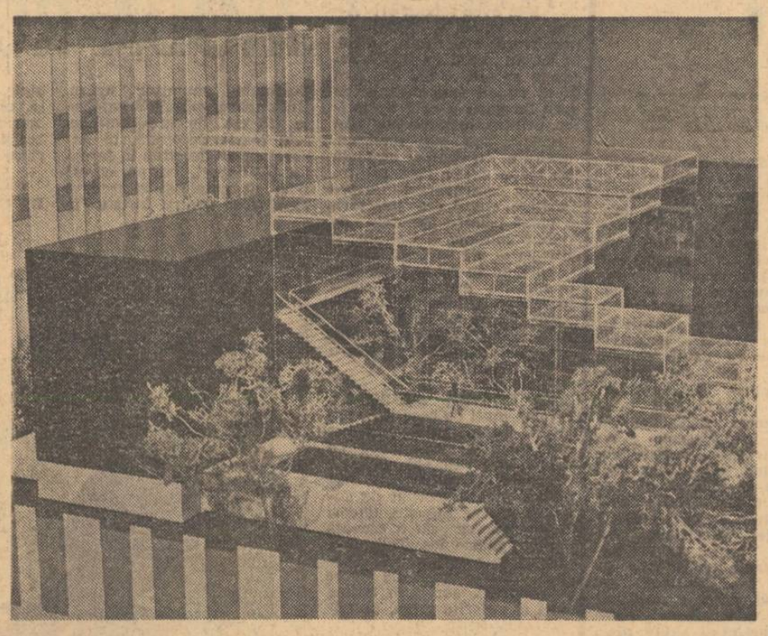

CINE DIRIJEAZĂ „ORCHESTRELE" DE LICURICI?

Se povestește de către cei care au călătorit în Asia de sud-est și în Melanesia un fapt de o tulburătoare frumusețe ce pare mai degrabă din „țara basmului": copaci care se aprind de lumină de sus pînă jos și se sting și se aprind din nou... Da, sînt „nori" de licurici care îmbracă copacul... Fenomenul unui arbore întreg „funcționînd" la unison este rar, a admis dr. John Buck, dar există. Dr. Buck, deși avînd o altă profesiune (specialist în boli artritice și metabolice) a fost tot atît de intrigat de acest fenomen ca și entomologii care au început să-l studieze. A aflat astfel că licuriciul mascul emite 12 semnale pe secundă în timp ce femela „luminează în curent continuu" cum se spune în informația apărută în revista „Science et Vie". Cînd un mascul se apropie de o femelă, semnalul său se schimbă, devenind neregulat, dar astfel ca să-l exprime „doar pe el". Ea să-l poată identifica între alții, fără putința de a-l confunda. Se întîmplă însă ca mai mulți licurici să se intereseze de aceeași „făptură luminoasă". Pentru a o cuceri, ei imită „serenada" de lumină a... favoritului, toți deodată, ca o întreagă orchestră după ritmul impus de dirijor.

Cînd auzi mult prea... bine nu este un avantaj!

O femeie se prezintă la medic, plîngîndu-se că nu se poate odihni din cauza zgomotului infernal pe care-l aude chiar și în cele mai „liniștite" locuri. Examenele medicale nu relevă nimic deosebit. Și totuși... Se recurge și la un ultim test: înregistrarea zgomotului de fond local. Spre surpriza tuturor, la analiza benzii înregistrate, se află un zgomot: între 30 și 40 Hz, adică la limita infrasunetului (sub 20 de Hz) și a frecvenței de audibilitate. Această femeie — așa cum este raportat cazul în revista engleză „New Scientist" și reluată apoi de celelalte publicații — avea deci o acuitate auditivă cu totul deosebită. Nu era și singurul caz. S-au mai înregistrat și alte cazuri cu asemenea sensibilitate ce se manifestă mai ales în zori, cînd cerul este senin și se simte doar o ușoară briză... Un expert britanic, dr. Philip Dickinson, arăta că sînt persoane care suferă din cauza frecvențelor sonore ce sînt la granița audibilității, ultra și infrasunete, ce nu sînt perceptibile de majoritatea oamenilor. Iată cum... a avea un auz de o mare finețe nu este un avantaj. Dimpotrivă!

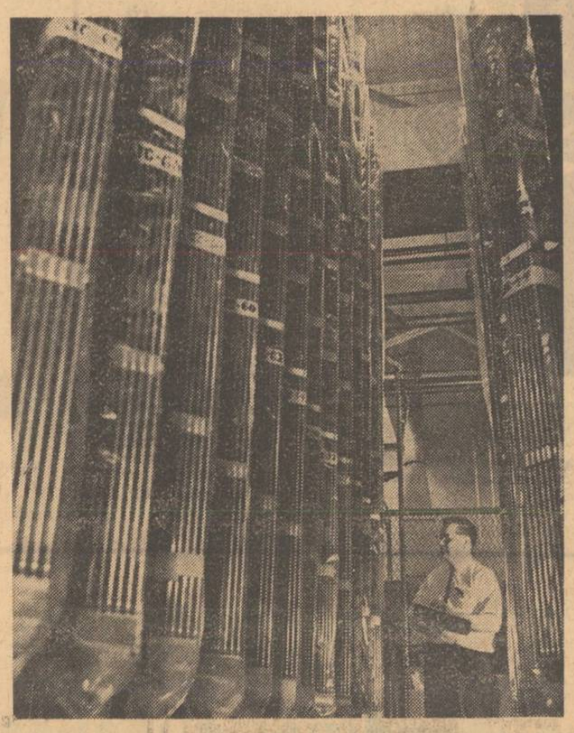

Nu, nu este o orgă...

Și cu greu ai putea să-ți imaginezi că este o „bancă" de energie. Totuși, această a doua variantă este adevărată. „Gardianul" acestui „tezaur" de energie a viitorului este un inginer fizician care inspectează combustibilul nuclear din depozitul aflat la General Electric în Carolina de Nord.

MEDICINĂ

SANOGENEZA

Medicina viitorului începe să se profileze. E cea care „luptă" pe toate „fronturile" pentru menținerea sănătății, pentru a preveni îmbolnăvirea. Un model în actualitate: Centrul de protecția și igiena muncii al Ministerului Chimiei.

Într-o clădire din Capitală, cu aspect modest, am întîlnit una dintre acele activități medicale ce promite a fi în viitor activitatea centrală a medicinii: prevenirea stării de boală, menținerea stării de sănătate. Centrul de protecția și igiena muncii al Ministerului Chimiei are în atenția sa un „sector" social bine delimitat: lucrătorii „din chimie". Adică: tot ceea ce ține de sănătatea acestor oameni, de la problemele medicale propriu-zise, în vederea prevenirii îmbolnăvirilor profesionale, la cele ce se ocupă de psihologia muncii, de la atenția acordată înlăturării eventualelor efecte ale noxelor chimice și fizice asupra organismului, pînă la problemele puse de poluarea atmosferei sau apei din perimetrul întreprinderilor chimice. Clădirea din Capitală a Centrului devine astfel un loc de întîlnire, de confruntare, de cercetare și de găsire a unor soluții pentru toate aceste probleme depistate și investigate „în teren", în întreprinderi.

Este poate exemplul cel mai sugestiv al unei activități ce se desfășoară pe o arie foarte întinsă, dar care, centralizată continuu, este gîndită pe multiplele ei fațete, de grupuri complexe de specialiști în căutarea unor soluții și metode eficiente și unitare. Și doar astfel s-a putut realiza acel „dialog" permanent și efectiv rodnic între realitate și cercetarea științifică. Grupurile de specialiști care în funcție de tema în discuție cuprind interniști, igieniști, ergonomiști, climatologi, psihologi, chimiști, fizicieni... colaborează strîns cu cei din sectorul tehnic de toxicologie industrială, cu compartimentele laboratoarelor uzinale. Și datele „personale" (evidențiate prin examenele de laborator specifice tulburărilor care ar putea să apară în condițiile de lucru respective) sînt mereu coroborate cu datele de mediu și examenul igienic al locului de muncă, pentru ca tabloul oferit atît diagnosticului cît și măsurilor ce se cer luate să fie cît mai complet. În acest fel se poate vorbi de o medicină modernă preventivă în mediul industrial, profesional.

Nu este ca atare nici o surpriză pentru mine cînd directorul Centrului, dr. DUMITRU CĂMĂRZAN, îmi relatează despre o serie de aparate, teste și metode originale cu care se fac examene în masă, rapide și totuși de mare finețe și precizie. Mă voi referi aici doar la cîteva dintre noutățile Centrului. **S-a imaginat, de pildă, în cadrul laboratorului de bioanalize, un aparat semiautomat pentru analizele de laborator. S-au pus de asemenea la punct o serie de noi metode de depistare infraclinică, deci de surprinderea unei tulburări în organism înainte ca aceasta să poată deveni o afecțiune, o boală.** Dr. **ALEXANDRU TÂRPA,** șeful Serviciului de Medicină Industrială, ne vorbește de **interesul maxim pe care îl prezintă, în actuala conjunctură industrială, cînd măsurile de protecția muncii au redus substanțial expunerea la diverse noxe, sferă practic nelimitată a modificărilor fiziopatologice induse de muncă.**

Astfel, medicina profesională modernă se ocupă în primul rînd de un domeniu larg al vieții sociale, în care se înglobează întreaga populație muncitoare a țării noastre.

În acest sens, activitatea Serviciului de Medicină Industrială se axează pe cercetarea domeniilor de modificări infra-clinice, efectuînd o eficientă activitate profilactică. **Unul din sectoarele de intensă activitate a specialiștilor este cercetarea condițiilor de mediu intra și periuzinale. Deci poluarea zonelor dinăuntrul și din jurul platformelor chimice.** Pentru depistarea noxelor chimice nou apărute pe platformele industriale, datorită dezvoltării industriei noastre chimice, un colectiv al CPIM se ocupă de elaborarea de micrometode de dozare a acestor substanțe nocive.

La comanda unităților industriei chimice se cercetează și se realizează hărți ale nivelului și tipului de poluare privind toate platformele mari ale industriei chimice. Începînd din acest an se urmărește și „poluarea apelor freatice". Cît privește studiile de „poluarea aerului". Centrul se autoutilează... A realizat astfel pentru recoltarea probelor de aer „pompe de aspirație" a căror calitate foarte bună face de aci înainte importul unor asemenea pompe inutil. Vom reveni asupra noutăților științifice ale Centrului.

„An de an, centrul nostru își dezvoltă, as spune, capacitatea științifică de cuprindere a problemelor ce se pun în acest mediu de lucru de mare diversitate și complexitate, sublinia directorul, dr. D. Cămărzan. **Și credem că prin această activitate apare cu evidență că dacă știința contemporană — și chimia are un loc preponderent — a revoluționat tehnica, producția, viața socială, a schimbat modul de trai (chimia îmbracă, încălță, e în producția de medicamente, e implicată direct în agricultură, în producția alimentară ș.a.m.d.), poate fi, tot în mîna omului, acel „instrument" necesar de umanizare a vieții, de îmbunătățirea calității vieții. E și ceea ce are drept scop acest centru de studii și lucru al Ministerului Chimiei".**

Catinca MUSCAN

Cu o precizie de cinci zecimi de miimi de milimetru!

Calitatea și precizia sînt elemente inseparabile. Sînt însă domenii în care se simte nevoia unei precizii superfine. De pildă, cum să detectezi schimbările microscopice ce intervin în unele componente datorită radiațiilor? Ar fi nevoie de un instrument de măsură... pe măsura acestor exigențe ale tehnicii moderne. Cercetătorii englezi s-au gîndit la laser în infra-roșu. Iată-l prezentat în această fotografie, și ea luată în infra-roșu. Observați desigur raza care, în ciuda diametrului mic, apare ca o coloană... de lumină, evident. Măsurarea este indicată — înregistrată cu ajutorul unui calculator digital (se vede în centrul fotografiei). Tehnicianul din stînga examinează unul dintre elementele ce urmează abia să fie supus la radiații și apoi vor fi măsurate schimbările infinitezimale produse. Precizia acestui adevărat „campion" al instrumentelor de măsură: de cinci zecimi de miimi de milimetru. Echipamentul face parte din dotările Departamentului de control de calitate de la Harwell, iar metoda cu laser, dezvoltată de laboratoarele de la Harwell ale Institutului britanic de Energie Atomică. Precizia de lucru scade cu cît distanța e mai mare, dar procedeul poate fi folosit și la distanțe mai mari, mai ales că acest tip de laser este gîndit a fi utilizat în industrie. Recent, de altfel, a fost expus la un salon internațional de control și măsuri inginerești, la Londra.

O MAMĂ... PROVIZORIE

Copiii născuți prematur au nevoie de o îngrijire cu totul specială pentru că trebuie să li se asigure tot acel mediu ambiant și de hrană pe care în mod normal l-ar fi avut pînă la data „corectă" a nașterii. Problema este complexă — sînt foarte multe date ce trebuie respectate... cu strictețe. Iată de aici și motivele care i-au determinat pe cercetătorii de la Universitatea din Cincinnati, în Ohio, să se gîndească și să realizeze un adevărat „incubator" în care să existe temperatura adecuată, prin care să parvină hrana necesară și toate acestea — ambianța și copilul — să poată fi urmăriți în permanență. Așadar un sistem nou computerizat la dispoziția maternităților.

OPTIMIZAREA FOTOSINTEZEI

Ar trebui ca pentru fiecare om care se instalează într-un mare oraș astăzi, să se planteze patru pomi, arăta cineva. Problema oxigenării aerului din metropolele lumii se pune astăzi cu multă seriozitate nu numai în ce privește... metropolele. „Va veni ziua — și nu e prea departe acea zi — spunea prof. A. Nikiforovici, membru corespondent al Academiei de științe din U.R.S.S. — cînd omul va trebui să „reconstruiască biosfera". În sensul unei intensificări a proceselor de fotosinteză, astfel ca „producția totală de plante verzi să treacă de la cele 100 de miliarde de tone de biomasă vegetală cît este actualmente, la 125—130 de miliarde de tone pe an". Savantul sovietic arăta că e nevoie pentru aceasta să se folosească mai bine radiația solară. Acum, abia 0,1 pînă la 0,2% din energia luminoasă primită de Terra este folosită pentru producția de materie organică prin intermediul plantelor verzi. Coeficientul de folosire utilă a luminii de plante în regiunile agricole este în medie de 0,5 pînă la 1% de radiații solare și, în cazurile fericite — de 4 pînă la 5%. Or, teoretic, este posibil să fie mărit acest coeficient pînă la 6 sau 8% și chiar 10%.

O modalitate de creștere a fotosintezei, sugerată de prof. Nikiforovici ar fi ca ceea ce „respiră" uzinele ca bioxid de carbon să poată fi „inspirat" de plante. Mai clar gazul carbonic de origină industrială să fie „injectat" în unele sere.

METEOROLOGIE

90 la sută siguranță în prognoza meteo

ETGA — o experiență fără precedent. Într-o perioadă de 100 de zile, peste 3 500 experți din 35 de țări vor studia „timpul".

Avem uneori surpriza ca, în ciuda previziunilor meteorologilor, care au anunțat pentru a doua zi, „cer mai mult acoperit și precipitații slabe", să fie cer senin, soare, fără o picătură de ploaie. Sau, invers... Și atunci, ne întrebăm — pentru a cita oară? Oare, calculele celor ce se ocupă cu prevederea timpului nu pot fi exacte, nu pot coincide într-o măsură mult mai mare cu realitatea? Oamenii de știință dau un răspuns afirmativ dar condiționează împlinirea acestui deziderat de inzestrarea cu aparataj cît mai perfecționat, cît și de efectuarea unor ample cercetări. Iată de ce, **Organizația Meteorologică Mondială a luat inițiativa întreprinderii unor experiențe fără precedent. Una dintre acestea este cea ce va debuta anul acesta, la 15 iunie și care va avea ca teren de desfășurare zona tropicală a Atlanticului, Africii și Americii Centrale. Timp de 100 de zile, peste 3 500 experți din 35 de țări vor efectua, în zona amintită, un amănunțit studiu asupra atmosferei terestre și fenomenelor produse deasupra oceanului sau în apele acestuia.

Operațiunea necesită totodată o mare mobilizare de instrumente și nave de experiență: sute de stațiuni meteorologice aflate pe litoralul Atlanticului; sau pe insulele din perimetrul experimentului, circa 40 de nave științifice, 50 avioane-laborator, cîteva zeci de stațiuni meteorologice plutitoare fixe sau în derivă. Totodată, în perioada respectivă vor fi lansați mai mulți sateliți înzestrați cu aparatură specială. Unul din aceștia va fi geostaționar.

Rezultatele observațiilor vor fi transmise și centralizate la Dakar, capitala Senegalului, unde se va afla „statul major" operațional, ca și în alte centre, precum Washington, Moscova, Paris, München sau Braknell, în sudul Angliei. Ulterior, **datele obținute vor fi prelucrate în zeci de institute de cercetare. Potrivit estimărilor purtătorilor de cuvînt ai O.M.M., la sfîrșitul acestei experiențe, denumită ETGA, va fi elaborată cu siguranță o metodologie capabilă să ofere un grad mult mai mare de probabilitate în previziunile meteorologice.** În acest sens, savantul sovietic Iuri Tarbeev, directorul adjunct al grupului internațional însărcinat cu concretizarea programului ETGA, a declarat: **„Este clar că pentru stabilirea unor metode mai precise de previziune, se impune utilizarea metodelor matematice legate de circulația straturilor atmosferice. Pentru aceasta, este necesar un studiu detaliat al proceselor atmosferice din zona tropicală. Pămîntul și oceanul acumulează o mare parte a energiei solare care este apoi „trimisă" spre diferite regiuni terestre; bineînțeles că fenomenele tropicale exercită o influență considerabilă asupra circulației generale a atmosferei". Cu alte cuvinte, realizarea experienței ETGA are ca principal scop să descopere cum și în ce măsură Tropicele influențează asupra temperaturii și climatului altor regiuni ale Terrei.**

Pentru realizarea obiectivelor propuse, în cursul celor 100 de zile vor fi analizate și alte fenomene cum ar fi: ascensiunea aerului cald și umiditatea, evaporarea la suprafața oceanului, mecanismul formării sistemelor de nori. Studierea acestor procese care se petrec mult mai pronunțat în zona tropicală va determina, după părerea oamenilor de știință, înlesnirea elucidării unor probleme esențiale ca de pildă modalitatea de acționare asupra norilor, pentru promovarea precipitațiilor, sau limitarea artificială a efectelor distructive ale ciclonelor tropicale.

De altfel, în aceste direcții sînt îndreptate și alte proiecte ale O.M.M. ce vizează studii ample asupra unor fenomene meteorologice „regionale". Pentru aceasta, **se prevede lansarea mai multor sateliți care, înzestrați cu aparate de luat vederi în infraroșu, vor fotografia, ziua și noaptea, expediind imagini în direcția punctelor de captare, aflate în diferite zone ale globului. Datele furnizate în acest fel se vor adăuga celor obținute cu ajutorul celor 9 000 de stațiuni existente pe toate continentele, cu ajutorul radio-sondelor sau al instrumentelor aflate la bordul a circa 6 000 nave care cooperează voluntar la concretizarea proiectelor O.M.M.** Astfel, susțin oamenii de știință, peste circa trei ani, procentajul de exactitate al previziunilor meteorologice va fi cuprins între 75 și 90 la sută. Ceea ce, mai ales în cazul ultimei cifre, va face ca nepotrivirea între previziune și realitate să se producă din ce în ce mai rar.

Ion STOICA

Colegii copilului nostru

Anu fi singur este lucrul cel mai de preț pe care și-l dorește fiecare copil. Fiindcă el se simte bine numai în colectivitate, în acel grup social cu influențe și preocupări comune, unde năzdrăvăniile devin fapte iar faptele devin bucurii, „victorii". Acest sentiment de conexiune cu realitatea vieții sociale începe să se dezvolte mai ales după începerea anilor de școală. Sînt anii în care structura sufletească a copiilor se modelează și se formează, individualizîndu-le caracterele și fixîndu-le personalitatea. Tot acum încep să înțeleagă dragostea și să iubească fără prejudecăți.

E firesc să fie așa! Pentru că în acești ani încep să apară cele mai puternice sentimente iar prietenii jocului de pînă mai ieri devin colegii de clasă; martorii și asociații primilor pași spre năzuințe. La această vîrstă, aprecierea primită din partea colegului sau colegei de bancă devine profundă și reală iar prietenia dintre ei capătă o bază sigură și o garanție a stabilității lor sufletești.

Iată de ce este cazul ca și părinții să utilizeze mijloace variate în ansamblul climatului educativ, să creeze o anumită stare de afectivitate, de înțelegere a acestei prietenii și să-și aducă aminte de clipele din urmă prin care au trecut. Explorînd experiența lăsată de ani, părinții să înțeleagă că colegul sau colega de bancă devine pentru fiul său cel mai bun prieten de muncă și de satisfacții emoționale în noul climat educațional unde a fost adus. Devine chiar un model de urmat.

Cîte nu se întîmplă într-un șir de ani de școală! Printr-un indemn de „curaj", o vorbă, o licărire din lumina ochilor, colegii de bancă se pot ajuta reciproc în situații dificile. Mai ales în recreație cînd își împart generos cutia cu bomboane și caietul ca să vadă dacă și-au lucrat bine tema. Și atunci de ce să nu le fie acceptată prietenia?

Problema devine mai dificilă cînd încep să-și spună lucrurile tăinuite în clasă. Citeodată le spun cu invidie, alteori cu imaginație și fantezie. Părinții le aud, le consideră valențe negative incontestabile și fără să confrunte explicarea realității, colegii copilului lor devin o obsesie. Și pornind de la această obsesie apare ideea conform căreia „copilul nostru este bun, dar îl strică alții"... Deci, trebuie izolat. Și începe izolarea. Copilul nu mai are voie să iasă pe stradă și nici să mai stea de vorbă cu prietenii, cu colegii.

Unii părinți ajung pînă la școală cu rugămintea ca fiul, fiica lor să fie mutat, de lîngă colegii lor și, dacă se poate, să stea singuri, cît mai izolați. În astfel de situații cît de revelatoare este pentru părinți cunoașterea caracterelor și a relațiilor dintre colegi?

Iar în timp ce părinții își impun o tutelă excesivă copiii lor își caută colegii, prietenii cu înfrigurare, trecînd „prin foc și sabie" lucrează mai mult decît prezența părinților în tîlnesc pe ascuns într-un univers care este numai al lor, necontrolat, neștiut de nimeni. Alții se privesc tacit, trăind clipele revederii prin „zidurile" rezistenței. Rezistență care lucrează mai mult decît prezența părinților în preajma lor. Fiindcă din momentul în care părintele nu mai este prezent, copilul începe să-și caute prieteni. În asemenea situații îi găsește la întîmplare. Neavînd deprinderea vieții colective, a orientării și independenței personale cade ușor sub influența înclinațiilor negative dînd naștere chiar la „tragedii". Acestea apar acolo unde părinții, dominați de grija excesivă față de unicul lor vlăstar, îl „ocrotesc" izolîndu-l de lumea vieții lui.

De aceea trebuie înțeles că, în virtutea vîrstei, copiilor le place să fie admirați și de alte persoane din afara familiei, mai ales de colegi și colege. Că sînt chiar situații cînd doresc să se integreze în viața celorlalți elevi de o vîrstă cu ei și să se simtă iubiți de aceștia.

Singurătatea ca și dojana prea aspră, observația dură, repetată și critica excesivă la adresa prietenilor săi, dezarmează copilul îl stingheresc sufletește și-l fac să ascundă totul față de propriul său părinte, să-și găsească refugiul în afara familiei, de multe ori chiar în căminul prietenilor săi.

Părinții nu vor capitula în fața influențelor prietenilor copiilor lor. Dimpotrivă, prin apropierea cu tact și finețe de sufletul lor, să le cîștige încrederea, să-i facă să-și deschidă inima, să se mărturisească și cu un sfat, cu o vorbă bună, cu o părere sau o îndrumare, să le vină permanent în ajutor.

Este foarte bine cînd părinții cunosc prietenii, colegii copiilor lor, și chiar pe părinții acestora. În felul acesta, împreună, vor reuși să-și cunoască mai bine copiii, să încurajeze ce este bun și să corecteze răul.

Prof. Victoria PIEPTAN
Liceul de muzică „George Enescu"-București

MODA ROBOT?

În definitiv, de ce n-am da și modei dreptul de a-și avea roboții ei! Acum, un robot al modei de primăvară, mai tîrziu, altul, în deplin acord cu metamorfozele naturii... Cu atît mai mult, cu cît este destul de greu de găsit o cale de mijloc, printre numeroasele idei originale sau mai modeste, inspirate cu multă largheță din moda anilor 1930, printre părerile controversate despre lungime, culori sau accesorii și chiar printre punctele de vedere comune — destule și acestea — ale specialiștilor.

Apelăm, în consecință, la o inteligentă prezentare robot făcută în cotidianul „Le Figaro" despre moda de primăvară. Robotul nostru și-a ales opt variante, optînd și pentru cîteva detalii.

1 — ROCHIA „COROLĂ", agreată mult de casa Dior are mineci bufante, strînse pe cot sau largi și terminate cu volane sau chimono, drapate pe umeri. Decolteul este de obicei, ascuțit, bordat de guler și revere înguste, uneori terminîndu-se cu o cravată inodată foarte jos. Talia este strînsă într-o corseletă. Preferă mătasea-crêpe de Chine — înflorată, surah în buline mici și culorile crem, piersică, fragi, fistic.

2 — ROCHIA DREAPTĂ (caracteristică, de pildă, pentru colecția lui Jean Patou) se vădește cea mai inspirată din moda anilor 30. Dreaptă, cu talia joasă, pe șold, de unde fusta — de lungime midi — se evazează în cute mai mici sau mai mari. rochia are mineci bufante sau drepte, ce se opresc la cot sau sînt lungi, decolteuri ovale, pătrate, ascuțite, trapezoidale, plastroane din pichet alb. Este confecționată, fie din jersey argintiu sau stofă subțire (triplu voal) în culoarea pielii, fie din mătase crêpe în dungi sau careuri fine. Deseori, rochia dreaptă este însoțită de o jachetă din aceeași țesătură sau din tricot asortat.

3 — ROCHIA VAPOROASĂ își alege drept țesături muselina sau voalul, aparînd în colecții (a lui Yves Saint Laurent, de exemplu) ca o reprezentantă a elegantei destinate anumitor ocazii. Unduitoare, mingîind gambele (15 cm. de la pămînt), ea este foarte decoltată, în general cu un decolteu în formă de V, uneori, cu un corsaj doar cu bretele și își rezervă amploarea pentru fustele în biais, în godeuri. Adoră capele, eșarfele, volanele, bleumarinul, argintiul, griul, rozul și imprimeurile florale uriașe pe fond alb.

4 — TAIORUL DIN PIESE DE CULOARE DIFERITĂ își rezervă dreptul chiar să folosească și stofe cu țesătură diferită pentru jachetă și fustă. Jacheta dreaptă, adesea lungă, se poartă peste o bluză chemisier din mătase imprimată. Fusta este suplă, în cute, fronseuri, biais-uri. Se combină pînză (jachetă) cu flanel (fustă), gabardină cu flanel, pînză cu mătase imprimată și se adoptă armonii cum ar fi: alb cu roșu închis, crem cu bej (caramel), alb cu bleumarin, roșu foarte viu cu alb, gri deschis cu gri închis, maron cu bej și alb, alb cu imprimeu multicolor, bleumarin cu imprimeu în culori pastelate.

5 — TAIORUL CAMBRAT PE TALIE își păstrează o linie mai clasică, cu jachetă scurtă sau lungă, cu basca dreaptă sau rotunjită, talia strînsă într-un cordon de piele aurie și fusta largă. Bluza are același stil chemisier, este din voal imprimat, cu mineci bufante și cravată. Culorile preferate: crem, bej, gri. bleu, bleumarin. Țesături: gabardină, tergal, tweed, flanel, mătase imprimată.

6 — ANSAMBLUL DIN PÎNZĂ își face o reintrare spectaculoasă, în special în colecțiile Ninei Ricci. Pe o linie dreaptă, cu fustă plată și jachetă scurtă și ajustată pe talie, cordon, mineci scurte, taiorul cu aceste caracteristici se poartă cu bluză din voal (negru) sau fără. Cel mai adesea, este din pînză albă.

7 — PARDESIUL TUBULAR este strimt și simplu. cu umeri largi, guler cu revere mici, închis la unul sau două rînduri de nasturi, asortat cu o fustă dreaptă și o bluză chemisier cu cravată sau o rochie chemisier din mătase imprimată. Folosește pînza. tergalul, șantungul natural în culorile alb, bleumarin (în versiunea J.L. Scherrer apare ca un mantou bleumarin purtat cu o bluză și o pălărie albe), gri, bej, verde crud, bleu, roz.

8 — MANTOUL DRAPAT. foarte amplu, foarte fronsat. cu umeri largi, mineci chimono, lungi sau scurte însoțește fustele și rochiile largi Din șantung, triplu voal, piele, în culorile bej, caramel sau bleumarin, acest mantou este destinat doar femeilor slabe.

O IDEE PRACTICĂ PE SĂPTĂMÎNĂ

Astăzi : o rochie de primăvară dintr-o combinație de stofă ecosez (bluza) și stofă uni (fusta, gulerul, buzunarele, manșetele și fenta bluzei).

CEA MAI COMODĂ

O fustă simplă și dreaptă, potrivită aproape oricărei siluete este fusta tubulară din stofă în carouri, jersey sau tweed, tăiată în bie, care echilibrează bogăția de cute și pliseuri din acest an. Observați și deschizătura de la spate, care îi dă amploarea necesară unui mers normal, lungimea cea mai rezonabilă (acoperind genunchiul), bluza cu decolteul ascuțit care o însoțește precum și cordonul și pantofii sport cu șireturi, foarte cambrați și cu toc mai subțire dar răminînd foarte înalt.

Aleidoscop

OCHELARII ȘI COCHETĂRIA

Nici un complex de inferioritate ! Nici un motiv de îngrijorare pentru femeile care poartă ochelari ! Specialistul englez Oliver Goldsmith îi clasează drept accesorii foarte elegante. Numai să fie potriviți cu forma obrazului, a ochilor, cu culoarea tenului și a părului. În fotografie, tînăra blondă poartă ochelari destul de simpli, de o mărime potrivită, cu rame de culoare gri închis combinat cu cafeniu. Sigur, contează puțin și machiajul ochilor...

ȘI ACCESORIILE S-AU CUMINȚIT...

Pantofi escarpin mai cuminți, renunțînd la maxi tălpile generatoare de accidente și poșetă mică, simplă, matlasată — accesorii în spiritul exigențelor modei de primăvară. Așa mai merge...

UN ASPECT FEERIC

Obiectivul fotografic stîngaci minuit de Nicolae Pescaru din Schitu — Golești, Argeș, a cuprins doar o parte infimă din aspectul feeric al cactusului său în plină înflorescență. Cîteva date biografice : are 16 ani, înflorește anual cu o punctualitate demnă de invidiat, ajunge la 16—17 flori, excepție făcînd ultima oară cînd corola întreagă a numărat 20 de flori.

MODA PRIVEȘTE ÎNAPOI CU... ADMIRAȚIE

Stiliștii francezi se adaptează vrînd nevrînd pasiunii din ce în ce mai acerbe a pariziencelor pentru „la mode retro", cum o numesc ele. Adică moda de acum 40, 30 și 20 de ani. Pe lîngă lucrurile originale pe care franțuzoaicele le depistează prin celebrul Marché des Puces, au început să apară cîteva boutiques specializate în imitații. Copiile sînt destul de reușite, greu de sesizat. Un aer ușor vetust se simte în colecțiile de modă. Stiliștii, modeliștii, micile magazine sînt cu toții îndrăgostiți de moda tinerelor mamelor sau chiar a bunicelor noastre.

A. B. C-ul gospodinei începătoare

MAIONEZA

Faimoasa maioneză, care pare începătoarelor atît de greu de reușit, e în fond un sos foarte simplu. Poate că citirea explicațiilor de mai jos nu le va convinge ci dimpotrivă le va întări credința în complicata ei preparare. Cele care vor avea curiozitatea să încerce, vor vedea că pregătirea ei este mult mai ușoară decît pare la prima lectură, iar după o scurtă perioadă de acomodare, nimic nu le va pare mai firesc.

Cum se procedează

Ingredientele trebuie ținute la aceeași temperatură timp de mai multe ore. Deci le cu seară, sau dimineața înainte de a pleca la slujbă, gospodina va aduce pe masa de lucru untdelemnul, oul, lămîia sau oțetul. Respectarea acestei reguli de bază e o primă condiție a reușitei.

Cînd se va apuca de lucru, va pune într-un recipient oarecare unul sau două gălbenușuri. Va turna deasupra o lingură de oțet sau zeamă de la o jumătate de lămîie, va adăuga o linguriță de sare și puțin piper ; va turna apoi picătură cu picătură uleiul. Amestecul de ulei și ou se freacă fără oprire cu o lingură de lemn. La început, elementele nu fac impresia că se amestecă : apoi deodată masa capătă consistența unei creme. Pe măsură ce se adaugă ulei, maioneza crește în volum. Ca să se obțină un jele perfect se poate încorpora treptat 2 dl și 1/2 de ulei.

Citeodată maioneza devine prea uscată, casantă ; se adaugă atunci o lingură de apă, de oțet sau zeamă de lămîie. Sosul se albește brusc și redevine alifios. Se poate deci continua adăugarea uleiului. Maioneza este gata. Nu rămîne decît să fie rectificat gustul. Se mai pune la nevoie sare, piper, se mai acrește.

Uneori prepararea maionezei nu se desfășoară așa de fericit ; dintr-o dată, sosul capătă un aspect granulos, gălbenușul se separă, se adună în grăunțe care plutesc în ulei. Maioneza „se taie".

Care e cauza acestui accident ? Greu de spus. Cele mai adesea greșeala stă în turnarea unei cantități prea mari de ulei dintr-odată. Apropierea unei surse de căldură care, încălzește recipientul dintr-o singură parte, provocînd diferențe de temperatură în masa acestui sos, poate de asemenea influența stabilitatea emulsiei.

Cum se drege o maioneză tăiată ?

În mai multe feluri. E deajuns să pui într-un castron unul din albușurile rămase și să adaugi sosul tăiat, picătură cu picătură amestecînd repede și regulat.

Dacă albușurile au fost aruncate, se poate folosi un nou gălbenuș. Atenție ! Încercarea nu va reuși dacă oul va fi scos din frigider. El trebuie să aibă temperatura camerei.

O maioneză poate fi dreasă folosind în loc de ou, un cartof fiert bine zdrobit, sosul va fi însă mai puțin fin.

Diferite combinații

● Adăugînd în maioneza gata preparată o lingură bună de muștar iute, se obține un sos mai picant (sos tartar).

● Amestecînd maioneza cu unul-doi căței de usturoi bine pisați, se obține un sos excelent pentru pește fiert, rasol din carne de vită, cartofi natur (sos aillolj).

● Un bol de maioneză în care se pune o lingură bună de verdețuri mărunt tăiate (mărar, pătrunjel, tarhon) da un gust deosebit unei salate din lăptucă, din roșii, din roșii cu castraveți, din diferite alte legume (salată rusească).

● Puțin suc stors din frunze de spanac opărit, va colora maioneza în verde; o tocătură de castraveciori acri, bine scurși, o va condimenta agreabil.

Mici secrete

● Așezați sub vasul în care frecați maioneza un șervet îndoit în patru. Vasul nu va mai aluneca și veți lucra mult mai ușor.

● Înzestrați sticla de ulei cu un dop de plută crestat de-a lungul așa încît să puteți scoate un sfert din el. Prin deschizătura astfel obținută, uleiul se va scurge uniform și cîte puțin.

● Pentru siguranța reușitei, oțetul sau zeama de lămîie se toarnă fierbinte peste gălbenușuri. În acest scop se umple o lingură cu lichidul ales și se încălzește deasupra flăcării de la aragaz.

Avantajele tehnicii moderne

Cu un mixer electric puteți avea o maioneză excelentă în numai 30 de secunde. Puneți într-un borcan un ou întreg, o linguriță de oțet, sare, la dorință piper, muștar. Turnați deasupra 1/4 de ulei. (Toate ingredientele la temperatura camerei), cufundați piciorul mixerului pînă în fundul borcanului. Fără să mișcați stabiliți contactul electric. După cîteva secunde, cînd maioneza e legată, ridicați ușor aparatul așa încît să se incorporeze uleiul de deasupra. Acesta e tot secretul. Fără îndoială un mixer e costisitor, dar într-un timp record, cu el se pot prepara: supe pasate, sosuri calde, creme, spumă de albușuri, omlete, pireuri etc. etc. Dacă nu uităm că și timpul costă bani, achiziționarea unui mixer nu mai e o risipă.

Olimpia ȘTEFĂNESCU

Semne de întrebare

● Dacă vrea omul să plece liniștit în concediu sau în altă parte și să-și instaleze o siguranță în broască, unde o cumpără ? Că la cele mai mari magazine specializate în articole de acest gen nu se găsește.

● Într-o vreme, articolele din mase plastice concurau, prin formă și culoare, cu cele mai reușite piese din materialele clasice : sticlă, metal, porțelan, lemn. Se găsesc și acum unele frumoase, dar mai rar. Ca să nu mai amintim că în zadar întrebăm de cîtva timp despre farfurii (și alte culori decît roz, bleu sau verzi și alte mărimi), despre lingurițe, despre tăvi, despre ventuzele ce înlocuiesc cuierașele pentru faianță și încă destule altele...

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME

• DE SĂNĂTATE

TEODOR OMETE — Giurgiu ; VARVARA COCIȘ — Tg. Ocna : Cazurile dv. ar putea fi rezolvate numai la Clinica de chirurgie plastică din București, str. Arhitect Mincu nr. 7. Consultații între orele 7,30 și 9,00.

GH. TIMOFTE — Piatra Neamț. „Oxiuraza" a fost bine tratată cu „Oxiuran" sau „Vermigal". Reinfestarea s-a produs din cauza unei igiene personale deficitare sau în familie au și ceilalți membri această verminoză. În consecință, se impune controlul coproparazitologic al membrilor familiei cu care convîețuiți și tratamentul concomitent pentru toți (soție - copii etc.) cu Oxiuran sau Vermigal — sub supravegherea medicului. De asemenea, o igienă strictă: spălatul mîinilor înaintea meselor, unghiile tăiate scurt — schimbarea zilnică a lenjeriei de corp și pat, spălatul rufăriei prin fierbere pe tot timpul tratamentului, control coproparazitologic după tratament

HAJNAL — Hunedoara : — Este o seboree a pielii capului. Vă recomand Pilofort sau Seborol pe care-l veți aplica conform instrucțiunilor scrise.

MARIN B. — Clejani; TANASE PETRE — Timișoara : Este o stare nervoasă trecătoare la vîrsta pe care o aveți. Va da bune rezultate: ser neurotonic. în injecții subcutanate, o fiolă pe zi timp de zece zile, Pasinal-solutie, trei linguriță pe zi. Evitați fumatul și băuturile alcoolice. Faceți zilnic exerciții fizice, plimbări în aer liber și nu vă mai preocupați de starea respectivă. Tratamentul se poate repeta la interval de 15 zile.

I. CANTEMIR — București : Pentru viiiielile pe care le simțiți în urechi, va trebui să vă cerceteze din nou medicul O.R.L.ist, să vadă dacă Trompa lui Eustache este sau nu permeabilă și să procedeze ca atare, iar medicul internist să constate dacă nu este în cauză arterioscleroza (o hipertensiune arterială) sau andropauza și să vă prescrie tratamentul respectiv.

C-TIN DAMASCHIN — Dolhești-Suceava : Pentru a se putea stabili dacă este vorba de o discopatie lombară sau o artrită a articulației soldului drept — vă sfătuiesc să faceți radiografia coloanei vertebrale lombare și a articulațiilor cocsofemurale. Cu reultatele vă veți adresa medicului reumatolog de la Policlinica din Suceava în vederea tratamentului.

STAN PETRE — București — Balonării (aerogastria-aerocolia) se pot remedia prin : regim alimentar — reducînd făinoasele — cartofii, fasolea uscată, mazărea, evitînd mezelurile — carnea conservată, afumăturile (permisă numai șunca slabă) Evitați băuturile gazoase — berea, vinul și lichiorurile. Beți numai apă la sfîrșitul meselor. Mestecați bine alimentele înainte de a le înghiți. După mesele principale veți lua cîte două comprimate din Carbomedicinalis.

CASANDRA BUCIU — Berzovca — Caraș-Severin. Insomnia poate avea cauze multiple (tulburări nervoase, digestive, hepatice, vîrsta). Vă va ajuta un regim alimentar mai ușor cu legume, fructe, făinoase. lactate , proaspete, carne slabă fiartă, la grătar, fără mîncăruri cu rîntașuri. fără cafea, cacao, ciocolată și fără băuturi alcoolice. Vă va putea ajuta Bergofen retard comprimate, din care veți lua un comprimat timp de trei-patru zile, după care veți continua cu o jumătate de comprimat seara și jumătate dimineața E necesar un control medical la medicul specialist din orașul de reședință cel mai apropiat.

MARIA CONSTANTIN — Galați: Pentru hipertrofia tiroidiană vă puteți adresa Institutului de Endocrinologie C.I. Parhon din București sau unui medic endocrinolog la Policlinica specială cu plată nr. 2 din București str. Negustori nr. 2.

ILEANA — Brașov : La unii copii dantura poate să apară mai tîrziu. Cauze : alăptarea la sîn de scurtă durată, lipsa de calciu etc. Vă recomandăm vitamina A+D2 buvabilă — o fiolă la interval de 1-2 luni. Nu poate fi, la ce vă gîndiți. Duceți copilul la control periodic la medicul pediatru, pentru a constata cum se dezvoltă.

I. PEȘTIUC — Roman : Băile calde locale, seara, ajută. Un control medical de specialitate este însă foarte necesar pentru precizarea de diagnostic și tratament.

MARIA ENE — București ȘTEFAN TEODORA — Craiova : Medicul dermatolog din policlinică va putea pune diagnosticul și să vă aplice tratamentul respectiv.

Dr. G. ALESSEANU

• JURIDICE

DUMITRU C. POPESCU, comuna Golești, satul Popești, jud. Vrancea. În cazul la care vă referiți, dacă nu sînt alți moștenitori, soția supraviețuitoare moștenește întreaga avere rămasă de pe urma soțului care a decedat. Dacă la succesiune vin copiii, atunci soția supraviețuitoare moștenește o pătrime din averea celuilalt soț.

N. PETRESCU — Ploiești. Răspunsul care vi s-a dat este corect. Pentru a fi pensionat la cerere, bărbații trebuie să aibă vîrsta de 60 de ani. iar femeile 55 ani, cu condiția de a fi lucrat cel puțin 25 de ani, bărbații. sau 20 de ani, femeile. Unitatea poate cere pensionarea bărbaților la 62 de ani, iar pentru femei cînd acestea împlinesc 57 ani Angajații care nu îndeplinesc condițiile de vechime în muncă pentru obținerea pensiei integrale pentru limită de vîrstă au dreptul la pensie la împlinirea vîrstei de 62 de ani bărbații și 57 ani femeile dacă au avut cel puțin 10 ani vechime în muncă.

DOMNICA DOBRESCU — București. Dv. aveți dreptul la 112 zile concediu de maternitate. Acest concediu se compune din concediu prenatal (52 zile) și concediu postnatal (60 zile). În cazul cînd nașterea are loc înainte de a expira concediul prenatal, concediul postnatal se prelungește cu numărul zilelor de concediu prenatal neefectuat.

N.B. — București. Din scrisoarea dv. rezultă că vi s-a calculat chiria în strictă conformitate cu legea. Într-adevăr, atunci cînd în familie sînt mai mulți salariați sau pensionari, chiria se stabilește în raport de salariul tari far lunar cel mai mare și, respectiv, în funcție de pensia cea mai mare.

N. ANGHELESCU

• DE ÎNVĂȚĂMÎNT

G. F. Roman. La facultatea de matematică a Universității din București, există, în adevăr, preocupări pentru aplicarea matematicii la studiul limbii române. O facultate însă cu acest specific nu există. Dacă doriți să cunoașteți mai bine cum stau lucrurile, socotim că cel mai potrivit este să scrieți cîteva rînduri secretariatului facultății respective, nu însă cu inițiale ci cu numele și adresa dv. exactă.

LUMINIȚA GHEORGHE — Pitești. Pentru admiterea la medicină nu se cere practică productivă prealabilă. Sînt în vigoare deci măsurile din anii trecuți.

ANETTE — Arad. Întrebarea ce ne-o puneți, formulați-o Uniunii județene a cooperației meșteșugărești din Arad. Alte școli nu vă putem recomanda și pentru faptul că nu cunoastem niste amănunte elementare : studiile și vîrsta.

PETRUȚA PĂTRAȘCU — Slănic (Prahova). De regulă, admiterea în prima clasă de liceu se va face anul acesta fără concurs. Dacă la unele licee sînt mai mulți candidați pe un loc, admiterea va avea loc pe baza unor probe de verificare a cunoștințelor. În funcție de aceasta, apare și posibilitatea alegerii liceului pe care doriți să-l urmați începînd de anul viitor.

MIHAI COSTEȚCHI — Sadova Veche (județul Caraș-Severin). Școala posticeală de alimentație publică din București care pregătește, între altele, și recepționeri de hotel, are sediul pe Șoseaua Viilor nr. 38, sectorul 5.

FLORICA TRIPA — Cefa (jud. Bihor). Relațiile necesare se pot lua numai de la ministerul de specialitate.

ELISABETA MORCOV — Simeria. Școala pe care o căutați are următoarea adresă : Calea Șerban Vodă nr. 22, sectorul 5. București.

C. ȘERBAN

• HORTICOLE

ȘTEFAN TEODORESCU — comuna Costești Vale, jud. Dîmbovița. Iată răspunsurile la cele două întrebări : 1) Cenușa ce se adună în timpul iernii este bine să fie păstrată spre a fi folosită în primăvară ca îngrășămînt. Nu este bună cenușa de cărbuni, deoarece conține unele substanțe vătămătoare pentru plante Ea se stringe zilnic, așezîndu-se într-un vas acoperit. Cenușa fierbinte nu se stinge cu apă deoarece s-ar pierde o parte din substanțele hrănitoare.

Primăvara, cenușa se folosește ca îngrășămînt la cartofi, castraveți, varză. vinete (cîte 15—20 grame cenușă, amestecată cu puțină mraniță, la fiecare cuib), precum și la pomii fructiferi. Pentru pomii tineri, se împrăștie cîte 500—300 grame cenușă la fiecare, iar la cei mai în vîrstă 2—3 kg.

2) În soiul de păr de vară ce-l aveți în grădină, se poate altoi unul sau mai multe soiuri de pere de toamnă și iarnă. Vă recomandăm cîteva soiuri de pere de toamnă și iarnă : Untoasa Bosc, Untoasa Hardy, Contesa de Paris, Passe Crassane, Curé.

ALEXANDRU IAROSLAVSCHI — Cluj : Cauzele care provoacă căderea fructelor la lămîi sînt numeroase. Una din ele este aplicarea excesivă de îngrășăminte azotate.

S-ar putea ca aceasta să fie greșala dv. în ceea ce privește îngrijirea lămîiului, deoarece am reținut din scrisoare că udați zilnic planta, adăugînd în apă și gunoi de păsări. De altfel, arătați că frunzele sînt foarte verzi și mari. Asta denotă tocmai o creștere foarte viguroasă care are loc în cazul unui exces de azot.

Încercați ca, pe timpul verii, să aplicați următoarea schemă de îngrășare :

— De trei ori pe lună, îngrășăminte azotate (2 grame azotat de amoniu la 1 litru apă).

— De două ori pe lună, îngrășăminte fosfatice (5 grame superfosfat la 1 litru apă, la 4-5 zile după îngrășarea cu îngrășăminte azotate).

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

S-AU PUS ÎN VÎNZARE BILETE PENTRU LITORAL ÎN STAȚIUNILE:

Condiții excelente de cazare în hoteluri, camere nominalizate — servicii ireproșabile Piscina cu apă de mare, încălzită.

În perioadele 14 mai — 31 iunie a.c. și 1 sept. — 15 oct. a.c. se acordă mari reduceri de prețuri.

Informații suplimentare și inscrieri la filialele de turism din cal. Victoriei 100 și b-dul Republicii 68 — telefon 15.74.11 și 14.08.00.

NOU!

La filialele de turism din b-dul Republicii 4, se pot obține locuri, achitîndu-se anticipat 30% din valoarea biletului, iar diferența depunîndu-se cu 30 zile înainte de data plecării.

(5809)

ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG ● ZIG-ZAG

CURIER SĂPTĂMÎNAL

UN RĂSPUNS MULTAȘTEPTAT ȘI BINEVENIT

de Mihai STOIAN

„Către Curierul săptămînal — Revista „Magazin"

Urmare articolului „Mai multe scrisori și un răspuns care întîrzie", publicat în nr. 850 din 19 ianuarie 1974, vă comunicăm următoarele :

În vederea îmbunătățirii încadrării în muncă a invalizilor ale căror posibilități de deplasare sînt limitate — ca urmare a unor infirmități ale membrelor inferioare — acestora li se acordă în folosință gratuită mijloace moto speciale de transport (triciclete cu motor). Aceste mijloace de transport se confecționează, din 1959, prin transformarea de către Întreprinderea de produse ortopedice și protezare — București a unor motociclete procurate din R.S. Cehoslovacă. Costul unui triciclu cu motor este de 17 365 lei ; în prezent dispun de asemenea mijloace de transport circa 2 700 invalizi.

Pe perioada cît folosesc astfel de tricicle, invalizii suportă costul reparațiilor curente, iar cheltuielile pentru reparațiile capitale se plătesc din bugetul comitetelor executive ale consiliilor populare județene. Mijloacele moto speciale de transport și-au dovedit utilitatea, fiind folosite de invalizi atît în interesul serviciului, cît și în deplasările pentru rezolvarea unor probleme personale ; utilizarea lor este însă limitată, deoarece nefiind acoperite nu asigură protejarea conducătorilor împotriva intemperiilor.

Începînd din anul 1968, s-au importat autoturisme „Trabant Hycomat" ce pot fi conduse și de invalizii motori. Acestea se livrează contra cost invalizilor care îndeplinesc condițiile medicale și socio-profesionale pentru a beneficia de un mijloc de transport adaptat. Costul unui astfel de autoturism este de 35 250 lei, suma respectivă trebuind să aibă o vechime de 6 luni de la data depunerii la C.E.C. Organele de resort din Ministerul Muncii și Ministerul Sănătății au solicitat în mai multe rînduri întreprinderii constructoare de mașini respectivă, asimilarea în producție a mototriciclelor adaptate pentru invalizi.

Potrivit analizelor făcute, s-a ajuns la concluzia că, în prezent, pe lîngă unele dificultăți de ordin tehnic, numărul necesar de autovehicole este redus, iar cheltuielile de producție ridicate ; toate acestea fac ca o asemenea asimilare să fie neeconomicoasă. Deci, pe următorii 2—3 ani se preconizează menținerea importului de mototriciclete (cca. 200 bucăți anual) care urmează a fi transformate și adaptate de către Întreprinderea pentru produse ortopedice și protezare.

În ceea ce privește autoturismele, invalizii care își pot procura mașini „Dacia 1 300" au posibilitatea să le adapteze, la natura deficienței lor, prin cooperația meșteșugărească. Pentru a veni în sprijinul celor care doresc să achiziționeze autoturisme „Trabant Hycomat", Ministerul Comerțului Interior importă, în acest an, asemenea mașini și care vor fi livrate prin Întreprinderea pentru difuzarea materialelor sportive — București (I.D.M.S., str. Batiștei nr. 11, București — n.n.), în condițiile menționate. *Avînd în vedere prețul de cost mai redus, precum și consumul mic de carburant (cca. 5-6 l/sută km) apreciem că aceste autoturisme corespund cel mai bine nevoilor și posibilităților invalizilor.*

Problemele asigurării mijloacelor de transport pentru invalizi, ale îmbunătățirii regimului de acordare și folosire, ținîndu-se seama și de eforturile financiare ce trebuie făcute în acest sens, rămîn în atenția noastră" (semnează : director general LETIȚIA IONESCU, Ministerul Muncii, Direcția Generală de asigurări sociale, pensii, asistență socială, contabilitate și control financiar).

Mulțumesc sincer, în numele meu, dar, mai ales, al celor aflați în suferință, pentru răspunsul primit. Dacă nu mă opresc însă aici — punînd punct, definitiv, problemei abordate mai sus — este numai și numai din cauză că, în continuare, primesc zeci și zeci de scrisori pe tema, deosebit de serioasă, amintită. De altfel, chiar în răspunsul mult așteptat și binevenit, există o frază care dă de gîndit : „Costul unui astfel de autoturism este de lei 35 250 lei, suma respectivă trebuind să aibă *o vechime de 6 luni de la data depunerii la C.E.C.*". Cum adică ? După ce *un invalid* — da, da, un om care n-are cum să facă altminteri nici doi pași — izbutește să adune banii și să obțină, *contra cost*, o mașină adaptată gravei sale infirmități, stop ! mai e o... clauză : 6 luni vechime (ca la oricare dintre noi, oameni pe două picioare care, în imensa majoritate, ne-am cumpărat autoturismele pentru timpul liber și, desigur, uneori, și pentru treburi). Dar pot fi puse cele două „categorii", la ciudată egalitate, în talgerele aceluiași cîntar ? !

Să mai dau un exemplu din această zonă : iată ce-mi scrie printre altele *Nicolae Georgescu* din str. Dr. Zaharia Petrescu nr. 9, sector VI, București 35 : *„Eu mă găsesc în aceeași situație în care se găsesc cei care v-au scris, adică am o paraplegie în urma unui accident în timpul și din cauza serviciului. Deci am o situație grea, deși am o pensie. Sînt invalid gradul I de vreo douăzeci de ani. Vă dați seama cît am avut de îndurat, cît am luptat cu viața. În afară de pensie (în prezent 1 225 lei) n-am avut nici un alt ajutor. Cît privește problema mijlocului de deplasare, chestiunea importantă nu este cum obții autoturismul. Greul vine abia după ce ai mașina : 1 000 lei taxa de înscriere (n-am pomenit de vechimea de 6 luni, la C.E.C., obligatorie, ca pentru toată lumea), impozitul la secțiunea financiară, taxa A.D.A.S., plus aplicarea dispozitivului necesar fiecăruia, după infirmitate, plus bani necesari pregătirii în vederea examenului pentru carnet etc. Pînă la urmă zici că sacrificiul este prea mare pentru un singur individ, și acela invalid. Da, ne ajutăm noi singuri, și ne ajută și societatea, însă ar trebui ca toate aceste dovezi de umanism socialist să se închege într-o formă unitară, într-o concepție clară și unică, potrivit cărora să se înțeleagă, odată pentru totdeauna, că un invalid, dacă-și cumpără mașină, își cumpără — de fapt — PICIOARE ; că un invalid, dacă se zbate să muncească, își caută — de fapt — nu un loc oarecare de lucru, o posibilitate în plus de cîștig, ci ECHILIBRUL PSIHIC. Și așa mai departe... Pentru că, vedeți dv., cei cu tricicle sînt scutiți de taxă de înscriere, dar cei cu autoturisme... nu sînt ! Etc. N-ar fi — cine știe — cazul să ia ființă o asociație a invalizilor, în stare să coordoneze nevoile noastre, într-un sens ieșite din „serie", să întrețină relațiile cuvenite cu instituțiile care ne sprijină, altminteri, pe... relii ?".*

Rîndurile dv, din care am citat doar o parte mult stimate Nicolae Georgescu, sînt — după opinia mea — pe de-a întregul întemeiate. Iar întrebarea finală cred c-ar trebui să capete un răspuns pozitiv din partea celor în drept, căci nimeni, mai bine decît invalizii înșiși, nu-și cunosc problemele reale și nimeni n-ar putea gospodări mai bine ceea ce se dobîndește prin efortul financiar pe care statul, sindicatele, ministerele, îl fac, tocmai, în scopul îmbunătățirii substanțiale (materiale și morale) a existenței celor aflați în situația dv.

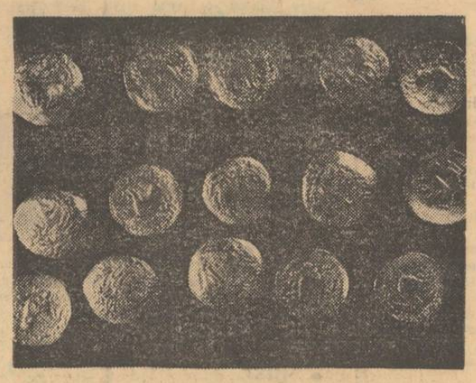

Monede din tezaurul descoperit la Sînicolau Român-Bihor (inedit). Din colecția Muzeului Țării Crișurilor din Oradea

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cărți poștale

De multe decenii, serviciile poștale transportă milioane sau zeci de milioane de cărți poștale anual. În prezent există tot felul de cărți poștale : simple, ilustrate, ilustrate format mare, ilustrate și imprimate cu microșanțuri, analog discurilor de gramofon etc.

Toată lumea s-a obișnuit cu aceste cărți poștale, de largă circulație. S-ar părea că ele există din vremuri foarte îndepărtate. În realitate, nu este deloc așa. Dv., **știți cine și cînd a născocit acest mijloc de comunicație între oameni ? Dar în țara noastră știți cînd au apărut pentru prima dată?**

O împărțire neobișnuită

De fapt, nici nu este vorba de o împărțire propriu-zisă, ci de cu totul altceva, în care se folosește totuși cuvîntul „a împărți". Materialul ni l-a pus la dispoziție cititorul nostru **OVIDIU ARDELEAN,** din Supuru de Sus, jud. Satu-Mare, și, părîndu-ni-se interesant, vi-l prezentăm și dv.

Ce se cere ? Nimic mai simplu, decît să se împartă numărul 45 în alte patru numere, neegale, astfel încît, adăugînd primului număr cifra 2, scăzînd din cel de-al doilea număr cifra 2, înmulțindu-l pe cel de-al treilea cu 2 și împărțindu-l pe cel de-al patrulea tot cu 2, să rezulte de pe urma fiecărei operații același număr. Se precizează că numărul comun nu este egal cu 45, însă cele patru numere neegale unul cu altul, adunate, dau 45. **Care sînt cele patru numere ?**

Poșta cititorilor

La întrebările din rubrica noastră publicate în nr. 853 al revistei, din 09. 02. 74, am primit multe răspunsuri bune. De data aceasta însă nu am tras la sorți, ci am ales numai răspunsurile corecte sosite de la cititoare. Rezultatul este următorul : Prof. **Mariana-Maina Ianoș,** com. Pogoanele, jud. Buzău ; **Iulia Trandafir,** elevă, Lic. Ploiești, jud. Prahova ; **Brîndușa Marcean,** elevă, Suceava ; **Roxana Danielescu,** elevă, Ploiești ; **Liliana Carmen Hrubaru,** elevă, Lic. teoretic nr.1, Tecuci, jud. Galați ; **Luminița-Roxana Ciumber,** elevă, Șc. generală nr. 1, Pitești, jud. Argeș ; **Marlana Sandu,** elevă, Lic. economic, București ; **Claudia Doina Bujdei** ; elevă, Șc. generală nr. 20, Iași ; **Valerica Garilescu,** elevă, Lic. Negrești jud. Vaslui. De ce am procedat astfel acum ? foarte simplu : din motive de... 8 martie. Cu această ocazie, urăm multă sănătate și succese în activitate cititoarelor noastre, dorindu-le să formuleze și de aici înainte răspunsuri cît mai multe și mai bune.

Sperăm că cititorii, deși mulți au expediat răspunsuri foarte bune, nu vor avea nimic de obiectat.

Teodor Levente, Turda, jud. Cluj. La întrebările dv s-a răspuns în unul din numerele anterioare ale revistei. Deci, nici nu v-am neglijat și nici nu v-am uitat !

AM REȚINUT în vederea publicării materiale primite din partea cititorilor : Inv. **Constantin Plămădeală,** com. Tureni, jud. Cluj ; prof. **Gr. Ionescu** și **E. Socol,** satul Corni-Albești, com. Albești, jud. Vaslui ; avocat **Costin Marinescu,** Ploiești, ; **Stan Mihai,** București ; **David Nicolae,** Roșiorii de Vede ; **Ion Radu Bogdan,** București ; **Bratosin Ștefan,** Călărași, jud. Ialomița ; **Luminița-Roxana Ciumber,** Pitești ; **Elza Deac,** Reghin ; **Kureliuk Nikolai-Kolea,** Mărițeia mică, com. Dărmănești, jud. Suceava.

Ing. Liviu MACOVEANU

Mai există enigme?

CETĂȚILE DACICE DIN CRIȘANA

de Sever DUMITRAȘCU

directorul Muzeului Țării Crișurilor

Se pare că numai două dintre provinciile istorice românești poartă numele vechi dacice ale riurilor ce le îmbrățișează pămîntul : Oltenia și Crișana (de la Olt — Aluta și Criș — Crisius-Crisia în limba daco-getă). Majoritatea lingviștilor noștri, printre care amintim pe N. Drăgan și I. I. Russu, care au întreprins studii speciale asupra numelor de riuri, admit originea geto-dacă a hidronimelor : Aluta (Olt), Crisius-Crisia (Criș), Marisius-Marisia (Mureș), Samus (Someș), Tibiscus (Timiș).

Cu toate acestea, știrile antice directe despre dacii din Crișana — Țara Crișurilor, sînt puține. Singur învățatul geograf Ptolemeu care a trăit în sec. II e.n. în Alexandria Egiptului, ne-a lăsat, printre cele 8 000 de localități cărora le-a calculat latitudinea și longitudinea, patru nume de cetăți ce pot fi căutate în Crișana : Ziridava, Ulpianum, Docidava (emendată de V. Pîrvan Dacidava) și Rucconium. Să fi existat oare în Crișana numai aceste patru cetăți, tîrguri, așezări dacice ?

Repertoriile arheologice, întocmite pe baza descoperirilor întîmplătoare, probează în Crișana o istorie a dacilor mult mai bogată. **Pe Crișuri și Barcău, de la est spre vest, s-au descoperit multe tezaure de monede dacice de argint : la Almaș, Agriș, Chișineu-Criș, Fenișu Șilindia, Vaida și cea mai nouă descoperire, tezaurul inedit de la Sînicolau Român. S-au găsit tezaure de podoabe dacice de argint la : Cadea, Dezna, Gura Văii, Marca, Moroda, Oradea, Sărmășag, Săcălășău și frumosul tezaur, din care reproducem cîteva piese, încă inedit, din cetatea dacică de la Săcălășău Nou.**

Ca peste tot în Dacia preromană, și poate alături de Banat cu legături mai directe și mai trainice, spre sudul adriatic, în Crișana vor circula multă vreme monede de tipul Dyrrhachium și Apollonia (orașe grecești pe coasta Mării Adriatice), ca cele din tezaurele de la Dieci, Oradea, Talpe, Tileagd, Tășad (încă inedit) sau denari romani republicani, cum dovedesc tezaurele de la Bîrsa, Moroda, Satu Nou, Salonta, Șimleul Silvaniei. Unde erau însă satele celor care au folosit aceste tezaure ? Săpăturile arheologice, perieghezele din ultimii ani, ne-au făcut cunoscute și așezările dacice din vestul Apusenilor la Berindia pe Crișul Alb, la Tășad, în zona piemontană a Munților Pădurea Craiului sau la Oradea, pe Crișul Repede.

Cea mai importantă cucerire a arheologiei dacice din Crișana este, după cîte ne dăm seama, descoperirea și cercetarea prin săpături sistematice, a cetăților dacice de pe Crișuri, Barcău și Crasna. Fortificate după sistemul tradițional, hallstattian (fără „ziduri" de tip celtic sau ziduri de tip elenistic), cetățile dacice de tipul „pinten barat" (un promontoriu a cărui șa de legătură cu restul înălțimilor, este barată cu un șanț și val) de la Clit, în masivul Moma-Codru, Șimleul Silvaniei pe Crasna stau mărturie nu numai vitejiei și organizării dacilor din aceste părți, ci și participării lor la războaiele daco-romane din vremea lui Domițian și Traian. **Cetatea de la Marca, pe Barcău, cu „pintenul" dublu barat (cu două șanțuri și două valuri), cu terase întărite cu valuri și palisade, reprezintă una din cele mai fericite realizări a tipului tradițional de cetate dacică din Țara Crișurilor. De altfel, zona Munților Plopișului între Oradea și Șimleul Silvaniei, apărînd Dacia dinspre nord-vest, a fost întărită cu încă două cetăți cea de la Săcălășău Nou și cetatea de refugiu, un veritabil cuib de vulturi (cu șapte șanțuri barînd intrarea și cu numeroase valuri și șanțuri concentrice) de la Sig. Dacii din Crișana au luptat alături de Decebal în întreaga epopee a ultimei încleștări cu romanii.**

Aceste cetăți nu numai că pecetluiesc destinul discuțiilor privind apartenența tezaurelor monetare și a podoabelor de argint (NB : nu cunoaștem nici o descoperire celtică, bastarnă sau sarmato-iazygă din zona piemontană și montană a Țării Crișurilor), dar permit abordarea localizării cetăților din vestul Daciei de pe poziții științifice, mult mai apropiate de realitate.

Astfel I. H. Crișan a identificat Ziridava cu așezarea dacică de la Pecica-Arad ; N. Gostar consideră Ulpianum toponimic roman de pe valea Crișului Repede, poate castrul de la Bologa. Noi ne-am îndemnat **a plasa — în corelație** geografică cu poziția **Porolissumului — Dacidava la Șimleul Silvaniei, unde, pe** Măgură, sub ruinele **feudale, a existat o** cetate dacică. S-ar putea însă să fie mai degrabă cetatea dacică de la Marca, pe Barcău.

Dacologia înregistrează o nouă pagină în cunoașterea civilizației și culturii europene antice, clasice, cetățile dacice din Crișana, alături de cetățile regale din Munții Orăștiei, de cele cunoscute din sudul și estul Transilvaniei, din Moldova, Muntenia, Banat, Oltenia sau Dobrogea.

REBUS

BELLE-ARTE

ORIZONTAL : 1) Din cîteva linii ; 2) A face fața frumoasă — Semn grafic ; 3) Utilizat în desenul tehnic — Dat cu vopsea ; 4) Are o voce puternică — Fluviu în Peru ; 5) Negru cu alb (pop.) — Nedrept ; 6) Substanțe organice folosite și în pictură — Liniile, în ansamblu ; 7) Umbre (fig.) — Niște figuri (fem.) ; 8) Astfel (mold.) — Belle-arte (pl.) — Seu ; 9) Din pictură ! — Expresia feței — De-un albastru pur ; 10) Pictor renumit — Cadru artistic ; 11) Cetate legendară — O pînză în întuneric. VERTICAL : 1) Pestriță ; 2) Cîteva tablouri — Cerneala graficienilor (pl.) 3) Plan schematizat (fig. pl.) — Colorați la urmă ! 4) Încadrează un desen (pl.) — Cu orice „chip" ; 5) Întinse la desen — Interjecție ; 6) Dînsa — Opune !!! — Nuanțe la culori ; 7) Vîrful crenelului ! — Vers (fig.) ; 8) Localitate în Nigeria — Merg cu calul (pl.) — Bir ! 9) Semnează în artă (pl.) — Iarbă braziliană ; 10) O „caricatură"... de om — Reprezentare grafică ; 11) Desen hazliu.

George SĂNDULEAN

Cuvinte rare : ENI, ASE, IIM, TIS, ABO, CAA.

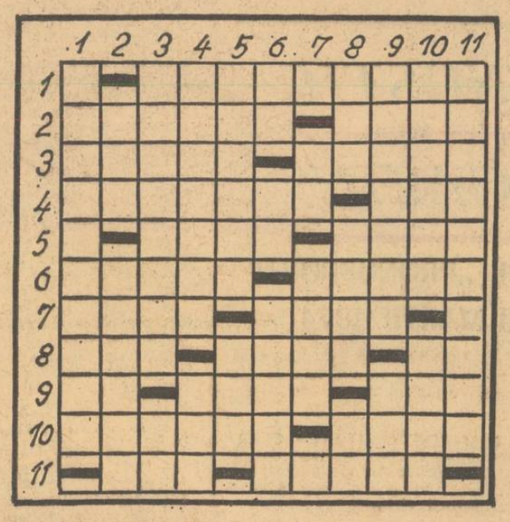

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

VINE MĂRȚIȘORUL !

ORIZONTAL : Mama — Cosar — Amica — Rima — Rot — Prima — Trifoi — Tri — I — Șiruri — N — Sport — Urme — Oare — Ideal — Asi — Ene — Re — Ra — Pat — Et — Erou — Intim — Inimi — Cer.

CULORI

ORIZONTAL : Stop — Griu — Cer — Tricolor — Maci — Iot — Domino — Ru — Nial — Baze — Var — Da — Bruna — Pini — Ani — Alergare — R — Oase — Iara — D — Dalba — N — Lămîi — Nea — Corb — Ers — Ag — Nori — Etnic — Rogoz — Ținut — R — Aras — Maturele — Palida — Asc — At.

UMOR STRĂIN

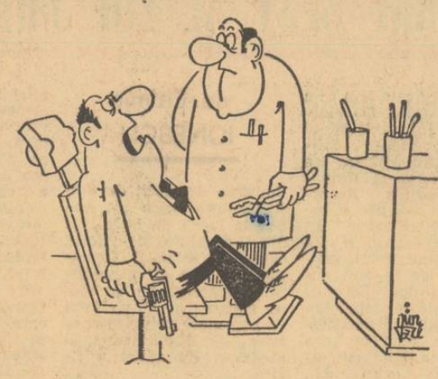

...Și zici, doctore, că ai hotărît să-mi extragi măseaua ?!...

— Nu pot să te văd muncind atîta...

— Dragă Ettore, n-ai văzut fotografia mamei ?...

PORȚELAN DE ALBA IULIA

URMARE DIN PAG 1

au urmărit, pe fluxul tehnologic drumul primelor cești și al primelor farfurii. Parcă nici lor nu le vine să creadă că a fost cîndva acel început timid. Dar el a fost. Acum, într-o frumoasă vitrină din fabrică stau rînduite cu grijă numeroase obiecte. Într-un anumit fel această vitrină este cartea de vizită a celor care fabrică porțelanul. Ea cuprinde cele mai valoroase realizări iar cine știe să citească în oglinda porțelanului vede chipurile unor oameni harnici. Creatorii de modele folosesc cele mai felurite surse de inspirație ca să asigure porțelanului valori superioare și originale. Mai mulți dintre ei s-au amplasat în împrejurimile localității Sugag, unde există o frumoasă tradiție a meșteșugurilor populare și au transpus pe porțelan elemente reprezentative ale frumoasei arte străvechi din județul Alba. Cineva s-a îndrăgit de cățelul Zdreanță și l-a modelat cu deosebită măiestrie.

Cu trei ani în urmă s-a început numai cu 4 sortimente. Acum la Alba Iulia se fabrică 400 de sortimente din porțelan. Cea mai mare parte dintre ele sînt roadele creației proprii. Anul trecut aproape jumătate din producția fabricii au reprezentat-o modelele originale iar pentru anul acesta colectivul și-a propus să ridice ponderea creațiilor proprii la 80 la sută din volumul producției. În anul 1972 creatorii de modele de la fabrica „Porțelanul" au participat, pentru prima dată, la un concurs de creație organizat de către Centrala industrială a sticlei și ceramicii. Deși au avut concurenți cu multă experiență și vechime, ei au ocupat primul loc. Acesta a fost primul record al celui mai tînăr porțelan românesc, dar n-a rămas singurul. La fel ca în alte fabrici și uzine din țară aici muncitorii, tehnicienii și inginerii s-au angajat într-o responsabilă competiție pentru realizarea cincinalului înainte de termen iar girul faptelor confirmă că-și respectă cuvîntul. **În primul an din istoria fabricii, pe lista fruntașilor în producție s-au înscris numai 11 nume iar anul trecut numărul lor a depășit 130.** I-am văzut pe mulți dintre ei cu cîtă migală modelează pasta de material și cu cîtă satisfacție vorbesc despre succesele lor. Tînăra **Elisabeta Miklos** n-a fost prea bucuroasă cînd am deranjat-o pentru o scurtă discuție. I-am înțeles supărarea. Pe masa de lucru avea o frumoasă vază pentru flori. În clipele acelea se străduia să transfere bojdeuca lui Creangă pe vaza din porțelan Am întrebat-o :

— Cine v-a sugerat această idee ?

— Nimeni. Mi-a plăcut mult Creangă și am socotit că bojdeuca lui este foarte frumoasă pe o vază.

— Și cîte bojdeuci veți muta pe porțelan ?

— Una sau cel mult două. Eu realizez o vază unicat. Nu se produce în serie.

— Dacă vi se cere un duplicat îl faceți la fel cu primul ?

— Cred că nici cel mai renumit pictor nu poate realiza două tablouri la fel. Să nu uitați că porțelanul și culorile lucrează altfel decît pînza. Nu pot face două vaze chiar exact, dar mă străduiesc să le fac frumoase. Poate chiar micile deosebiri le dau farmecul deosebit.

Elisabeta Miklos este numai unul dintre autorii celor 400 de sortimente din porțelan. **Anica Mara,** la fel ca alte multe femei, și-a început cariera de muncitoare la fabrica de porțelan. Acum lucrează la fasonare și este apreciată pentru muncă și hărnicie. Zeci și sute de femei care acum trei ani mai erau eleve sau simple țărănci vorbesc, ca niște specialiști, despre cvarț, feldspat, caolin și alte materiale. Vorbesc despre ele și le cunosc bine tainele. Există la „Porțelanul" un colectiv tînăr, dar acest colectiv s-a maturizat în cîțiva ani și își demonstrează marea putere de creație. Peste tot se observă aceeași trăsătură generală: preocuparea pentru produse bune și ieftine, pentru îndeplinirea mai devreme a cincinalului cu eforturi și cheltuieli minime. Pentru aceste lucruri se analizează cu răspundere și amănuntele. Un grup de muncitori și ingineri a pus în aplicare un sistem original pentru refolosirea căldurii de la cuptoarele de ars. Alții au făcut un studiu pentru reutilizarea rămășițelor de la fasonare. Fiecare dintre aceste realizări înseamnă bani și eficiență. Inginerul **Petre Horvath** împreună cu maistrul **Vasile Obială** și cu muncitorul **Octavian Stef** au conceput și fabricat un lanț special pentru mașinile automate de retușat cești. Creația lor a adus 159 000 lei economii. Pe lista inovatorilor s-au înscris și alte nume. Numai în ultimii doi ani s-au aplicat aproape 40 de inovații și raționalizări.

Înainte de a vizita fabrica l-am rugat pe tovarășul **Silvestru Moldovan,** directorul „Porțelanului", să ne comunice telefonic anumite amănunte despre oameni și porțelan. Răspunsul?

— Îmi vine foarte greu să vă spun ce este mai important. Poftiți la noi și vă convingeți văzînd realitatea. Vorbele nu pot să înlocuiască ce văd ochii.

Directorul are dreptate. Oamenii de la „Porțelanul" sînt creatori. Ei muncesc zile și săptămîni ca să realizeze un nou model. Sînt oameni care nu-și găsesc liniștea dacă din vina lor se sparge o ceașcă sau o farfurie, un bibelou sau o vază. Pînă acum ei au cules multe succese și satisfacții dar îi așteaptă examene și mai grele. S-ar putea ca numai peste cîteva luni porțelanul de Alba Iulia să treacă dincolo de hotarele țării însoțit de cunoscuta și onorabila inscripție : „Fabricat în România". El va trebui să confirme și să completeze renumele marilor creații românești. Și că va fi așa și nu altfel mi-au confirmat-o sutele de oameni harnici și pricepuți care realizează porțelanul și și-au încrustat chipurile în oglinda lui.

I. COJOCARU

NOUTĂȚI FILATELICE

AGRICULTURA SOCIALISTĂ

Sub această denumire generică, Filiala București a A.F.R. a organizat, în colaborare cu Uniunea Națională a Cooperativelor agricole de producție și Muzeul de istorie al Republicii Socialiste România o reușită expoziție filatelică. Aceasta mai poate fi vizitată azi și mîine (la Muzeul de istorie, Calea Victoriei nr. 12). Numeroși expozanți s-au străduit să alcătuiască, din mărci poștale și alte piese filatelice, exponatele avînd ca tematică succesele obținute în agricultură.

STEME PE ÎNTREGURI POȘTALE

Foarte numeroși colecționari au propus să se editeze o emisiune de mărci poștale care să reproducă steme de județe și municipii. Ideea a fost destul de operativ preluată de O.S.E.T.C.M., care a și editat cîteva întreguri poștale (cărți poștale ilustrate policrom) care prezintă, alături de imagini din diferite localități și stemele respective. Ne-au parvenit, astfel, reușite întreguri poștale din Sibiu, Focșani, Cluj, Brăila, Miercurea Ciuc etc. Cititorii le pot solicita la debite referindu-se la comenzile 4256 și 4241. Cînd vom putea reproduce totuși și mărci cu stemele județelor și municipiilor?

„BRNO '74"

Și acest an oferă colecționarilor români posibilitatea de a participa la numeroase expoziții filatelice de mare amploare, organizate în diferite țări. Am anunțat, cu cîtva vreme în urmă, importanta manifestare „Jerusalem '74", ce va fi inaugurată la 25 martie. Recent am primit și emblema unei alte expoziții la care vor ti prezenți filateliști din țara noastră. **„Brno '74".** Aceasta va putea fi vizitată între 8 și 23 iunie și va reuni colecții din țara gazdă și din alte numeroase țări ale lumii.

„CRAVATELE ROȘII '74"

La 1 iunie se va inaugura, la Alexandria, cea de-a IV-a ediție a Expoziției naționale de filatelie dedicată celor mai noi „contingente" de filateliști : pionierii Filiala județeană Teleorman a A.F.R. se străduiește să pregătească cît mai bine importanta confruntare a micilor filateliști din toată țara. Președintele acesteia, **Marcel Scarlat,** ne-a relatat că în perioada expoziției va avea loc și **Simpozionul național filatelic** avînd ca temă **„Filatelia și școala".** Ambele manifestări vor fi găzduite de Casa de cultură a sindicatelor. Vom reveni cu amănunte

Aurel CRIȘAN

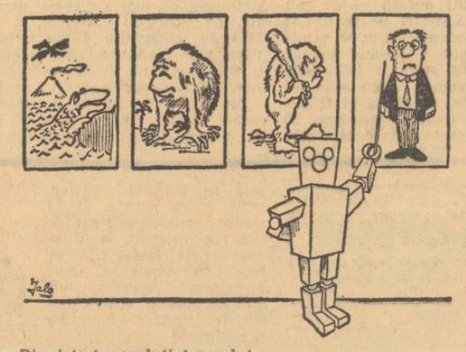

Din istoria evoluției omului

— Nu vă puteți întoarce ceva mai tîrziu ? Acum tata îmi „ajută" la lecții...

— Săracul ? Poate nu știi cît valorează blana lui...

PRIMELE GOLURI

de Valeriu MIRONESCU

Iată, una dintre presupunerile făcute încă la încheierea părții de toamnă a campionatului s-a dovedit întemeiată. Odată cu prima etapă a returului, Universitatea Craiova și-a mărit avansul față de urmăritorii cei mai apropiați. Acum, soarta a rămas în mîinile brașovenilor de la Steagul roșu. De ei va depinde mult dacă lupta pentru titlu va fi interesantă sau mai puțin interesantă. Sigur, craiovenii au suficiente puteri, dovedite, pentru a-și stringe singuri zestrea de puncte pe terenuri străine, în pofida opoziției echipelor adverse. Totuși, am o impresie bună despre Steagul roșu ca echipă — poziția ei în clasament nu corespunde cu ceea ce știe să joace — și mi se pare că brașovenii au prima șansă în meciul de azi.

Cred că în treaba asta devin puțin cam subiectiv. De la o vreme, observ luări de poziție excesive pentru unele echipe și pentru unele categorii de echipe. Implicit decurge un dezavantaj de atitudine față de alte echipe, cele mai ocolite părîndu-mi-se cluburile sindicale. Drept urmare, îmi propun ca rubrica să se ocupă mai atent decît pînă acum de U.T.A., Reșița, Steagul roșu, Jiul și C.F.R. Cluj, cu nevoile și problemele lor. În situația creată, nu cred că abdic de la obiectivitate, fiindcă, în fond, nu încerc decît o operațiune de contrabalansare.

Performerele începutului de sezon ar fi în ordine Argeș, Dinamo și Steaua, prin valoarea cîștigurilor realizate departe de stadioanele proprii. Evenimentul etapei mi se pare însă greu de deslușit care este el, după informații și cronici, o fi victoria lui F.C. Argeș la Cluj sau prezența unui anumit tehnician în tribune, tot la Cluj. Asta fiindcă lui Dobrin i-ar fi fost necesare vreo 20 de minute ca să-și pună la punct fentele, de prea mare emoție probabil, lui Lăzăreanu i-a intrat golul de asemenea, zice-se, de emoția ochilor scrutători din tribună, și așa mai departe, un meci cu stări sufletești încălcite și elemente complexate ca într-o piesă în fața cărela întorc de obicei butonul la stînga.

Alte fapte consemnabile : nici un jucător constănțean în „Echipa etapei", fotografia de după gratii din aceeași pagină a revistei Fotbal și vremea destul de vitregă în ultimele zile. În rest, echipa de juniori n-a primit decît patru goluri cu ocazia celui dintîi meci internațiuni al sezonului. Deci, să nu ne bucurăm prea devreme de arbitrajul, fără probleme, la o primă etapă. Că nu despre aceasta a fost vorba.

În schimb a fost și continuă să fie la ordinea zilei gruparea de fotbal, fie club separat, fie secție de fotbal a unui club sau a unei asociații. Cîteva neclarități există chiar din plecare. Noi am vrea ca grupările noastre să fie și puternice, să se și autofinanțeze, dar s-ajungă și devreme acasă. Vă spuneam mai demult că, la o primă consultare la F.R.F., reprezentanții majorității covîrșitoare a cluburilor din diviza A consideraseră posibilă autofinanțarea. Se discutase atunci pe marginea surselor de venituri (inclusiv a unora noi), de asemenea, asupra modalităților de reașezare a bugetelor astfel ca acestea să se echilibreze fără subvenții, prin mijloacele proprii ale cluburilor. Am asistat de curînd la o nouă ședință cu împuterniciții grupărilor. F.R.F. — obținînd o serie de avize — opiniază pentru trecerea imediată la autofinanțare. Totuși, chiar mai înainte de a pune instrumentele de normare la dispoziția cluburilor, dintr-o trăsătură de condei li s-a luat acestora parte din bruma de competențe financiare de care dispuneau pînă în prezent. Mi se pare aici o contradicție — autofinanțarea se va putea realiza (chiar presupune obligatoriu) cu o capacitate de manevră din ce în ce mai largă a grupărilor în problemele care privesc așezarea bugetară și toate celelalte treburi interne. Și nu e vorba numai de o simplă capacitate de manevră, ci de una foarte operativă, elastică, prin urmare, eficientă. În al doilea rînd : dacă la prima ședință se avuseseră în vedere atît unele noi surse de venituri, cît și dreptul cluburilor de a reduce capitolele presupunînd cheltuieli prea mari, la cea de a doua, ambele laturi au fost concepute altfel. Propun, date fiind obiecțiile diverse ale cluburilor (la a doua ședință din cauza noilor proiecte de măsuri, foarte mulți vorbitori au ridicat obiecțiuni de fond și practice) să se ia în considerare lista acestora. Jiul, U.T.A., Steagul roșu, mai ales, dar și celelalte, nu s-au sfiit să persiste în cererile de redistribuire a sumelor rezultate din „Pronosport" ca și în alte chestiuni privind competențele de reașezare a bugetelor. Poți să fii sau să nu fii de acord cu una sau alta dintre soluțiile avansate, însă un lucru e sigur : autofinanțarea trebuie clădită pe baze solide, viabile. De pildă, eu nu înclin spre desființarea echipelor de tineret, dar, totodată, trebuie să recunosc că acestea și competiția lor reprezintă un capitol bugetar costisitor, deloc economic într-un buget realizabil prin venituri proprii. Totuși, îndrăznesc să supun cluburilor un punct de vedere mai mult fotbalistic decît economic.

Cred că echipele zise de „tineret-rezerve" și campionatul lor sînt, totodată, costisitoare, puțin productive și neinteresante, din cauză că s-a denaturat înțelesul pentru care fuseseră create. Inițial, se instituiseră asemenea formații și competiția lor pentru a se da posibilitatea cluburilor din prima divizie să aibă rezerve mai apropiate de nivelul campionatelor puternice, să zicem, din Italia, în al doilea rînd, să pregătească sau să mențină în formă asemenea rezerve printr-o competiție. Firește, de echipele de rezerve ar fi beneficiat, pe rînd, și mulți dintre titulari care, dintr-un motiv sau altul (sănătate, formă etc.) necesitau un rodaj sau un plus de pregătire.

Prima denaturare a ideii s-a produs odată cu forma competiției, copiată întocmai după divizia A, costisitoare, greșit și nestimulativ programată. În modelul de inspirație, cel italian, echipele de rezerve sînt împărțite pe zone (împreună cu unele formații de rezervă din seria B) și joacă la mijloc de săptămînă. Cheltuielile de transport sînt astfel mici, cele de cazare dispar. Din punct de vedere strict fotbalistic, la mijloc de săptămînă, pot apărea în formații nu numai rezervele propriuzise, ci și unii titulari ce se pregătesc pentru reintrare sau alții care au nevoie de cîte un meci suplimentar spre a dobîndi formă bună. La mijloc de săptămînă, în lipsă de concurență, „rezervele" au și public propriu, joacă nu pe terenuri periferice ci pe arene accesibile, la ore accesibile.

Desigur, printre „rezerve" sînt și mulți tineri promițători ca talent, nu numai la italieni ci și la noi, dar asta nu justifică schimbarea titulaturii echipelor, cu toate implicațiile ce decurg. Pînă la urmă, mă întreb și dacă e obligatoriu ca toate cluburile să dețină echipe de rezervă, înscrise într-o competiție a lor.

M. NICULESCU

RUGBI

• Mîine se reia campionatul • Pe ce terenuri se antrenează loturile reprezentative de rugbi ? • Pantelimonul — rezervor și de tinere talente rugbistice.

• **MÎINE**, duminică 10 martie, se reia campionatul primei divizii, etapa inaugurală programînd următoarele meciuri : Grivița Roșie—Dinamo ; Farul—Agronomia Cluj ; Universitatea Timișoara—Sportul Studențesc ; Politehnica Iași—Chimia Năvodari ; C.S.M. Sibiu—Rulmentul Bîrlad ; Vulcan—Gloria ; Steaua—Știința Petroșani. Primele echipe sînt gazde. Reamintim că primele patru etape reprezintă restanțe rămase nedisputate din prima parte a campionatului.

• **ÎN ÎNTREG BUCUREȘTIUL** nu se găsește un teren corespunzător pentru antrenamentele reprezentativelor de rugbi (seniori și juniori). Pe Stadionul Tineretului, terenurile 2 și 4 sînt neîngrădite iar cîmpul de joc este plin de gropi, jucătorii putîndu-se accidenta la fiecare pas ; pe alte terenuri gazonate nu au acces. Li se oferă cu bunăvoință terenurile cu suprafețe de zgură. Să fie oare așa de greu de găsit un teren corespunzător, în toată capitala, și pentru cei ce reprezintă rugbiul românesc în întîlnirile internaționale ? Ca să nu mai amintim și de echipele de club. Poate conducerea C.N.E.F.S. va reflecta asupra acestei situații, luînd și măsurile ce se impun.

• **PANTELIMONUL** este o pepinieră și pentru echipele de rugbi, nu numai pentru cele de fotbal. Școala Sportivă de elevi nr. 2, campioană republicană de juniori în anul 1973 (antrenoare Mariana Lucescu), asigură an de an numeroase talente tinere echipelor de primă categorie și chiar loturilor reprezentative. Pe lîngă secția de rugbi activează numeroși copii în vîrstă de 13—14 ani, viitorii juniori și seniori de mîine.

În cadrul turneului întreprins în Irlanda de Nord, pugiliștii români s-au bucurat de o călduroasă primire. Iată-i ca oaspeți ai d-lui dr. Raymond Mc-clean, primarul orașului Londonderry.

8, 9, 10... OUT!

• Pe cînd gale săptămînale la Floreasca, Dinamo și Giulești ? • Monzon se retrage • Foreman în... dificultate • Întrebări și răspunsuri

de Paul OCHIALBI

• **ÎNTÎLNIRE** cu tov. **Marin Nicolae**, președintele comisiei de tineret, din federația de specialitate, care ne declară : **„Vom întocmi urgent un plan de reuniuni care se vor desfășura săptămînal în Capitală. De asemenea, vom include în programul acestor gale și pe cei mai buni tineri pugiliști din provincie. Galele vor avea „capete de afiș". Desigur vom putea înregistra frumoase succese dacă antrenorii ne vor sprijini în intenția noastră".** Considerăm că ideea tov. Marin Nicolae este excelentă și că dacă ea va fi susținută, fără îndoială vom putea urmări gale săptămînale la Floreasca, Dinamo sau Giulești.

• **CAMPIONUL LUMII** la „mijlocie", argentinianul **Carlos Monzon** se află în prezent în mijlocul familiei sale la Cordoba (600 mile de Buenos Aires). El a arătat că viitorul său adversar va fi columbianul **Rodrigo Valdez**, neînvins în carieră. Monzon a declarat că acest meci va avea loc la 1 iunie la „Luna Park" din Buenos Aires și că învins sau învingător va părăsi definitiv ringul. Valdez este unul dintre cei mai temuți adversari învingîndu-l ultima oară chiar și pe americanul de culoare Benny Briscoe.

• **ÎN LEGĂTURĂ** cu uriașul din Philadelphia, Benny Briscoe (31 ani), tată a 5 copii. În meciul de la Paris el l-a ridiculizat pe fostul rugbist, australianul Tony Mundine (23 ani), învins prin abandon în rundul 5. Antrenorul lui Mundine a declarat că elevul său a plătit un serios tribut lipsei de experiență. După părerea noastră greșeala cea mare aparține managerului Mc. Quillin, care a subapreciat valoarea puncherului american.

• **FEDERAȚIA FRANCEZĂ** de box i-a ridicat suspendarea „mijlociului" **Max Cohen** care a avut o comportare nesportivă în meciul susținut în compania lui Bettini. Cohen a plătit însă o amendă de 5 000 de franci care a fost vărsată fondului de ajutorare a copiilor suferinzi.

• **ADRIENNE FOREMAN** a intentat proces de divorț soțului său, campionul lumii George Foreman. Din această cauză, Foreman și-a întrerupt antrenamentele pentru a angaja un avocat și a trasfera procesul în orașul unde el se antrenează (New York). Soția sa insistă ca procesul să aibă loc la Houston, unde locuiește ea. Tratativele sînt în curs. Oricum, Salder, antrenorul lui Foreman, a declarat că elevul său are multe greutăți din acest punct de vedere și că pregătirile sale pentru meciul de la 26 martie (Caracas) cu Ken Norton, sînt întîrziate.

• **TELEX : A** decedat celebrul ziarist și autor de cărți pugilistice, francezul **R. Colombini.**

• **FOSTUL CAMPION** mondial la „pană", spaniolul **Jose Legra**, în vîrstă de 31 ani, a abandonat activitatea competițională.

• **RĂSPUNSURI : O. Sava** (Oradea) : Salutară inițierea unui curs de arbitri la Oradea. Trebuie să vă pregătiți cu atenție pentru a obține licența, deoarece lectorul P. Mihelfy, este foarte pretențios ; **L. Gramatovici**, Arad : Ne bucură atenția cu care urmăriți activitatea boxului. La ora aceea majoritatea amatorilor de box din țara noastră cunoșteau rezultatul meciului Clay-Frazier. A fost o realizare a studioului TV. de a imprima în excelente condiții toate cel 12 reprize și trebuia într-un fel multumit public și tehnicienilor care s-au sculat la trei dimineața pentru a ne oferi o imagine plăcută. Comentatorul a fost anunțat de crainica de serviciu și nu de C. Topescu, așa cum afirmați.

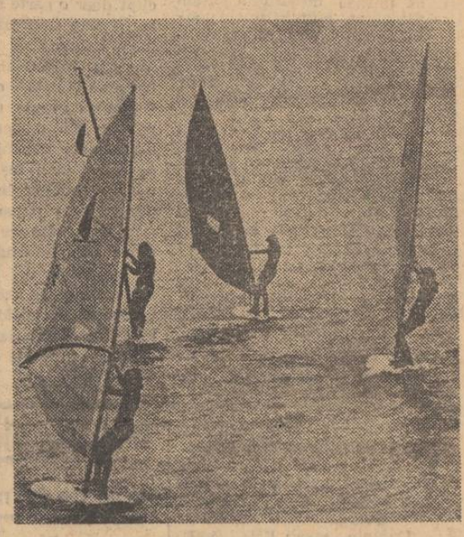

Pe plajele californiene a început să se practice un nou sport : curse pe „surf" cu vele.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 10 MARTIE 1974

1. STEAUA — F. C. CONSTANȚA. Cu toate că echipa constănțeană se pricepe a juca meciurile din deplasare nu putem să-i acordăm nici măcar șansa unei egalități.

2. POLITEHNICA IAȘI—UNIVERSITATEA CLUJ. Echipa lui Oană, fără ființa titulari, a jucat destul de bine la București. Ținînd seama de situația ei orecară în clasament avem toate motivele să credem că va face totul pentru victorie.

3. C. F. R. CLUJ — A. S. A. Tg. MUREȘ. Și echipa clujeană are mare nevoie de puncte și va încerca să le cucerească pe amîndouă. Are această posibilitate.

4. F.C. ARGEȘ — RAPID. Performera etapei trecute nu poate pierde acest meci.

5. JIUL — C.S. M. REȘIȚA. După înfrîngerea severă de la Craiova, Jiul va încerca o reabilitare printr-o victorie în fața reșițenilor. Șansele sînt de partea lor dar, atenție, egalitatea nu este prea departe.

6. POLITEHNICA TIMIȘOARA — SPORTUL STUDENȚESC. A pierde acasă înseamnă a pierde teren în lupta pentru supraviețuire în prima divizie. Iată un motiv foarte solid pentru a determina echipa timișoreană să lupte pentru victorie. O poate obține.

7. S.C. BACĂU — U.T.A. Este inutil, credem, să mai subliniem setea de puncte a echipei băcăoane. Încă o tentativă ei de a rămîne în prima divizie pornește de la calculul că nimic nu trebuie pierdut pe teren propriu. Deci...

8. BOLOGNA—CAGLIARI. Cu toate că are prima șansă, echipa locală poate pierde un punct dacă avem în vedere „pasiunea" ei pentru rezultate de egalitate.

9. FOGGIA — INTER. Destul de greu meciul pentru Foggia chiar dacă Inter nu mai este ceea ce a fost cu ani în urmă. Un rezultat egal ar mulțumi echipa locală.

10. GENOA — JUVENTUS. Și în acest meci gazdele au o misiune dificilă. Noi socotim că este posibil orice rezultat, dar mai mult înclinăm spre o egalitate sau o victorie a torinezilor.

11. MILAN — LANEROSSI. Victoria obținută în deplasare a relansat echipa Milan în lupta pentru titlu. Mîine ea are o misiune extrem de ușoară în fața modestei formații din Vicenza.

12. NAPOLI — FIORENTINA. Ni se pare a fi cel mai atractiv meci al etapei. Napoli nu prea pierde acasă dar și Fiorentina este echipa cu bune reușite în deplasare, de unde a adunat nu mai puțin de 11 puncte. Deci 1, X

13. VERONA — ROMA. Joc echilibrat în care gazdele dețin mari șanse de victorie mai ales dacă avem în vedere faptul că Roma joacă destul de slab în deplasare

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

Ing. SILVIU STĂNCESCU, arbitru de fotbal, str. Grigore Alexandrescu, 106, București : Pentru faptul că meciul *amical* disputat simbătă 9 februarie pe stadionul Giulești între Rapid și Steaua a avut un final nedorit, vreau să fac unele precizări. Cu acordul antrenorului C. Teașcă și a conducătorului secției fotbal de la Rapid, I. Greavu, am fost delegat să arbitrez meciul respectiv. Am rămas surprins de calificativul acordat de unele ziare deoarece consider că am prestat un arbitraj corespunzător fără să favorizez echipa Rapid (al cărei jucător am fost cu mulți ani în urmă). Arbitrajul „sub orice critică" înseamnă acordarea de goluri înscrise neregulamentar, decizii inverse, etc.

Se menționează că am acordat echipei Rapid un 11 m gratuit. Situația s-a petrecut astfel (eu fiind la cca. 5 m de fază) : jucătorul Manea de la Rapid a depășit în interiorul suprafeței de pedeapsă pe Nae Ionescu care *l-a ținut cu mîna* și apoi, l-a lovit peste picioare pe adversar, care a căzut. Conform regulamentului, ținerea cu mîna a adversarului se sancționează cu lovitură liberă, iar dacă acțiunea se petrece în interiorul suprafeței de pedeapsă se sancționează cu lovitură de la 11 m. Însuși jucătorul N. Ionescu, fără să fie întrebat, a spus la sfîrșitul meciului : „recunosc că l-am ținut de mînă pe Manea, dar nu l-am lovit tare ca să dați lovitură de pedeapsă". Doresc să precizez că în general există o optică greșită și anume că 11 m se acordă numai cînd un adversar este lovit puternic.

La scorul de 2—1 pentru Rapid, sancționînd o infracțiune a echipei Steaua, jucătorul anului 1973, Dumitru, m-a injurat și l-am eliminat de pe teren fără nici o ezitare. Pentru mine, decepția a fost foarte mare deoarece este jucătorul din țara noastră pe care l-am simpatizat cel mai mult. În minutul 82, l-am eliminat de pe teren pe jucătorul Sameș pentru următorul fapt : fiind depășit de jucătorul Manea, a venit din spate și l-a lovit peste picioare, *trintindu-l la pămînt, după care s-a urcat cu picioarele pe el.* În afară de aceasta, cînd l-am eliminat, m-a injurat...

Sînt inginer de 20 ani și mă bucur de respect și simpatie și nu înțeleg și n-am să admit cît timp voi arbitra să fiu insultat.

Jucătorii divizionari își permit prea multe acte de indisciplină care trebuie curmate de la începutul returului campionatul i 1973—1974, cunoscînd că anul acesta retrogradează 3 echipe din divizia A și 12 din divizia B (cîte 4 din fiecare serie).

Un alt element care influențează negativ desfășurarea activității fotbalistice este necunoașterea regulamentului de fotbal, în special de jucători. Consider necesar introducerea obligatorie în programul jucătorilor de lecții de cunoaștere a regulamentului...".

Am văzut meciul respectiv și cred că aveți în mare măsură dreptate. M-a cutremurat și pe mine furia sălbatică ce-i cuprinsese pe jucători, încrîncenarea cu care se măcinau unii pe alții pentru niște goluri care nu aduceau nimănui nimic. Sigur că e bine ca fotbaliștii noștri să se obișnuiască cu jocul bărbătesc, cu angajarea atletică, dar totul trebuie oprit înainte de lovirea și rănirea intenționată a adversarului. Aveți dreptate și atunci cînd propuneți mai buna cunoaștere a regulamentului de către jucători. Bineînțeles că și spectatorii trebuie trimiși la școala regulamentului, și nu ar strica, de pildă, ca, în cadrul unor transmisiuni de fotbal, lîngă crainic să se afle și un arbitru care să comenteze didactic fazele mai complicate.

N. DRĂGOI, București, Bdul. Magheru : „Duminică, 3 martie a.c., am avut ocazia să vizionez meciul C.S.M. Reșița—Steaua. Nu vreau să fac aprecieri asupra calității jocului, deși Steaua s-a dovedit din prima repriză o echipă care știe ce vrea, jucînd lejer, sportiv și eficace. Că n-a cîștigat la scor, aceasta s-a datorat arbitrului brașovean Ghiță, care a anulat două goluri perfect valabile bucureștenilor. Pe unul l-a fluierat ofsaid, după ce un stelist depășise cu mingea la picior adversarul direct și s-a dus pînă în poartă. Pe al doilea, omologat inițial, l-a anulat pe motiv că Pantea ar fi fost în poziție de ofsaid. Dar lucrurile nu stau așa deoarece dacă Pantea era în ofsaid atunci cînd Iordănescu a șutat în bară, evident că el trebuia penalizat. Cum însă Pantea avea în față o întreagă linie de fundași, arbitrul nu a avut ce penaliza. Mingea revenind în teren, Pantea a urmărit-o și a șutat în poarta goală, iar arbitrul Ghiță a frustrat echipa militară de încă un gol valabil...

Este păcat ca încă din prima etapă a returului să asistăm la astfel de arbitraje defectuoase sau chiar tendențioase".

Nefiind la fața locului, nu-mi permit să judec și să dau sentințe. Oricum, este regretabil că returul, așa cum spuneți și dumneavoastră, a început cu un astfel de moment neplăcut. În al doilea rînd este regretabil următorul aspect îngrijorător : consultînd cîtiva arbitri și cîțiva antrenori din prima divizie în legătură cu incidentul relatat mai sus, aceștia mi-au declarat deschis : „La Reșița nu se poate cîștiga ! Iar dacă se cîștigă, se cîștigă cu riscuri...", Oare avem, într-adevăr, orașe în care jucătorii oaspeți și arbitrii intră ca într-o cușcă cu lei ?.

GRIGORESCU GABRIELA, București V, str. Echinoxului 9 : „Deși fac parte din așa-zisul „sex slab" (dacă la 66 kg se mai poate spune așa), sînt îndrăgostită și eu de fotbal, sufăr de 35 de ani de această boală cronică. Urmăresc presa sportivă internă și pe cea internațională, fiind la curent cu tot ce se petrece în lumea sportului în genere, și în special al celui cu balonul rotund. Citind rubrica „Poșta rotundă" din revista cu nr. 853 (9 februarie a.c.), mă asociez părerii lui Anghel Dumitru, comuna Chiscani, jud. Brăila, în legătură cu optica d-sale privind pe „marele nostru Tamango", și departe de mine gîndul de a-i face o antipropagandă, găsesc totuși că, cu toate calitățile sale fizice și tehnice, nu mai este indicat a i se încredința paza porții naționalei.

Atît reputatul scriitor Eugen Barbu, care l-a denumit „circar", cît și cîțiva gazetari de specialitate au subliniat faptul că Răducanu nu este un om serios...

Dv., stimate Ion Băiești, argumentați că băieții din națională au încredere în el și că Dumitrache a declarat că nu joacă fără Răducanu în poartă. Just. Și selecționerii au avut multă încredere în el, dar să ne reamintim cîte greșeli a făcut, dezamăgind pe toți acei care au pus bază pe aportul său. Poate a sosit timpul ca steaua lui să se estompeze...

Eu nu l-am văzut niciodată jucînd pe portarul Băthori de la Satu-Mare, dar am citit cronica unui meci în care se spunea că a fost „senzațional"... Îmă asociez părerii lui Anghel Dumitru, comuna Chiscani, jud. Brăila, în legătură cu optica d-sale privind pe „marele nostru Tamango", și departe de mine gîndul de a-i face o antipropagandă, găsesc totuși că, cu toate calitățile sale fizice și tehnice, nu mai este indicat a i se încredința paza porții naționalei

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVIII Nr. 858 — Sîmbătă 16 martie 1974 — 8 pagini 1,50 LEI

Primul aeroplan din lume fuzelat de construcție metalică și cu un inel ce avea să fie aplicat cu aproape 15 ani mai tîrziu

Un document științific furnizat de ing. Constantin C. GHEORGHIU. Se aduc dovezi incontestabile ale unor priorități românești ce se cer inscrise în istoria aviației mondiale

FOTOSINTEZA ARTIFICIALĂ — CEA MAI SENZAȚIONALĂ DESCOPERIRE A SECOLULUI

Doi japonezi redescoperă secretul plantelor, extrăgînd hidrogenul din apă cu ajutorul luminii solare. Biochimistul Szent Györgyi, laureat al Premiului Nobel, avea dreptate : „viața este un mic curent electric alimentat de soare".

(Pagina a 5-a)

PREMIERA DE LA MIEZUL NOPȚII

GRIPA ȘI SEZONUL

De ce cea mai veche boală, gripa, este considerată „unică" și atît de greu de învins ? Ce fel de „gripă" e în acest sezon? Cum se combate ? Pe cînd un vaccin ideal ? Care sînt rezultatele activității de cercetare și de producție de vaccin în Institutul Cantacuzino ? Există premise pentru un real și echilibrat optimism.

(Pagina a 5-a)

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ADEZIUNEA ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR

Marți dimineață, aeroportul Otopeni a cunoscut o atmosferă deosebit de sărbătorească. Mii de bucureșteni au ținut să fie prezenți la această poartă a Capitalei noastre spre a transmite o caldă urare de bun venit tovarășului Nicolae Ceaușescu, care se înapoia pe pămîntul patriei în urma călătoriei întreprinse, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în America Latină și în Africa, respectiv în Liberia, Argentina și Guineea. Această manifestare de dragoste și respect cu care l-au întîmpinat cetățenii primului oraș al țării pe secretarul general al partidului, a constituit un ecou al sentimentelor cu care întregul popor român l-a însoțit de-a lungul prestigioasei și rodnicei călătorii întreprinse.

După cum se știe, conducătorul partidului și statului nostru nu s-a aflat, în această călătorie, pentru prima oară pe pămîntul Africii sau al Americii Latine. Vizitele anterioare, ca și rezultatele lor strălucite, au fost nu o dată evocate și cu prilejul recentelor întîlniri la nivel înalt, ca un semn al consecvenței politicii internaționale a României socialiste, ca un argument în favoarea noilor principii ce trebuie să stea la baza relațiilor interstatale, principii pentru statornicirea cărora șeful statului român desfășoară o neobosită activitate, unanim recunoscută în lume. În cele trei țări vizitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost întîmpinat ca reprezentantul cel mai autorizat al poporului român, al unui popor care-și făurește viitorul muncind și respectînd munca celorlalte popoare și, în același timp, ca pe un mesager al marilor idei privind făurirea unei lumi a păcii și colaborării între țări, idei care pătrund tot mai adînc în opinia publică mondială, cucerind cercurile cele mai largi populare și afirmîndu-se în măsură tot mai mare în rîndul grupărilor și conducătorilor politici, din toate țările lumii. Iată de ce, și în Liberia, și în Argentina, și în Guineea, atît în rîndul personalităților conducătoare, cît și în rîndul populației, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost primit ca un prieten apropiat, ca un militant de frunte al lumii contemporane, care îmbină în modul cel mai fericit activitatea determinată de interesele majore ale țării sale cu contribuția activă la edificarea unei lumi a păcii și colaborării, în care fiecare națiune să-și poată făuri destinul pe care și-l dorește, fără nici un amestec din afară.

Cititorii noștri, urmărind zi de zi desfășurarea vizitelor, și-au putut da seama de atmosfera de simpatie și respect la adresa României socialiste și a conducătorului său, care a domnit pretutindeni, au putut urmări numeroasele declarații ale celor mai înalte personalități politice care elogiau activitatea multilaterală a președintelui Ceaușescu, subliniind totodată rezultatele fructuoase ale întîlnirilor și convorbirilor purtate la cel mai înalt nivel cu prilejul prezenței șefului statului român în cele trei țări. „Această întîlnire va afecta pozitiv nu numai cursul relațiilor din-

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Sala de turnare primește primele tone de oțel electric din noua capacitate.

- **Momente pe care „actorii" din dealul Smîrdanului le trăiesc cu toată ființa lor**
- **Pentru aprilie se anunță o nouă depășire**

LA CUMPĂNA dintre anotimpuri, în cursul nopții de 28 februarie spre 1 martie în constelația siderurgiei românești s-a aprins o nouă stea. Este vorba de oțelăria electrică, unul din marile obiective industriale înălțate pe dealul Smîrdanului care vine să întregească și să dea personalitate tot mai mare Combinatului Siderurgic gălățean. În noaptea aceea primul cuptor de 50 de tone al noului izvor de metal incandescent a produs prima șarjă. Evenimentul a fost consemnat a doua zi de întreaga presă și este cunoscut de toată țara. Ceea ce nu se cunoaște sînt oamenii. Sînt zecile și sutele de constructori care traduc în viață indicațiile secretarului general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, referitoare la darea în folosință cît mai rapidă a obiectivelor aflate în execuție, formulate cu prilejul vizitei de lucru întreprinsă în combinat în toamna anului trecut.

AM AVUT OCAZIA să pooosesc de multe ori în ajunul unor asemenea evenimente în mijlocul celor care zile și nopți, săptămîni și luni pregătesc cu dăruire pînă la epuizare asemenea împliniri. În acele clipe oamenii găsesc în ei forțe nebănuite. Zidari, electricieni, montori, mecanici, lăcătuși, muncitori, tehnicieni ori ingineri, acționează cu cea mai mare precizie și operativitate. Angrenajul acesta viu pe care l-am văzut de atîtea ori în ajunul unor premiere industriale este mai perfect decît toate angrenajele puse la punct de mintea și hărnicia omului. Pregătirea este poate cea mai spectaculoasă parte a unei premiere industriale și oamenii îi dăruiesc tot ceea ce au mai bun și mai de preț în cunoștințele și în forța lor. Evenimentul are rezonanțe deosebite pentru că el marchează verificarea în practică a întregii munci depusă de zecile și sutele de constructori.

„Pentru noi, — spunea tovarășul inginer **Ștefan Prică**, directorul Grupului de șantiere electrotehnic și coordonator din partea conducerii I.C.M.S.G. al tuturor lucrărilor pe șantier — **oțelăria electrică cu toate obiectivele aferente, îndeosebi stația de racord adînc, a constituit examenul cel mai complex pe care l-am avut de dat pînă acum. Oamenii noștri au lucrat intens. Zilele de sărbătoare au fost șterse din calendar. Programul de lucru al fiecăruia nu s-a mai măsurat în ore ci în zile și nopți de muncă continuă. Probele care au precedat această premieră industrială au demonstrat că întreg colectivul de constructori care au luat parte la finalizarea acestei lucrări au obținut calificativul excelent."**

PENTRU A VĂ PUTEA IMAGINA cît de cît ce muncă enormă a fost necesară pînă a se ajunge la acest calificativ vom face apel la cîteva

Viorel CHIURTU

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Observatorul seismologic din subteran

- **În Munțele Roșu, la 1 500 metri altitudine, printre seismologii care ascultă „frămîntările" scoarței terestre.**

O legendă a început să circule prin satele întinse la nord de Vălenii de Munte, despre un castel aflat în munți, ai cărui locuitori ascultă și vorbesc cu pămîntul. Se mai spune că nimeni nu i-a văzut încă de aproape, că puținii știutori, vînători rătăciți sau tăietori de lemne, abat vorba și se închid într-o tăcere ciudată, cînd

Radu Anton ROMAN

CONTINUARE ÎN PAG. ②

Tainele pămîntului sînt „ascultate" acum dintr-un laborator subteran amenajat în inima munților Ciucaș. În fotografie : o imagine din fermecătorul peisaj montan

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

O VALOARE A NATURII UMANE ÎNSĂȘI

Am mai avut, de cîteva ori în viața mea, senzația că în timp ce noi participăm la existența de fiecare zi, cu acțiunile ei mai mult sau mai puțin importante, în timp ce noi ne vedem de faptele noastre obișnuite, undeva, aproape de noi, undeva, în spațiul conștiinței noastre, cineva participă direct la istorie. Am din nou această senzație, în a cărei continuitate încep să prețuiesc ritmul : *România face istorie. România determină schimbări spre bine în dinamica politicii mondiale.*

De atîtea ori în momentele necesare a intervenit cuvîntul președintelui Ceaușescu, acolo, dar exact acolo unde erau punctele de foc ale momentului, acolo, dar exact acolo unde o substanță chimică șovăia, între a fi dinamită pentru aprinderea planetei sau îngrășămînt pentru ridicarea spicului de grîu spre gurile flămînde, acolo, dar exact acolo unde troznea a rupere o punte, acolo, dar exact acolo unde mirosea a ger politic și a înghet spiritual în măsură să întrerupă circulația valorilor lumii, acolo, dar exact acolo unde contururile seninătății păreau încheiate și orizonturile se tulburau. La această trebuie să adăugăm serviciile aduse înțelegerii și cooperării internaționale prin călătoriile președintelui României, Nicolae Ceaușescu, despre care împrejurarea că îi sîntem compatrioți nu ne împiedică să afirmăm că este realmente unul dintre cei mai mari bărbați politici de după război. Adică, de fapt, unul dintre cei mai mari bărbați politici ai păcii. În punctele cheie ale hărții politice a continentelor, prezența președintelui Ceaușescu ajută lucrurile să se limpezească și punțile dintre popoare să stea vii. Există probabil destule lucruri pe care oamenii de rînd nu le știu cînd oamenii politici se întîlnesc între ei și cînd discută. O istorie viitoare se va afla încă în fața multor nebuloase, cred eu, și nu se vor ști repede toate cuvintele cu care, în anii noștri, unii oameni politici au meditat la soarta lumii și au acționat în raporturile dintre ei. E posibil ca și despre acțiunile României din această perioadă să aflăm în viitor mai multe amănunte și nuanțe, încît să putem scrie propria noastră istorie națională în toate tonurile și semitonurile la care ne dă dreptul împrejurarea că pacea acestor timpuri s-a sprijinit serios și pe umerii acestui popor. Însă un lucru e sigur : niciodată nu vom afla despre itinerariile păcii și seninătății, despre traseele cooperării și comunicării, al căror autor este președintele nostru, altceva decît că au fost unele din cele mai fertile acțiuni ale anilor pe care îi trăim.

Lupta României pentru pace și creație pe planetă nu va putea fi pusă niciodată la îndoială. Din contră, ea va fi considerată cu atît mai mult cu cît generațiile, astăzi născute, se vor maturiza și vor înțelege extraordinara diferență dintre forța lor vitală, cultivată în condiții de pace, și generațiile trecute, rănite și complexate ritmic de războaie.

Vor bate furtuni și vor hohoti cutremure, dar istoria Pămîntului va reține că unul din autorii principali ai păcii și creației Pămîntului se numește Nicolae Ceaușescu.

Munți se vor toci dar asta nu va împiedica niciodată ochii lumii să vadă eforturile nobile puse în slujba păcii. N-avem sub pămînt decît o parte din ceea ce ne-a rămas, după ce atîtea companii străine ne-au cărat afară minereurile și ne-au plătit totul în valută forte a umilinței. De obicei, asemenea perioade au fost urmate, spre nefericirea noastră, de la fel de triste perioade în care politicieni egoiști și egolatri au creat o stare momentană de prosperitate, împrumutîndu-se de la cei care ne furaseră, creînd o artificială bunăstare pe piața internă și înglodînd

CONTINUARE ÎN PAG. ②

„Știți cît am avut?

182 de kilograme.

Acum am 95"

O senzațională premieră chirurgicală în țara noastră

Apăs pe soneria apartamentului 50 în dreptul plăcuței dreptunghiulare pe care scrie : Filip Dănilă. Am sosit acum o jumătate de oră la Petrila, în căutarea acestui neobișnuit locatar al orașului de la poalele Paringului. Sun într-una dar degeaba. Nu răspunde nimeni. Trece cineva pe scară.

— **Pe Filip îl căutați ?**

— Da. Dar văd că nu este...

— **Păi Filip este și nu este.**

— Cum adică ?

— **De fapt, după operație nu mai este el ci... altul. Are aceeași identitate dar parcă nu o mai are.**

Plonjez în plină enigmă, ca un scafandru prudent, în undele misterioase ale unui lac necunoscut. Dar „vocea de pe scară" mă trezește brusc din această stare.

— **Cînd a venit de la spital de la București la Petrila, nici maică-sa nu l-a mai recunoscut.**

— Și acuma unde este ?

— **Prin oraș. Căci acum merge ca un titirez. Dar aveți noroc că, iată, vine...**

Aud pași grăbiți pe scări și-mi apare în față un om de statură mijlocie sau mai degrabă scund, cu un zîmbet imperceptibil în colțul buzelor. Îi spun de ce îl caut. Deschide ușa, mă invită în casă și începem să răsfoim un album. Nu, hotărît lucru, orice asemănare este exclusă. Văd într-o fotografie, un veritabil colos. Mă întreabă :

— **Știți cît cîntăream în ziua cînd m-am fotografiat ?**

— Nu-mi dau seama...

— **182 de kilograme.**

— La ce înălțime ?

— **La 1 metru și 67. La înălțimea de 1 metru și 67 de centimetri aveam o circumferință a abdomenului de 1 metru și 68. Dacă nu mă credeți priviți cureaua.**

Îmi arată aproape un metru de găuri la curea, rămase acum inutile. Mă aflu așadar în fața unui caz total ieșit din comun, în fața unui neobișnuit fenomen fiziologic, în care și-a spus pînă la urmă cuvîntul, tămăduitoarea și îndrăzneața intervenție a științei medicale românești. Ascult în continuare, confesiunile mașinistului de pompe, Filip Dănilă, de la mina Petrila.

— **Eu eram, cum să vă spun , un om infirm la cele 182 de kilograme ale mele. Eram sortit adică morții. Gîndiți-vă că aproape nu mai puteam să merg. Timp de 15 ani nu am putut să mă încalț singur. În ultimii trei ani n-am dormit decît pe scaun, cu coatele așezate pe masă. Dacă se poate spune că am dormit.**

— Acum cîte kilograme aveți ?

Face o piruetă în fața mea.

— **95 de kilograme. Nici cravată nu puteam să port deoarece nu mă încăpea la gît... Acum mănînc cît vreau și nu mă mai îngraș. Cu mine s-a petrecut un fapt curios încă din tinerețe.**

— Povestiți-mi-l.

— **Pînă la douăzeci de ani, eram om ca toți oamenii, adică de greutate potrivită. Dar de la această vîrstă, în decurs de doi ani, am sărit de la greutatea de 68 de kilogra-**

Dumitru TABACU

CONTINUARE ÎN PAG. ⑦

HANDBALIȘTII ROMÂNI DIN NOU CAMPIONI MONDIALI

- **Handbalul la el acasă**
- **Surîsul campionilor**

(În pagina a 8-a)

ADEZIUNEA ÎNTREGULUI NOSTRU POPOR

URMARE DIN PAG 1

tre țările noastre, dar va servi, poate, și ca o verigă semnificativă în lanțul relațiilor internaționale" — aprecia președintele William Tolbert-jr. „Am putut constata, odată mai mult, înaltele calități de om de stat, cu care, prin intermediul unei acțiuni dirze, a știut să conducă poporul și țara sa pînă la ocuparea acestei meritate poziții pe care o are, în prezent, România în rîndul națiunilor lumii" — a spus președintele Juan Domingo Peron, vorbind despre tovarășul Ceaușescu. Iar președintele Ahmed Sekou Touré declara : „Noi considerăm vizita dumneavoastră în Guineea ca o etapă decisivă în stringerea legăturilor de cooperare militantă între curajosul popor român și poporul Guineei — două popoare care au optat de o manieră ireversibilă, hotărîte și pline de încredere, să-și asume totalitatea responsabilităților lor istorice atît prin rezolvarea corectă a ansamblului problemelor care condiționează existența și dezvoltarea lor, cît și prin a aduce într-un mod tot mai activ contribuția lor la soluționarea tuturor problemelor internaționale, în scopul favorizării instaurării unei lumi a dreptății, solidarității și păcii".

Această atmosferă prietenească, de stimă și înaltă considerație a contribuit în modul cel mai înalt la succesul convorbirilor bilaterale, încheiate, după cum se știe, cu semnarea unor documente, acorduri și înțelegeri de o excepțională însemnătate pentru dezvoltarea relațiilor dintre România și aceste țări, spre binele și prosperitatea lor, în interesul promovării ideii de cooperare între popoare, în spiritul principiilor independenței, suveranității, respectului și avantajului reciproc.

Opinia publică din țara noastră salută cu deosebită satisfacție și mîndrie patriotică rezultatele acestor vizite, exprimîndu-și deplina adeziune față de politica partidului și statului nostru, precum și dragostea și recunoștința față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, a cărui contribuție esențială la elaborarea și transpunerea în viață a acestei politici este binecunoscută tuturor.

Noua solie de pace, colaborare, prietenie și legalitate internațională a întrunit încă de la început aprobarea întregului nostru popor, ale cărui năzuințe și idealuri le reprezintă cu atîta strălucire tovarășul Nicolae Ceaușescu. Această adeziune entuziastă a întregii noastre națiuni față de activitatea secretarului general al partidului se regăsește în hotărîrea unanimă de a face totul pentru înfăptuirea politicii partidului nostru, a planurilor menite să ridice patria noastră pe culmile progresului și civilizației socialiste. Hotărîre întărită, de altfel, prin numeroasele scrisori și telegrame adresate Comitetului Central al partidului, tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, care atestă încă o dată cu tărie deplina unitate a poporului nostru în jurul partidului, a secretarului său general.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Centrul Iașului

Ioan CERGHIZAN — com. Beica de Jos — jud. Mureș

De la caz la caz

ZEBRA

de Al. CORNESCU

Ca șofer, mi s-a întîmplat cîndva să trec neatent prin spațiul rezervat pietonilor — peste zebră, cum i se mai spune — și, deși nu s-a întîmplat nimic grav, un agent de circulație m-a oprit și am plătit o amendă frumușică. Motivul : mai mulți pietoni au trebuit să se oprească spre a mă lăsa să trec, în timp ce legal ar fi fost invers. Amenda, ca și morala pe care agentul de circulație mi-a administrat-o pe un ton cît se poate de politicos, le-am ținut minte și, de atunci, n-am mai comis acest gen de infracțiune. Dar asta s-a întîmplat mai de mult.

Ca pieton, observ de la o vreme încoace că regula privind trecerea peste zebră nu se prea mai respectă, că mașini mari sau mici, ale unor întreprinderi sau particulare, trec peste zebră fără să se sinchisească de trecătorii care ar dori să ajungă pe partea cealaltă a străzii. Mai mult chiar, încălcarea acestei reguli de circulație se petrece nu arareori sub ochii cîte unui milițian, care asistă fără să reacționeze la comiterea infracțiunii. S-a abrogat legea ? Nu. Primejdia de accident, în asemenea cazuri, a devenit mai mică ? De asemenea, nu. Atunci, ce se întîmplă ?

Cred că v-ați dat seama că rîndurile de mai sus au doar valoare de exemplu. Că am folosit abaterea de la o regulă de circulație ca un pseudonim sub care includ un număr mai mare de abateri de la diferite reguli și norme legale, infracțiuni care, atunci cînd legea este proaspătă, sînt sancționate în mod corespunzător, pentru ca apoi, o dată cu trecerea timpului, să se aștearnă peste prevederile ei vălul uitării. Apare un fel de amnezie care favorizează încălcarea legii și de care profită, de obicei, cei de rea credință. Sînt destui care contează pe slăbiciunea memoriei altora și care pornesc de la această calitate sau, mai bine zis, de la acest cusur atunci cînd pun la cale cîte o faptă contrară intereselor societății.

...Și cîți nu trec, în felul lor, peste zebră !

Cu un timp în urmă, de pildă, la o serie de întreprinderi prestatoare de servicii s-a luat hotărîrea de a nu se mai primi bacșiș, s-au pus și afișe pe pereți cu „nu primim bacșiș", dar sub oblăduirea afișelor, toată lumea primește bacșiș. Și nu numai că se primește, dar se și solicită... Amnezie totală...

Dar să nu-i nedreptățim nici pe aceștia, fiindcă de uitare se fac vinovați nu puțini dintre noi în numeroase împrejurări, fie că este vorba de relațiile dintre oameni sau de relațiile noastre cu mediul ambiant (ah, legea împotriva poluării, cum uităm mereu de prevederile ei !).

Ar fi momentul să ne deprindem cu ideea că o regulă se stabilește odată pentru totdeauna și nu numai pentru cîteva luni, după care ea intră în rîndul frumoaselor cuvinte, pe care le-am știut dar ne-au zburat din memorie. Și, dacă ne aflăm la volanul unui automobil, trecem nepăsători peste zebră și nimeni nu ne mai fluieră...

URMARE DIN PAG 1

LUMEA CA LUME

țara în alte datorii pe care generațiile viitoare urmau să le plătească, plătind deodată cu ele și dobînda acelor datorii înrobitoare. Țăranul român, cel care a dat secole de-a rîndul identitate Țării Românești, a iubit pacea și s-a ferit de vrajbă și după caracterul lui ar fi trebuit să se formeze și politica națională. Dar asta nu se putea întîmpla decît în condiții de libertate. Un vagon remorcat nu determină mersul locomotivei.

Poate că unele valori ale momentului nostru vor cădea în desuetudine și oamenii viitorului își vor întocmi alte valori și poate alte principii ale valorii, dar valoarea acțiunii României în acești ani ai veacului 20 nu va fi clintită din drepturile ei, pentru că nu e o valoare convențională, arbitrară, ci o valoare a naturii umane însăși. Pentru că a naturii umane însăși e pacea și pentru că de natura umană ține creația.

Noi, cei care la puterile limitate ale vieților noastre obosim chiar și numai urmărind drumurile lungi și rodnice ale conducătorului statului român pe planetă (nemaivorbind de drumurile sale imediate în țară), noi, care nu vom simți în anumite cazuri decît prin copiii noștri, mîine, semnificația întreagă a unor gesturi politice de azi ale președintelui nostru, noi, care ne-am obișnuit cu gîndul că sîntem o țară al cărei prestigiu în lume a sporit imens în ultimii ani și noi, care nici nu mai catadicsim, citeodată, să căutăm cuvintele în stare să îmbrace dinamica acestei măreții, noi sîntem datori primii să umplem secundele pe care președintele nostru le dedică lumii în numele României și le convertește pentru România, luîndu-le cu drept deplin de pe ceasul cel mare al lumii, să umplem aceste secunde, zic, cu munca și creația noastră de fiecare zi. Am văzut oameni muncind mai bine de dragul ideii că România e o țară mîndră. Să fim demni de demnitatea pe care prin politica sa, România ne-o dă nouă, fiecăruia dintre cetățenii ei.

Vreme va veni și vreme va trece, dar în multe din limbile Pămîntului pacea, seninătatea și colaborarea vor fi denumite mai pe scurt Românie, așa cum sînt sigur că pretențiile multor popoare față de cei ce-i reprezintă în raporturile cu lumea vor crește în anii care urmează, pornind de la modelul de dinamism, curaj și înțelepciune pe care un mare revoluționar al planetei, românul Nicolae Ceaușescu, îl oferă — fără să vrea să ofere modele — contemporanilor săi. Și dacă mă gîndesc la țara mea și dacă vreau să fi fost fericită și să fie fericită, resimt cu puțină disperare împrejurarea că, totuși, oricît de multe s-ar lega de ea, oricît de fantastice ar fi faptele ei, o viață de om nu e decît o viață de om. Singura șansă e ca această viață de om să fie eroică și să rezume prin intensitate ceea ce nu poate cuprinde prin lărgirea limitelor. Această șansă și-o trăiește deplin președintele nostru, care în numai nouă ani, de cînd se află la cîrma destinului național, a reușit pentru țara sa lucruri refuzate de o întreagă istorie și pentru lume momente de înseninare și prilejuri de creație încă necunoscute.

UNEORI POEZIA

A doua zi după întoarcerea de la Campionatul Mondial, națională de handbal a României s-a aflat la redacția unde lucrez. Am discutat multe, m-am bucurat să cunosc pe acești tineri eroi ai sportului care au știut să învingă toate obstacolele. Talente și voințe ale unui sport, luat prea puțin în seamă, de noi, în perioadele dintre două evenimente internaționale (evenimente pe care de obicei reprezentanții noștri le domină), Gațu, Penu, Birtalan, Chicid, Licu, în frunte cu Kunst Ghermănescu și antrenorul Nedef, au demonstrat în cele două ore de discuție că au perfecta conștiință a lucrului pe care îl fac și că sînt hotărîți să lupte pentru ca formele în care se practică handbalul în România să se ia ele după conținutul acestui sport, în așa fel încît tradiția handbalului românesc să se perpetueze, iar viitorul să fie sigur — cît poate fi de sigur un viitor de ceea ce îi promite prezentul — noi talente. În fine, discuțiile cu handbaliștii campioni mondiali le voi relata cu alt prilej. Ceea ce vreau să semnalez acum, ca pe un fapt care m-a tulburat, mai cu seamă că venea de la ei, care sînt sportivi, este finalul discuției. Ne ridicasem în picioare și eu le mulțumeam, așa cum ar fi făcut-o orice suporter — chiar dacă nu cu voce tare ! — pentru marea lor dăruire, pentru exemplara lor luptă sportivă. Antrenorul Nedef a început atunci, puțin timid, spre deosebire de momentele de dinainte, cînd era foarte lejer, să articuleze o frază despre patriotism.

— Să știți — zicea — să știți că la noi patriotismul era real. Noi nu ne jucam cu vorbele, noi într-adevăr, să știți, vă spun, simțeam că luptăm pentru victoria sportivă a culorilor patriei. Însă pentru fiecare, să știți, patriotismul lua o formă concretă. Adică, nu știu cum să vă spun eu, ne gîndeam la ai noștri.

— Nu înțeleg, am zis. Ce e așa deosebit în asta ?

— Da, tocmai că e și ceva trist aici. Nu știu cum să zic, e și ceva care se leagă de dumneavoastră. Ne gîndeam la părinți.

— Știți, a intervenit Gațu, nu demult a murit tata. Atunci, Balaban a scris despre el că „a murit un ziarist de profesie om". Poate e lucrul cel mai frumos care s-a scris despre tatăl meu care a murit. Vreau să vă spun că, în timpul campionatelor mondiale, m-a urmărit o poezie a dumneavoastră despre părinți, „Repetabila povară". L-am auzit pe Tudor Gheorghe cîntînd-o la Ploiești. Eram acolo cu lotul.

— Plîngea jumătate din sală. — zice Chicid.

— Noi eram în jumătatea de sală care plîngea, zic mai mulți.

— Nu știți cît de mult te răscolește așa ceva, cînd spui :

„Cine are părinți, pe pămînt nu în gînd,
Mai aude și-n somn ochii lumii plîngînd.
Că din toate, ce sînt, cel mai greu e să fii
Nu copil de părinți, ci părinte de fii".

Sau cînd zici :

„Cine are părinți încă nu e pierdut,
Cine are părinți are încă trecut.
Ne-au făcut, ne-au crescut, ne-au adus pîn-aci,
Unde-avem și noi însine-ai noștri copii.
Enervanți pot părea, cînd n-ai ce să-i mai rogi,
Și, în genere, sînt și niței pisălogi.
Ba nu văd, ba n-aud, ba fac pașii prea mici.
Ba-i nevoie prea mult să le spui și explici.
Cocoșați, cocîrjați, într-un ritm infernal,
Te întreabă de știi pe vreun șef de spital,
Nu-i așa că te-apucă o milă de tot,
Mai cu seamă de faptul că ei nu mai pot ?
Ca povară îi simți și ei știu că-i așa
Și se uită la tine, ca și cînd te-ar ruga,
Mai avem, mai avem scurtă vreme de dus
Pe conștiințe povara acestui apus".

Nu știți ce valoare are pentru noi să luptăm pentru ai noștri. Vă rugăm să ne spuneți acum poezia.

...Era o zi fericită pentru sportul românesc, era o imprejurare voioasă, în care dintr-o dată niște tineri sportivi au simțit nevoia să fie gravi, să fie serioși, așa cum fuseseră și în împrejurările frumoasei lor lupte. Și nu pentru că era vorba despre mine — deși acest amănunt nu-l pot da cu totul la o parte — ci pentru că era vorba despre o poezie, am fost emoționat să văd că, timp de zece minute, în timpul poeziei și după poezie, ochii acelor oameni se aprinseseră, iar cel mai trist dintre ei, datorită pierderii prematare a tatălui său, Gațu, a plîns zece minute, retras într-un birou.

Căci, așa cum sînt convins că în dimineața care a urmat cuceririi titlului de către campioni mondiali de către sportivii români, în citeva locuri importante de muncă din România s-a muncit mai bine, așa cum deci sportul a influențat în mod pozitiv viața oamenilor, am fost mîndru să văd că arta poate citeodată să contribuie ea însăși la păstrarea forței morale a unor sportivi aflați în plină bătălie.

Adrian PAUNESCU

Premiera de la miezul nopții

URMARE DIN PAG 1

cifre : Pentru realizarea noului obiectiv s-au folosit 33.000 m.c. beton armat și simplu 3.600 tone construcție metalică, 4.250 tone utilaje și instalații tehnologice, 140 de tablouri și panouri în stația de racord adînc, aproape 100 km cable, 5 transformatoare de mare putere însumînd 280 de tone în greutate. Contopirea tuturor acestor materiale și utilaje într-un tot unitar care să se supună comenzilor automate ale omului, a cerut eforturi, pricepere și o conștiință profesională desăvîrșită. Oamenii au dat dovadă prin ceea ce au înfăptuit, cu prisosință. **Zidarii șamotori conduși de Kira Dragoș, aparținînd lotului 614 de la șantierul 61 au executat zidirea cuptorului numai în 5 zile față de 15 cît prevedeau proiectele.** Numele multor constructori este strîns legat de evenimentul în sine : elaborarea primei șarje de oțel electric.

CÎND VORBESC DE NOAPTEA ACEEA oamenii își amintesc cu respect de eforturile și dăruirea cu care unii dintre colegii lor s-au dedicat finalizării într-un termen cît mai scurt a acestui nou și important obiectiv de pe platforma siderurgică gălățeană. Își amintesc de pildă de lăcătușii montatori din echipa lui **Traian Voicu,** de maistrul **Dumitru Severin,** de șeful de lot **Eugen Pamfil** care au montat primul cuptor de 50 de tone, al oțelăriei și podul rulant de 100 de tone într-un termen record și de o calitate ireproșabilă. Pe aceeași treaptă de înaltă calificare și dăruire profesională sînt situați în urma realizărilor obținute la montajul instalațiilor hidraulice ale cuptorului și lucrătorii din brigăzile conduse de **Dinu Traian, Petre Asaftei, Nicolae Mușat, Niță Dobrotă.** Numele maistrului **Ispas Stănescu,** a inginerilor **Isman Boris, Șerban Alexandru, Florin Curpen, Mihai Fulger,** a electricienilor montatori din brigăzile conduse de **Gheorghe Ogreanu, Gheorghe Astner, Cornel Brăilescu** și **Nicolae Filimon** sînt strîns legate și ele de unele dintre cele mai complicate și reușite lucrări executate în contextul modernului obiectiv industrial dat în folosință.

LA ASEMENEA PERFORMANȚE și-au adus contribuția mult mai mulți oameni decît am putut cuprinde noi în cele cîteva rînduri. Ceea ce însă merită reținut este dorința tuturor celor care lucrează aici în dealul Smîrdanului la întregirea cetății siderurgiei românești, de a face totul pentru înfăptuirea indicațiilor secretarului general al partidului nostru privind scurtarea termenelor de execuție a obiectivelor din investiții. De altfel în noaptea aceea nici nu se consumase bine întreaga emoție a premierei și inginerul **Ștefan Prică** a tinut să precizeze : **„Cînd iei un asemenea examen de importanță majoră cu un calificativ bun, ai curajul să ataci și altele. Sîntem, cum s-ar spune, călîți pentru cea de a doua confruntare cu exigența și conștiinciozitatea profesională : materializarea angajamentului luat de a reduce termenul de execuție al celui de al doilea cuptor cu două luni de zile. Așa că în aprilie vă invităm la o altă premieră : elaborarea primei șarje de oțel cu ajutorul cuptorului nr. 2".**

FAPTELE constructorului de la I.C.M.S.G. confirmă că ei sînt oameni de cuvînt. Înmănuncheate cu preocupările proiectantului și ale beneficiarului, faptele lor vin să grăbească tot mai mult finalizarea unui obiectiv de mare importanță pentru economia noastră națională. Premiera de la miezul nopții de 28 februarie este suportul altei premiere industriale. Mai precis este vorba de faptul că din oțelul elaborat în noua oțelărie electrică se va începe laminarea pentru **prima dată în țară** a tablei groase din oțel inoxidabil și refractar necesar industriei metalurgice, chimice și constructoare de mașini. Pînă la sfîrșitul anului oțelăria electrică gălățeană va furniza economiei naționale 70.000 tone din acest prețios metal contribuind în felul acesta la eliminarea importului de astfel de produse siderurgice.

Viorel CHIURTU

Observatorul seismologic din subteran

URMARE DIN PAG 1

sînt întrebați despre castel și stăpînitorii lui.

Dacă te apropii însă de Cheia și urci chiar pînă la Muntele Roșu, legenda prinde o anumită consistență, fără a pierde din taină. Abia după ce pătrunzi pe coridoarele necunoscutelor turnuri, misterul se ridică, lăsînd însă loc, din nou, unei taine, poate mai mari. **Castelul dintre stîncile munților Ciucaș este noul observator seismologic, principal centru de captare și prelucrare a tuturor datelor seismice din țară.** Aflat în controlul și administrația Institutului de geofizică aplicată, este patronat de U.N.E.S.C.O., fiind chiar înfăptuirea unui proiect al acestei prestigioase uniuni internaționale.

Privind harta seismică a lumii, descoperim cu uimire că zona Balcani este cea mai importantă zonă de cutremure din Europa, că pămîntul țării noastre se tulbură și se clatină nevăzut și neauzit, mereu. Această „zestre" a adîncurilor românești și ale celorlalte țări din Balcani a determinat asocierea Bulgariei, Greciei, Iugoslaviei, României și Turciei, pentru înființarea în comun a studiului complet al activității seismice pe teritoriile lor, sub egida UNESCO. Sediul s-a stabilit la Skoplje, orașul iugoslav afectat mai demult de un cutremur distrugător, avînd director de proiect pe dr. V. Karnik, iar din partea română codirector pe dr. ing. Ion Cornea, director adjunct științific al I.G.A. Pe teritoriul român au fost înființate două observatoare, alături de alte opt mai vechi, unul pilot la Deva și unul central, la Muntele Roșu.

Dacă pătrunzi în frumoasa clădire a stației din Ciucaș, îi vei cunoaște pe matematicianul seismolog Constantin Fintină și pe administratorul, mecanicul, de fapt gospodarul stației, Vasile Munteanu. Aidoma singuraticilor de la stația meteorologică de pe Omul, acești doi oameni stau aici vară și iarnă, ani întregi, ocupîndu-se numai cu observarea, cu „ascultarea" pămîntului.

Construcția a fost terminată în toamna tîrzie a anului trecut, dar utilarea științifică nu e încă completă. Se prevede o dotare ultramodernă. Școală de seismologie românească, strălucit reprezentată de profesorii Demetrescu și Petrescu, se înnoiește profund. Tinerii cercetători de la I.G.A. împletesc acum cercetările asupra aparatajului de prospecțiune cu cel de seismologie fundamentală. Zona seismică Vrancea va fi împînzită cu stații, unele temporare, toate comunicînd înregistrările observatorului Muntele Roșu.

Seismologul Fintină m-a primit zîmbind în noua sa casă, într-un tunel masiv, cu mai multe straturi suprapuse de beton și folii gudronate pentru climatizare. Învesmîntați în pufoaice, la cîțiva zeci de metri sub pămînt, ne-am așezat în jurul unor mese mari ce continuă stînca cu fidelitate, prelucrînd cea mai mică mișcare, amplificînd-o în pendule înregistrate pe film și benzi magnetice. M-am gîndit că mesele imense din stîncă și beton seamănă cu niște mese ale tăcerii, sau mai degrabă ale șoaptelor pămîntului, ale „infrasunetelor ce preced un cutremur".

Am înțeles și cum s-a putut forma o legendă complicată despre castelani și vrăjitorii. Oamenii nu au timp să părăsească observatorul. Coboară doar, și urcă, citeodată, după pline, cei paisprezece kilometri pînă în Cheia. În restul timpului citesc aparatele, instalează utilajul, ziua și noaptea tîrziu. Cînd troienele au blocat accesul, au făcut pîrtie de doi kilometri prin zăpadă, au băut apă din rezervoare și au mîncat conserve. Și-au făcut o mică gospodărie, m-au chemat la masa lor și am mîncat două foarte proaspete cu afumături „à la Ciucaș". Intenționează chiar să aclimatizeze cartofi de mare producție la cei 1 500 de metri altitudine și o mică grădină de zarzavat. Munca și viața lor vor decurge aici, de acum încolo și nu un an doi, ci poate zeci. Vara vor lucra și cercetători străini în laboratoarele cu înaltă dotare științifică.

Cei de pe Muntele Omul nu mai sînt singuri. Alții ca și ei, la Muntele Roșu, ascultă pămîntul. Nu sînt singuri și pentru că spun ei, singurătatea și plictiseala sînt lucruri care nu vin din afară ci dinăuntru. Din locul numit Muntele Roșu pleacă zilnic date către Strasbourg, Moscova și California. Întreaga lume ascultă pămîntul acesta ca pe o mare taină.

Radu Anton ROMAN

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Indeletniciri de sezon

V. BOGDANEȚ — Bacău

Strict autentic!

● IMPOSIBILUL DEVENIT POSIBIL

Într-una din zilele trecute, pe barele de abur de 40 atmosfere ale Centralei electrotermice de la Combinatul petrochimic Pitești, s-au spart două garnituri. Remedierea avariei impunea oprirea centralei electrotermice. Și, odată cu aceasta, și oprirea aburului tehnologic pentru toate instalațiile. Pierderea pentru producție — enormă. Zeci de milioane de lei. Altă soluție ? Nu se întrevedea. Și totuși, muncitorii V. Afumatu, D. Cătălin, I. Lazăr, V. Mocănașu, L. Neagoe, I. Petre, Gh. Simionescu și maiștrii P. Cioran și T. Ionită au cerut inginerului Ion Buruleanu, șeful secției termoenergetice, să le dea voie să încerce imposibilul : să remedieze avaria fără oprirea instalației ! Niciodată nu se mai procedase așa. Cum să lucrezi la 40 atmosfere și la 400 grade C. ? Riscul era mare. Dar și competența profesională a celor care se angajaseră la o asemenea intervenție era recunoscută. Și s-a încercat varianta imposibilă. Și ea a devenit realitate : după șapte ore de muncă deosebit de încordată, prin manevre iscusite avaria a fost remediată, iar totul în Combinat a funcționat de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. (D. BUJDOIU).

● PĂZEA, URSUL!

Tăietor de lemne în munții Cernei, C. Ion, muncitor la o exploatare forestieră de pe Domogled urca pe cărăruie, grăbindu-se către gura de exploatare forestieră. La un loc adăpostit s-a oprit să fumeze o țigară. Și cum trăgea liniștit fumul a avut o „întîlnire". Mai întîi, a fost un zgomot undeva în preajma locului de popas. Întorcînd capul — ce-a văzut ? Un urs uriaș păsind tacticos prin tufișuri. A apucat să dea omul un chiot, că al dollea i-a rămas în gît... de emoție. Dacă a văzut că nu mai poate striga, a pus două degete în gură și a tras cîteva șuierături puternice ca la pădure. Se vede treaba că acestea au impresionat cu stridența lor timpanele sensibile ale lui Moș Martin care s-a abătut puțin din cale, s-a urcat pe o stîncă și a început să țină sub observație ființa care scotea șuierături. După ce ursul s-a instalat pe socluț de piatră, în chip de statuie, C. Ion a luat-o ușurel la sănătoasa, aruncînd înapoi cîte o privire repezită să vadă ce intenții are „celălalt". Și s-a pierdut pe cărarea din pădure, bucuros că nu era urmărit. (ION BECHERU).

● MIZA PRIMĂVERII

Vocea crainicului de la postul de radio anunța repetat buletine meteo-rutiere deloc îmbucurătoare. Încă din ajun sfaturile către conducătorii auto erau clare : mai bine să nu se plece la drum. Dacă este strict necesar, autovehiculele trebuie echipate corespunzător. Pentru că nu au procedat astfel, șoferii porniți pe șoseaua spre Urziceni au blocat carosabilul, iar circulația a trebuit să fie închisă. Se înțepeniseră în zăpadă peste 200 de autovehicule. Un imens ambuteiaj. Coloana se întindea de-a lungul mai multor kilometri.

În vremea aceasta, viscolul se deplasa spre sud, către Dunăre, cu intensitate sporită. Ninsoarea nu contenea. Înspăimîntați de perspectiva de a rămîne în mijlocul cîmpiei, la discreția furtunii de zăpadă ce bîntuia peste mlaștinile de la Călugăreni, unii dintre șoferii aflați pe „Națională" Nr. 5, spre Giurgiu, au pornit-o pe jos către cea mai apropiată așezare. Atunci cînd echipajele Direcției județene de drumuri și poduri și cele ale miliției au sosit la fața locului, au constatat că de la Adunați-Copăceni la Călugăreni, zăceau în drum numeroase mașini fără stăpîni, care dăduseră bir cu fugiții. Au fost găsite astfel o elegantă „Dacia-1300", cu nr. 3-B—7603, Volkswagenul 2—B—3792 și „autofrigorifica" 33—B—8321, care trebuia să transporte legume și fructe. Practic nu era nimic de făcut. Trebuiau aduse utilaje speciale de la București, pentru tractarea autovehiculelor blocate. Fără degajarea șoselei de aceste obstacole, lucrările propriu-zise de deszăpezire nu puteau începe. Aceasta a însemnat ore lungi de așteptare înfrigurată — la propriu — pentru cei care se aflau la volan în urma celor neglijenți.

Și toate acestea pentru că niște conducători auto imprudenți mizaseră prea mult pe primăvară și nu dăduseră ascultare buletinelor meteo-rutiere, plecînd la drum fără lopeți, fără să echipeze roțile vehiculelor cu lanțuri și abandonîndu-și mașinile la voia întîmplării... în singura zi de viscol din acest an. (C. PREDA).

● DUPĂ 19 ANI, FĂRĂ CÎRJE

Acum cîteva zile, într-un compartiment de tren, lîngă geam, pe linia Suceava—Iași, un călător își aprinde țigara cu o mișcare stîngace a mîinii.

— Aprindeți de la mine, se oferă cineva de alături.

— Mulțumesc. Vreau să fac exerciții. De 19 ani n-am mai mișcat stînga, îi răspunde vecinul.

— Ați avut un accident ?

— Mai mult : un reumatism aproape generalizat. 19 ani am mers la cooperativa unde lucrez cu căruța. Nevasta mă dădea jos, mă lua în spate și mă așeza pe scaun. A fost un chin.

— Și totuși, văd că acum mergeți singur, vă mișcați singur...

— Nu mai credeam, îi replică cetățeanul de lîngă geam. Am fost anchilozat cînd feciorul meu avea un an, acum după 19 ani, mă duc să-l văd, la cazarmă. N-o să-i vină să creadă ochilor.

Și omul începe a povesti cum a colindat pe la băi și spitale, cum a mers la doctorul Boici, la Timișoara, cum a renunțat prima dată să meargă la consultație și cum a venit, spășit, a doua oară.

— Doctorul s-a uitat la genunchii mei — continuă. Erau umflați. M-a cercetat cu de-amănuntul și mi-a făcut niște injecții. Am plecat tot în cîrje, susținut de un prieten care a venit cu mine. La cîteva zile, au început să-mi dea drumul încheieturile înțepenite. Venea lumea la mine să mă vadă, cum ar fi văzut cine știe ce. Au venit și doctorii din Suceava, care mă știau de ani de zile. Asta-l tot !

...Martor tăcut al dialogului, reporterul înregistrase tot. Și iată, identitatea vindecătorului : Petre N. Giză, gestionar la cooperativa din Salcia, județul Suceava. (C. SÎRBU).

● UN BĂIAT PLÎNGE ÎN GARĂ

Gara Reșița, la ora plecării trenului de București. Călătorii grăbesc spre vagoane, șeful stației a ieșit pe peron : în cîteva secunde, trenul își va începe călătoria. Și, dintr-o dată, peste larma ultimelor clipe — un plînset de copil : „Mamă, mamă, nu mă lăsa !" — strigă printre lacrimi un băiat, fringîndu-și mîinile, în vreme ce trenul se pierde în depărtare.

Rămașii pe peron îl înconjoară. Cineva scoate o batistă, altcineva pune întrebări, un al treilea anunță postul de miliție al gării. Și aici, la miliție, băiatul își spune povestea : Ștefan Isverner îl cheamă. Și are 11 ani. Și acum cîteva zile, la București, mama lui — pe ea o cheamă Lidia — i-a spus : „Ștefane, mergi cu mine la Reșița. La tata. Să mai stai și cu el, că la mine ai stat destul. Vrei ?" Ștefan a vrut. De ce să nu-l cunoască și el mai bine pe tata, pe care nu l-a mai văzut de la vreo patru ani, cîți avea cînd părinții s-au despărțit ?

Și au plecat împreună la Reșița. Și s-au dus la tata (Ion Isverner). Dar tata nu s-a bucurat de venirea lor. I-a primit cu răceală. Și a spus că pe Ștefan el nu poate să-l țină. Că el are acum altă nevastă și alt copil și cei doi să facă bine să plece de unde au venit. Și mama îl ia de mînă, și se duc amîndoi la gară, și mama merge la casa de bilete și pe urmă ajung la tren și pe urmă — da, pe urmă, mama îl împinge de la scara trenului și-i spune că ea n-a cumpărat decît un singur bilet și că el să rămînă la Reșița — să facă ce-o vrea, că ea s-a săturat...

...Mama e acum condamnată la un an închisoare, executată prin muncă corecțională, pentru infracțiunea de abandon familial. Fiul e acum internat într-una din instituțiile de ocrotire pentru minori. Tatăl ? Își vede în continuare de noua lui familie. Și, probabil, nici prin minte nu-i trece ce loc va ocupa, deopotrivă cu mama în amintirile despre părinții lui ale unui matur de mîine.

Rubrică redactată de Graziela VÂNTU

JURNAL HELLENIC (XXXIII)

CLIMATE

de Pop SIMION

Intre statuile și trofeele care flancau Propyleele de pe Akropole se numără și Leoaica-fără-limbă, impunătoare lucrare de bronz, preamărind eroismul hetairei Leaina, care pusă la torturi de tiranul Hippias a preferat să-și smulgă limba pentru a nu trăda nimic. Mă intreb cite asemenea monumente-simbol ar trebui ridicate în memoria luptătorilor din rezistența antifascistă elenă, în cinstea tuturor eroilor care s-au jertfit pentru neatirnarea pămintului grec. Makronissos, bunăoară, ar fi trebuit să fie de-a lungul și de-a latul o insulă sculptată, teritoriu plin de lei și leoaice de piatră albă, de calcar, monumente ale netrădării și victoriei morale a patrioților asupra cotropitorilor.

★

In piața Omonia din Athena își dau intîlnire zilnic niște tineri cu caș la gură, care își spun „alcipiazi". Sint adepții lui Alcipiades, eroul cronicii de scandal a Atheneі antice. Nu fac cine știe ce : ocupă trotuarul, reazemă ziduri, coloane, cogitează, privesc strada, privesc lumea, privesc cerul, privesc timpul veșnic curgător, adică „alcipiadeizează", ceea ce (în gîndirea lor) vrea să însemne contopirea cu infinitul. Își zic „alcipiazi" cu dezinvoltura cu care alții se consideră „socratieni". Privindu-i un timp, am avut revelația întîlnirii mele nemijlocite cu pitorescul personaj fixat în istoria hellenismului prin „florile răului" pe care le distribuise nonșalant toată viața : fusese chefliu, trîntor, filfison, desfrinat, arbitru al eleganței, libertin pînă în măduva oaselor, adică un nonconformist al antichității, dacă e să ne luăm după spusele timerilor cu caș la gură. Alcipiades, contemporanul lui Socrates și Demosthenes, a purtat sfidător plete lungi, cum doar filosofilor le era ingăduit în timpurile vechi ; la fel fac tinerii sfidători din piața Omonia. Imprevizibilul personaj iubea luxul, se îmbrăca extravagant, incit pantofii lui Alcipiades (albi, negri sau roșii) făcură vilvă în antichitate și devenise proverbial obiceiul respectivului de a-și grava tălpile încălțămintei cu sloganuri fanteziste de tipul : „urmează-mă", „sint al tău", „nu ezita", „și dacă..." spre a le intipări pas cu pas în colbul drumului ; ceva similar fac, după 2 000 de ani, mimeticii lui mohicani, care își confecționează pantofi în culori țipătoare, bine garniși cu ținte și își imprimă pe tălpi titluri de șlagăre precum „fă-mi o insulă", „o bere pentru calul meu" etc. Alcipiades era vestit pentru mantia sa de purpură, care lua ochii și smulgea murmure de admirație ; cumva asemănător se maimuțăresc cei de azi, aruncîndu-și pe umeri, în chip de pelerine, pinze și linfolii pictate, sugerînd un primitivism hilar, de vifleim desuiet. Ai zice că nimic nu s-a schimbat în stilul de a epata.

Dar Alcipiades, trezistibilul, paradoxalul, are o ispravă de toată frumusețea, pe care mă îndoiesc că au reținut-o băieții aceia care se adună zilnic în piața Omonia. Se spune (în Plutarh) că Alcipiades intră, contrar obiceiului său, într-o școală și ceru dascălului una din cărțile lui Homer. Dascălul îi răspunse că, spre regretul său, cartea cerută îi lipsește. Atunci Alcipiades H trase o palmă și ieși, disprețuindu-l în acest chip suveran pe cărturarul care își permitea impietatea de a nu avea în bibliotecă pe rapsodul războiului troian.

Voind să dezghioc o mentalitate, un mecanism psihologic, am relatat pățania unui pletos din piața unde se „alcipiadeizează". Preopinentul meu s-a mirat foarte, zicînd :

„Că l-a pălmuit mai înteleg. Dar pentru o carte ?"

Timpa ingenuitate a acestuia mi se pare mai gravă decît scandalosul gest al lui Alcipiades.

★

Obiceiul anticilor greci de a nu purta nume de familie mi se pare act de noblețe și de dreptate, în același timp. Omul își purta doar numele de botez. În schimb, adevăratul nume al cuiva devenea porecla cu care colectivitatea îl gratula pe fiecare, în funcție de moravuri, caracter, calități sau defecte, deci rezultat al „probei de viață", adică numele ca sumă a valorii. Astfel, Demosthenes însemnă „domnia poporului", Pericles „foarte celebru", Platon „cel lat în spete" ș.a.m.d. Carevasăzică, heraldismul nominativ, moștenit din tată în fiu, emblematica principiară de clan și castă, trimiterile la arborele genealogic, prin lungă scriitură și nume pompos-kilometrice sînt invențiile și apanajul epocilor recente. Marii greci nu simțeau nevoia de a-și croi nume voit mari, de a se impopoțona cu sonorități și ranguri ticluite. Numele creștea ori scădea în funcție de valoare. Homer a fost Homer. Tot astfel, Hesiod, Phidias, Euripide.

Binecuvintată lecție de civism și moralitate.

Un concurs internațional de pisici desfășurat la Teatrul Olimpia din Londra, s-a încheiat cu victoria acestui frumos exemplar denumit Tinkerbell.

• DE PRETUTINDENI •

■ LA ROMA se trăia mai bine în antichitate. Aceasta este concluzia amară a reportajului „Italia Nostra" publicat într-un volum de 170 de pagini. Capitala Italiei primește astăzi jumătate din apa proaspătă care venea prin faimoasele viaducte din epoca împăratului Augustus. În afară de asta Roma este orașul cel mai zgomotos din Italia iar gradul de poluare este enorm. Lipsesc filtrele de epurare, cazurile de hepatită virotică au crescut de 14 ori în ultimii zece ani și 60 la sută din copii suferă din cauza paraziților intestinali. 50 000 de oameni continuă să trăiască în barăci iar planul urbanistic, care datează din 1962, este violat permanent de oameni politici și speculanți.

■ **UN BANAL accident de automobil petrecut la Torino, era cît pe-aci să provoace încăierarea celor doi șoferi. A fost necesară intervenția organelor de ordine pentru ca cei doi să-și facă cunoscute numele și adresa. Nu mică le-a fost surpriza cînd și-au dat seama că sînt frați vitregi. După 28 de ani de despărțire, cei doi s-au aruncat emoționați unul în brațele celuilalt.**

■ JOSIMAR CARNAUB, care locuiește într-o comună de lîngă orașul brazilian Sao Paulo, a născut 38 de copii în cei 38 de ani de căsnicie — 24 de fete și 14 băieți.

■ ESTE OARE POSIBILĂ existența unei livezi în plină mare ? Răspunsul este afirmativ, deoarece la Neftianie Kamni, orașul așezat pe piloți din Marea Caspică — la 100 km de continent — s-a strîns o frumoasă recoltă de cireșe, piersici și mere. În curînd, va fi rîndul lămîilor și al mandarinelor.

■ **ENGLEZUL David Bisset, 37 ani, s-a prezentat la divorț în fața judecătorului cu un ciorap alb strălucitor spălat de el și cu altul mai îngălbenit, spălat de soția lui... un ciorap curat murdar. Plictisit, judecătorul a desfăcut căsătoria în favoarea soției.**

■ LOUIS VITIELLO, pescar din sudul-estul Franței a avut surpriză de a zări zbătîndu-se în plasele abia scoase din apă, un mistreț de 35 kg. Acest fapt neobișnuit se datorează, pare-se deselor incendii care se declanșează în pădurile de pe marginea apei. Pentru a scăpa de pericol, multe animale își găsesc refugiul în apă. Oricum, performanța pescarului Vitiello are darul de a-i face invidioși și pe cei mai ambițioși... vinători.

■ CONFORM unor date statistice numărul total al tinerilor în vîrstă de 12—14 ani din întreaga lume, care muncesc, este apreciat la peste 40 de milioane.

Pentru a frîna alcoolismul, englezii folosesc, drept manifest publicitar printre altele, un text egiptean de acum 3000 de ani scris în hieroglife. „Nu te mai lăuda cu minunile tale de beție. Bei puțină bere și nu mai știi ce vorbești. Dacă ai să cazi, ceilalți n-or să te ajute".

După o pauză de cîțiva ani, se vorbește iar despre Yeti, misteriosul om al zăpezilor văzut de cîteva ori dar niciodată capturat. Doi japonezi A. Namba și H. Matsushita susțin că au fotografiat amprentele sale lungi de 19 cm (în fotografie) **pe Annapurna la 5 200 m înălțime.**

■ OUL a fost pus pe listă neagră de cîteva asociații americane pentru apărarea sănătății. Gălbenușul, se spune, conține 85 la sută din colesterolul tolerat zilnic de organism. Tot ce depășește favorizează bolile de inimă. În schimb cine mănîncă usturoi are șanse să atingă suta de ani. O spuneau cei din antichitate și o confirmă astăzi știința. După ultimele teste efectuate în India, revista engleză „The Lancet" scrie că usturoiul fluidifică sîngele chiar și al celor care mănîncă foarte gras.

■ **AEROPORTUL Dallas-Fort Worth, din Texas (S.U.A.), inaugurat recent, este cel mai mare aeroport din lume. Ocupă 7 mii hectare, e lung de 13 km. și are trei piste. Transportul pasagerilor în interior este automatizat.**

■ VITTORIO SCIFOR, cunoscut în Italia sub numele de „Magul din Tobruk" a fost arestat de poliție în urma unei reclamații făcute de o familie din Catania, căreia i-a promis, contra unei sume mari de bani, să-i vindece fetița grav bolnavă.

■ UN COTIDIAN din New-York care a vrut să verifice cunoștințele cititorilor a publicat un anunț prin care se făcea cunoscut că se vinde „un aparat de radio bine conservat, care a servit pe Cristofor Columb în călătoria sa cînd a descoperit America". Spre mirarea tuturor, s-au primit 66 de răspunsuri de la amatorii dornici să-l achiziționeze.

■ NEPUTÎND s-o facă la timpul potrivit din motive economice, englezii Mary și Phill Robinson și-au sărbătorit logodna după... 19 ani de la căsătorie, anunțînd evenimentul și în ziar.

■ **DOCTORUL Leon Shirlow din clinica de la Rochester (statul Minnesota, S.U.A.) a compus o listă cu răspunsurile date de pacienții lui la întrebarea de ce nu se lasă de fumat. De cele mai multe ori răspunsul sună : „trăim doar o dată" sau „Fumînd, nu te îngrași" etc. Însuși Shirlow care nu este fumător, afirmă: „Eu fumez numai pe motivul că fumatul provoacă tusea, iar tusea este unicul meu exercițiu de gimnastică, pe care pot să-l practic avînd în vedere supraîncărcarea mea cu muncă".**

■ ÎN ORAȘUL japonez Kawasaki, considerat a deține „recordul absolut" în ce privește poluarea mediului ambiant pe întregul arhipelag nipon, au murit, în prima săptămînă din ianuarie alți cinci oameni în urma unei boli, încă incurabile, provocate de infestarea atmosferei și apei prin deșeuri industriale și gaze de eșapament. Numărul celor ce suferă grav de această „maladie a poluării" se ridică la 2 000 iar decesele înregistrate pînă în prezent din cauza ei, la 71.

■ MĂRCI CU „GUST" BUN ! Diferite substanțe aromatice, ca mentă, lămîie, vanilie se află în compoziția chimică de pe partea gumată a unor noi mărci franceze, astfel încît lipirea lor devine o plăcere... gastronomică. Aceasta atrage foarte mult, îndeosebi pe turiștii străini care cumpără aceste mărci, păstrîndu-le ca amintire.

■ **MĂRCI DE ARGINT au fost emise în U.R.S.S. Ele au fost realizate prin presarea consecutivă a două plăci gravate cu desenul mărcii, pe o foiță de argint, astfel încît marca apare gravată pe acest metal, în două culori, obținîndu-se noi străluciri iradiante.**

■ **ASCULTĂTORII** prezenți la un concurs de jazz care s-a desfășurat în localitatea Chekers (S.U.A.) au rămas deosebit de surprinși cînd au aflat orchestra învingătoare. Dintre cele 21 de orchestre participante, concursul a fost cîștigat de reprezentanții unui cămin de bătrîni din localitate, vîrsta lor medie fiind de... 74 de ani !

■ **LA SVHLENDORF, oraș din R. F. Germania, se amenajează un muzeu al morilor. Noua instituție va expune machetele diverselor tipuri de mori, pînă în prezent fiind montate 36 de piese de acest gen.**

„Gondola zburătoare" a dispărut

○ Un Golfstream... aerian ● Încercarea de a reabilita dirijabilele ● Îndrăzneața tentativă de a traversa Atlanticul în balon și urmările ei

UNDEVA DEASUPRA ATLANTICULUI la 10.000 metri altitudine, vînturile formează ceea ce s-ar putea numi „un Golfstream aerian". Un adevărat covor rulant suspendat — de dimensiuni gigantice — care se îndreaptă cu mare viteză de la vest la est. Oare nu ar putea fi utilizată energia imensă a acestui curent ? Cu cîțiva ani în urmă, un submarin s-a lăsat purtat în derivă de curentul golfului. Nu s-ar putea repeta o asemenea experiență la 10—12.000 metri altitudine, folosindu-se jet-streamsurile ca propulsoare ale unui balon ?

ÎNTREBAREA și-au pus-o mulți oameni în decursul anilor și printre cei ce au răspuns afirmativ s-a numărat și Thomas Leigh Gatch jr., un american de 48 de ani, pasionat din copilărie de probleme de aeronautică. Primele amintiri legate de zborul în văzduh le-a avut din anii întîi de școală. În acea vreme avusese loc prăbușirea dirijabilului „Macon" al marinei americane și tatăl său participase la investigațiile organizate pentru stabilirea cauzelor. Evident, în casă se discutase mult despre călătoriile cu balonul. Gatch a îndrăgit aeronautica - și decăderea zborurilor cu balonul a considerat-o întotdeauna nejustificată. În ultimii ani, s-a hotărît să reabiliteze aceste aparate de zbor. A renunțat la alte preocupări — mai înainte scrisese o piesă de teatru și un roman, jucase într-o comedie muzicală — și s-a consacrat realizării acestui proiect. În 1972, s-a angajat în proiectarea unui balon special. De fapt, o unei nacele închise, presurizate, care să fie purtată de zece baloane mari umflate cu heliu. Și-a plasat economiile în construirea aparatului, în pregătirea organizatorică a zborului, în studierea traseului, în amenajarea în cele mai bune condiții a gondolei zburătoare cu care plănuia nici mai mult și nici mai puțin decît traversarea Oceanului Atlantic în decurs de 52 de ore ! Folosindu-se bineînțeles de „Golfstreamul aerian".

PLANURILE au stîrnit ironiile unora : cum, să revenim la baloane cînd oamenii creează avioane din ce în ce mai mari și mai rapide, cînd pătrund în Cosmos la bordul unor nave spațiale ultraperfecționate ? Alții au fost mai puțin sceptici. L-au aprobat pe Gatch, au scos în evidență că în numeroase țări se manifestă preocupări sporite pentru aeronautică și că, în anumite condiții, zborul cu balonul poate prezenta un număr considerabil de avantaje. S-a arătat că se discută chiar folosirea energiei nucleare pentru propulsarea unor imense dirijabile transatlantice.

NACELA PRESURIZATĂ a fost realizată din poliester și fibre de sticlă, acoperită în interior din plăci de aluminiu. La bordul ei a fost instalată o stație de radio-emisie. Cu toate că voiajul era programat pentru 52 ore, Gatch a hotărît să-și ia provizii de apă și alimente pentru zece zile. Planul de zbor prevedea ca „Light heart" (Inimă ușoară) — cum a fost denumit balonul — să aterizeze în Spania sau sudul Franței. Pentru orice eventualitate — a declarat aeronautul unor ziariști, înainte de decolare — la bordul gondolei au fost luate drapelele tuturor statelor unde ar putea ajunge balonul, în cazul în care nu ar putea fi respectat itinerarul propus. Și, a mai povestit el zîmbind, a mai luat la bord 200 de timbre imprimate special cu prilejul acestei traversări...

PLECAREA a avut loc la 18 februarie, seara, de pe aeroportul Harrisburg. Decolarea a decurs bine și după puțin timp Gatch a anunțat prin radio că temperatura din interiorul gondolei este de 40 grade (Fahrenheit), în timp ce termometrul exterior indica minus 65 de grade. Aparatajul de control din nacelă — o parte din el utilizat cu prilejul misiunilor „Skylab" — funcționa perfect. Se părea că expediția „Inimii ușoare" are toți sorții de izbîndă, acolo unde, începînd din 1873, cinci predecesori au eșuat.

DUPĂ O ORĂ, Gatch a anunțat însă că a auzit un zgomot puternic, Explodase unul din baloane, din cauze necunoscute. Aeronava nu era primejduită — ea putea zbura mai departe. Conducătorul dirijabilului a atins ușor regiunea „covorului rulant" de mare înălțime și, după cum a comunicat prin radio unui avion al companiei spaniole „Iberia", cu care s-a întîlnit, zborul decurgea bine. La o altitudine puțin mai redusă decît cea prevăzută — din cauza balonului spart — și puțin mai la sud decît fusese programat. În rest-normal.

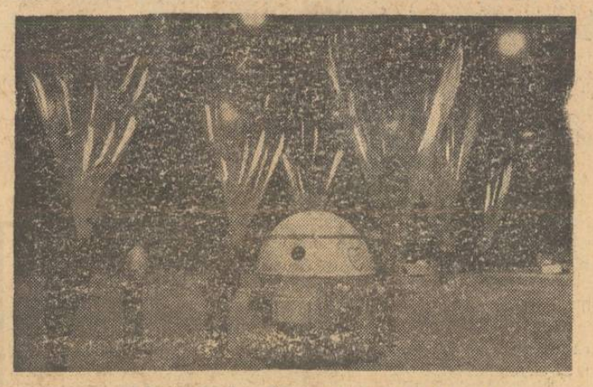

Balonul „Inimă ușoară" înainte de zbor

ÎN ZIUA URMĂTOARE, la 19 februarie, prezența lui Gatch a fost semnalată la nord est de Porto Rico. La 20 februarie, un vas liberian l-a zărit la 800 mile sud-vest de Insulele Azore. Conform rugăminții adresate de Asociația Transporturilor Aeriene din Statele Unite, toate companiile ale căror avioane sau vapoare circulau în zone apropiate de itinerarul aeronautului au încercat să-l găsească. Dar, după 20 februarie, aparatul nu a mai fost semnalat nicăieri. Avioanele marinei americane au început cercetări pentru descoperirea lui Gatch. S-a avut în vedere că „Inimă ușoară" ar fi putut fi silit să amerizeze — balonul era astfel construit încît să poată pluti după atingerea suprafeței oceanului. Dar nu a fost găsit. S-a emis ipoteza pătrunderii într-un gol de aer — dar și investigațiile inițiate pornind de la o asemenea posibilitate nu au dus la nimic. Ar fi fost posibil ca balonul să fi atins deșertul Mauritaniei — nici cercetările întreprinse în acea regiune nu au dus la vreun rezultat. Într-una din zile — emoții : s-a anunțat că balonul ar fi fost văzut de locuitorii unui oraș din Spania. În realitate, fusese vorba de un balon meteorologic...

LA 7 MARTIE la Washington s-a anunțat că au fost abandonate cercetările pentru descoperirea lui Gatch. Mai mult de zece zile, avioanele marinei investigaseră o suprafață de 95.000 mile patrate de ocean, fără să găsească vreo urmă a balonului...

SURORILE LUI GATCH — aeronautul nu este căsătorit — au hotărît să nu renunțe la speranța de a-l mai descoperi pe fratele lor, Ele au oferit 10.000 dolari recompensă oricărei persoane care ar putea da informații permițînd găsirea celui de-al șaselea om care a încercat să traverseze Atlanticul cu balonul.

U. VALUREANU

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

„Cei patru" și părerea computerului

● Patru frați care s-au născut în aceeași zi! ● Nu-i vorba de gemeni, ci de patru copii din Londra care s-au născut, toți la data de 28 martie.

— Vă rog să mă credeți că n-am urmărit în mod deliberat o asemenea „performanță", a declarat zimbind John Marthinsen, unui ziarist. Nici n-am știut măcar că, fără să vrem, am stabilit un record.

— Atenția care ne-o acordă presa este puțin cam exagerată, chiar dacă cei patru copii ai mei s-au născut în aceeași zi, la 28 martie, a completat soția sa, Elizabeth.

Soții Marthinsen, locuitori ai orașului Londra, și-au cîștigat subit o mare popularitate după ce cîțiva statisticieni au descoperit că cei patru copii ai lor sînt născuți toți în aceeași zi, 28 martie. Aceiași statisticieni au făcut apoi apel la un computer și acesta a indicat că un asemenea „record" se poate înregistra o singură dată la 48 milioane de nașteri.

Cei patru copii s-au născut astfel : Willy în 1956, Nette în 1960, Doris în 1961 și Michael în 1966. Astfel, că în aceeași zi, în familie se aniversează nașterea a patru copii.

Deosebit de interesant este amănuntul că familia Marthinsen mai are un băiat, Robert, care este cel mai mare (are 19 ani) și care s-a născut și el în luna martie, dar în ziua de 15, ceea ce îi conferă o situație privilegiată, întrucît își aniversează... singur ziua de naștere și nu în comun cu alți frați.

De cînd presa engleză a popularizat povestea „celor patru din 28 martie" la casa lor se desfășoară un adevărat pelerinaj. Foarte mulți cetățeni vin pentru a-i cunoaște, iar diferite firme comerciale s-au grăbit să le facă propuneri pentru a face reclama produselor respective. (Ofertele au fost însă respinse).

Soții Marthinsen se gîndesc și la un nou copil. De data aceasta ei ar dori ca acesta să se nască tot la 28 martie pentru ca recordul lor mondial să fie absolut...

Familia Marthinsen

BULDOGUL ÎȘI SALVEAZĂ STĂPÎNUL...

...punînd pe fugă pe răufăcătorul care îl cumpărase.

Medicul veterinar Piero R. hotărî să nu iasă din casă în ziua aceea. La magazinul din oraș, fiul îi putea ține foarte bine locul. De astfel era cazul să-l lase pe Cristian să se descurce singur. Trebuia doar să telefoneze și să-i atragă atenția să se poarte cu grijă cu Black, un exemplar splendid dar extrem de nervos, pe care-l ținea mai de mulți ani ca să-i apere cabinetul din oraș. După ce-și sună fiul și se asigură că buldogul doarme ca un mieluțel și că toate celelalte animale au primit îngrijirea respectivă, medicul începu să se plictisească. Așteptase cu atîta plăcere ziua cînd o să aibă timpul nedrămuit și acum nu știa ce să facă. Mîncă, citi ziarul, se mai învîrti prin casă plictisit și hotărî să facă totuși o plimbare. În clipa aceea sună soneria. Puțin uimit, căci nu așteptă pe nimeni, trecu în vestibul și deschise. Se trezi față în față cu un tînăr înalt și bine îmbrăcat, care după ce-l împinse și închise la loc ușa în spatele lui îl anunță că n-a venit pentru o vizită obișnuită și că vrea să i se dea toți banii din casă. Nu era înarmat dar mîinile mari și osoase stăteau gata de atac.

Bani prea mulți nu erau în casă și încercînd să-i explice acest lucru cu o voce tremurătoare, medicul spera să mai cîștige timp și să găsească o soluție. Tînărul îl întrerupse brutal și puse mîna pe minerul ușii. Afară, spuse el, îl așteaptă un „prieten" care o să-l convingă să caute banii mai repede...

Deschise ușa, se întoarse spre medic și-i dădu un pumn zdravăn. Medicul se prăbuși. Buldogul care asistase la această scenă se repezi furibund la agresor și-l prinse de git.

Revenindu-și din leșin, și încercînd să se scoale, Piero se împiedică de buldogul ghemuit lîngă el. Hoțul scăpase ca prin minune și fugise.

După puțin timp sosi și Cristian. Cu un aer vinovat îi povesti tatălui său cum în magazin sosise un client, un tînăr înalt și distins care voise să-l cumpere pe Black. Insistase atîta că pînă la urmă îl induplecase. Black stătea drept ca un soldat, înțelegînd că e vorba de el, și-l privea pe tînărul stăpîn, ce nu-l prea iubea, cu o privire crîncă de repros.

S-a petrecut la Roma.
Din „Domenica del Corierre"

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

Șaisprezece luni cu inima „altcuiva"

Un dramatic document uman — jurnalul unui om condamnat de boală — căruia o inimă grefată i-a redat șaisprezece luni de speranțe

Redăm mai jos, suferințele unui lucrător de cale ferată Stephen Boyd, care a trăit ultimele luni ale vieții sale cu o speranță, dovedind că grefa este o încercare groaznică, atît pentru pacient cît și pentru familia sa.

Într-o dimineață de toamnă Boyd trebuia să meargă la serviciu, cînd soția sa a auzit niște zgomote ciudate. Apoi tăcere. A traversat coridorul și l-a găsit pe soțul ei așezat pe pat.

— Am dureri foarte puternice în piept. Cred că e o indigestie.

Îngrijorată, femeia, a chemat doctorul. Un vecin avusese dureri asemănătoare pe cînd se afla în grădină. Murise înainte de a sosi la spital. Boyd a fost dus cu ambulanța. Avea un infarct. A stat șapte săptămîni acolo. Era pentru prima oară în viața lui cînd trebuia să stea inactiv.

În sfîrșit, i s-a permis să se întoarcă la muncă și totul părea să reintre în normal. După un an, însă, a făcut a doua criză cardiacă. A petrecut din nou, șapte săptămîni în spital. Șapte săptămîni însoțite de groaznice dureri în spate, în git și în cap. La spital, electrocardiograma a dovedit al treilea infarct — care distrusese o parte din inimă. În timpul nopții, inima sa a încetat de a mai bate. A fost reanimat. Soția lui a fost chemată urgent. I s-a spus :

— Soțul dumitale nu va trăi decît pînă seara. Faceți cele necesare.

Peste o oră, inima a început să fibrileze, aparatul a trimis curent suficient pentru a o face să revină la un ritm normal.

Viața sărmanului om devenise un infern. Timpul său era împărțit între spitale, casă, consultații. Ieșea de la o electrocardiogramă pentru a auzi că e condamnat la moarte. Simțea că nu mai are mult de trăit. Trebuiau numeroase medicamente zilnic. Durerile erau groaznice. Internat din nou, într-o noapte își cheamă soția strigîndu-i aproape fericit :

— Vino devreme mîine dimineață, cît mai devreme. Mă vor opera.

Dar în zori, operația a fost contramandată. Boyd spune soției sale :

— A mai rămas o singură speranță, să mi se grefeze o altă inimă. Boyd a petrecut 11 săptămîni sub oxigen. Nu era singurul care „trăia" astfel.

În sfîrșit, o inimă disponibilă... Era o inimă de femeie. Din Mexic.

Inima Mariei Acosta bătea încă. Ventilatorul „respira" pentru ea, iar medicamentele îi păstrau tensiunea la un ritm satisfăcător. Era o inimă în excelentă stare pentru o grefă. Trebuia însă, ca această inimă să ajungă neîntîrziat la Houston. Aparatul a decolat la orele 21.30. Cînd s-a apropiat de Houston, ceața învăluia orașul și orice aterizare devenise imposibilă. Pilotul a luat măsurile necesare pentru a ateriza la San Antonio, la 300 de kilometri depărtare. A chemat prin radio o ambulanță.

Cînd ambulanța a intrat în oraș, nimeni dintre ocupanții mașinii nu știau unde se află spitalul St Luke's. Nici trecătorii. Din întîmplare, o patrulă de poliție a țîșnit din ceață și i-a condus la spital.

După șase ore, medicul cu halatul încă însingerat intră în camera în care soția aștepta. Se grăbise să părăsească sala de operație pentru a-i vorbi și a o liniști.

— Totul e în ordine. Inima și-a reluat cursul fără șoc. Tensiunea este 13. Cred că deja și-a revenit. Nu e nici o urmă de respingere.

Boyd a trăit 16 luni. Nu a părăsit însă niciodată spitalul. O criză abia se termina, cînd începea cealaltă. Totuși, a mers mai bine primele trei luni. Pășea în camera sa, se plimba cu o mască pe coridor, mîndru că poate merge.

A urmat apoi o durere, care s-a dezvoltat în brațul drept și în umărul bolnavului. Durerile erau așa de mari încît nu mai putea ridica brațul. Într-o zi i-a spus soției :

— Draga mea, îmi e teamă că îmi va prinde și brațul sting. Apoi durerea a trecut, dar bolnavul nu mai putea mînca. Începuseră... simptomele de respingere. De astea ori era pe punctul să se piardă încît doctorii începuseră să creadă că e... invincibil. A urmat apoi o meningită, care a durat o lună. Și-a revenit și a început să meargă prin cameră. Într-o zi, a simțit că genunchii îl lasă. A căzut pe podea și și-a rupt o vertebră.

Un an de la grefarea noii sale inimi, s-a sărbătorit „evenimentul" cu un tort în formă de inimă și cu un nou costum, pe care Boyd l-a îmbrăcat cu bucurie, pentru a poza în fața fotografilor. Îi făcea plăcere să răspundă ziariștilor. Și să-și vadă numele tipărit.

Pe plan psihic n-a avut decît o foarte scurtă perioadă de confuzie și dezorientare. A durat două zile Sustinea că a cîștigat la o mare loterie și căuta zadarnic să găsească cecul.

De sărbători, copiii și nepoții au venit din Canada și New York să-l sărbătorească. Cîteva zile mai tîrziu, o altă fază de respingere se producea, lovindu-i inima și distrugîndu-i trupul. A fost ultima. Pneumonia îl sufoca. Rinichii erau distruși.

Boyd era ultimul exemplu viu al extraordinarei operații, mărturie a artei și îndrăznelii chirurgilor.

SPIRALE

ORFEU PLÎNGÎND-O PE EURYDICE (III)

de Eugen BARBU

Problema principală pe care o ridică poezia lui Horia Zilieru ar fi aceea dacă suferă de formalism, dacă rezistă dincolo de toate influențele semnalate pînă acum? Ca volum care anunță o trecere spre o operă lirică de bună substanță, eu spun că toate urmele înaintașilor poetului sînt remarcabile și alegerea modelelor trădează un gust sigur și mai ales o posibilitate mimetică ce poate fi subliniată. Nu știu cînd se va produce desprinderea lui Zilieru, să zicem de tiranica umbră a lui Macedonski, dar școala Macedonski mi se pare imposibil să nu răsplătească, așa încît permiteți-mi să vă mai semnalez cîteva poeme care m-au incitat. Iată două strofe din „Înainte de muzică": *„Deasupra vetrei fumul ne-mpreună / În ritual de nuntă lungi fiole / Trag probele de foc dintr-o lagună / Cu cratere zidite din viole / Și pietre mute de eternul mării / Evocă-n scoicile de mult închise / Strigări de păsări în prohod ucise / Cu gîtul lung în lăcrimarea sării".* Aici mi s-au părut interesante ultimele două versuri din prima strofă citată, unde dintr-o nevoie de rimă: *Fiole* cu *viole*, a ieșit gigantica imagine a unei *lagune cu cratere zidite din viole*. În „Litanie de somn" alte două strofe sunt demne de a fi semnalate: *„Pe plete de nisip, înnegurate / Întrăm într-un tablou votiv și moare / Carnea pustie-n blînda luminare / Și haosul se leagănă pe toate / Surpare este. Lucruri-paradise / În setea lor de formă, cad în mine / Cu două mîi de pleoape arse vise / În gang de oase bat cu moi lumine".* Aici precizia, sonoritatea realizată cu ajutorul vocalelor pot fi invidiate. *Surpare este* mi se pare de un anacronism superb, o zicere aproape cronicărească de nu va fiind una biblică.

În „Cealaltă naștere", descoperim o strofă pur mallarméană: *„Un planetar nisip încet astupă / În teascul viu hemoragii de aur / Logodnice cu părul lung de laur / Otrava îmi aduc în vechea cupă".* În „Luceafăr" intilnesc o altă strofă de mare forță poetică, prin forță înțelegînd invențiunea îndrăzneață, libertatea de a face vers fără nici o prejudecată: *„Muzici, lebezi înconjoară / Un mormînt în evadare / Și serafi pe dulcea scară / Ca la bal în vremi primare / În grădini de ser coboară / În grădini de ser coboară"*, unde *un mormînt în evadare* mi se pare o frumoasă găsire lirică.

Din poemul „Marea noapte a fecioarei" am reținut, cu tot retorismul de pe alocuri, această litanie: *„Viespile zidari de boală / Sug din subsioara pală / Iarba vie, muzicală / (o cîmpie desfrînată) și organe-n tandru aer / Scot din plasmele în vaer / Fețele la judecată / (Nici nu știe ce beteală / Toarce, Doamne, pentru ea / Într-o sîngerindă stea / Din scînteie și nimic / Viermele de borangic / Un poet / anahoret / Gloria schimbînd cu biciul / Și salonul cu ospiciu) / Și spălîndu-mă pe mîini / Cu arama dintr-o stampă / Mai visez dresații cîini / Într-un galben cer de lampă / Cum mă latră cu fanfara / Prin vechi parcuri funerare".* Aici *„cum mă latră cu fanfara"* e spus foarte fericit, dacă trecem peste faptul că totul amintește factura bacoviană.

În „De partea cealaltă" există alte două strofe antologice pe care vi le supun: *„Cu ce limbă îți vorbeam printre tenebre? / Scafandrii îngeri mîlul alb scînteie / Și-n prundul cald, surpata Galatee / Mai luminează carnea ta în febre / ...Cresc luminări cu stările de vise / Acordului de orgă dînd beție / Și-s punct de sprijin în mireasmă ție / Ca florile de crin în ger închise".* Ultimul vers mi se pare de o rară finețe.

Poemul „Lacrimă" cred că poate fi reprodus în întregime pentru perfecțiunea lui: *„La înălțimea luminării mele / O parte a trupului se face seară / Și sufletul pe lebăda de ceară / Întemeiază ochii unei stele / Și-n măduva de os în pustiire / Un ochi desgheață albele petale / Ca mugurii pe rădăcini natale / Cînd ni se coace sîngele de mire".* Aș semnala aici versul *o parte a trupului se face seară*, de o imensă frumusețe, ca și distihul: *„Și sufletul pe lebăda de ceară / Întemeiază ochii unei stele"*, cum versul final îmi apare ca măreț.

„Crinul", și el antologic: *„Odată se va zice c-am murit / Și cineva o să aprindă crinul / Din care beau truverii nopții vinul / Plîngînd cu fața către răsărit / Prea triste moaște-n albul lor regat / Și-or descompune săruri și parfume / Pe-a îngerilor, Doamnă, plînse brume / Cu lujerul din fumul vindecat / Și muzica-nceută mai de mult / Îmi va spăla timpanele carmine / Prin oarbe și rivale rădăcine / A căror orgă nu mai pot s-ascult".* Remarcabil este și începutul poemului „Spre iarnă": *„Spre-a doua naștere o stea mă-ndreaptă / Într-o grădină sabia streină / Își încetează setea fără vină / Ca la vederea morții lîngă treaptă / Mireasma gurii crinul mai păstrează / Divinul umple mila ta, durere / Și văzul cată întrupări de sere / În carnea locuită adînc de-o rază"*, unde versul final este demn de mari poeți.

Aș mai aminti aici și strofa din „Doină": *„Ca un corn de vînătoare / Corbul meu în ochi c-o ghiară / Lunecă spre abatoare / Unde-ngheață roza rară"*, perfect bacoviană, dar de o rece și stranie frumusețe poetică.

Final aș cita poemul „Banchetul": *„Stîrpit de corzi de-aramă e banchetul / Se-naltă fumul de iertare blîndă / Și-n urna goală cu orbita-n pîndă / Un trandafir de somn a pus poetul / E organistul de narcise în vine? / Întors la semne corpul lunii trece / Cu lumi inalte peste malul rece / Și mirtul greu îi curge prin stamine / Din jilțul de iluzii și mihnire / Măsoară nori și scara idolatră / Și-n cerul sacru roze pling la vatră / Prin vinul scurs din oasele clavire / Înfige corul lănci biruitoare / În huma ce-l învăluie și-n rugă / Din dulcea cîrmă sufletul să fugă / Încearcă obosite forme-n floare / S-a pregătit de-o naștere mai mare / Izvorul vestă mijlocește nuntă / Și-n galop lăuntric prundul cîntă / Cu forță de polenuri domnitoare / Teama de rod îi trage patul sorții / Spre crestele ce-n taină leșuri sapă / Și-n fața turmei calcă-n somn pe-o apă / Cu pleoape sprijinite-n spinii morții"*, unde, mai ales începutul poeziei, incintă prin frăgezimea inspirației.

Aici ajunși ce să-i dorim lui Zilieru? Să scape de zeii lui tutelari, dar să nu-i uite pentru că l-au hrănit spiritual într-un mod exemplar.

Operatorii se recomandă

GEORGE CORNEA: „Sînt unul dintre creatorii de imagine..."

— Inaugurăm cu această discuție o suită de dialoguri în care sper ca operatorii noștri de imagine să se prezinte cît mai complet și mai sincer, cititorilor. Premiera cu „Păcală", cele 22 de filme realizate și alte criterii m-au determinat să vă abordez în introducerea serlei. Deci, George Cornea, prezentați-vă. Ce înseamnă pentru dv. profesiunea de operator sau mai exact, de creator de imagine?

Operatorul George Cornea încercînd să „simtă" lumina, în cursul pregătirilor de filmare.

— Larga întrebuințare în multe domenii a termenului de operator aduce imprecizie în prezentare sau înțelegere. Deci, dacă îmi este îngăduit, mă voi recomanda drept creator de imagine, așa trebuie să ne prezentăm cu toții. Insist asupra termenului pentru că prin contribuția noastră, prin mijloacele pe care le avem la dispoziție contribuim „creator" la plastica filmului, subliniind dramaturgic atmosfera și chiar comunicarea. Creatorul de imagine trebuie să fie o personalitate complexă, pe de o parte este un artist, iar pe de alta este și un minuitor de mijloace tehnice (aparatură, mijloace de iluminare, peliculă etc.).

— Cum se împacă această aspirație spre personalitate artistică de sine stătătoare cu obligația de a se modela după fiecare regizor cu care colaborează?

— De fapt, nu este o modelare după fiecare regizor, ci o modelare după fiecare scenariu.

— Credeți că pe același scenariu, lucrînd cu, să zicem, Iulian Mihu și Mircea Drăgan (am luat două nume la întîmplare) ați realiza aceeași imagine?

— Personalitatea poate să-și impună punctul de vedere în plastica filmului.

— Totuși n-ați răspuns la întrebare.

— Sînt convins că aș face același lucru în ceea ce mă privește. Diferențele în plastică ar fi numai de interpretarea mișcării în cadru și a realizării unor portrete.

— Eu îmi permit să nu vă cred integral gîndindu-mă și la atmosfera pe care fiecare din cei doi o gîndește altfel și la utilizarea decorului și chiar a culorii. Dar să continuăm.

— Cred că este foarte bine ales exemplul cu doi regizori extrem de diferiți pentru că peste aceștea intervine un lucru foarte important, care se cheamă, de fapt, colaborarea dintre regizor și operator pe bază de afecțiune și, în acest sens, aș numi „o colaborare prețioasă" cea cu Geo Saizescu la toate filmele pe care le-a realizat ca regizor.

— Ați făcut, cum spuneam, 22 de filme. Mulțumit de toate?

— Nu. Sînt unul dintre creatorii de imagine care cred foarte mult în dramaturgia filmului, în povestea lui ca atare. Au fost scenarii pe care le-am îmbrățișat cu căldură și de aici a venit și inspirația necesară, cum a fost „Mihai Viteazul"...

— Pe nedrept și din greșeală, într-un material anterior, am atribuit altcuiva „imaginea" acestui film...

— Ziceam că dramaturgia complexă și interesantă a unui film ca „Mihai Viteazul", a fost nu numai pentru mine o sursă de inspirație: cred că mai toți colaboratorii, cum ar fi, în primul rînd, regizorul, apoi compozitorul etc., ne-am ridicat peste măsura medie. Alte filme: „Un suris în plină vară", regizat de Saizescu. Poate primul film, la care am realizat imaginea ca operator șef, „Viața nu iartă", mi-a oferit niște posibilități, care împlinite, m-au și consacrat. Atmosfera realizată în clar-obscur și portretele cinematografice de actori m-au definit de atunci. Aș mai pomeni „Golgota" lui Mircea Drăgan și acest ultim „Păcală" (regia: Saizescu). Fiind vorba de o baladă comică, în care un rol deosebit îl are folclorul, ne-am propus să ieșim foarte mult cu aparatul în exterior „exploatînd" peisajul autentic românesc.

— Operatorii din generația dv. sînt deja formați și cunoscuți. Cum ați recomanda și prin ce ați diferența, nu între ei, ci față de generația dv., pe tinerii operatori?

— Mi-e teamă că pe noi ne-ați trecut prea repede la bătrîni.

— Nu, doar la „formați", și trebuie să recunoaștem liniștiți că după fiecare generație vine una „tînără".

— Personal mă simt bine lîngă ei, pe de o parte pentru că mai am impresia că sînt încă tînăr și cu posibilități de exprimare încă neepuizate și, pe de altă parte, am un soi de mîndrie că unii dintre cei mai buni mi-au fost studenți și îmi sînt astăzi colegi.

— Nu-l rog pe profesorul lor să-i recomande, ci pe colegul lor.

— În primul rînd îi caracterizează entuziasmul, dar le-aș recomanda să se grăbească încet. Poate din dorința de a realiza cît mai multe filme, să vină „din urmă", fac unele greșeli, cum ar fi, de exemplu îmbinarea celor două funcțiuni distincte cameraman și șef operator, fiecare în parte trebuind a fi făcută foarte exact. Îmbinîndu-le, poate suferi una dintre ele.

— Poate așa socotesc ei că se exprimă mai exact.

— Dar aceasta obosește prea devreme. Și eu am făcut același lucru și vorbesc din proprie experiență.

— Totuși ce fac ei bun?

— Sînt excelenți investigatori cu aparatul de filmat în mînă, cum sînt Dinu Tănase, Nicolae Mărgineanu, Ion Marinescu. Alții, ca Iosif Demian, sînt excelenți creatori de atmosferă și de compoziții precise.

— O propoziție de încheiere.

— Îndrăznesc pe baza acumulărilor prin experiență să realizez un film, la care mă gîndesc de peste doi ani, în calitate de regizor.

— Îl așteptăm.

Florica ICHIM

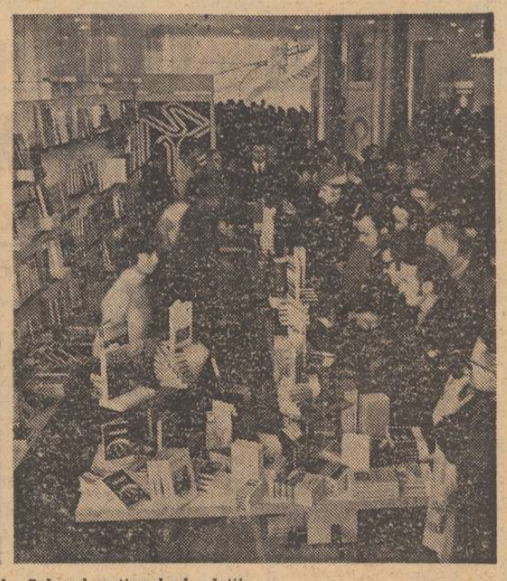

Imagini de la Salonul național al cărții

Foto: S. CRISTIAN

Constanța BUZEA

E lumea o grădină

O, păsări bune, păsări călătoare,
Gîndind la viermii pomilor de sare,
E lumea o grădină-nfloritoare.
Și-s pui în cuiburi, puii vor să zboare.

Aș vrea să țin un șoim de subțioare,
În șoim, vă spun, e un bărbat ce moare
Închipuindu-se la vînătoare,
Trimis, și rătăcit, și ars de soare

Nu am putere, n-am nici ajutoare.
Surparea lui e lină și nu doare.
Pare că umbra lui se urcă, mare,
De la pămînt la cerul gol de fiare.

Cît se-nălță, păru amenințare.
Acum, cînd cade, nimeni nu tresare.

Povara zburătoarelor

Ostenitoare zile, zile blînde,
Și nopți uimindu-ne cît de rotunde
Sunt stelele asupra mării unde
Viața ta cu viața mea se umple.

Nu pot pleca — speranțele sunt duble,
Contemplă, dacă vrei, acestor unde
Harul furiei care calm ascunde.
Scrisă-ți rămîn și așezată-n frunte.

Se-atîrnă de catarge, ca de plumb e
Povara zburătoarelor mărunte.
Frica lor mare vrea să ne scufunde,
Dar ies copiii și răcnesc pe punte.

Mie mi-e dor să șed, să nu mai umble
Din loc în loc corabia de umbre.

ECOURI

KAMIL IARMATOV realizează în studiourile uzbece o peliculă bazată pe biografia poetesei Nadira, omorîtă în 1842 din ordinul emirului Nasrula, din cauza activității sale politice.

„SERPICO", *un film semnat de Sidney Lumet, este istoria reală a lui Frank Serpico, cel ce în 1970 a denunțat corupția poliției new-yorkeze. În rolul titular Al. Pacino — candidat la premiul Oskar.*

REGIZOAREA Irena Kamienska, cunoscută pînă acum datorită documentarelor sale, debutează ca realizatoare de lung metraj cu „Semnul", după povestirea romancierului polonez Kazimierz Orlos. Filmul se ocupă de răspunderea părinților față de cei cărora le-au dat viață. Tereza Lipowska și Krzystof Kowalewski interpretează rolurile principale.

ÎNCĂ UN ACTOR își încearcă șansa în lumea muzicii ușoare. Este vorba de Omar Sharif. Primul său disc a apărut de curînd.

„CEL MAI MARE SECRET", viitorul film al lui Bunuel are ca interpreți pe Catherinè Deneuve, Michel Piccoli și Jean-Claude Brialy.

Cunoscuta cîntăreață italiană Gigliola Cinquetti (în foto), care a triumfat nu de mult în concursul „Canzonissima", a fost distinsă zilele trecute cu prestigioasa distincție „Numero Uno", atribuită de președintele Italiei. Distincția (care răsplătește în fiecare an personalități din domeniul artelor sau științei) i-a fost acordată pentru 10 milioane de discuri vîndute în întreaga lume în 10 ani de strălucită carieră muzicală. G. Cinquetti, și-a reînnoit contractul cu casa „C.B.S.—Sugar".

ECOURI

FILMUL SOVIETIC „36 de vagoane", a cărui acțiune se bazează pe evenimente istorice reale, consumate în iulie 1918, se realizează sub conducerea regizorală a lui Viaceslav Nikiforov, avîndu-l în rolul principal pe actorul Vladimir Samoilov.

Cunoscuta cîntăreață de muzică ușoară Dida Drăgan, anunță cîteva din proiectele sale imediate și anume: concerte în R. D. Germană, participarea la „Festivalul primăverii" în R.P. Polonă, participarea la Festivalul „Olimpiada cîntecului" de la Atena, prezența la startul „Cupei Europei" de la Villach (Austria) și... în pregătire un recital pentru publicul bucureștean: „Sincer vorbind mi-ar face mare plăcere să pot susține un recital la Sala Palatului. Mi-ar fi și mie de foarte mare ajutor să știu unde am ajuns și cît mai am de muncit. Începutul „pe viu" l-am făcut recent într-un turneu în țară...".

CATHERINE DENEUVE după ce a terminat filmările cu Marco Ferreri la un antiwestern se pregătește să interpreteze rolul principal într-o povestire fantastică sub bagheta lui Juan Bunuel și să fie partenera Bernadettei Lafont într-o nouă peliculă: „Zig-Zag".

ACTORUL italian Ciccio Ingrassia debutează ca regizor într-un film intitulat „Paolo cel rece" în care încearcă să spună adevăruri despre lumea din jur. Franco Franchi este protagonist.

POPULARUL actor Oleg Vidov este interpretul principal în coproducția sovieto-japoneză „Moscova, dragostea mea" pe care îl regizează Aleksandr Mitta și Kenzi Issida.

AL PATRULEA SALON NAȚIONAL AL CĂRȚII

Între 11 și 20 martie, holul noului Teatru Național din București găzduiește al patrulea Salon Național al Cărții, prestigioasă manifestare culturală pe care editurile țării o dedică celei de-a 30-a aniversări a Eliberării patriei. Salonul cărții din acest an prilejuiește pe lîngă o semnificativă și selectivă retrospectivă a producției editoriale a anului precedent, întîlniri ale publicului amator de literatură cu editorii și autorii cărților prezentate. Notăm cîteva din aceste acțiuni: **sîmbătă 16 martie,** orele 17,00 poeții Veronica Porumbacu, Virgil Teodorescu și profesorul Alexandru Balaci vor prezenta cîteva din volumele editurii Ion Creangă. **Duminică,** la orele 16,00 în cadrul dialogului consacrat liricii patriotice, vor lua cuvîntul, în inițiativa Editurii Militare, poeții Eugen Frunză, Dan Deșliu, Ion Cringuleanu, Virgil Carianopol, precum și criticul Mircea Iorgulescu. **Luni,** la orele 18,00 studenții I.A.T.C.-ului vor prezenta un recital de poezie românească contemporană, **marți 19 martie** la orele 17,00, editura Meridiane va prezenta cîteva recente apariții ce inaugurează noua serie „Cabinetul de stampe", iar **miercuri 20 martie,** orele 13,00 va avea loc festivitatea decernării diplomelor concursului „Arta cărții în Republica Socialistă România — 1973", precum și anunțarea cărții distinsă cu „Premiul publicului".

Acțiunile anunțate constituie însă numai o parte — mai spectaculoasă — a activității Salonului Național. Pentru că cititorii vor putea urmări în permanență expoziția celor peste 2 500 de titluri, reprezentînd mai mult din jumătatea producției editoriale a anului precedent.

Tot în cadrul Salonului va funcționa un stand cu vînzare care va oferi noutățile anului 1974 și unele din volumele apărute la sfîrșitul anului trecut. Încheiem această prezentare a Salonului anunțîndu-vă că el poate fi vizitat zilnic între orele 11—18,30, duminica între 13—18,00, precum și în pauzele spectacolelor Teatrului Național.

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM

din întreaga țară pun la dispoziția publicului bilete la odihnă și tratament pentru lunile martie și aprilie în stațiuni balneo-climaterice.

Copiii pînă la 14 ani beneficiază de reducere de 50 la sută la tariful de cazare și masă, iar tariful la transportul pe C.F.R. sau I.T.A. în stațiunile respective este de asemenea redus cu 50 la sută.

În această perioadă, OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM organizează excursii pe diferite itinerare în țară și peste hotare.

Procurarea biletelor și înscrierea la excursii se face la toate sediile oficiilor județene de turism și filialele întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București.

PUBLITURISM
(5829)

Clepsidra

Reîntîlnire cu un reporter

de Constantin VIȘAN

Numele lor apăreau des sub reportajele care vorbeau cu patos despre Hunedoara și Bicaz, despre primele cooperative agricole de producție, despre nașterea noilor orașe, despre tractoare și petrol, despre inovatori și recordmeni, despre bucuria muncii libere. Într-un cuvînt, despre actualitatea construcției socialiste în țara noastră... Între timp, unii au devenit romancieri, poeți, cineaști, dramaturgi. Niciunul n-a părăsit însă definitiv reportajul. Chiar dacă îl practică rar ori îl disimulează în eseu sau roman. Victor Vântu se numără printre cei care i-au rămas fără rezerve credincioși. Aerul bogzian al inceputurilor sale, înclinația spre metaforă, spre descrierile patetice ar fi putut să-l îndrepte spre poezie iar simțul dialogului, darul narațiunii — spre teritoriile epicii de ficțiune. S-a consacrat însă fără niciun fel de oscilații reportajului, gazetăriei fierbinți a cotidianului dar și studiului adînc, răbdător al realității, urmăririi pe lungi perioade a unor destine. Și totuși, ultima carte a lui Victor Vântu pare să contrazică această afirmație. Judecate separat, capitolele volumului „Ce lăsăm în urma noastră" sînt niște reportaje portret, reportaje anchetă, o suită de biografii contemporane, dense, vii, convingătoare. Dar iată că li se adaugă o scurtă și revelatoare Erată, care le sudează într-o acțiune unitară, capabilă să confere cărții dimensiunea și calitatea unui roman. Romanul pasionantei aventuri a unui ziarist, a unui reporter în lumea personajelor sale. De fapt, e vorba de un post-scriptum la vechi reportaje. Operația de descoperire a noutăților intervenite în viața eroilor este condusă cu multă abilitate.

Evoluția lor sugerează evoluția țării întregi. Autorul se integrează și el, cu emoție, în această mișcare impresionantă, pe care o generează și căreia i se supun, la rîndul lor, eroii cărții sale. De aici impresia că citim un roman. Un roman document, în scrierea căruia Victor Vântu încearcă să ne facă să credem că n-a făcut decît să macheteze mărturii autobiografice reale. Inclusiv pe a autorului. Rezultatul acestei experiențe demonstrează că și reportajul poate lăsa urme trainice. Dacă e practicat cu pasiune și talent, cu exigență și inventivitate.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ — 17 MARTIE

PROGRAMUL I: 8,40 Cravatele roșii. 9.35 Comoara din 13 case. 10.00 Viața satului. 11,15 Ce știm și ce nu știm despre... 11.45 Bucuriile muzicii 12.30 De strajă patriei. 13.00 Album duminical. Din cuprins: În studio formația Adalbert Winkler. 13.16 „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea" 13.46 Spectacolul lumii văzut de Ioan Grigorescu: „Abus de soare la Florența" 14.15 Orele Iașului. 15.00 Magazin sportiv 16.40 Film serial: Eneida. 17.40 Cîntare patriei. 19.00 Lumea copiilor. 19.30 Telejurnal. 20.00 Reportajul săptămînii. 20.20 Filmul „Cu buzunarele goale, dar cu inima plină" Premieră pe țară Cu Gino Cervi, Alexandra Stewart, Santa Berger Thomas Fritsch. 21.45 Al 24-lea festival de muzică ușoară de la San Remo. 22,15 Telejurnal.

PROGRAMUL II: 10,00—11.45 Matineu simfonic. 20.00 Film serial pentru copii. George. 20.25 De pe scenele lirice ale țării. Coppelia de Delibes. 21.20 Columbo.

LUNI — 18 MARTIE

PROGRAMUL I: 16.30 Emisiune în limba maghiară. 19.05 Interpretul preferat. Ionela Prodan 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Ancheta TV. Răspunsuri și răspunderi (I). 20.40 Povestea unui cîntec Oratia de nuntă 20.55 Revista literar-artistică TV. 21.40 Filmul „Prima mea reprezentație de beneficiu". 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17,30 Telex. 17,32 Album coral. 17,41 Filmul „Duel straniu". Producție a studiourilor cinematografice din R.P. Bulgaria. 19,20 1001 de seri. 19,30 Telejurnal 20.00 Comoara din 13 case (reluare). 20.30 Muzică populară. 20,40 Viața economică a Capitalei. 21.00 Muzica românească în contemporaneitate. 21,15 Întrebări și răspunsuri

MARȚI — 19 MARTIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă germană. 10.30 Curs de limbă franceză. 11.00 Bibliotecă pentru toți Ion Barbu (I). 11 45 Pagini din Albumul duminical. 17,30 Telex 17.35 Curs de limbă rusă. 18.05 Curs de limbă engleză 18.35 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Revista economică TV. 20.25 Seară de teatru. Omul cu mîrțoaga de George Ciprian 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Film serial. Acțiunea V. 20.55 Formații și ansambluri bucureștene 21.10 Telex. 21.15 Cărți și idei. 21.45 Roman foileton Germinal (reluare).

MIERCURI — 20 MARTIE

PROGRAMUL I: 9.00 Teleșcoală. 10.00 Curs de limbă engleză. 10,30 Curs de limbă rusă 11.00 Film pentru tineret (reluare) „Atunci i-am condamnat pe toți la moarte". 17,30 Telex. 17.35 Curs de limbă franceză. 18,05 Steaua polară. 18.30 Teatru de poezie. Vestitorii primăverii. Spectacol literar-muzical-coregrafic 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Teleobiectiv. 20,15 Telecinemateca: „Ivan cel Groaznic". 21.50 Andy Williams și cîntecele lui. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Pagini de umor 20.25 Armonii intime. 20.55 Telex. 21.00 Drumuri în istorie Brăila — prag de ape, treaptă de istorie. 21.20 „Opereta sau... revista" 22.10 Reșita, azi și mîine.

JOI — 21 MARTIE

PROGRAMUL I: 16.00—17.00 Teleșcoală 17.30 Telex 17.35 Curs de limbă germană. 18.05 Teleglob: Iran — tradiție și progres. 18.25 Universitatea TV. 19.00 George. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal. 20.00 Seară pentru tineret 21.25 Floarea din grădină. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 20.00 Concertul orchestrei simfonice a Radioteleviziunii. 22.05 Telerama. Echinocțiul de primăvară.

VINERI — 22 MARTIE

PROGRAMUL I: 16.00—17.00 Teleșcoală. 17.30 Emisiune în limba germană. 19.20 1001 de seri. 19.30 Telejurnal 20.00 Reflector 20.15 Filmul „Tătucu are picioare lungi". Cu Leslie Caron și Fred Astaire. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II: 17,30 Telex. 17.35 Film pentru copii Cenușăreasa. 19.10 Muzică distractivă. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal 20.00 O viață pentru o idee: N.I. Pirogov (II). 20.30 Pagini muzicale din literatura violoncelistică. 21.00 Bucureștiul azi. 21.15 Portativ '74. 21.45 Plaiurile țării (reluare).

SÎMBĂTĂ — 23 MARTIE

PROGRAMUL I: 9.00 O viață pentru o idee: Ștefan Procopiu. 9.30 Film serial. Eneida (reluare). 10.30 Melodii și dansuri prahovene. 10,45 Telecinemateca (reluare). 17.35 Caleidoscop cultural-artistic. 17.55 Chitral. Producție a televiziunii pakistaneze. 17.55 Din țările socialiste. 18.10 Familia... la Iași. 18.40 Mari ansambluri. 19.20 1001 de seri 19.30 Telejurnal. 20.00 Cîntecul săptămînii. Prieteni. 20.05 Film serial Columbo. 21.18 Avanpremieră la filmul muzical Primăvara în do major 21,25 Fotbal. Franța — România.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

EPIDEMIOLOGIE

GRIPA ȘI SEZONUL

Convorbire cu dr. Ion NICULESCU,

șeful laboratorului de gripă și directorul Centrului național de gripă O.M.S. din Institutul Cantacuzino

Ce fel de gripă circulă acum ? Cum nu se cunoaște nici un medicament specific, cum ne apărăm ? Cine trebuie să se vaccineze și de ce ? Care sînt rezultatele cercetării și producției de vaccin gripal în Institutul Cantacuzino ?

— Sîntem în plin „sezon de gripă". Dar ce fel de gripă avem anul acesta ? Și... ce „arme" împotriva ei, dat fiind că nu există un „medicament specific gripei" ? Iar avînd în vedere frecvența și gravitatea bolii — e considerată ca una dintre cele mai... mortale printre bolile infecțioase — ar fi sau nu utilă o vaccinare în masă ?

— Privită uneori cu teamă, alteori neacordîndu-i-se importanța cuvenită, gripa „este o boală unică... este cea mai veche și cea mai grea dintre problemele pe care le are de rezolvat epidemiologia", după cum scria un autor englez acum 80 de ani, în cartea sa „Istoria epidemiilor de gripă în Anglia". Afirmația se dovedește valabilă și astăzi dacă avem în vedere frecvența epidemiilor și imposibilitatea de a prevedea momentul apariției lor și nici direcția în care se va produce modificarea antigenică a virusului gripal. Acum 15 ani vorbeam de virusul „asiatic", acum șase ani de virusul „Hong Kong", acum doi ani de virusul „englezesc", mîine... Toate aceste denumiri nu marchează însă decît extrema „versatilitate" a virusului gripal, o „versatilitate" nemaiîntîlnită pînă acum la nici unul din „agresorii nevăzuți" ai organismului uman. Aceasta este cauza care influențează atît distribuția îmbolnăvirilor cît și mortalitatea, uneori destul de ridicată, la diversele grupe de virstă. Gradul înalt de contagiozitate, perioada scurtă de incubație ca și receptivitatea generală a populației față de virusul gripal în continuă schimbare, face ca odată acesta pătruns pe un teritoriu dat, numărul bolnavilor să crească vertiginos, de la o zi la alta. Astfel într-un timp foarte scurt, implicațiile social-economice și consecințele pe plan medico-sanitar pot ridica uneori probleme greu de rezolvat. Ca un exemplu, în Statele Unite se apreciază că anual 37% din zilele de incapacitate temporară de muncă se datoresc gripei, iar epidemia din 1968 considerată „blîndă" deoarece n-a afectat decît 15% din populație, a pricinuit pierderi directe și indirecte de 3.880 milioane dolari.

— Cum, nu se cunoaște pînă acum niciun medicament eficace care să vindece de gripă ?..

— Singura posibilitate este de a preveni boala. Astăzi este unanim acceptat că vaccinarea reprezintă singurul mijloc eficace de a putea controla evoluția unei epidemii de gripă. Trebuie însă subliniat că, spre deosebire de alte boli infecțioase, în care se practică vaccinarea, în gripă nu numai că va fi greu ca vreo țară din lume să poată produce vaccin pentru toată populația, dar chiar dacă ar face-o ar fi periculos.

— De ce ?

— De ce ? Dacă toată populația ar fi imună, acest adevărat „cameleon" care e virusul gripal, și-ar schimba și mai des structura, încît nimeni nu va mai putea ține pasul cu „posibilitățile lui de versatilitate", iar vaccinurile eficiente astăzi pentru un anumit tip, „mîine" se vor dovedi inutile față de noul tip. Aceasta pentru că vaccinurile gripale eficiente trebuie să fie preparate permanent și obligatoriu cu tulpinile circulante de virus gripal. Așa se explică de ce nu se pot și nu e bine să se producă cantități mari de vaccin. Dar vaccinarea unui procent ridicat din populație este necesară, deoarece astfel se va reduce considerabil atît numărul bolnavilor cît și al deceselor, în consecință și pierderile economice.

— Ce fel de gripă circulă acum ?

— Așa numita gripa B. Ea s-a dovedit, pe plan mondial, că afectează în deosebi colectivitățile din populație sub 20 de ani.

— Cum e comparativ față de cea din '72 ?

— Mai puțin gravă decît gripa A și, în comparație cu 1972, la noi în țară, numărul de cazuri este totuși mai mic. De altfel încă din luna august cînd Institutul Cantacuzino a preparat vaccinul pentru noul sezon gripal, a fost inclusă și noua tulpină circulantă.

— S-au făcut vaccinări ?

— Au fost vaccinați copiii mici, deci grupele mai afectate. Ministerul Sănătății a făcut și o campanie de vaccinare la adulți.

— Înțeleg din cele spuse că sezonul gripal nu v-a surprins nepregătiți. Prognoza a fost bună, acționea promptă... Totuși o întrebare : credeți că se va ajunge la acel vaccin ideal ?

— Vedeți, în ciuda existenței unui program de supraveghere organizat de O.M.S., program la care își aduce contribuția și țara noastră, între detectarea apariției unei noi variante și producerea unor cantități suficiente din noul vaccin, se scurge o perioadă de timp încă mult prea mare. În prezent, progresele realizate în domeniul geneticii au creat premizele reducerii perioadei necesare ca un virus nou izolat să devină apt ca tulpină de producție. Este însă evident că anticiparea modificărilor, a „versatilității" virusului gripal constituie problema de bază ce trebuie rezolvată pentru a putea veni în „întîmpinarea" epidemiilor. Pînă atunci nu se va putea vorbi de un control cu adevărat eficient al îmbolnăvirilor și, ca și acum 40 de ani, virusologii vor rămîne simpli spectatori, deși eficiența vaccinărilor, așa cum am mai spus, este de necontestat. Astăzi în toată lumea — și la noi în țară, și în Institutul Cantacuzino, cercetările se îndreaptă în această direcție. Progresele din domeniile geneticii și biologiei moleculare, ca și studii în domeniul gripei la om și animale, constituie premize pentru a se putea ajunge, poate într-un viitor nu prea îndepărtat, la acel vaccin ideal, care să ne apere perioade mai mari de un an, față de acest adevărat flagel al lumii moderne. Există din ce în ce mai multe dovezi că variația virusului gripal nu ar fi infinită și că, la un moment dat, ciclul se va închide. Rămîne însă să așteptăm dacă teoria va fi confirmată de practica naturii. Desigur că virusuri cu caractere de anticipație, idee care stă la baza noului vaccin produs de Institutul Pasteur din Paris, e posibil să fie produse în laborator. Nu însă totdeauna „mama natură" vrea să confirme ceea ce teoretic s-a stabilit în laborator. Desigur, că un asemenea vaccin, în aparență nou, stîrnește multă publicitate, dar în biologie, mai mult ca în oricare știință, timpul e supremul judecător. Și la noi în țară, în cadrul Institutului Cantacuzino, se întreprind cercetări în direcția „prospectării" dar rezultatele se vor confirma sau infirma în anii următori. La o primă vedere, perspectivele apar învăluite în greutăți obiective mari. În realitate, programul complex de cercetări de genetică, imuno-chimie, virologie comparată (gripa la om și animale) ca și faptul că avem pusă la punct o tehnologie modernă de producție și un spațiu corespunzător aplicării ei, constituie premize pentru un real și echilibrat optimism. Aparatura solicitată pentru 1974 odată sosită în totalitate, va face posibilă aplicarea cunoștințelor acumulate prin studii și observații proprii nouă sau din literatura mondială de specialitate.

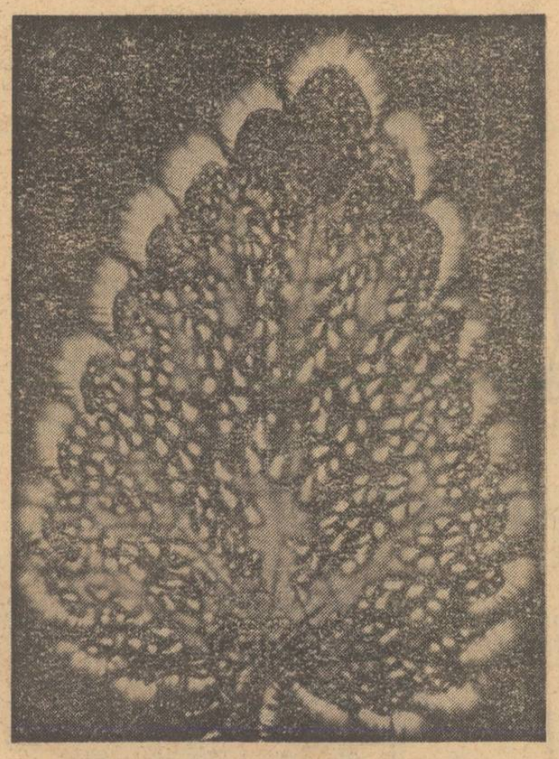

Enigma fotografiilor lui Kirlian

Doi cercetători sovietici, Semyon și Valentina Kirlian, au pus la punct, în anul 1939, o tehnică de fotografiere a cîmpului electric, care, așa cum afirmă revista „Science et Vie", o imaginase și celebrul inventator Nicolas Tesla. Dar nu istoria acestei descoperiri este în discuție ci interesul imens pe care îl manifestă astăzi biologii și electroniștii în legătură cu fenomenul în sine. Priviți această frunză așa cum apare pe o fotografie Kirlian. De unde această aură și de ce ? Electroniștii vorbeau de un efect corona. Dar atunci, se pune întrebarea cum se face că acest efect variază în funcție de „starea de sănătate" a frunzei ? Cînd frunza e veștedă, radiația de lumină este mult mai slabă decît atunci cînd e proaspăt tăiată. E o chestiune de umiditate, s-a răspuns. Dar, chiar cînd umiditatea este egală, efectul este mai intens în unele puncte decît în altele. De ce ? Ipotezele în jurul cărora încep să se construiască multe promisiuni de cunoaștere care ar fi de o tulburătoare utilitate — arată că această radiație ar fi constituită din electroni. Or, aceasta permite să se măsoare potențialul energetic al unei ființe vii. Curiozitatea — a se cîți cercetarea — se justifică din plin.

Și două cuvinte despre tehnica fotografică. E simplă. Puneți o placă fotografică foarte sensibilă între două plăci de metal racordate la baterii de 6 volți prin intermediul unui transformator care va oferi un voltaj de 20 sau 30.000 de volți. Instalatîtul într-o cameră obscură și așezați frunza pe o placă fotografică. Ea va emite pe marginea ei o ușoară radiație pe care placa fotografică o va înregistra.

AVIAȚIE

PRIMUL AEROPLAN DIN LUME FUZELAT DE CONSTRUCȚIE METALICĂ

Ing. C. C. GHEORGHIU aduce un document științific istoriei aviației mondiale : dovezi incontestabile ale unor priorități tehnice înscrise de Aurel Vlaicu.

Ing. Constantin C. Gheorghiu a scris o carte : „Aurel Vlaicu, viața și opera", apărută în Editura Militară. Nu atrag atenția asupra ei ca să fie cumpărată. De ce as face-o, devreme ce ea lipsește din librării, epuizată foarte repede de la apariție. Nici cronica acestei cărți nu intenționez să fac. Nu în această pagină apar cronicile de carte. Vreau însă să mă refer la o operă extrem de prețioasă pe care ing. C. Gheorghiu a făcut-o, dincolo de scrierea unor pagini, fără îndoială frumoase, emoționante prin adevărul lor despre visul și viața lui Aurel Vlaicu. **E documentul științific.** Dovada incontestabilă a unor priorități românești nestiute pînă acum și care se cer înscrise, alături de celelalte, în istoria aviației mondiale. Scria în prefața cu care cartea are a se mîndri peste timp pentru că poartă semnătura dr. Petru Groza, la 23 decembrie 1957 : **„Desenele de ansamblu ale aeroplanului Vlaicu n-au fost cunoscute. Ele au fost reconstituite cu precizie de către autorul cărții în decursul anilor de cercetare și studiu, după documente fotografice, diferite piese originale și materiale ce au fost găsite la familia lui Vlaicu din Binținți și pe la muzeele din țară. Reconstituirea aparatelor lui Vlaicu, prin comparație cu celebrele aparate străine din timpul acela, din diferite centre ale lumii, demonstrează, printre altele, că aeroplanul Vlaicu II era constructiv superior. Nu i-a fost dat autorului să devină un al doilea Vlaicu, dar meritul său de a face să se cunoască adevărul în jurul acestui mare inventator, îl poate compensa prin satisfacția de a-și vedea opera finalizată în această carte cuprinzătoare".** Cercetările pe care ing. Gheorghiu le face în continuare ne dezvăluie astăzi ultimul tip de aeroplan imaginat și realizat de Vlaicu, pe care însă nu l-a mai putut pilota : aeroplanul A. Vlaicu nr. III. Ne îngăduim să extragem din amănunțita reconstituire făcută — după schițele și desenele originale aflate în cîteva muzee — cîteva concluzii ale acestui document. E faptul că **„utilizarea metalelor pentru construcția aproape integrală a aeroplanului său, Vlaicu a făcut-o cu o intuiție remarcabilă, cel dintîi în anul 1913. Deci, aeroplanul A. Vlaicu nr. III poate fi considerat primul aeroplan din lume fuzelat de construcție metalică. În străinătate, aeroplane metalice au fost construite abia în timpul primului război mondial (Fokker, Breguet, Junkers)".** Competența autorului acestei reconstituiri nu poate fi pusă la îndoială. ing. Gheorghiu fiind el însuși un remarcabil specialist în domeniul motoarelor de avioane. Dar să-i dăm cuvîntul mai departe : **„Întregul aeroplan A. Vlaicu nr. III avea un aspect de mare finețe și eleganță. Aripile și ampenajele albe, nacela îmbrăcată în tablă de aluminiu și tuburile trenului de aterizare nichelate, îl făceau să fie unul dintre cele mai aspectuoase aeroplane de atunci. Teoretic, viteza acestui aeroplan trebuia să fie de 144 km/h".** Dar îndrăzneala imaginației tehnice a constructorului român avea să mai înscrie încă o idee nouă pe plan mondial : **„a fost primul aparat care a avut în jurul cilindrilor motorului, aplicat de Vlaicu, un inel de tablă, important din punctul de vedere al răcirii motorului și al micșorării rezistenței la înaintare, al fuzelării aeroplanului. Acest inel s-a aplicat cu aproape 15 ani mai tîrziu, după moartea lui Vlaicu, și este cunoscut în prezent sub denumirea Townen, și mai perfecționat sub denumirea de inelul NACA (National Advisory Comitte on Aeronautics, transformat mai tîrziu în NASA), deși este invenție românească care, perfecționat echipează astăzi toate aeroplanele moderne cu motoare în stea răcite cu aer".**

Ce s-a întîmplat cu Vlaicu III ? Autorul descrie cu amărăciune întîmplarea. **„După moartea lui Vlaicu, doi dintre cei mai apropiați prieteni de ai lui, Magnani și Silișteanu, s-au hotărît să termine lucrarea începută de Vlaicu"** și să-i stabilească performanțele. L-au realizat. Pilotul Petre Macavei a executat două zboruri de încercare, dar **„a doua zi ne-a fost interzis să mai ieșim la cimp** — avea să mărturisească Silișteanu. **Motivul acestei măsuri arbitrare nu l-am putut înțelege niciodată. Și astfel, după cele stabilite teoretic, această mașină care urma să bată celelalte aeroplane ale timpului său ca viteză și performanțe tehnice, nu s-a mai încercat"...**

Sînt aici doar cîteva frînturi dintr-o mărturie care poate multora le era nestiută.

Aș vrea să închei acum, alegînd un fapt pe care ing. Gheorghiu ni-l reamintește orgoliului nostru : **„La 9 decembrie 1956, pe vechiul aerodrom vienez Aspern, din inițiativa Aeroclubului Austriei, ca semn de omagiu adus inauguratorului acestui aerodrom și constructorului, realizatorului și pilotului care a uimit prin originalitatea aeroplanului și prin evoluția lui în zbor pînă și pe cei mai reputați pionieri ai aerului cu care s-a întrecut, a avut loc solemnitatea dezvelirii unei plăci comemorative, ce-l reprezintă pe strălucitul nostru fiu. Cred că este unicul caz în care pe un aerodrom se popularizează personalitatea și faptele unui aviator străin".** Și... din cuvintele lui Nicolae Iorga : **„oricînd îndrăzneala omenească va smulge aiurea succese strălucite naturii învinse, nu vom privi cu invidie pe acel învingător, ci vom zice cu mîndrie : Și noi am avut pe Vlaicu".**

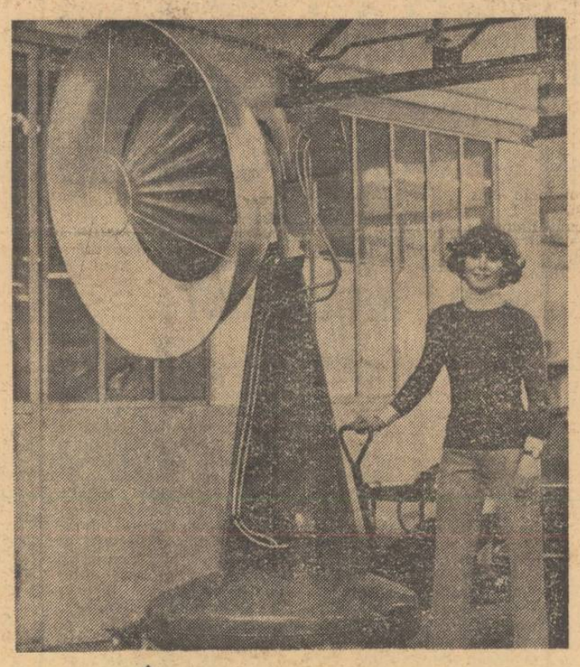

Încălzirea șantierelor... iarna ?

Da, marile șantiere de construcții — în aer liber, evident — pot fi încălzite ? Sau acele hale imense „de vară", unde nimeni nu se gîndea că se poate lucra și iarna, pentru că e frig ca afară, ar putea beneficia de confort termic ? Și încă astăzi cînd penuria de energie... Foarte simplu, au replicat cei de la Societatea franceză „Florarm" : instalînd un radiant uriaș de infraroșii spațiile „de neîncălzit" se încălzesc. Nu, nici o risipă de energie. Calculul făcut arată că pentru aceeași suprafață și pentru aceeași temperatură ce se poate obține, ar fi fost nevoie de 964 de litri de carburant clasic într-un sistem de încălzire clasic, și numai de 400 de litri de gaz natural pentru radiantul cu infraroșii „Teletherm". Motivul : în acest sistem emisia de căldură se face imediat, fără acel timp de „încălzire" necesar la celelalte sisteme, și nu există nici o pierdere de căldură.

Ouă înghețate

Formula cea mai răspîndită de păstrare a ouălor înghețate era un amestec sub formă de unități. Fiecare unitate avea însă o greutate fixă : aproximativ 15—20 kg. Perioada necesară de înghețare și dezghețare : cîte o zi și jumătate pentru fiecare proces. Dar inconvenientul principal era mai ales la folosire. Dacă aveai nevoie de mai puțin decît cele 15 sau 20 kg de ouă cît conținea unitatea de amestec, tot ce era „peste necesar" trebuia aruncat. Institutul de cercetări agricole din Canada a pus la punct, recent, o nouă formă de ouă înghețate printr-o metodă simplă și eficientă. Înghețarea instantanee a picăturilor de amestec de ouă pasteurizate și turnate în azot lichid (minus 196 grade centigrade). Produsul : în granule, de dimensiunea boabelor de mazăre, avînd culoarea însă galben pal. Picăturile turnate în azotul lichid înghețată foarte repede : în mai puțin de un minut. Iar granulele înghețate pot fi ușor vărsate, împachetate și măsurate în unități de volum, după nevoile cumpărătorului. Un alt avantaj : înghețarea rapidă previne dezvoltarea microbilor în amestec. Iar dezghețarea, în aproximativ 15 minute. Cercetătorii canadieni afirmă că „ouăle criogenice" sînt la fel de gustoase ca și ouăle proaspete în toate produsele testate, inclusiv omleta, maioneza și marea gamă de prăjituri și creme de ouă.

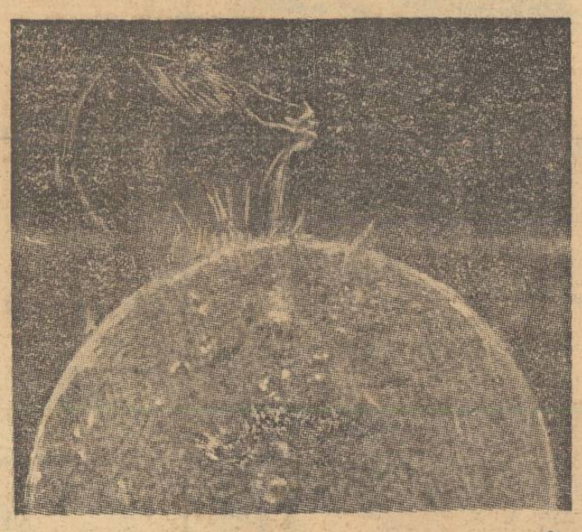

Spectaculos fenomen cosmic

Fotografia de mai sus, recent dată publicității de către Laboratorul de cercetări navale al S.U.A. („S.U. Naval Research Laboratory") a fost făcută încă la 9 august 1973, de către echipajul misiunii spațiale „Skylab-2", cu spectroheliograful pentru lumină ultravioletă la mare distanță. Ea a surprins o gigantică erupție pe suprafața Soarelui. Materia expulzată, cu o forță uriașă de „Astrul zilei" este heliu ; o coloană care s-a înălțat pînă la 800 000 km. Apoi, așa cum se vede în fotografie, ea s-a blocat într-un mod și din cauze încă neexplicabile. Din coloană s-a format un nor imens ; o parte din heliul ce s-a îndreptat spre stînga, a căzut îndărăt pe Soare, ca o ploaie, iar restul a luat forma unui arc cu o deschidere largă.

În ce privește uriașele forțe care au determinat erupția heliului și apoi blocarea coloanei, se consideră că ar fi vorba de efectele unei combinări între acțiunile forțelor cîmpului gravitațional și a celui magnetic. Dar, după cum se afirmă în textul dat publicității, odată cu fotografia, spectaculosul fenomen cosmic înregistrat pe peliculă de astronauții americani, nu-și poate încă găsi o explicație satisfăcătoare în condițiile nivelului atins în zilele noastre de dezvoltarea științei și a rezultatelor obținute pînă acum în explorarea cosmosului.

ENERGIE

Fotosinteza artificială, cea mai senzațională descoperire a secolului

Doi japonezi redescoperă secretul plantelor, extrăgînd hidrogenul din apă cu ajutorul luminii solare. Biochimistul Szent Györgyi, laureat al Premiului Nobel, avea dreptate : „viața este un mic curent electric alimentat de soare".

Doi cercetători japonezi — Kenichi Honda și Akira Fujishima de la Institutul de științe industriale al Universității din Tokio — au reușit să descifreze unul dintre cele mai pasionante și mai bine păstrate secrete ale naturii : mecanismul fotosintezei. Ei au realizat un circuit experimental reproducînd procesele electro-chimice realizate zilnic de miliarde de miliarde de ori de clorofila plantelor. Se știe că doar clorofila permite să se transforme energia solară în energie chimică. În fapt, se scrie în revista „Science et Vie", din care aflăm această tulburătoare veste, cei doi cercetători au reprodus primele etape ale fotosintezei. În circuitul electrochimic pe care l-au realizat, semiconductorul TiO_2 (dioxid de titan) joacă într-un fel rolul clorofilei, a cărei moleculă are și ea proprietăți semiconductoare.

Așadar, cercetătorii japonezi au reușit să reproducă în laborator fotolysa apei fără nici un alt aport energetic decît energia solară. Să spicuim din relatările privind această realizare, care, dacă se va confirma va putea fi pe drept cuvînt considerată cea mai senzațională descoperire a secolului.

Cum au făcut ? Au realizat un fel de celulă „fotoelectrochimică" în care un electrod în dioxid de titan (TiO_2) este legat de un alt electrod în platină (Pt). Aceștia sînt cufundați în apă și în legătură cu o sarcină exterioară. Cînd electrodul semiconductor în TiO_2 este luminat de soare, el absoarbe energia luminoasă. Atunci se formează un curent electric de la electrodul de platină spre electrodul de cristal. Sensul curentului arată că reacțiile de oxidare se produc lîngă electrodul de cristal și reacțiile de reducție, lîngă cel de platină. Reacțiile de reducție produc hidrogen, în timp ce reacțiile de oxidare dau naștere oxigenului. Și se produc atîta timp cînd dispozitivul primește lumină solară. Iar... intensitatea curentului este în funcție directă de intensitatea luminii. Cum nu era posibil să se obțină o decompoziție a electrozilor sub efectul radiației sau căldurii, Honda și Fujishima au conchis că titanul semiconductor absorbea fotonii solari, producînd electricitate cu producție de oxigen și hidrogen.

...Este un minimum ce se poate spune. **Ceea ce este socotit ca remarcabil în dispozitivele realizate de cercetătorii japonezi este tocmai faptul că s-a obținut o similitudine între ceea ce se întîmplă aici — reacțiile care se produc la suprafața electrozilor de dioxid de titan și platină ca și felul cum se comportă curentul electric — cu ceea ce se întîmplă în frunzele plantelor cu clorofila.** Bineînțeles nu s-a rezolvat totul. Este doar un început. Primul pas... dar atît de important ! Iar ceea ce s-a reușit în laborator, pentru a se putea trece la un dispozitiv care să fie utilizat pe scară largă, pe oceane pentru a se produce hidrogen și oxigen de la energia solară, pretinde rezolvarea a numeroase probleme.

K. Honda declara între altele : **„Căutăm acum să înlocuim electrodul de platină cu un alt semiconductor. Este posibil ca reacțiile generatoare de hidrogen să poată deveni mai eficace, așa cum se întîmplă pentru producerea oxigenului cînd electrodul de TiO_2 este luminat. Fotolysa apei ar avea astfel un mai bun randament. Pentru a parveni la aceasta, o a doua posibilitate ar consta în tratarea apei în așa fel încît să intercepteze lumina vizibilă în cele mai mari lungimi de undă către partea roșie a spectrului. Sistemul actual nu funcționează decît în lumină albastră".** Firma japoneză Hitachi le-a oferit cercetătorilor condiții prielnice pentru a-și continua studiile.

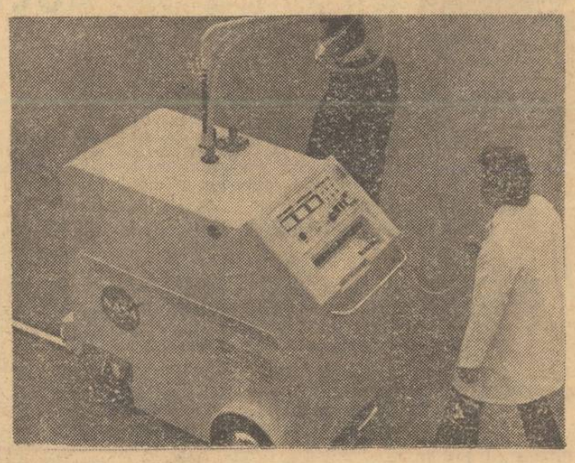

Cu MAMA la plimbare

Așa se numește : MAMA, de la inițialele Mobile Automatic Metabolic Analyzer, așadar, un analizator metabolic, mobil, automat. A fost creat și folosit la centrul de zboruri spațiale Marshall din Alabama, dar s-a dovedit util și în centrele medicale de recuperare a bolnavilor, în deosebi a celor cu tulburări respiratorii și de circulație. Aparatul măsoară cantitatea de energie pe care o consumă pacientul mergînd.

Investigarea bolilor ereditare

Este vorba de o afecțiune sau mai corect de un grup de boli ereditare, ce se caracterizează printr-o paralizie progresivă invadantă, legată de degenerarea mușchilor și căreia din această cauză i s-a dat numele de „distrofie musculară". Așa se știe de mulți ani și așa se învață ca fiind o afecțiune care atacă în special mușchii. Cauza e învăluită de mister. Iată însă că recent se aduc dovezi indiscutabile care răstoarnă această concepție. Dr. A. J. Mc. Comes și colegii săi de la General Hospital din Newcastle upon tyne (așa se numește un oraș din nordestul Angliei) demonstrează că boala atacă în primul rînd nervii — și nu mușchii. Mai corect, atacă nervul motor aferent mușchiului. Multiplele experiențe făcute și rezultatele obținute deschid astfel o nouă cale de cercetări și implicit tratamente privind alterațiile patologice ale... comandei nervoase.

Pagină realizată de Catinca MUSCAN

MODA

CELE MAI NOI MODELE DE PARDESIE

1. Pardesiu cu croială dreaptă, mînecă raglan și un guler răsfrînt. Tighelurile duble marchează decorativ tăieturile. Lungimea sub genunchi.

2. Pardesiu tubular, care, deși pare pe corp, este larg. Mînecile sînt largi, strînse în jurul unei plăci pe umăr cu cute de 2 cm. La manșete, mînecile se string, de asemenea în cute. Buzunare tăiate pe părți și guler sub formă de eșarfă.

3. Un model original de pardesiu cu talie înaltă, cu o platcă sub bust din care pornesc niște pliuri călcate la diferite lungimi în formă de raze, dînd jos o mare lărgime.

Desene de Tanți PFENNINGS

PULOVER ÎN DOUĂ CULORI

Materialul necesar acestui pulover: 250 gr lînă beige, 100 gr lînă maro și andrele nr. 2 1/2. 28 de ochiuri și 46 de rînduri = 10 cm în pătrat. Se lucrează în punct de jerseu. Rîndul 1 — pe față, rîndul 2 pe dos. rîndurile 1 și 2 se repetă. Fața. Punem pe andrele 148 de ochiuri din lîna beige și lucrăm 20 de rînduri punct de patent, un ochi pe față, un ochi pe dos. Rîndul 21: 7 ochiuri beige, 32 ochiuri maro, 70 ochiuri beige, 32 ochiuri maro, 7 ochiuri beige, pe față.

Rîndul 22 și toate rîndurile cu soț se lucrează pe dos, exact pe culorile rîndului precedent.

Rîndul 23 și toate rîndurile pe față mutăm cu cîte 2 ochiuri culorile la stînga, respectiv la dreapta.

Spatele se lucrează exact ca fața.

Mîneca cu platcă este complet beige și începută pe 57 de ochiuri în punct de patent, 20 de rînduri, lucrîndu-se în continuare numai punctul de jerseu.

Bentița de la git este începută pe 139 de ochiuri. Lucrăm 20 de rînduri în punct de patent.

Aburim pe dosul lucrului părțile, încheiem năzile și aplicăm bentița de la git.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ

PE TEME

• DE SĂNĂTATE

GH. LAZĂR — Iași. După hepatită epidemică, chiar dacă probele de laborator sînt bune, regimul alimentar trebuie mai departe respectat. Adică, regim fără grăsimi animale, fără prăjeli în grăsimi, fără mîncăruri preparate cu rîntașuri, fără creme, cacao, cafea, alune, nuci, murături și băuturi alcoolice. Vă recomand polivitamine, patru sau cinci drajeuri pe zi.

OLGA PUIU — Oțelul Roșu — jud. Caraș-Severin. Anemia feriprivă se poate agrava, dacă este netratată. Este necesar și de neîntîrziat tratamentul cu preparate cu fier (tonofer sau fier polimaltozat și vitaminizare (vit. C sau vipiex) precum și control de laborator (hemogramă, dozarea hemoglobinei etc): la recomandarea medicului, la care veți apela de urgență.

C. DRAGOMIRESCU — Cîmpina — jud. Prahova. Pentru durerile din regiunea craniană este necesar ca bolnavul să fie revăzut de medicul neuro-psihiatru din Ploiești. Infiltratiile cu novocaină au dat rezultate în asemenea nevralgii rebele.

CONSTANTIN IORGA — comuna Poenari — jud. Neamț. Pentru precizarea diagnosticului de „pelagă" vă adresați medicului specialist dermatolog din Piatra Neamț care vă va prescrie și tratamentul respectiv.

ION JIPA — com. Modelu — jud. Ialomița. Pentru calmarea durerilor și mîncărimilor, încercați și cu Hemorzon — unguent pe care îl veți aplica, după o spălare la locul dureros, de 1 pînă la de două ori pe zi.

MARIA CONSTANTINESCU — Dorohoi — jud Botoșani. Gușa de care suferiți se tratează cu iod de potasiu, tiroidă sau tirotan. În cazul că tratamentul medical este fără rezultat și aveți tulburări generale, tratamentul chirurgical este cel mai indicat — nu vă temeți.

GH. DAMIAN — Deș. Otita dv. este judicios tratată — continuați dezinfecția nazală cu mentorin sau Fedrocain și faceți inhalații cu „Inhalant" seara înainte de culcare. Evitați diferențele mari de temperatură. Consultați medicul specialist O.R.L.

V. I. — București. În laringită în afară de dezinfecția nasului — faceți și inhalații cu „Inhalant" (vapori de apă fierbinte + Inhalant) seara la culcare. Protejați-vă gîtul contra frigului: gargară cu infuzie de mușețel (caldă).

MARIA CÎRNARU — Brașov. Pentru cîrje vă adresați în scris Consiliului Popular al orașului Brașov secția de asigurări sociale — arătînd motivele și situația în care vă găsiți.

Dr. G. ALESSEANU

• JURIDICE

ELENA POPESCU, D. MINCĂ, și alți cititori din București. Legea prevede că locatarul principal și cei care locuiesc cu acesta pierd dreptul de folosință a suprafeței locative și vor fi evacuați, fără atribuirea altei locuințe, dacă prin comportarea lor fac imposibilă convețuirea pentru alți locatari din același apartament sau clădire, ori împiedică folosirea normală a locuinței de către alți locatari. Adresați-vă pentru aceasta judecătoriei sectorului 3.

DINICĂ IZVERCEANU — Craiova, NICULICĂ BIGAN-București și alți cititori. Codul muncii prevede că termenul de sesizare a organelor de soluționare a litigiilor de muncă este de 30 de zile de la data comunicării, cînd legea prevede necesitatea unei comunicări.

În celelalte cazuri, termenul se socotește de la data cînd cel interesat a luat cunoștință de măsura sau împrejurarea care a determinat litigiul respectiv.

N. ANGHELESCU

• DE ÎNVĂȚĂMÎNT

CAROL GAL — Timișoara. Nu vă luați după cele spuse de unul și de altul în legătură cu concursurile de admitere în facultate. Pentru a fi perfect edificat, consultați broșura „Admiterea în învățămîntul superior 1974", broșură ce va apare spre sfîrșitul lunii aprilie. Acolo sînt specificate toate condițiile ce se cer candidaților.

CRISTINA BACELA — Cîmpina. Veți căpăta informații în legătură cu școala pe care doriți să o urmați de la Inspectoratul județean al miliției Ploiești.

VIRGIL TROTEANU — Galați. În adevăr repetenția va fi lichidată în ciclul primar (clasele I—IV). Aceasta implică însă aplicarea unor măsuri speciale din partea școlilor, a cadrelor didactice. E vorba în primul rînd de un ajutor mai substanțial ce trebuie acordat copiilor care au dificultăți în studiu. Vor fi apoi utilizate forme adecvate de instrucție și educație și sisteme speciale de pregătire, pregătirea lectiilor sub îndrumarea profesorilor, programe speciale de recuperare, dezvoltarea internatelor. Faptul este realizabil printr-un mai mare efort și printr-o atenție diferențiată acordată copiilor din școli.

C. ȘERBAN

• HORTICOLE

EUGENIU MACARIE și IOAN VLĂDOIU — Brașov. Otetirea vinului este o boală care apare atunci cînd vasele nu sînt complet pline și suprafața vinului vine în contact cu aerul. Cînd vinul se află la începutul otetirii, boala se poate trata, trăgîndu-l într-un vas sănătos, curat și afumat cu pucioasă (3-4 grame pucioasă la 100 litri vin). Un astfel de vin trebuie însă consumat în cîteva săptămîni.

Pentru micșorarea gustului și mirosului de oțet, se poate face în toamnă și refermentarea pe tescovină proaspătă, rezultată de la struguri albi. În acest caz se adaugă și o mică cantitate de must proaspăt (pentru pornirea fermentației).

ALEXANDRU NICOLAU — HUȘI. Pentru tratarea butoaielor de lemn mucegăite, în vederea păstrării vinului, se cunosc diferite procedee:

1) Tratamentul cu sodă 10 la sută, folosindu-se 5 litri de soluție fierbinte pentru 100 l. capacitate. După tratament, soluția se scurge și vasul se spală bine cu apă rece.

2) Tratamentul cu permanganat de potasiu (10 g pentru 100 litri capacitate) Soluția respectivă se menține în vas 3—4 zile, după care se spală cu apă rece.

3) Cînd mucegaiul a pătruns adînc în doage, se scot cercurile și se desfac doagele care se pîrlesc la foc cu flacără fără fum. Cărbunele format se îndepărtează cu rindeaua.

Ing. Ștefan BALANESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

Plantele medicinale în fiecare familie

ANGELICA (Anghelică, Angelină, Bucinis), Angelica Arhangelica, L. **Aria de răspîndire:** regiunile montane superioare și alpine de-a lungul piraielor și marginea torentelor. **Partea recoltată:** rizomii cu rădăcinile. **Păstrarea:** după uscare, în pungi de hîrtie sau saci de pînză. **Acțiune:** stimulent al poftei de mîncare, dispepsii, colecistopatii. **Administrarea:** infuzii sau decoct.

BRUSTUR (Lapuc, Lipan, Scaiul oii, Arctium), Lappa L. **Aria de răspîndire:** pe lîngă drumuri, garduri, locuri necultivate etc. **Partea recoltată:** rădăcinile. **Păstrarea:** după uscare, se conservă în pungi de hîrtie sau de pînză. **Acțiune:** folositor la întărirea și creșterea părului. **Administrarea:** din rădăcină de brustur (25 g la 1 litru apă), singură sau asociată cu rădăcină de urzică și frunze de mesteacăn. Odată pe săptămînă, după spălarea părului, se fricționează pielea capului cu această fiertură, adăugîndu-se și o lingură de oțet.

CERENȚELUL (Rădichioară, Crincaș, Cuișorită), Geum urbanum L. **Aria de răspîndire:** locuri umede, păduri, tufișuri umede și umbroase, marginea piraielor etc. **Păstrarea:** pungi de hîrtie sau saci de pînză. **Partea recoltată:** rădăcinile și rizomii, rădăcinile avînd un miros plăcut de cuișoare. **Se folosește** ca antiseptic pentru spălarea rănilor, afecțiunilor gurii, gingivite, abcese dentare, gargară în amigdalite. **Administrarea:** decoct (fiertură) o linguriță de rădăcină la 250 ml apă, se bea neîndulcit, de preferință pe stomacul gol.

CIUBOȚICA CUCULUI (Țița oii, Țița vacii, Anglicel). Primula officinalis. **Partea recoltată:** rădăcinile și rizomii. **Păstrarea:** pungi de hîrtie, saci de pînză. **Acțiunea:** rizomii și rădăcinile au acțiune expectorantă și proprietatea de a fluidifica secrețiile bronșice. În cantități mari, produce greață și vărsături. **Administrarea:** rădăcina sub formă de infuzie sau decoct 1—3 g la 100 ml apă. Frunzele tinere se folosesc la prepararea unei salate bogate în vitamina C, sau uscate, sub formă de ceai.

IARBA MARE (Oman, Omag, Ochiul boului), Inula helenium L. **Aria de răspîndire:** fînețe umede, pe lîngă pîraie, în marginea pădurii. **Partea recoltată:** rădăcinile. **Păstrarea:** după uscare, în pungi de hîrtie sau saci de pînză. **Acțiunea:** expectorant, calmează spasmele bronșice, ușurînd tusea, acțiune diuretică, calmant al nervilor. **Administrarea:** decoct (10 g rădăcină la 200 ml apă), din care se administrează 3—4 linguri pe zi.

PAPADIA (Papalungă, Părăsita găinilor), Taracsacum officinale. **Aria de răspîndire:** fînețe, pășuni. **Partea recoltată:** rădăcinile. **Păstrarea:** pungi de hîrtie sau saci de pînză **Acțiunea:** colagog; se recomandă în: dischinezii biliare, tulburări ușoare dispeptice **Administrarea:** infuzie sau decoct, preparat dintr-o lingură sau două de rădăcină mărunțită la 250 ml apă.

Emil GHEORGHIU
Dr. farmacist

P.S. În articolul publicat în nr. 849, la prepararea măcerației de vișe se va citi frunze în loc de flori, cum din greșeală a apărut. Mulțumim cititorilor care ne-au sesizat acest lucru.

De asemenea, trebuie să precizez că, datorită principiilor săi activi, vîscul are proprietăți **hipotensive,** așa cum am arătat și în articol, adică contribuie la scăderea tensiunii arteriale și nicidecum nu este utilizat în hipotensiune. Medicamentele hipotensive sînt deci acelea care scad tensiunea în artere și sînt administrate în hipertensiune arterială.

Aldo Cup

DIETETICĂ

De mai multe ori, în ultima vreme, cititori din diferite părți ale țării ne-au cerut informații în legătură cu cărți de specialitate care să explice principiile unei alimentații raționale și să ofere soluții, sugestii pentru alcătuirea meniurilor zilnice.

Reamintim că în afara unor cărți mai vechi, din păcate epuizate, a apărut la sfîrșitul anului trecut, la Editura Medicală, „Manual de dietetică pentru cadre medii sanitare" de prof. dr docent IULIAN MINCU, care oferă cu prisosință răspunsuri la numeroasele întrebări pe care și le pun cei dornici să-și asigure o alimentație sănătoasă, pe baze științifice.

CA NIȘTE LAMPIOANE

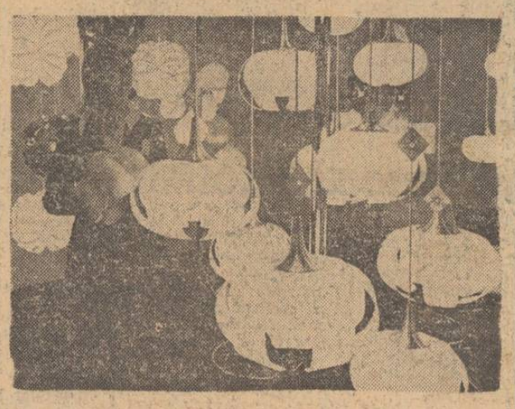

Lămpile destinate locuinței sînt influențate în acest an de motivele florale care abundă în împrăcămintea anului 1974. Înfățișate într-o expoziție recentă la Londra, lămpile au înfățișarea asemenea lampioanelor în formă de flori pe care le agățăm prin casă, de obicei, de anul nou. Din metal și diverse materiale sintetice, albe sau intens colorate, noile lămpi dau o lumină plăcută, strecurată printre petale.

Semne de întrebare

• Mulți cititori ne roagă să le furnizăm diverse adrese, cum ar fi magazinul de piese pentru motociclete (Gh. Oprescu) sau unități de curățătorie chimică pentru covoare, haine și alte obiecte din piele (Paula Mitescu), etc. În afara cărții de telefon, există și alte surse de informare pentru rețeaua comercială? Cooperația meșteșugărească (cel puțin cea din București) are un centru de informare pe strada Plevnei nr. 1 — dar cum știe tot omul de existența acestuia?

• Pe cînd o casă de comenzi la Gospodina, la semipreparate? Imposibil nu e, promisiuni există, doar timpul de gîndire și organizare să fie mai scurt.

• Schimbăm melană bleu sau mov contra melană neagră. Cine e amator? Că la magazinele de specialitate nu prea s-a înghesuit nimeni.

• Pe cînd mici expoziții permanente cu toate noutățile (dar numai noutăți) la magazinele de stofe, mătăsuri, confecții și altele? Poate în primăvara asta...

• Dacă știți a cîta oară se sesizează faptul că o seamă de crătiți, crăticioare, oale și tigăi smălțuite se pun în vînzare fără capace, vă dăm premiu o cratiță. Culoarea — la alegere. Dar fără capac!

COSMETICĂ

Ce formă are obrazul dv

Alegeți machiajul potrivit

Obrazul lunguieț, tip „Saturnian" *este un obraz oval deviat, exagerat. El are o formă dreptunghiulară (cavalină), cu trăsăturile inegal distanțate.*

Machiajul intervine prin scurtarea și rectificarea obrazului dîndu-i o lungime moderată, prin umbre aplicate în linie dreptă, de culoare ocru închis, pînă la maron deschis.

Fondul de ten va fi de culoare mai închisă. Dacă este prea înaltă, fruntea se va umbri pe linia de contur a părții de sus, sprincenele vor căpăta o linie mai dreaptă, ca să atenueze lungimea obrazului. Nasul va fi și el scurtat prin umbre, la rădăcina și baza sa. Rușul de obraz nu va fi aplicat pe pomeți ci va porni din linia șanțului nasolabial, aproape de gură și se va rotunji în umbre, către mijlocul obrazului, lăsînd o porțiune luminoasă în centru.

Pieptănătura are mare importanță. Se vor prefera coafuri scurte, cu breton, paj sau bucle intoarse în afară, plate, în nici un caz bucle deasupra capului sau coroniță de cozi, care lungesc și mai mult chipul.

Constanța POPOVICI
victor machieur

S-AU PUS ÎN VÎNZARE BILETE PENTRU LITORAL ÎN STAȚIUNILE:

Condiții excelente de cazare în hoteluri camere nominalizate — servicii ireproșabile Piscina cu apă de mare, încălzită.

În perioada 14 mai — 30 iunie a.c. și 1 sept. — 15 oct a.c se acordă mari reduceri de prețuri

Informații suplimentare și înscrieri la filialele de turism din cal Victoriei 100 și b-dul Republicii 68 — telefon 15.74.11 și 14.68.00

NOU!

La filialele de turism din b-dul Republicii 4, se pot obține locuri, achitîndu-se anticipat 30% din valoarea biletului, iar diferența depunîndu-se cu 30 zile înainte de data plecării

(5809)

DULCEȚURI, CREME, LICHIORURI

În jud. Caraș-Severin a fost aclimatizat smochinul.

Cele de mai jos răspund dorinței exprimate de **C. Iordache** din Turnu Severin și de **Emil Cosma** din Reșița, cărora le sîntem datori mai de mult un răspuns. Ele se adresează și altor cititori de prin părțile locului, care, ca niște buni gospodari vor să știe, încă de pe acum, cum pot valorifica aceste noi roade ale grădinilor lor.

Dulceață de smochine

2 kg de smochine proaspete dar nu prea coapte, 2 kg de zahăr, 3/4 l apă, o bucată de baton de scorțișoară, 1—2 cuișoare.

Se pune apa și zahărul la fiert ca pentru orice altă dulceață. Pînă se topește zahărul focul trebuie să fie mic, apoi flacăra se mărește ca siropul să fiarbă repede și să nu se înroșească.

Fructele se aleg ceva mai mici decît nucile, se spală, se zvîntă bine, se străpung ici și colo cu un ac mare. Cînd siropul e suficient de legat, se cufundă smochinele, se adaugă scorțișoara și cuișoarele. Se lasă să fiarbă pînă ce dulceața începe să forfotească în clocot mic. Siropul trebuie să fie legat, dar nu prea tare. În timpul fiertului se adună spuma. Se pune în borcane abia după ce s-a răcit.

Scorțișoara și cuișoarele, foarte apreciate de orientali, dau dulcețel o aromă deosebită, dar ele pot fi înlocuite cu vanilie și zeamă sau felii subțiri de lămîie.

O REȚETĂ DE PE VREMEA BUNICII: 60—70 de smochine, alese și pregătite ca în rețeta de mai sus, se fierb cîte 2—3 minute, în nouă ape. De fiecare dată se pun în altă apă clocotită. După ultima fierturi, se țin în apă rece pînă se răcesc. Se lasă apoi pe un șervet să se zvînte. Se fierb într-un sirop preparat ca în rețeta de mai sus.

Compot

1,200 kg de smochine, proaspete, 80 g zahăr pudră, 1 dl de apă, o lămîie.

Se cojesc smochinele, se taie în două, se aranjează într un vas cu fundul gros, se presară cu zahăr și coajă rasă de lămîie. Se adaugă apă și zeamă de lămîie, se fierb pe foc mic, acoperite, timp de o oră. Se servește rece.

Compotul de smochine proaspete vindecă constipațiile cele mai rebele.

Uscarea smochinelor

Se culeg numai fructe bine coapte. Se pun, fără să se atingă una de alta, pe scînduri sau mai bine pe grătare de lemn. Se usucă la soare; orice umiditate trebuie evitată. În zilele însorite se țin fructele 48 de ore într-un cuptor deabia cald. Dacă e necesar, operația se repetă. Se aranjează în straturi în cutii de lemn și se păstrează la loc uscat și aerisit. Între smochine se pun cîte o frunză de dafin.

Smochinele se pot mînca și proaspete ca oricare alt fruct.

*

Răspundem gospodinei **Margareta Istrate — Bistrița.**

Creme pentru umplut foi Lica

I. Un pachet de foi (4 buc.), 4 ouă, 150 g unt, 300 g zahăr, 300 g nuci, două pachete zahăr vanilat.

Ouăle (gălbenușuri și albușuri) 200 g zahăr (untul și zahărul vanilat se pun într-un vas așezat în baie-marie și se freacă pînă ce capătă consistență unei creme. Se incorporează apoi restul de zahăr, ars separat, și nucile rumenite ușor în cuptor și zdrobite cu sucitorul pe masă. Două din foi se ung cu un strat uniform din compoziție. Fiecare din părți se acoperă cu o nouă foaie Lica. Pentru ca foile să adere la cremă, se pune peste prăjitură un fund curat și deasupra o greutate nu prea mare. După ce umplutura s-a răcit — de preferință a doua zi — se taie prăjitura — după dorință — în bucățele de formă romboidală, dreptunghiulară în pătrate etc.

II. 1 pachet de foi, 4 linguri praf de lapte, 4 linguri zahăr pudră, 4 lingurite cacao, o linguriță amidon alimentar, zahăr vanilat.

Se amestecă laptele cu zahărul, cacaoa și amidonul dizolvat în puțină apă. Se toarnă treptat un pahar și jumătate de apă. Se pune vasul în baie-marie, și se amestecă pînă ce se obține o pastă groasă. Se lasă să se răcească. În rest se procedează ca în rețeta precedentă.

*

Răspunsul ce urmează e adresat ing. **Duschevici Taras — Drăgășani.**

Lichioruri din miezurile simburilor de caise

250 g miezuri de simburi, 1 l de alcool 70°, 1 l de apă, 1 kg de zahăr.

Fierbeți simburii doar 1 minut și sfărîmați-i, nu prea mărunt. Puneți-i în alcool. După două săptămîni, filtrați lichidul obținut și amestecați-l cu sirop. Lăsați-l să se răcească și puneți-i în sticle.

Două precizări: siropul nu trebuie să fiarbă decît 1 2 minute. Nu vă mirați dacă în gîtul sticlei se adună un lichid gras. E puțin ulei din miezuri, care poate fi foarte ușor înlăturat.

*

La cererea lui **Simion Nicolae** din București, publicăm rețeta de:

Lichior de ciocolată

100 g ciocolată, 250 g zahăr, 1/2 l apă, 1/4 alcool de 90°.

Se rade ciocolata, se topește în baie marie, adăugînd o lingură de apă. Se fierbe un minut zahărul cu apă. Se toarnă treptat și amestecînd mereu peste ciocolată. Se lasă la răcit. Se adaugă alcoolul. Se filtrează. Nu se consumă decît după cel puțin 6 ore.

Olimpia ȘTEFANESCU

REȚETE CERUTE DE CITITORI

LOCURI DE ODIHNĂ PE LITORAL!

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM din întreaga țară au pus în vînzare bilete la odihnă pentru stațiunile de pe litoral, în serii de 12 zile, cu începere de la data de 14 mai a.c.

De la această dată pînă la 30 iunie, tarifele sînt reduse față de perioada următoare.

Posesorii biletelor la odihnă obținute prin oficiile județene de turism beneficiază de reducere cu 50 la sută la tariful de transport pe C.F.R.

Procurarea acestora se face la sediile tuturor oficiilor județene de turism din țară și la filialele Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București.

PUBLITURISM
(5830)

ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG ● ZIG ZAG

ÎNCREDEREA ÎN OM!

de Mihai STOIAN

CURIER SĂPTĂMÎNAL

„Stimate curier,

M-am născut și locuiesc în om. Sinpetru de Cîmpie, str. După-tău nr. 231, județul Mureș. Am fost căsătorită cu I., din cauza căruia am făcut un an de închisoare pentru delapidare. Acum să-ți descriu cum s-a întîmplat... Am fost gestionară la un bufet. Fostul soț era secretar la Consiliul popular și, în timpul lui liber, mă înlocuia (eu avînd treburi pe acasă și fetița mică). La numai trei săptămîni după ce am lăsat pe el la bufet, sînt trimisă la Luduș cu notele de comandă, iar cînd vin acasă găsesc bufetul sigilat. Merg la contabilul de la cooperativă și-i zic să facem inventarul. După ce am făcut inventarul, nu mi-a pușcat (!) cu suma de 3 200 lei, pentru care am tăiat chitanță 2 500 lei vinzare marfă și numai restul lipsă din gestiune (eu bușteam și astăzi că această lipsă a fost făcută de fostul soț, în sfîrșit, toate zic eu s-au fost aranjate de el, eu eram străină acolo, în comuna lui, el le-a făcut toate acestea, cred, ca să poată scăpa de mine, deoarece trăia în concubinaj cu o fată cu care s-a și căsătorit după ce am plecat eu de la el). După plecarea mea de la el, eu am fost angajată la Oficiul Poștal din Luduș, ca telefonistă, și numai la nouă luni de la despărțire primesc o citație de la Miliția Luduș, unde am fost anchetată pentru inventarul din 25 octombrie 1962 : eu, prima dată, am spus să se verifice actele și vom vedea, mi-au spus că sînt liberă, pot pleca, dar la două săptămîni după aceea sînt iarăși chemată, după alte două săptămîni sînt dată la tribunal... condamnată la un an închisoare (din care am executat 9 luni și 13 zile), reîntorcîndu-mă acasă fetița de un an (și eu aveam atunci 20 de ani !) Soțul, fostul, în timpul detenției, a divorțat de mine, dar fetița mi-a fost dăsată spre creștere, a stat la părinții mei pînă m-am întors acasă. Toate acestea s-au petrecut acum 11 ani. De atunci eu mi-am făcut reabilitarea, mi-am scos cazierul — este curat — însă tot nu pot ocupa un post pe care-l vreau. Adică, la noi în comună, s-a înființat (de la 1 ianuarie 1974) un oficiu poștal și o centrală telefonică. Locurile (patru) s-au ocupat prin concurs, am luat locul doi, dar n-am fost angajată pe motivul că am făcut... închisoare (nu mai spun că, dintre toate concurentele, eu am avut situația familială cea mai grea, căci am astăzi trei copii și doar cu salariul soțului meu actual greu de scos la capăt).

Eu personal am fost peste tot pe-aici, n-am reușit să fac nimic, nu știu exact care să fie motivul ca să nu mai am eu nici un drept. *Credeți-mă, sînt disperată ! Șeful serviciului personal de la Direcția județeană (probabil a P.T.T.R. — n.n.) mi-a zis să merg să-mi pună viza la București, căci numai așa pot fi încadrată ca telefonistă, deoarece este post cu gestiune. Da, într-adevăr, minuiesc zilnic 20—30 lei, bani încasați de la convorbirile de la cabină, și acești bani se depun zilnic la casieria oficiului, nu rămîn mai mult asupra mea (dar ar putea să rămînă, căci un om, dac-a greșit o dată la tinerețe, nu înseamnă că gata, rămîne așa o viață de om). Alții mi-au spus că pot să merg și personal la București, degeaba, tot la dînșii ajunge situația mea și la fel se rezolvă (mai bine zis nu se rezolvă). Ce-mi rămîne de făcut ?*

VIORICA R.

Despre dreptul la recuperare al oamenilor care — în ciuda unui pas greșit, de ti-nerețe, și subliniez, *deloc prea puțin important* — vor și pot duce o existență absolut corectă, normală, am mai scris la această rubrică. În cazul *Vioricăi R.*, într-adevăr, nu înțeleg ce își zic — în sinea lor — acei tovarăși care o trimit să obțină o... viză la București, pentru a putea munci potrivit priceperii pe care o are. Oricum, ar fi fost de datoria lor (mai ales că *V.R.* a umblat, cum scrie, „peste tot") s-o lămurească deosebit de atent, și binevoitor, deoarece este cel puțin la fel de grav — ca și un furt propriu-zis — să-i... furi omului *încrederea în sine*, cînd această încredere a fost obținută cu prețul unor suferințe (meritate, dar tot... suferințe, nu ?). Ideea că un astfel de om (care, pe parcursul unui număr serios de ani, a dovedit că-i *integral* cinstit) trebuie să poarte, veșnic, pînă la moarte, pe *cetea faptei lui antisociale*, de altădată, mi se pare mie (și *așa este !*) în totală contradicție cu spiritul legilor noastre socialiste care promovează, tocmai, încrederea în posibilitatea reeducării omului datorită climatului general, puternic reeducativ, al societății. Dar ce s-o fi petrecînd în sufletul unei femei, mamă a trei copii, care, după mai bine de zece ani, trebuie — mereu și mereu ?! — să-și reamintească (mai exact... *i se reamintește !*) că a făptuit o greșeală, pentru care *a plătit o dată ?* Și-apoi, dincolo de litera unor dispoziții, trăiește, întotdeauna, sufletul omului (atît al celui care solicită ceva, cît și a celui care aprobă ceva). Uscăciunea, rigiditatea, indiferența nu-s, deloc, factori favorabili reeducării (iar în cazul concret, al corespondentei noastre, contrazic evidența). De ce oare — în numele cărei... dreptăți — un asemenea om este nevoit să-și dezvăluie public necazul (cît de dificil trebuie să-i fi fost să întreprindă asta), cînd, un singur semen de-al său, acolo la fața locului, cu discreția și principialitatea cuvenite, i-ar fi putut lămuri (sînt profund convins !) situația ?

POST-SCRIPTUM : cititorul *Petre Șerban* din str. Dorobanți nr. 32, Constanța îl caută pe fiul său *Dumitru Șerban*, de 30 ani, bolnav de encefalopatie, hemiplegie stîngă — incapabil de autoîntreținere, dispărut de-acasă. *D.S.* este îmbrăcat cu o căciulă de iarnă cu urechi (bleumarin), o haină bleumarin tip C.F.R., ciorapi albi, bocanci maro. Răspunde la numele de Nanu. Roagă să i se comunice de urgență dacă a fost văzut pe undeva ; *Mironiuc Ilie* din Rădăuți, str. Bogdan Vodă nr. 20, jud. Suceava (peste 25 de ani pădurar, îmbolnăvit de arterită, un picior amputat) are, din 1971, un mototriciclu (mai lucrează, 11 km. zilnic pînă la slujbă), dar... *„Nici micile defecțiuni nu le pot remedia, nu se găsesc nicăieri piese, nici în București, nici la întreprinderea care le modifică, am scris la Ministerul Muncii, la Ministerul Sănătății, nimic, nici un răspuns. Am fost nevoit să dau la turnătorie să-mi facă un pinion, la fel lanțul și alte piese le-am procurat cu neînchipuită greutate și cu bani o groază. De ce așa ?"* Același lucru mi-l comunică și *Ene D. Radu* din str. Pictorilor nr. 5 Buzău ; *Constantin I. Pogor*, str. Ciurchi nr. 117 D, Bl. C 1 bis, ap. 6, parter, Iași, îmi scrie : a fost șofer pe „Salvare" și a avut un accident grav în timpul serviciului (deci pe cînd încerca să salveze viața altuia — n.n.), după doi ani și ceva a ieșit din spital „însoțit de două cîrje și cu ghete ortopedice". Ajutat numaidecît de întreprinderea la care a lucrat, a obținut mototricicelul, s-a angajat cu munca la domiciliu, apoi s-a apucat să economisească bani pentru — deh ! șoferul tot șofer — un autoturism. Numai că nu-i are pe toți și atunci cînd îi va avea, cît va mai trebui să aștepte ? Regret că nu dețin detalii cu privire la modul cum se fac înscrierile pentru „Trabant Hycomat" (poate pe comunică inimosul inginer Brebenel, directorul I.D.M.S.-ului, datele necesare).

ANDO

M. OPROIU

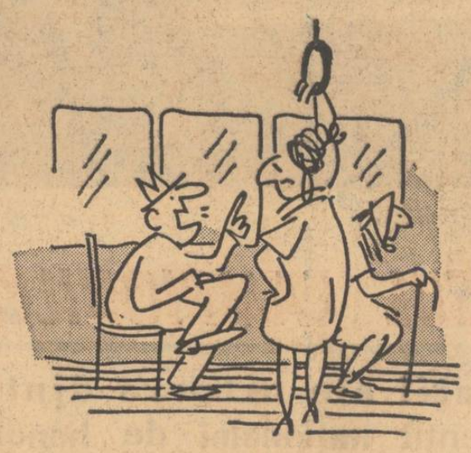

— Crezi că soțul dumitale ar fi cedat locul soției mele ?

Dan NĂSTASE

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Din istoria chimiei

Multe dintre substanțele chimice au fost cunoscute într-un trecut nu prea îndepărtat sub alte denumiri decît cele pe care le folosim astăzi. Spre exemplificare, vă vom indica aici cîteva propunîndu-vă să le găsiți corespondentul contemporan.

1. Acid muriatic
2. Ulei de vitriol
3. Salpetru de Chile
4. Calaican verde
5. Piatra iadului
6. Țipirig
7. Sare de măcriș
8. Sublimat corosiv

De fapt unele dintre aceste denumiri s-au păstrat pînă în zilele noastre, fiind utilizate ca termeni populari. Este cazul cu vitriolul, salpetrul, țipirigul, sublimatul etc.

Știați că...

...Ludwig van Beethoven a călătorit în țara noastră ? Știți cînd, și cu ce ocazie ?

...În domeniile literaturii și muzicii, ca de altfel și în altele, au existat oameni de seamă care, pentru a-și cîștiga existența, practicau meserii total diferite ? Puteți da cîteva exemple ?

...Primul planor din lume a fost construit de un român ? Care este numele constructorului și cînd a avut loc evenimentul ?

Alături de cititorul nostru, avocat **COSTIN MARINESCU**, din Ploiești, care ne-a pus la dispoziție aceste întrebări, așteptăm răspunsurile dv.

Meteoritul

De dragul unui anumit raționament, vom face uz de un meteorit, conform materialului trimis de cititorul nostru **SIGAL LAZĂR**, din București. Situația se prezintă astfel : Într-o zi, în apropierea unui orășel, a căzut un meteorit, greu de cîteva sute de kilograme, care a blocat șoseaua principală a micii așezări. Lăsînd la o parte spaima produsă locuitorilor orășelului de către nedoritul musafir, era însă absolut necesar ca șoseaua să fie deblocată, pentru a se putea restabili circulația normală. Dar, oricît s-ar fi străduit, răspunsul nu dispunea de nici un fel de mijloc cu care să fie în măsură să îndepărteze din drum „cadoul" celest. Nu era posibilă, de asemenea, nici o deviere a șoselei, ocolindu-se astfel meteoritul, întrucît de o parte și de alta, terenul prezenta mlaștini în zona respectivă. Trebuia, deci, găsită neapărat o soluție. Un bătrîn inginer din orășel a rezolvat totuși problema, făcînd uz doar de mijloacele existente.

Vă imaginați ce a propus ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Cărți poștale

Cărțile poștale au fost născocite de către profesorul austriac Dr. Emmanuel Hermann, specialist în economie politică. Invenția s-a aplicat în Austria, poșta din această țară introducînd în circulație cărțile poștale la 1 octombrie 1869. Ulterior, cărțile poștale au fost adoptate și de alte țări precum Germania, Elveția, Belgia etc. După numai patru ani, la 15 iunie 1873, s-au folosit cărțile poștale și în România, ele fiind francate cu un timbru de 5 bani, tipărit pe cartonul respectiv. Dimensiunile acestor cărți poștale nu erau însă cele de astăzi, avînd formatul 88×140 mm. După patru ani, în 1877, s-a creat un nou model, iar în 1899, un tip special, pentru felicitări. Prin urmare, istoricul cărților poștale are de-abia cu puțin peste 100 de ani.

O împărțire neobișnuită

Numerele căutate sînt 8, 12, 5 și 20. Într-adevăr, adunînd pe 8 cu 2, rezultă 10 ; scăzînd pe 2 din 12, rezultă tot 10; înmulțind pe 5 cu 2 se obține de asemenea 10 și, în sfîrșit, împărțind pe 20 la 2, ajungem tot la 10.

Pe de altă parte, se observă că 8 + 12 + 5 + 20 = 45. Nefiind necesare alte lămuriri, nu ne rămîne decît să punem... punct.

Poșta cititorilor

La întrebările din rubricile noastre publicate în numerele 851 și 852 ale revistei, am primit diferite răspunsuri dar, nu toate corespunzătoare. Dintre cele bune, le menționăm pe acelea ale următorilor cititori : Mihăilă Dan, elev, București ; Dobrescu Victor, satul Dobrotinești-Vale, comuna Curtișoara, jud. Olt ; **Simion Petru-Pera,** Clopodia, jud. Timiș ; **Aurelian Popescu,** Tîrgu Jiu, jud. Gorj ; **Luminița Roxana Ciumber,** Sc generală nr. 1, Pitești, jud. Argeș ; **Lucia Rizescu,** București ; **Laura Moise,** București.

Nojlocan Dumitru, Giurgiu și **Pușcașu Tiberiu,** elev, Lic. industrial de construcții, Sfîntu Gheorghe. Materialele pe care ni le-ați trimis sînt în principiu bune dar nu le putem folosi, pentru că nu demult am mai publicat unele în același gen. Poate încercați cu altceva?

Ion Marinescu, Craiova. Aveți o memorie formidabilă, dacă ați reușit să vă amintiți că vreo cîteva ghicitori propuse de unul din cititorii noștri au fost publicate cîndva, într-o carte, în urmă cu 22 de ani, menționînd atît titlul cărții, cît și autorul, precum și paginile respective din volum. Toate felicitările ! Pe de altă parte însă, noi considerăm că nu-i nici un impediment dacă cititorul nostru a preluat ghicitorile din cartea cu pricina. De altfel, nici nu-și asumă paternitatea lor.

Piriea Ioan Cornel, Săcuieni, jud. Bihor. Materialul trimis de dv. este interesant ca idee. Pentru a fi însă publicat, este necesară o prelucrare a lui. În orice caz, l-am reținut și, atunci cînd va apare, veți vedea ce transformări a suferit.

Vasile Colibaba, Rădăuți. Foarte probabil că dv. aveți dreptate în cele afirmate, dar, dacă ați fi în situația noastră, n-ar trebui să neglijați că revista se adresează unei mase de cititori extrem de largi, cu niveluri de pregătire diferite și cu preferințe tot atît de diverse. Pot fi oare împăcați toți, în aceeași măsură ?

Cît privește materialele propuse, nu le-am reținut, lipsindu-le o serie de detalii necesare.

Ing. Liviu MACOVEANU

CAFEA

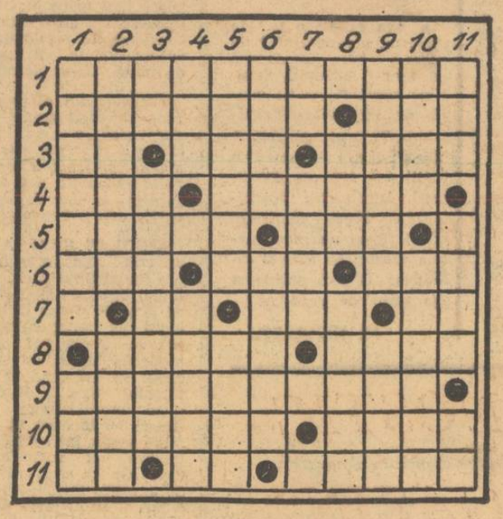

ORIZONTAL : 1) Ne servea odinioară cu cafea (pl.) 2) Cea mai parfumată cafea — Cele de cafea sînt prăjite și apoi rișnite (sing.) ; 3) Cafe-Bar ! — Fata din cafeină ! — După ele se „ghicește" în cafea ! 4) Zeul vîntului — Farmec (fam.) ; 5) Nume feminin — Trage înapoi ; 6) Neg (reg.) — Constanța (abr.) — Băutor la zero grade ; 7) Hideki Yukawa, fizician japonez — De calitatea ei depinde reușita cafelei — 1697, cînd la Paris pentru prima dată cafeaua este recomandată într-o dizertație medicală ; 8) Compozitor român — Culoarea cafelei prăjite ; 9) Așa este cafeaua după ce se servește numai o ceașcă mică ; 10) Poet francez care a spus : „Îmi place singurătatea exact ca și cafeaua ; rar și în doze mici" — A forma ochiuri ; 11) De două ori la ibric ! — Un răspuns la doze mari de cafea ! — Turcul care înființează în 1667 prima cafenea bucureșteană, lîngă vechea Curte Domnească.

VERTICAL : 1) Într-un procent ridicat în cafea, fiind un tonic al sistemului nervos central, cardiac — Prietenul de la „cafe" ; 2) Există unul și de cafea — A dori ; 3)... cafea ! — Merge la o cafea ; 4) În Sebiș, pe centru ! — Țara unde sînt descoperite pentru prima oară boabele de cafea, de către tînărul păstor Kaldi ; 5) Cel de casă are culoarea cafenie — Arhipelag indonezian, unde cultura de cafea ocupă un loc important ; 6) Zburătorul legendar — A rămas de pomină la o cafea turcească ; 7) Semn de viață — De culoare neagră, cafenie ; 8) Jucat pe centru ! — Cafeaua la gust ; 9) Se ține de coada lui... la o cafea (pl.) — Miros tare de cafea, de exemplu ; 10) Starea celor care au îngerat foarte multă cafea — Grandioși ; 11) Zeița tinereții — Infuzie de cafea în Abisinia — În fine, la cofetărie !

Prof. Octav DUMITRU

Cuvinte rare : *EOL, NEC, EMU ; EBI, RIAU, EBE, BUNO.*

REBUS

ALUNE

ORIZONTAL : 1) Centru în Sicilia, mare producător de alune... — și punctul cardinal, față de Etna, în care se găsește ; 2) Aluniță ; 3) Cap de sportiv ! — Alun care n-a ajuns la producția maximă, de exemplu ; 4) Prăjitură care capătă un gust și o aromă deosebită cînd are în compoziție alune (pl.) — Diminutiv feminin ; 5) Fierb la sfîrșit ! — Nave amestecate ! — Dinescu Nuțu ; 6) Odată — Ete ! 7) Nu-i bună — Aluna în sine ; 8) În vie (reg.) — Ia... de la aluna ! — Fumării ! 9) Număr mic — Soi de alun din regiunea Tarragon (Spania) — Alunel ; 10) Cel al alunei din soiul „Gunslebener" poate ajunge la 3,5 g (pl.) — Este la început și la sfîrșit ; 11) Alunar — Județ predominant în producția de alune din țara noastră.

VERTICAL : 1) Arbore care prin particularitățile sale se înrudește cu alunul ; 2) Schimb comercial, care în Turcia, țara cu cea mai mare producție de alune, reprezintă peste 65% din vînzări pe piața internațională — „Rotund de...", soi italian de alune cu producție ridicată, foarte căutat pentru calitatea fructelor ; 3) „Cămară" cu alune — Pari ! 4) Sere ! — Soi de alune din Spania (prov. Catalonia) ; 5) Găinușă-de-alun — Poiat la centru ! 6) Nord-sud — La ieșire din Carei ! — Marcă de motocicletă ; 7) Harnic, vrednic — Nota din tufă ! — Curbe ! 8) Dinșii — Are un rol activ în dezvoltarea alunului, în special în primii ani de la plantare — Îndemn cabalin ; 9) Centru la nord-est de muntele Etna, în Sicilia, cu o mare producție de alune — Arbust de alun ; 10) Loc pentru vînzare — Centru în provincia Piemont, din Italia, unde sînt recoltate alune din soiurile „Tonda gentille delle lange", „Mortarella" etc. ; 11) Alt soi de alune din regiunea Tarragon, predominant în cîmpia irigată — Băgat sub piele.

Nicu AMARIEI

Cuvinte rare : **ARAG, ROS, NSU, ENNA**

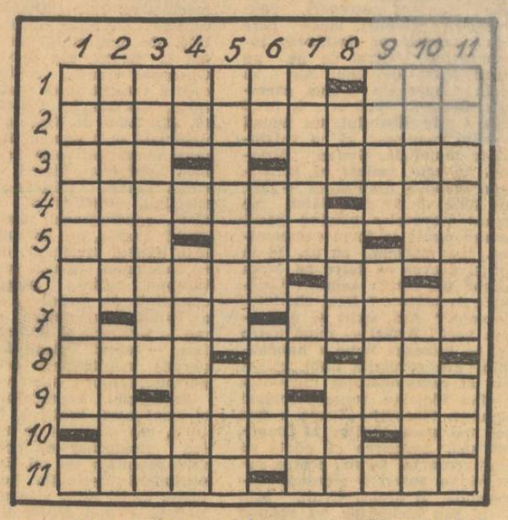

DEZLEGAREA JOCULUI APĂRUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

BELLE ARTE

ORIZONTAL : *A — Schematic — Machia — Bara — Echer — Color — Stentor — Eni — T — Laie — Inic — Eteri — Rețea — Cute — Tipe — T — Așe — Teme — — Su — Tu — Mina — Cer — Artist — Rama — Ilm — Ecran*

„Știți cît am avut? 182 de kilograme. Acum am 95"

URMARE DIN PAG. 1

me, la 114 kilograme și apoi la... 182. Acum mă simt iar un om normal.

La plecare, cînd mă urc în autobuzul spre Petroșani, Filip Dănilă îmi rostește cu recunoștință un nume și mă roagă să aduc prin intermediul revistei „Magazin", calde mulțumiri medicinii românești.

...Și iată, mă aflu acum, în fața omului al cărui nume l-a rostit Filip Dănilă din Petrila. Este un bărbat înalt, cu o privire, aș zice, de o delicată melancolie. Nu știu de ce, dar aveam impresia, în naivitățile mele... medicale, că un chirurg trebuie neapărat să aibă în ochi „reflexe de oțel" și gesturi implacabile. Pe cînd, bărbatul acesta înalt are mai degrabă trăsăturile unui artist care rectifică cu mîini de bijutier, complicatele anatomii umane. General-maior doctor docent **Iuliu Șuteu,** șeful secției I chirurgicală a Spitalului Militar Central, a realizat în cazul lui Filip Dănilă o premieră chirurgicală în România. Această operație, făcută pentru prima dată la noi în țară, deschide un drum inedit în tratamentul chirurgical al obezității morbide. Doctorul Iuliu Șuteu ascultă cu viu interes veștile pe care i le aduc de la Petrila. Îmi spune :

— În cazul acestui pacient, dacă n-ar fi fost operat, era condamnat unei morți premature. În această formă extremă, obezitatea prezintă o stare morbidă severă, trecută de pragul reversibilității prin tratament medical. După o minuțioasă investigare și pregătire preoperatorie, F.D. ajunsese la 140 de kg. Am efectuat această operație împreună cu colaboratorii mei col. dr. Constantin Vaideanu, lt. col. dr. Octavian Mancaș și lt. major dr. Alexandru Bucur. Și rezultatele, precum vedeți.

„Iată, pînă aici mă încheiam la curea..."

— În ce a constat, de fapt, premiera acestei intervenții chirurgicale ?

— În termeni strict medicali s-a practicat procedeul bypass jejunoileal terminolateral, apendicectomie tactică și paniculectomie parțială cu omfalectomie, preconizat de chirurgii americani Payne și Dewind.

— Adică ?...

Mi se explică minuțios pe hîrtie că prin acest procedeu, practic nu se taie nici o bucată din intestin, ci se realizează o ingenioasă reducere a suprafețelor de absorbție a alimentelor în organism.

— Vă repet, însă, subliniază dr. Iuliu Șuteu, **că acest procedeu chirurgical este posibil numai în cazurile de obezitate morbidă, adică de depășire de două sau de trei ori a greutății ideale, echivalentă cu centimetri-înălțime.**

„Pentru prima dată îmi pun cravata la gît. Înainte nu era posibil."

„De 15 ani n-am reușit să mă încalț singur."

— Deci viața lui Filip a fost salvată !

Și în timp ce omul acesta în halat alb, generos și puternic, îmi face un modest semn afirmativ din cap, mă gîndesc că, acum la Petrila, se topește poate ultima zăpadă a acestui an. Iar pe potecile acelea de munte, în preajma cărora răsar primele flori ale primăverii, urcă un om vesel și grăbit, care și-a recăpătat pașii noului său destin.

Dumitru TABACU
Foto : Nicu VASILE

Două imagini de la sosirea handbaliștilor români

Foto : Nicu VASILE

HANDBALUL LA EL ACASĂ

de Valeriu MIRONESCU

Într-un sens mai pronunțat decît cu ocaziile precedentelor victorii, cel de-al patrulea titlu mondial cucerit de echipa României reprezintă o operă colectivă, un produs al elitei handbalului național. Dacă în trecut personalitățile sportive erau acelea care dădeau tonul și făceau muzica, odată cu trecerea anilor și acumularea trofeelor, aceste personalități s-au încadrat perfect ansamblului, acționează și se manifestă într-un cadru bine stabilit, fără ca prin aceasta să-și piardă strălucirea calităților proprii extraodinare. În zilele care au urmat succesului de la Berlin, am auzit în repetate rînduri pe suporterii încîntați de victorie exprimînd laude ba pentru unul, ba pentru altul, jucători, antrenori, conducători, cluburi, laude care odată pornite se desfăceau interminabil ca firul de pe un mare ghem de lînă. Am să scriu despre un singur exemplu. Iată, a apărut o nouă stea a handbalului, nu numai a celui românesc, ci cu valabilitate mondială. Ștefan Birtalan. Mi-aduc aminte că la turneul mondial din Franța — 1970, un tînăr de 19 ani stătea pe banca rezervelor privind parcă mereu uimit la jocul campionilor. Era însemnat cu nr. 16 în lot și n-avea să intre pe teren măcar un singur minut ! Călătorie de plăcere ? Bani cheltuiți, degeaba ? Am auzit și asemenea voci ! Astăzi — după patru ani — întreaga lume a handbalului are revelația unui golgeter al campionatului mondial, Ștefan Birtalan, tunarul echipei române. Gheorghe Gruia a fost cel mai mare jucător al timpului său. Se părea că odată cu retragerea lui Gruia, echipa română va suferi o pierdere ireparabilă. E drept, Gruia prin jocul său incitător, va rămîne de neuitat. Totuși, echipa noastră, la noul turneu final, s-a prezentat cu un realizator de o eficiență egală, cel puțin egală, cu a faimosului Gruia. Patru ani au fost necesari pentru creșterea unui superjucător. Cine deține meritele evoluției lui Birtalan ? Atunci, în 1970, patru tehnicieni, Ioan Kunst-Ghermănescu, Nicolae Nedef, Oprea Vlase și Eugen Trofin, au decis, toți laolaltă, ca foarte tînărul Birtalan să meargă în Franța. Și-au luat răspunderea ca un tînăr jucător să meargă la un turneu mondial numai pentru ca să se pregătească împreună cu echipa, numai ca să privească la meciuri ! Se circumscriu aici meritele, la cei patru ? Deloc ! Încă de atunci, o întreagă echipă de ași, de la Gruia la Cornel Penu, s-a ocupat de novicele Birtalan spre a-i da primul impuls. Apoi, meritele se împart larg mai departe. Federația de handbal aprobă o investiție pe patru ani pentru evoluția jucătorului cu aptitudini, conducerea tehnică a lotului exercită o instruire sistematică, la clubul Steaua, etapă după etapă, diriguitori, antrenori, colegi handbaliști, transformă cotidian, imperceptibil, talentul într-o tărie a performanței. Care-i partea de merit a lui Cornel Oțelea, fostul căpitan al echipei mondiale din 1970, de mai mulți ani antrenor la Steaua, dar meritele lui Gheorghe Gruia, alături de care a crescut acest Ștefan Birtalan, sau ale lui Cristian Gațu, căpitanul de față la echipa națională și la cea de club ? Nu erau semnificative și acele vesnice schimbări atunci cînd echipa cîștiga mingea : intră Birtalan, tunarul și Cristian Gațu, conducătorul jocului în atac ? E clar, nu ne descurcăm prin hățișul meritelor, de aceea să concludem că cele arătate la început, adică : succesul s-a constituit ca o operă colectivă a handbalului nostru, organisme — federație și cluburi fruntașe — operă colectivă ce a permis manifestarea plenară a personalităților sportive.

Pe timpul recentului turneu și, mai ales, înaintea meciului final, am observat la majoritatea amatorilor de sport cu care discutam un fel de teamă, sentimente reținute, neîncrezătoare, mulți chiar ziceau, în definitiv, e bun și locul al doilea. Argumente, alimentînd, această neîncredere ? Jucăm pe terenul adversarilor, galeria adversă, tăria fizică a adversarilor, influența arbitrajului etc. etc. Mi-am dat seama atunci cît de „fotbalizată" e opinia amatorilor de sport, cît de mult transferă judecățile din fotbal asupra altei ramuri. În definitiv, nu le fac o vină, oamenii, pe de o parte, n-au avut o informare sistematică de handbal, al nostru, și în general ; pe de altă parte, far-asta în principal, ne-am obișnuit să lăudăm handbalul din patru în patru ani, însă nu facem aproape nimic pentru ca întrecerii naționale, campionatului să-i dăm cadrul și importanța ce i se cuvin. Uitîndu-se la televizoare, multă lume spunea că handbalul e mai frumos chiar decît fotbalul. Nu cred că acesta e adevărul, dar afirmația se explică pe deplin prin satisfacțiile extraordinare pe care le resimțeau suporterii. Am mai avut și altă dată succese internaționale în handbal, totuși publicul n-a dat buzna în tribune. Nici de-acum înainte nu va veni de la sine. Numai un program precis, cuprinzînd rezolvări de cadru, de la arene și săli, pînă la publicitatea meritată, va crea popularitatea efectivă și durabilă, acea prezență a miilor de spectatori nu numai la derbiuri, ci la excelentele meciuri de campionat, nu numai la întrecerile masculine, ci și la excelentele meciuri ale campionatului feminin. Se cere însă o revizuire a ideilor despre campionatele țării, spre a se exploata firesc tot ceea ce cîștigă handbalul nostru peste hotare, în întreaga lume. Să fie handbalul la el acasă în tot anul, așa cum a fost în fiecare casă, cu emoții și băieții noștri dragi, pe vremea scurtă a turneului final.

★

Pe scurt, despre alt sport pe care dacă nu-l putem compara cel puțin deocamdată, cu handbalul, îl putem, totuși, asocia handbalului într-o privință. Două gale au pus față în față pe boxerii români și pe cei din reprezentativa R.D. Germane. În 15 partide victoria au dobîndit-o pugiliștii noștri, numai 7 partide s-au încheiat prin succesul luptătorilor oaspeți. Coincidența unor rezultate favorabile la o confruntare de valoare cu sportivii din R.D. Germană, mi se pare un fapt remarcabil, în ciuda unor deosebiri între tipurile de discipline și de natură a competițiilor.

Despre pregătirea asaltului la titlurile mondiale și despre reuniunea foarte interesantă de la clubul Steaua, unde cîțiva amici ai boxului, antrenori, medici, ziariști, am discutat despre meciul Pometcu — Förster, și am privit departe în trecut prin filmul primei partide Joe Louis — Max Schmelling, într-un număr viitor.

SURÎSUL CAMPIONILOR

Declarații ale cîtorva dintre componenții națională de handbal

Începem să credem că acest moment a intrat într-un fel de calendar cvadrienal. Cu 13 ani în urmă, într-un început de primăvară, am așteptat o zi întreagă, în Gara de Nord, trenul care aducea echipa masculină de handbal a României, pentru prima oară laureată într-un campionat mondial. Era generația lui Nodea, Redl, Ivănescu, Hnat, a celor doi Costache Mircea, a lui Moser și Coman. Marcați de oboseala efortului, cu toții aveau încă suficiente resurse pentru a surîde. De atunci, acest surîs l-am înregistrat, ca pe un leit-motiv. Am fost la aeroport, la Otopeni, cînd s-au întors campionii. Împreună cu noi, în pofida distanțelor, au venit în întîmpinare nenumărați iubitori de sport. Și fiecare își punea una și aceeași întrebare : de ce surîdea Penu ? Cu aceasta am și început scurtele dialoguri pe care le-am purtat în incinta aerogării și care sugerează multe despre fizionomia unor oameni și dispre profilul unei echipe. *„De ce surîdeam ?.* Penu pare puțin descumpănit. *„Nu o făceam cu superioritate. Era, dacă vreți, reflexul încrederii în propriile forțe. Știți ce a însemnat pentru noi această finală ? Un dublu angajament. De a confirma victoriile anterioare și, totodată, de a ne reabilita după insuccesul parțial de la Olimpiadă. Din iulie ne pregătim. În fiecare zi ne-am antrenat cel puțin patru-cinci ore".* Patru-cinci ore zilnic, o muncă titanică... Una dintre explicațiile surîsului. Între cei veniți să-i primească pe sărbătoriți se afla un om al cărui nume, în ciuda insistențelor, ne-a fost cu neputință să-l aflăm. Venise special pentru Birtalan. *„Cu ani în urmă* — ne-a spus — *mă aflam la Reghin, ca trimis al federației de specialitate. Urmăream o întrecere, în campionatul zonal, mi se pare. Între tinerii care evoluau am văzut un uriaș ce domina nu numai cu statura ci și cu talentul ambele formații. L-am întrebat cum îl cheamă, la întoarcere l-am recomandat cu încredere specialiștilor, și așa s-a semnat certificatul de intrare în rîndurile elitei handbaliștilor romîni a celui care avea să ia cu succes locul lui Gruia și să se impună, la finala de la Berlin, ca principalul nostru realizator".* De față la convorbire, Birtalan surîde. *„A spune că am ajuns la nivelul lui Gruia, e prea mult,* apreciază el cu modestie. *Că am un asemenea fel, este foarte adevărat. În orice caz, tînjesc, tînjim cu toții, după o medalie olimpică de aur".* Între timp, s-a apropiat Gruia. Față-n față, doi giganți, la propriu și la figurat. *„Am urmărit finala cu sufletul la gură* — spune Gruia. *Îl cunosc bine pe Ștefan Birtalan ; am jucat împreună și în formația de club și în națională. Am avut deplină încredere în el. Știam că e pregătit, că e foarte constant. De altfel, pregătirea și constanța se completează. Am fost convins că și în finală va fi cu nepunință de tinut. Avem din nou o mare echipă. Poate mai echilibrată, mai sudată și mai eficace decît toate echipele anterioare pentru că a lichidat ceea ce pentru noi constituia înainte punctul nevralgic :* apărarea mai deficitară".

Înainte de plecarea la campionat a echipei, unul dintre semnatarii acestor rînduri i-a cerut lui Gațu un pronostic. *„Aș putea paria* — a spus Gațu — *lăsîndu-vă alegerea tuturor celorlalte variante, pe victoria României".* Acum își amintește declarația pe care o făcuse și zice surîzind : *„Noi ne-am făcut datoria. Acum să vă vedem".* Antrenorul Oprea Vasile, o veche cunoștință a noastră, ne dă cîteva dintre explicațiile longevității performanțelor românești în handbal. *„Cel puțin în ceea ce privește echipa masculină, pot să vă spun că ne-am străduit* — și cred că am reușit — *să înlăturăm orice improvizație, hazardul. Imediat după Olimpiadă, cînd am constatat că un număr mare de formații de pe continent au atins un grad înalt de măiestrie, ne-am gîndit la măsurile pe care trebuia să le luăm. Accentul s-a pus pe pregătire. E un termen generic prin care trebuie să înțelegeți multe laturi : pregătirea fizică, capitol la care ne-au dominat la München, iugoslavii, pregătirea psihică, în care mai avem multe de corectat, pregătirea tehnico-tactică, domeniu în care am învățat destule, chiar de la adversarii noștri de duminică, handbaliștii din R. D. Germană. Un mare avantaj l-a constituit faptul că ne-am programat și am susținut numeroase întîlniri de verificare. Acum esențialul este să nu privim în urmă ci înainte. Ne așteaptă Olimpiada la care avem datoria de onoare de a ne prezenta la același nivel. Am încredințarea că nu ne vom dezamăgi spectatorii".*

N-am putea încheia aceste rînduri fără a menționa un episod la care am fost martori pe aeroport. Din mulțimea venită să-i aplaude pe handbaliști, s-a desprins, la un moment dat, o femeie în vîrstă. S-a apropiat de Penu și i-a înmînat un buchet de flori. *„Nu te știam. Dar duminică am urmărit, ca toată lumea, finala. Surisul dumitale m-a emoționat poate la fel de mult ca și victoria. Am văzut în el semnul unei forțe sufletești care-mi place să cred că este a noastră, a tuturor românilor".*

Ion PAVELESCU
Ion BOCIOACĂ

RUGBI

● Lot valoros cu rezultate necorespunzătoare ● Eșecuri care merită... consemnate ● Echipe fără... echipament !

● Ce se întîmplă la Dinamo ? Ceva se pare că nu merge așa cum trebuie dacă o echipă cu un asemenea lot ajunge să piardă, în București, în fața Rulmentului Bîrlad. Dacă pentru învingători avem numai cuvinte de laudă, pentru învinși ne limităm la întrebarea de la început, sperînd ca cei în drept să-i găsească răspuns cît mai grabnic.

● Deși ocupă ultimul loc în „Cupa Federației de Rugbi", Chimia Năvodari merită cuvinte bune pentru faptul că în meciurile susținute a folosit mulți tineri, viitoarele cadre de mîine ale primei echipe. Iată deci, că uneori, și unele eșecuri de moment merită să fie consemnate...

● Așa greu o fi de procurat echipamentul de rugbi ? Este întrebarea pe care o adresăm forurilor sportive ce se ocupă de îndrumarea echipelor „Tînărul petrolist" din Ploiești și cea a școlii nr. 163 din București. Din cauza lipsurilor în acest domeniu, mulți tineri nu pot practica sportul pe care îl îndrăgesc. O fi o problemă așa greu de rezolvat ?

M. NICULESCU

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 17 MARTIE 1974

1. **A.S.A. TG. MUREȘ — DINAMO.** Foarte redutabilă pe teren propriu, echipa din Tg. Mureș păstrează mari șanse și în acest meci. Totuși, se poate ca întîlnirea să se termine la egalitate.

2. **UNIVERSITATEA CRAIOVA — POLITEHNICA TIMIȘOARA.** După părerea noastră, jocul va fi la discreția gazdelor, care vor obține o victorie facilă.

3. **F.C. CONSTANȚA — JIUL.** Gazdele nu vor lăsa, de astă-dată, să le scape victoria pentru a nu „aluneca" și mai mult în josul clasamentului.

4. **C.F.R. CLUJ — POLITEHNICA IAȘI.** Noi credem că jocul nu va fi așa de simplu pentru echipa gazdă. Ieșenii, învinși duminica trecută acasă, vor face totul pentru a recupera punctele irosite pe teren propriu. Au șansa unei egalități.

5. **SPORTUL STUDENȚESC — UNIVERSITATEA CLUJ.** Cu toată victoria reușită duminica trecută la Iași nu acordăm clujenilor nici măcar șansa unei egalități.

6. **PETROLUL — S.C. BACĂU.** Derbiul codașelor avantajează echipa locală care ni se pare ceva mai bună decît aceea a băcăuanilor.

7. **C.S.M. REȘIȚA — F.C. ARGEȘ.** Meciul se anunță destul de complicat pentru reșițeni dacă avem în vedere bunele rezultate obținute în primele două etape de către argeșeni. Totuși, le acordăm prima șansă, în timp ce pe piteșteni îi vedem capabili de a obține o egalitate.

8. **LANEROSSI — NAPOLL** Victoria obținută în deplasare în fața lui Milan anunță echipa locală ca favorită și în meciul de mîine. Dar cum știm că Lanerossi este o echipă capricioasă nu trebuie să excludem posibilitatea unei egalități.

9. **CESENA — BOLOGNA.** Ambiția gazdelor se va izbi, credem, de dîrza apărare bolognează, așa că înclinăm spre un rezultat de egalitate.

10. **FIORENTINA — TORINO.** În turul campionatului, Fiorentina a cîștigat la Torino cu 1—0. Prin simplă impresie opinăm spre o nouă victorie a echipei din Florența.

11. **INTER — LAZIO.** Indiscutabil, acest meci-derbi este așteptat cu mare interes. Inter dorește mult victoria pentru redresarea sa, dar și Lazio are în plan un rezultat de egalitate. Acesta din urmă este cel mai posibil.

12. **JUVENTUS — MILAN.** Un nou derbi, la fel de interesant ca și primul. Aici este posibil orice rezultat.

13. **SAMPDORIA — GENOA.** De astă dată un derbi al codașelor. Gazdele au la îndemînă mai multe posibilități de victorie și noi credem în realizarea ei.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

NAE MARINESCU, Drumul Taberei 164, București : „Vreau să întreb : pentru ce s-a respins contestația clubului Steaua în privința folosirii nelegale a jucătorului Bora ? Pentru că nu a fost prezentată la timp ? Dar iată ce spune Regulamentul jocului de fotbal (ediția 1972) la pag. 80, alineatul C : „Contestația se poate face în 24 de ore de la ora 24 a zilei în care s-a disputat jocul, dacă se face contra omologării rezultatului jocului pentru orice alte cauze derivînd din joc". Ce a contestat clubul Steaua ? O problemă de joc, adică folosirea unui jucător care a jucat fără a avea dreptul. Dar la pagina 39 și 40, articolul 84 spune : „Echipele care prezintă în componența lor la jocuri oficiale jucători suspendați, sau cărora li s-a ridicat dreptul de joc, vor fi sancționate cu pierderea jocurilor cu 3—0... Pierderea jocului se dictează din oficiu, fie că s-a făcut sau nu contestație de către echipa adversă". Ce s-ar mai putea spune în plus ? Că federația își disprețuiește propriile regulamente. Ce e de făcut ?"

Nimic. Discutînd cu unul din conducătorii organului la care vă referiți în finalul scrisorii, acesta mi-a vorbit despre un alt articol al regulamentului care spune că clubul simpatizat de dv. trebuia să facă contestația împotriva jucătorului fără drept de joc înainte de începerea jocului, ceea ce mi se pare aberant. Respectivul tovarăș a recunoscut și el că articolul e gîndit aiurea și a promis revizuirea lui pe ici, pe colo și prin punctele esențiale. Indirect, Steaua a obținut, în felul acesta, o victorie împotriva birocrației.

Ing. A. PENU, Bloc Z-6, Tomis Nord, Constanța : „În calitate de vechi spectator al meciurilor de fotbal îmi permit să fac cîteva sugestii pentru ridicarea calității meciurilor de fotbal din eșalonele inferioare și, implicit, a fotbalului la scară națională. De multe ori, sincer vă spun, gust mai mult un meci de campionat județean sau orășenesc, decît un meci de mijlocul clasamentului de divizia A, deoarece la aceste meciuri din eșalonele inferioare găsești de multe ori mai multă ambiție și dorință de victorie decît în cazul fotbaliștilor consacrați.

O serie de restricții privind vîrsta jucătorilor, precum și propaganda insuficientă care se face jucătorilor din eșalonele inferioare de către presa locală a făcut ca în ultimul timp calitatea acestor jocuri să scadă și, legat de aceasta, și interesul pentru aceste meciuri. Propun, deci, ca în campionatele de fotbal din eșalonul diviziei „C", campionatul județean și orășenesc să poată juca orice jucător, indiferent de vîrstă, considerînd eșaloanele susmenționate ca sport de masă. Mi-aș permite o întrebare : unde au voie să joace tinerii peste 26 de ani ?

Presa locală să se ocupe mai mult de activitatea sportivă locală, pentru că, în general, în momentul de față aceasta nu face decît să copieze din presa sportivă centrală (cu unele mici retușuri) cronicile meciurilor republicane susținute de echipele locale.

Aș mai vrea să supun judecății publice o problemă foarte controversată : arbitrajul. Și, mai precis, sumele de bani pe care le primesc arbitrii pentru meciurile arbitrate. Personal, de cînd am citit în coloanele revistei „Magazin", într-un articol, că un arbitru primește pentru un meci de fotbal de divizia A 100 lei (probabil că pentru eșaloanele inferioare suma este și mai mică) nu mai pretind arbitrilor nici promptitudine, nici condiție fizică (deci viață sportivă), nici curaj etc. Oricum ar arbitra, eu le mulțumesc că se prezintă la meciuri.

Consider că și acestea sînt probleme de care depinde dezvoltarea fotbalului la noi (fotbalul de la baza piramidei, și arbitrajul) și de aceea am făcut propunerile de mai sus".

Fotbalul din categoriile inferioare este, într-adevăr, un copil orfan și părăsit de toată lumea, o pată albă, o zonă în care nimeni nu știe ce se întîmplă. Cît privește plata arbitrilor, aceasta este simbolică. Singura lor mîngîiere e „aprecierea" dăruită de public și presă (uneori, pietre și sticle, injurături și jigniri, „incompetență, incapacitate, necinste etc."). Frumoasă meserie și-au ales !

NICOLAE NICA, Alexandria : „Scriitoraș despre fotbal fiind și eu, un fotbal la care băieții vin de la șpriț și dau în balonul ăla bălțat cu șpițul, m-am săturat de modestia lor și am început să mă gîndesc la fotbalul mare, unde doi pușt numiți Jivan și Balaci au început să ne frigă inima într-o tigaie încinsă cu îngimfare. Stau așa ca unul uimit de apariția O.Z.N.-urilor și mă întreb : unde să-i găsesc pe minjii ăștia mari ? În vîrful creionului cronicarului ? În ideea lui Valentin Stănescu de a împrospăta rezervele lotului național ? În luxoasele fotolii ale avioanelor care ne suspendă deasupra fotbalului continental pentru a nu mai ști unde mergem, de ce și cu ce scop ? Unde... ?

Altfel nu-mi explic cum e posibil că Balaci, semimijlocașul care a alergat bezmetic pe gazonul turcilor, a început să scoată pe nas aburi de cafea. Ce vrea el să arate la ai lui olteni de la Craiova ? Că a fost bătut pe o potcoavă de aur pentru cai năzdrăvani ? Ce vrea copilul ăsta care crede că la 17 ani fotbalul începe și se termină cu Pele din Craiova ? Chiar nu poate Cernăianu și conducerea clubului craiovean să-i găsească leac de piele ?

Jivan ! Aici chiar că te iau dureri de șale și-o poftă nebună de a bate țurca în praguri timișorene. Nici nu se auzi bine de rezerva lui Tamango și gata ifosele apărură ghiocel pe o tarabă de mahala. Tînărul ăsta, stînd spectator pe banca chimiștilor, crede că poate fi stăpînul Begăi. Nu cumva a băut mai multă apă după... Răducanu ?

Ar fi bine ca cele două cluburi să împrumute medicamentul acela numit anti-Beldeanu și să le facă o cură „á la C.S.M. Reșița". Nu de alta, dar să nu auzim mîine că Anghelini, Nistor și Florin Marin și-au agățat tălăngi de lut la chiotori și umblă să sperie cu ele șoarecii din arhivele redacțiilor..."

Nu știu dacă spusele dumneavoastră sînt adevărate. Nu știu, adică, dacă Balaci și Jivan au apucat-o pe calea relelor năravuri, dar știu sigur că ar fi păcat să pierdem talente tinere din aceste pricini exterioare, acum, cînd fotbalul nostru este în criză de jucători de excepție, cînd un fotbalist cu stea în frunte apare la cîțiva ani odată. Avem în această privință o jalnică experiență, un bilanț de falimente în care sînt scrise nume ca Varga, Pavlovici și Todor, care au părăsit fotbalul înainte de vreme din pricina paharului și a arătăgului. Sînt și alți fotbaliști care se află acum în plină glorie, dar care abia mai respiră după o cursă de douăzeci de metri, sufocați de sechelele alcoolului, fumului de țigară și al neodihnei. Cariera fotbalistului e scurtă, el poate fi celebru la 18 ani și poate dispărea la 25. Una dintre misiunile antrenorului este și aceea de a-i ajuta pe acești adolescenți să-și poată duce în chip demn gloria cîștigată prin talentul dăruit de natură și să ajungă la un frumos final de carieră. Nu întîmplător declara recent un conducător de club : „Am avut mari emoții cu cel mai bun jucător al echipei mele. Dacă mi-l chemau la lotul național nu mă mai puteam înțelege cu el. După un trial a venit și mi-a zis : „dom'le, mi s-a spus că sînt mare, dacă nu vă purtați frumos cu mine, vă las și cădeți în C".

Deci : atenție la talente !

8, 9, 10... OUT!

● Cum arată clasamentul nr. 1 întocmit de „amicii boxului" după primele gale internaționale ● Străluciri și eclipse în rîndul boxerilor care ne-au reprezentat în întîlnirile cu sportivii din R.D.G.

de Paul OCHIALBI

● DOUĂ VICTORII obținute în fața echipei R.D.G., la București și Galați, constituie fără îndoială, un succes remarcabil al reprezentativei noastre naționale. Acest succes, trebuie menționat cu litere majuscule, pentru că în timp ce în R.D.G. abia s-au încheiat campionatele țării și selecționabilii se prezintă în „vîrf" de formă reprezentanții noștri se află la început de sezon. Desigur, succesul ne bucură dar să nu trecem cu vederea unele, să le zicem eclipse de formă remarcate la unii titulari ai echipei naționale : **Alec Năstac,** o adevărată decepție (sleit de forțe și nervos), **Florea Ștefan,** care nu a făcut progrese la capitolul tehnică și **Ion Gyorfi,** fricos și adept al proverbului, care nu are valoare în box... „fuga-i rușinoasă dar este sănătoasă". Ne-au plăcut **C. Gruiescu** (fără gafa de la mijlocul rundului 2), **Ion Alexe,** excelent tactician de data aceasta, ambițiosul **Gabriel Pometcu,** care a smuls în rundul 3 decizia campionului european Șt. Forster și **Simion Cutov,** care, dacă nu s-a prezentat în forma adecvată are scuza de a fi suferind. Cu toate că au cîștigat **Remus Cosma** și **Marian Lazăr** au arătat multe lacune în boxul lor. **Calistrat Cutov** excelent în primele două runduri în care ne-a demonstrat că este un mare boxer, s-a resimțit în a „treia" cînd lovit la ficat a cedat inițiativa în partida cu Bayer. O notă bună pentru **Sandu Mihalcea** învingător prin KO în fața vicecampionului european Weidner. Nu-l lăudăm prea mult pe Sandu Mihalcea pentru a nu se înfumura, sperăm însă că se va pregăti cu aceeași conștiinciozitate și va accepta provocarea lansată prin intermediul rubricii noastre de campionul țării **V. Zilberman.** Dacă am înregistrat victorii în această etapă de pregătiri trebuie să ne gîndim ce vom face de astăzi înainte deoarece la unele categorii de greutate sîntem deficitari și ne așteaptă examene de acest gen care vor culmina cu campionatele mondiale de la Havana (23—29 august). Antrenorul Ion Popa, ne-a declarat că la apropiatele reuniuni ale turneelor pe categorii nu vor participa selecționabilii pentru completarea locurilor la categoriile deficitare îndreptîndu-și atenția spre tinerii boxeri. Nu putem încheia rîndurile acestea fără a felicita pe **Gh. Ciochină** și **Paul Dobrescu** învingători în gala de la Galați în fața a două „nume" consacrate în pugilatul continental, campionul european **St. Förster** și fostul campion de la Madrid, **U. Bayer.**

● DOUĂ EXCELENTE PROPUNERI a făcut în cadrul lucrărilor comitetului balcanic de la București, **Danilo Ivanovici,** secretar al federației din Iugoslavia. În cuvîntul său, Ivanovici a propus un meci între selectionata Balcanilor și o reprezentativă a Europei sau a altui continent. Tot el a propus inițierea unei „Cupe balcanice" rezervată echipelor cîștigătoare a campionatelor naționale. Propunerile vor fi ratificate cu ocazia viitorului congres al comitetului balcanic programat la 23 iunie la Constanța.

● LA REUNIUNEA DE LA CLUBUL STEAUA s-a alcătuit un clasament al preferințelor amicilor boxului pe baza rezultatelor și a comportării pugiliștilor noștri fruntași la primele gale internaționale ale anului :

Clasament nr. 1

1) Gheorghe Ciochină 54 puncte ;
2) Gabriel Pometcu 53 puncte ;
3) Paul Dobrescu 37 puncte ;
4) Constantin Gruescu 25 puncte ;
5) Ion Alexe 22 puncte.

Remarcări s-au făcut pentru debutanții în formația reprezentativă — Sandu Mihalcea, învingător prin K.O. asupra vicecampionului european, Weidner, și Vasile Croitoru, învingător la puncte în fața lui Heimann.

Clasamentul preferințelor a fost semnat de către Ion Popa, antrenorul lotului reprezentativ Al. Vladar, antrenor federal, medicii Ion Drăgan, Paul Radovici, Ștefan Sihota, farmacistul Amedeu Sever Ionescu, ziariștii Victor Bănculescu, Paul Ochialbi, Valeriu Mironescu. De asemenea și-au dat contribuția C. Petroșeneanu, secretar general al F.R.B., medicul Tiberiu Pop, ziaristul Petre Hent, precum și gazdele reuniunii, colonel Maximilian Pandele, lt col. I. Gheorghe, antrenorii Ion Chiriac, Marcu Spacov, Gheorghe Fiat.

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul : Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamente la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA" SIBIU

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

AGENDĂ SĂPTĂMÎNALĂ

ZILE DE BIRUINȚĂ A PRIMĂVERII

Echinocțiul a confirmat, în zilele acestei săptămîni, primăvara. Și nu numai mișcarea astrelor : primăvara se simte în văzduhul înalt și limpede, în soarele cald care respinge orice putință de-a mai fi biruit de iarnă, în mugurii caișilor și cireșilor, în grîul bineînfrățit, în colțul ierbii. Buletinele meteorologice au înregistrat zile călduroase, timp frumos stabil. Scăldată în blîndă lumină și strada e în primăvară. Paltoanele, fularele s-au lepădat de-odată. Și mișcarea, subit, a ajuns mai sprintenă. Și privirile sînt mai luminoase. E soare doar, e cald, e iarăși primăvară !

Bucuria înnoirii, trăită cu aceeași proaspătă bucurie în fiecare an, se dublează de multe treburi, adesea zorite și totdeauna importante. Și nu numai la sat, cum degrabă ar putea să ne ducă gîndul, dar și la orașe, pe șantiere mai ales, unde primăvara înseamnă timp de lucru mai spornic. Și acest timp spornic se traduce prin construcții terminate mai repede, ceea ce înseamnă front de lucru pentru montarea utilajelor și, în ultimă instanță, producție nouă, în fabrici noi, în ateliere noi.

Ritmul construcțiilor, ritmul în care se lucrează pentru îndeplinirea planului de investiții, pentru punerea în funcțiune a noilor capacități productive, se însoțește, în aceste zile de sfîrșit de martie, cu ritmul mai intens din toate întreprinderile industriale, din toate compartimentele productive. Deviza tuturor, nemijlocit dedusă din obligațiile planului, din angajamentele de onoare luate în întrecere este îndeplinirea sarcinilor pe primul trimestru la toți indicatorii. Zilele sînt prețioase, prețioase și orele. Și, incontestabil, remarcabile succesele ce se obțin. Panoul de onoare al fruntașilor înregistrează zilnic nume noi, consemnează alte și alte întreprinderi care, cu legitimă mîndrie, raportează îndeplinirea planului, a angajamentelor. În toată această plină de fervoare pregătire a bilanțului celui dintîi trimestru al anului, străbate cu vigoare atitudinea conștientă a maselor muncitoare, exprimată în hotărîrea de-a înfăptui neabătut sarcinile de plan, în hotărîrea de-a face totul pentru a asigura înfăptuirea marilor sarcini de dezvoltare a țării prevăzute în hotărîrile Congresului al X-lea și ale Conferinței Naționale a partidului.

Primele zile ale primăverii coincid, iată, cu pregătirile unui prim bilanț pe parcursul anului de muncă ; a unui prim bilanț asigurat cu grijă și atenție, urmărit decadă de decadă, cotidian. Fără îndoială nu la urmărirea lui în cifre, în statistici și grafice ne referim — deși nici rolul lor nu trebuie neglijat — ci la urmărirea în fapte, în fiecare realizare concretă. Și-n fiecare înfăptuire, mare sau mică, în fiecare reușită, individuală sau colectivă, în fiecare succes înregistrat în întrecere căutăm să privim, așa cum se oglindesc în fapte, atitudini. Atitudini față de muncă, față de sarcinile planificate, față de obligațiile asumate ; relații între oameni, între întreprinderi, între colective ; preocupări, căutări, necazuri dar și nenumărate bucurii. Și astfel bilanțul planului se însuflețește, devine un viguros bilanț moral, spiritual ; un moment de adevăr al omului în fața propriilor sale

CONTINUARE IN PAG. ②

Ca peste noapte, unul din noile blocuri de pe Calea Dorobanți a ajuns la etajul 8. Foto : Nicu VASILE

UN APARTAMENT ÎN TREI ORE...

● Cel mai rapid ritm de execuție pe șantierele de locuințe ● În fiecare zi trei apartamente la fiecare scară ● Constructorii s-au transformat în montori ● Un plus de confort în noile locuințe.

Noiembrie 1973. Trecătorii de pe vechea cale bucureșteană a Dorobanților asistau la o intensă mobilizare de forțe mecanice și umane pentru demolarea unor căsuțe vechi și insalubre.

Martie 1974. Pe aceleași locuri, un bloc aflat la etajul 8 de execuție a început să domine peisajul înconjurător, în timp ce alte patru se află în diferite faze de construcție.

Între aceste două date, pe parcursul a numai patru luni s-a desfășurat ceea ce mecanicul șef al șantierului, Mircea Văduva, ne spunea că ar fi cea mai rapidă execuție a unor blocuri de locuințe realizată pînă în prezent în țară : în medie trei apartamente ridicate pe zi pe fiecare scară, un apartament și jumătate finisat în 24 de ore. Adică, după anumite calcule, cam un apartament la trei ore pe șantierul Dorobanți. **Ba mecanicul șef afirma** (și îl citățm cu rezervele de rigoare) **că, după cunoștințele sale, acest ritm ar fi chiar unic în Europa.** Cert este că pînă la sosirea verii toate cele cinci blocuri „atacate" (din cele opt ce sînt prevăzute a fi construite) vor putea fi date în folosință, ceea ce reprezintă într-adevăr un record.

Datorat cui ? Transformării integrale a activității de pe șantiere într-una industrială, de montaj. Și nu doar atît. Elementele prefabricate sosesc de la „Progresul" și „Granitul" semifinisate, cu tîmplăria la ferestre și cu ușile gata montate. S-ar putea spune deci că nu se mai montează elemente disparate, ci apartamente întregi. Firește, că în asemenea condiții „vioara I" pe șantier devin utilajele de construcții : macarale, platforme, trailere, stelaje.

La mijlocul lunii martie cea mai avansată dintre construcții, blocul 3, se află la nivelul 6 de execuție ca structură, și la nivelul 5 ca finisaj, apropiindu-se rapid de momentul dării în folosință. Celelalte patru îl secondează îndeaproape. Ceea ce este important pentru viitorii locatari, este faptul că ritmul extrem de rapid nu va permite nici un rabat la capitolul calitate. Dimpotrivă, blocurile din Dorobanți vor avea unele elemente de confort în premieră pe București la aceste tipuri de locuințe : pavimente în băi și bucătării, covoare tip parchet în vestibuluri, mochete în camere. (PAUL MARIAN).

GIGANTUL DE PE ȚĂRMUL MĂRII

● Docurile uscate, uriașe ecluze săpate la peste 20 metri sub nivelul mării ● Mașini care „desenează" și taie automat tabla ● Primul mare mineralier românesc în fază avansată de construcție.

După ce cargourile românești de tonaj mediu fabricate la Galați și-au cucerit o solidă reputație, fiind prezente în toate oceanele lumii, acest cincinal anunță apropiata apariție în porturile internaționale a unor nave de tonaj mare construite în România : de la 55 000 la 150 000 tdw.

Cea mai interesantă și mai originală lucrare, unică în țara noastră și destul de rară în general este execuția „docurilor uscate". Este vorba de două uriașe „ecluze" săpate în pămînt pînă la o adîncime de circa 21 metri sub nivelul mării, late de 48 m și respectiv 59 metri și lungi de 360 m. Aici, în aceste mari „gropi" betonate se vor construi, bucată cu bucată, navele. Cînd vor fi gata, prin niște porți metalice apele mării vor năvăli în docuri și vor ridica vasele, pregătindu-le pentru primul lor drum. Pentru a înțelege complexitatea acestei lucrări trebuie să spunem că cu numai doi ani în urmă pe locul actualelor docuri se afla marea. Trebuia „secată" și nu s-a lăsat deloc ușor. Marea n-a vrut să renunțe la teritoriul pierdut. Bătălia cu apele a fost dusă în condiții uneori dramatice. Și totuși, **la 1 octombrie 1973 prima porțiune a celui dintîi doc, lungă de 90 metri, a fost pusă la dispoziția constructorilor de nave, iar la 30 decembrie a aceluiași an s-a încheiat și construcția primei capacități a docului numărul doi.** La ora actuală se poate aprecia că cele două docuri sînt în linii mari terminate, în curînd urmînd a începe construcția „porților", o altă lucrare complexă care reînvie amintiri de la Porțile de Fier.

La rîndul ei hala de construcții corp a șantierului, întinsă pe o suprafață de 45 000 mp, îți amintește, prin proporții, de uriașul siderurgic de la Galați. Este destinată „debitării", adică tăierii tablei la dimensiunile dorite și asamblării ei în secții și bloc secții ce vor fi apoi montate pe nava aflată pe doc. Utilaje moderne, printre care se disting mașinile de debitat cu celulă fotoelectrică, mașini care taie tabla, „copiind" direct, fără nici un ajutor omenesc, complicate desene, lucrează de pe acum din plin la construcția primului mare mineralier românesc. Au fost montate și cele dintîi cinci puternice macarale destinate să transporte marile secții spre locul de montare. Li se vor adăuga în curînd altele de un și mai mare tonaj, astfel încît „prefabricate" tot mai masive să ușureze munca montorilor.

La 1 mai 1975, potrivit angajamentului constructorilor, primul mineralier gigant românesc care a și fost asamblat într-o proporție de 50 la sută, va fi terminat (M. PAULIAN și ION POPOVICI).

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVIII Nr. 859 — Sîmbătă 23 martie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

A fost identificat virusul hepatitei ? Cît de gravă poate fi această boală ? Cît de mare este riscul îmbolnăvirii azi la noi ? Priorități mondiale în acest domeniu înscrise de acad. ȘT. S. NICOLAU, dr. R. PORTOCALĂ și dr. A. MOȚOC.

ASEDIUL... HEPATITEI VIRALE ACUTE

Banala și totuși redutabila „gălbinare", această maladie care, în fișele de serviciu, a împrumutat denumiri diferite — ceea ce de altfel e semnificativ pentru istoria ei științifică — de infecțioasă, acută, epidemică, reacție nespecifică... pînă la cea mai mult acceptată acum — de hepatită virală acută, ocupă astăzi una din primele pagini ale actualității științifice medicale. Din două motive. Recent s-a anunțat acel evenimentîndelung așteptat și poate de aceea atît de surprinzător : identificarea virusului. După ani de cercetări infructuoase, după speranțe înșelătoare — cum s-a întîmplat în toate marile laboratoare ale lumii — folosind o nouă tehnică de explorare la microscopul electronic, o echipă de trei cercetători americani (dr. Feinstone, Purcell, Zapikian) a reușit să vadă minusculele particule sferice.

Este prematur să se facă o afirmație categorică în sensul că e vorba într-adevăr aici de agentul etiologic al hepatitei sau e doar unul dintre, pe lista candidaților. Oricum, în informația dată se subliniază că vor trece ani — greu de prezis cîți — în studii și experimentări pînă cînd se va realiza — poate — un vaccin. Și credem că merită să amintim cu această ocazie că acad. Șt. S. Nicolau și colaboratorii săi au descris și fotografiat, cu ajutorul microscopului optic, după o colorație proprie, acum 30 de ani, virusul hepatitei Botkin — prezentă atunci în țara noastră. În 1951, savantul român obținea primele fotografii cu microscopul electronic, ale virusului hepatitei sclerogene — formă de boală care a urmat celei amintite mai sus. Dar ce se întîmplă azi și... în următorii ani ? Aici se înscrie al doilea motiv. Statisticile mondiale indică o îngrijorătoare creștere a numărului de îmbolnăviri. Problema nevralgică : contaminarea. Și specialiștii spun că pentru a proteja orice persoană ce vine în contact cu un bolnav, este indispensabil ca diagnosticul să se pună rapid. Dar și aceasta este o treabă complicată.

Ni s-a părut necesar să prezentăm aceste informații de ultimă oră pe plan mondial din, cel puțin, tot două motive. Vom înțelege astfel mai bine importanța cercetărilor și activității de profilaxie în țara noastră și care au permis, între altele afirmația — argumentată științific că la noi

Catinca MUSCAN

CONTINUARE IN PAG. ⑤

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Cu bunica... Jozsef TOTH — Covasna

O zi vînzătoare la „1001 articole" (II)

Crizantema din plastic

Stau de cîteva ore în spatele tejghelei și, tot mai intens, pune stăpînire pe mine un simțămînt absolut proaspăt : îmi place ceea ce fac ! Îmi place să scot din raft marfa cerută de clientul din fața mea, s-o privesc o dată cu el, să-mi imaginez virtualele sale însușiri (ba chiar și locul nou de acasă), dar cel mai mult și cel mai mult din toate îmi place să aud : „Făceți-mi bonul" și să văd omul plecînd cu pachetul sub braț... Aș vrea să aflu de la colegele mele din dreapta și din stînga mea dacă simt la fel — îmi spun c-ar fi o prostie, fiindcă m-aș da de gol ca intrusă (ele nu știu că am adoptat meseria asta doar pentru o zi) — și mă delectez pe cont propriu... Iată, a venit marfă proaspătă la raionul cu farfurii — mii și mii de farfurii frumușele, cu floricele în diferite culori și sute de căni de cafea de la fabrica „Porțelanul" din Cluj — și nu pot să nu trăiesc, o dată cu clienții din fața mea, satisfacția descoperirii lor. Mă uit la ei : afișează o răbdare absolut îngerească în timp ce așteaptă la rîndul format în fața tejghelei, ca vînzătoarele să le scuture de ultimele resturi de talaj din depozit, să le pună în raft și să înceapă să le vîndă. Normal : cei mai numeroși dintre ei

Graziela VÂNTU

CONTINUARE IN PAG. ②

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

A-ȚI ASUMA RĂSPUNDEREA

Întotdeauna m-a impresionat tipul de om în stare să măsoare exact puterile sale și drepturile sale și să te facă să simți, spunîndu-ți-o sau nespunîndu-ți-o : *„îmi asum răspunderea !"* Căutătorii de noduri în papură vor sări de îndată asupra acestui mic nod în papură, ce s-ar putea ascunde sub cuvintele mele de pînă aici : *«Bine, își asumă el răspunderea, dar merită să și-o asume ? Are dreptul să și-o asume ?»*. Ca nou combatant pe atît de vechiul front al luptei cu psihoza noduri în papură, nu mă tem nici de acest nod și pot răspunde : *„Dacă nu merită, nu merită"*. Nu trebuie căutate răspunsuri profunde la întrebări superficiale. Am impresia că de prea multe ori minți strălucite s-au căznit să dezlege adîncimile unor întrebări fără adîncime. Cine nu merită să-și asume răspunderea nu merită să și-o asume și degeaba și-o asumă, că se prăbușește. Eu vorbesc aici de cei care ar putea să-și asume răspunderea, cărora principial li se dă să-și exercite o muncă plină de răspundere și care nu fac asta din teamă, din comoditate, pentru că n-au ei chef să-și asume răspunderea. Societatea a creat sisteme de sancționare a celor care, asumîndu-și prea exagerat răspunderea, lasă să se petreacă niște lucruri care n-ar trebui obiectiv să se petreacă. Nu s-a creat încă — și aceasta se răsfrînge și asupra sistemului de pedepse pentru uzurparea de asumare de răspundere — sistemul de pedepsire a celor care irosesc timpul societății neasumîndu-și răspunderile ce li se cuvin, umblînd în permanență după hîrtii de acoperire a vidului din conștiințele lor. Pe un copil care te sîcîie de 500 de ori pe săptămînă și te întreabă dacă are voie să deschidă ușa de la bucătărie îți vine să-l croiești cu cureaua și să-i spui : „Mă, prostule, nu înțelegi că ușa de la bucătărie e făcută tocmai s-o deschizi și să intri în bucătărie ?" Dar nu întîlnim noi asemenea „copii", care vor să deschidă cu aprobarea cuiva mai mare ca ei ușa de la bucătărie și în viața socială ? Nu vine la dumneavoastră subalternul dumneavoastră — dacă aveți subaltern — sau nu vedeți pe colegul dumneavoastră sau pe șeful dumneavoastră imediat, mergînd citeodată nițel mai sus, să-și ia el asigurarea că lucrul pe care îl face, și anume întredeschiderea ferestrei, sau așezarea hainei în cuier, sau trimiterea unui colet poștal conținînd cinci hîrtii albe de scris, de la un etaj la altul, nu-i va fi pusă în sarcină ca o îndrăzneală prea mare dacă va ieși prost treaba ? Lucruri de acestea și din cele care nu sînt dintre acestea, ci unele, din păcate, au urgență și presiunea necesității, nu și-au găsit deocamdată forma de „răsplată" cuvenită. Oamenii care nu-și asumă o răspundere n-au decît faima de a fi niște fricoși, niște bieți troglodiți ai unei condiții care îi depășește. Dar ei sînt mult mai mult decît atît. Ei stopează nu numai inițiativa colegului de birou sau a subalternului, de a deschide fereastra la birou, ci și inițiativa colegului sau a subalternului de a deschide la modul figurat fereastra, să vină aer proaspăt acolo unde lucrează ei, mai bine zis acolo unde lucrează unul și celălalt se face că obține aprobarea pentru cel care lucrează. Sigur că există și mania unora de a nu-i lăsa pe subalternii lor să-și asume răspunderea. Degeaba încearcă bietul cutare să aibă acoperirea în aur și muncă a responsabilității sale dacă imediat deasupra lui se găsește cineva care, și după ce a terminat omul facultatea, îi mai ține dreapta cu dreapta lui să nu greșească vreo literă cînd se iscălește. Totuși, dacă la cazuri izolate a nu lăsa pe unul dintre subalternii tăi să-și asume răspunderea înseamnă a și justifica lipsa unora de apetit în a-și asuma răspunderea, la nivelul discuției generale nu se poate accepta în România de azi un om care

CONTINUARE IN PAG. ②

O realizare remarcabilă a tehnicii românești

COMBUSTIBIL ...DIN AER

POT FI PREVĂZUTE ERUPȚIILE VULCANICE ?

● 2 000 de vulcani somnolează astăzi pe continente ● Cînd se vor trezi ? ● Cum ? Cu ce forță ? ● Și de ce ? ● Există vreo legătură între erupția unui vulcan și declanșarea unui cutremur ? ● Se deschide calea exploatării geotermice a vulcanilor.

(Pagina a 5-a)

Imaginea vulcanului Aquna din Java

UN NOU SISTEM DE PUNCTAJ ÎN „MARELE PREMIU F.I.L.T."

Cîteva dintre problemele care frămîntă lumea tenisului și tabelul cu noul sistem de punctaj

(În pagina a 8-a)

ZILE DE BIRUINȚĂ A PRIMĂVERII

URMARE DIN PAG. 1

înfăptuiri. Și acest bilanț e tonic, robust, optimist. El exprimă năzuințele unui popor, hotărîrile sale, fermitatea opțiunilor și-a deciziilor sale.

Desigur, drumul spre biruințe nu-l așternut cu roze. Chiar în aceste zile de muncă intensă, cînd s-au înregistrat atît de numeroase, de merituoase și vrednice de laudă succese a fost amintit și numele unor colective care nu și-au realizat sarcinile, a unor colective care, neonorîndu-și contractele, au creat altora serioase dificultăți. Au fost amintite apoi și unele neajunsuri create de o preocupare mai scăzută, la un colectiv sau altul, față de calitatea produselor. Amintitele greutăți au solicitat, cum era și firesc, eforturi mai mari din partea altora, au cerut uneori mult zbucium. Pe fundalul general, lupta pentru înfringerea unor asemeni greutăți a subliniat cu tărie forța, dinamismul economiei noastre și în același timp forța, dîrzenia clasei noastre muncitoare, hotărîrea poporului nostru de-a înfăptui neabătut ceea ce și-a propus.

O activitate de intensitate sporită — specifică primăverii, condițiile naturale create lucrului la cîmp — trăiesc în aceste zile și oamenii muncii de la sate. Chemările consfătuirii cadrelor din agricultură, rodind în conștiințe, dau un plus de entuziasm muncii, un spor de dîrzenie hotăririi de-a obține în acest an recolte mai mari, recolte record, recolte în stare să sporească substanțial avuția națională, să fie motiv de mîndrie pentru toți cei care muncesc în agricultură. Știrile care vin de la sate consemnează felurite lucrări : arături și însămînțări, îngrășarea terenurilor, hidroameliorații, muncă în solarii, în grădini și livezi. Milioane de oameni, bărbați și femei, tineri și virstnici, folosind mijloacele mereu mai puternice pe care le au la îndemînă se consideră mobilizate în această bătălie, parte esențială a marii bătălii pentru recolte mari. Avîntul general demonstrează cît de clară și în același timp cît de puternică este — și trebuie să fie — înțelegerea că acum, în aceste zile, se pun bazele viitoarei recolte.

Primăvara pregătește în toată țara nou veșmînt. Vor înflori cireșii, vor înverzi pajiștile, mieluții vor zburda în soarele cald și oamenii se vor bucura. Se vor bucura de înnoirea firii, așa cum totdeauna se întîmplă, dar se vor bucura și de tot ceea ce înfăptuiesc și vor înfăptui căci și această primăvară se adaugă altor și altor primăveri pe care în cei 30 de ani trecuți de la eliberare întotdeauna le socotim, primăveri ale împlinirilor noastre socialiste. Și dacă știm cîtă floare aduce cu sine orice primăvară, știm cîte înnoiri și binefaceri aduce fiecare primăvară a anilor noștri, fiecare primăvară în care florile și cîmpurile rid sub soarele biruințelor acestui pămînt, ale oamenilor care, sub conducerea partidului comunist, făuresc cu mîinile, cu mintea lor, o țară nouă, o viață nouă pe pămîntul României. Conștiința acestui fapt, dă lumină spornică acestor zile de biruință a primăverii.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

Prieteni...
ION CISMARU —com. Comloșu Mare — jud. Timiș

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

dorește să-și asume răspunderea și să-și depună toate acțiunile într-o chestiune importantă și gravă și care să nu realizeze ceva pînă la urmă. Trebuie, însă, desigur, să lupte. Nu merge cu un unchi la nu știu ce instituție, cu frați — prieteni cu nu știu cine, merge cu osîrdie ! Parafrazînd o veche înțelepciune recentă, aș spune că și răspunderea e bună, numai să te ții de ea. În orice caz, și asumarea răspunderii face parte din categoria faptelor pe care omul trebuie să le exercite în permanență. Există un anumit antrenament al asumării răspunderii, o anumită evoluție a modurilor în care se petrece asta, o rezistență a organismului psihologic la tentatiile curajului și încă destule frîne, destule accidente care pot orienta firile mai slabe spre refuzul de a-și asuma răspunderea.

Însă, acum, la noi, a-ți asuma răspunderea este o necesitate și o sfîntă obligație, fiindcă aproape toți sîntem și toți vom fi extrem de ocupați Sînt pregătiri de epocă mare, de epocă plină de bătălii ale ritmului în această țară. Avem planuri înalte și etape multe de parcurs. Dacă înghesuim toate inițiativele și nu știm să selectăm noi înșine ceea ce este de sprijinit și ceea ce este de respins și dacă nu ne asumăm răspunderea, fiecărui act al nostru, circuitul valorilor sociale se gîtuie. Este mai mult decît important, este normal, ca în vremea care urmează asumarea răspunderii exacte de către fiecare să fie perfect sinonimă cu semnarea contractului de muncă.

CE ȚIE NU-ȚI PLACE

Ni se semnalează că în multe din cartierele Capitalei, acum, la începutul primăverii, s-a pornit poluarea sonoră a orașului, de către copiii lăsați într-o așa-zisă libertate de părinții lor. Faptul n-ar merita atenția rubricii noastre, care nu este o trăistă de fapte, dacă nu s-ar ajunge la o situație foarte hilară. Un bloc are două fețe. Și pe o parte și pe alta se află ferestre care dau unele într-o parte, altele în altă parte. Cînd vin de la serviciu, părinții care locuiesc la fața numărul unu vor să se odihnească puțin sau, mă rog, vor să facă altceva decît să stea de vorbă cu copiii lor și atunci își trimit copiii să se joace la poalele feței numărul doi. Acolo, eliberați de constrîngerea familială, tinerii purtători de trîmbițe în giuri își dau drumul și asteneizează cu gălăgia lor pe locatarii feței numărul doi. Însă, exact în același timp, locatarii feței numărul doi și-au trimis copiii să se joace în preajma ferestrelor de pe fața numărul unu. Din această diversificare a sarcinilor date de părinți copiilor lor, odată cu libertatea cam exagerată de a nu-i lăsa pe ceilalți locatari să doarmă, țese mai multă oboseală decît cea necesară pentru efortul de supraveghere mai atentă a copiilor. Mi se pare că această treabă, dincolo de aspectul ei puțin caraghios, s-ar cuveni să preocupe nu numai pe părinți, ci și pe cei răspunzători de liniștea orașului. Sigur, asta nu se poate rezolva printr-o hotărîre absolută : *«Copii, nu mai țipați !»* Și copiii să nu mai țipe. Trebuie să li se dea ceva în loc, trebuie să li se ofere spații de joacă bine amenajate, spații de joacă la a căror amenajare pot participa ei înșiși, dar ceva trebuie întreprins. Spune asta un cetățean fericit din acest punct de vedere, și anume eu, care n-am această problemă, dar care vin în contact și uneori lucrez alături de oameni care, într-o asemenea măsură s-au săturat de gălăgia de dincolo de ferestrele blocului unde stau, încît atunci cînd se află în fața unei ferestre și ridică ochii spre ea par a se cutremura de cosmarul că dincolo de acea fereastră ar putea izbucni iadul zornăitor al unei gălăgii fără rost.

Și cînd te gîndești ce curat și dulce e un glas de copil cînd e singur ! În orice caz, între faptul că deocamdată copiii nu prea au unde să se joace și faptul că locatarii nu prea pot să se odihnească, mai grav mi se pare al doilea. Asta deocamdată. Pentru că realmente lipsa locurilor de joacă pentru copii, prelungită prea mult, s-ar putea transforma ea însăși într-un viciu de formare a acestora. Să găsim cumva un punct de echilibru și să le dăm părinților odihna și copiilor copilăria !

OBIECTE PIERDUTE

Diverși maniaci, pe care îi asigur și pe această cale de indiferența mea, fac, în ultima vreme, expoziții.

Unul a deschis cică o expoziție de cutii de chibrituri. Geniul umanității s-a privit recunoscător în respectivele chibrituri, a dat modest din cap și s-a retras în neant.

Altul a pavoazat o expoziție cu șireturi. A fost larmă printre pantofi. Au vibrat de emoție felurite bombeuri.

Aflu că, de curînd, în Grecia, într-o foarte mare sală, s-a deschis o expoziție de obiecte pierdute, printre care ochii privitorilor au putut recunoaște bijuterii și roți de automobil, sticle de vin și haine de blană, ceasuri de mînă, de perete, de buzunar și de turn, cărți și chiar bani. Cu cinismul oricărui organizator de expoziții, organizatorii expoziției acestea au anunțat de pe acum că pregătesc o nouă sală în care vor fi adunate împreună să dea un ultim salut umanității 150 de motociclete pierdute de proprietarii lor, de fapt, după opinia mea, părăsite de proprietarii lor, care au aflat că drumul pe jos e mai sănătos.

Mă intrigă puțin ideea de a face o expoziție de obiecte pierdute. Adică de ce au făcut ei expoziția asta de obiecte pierdute ? La ce le trebuie lor să arate oamenii cît de uitucă e ? Și cred ei că omenirea va învăța ceva din asta ? Lucrul cel mai interesant — și pe care agențiile de presă nu-l povestesc — e cîte obiecte s-au pierdut de către vizitatorii expoziției de obiecte pierdute, cînd au venit ei, înțelepții, să vadă obiectele pierdute de alții.

Organizatori de expoziții aberante, nu vă mai pierdeți vremea ! Pămîntul întreg e o sală de expoziție cu obiecte pierdute și nereclamate de proprietari. Noi înșine, oamenii, sîntem obiectele fragile pierdute de părinții noștri și pe care ei, uneori, se fac a le fi uitat. Podeaua și plafonul lumii și pereții lumii sînt pline cu toatele de obiecte pierdute. Ce caută, de pildă, Lacul Roșu în Carpații de Răsărit ? Cine știe ce ploaie cosmică l-a pierdut și nu-l mai reclamă. Ce caută Babele în Bucegi ? Cine știe ce sat a încrementt la aflarea unei știri și bărbații au fugit și au rămas numai acele femei bătrîne de piatră ? Ce caută ochii albastri sub frunțile unor oameni bruni ? Ce caută creionul dumitale în mîna mea ? Ce caută aceste zile calde de vară înăbușitoare în plină perioadă rece ?

Nu vă mai obosiți să dovediți evidența ! Sîntem uituci. Dacă n-am fi uituci, dacă n-am uita obiecte, și stări de spirit, și întîmplări, am trăi mai puțin. (Eu și văd ziua în care omul acesta care vă scrie acum, va pleca de aici, uitîndu-și viața în lucrurile pierdute de alții și lîngă care a trăit.)

Obiecte pierdute, obiecte uitate ! Luna stă deasupra Pămîntului cu chirie. Uităm umbrelușe, patefoane, custi și gînduri. Numai un singur lucru e posibil, cînd vrem să deschidem expoziții de obiecte pierdute să le declarăm expoziții de obiecte pierdute și identificate ca atare. Altfel, cu ce drept am putea spune că un obiect este al cuiva anume ? Ca despre o mașină vorbește cineva despre viața lui : *„Mi-am uitat viața deschisă, motorul pornit și mi s-a terminat bateria"* Nu regretați obiectele pierdute pe care le-ați uitat! Regretați, vă rog, că nu uitați, că nu aveți puterea să uitați toate obiectele și, liberi de ele, veți fi fericiți ! O expoziție de obiecte pierdute este o expoziție a generozității suficiente sieși.

Adrian PĂUNESCU

TREI VAGOANE CU BIDOANE

(Sau cum am dat peste un foileton gata scris)

30—31 ianuarie și 3 martie 1973 : 5 400 bidoane noi, din tablă, pornesc din Oradea spre București. **Furnizor : GRUPUL ÎNTREPRINDERILOR DE INDUSTRIE LOCALĂ BIHOR ; Beneficiar : ÎNTREPRINDEREA „POLICOLOR BUCUREȘTI.** 16 aprilie : Furnizorul n-a primit încă banii (143 680 lei) pentru cele 5 400 bidoane. În consecință, îi scrie beneficiarului : „Vă rugăm a face investigațiile necesare... Considerăm imposibil ca marfa respectivă să n-o fi primit". Sînt indicate numerele vagoanelor C.F.R. în care s-a făcut expediția.

17 iulie : Întrucît scrisoarea din 16 aprilie a rămas fără răspuns, furnizorul se adresează Arbitrajului de stat central, cerînd ca beneficiarul să fie obligat la plata sumei de 143 680 lei reprezentînd contravaloarea bidoanelor.

13 august : Beneficiarul reclamat protestează : „Reclamanta pretinde că în baza raporturilor contractuale ne-ar fi expediat, în trei rînduri, un total de 5 400 bidoane noi... Vagoanele în care au fost încărcate respectivele ambalaje n-au fost descărcate de salariații uzinei noastre. Considerăm că ar fi necesară introducerea în litigiu a căraușului, Direcția regională C.F.R. București, singurul în măsură să facă dovada primirii bidoanelor de către adevăratul beneficiar".

28 august : Arbitrajul dispune ca la sediul reclamantei (Oradea) să se verifice, fiind de față și pirituI (din București) actele de livrare, pentru a se stabili dacă bidoanele au fost expediate sau nu

17 septembrie : Cu ocazia verificării, s-a descoperit o inadvertență : actele de livrare pentru 1 000 de bidoane poartă adresa piritei („Policolor") dar în scrisoarea de trăsură, care însoțește vagonul, figurează adresa întreprinderii „Anticorosiv". Recunoscîndu-și greșeala, reclamanta se miră : „Ni se pare de neînțeles cum s-a ajuns să se treacă în actele de expediere alt destinatar decît cel din actele de livrare". Pentru lămurirea „inadvertenței" aceeași reclamantă propune : „să fie introdusă în litigiu și Direcția regională C.F.R. București, urmînd a stabili unitatea destinatară care a primit marfa respectivă și anume dacă s-a eliberat destinatarei din scrisoarea de trăsură sau destinatarei înscrisă în avizul de expediere". Alături de „Policolor" (litigiul rămîne deschis, în ce-o privește, pentru două vagoane — 4 400 bidoane), mai figurează acum, pe rolul Arbitrajului de stat : „Anticorosiv", în calitate de pirit 2, și Direcția regională C.F.R. București, chemată în garanție.

31 octombrie : „Anticorosiv" recunoaște că s-a trezit, într-adevăr, cu 1000 de bidoane, le-a și folosit, de altfel, dar n-a știut de unde provin (cui să le achite), marfa nefiind însoțită de aviz de expediție sau de alte forme legale. Acum — că au aflat — au introdus factura la plată în contul întreprinderii reclamante. Furnizoarea reclamantă nu-i da acord ca lucrurile să rămînă aici și își exprimă punctul de vedere la Arbitrajul de stat : „Considerăm apărarea piritei „Anticorosiv" ca neîntemeiată... Chiar în lipsă de acte însoțitoare, trebuia să achite din proprie inițiativă bidoanele... Considerăm că pirita trebuie să răspundă față de noi și pentru penalitățile aferente, să ne achite pentru șase luni întîrziere în efectuarea plății suma de 14 400 lei precum și cheltuielile aferente de arbitrare — 616 lei".

8 noiembrie : Dacă lucrurile sînt clare în ce privește soarta unui vagon, rămîn în discuție celelalte două vagoane. „Policolor" se situează pe aceeași poziție : **nu le-a primit !** La cererea forului superior, Alexandru Jigălău, magazioner la stația C.F.R. Cătelu, pornește pe urmele lor și se dovedește că „Policolor" a primit amîndouă vagoanele (pentru unul a plătit și locații, descărcîndu-l cu o întîrziere de 20 de ore). Nu există nici un dubiu : o semnătură și ștampila „Policolor" învederează, în evidențele C.F.R.-ului, primirea unui vagon ; celălalt, nu apare în evidențele C.F.R.-ului, dar figurează, îndubitabil întrat, fiind înscris în registrul de la rampa de descărcare a întreprinderii... Faptul că vegheto rul Petre Băneață nu trecuse vagonul în registrul stației Cătelu n-avea, logic, nici un amestec în conflictul dintre furnizorul și beneficiarul bidoanelor. Prezenta importantă doar din punctul de vedere al regulamentelor C.F.R. Petre Băneață mai făcuse și alte greșeli în munca lui, motiv pentru care — la ora cînd „Policolorul" era nevoit să recunoască primirea celor două vagoane — nici nu mai lucra la stația C.F.R. Cătelu.

30 ianuarie 1974 : „Policolor" către Arbitrajul de stat central : „Vă rugăm să rețineți că toate încurcăturile în expeditiile respective au avut loc din cauza unui salariat incompetent al căraușului..."

Evrica ! A fost găsit vegheto rul Băneață ! Nu-i acar, dar tot la C.F.R. lucrează...

Cornelia SIMIONESCU

Strict autentic!

● LA FÎNTÎNĂ

Învățătorul Vasile Scutăreanu, din comuna Mălini, județul Suceava, ne relatează într-o scrisoare, următoarea întîmplare : „Fîntînarul M. A din satul Păraele — comuna Mălini — județul Suceava, scormonește măruntaiele pămîntului cu o mare îndeminare. Îndeletnicirea lui e moștenită din părinți și oamenii îl angajează să le sape fîntini.

Și iată ce se întîmplă cu fîntînarul nostru la sfîrșitul lunii trecute : la o fîntînă cu zidurile interioare, ridicate pînă la 4 metri de ghizdele și cu o adîncime de circa 23 de metri (pe platoul Păraelor fîntînile fug pînă la 27 m în adînc), învîrtind la grindei și coborînd deasupra capului său un ciubăr cam cu jumătate tonă de bolovani de piriu, ciubărul se strică și se prăbușește cu toată greutatea în gol ! Și odată cu el și fîntînarul cu rudimentara lui schelă, cu tot !

...L-au scos cu greu la lumină. În timp ce-l cetluiau cu lanțuri de căluș, din adîncuri omul intervenea lucid : „Lăsați-mă, că mă țiu eu singur". Nu și-a pierdut cunoștința nici o clipă.

L-am văzut pe masa de intervenție urgentă, apoi în Salvare, dînd dispoziții soției, în drum spre cel mai apropiat spital... Dar mie îmi place sfîrșitul acestei întîmplări : că după ce s-a constatat o fractură de metatars, înainte de a fi dus la spital, fîntînarul nostru i-a zis viitorului proprietar al fîntînii : „Să nu tocmești pe nimeni la ea, că tot eu vin s-o gătesc"...

● MĂRUL DISCORDIEI

În decembrie 1968, Martin Vasile din comuna Pericei nr. 325, județul Sălaj, s-a căsătorit cu Mocanu Floare din satul Uritu nr. 206, comuna Mălierișteu, județul Sălaj. Căsătoria s-a făcut la Pericei. De aici s-a trimis mențiunea de căsătorie la Mălierișteu Dar secretarul comitetului executiv al consiliului popular din această comună, V. Pernes, care trebuia să transcrie actele femeii descoperă că era înregistrată deja o căsătorie pe acest nume! Bigamie ? Nicidecum. Existînd, în registrele primăriei comunale, și o altă femeie cu același nume, o funcționară i-a trecut Floarei Mocanu și căsătoria celeilalte. Astfel că eroina noastră se află în curioasa ipostază de căsătorită și cu Martin Vasile, soțul ei adevărat și cu un altul, Vig Iosif. Normal, primăria și-a propus repararea erorii. Dar cum? Că potrivit legii greșeala nu poate fi reparată decît prin sentință judecătorească.

Și pentru că nu era suficientă această complicație a mai intervenit una: A. Chiș, secretara consiliului popular din comuna de baștină a soțului Floarei Mocanu, comuna Pericei, ce-a găsit ea cu cale într-o bună zi? Să verifice la fața locului care-i adevărata stare civilă a Floarei Mocanu. Și s-a dus drept la...soacra acesteia. Soacra, de o susceptibilitate neobișnuită, s-a alertat. Și s-a dus glonț la Episcopia Bihorului, unde își duceau liniștit traiul tinerii căsătoriți, făcîndu-le un scandal nemaipomenit! Drept care, nora s-a supărat rău, a interpretat intervenția soacrei ca urmare a unor uneltiri mai vechi și... și-a luat copiii și a plecat la mama acasă! Iar soțul a rămas într-o profundă nedumerire ! Să sperăm că cei ce au încurcat-o o vor descurca. (MAGDA TURAC)

● GESTUL CONTEAZĂ

Lui Gheorghe Irodel din București, str. Plutei 31. Îi place să joace la Loto. Și nu-i place cînd nu cîștigă Normal. Se întîmplă și cu alții. Numai că, sătul de nesansa cam... statornică, G. I. procedează diferit de ghinioniștii normali. Hotărăște să-și „forțeze" norocul. Drept care, după o tragere „Loto", cînd vede că iarăși din trei numere cîștigătoare lui i-au ieșit numai două, modifică pe biletul lui cifra neciștigătoare într-una convenabilă. Îl înregistrează drept cîștigător și așteaptă cîștigul. Dar — ca să vedeți și dv. ce înseamnă cînd se ține ghinionul scai de cineva ! — prima cuvenită lui G. I., după împărțirea cîștigurilor, chiar după falsificarea biletului, e exact : 10 lei ! Furios, G. I. nu-l încasează. Dar funcționarii agenției de unde-și luase el biletul, de unde îl înregistrase după comiterea falsului, confruntă documente și descoperă cifra contrafăcută...

...Acum, judecătorii îl condamnă la un an închisoare pentru tentativă de înșelăciune în paguba avutului obștesc. Or fi ei numai 10 lei, dar vorba ceea : gestul contează.

● ÎN PRĂPASTIE

O „Tatră" mare și puternică, a Trustului de construcții montaje Prahova, transporta un buldozer pe șenile, nou-nouț, spre platoul Bucegilor, la cabana Babele. Trebuia depus aici pentru a fi folosit pe șantierul de construcție a celei de-a doua telecabine a Bucegilor. Dar urcînd pe munte pe singurul traseu posibil — pe drumul Dichiu — după trecerea de la cabana „Cuibul Dorului", puternica „Tatră" scapă din circă buldozerul care se rostogolește zgomotos în prăpastie.

După unele versiuni, se pare că cei care transportau utilajul și-au amintit că acesta ar putea merge și pe propriile lui șenile și, în coasta muntelui, s-au apucat să coboare buldozerul de pe mașină. Adevărat sau nu, dramatic este faptul că în cabina buldozerului s-a aflat și mecanicul Stoica Gheorghe, care, căzînd odată cu utilajul s-a accidentat grav. (AL. MIHAI).

● SALVAT ÎN ULTIMA CLIPĂ

Scăpat de supravegherea părinților, Vasilică Pîrjoleanu, elev în clasa a II-a a școlii generale din comuna Racova, județul Bacău se joacă pe malul canalului de aducțiune ce alimentează hidrocentrala din localitate. La un moment dat, îi cade în apă un pantof. Copilul încearcă să-l prindă Dar alunecă pe taluzul umed de beton și cade el însuși în canalul adînc de peste 6 metri ! Situația — disperată. Apa rece îl paralizează din primul moment orice mișcare, iar strigătele de ajutor sînt slabe. Totuși, un sătean care își paște oile în apropiere, le aude Alarmează un grup de cetățeni în trecere spre gară. Încercările lor de salvare eșuează Viața copilului este în pericol Și deodată, un om se desprinde din grup își lasă pe mal paltonul și se aruncă în apă îmbrăcat Clipa — supremă Cu un ultim efort copilul mai scoate capul odată din apă. Înotînd în apa rece ca gheața, salvatorul îl prinde. Îl scoate la mal. Apoi, cu hainele șiroind, aleargă cu el în brațe pînă la locuința sa din apropiere. Aici îi dă îngrijirile de urgență. Și, după respirația artificială, după frecția cu alcool, încet-încet, copilul își revine. Salvatorul este inginerul agronom Ciprian Bostan. (CONST. AZOIȚII).

Rubrică alcătuită de Graziela VÂNTU

O zi vînzătoare la „1001 articole" (II)

CRIZANTEMA DIN PLASTIC

URMARE DIN PAG. 1

sînt femei, deci gospodine, deci știu exact valoarea mărfii frumoase și ieftine — care face frumos în casă dar de care nu-ți pare rău cînd se sparge. Tovarăși de la fabrica „Porțelanul", dv. care știți să faceți atîtea lucruri frumoase de larg consum, dacă ați fi alături de mine neștiind cum să împărțiți mai repede bonurile („Dați-mi zece !", „Dați-mi douăzeci"), poate că ați fi mai darnici cu producția unor asemenea obiecte, căutate tocmai pentru că îmbină frumosul cu utilul, și ați reflecta ceva mai mult la beneficiile sociale ale unei proporții mai echitabile între produs de opt lei bucata și altele de treizeci de ori mai scumpe...

De altfel, de aici, din spatele tejghelei, simt direct repercusiunile economice ale acelei practici industriale atît de combătute de toți și atît de înverșunat înrădăcinate, totuși, de a stoarce beneficii bănești cu orice preț din produse înglobînd valori mari, în detrimentul unei game de sortimente mai largi, cu prețuri mai reduse... Spuneți-mi tovarăși de la Uzina de băi și radiatoare din București (numele real al întreprinderii dv. îl cunosc : e UREMOAS) ce ați răspunde, bunăoară, dv. omului din fața mea care-mi cere : „Vreau o garnitură de robinet de baie" și eu îi spun : „Garnitură n-avem, dar avem robinet cu garnitură !" și care află, înfuriindu-se, că în loc de vreo 0,15 lei cît voia să plătească, trebuia să scoată din buzunar vreo cinci lei ? Sau celuilalt, care îmi cere un robinet de baie și eu nu pot să-i ofer decît o garnitură la robinet de baie, de vreo cincizeci de ori mai scumpă ? De fapt știu ce-mi veți răspunde — că l-am privit și eu într-o anchetă economică a televiziunii, pe unul din conducătorii dv., dînd indiferent din umeri la aceleași întrebări — dar mă gîndesc că, cine știe, amărăciunea unei vînzătoare insultate pe nedrept (din punctul ei de vedere) de niște clienți — pe drept (din punctul lor de vedere) vă vor (inmuia) cerbicia... (Nu pot să nu mă gîndesc, în aceeași ordine de idei, că, în timp ce eu încerc să îmbunez clienții, în spatele raftului, la o măsuță improvizată, Gheorghe Bizinichi, șeful raionului de menaj, poartă cu un merceolog venit de la organizația comercială, cotidianul lui dialog absurd : „Să-mi dai — zice Bizinichi — 120 de..." „Știi că n-avem". — zice celălalt. „Dar eu le trec aici, ca să nu se zică că nu le-am cerut". „Să-mi dai — zice iar responsabilul — 300 de..." „Știi că n-avem. Dar eu le..." Am văzut la sfîrșit nota de comandă și știți că avea vreo 20 de pagini, între care cel puțin zece scrise degeaba, de luni de zile ? Dacă nu vă gîndiți la altceva, tovarăși furnizori care nu vă respectați contractele, măcar la munca sisifică de fiecare zi a unui responsabil de raion oarecare să vă gîndiți...)

Și cu toate acestea să știți că, între timp, am mai descoperit ceva care sporește farmecul meseriei de vînzător. Iată, o femeie rotofeie îmi solicită o consultație :

— Știți, mîine e ziua nașei. Ce-aș putea eu să-i ofer, așa, nu prea scump, dar știți...?

Îi scot din raft un serviciu de cafea abia sosit din depozit. Exact ce-i trebuie: frumușel foc și ieftin : numai 74 de lei. Femeia îl ia, îl sucește pe toate părțile, dunguliețe pătrate de pe margine o încîntă. prețul la fel, face bonul, achită și, deodată, chipul ei lucitor se înnourează : Ce zici — murmură — ce zici — ce noroc pe capul nașămii ? Ca să vezi, că mie cînd mi-a adus un servici de cafea, eu de așa noroc ca ea parte n-am avut"...

Asta zic și eu zodie fericită ! Îmi vine să rid, mi-e teamă că mă dă fața de gol, nu știu cum să mă stăpînesc — noroc că rotofeia pleacă oftînd și în locul ei răspund altei solicitări. O femeie uscățivă scoate din geantă un cuțit :

— Ai putea — zice — să-mi găsești o furculiță la fel ?

Încerc — sînt sigură că pot — furculițe sînt doar cîte vrei, de toate formele și mărimile, dar ucătiva mă dezarmează : nici asta nu-i bună, nici ailaltă, nici a treia... nici a zecea pe care i le prezint.

— Dar la ce vă trebuie, doamnă ? mă înverșunez, fiindcă vreau s-o servesc cu orice preț.

— A, nu vă mai deranjați, zice. Mai trec eu pe aici. Mie-mi trebuia pentru plăcintă...

Plăcintă ? Cuvîntul e magic. Și, ce să vedeți ? Într-o clipă femeia care dă să plece e oprită de o alta și apoi de o a treia care-i stăteau în preajmă... că dv. cum faceți plăcinta, că stați să vă zic eu, că eu fac foaia așa, că foaia asta e cît masa, că pe urmă umplutura, că zău, nu se arde ?, Că ce să se ardă, că eu îi pun... Ca să mai spuneți c-ar exista vreo meserie despre care să n-ai ce povesti seara cînd vii acasă !

Vorbind, însă, serios : care-i cota de participare a unui vînzător la formarea opiniei publice, la influențarea ei ? Pentru că, să știți — m-am documentat despre asta, am citit și m-am informat pe la specialiști — aflînd că rolul acestuia nu s-ar rezuma la acel „keep smile" („păstrați vă zîmbetul"), cum zic unii, ci că el ar fi, de fapt, mult mai complex... Nu sînt specialist, n-am căderea deciziei, totuși datoria mea e să vă relatez :

— Dați-mi o scrumieră — zice un bărbat cărunt, adresîndu-se unei fetișcane de la școala de comerț, în practică pe aici.

Fata scoate din raft o scrumieră verde, omul o privește neglijent, zice : „Faceți-mi bonul", dă să plece, dar subsemnata îl opresc : „Nu vă supărați — zic (îmi dă ghes fumătorul din mine, care a văzut ceva scrumiere la viața lui) n-ați vrea una mai frumoasă și mai ieftină ? — și-i scot din raft o scrumieră transparentă, incomparabilă cu cealaltă — parcă făcută din sticlă de sifon. Omul mă privește uimit, văd că acum se concentrează asupra cumpărăturii, mormăie un : „Mai încape vorbă ?" și o cumpără pe a doua...

...Exact în momentul cînd, ușor vinovată, o întreb pe Maricica Cîrstea, responsabila magazinului care asistă la scenă :

— Vînzînd un obiect mai ieftin, nu-i așa că am făcut un gest necomercial ?

Ea mă privește, zîmbește (are vreo 20 de ani de comert numai în magazinul ăsta) și zice :

— De ce ? Ați contribuit la formarea gustului unui om...

Recunosc, termenul e pretențios dar dacă cineva cu experiența asta mă încurajează, atunci dați-mi voie să vă spun că sînt întrutotul de părerea ei. Iată m-am întors de mult la biroul din redacție, mi-am reluat îndeletnicirile obișnuite dar mi-e imposibil să uit următoarele : de dimineață, chiar la începutul activității mele ca vînzătoare, descoper în magazin un colț plin cu flori din plastic : trandafiri, lăcrămioare, panseluțe, brebenei, lalele, flori de mărțoate îmbîcsite cu praf, mirosind a materie moartă. Le detest. Le consider egale în prost gust cu picturile de prin gangurile de altădată, ori cu merele făcute din ipsos — numai că acestea au cam dispărut de prin magazinele onorabile, în vreme ce florile... „Dați-mi niște brebenei — zice o junică cu beretă ! Roșii". „Dați-mi niște flori de cimp din alea mov și galbene că roșii și albastre mai am acasă" — zice o a doua. „Crizanteme din alea de 18 lei bucata mai aveți ?" — se precipită o a treia, plecînd dezamăgită după ce colega de la raft îi spune : „Îmi pare rău, am avut de dimineață și s-au vîndut..." Rabd și tac, tac și rabd, pînă cînd nu mă mai pot stăpîni : în fața mea, doi bărbați cu căciuli, însoțind o femeie cu basma, spun, stricîndu-se de ris :

— Dați-i femeii niște verdeață de aia din plastic numa' să nu se vestejească pînă om ajunje acas'...

— Bine, dar ce vă trebuie dv., care sînteți de la țară, verdeață din asta ? — izbucnesc. Nu aveți acolo verdeață destulă ? Adevărată ?..

— Ba avem — zice inteligent femeia. Da, noi tocmai hăt, pe lîngă Baia Mare stăm, și asta-i din București...

Gata, tac nu mai scot o vorbă Decît că îmi aduc aminte de un cîntec tare cunoscut. Doar cuvintele l-am schimbat un pic. Că zice cîntecul meu : „Să nu uităm niciînd / Să spălăm trandafirii..."

DE PRETUTINDENI

■ **LA UN CONGRES** medical ținut la Chicago (S.U.A.) a fost prezentat un nou model de piele artificială, care poate fi grefată în caz de arsuri grave. Acest produs e format dintr-un strat exterior foarte elastic din catifea de nailon, un strat mijlociu din siliciu care împiedică pierderea apei din țesuturi, și un strat interior de nailon.

Debutul carnavalului de la Neapole se marchează în toți anii cu ziua... animalelor. La această sărbătoare caii sînt conduși cu mare fast, „gătiți" cu tot soiul de podoabe printre care mărgele, coliere de covrigi și nenumărate baloane, colorate în cele mai variate nuanțe. E o veche tradiție la care napolitanii nu vor cu nici un preț să renunțe.

■ **ROBERTO DUENAS, deținut într-o închisoare din Ciudad de Mexico, a reușit să evadeze îmbrăcindu-se în femeie. Imediat ce a părăsit închisoareа a fost acostat de un bărbat care i-a făcut cîteva complimente. Enervat, evadatul i-a tras două palme. Scandal, încăierare. Rezultat final : întoarcerea cu alai a fostului deținut la închisoare.**

■ **GRAVURA** în lemn este arta tradițională în Peru. Gravurile reprezintă felurite figurine și chiar compoziții întregi. De mare popularitate se bucură sculpturile lui Leonardo Bulnes Maglea. Numeroșii vizitatori ai ultimei sale expoziții personale au fost uimiți : obișnuiți cu aspectul normal al lucrărilor sale anterioare, „ei nu puteau distinge" exponatele. De data aceasta sculptorul peruan a expus figurine tăiate din... chibrituri obișnuite.

■ **SPAGHETELE din pepene galben sînt ultima modă pe piața londoneză. Materia primă este extrasă dintr-o vegetală californiană (între dovleac și pepene galben) și spaghetele rezultate nu îngrașă. Se spune că gustul este excelent.**

Ettore Panipucci, zis „Cățelușul", 30 de ani, înalt de 90 cm, de zece ani clown la circul Orfei, se va căsători în aprilie cu frumoasa patinatoare Betten Haniko (cu el în poză). Viitoarea soție are 20 de ani și înălțimea de 1,70. Perechea va locui în luxoasa rulotă pe care Ettore a și cumpărat-o.

■ **PRESA din Tokio a relatat, de curînd, pe larg o întîmplare neobișnuită petrecută pe muntele Fudjiyama. Pe cărările muntelui, băiatul Massaki Miura a fost atacat de un urs uriaș și a reușit să se salveze datorită lătrăturilor cîinelui său.**

■ MEDICUL scoțian Thompson a demonstrat că omul poate trăi fără alimente mult mai mult decît se credea. Unul din pacienții săi obezi, dînd dovadă de voință extraordinară, a slăbit 44 kg în 249 de zile. În tot acest timp a consumat numai apă și vitamine sintetice.

■ **EXPERIMENTATORII din Bielorusia obțin cîte 40—50 de castraveți de la o plantă cultivată în... casă. O astfel de recoltă dă singurul soi de casă din lume, obținut la sfîrșitul secolului trecut de selecționatorul M. Ritov. Deși s-a crezut că acest soi s-a pierdut în timpul războiului, el s-a păstrat totuși în colecția cunoscutului experimentator A. Egorov din regiunea Moscovei, care l-a transmis colegilor bieloruși.**

Pe arterele orașului Manchester va circula în această primăvară primul autobuz electric. Realizat ca urmare a unor cercetări și experimente ce au durat aproape doi ani, vehiculul dispune de 50 de locuri și poate dezvolta o viteză de 65 km/oră. El poate parcurge o distanță de 60 km fără ca bateriile sale să fie reîncărcate, iar prețul său de cost este inferior unui autobuz cu motor Diesel.

■ TIMP de patru ani, Margherita Massobrio în vîrstă de 35 de ani, a exercitat profesiunea de medic în orașul Alba din Italia, fără să aibă studiile respective. Cei mai surprinși au fost pacienții ei, care erau mulțumiți de tratamentele prescrise...

■ **NIL ROBINSON, fiul unui îngrijitor de la parcul zoologic din Towncross (orășel în apropierea Londrei) în vîrstă de 8 luni este „protejat" de „pensionara" parcului zoologic — cimpanzeul Tina. Curajoasa mamă a lui Nil declară că atunci cînd fiul ei este cu Tina, ea este cu desăvîrșire liniștită.**

■ RECENT, în grădina zoologică din Tokio s-a născut un pui de girafă, care prezintă particularitatea că este complet alb, neavînd nici o dungă. După cum afirmă zoologii japonezi este primul caz de girafă albă cunoscut pînă în prezent, el adăugîndu-se tigrului alb din grădina zoologică din Delhi și gorilei albe din grădina zoologică din Barcelona.

■ **OMUL împușcat de poliție în seara de 22 iulie 1934, în fața teatrului Biograph din Chicago, nu era celebrul gangster Dillingen, ci un oarecare James Lawrence așa cum arătau actele găsite asupra lui, considerate false. O afirmă în cartea sa americanul Nash. Scriitorul anulează depoziția doctorului Lofsser, medicul care a confirmat identitatea mortului, contestată de părinți. Lofsser declarase atunci că-i făcuse lui Dillinger o operație plastică, „introducînd" în obrazul criminalului tendoane de cangur. O astfel de intervenție chirurgicală, după părerea lui Nash, ar fi imposibilă chiar și în zilele noastre.**

■ **DE TEAMĂ** să nu întîrzie de la serviciu, funcționarul Epicuro Cecotti și-a pierdut viața zdrobindu-se cu mașina de un stîlp. Trezindu-se în plină noapte la 1,35 și privind greșit acele ceasornicului, a crezut că este 7,05 dimineața. Greșeala i-a fost fatală.

200 000 de dolari, acesta-i prețul mașinii din fotografie. Este vorba de o mașină model Pierce Arrow din 1920, laminată cu aur, care a fost cumpărată de un oarecare Earl Clark din S.U.A.

DE PRETUTINDENI

30 DE ANI IN JUNGLĂ

• Pentru un ofițer japonez al doilea război mondial a încetat la 10 martie 1974, orele 15... • Cum a fost descoperit și cum s-a procedat pentru a-l aduce în patrie.

UN TÎNĂR STUDENT JAPONEZ, Norio Suzuki, care-și petrecea vacanța într-un cort în jungla din insula filipineză Lubang a fost surprins, la 20 februarie, cînd i-a apărut în față un om straniu, purtînd în mîini o pușcă foarte veche. Bărbatul, trecut de 50 de ani, avea cisme uzate de cauciuc și o îmbrăcăminte peticită, ce părea să provină dintr-un echipament militar demodat. Surpriza a fost și mai mare cînd necunoscutul i s-a adresat în japoneză, punîndu-i întrebări cu privire la localitățile cele mai apropiate. Dar și necunoscutul își manifestă surprinderea cînd află că tînărul din fața sa este japonez. Cînd Norio îl întrebă cine e, el ezită puțin. Apoi îi răspunse că este locotenentul Hiroo Onoda din armata japoneză și că se află pe insulă din anul 1944, trimis de superiorul său într-o misiune de informații. Studentul rămase uluit : „Păi, războiul s-a terminat de mult, de aproape trei decenii". Interlocutorul său îl privi suspicios. Nu-i venea să creadă. Norio Suzuki îi povesti cum s-a încheiat războiul și ce s-a întîmplat după aceea. Locotenentul murmură : „Mi-am dat seama că se petrece ceva deosebit. Am găsit în cîteva rînduri ziare și am văzut că între Japonia și Filipine sînt relații bune acum...".

CÎND STUDENTUL I-A CERUT să vină cu el în Japonia, Onoda a refuzat : „Nu pot să plec de aici. Pînă nu primesc din partea superiorului meu ordinul de a mă preda filipinezilor, rămîn în junglă..."

NORIO S-A ÎNAPOIAT IMEDIAT la Tokio și vestea pe care a adus-o cu el a stîrnit un mare interes. În urmă cu doi ani mai fusese găsit, în insula Guam, un sergent care nu știa că războiul se terminase și care se ascundea, din 1944, în junglă... Ancheta pe care au deschis-o autoritățile a arătat că șeful din 1944 al locotenentului a fost maiorul Ioshimi Taniguchi, în prezent librar. A fost alcătuită o comisie, din care au făcut parte, între alții, Taniguchi și fratele mai mare al lui Onoda. Li s-au alăturat, bineînțeles, numeroși corespondenți de presă dornici să relateze despre „soldatul uitat" din insula filipineză. Ei au plecat în regiunea de junglă unde locotenentul fusese zărit de Norio Suzuki și au reușit să intre în legătură cu Onoda. În cadrul unei scurte solemnități, fostul maior i-a predat lui Hiroo Onoda un ordin scris, semnat de împăratul Japoniei, să se predea autorităților filipineze. Locotenentul a fost apoi trimis cu elicopterul la Manila, unde a fost primit de președintele filipinez Marcos, care i-a declarat că-l grațiază, că este liber, că nu va fi urmărit pentru activitatea sa din junglă. (În toți acești ani, Onoda ajunsese spaima locuitorilor din împrejurimi. Pînă în 1954, el mai avea doi companioni și din cînd în cînd pătrundeau în cîte un sat filipinez și își procurau cu forța cele trebuincioase. Adeseori, aveau loc ciocniri armate. În sarcina lor autorităților filipineze au pus nu mai puțin de 30

Hiroo Onoda

de persoane ucise și foarte multe rănite. Cîteva acțiuni ale poliției și armatei filipineze au dus la uciderea unui camarad al lui Onoda în 1954 și al celui de-al doilea, în 1972.) Locotenentul Onoda a răspuns că va căuta în viitor să acționeze pentru a stringe legăturile de prietenie dintre Japonia și Filipine și a mulțumit pentru faptul că sabia pe care a înmînat-o președintelui Marcos — ca un simbol al predării sale — i-a fost restituită.

MEDICII CARE L-AU CONSULTAT prima dată au declarat că Onoda se prezintă în excelente condiții de sănătate. Locotenentul a arătat apoi, în cadrul unor conferințe de presă, că el nu a fost niciodată bolnav în cele trei decenii petrecute în junglă, exceptînd cîteva răceli. El a povestit cum s-a alimentat cu fructe — banane și nuci de cocos — și pești și a răspuns la întrebările privitoare la modul său de viață.

LA TOKIO, „SOLDATUL UITAT" s-a revăzut cu părinții săi : mama în vîrstă de 88 de ani, tatăl de 86 de ani. O regăsire emoționantă. Cu mulți ani în urmă, bătrînilor li se notificase moartea fiului lor și ei îi puseseră chiar o piatră de mormînt... Onoda s-a declarat impresionat de schimbările pe care țara sa le-a suferit în cele trei decenii de cînd nu a mai văzut-o.

REVENIREA LOCOTENENTULUI a stîrnit în Japonia, după cum transmite corespondentul din Tokio al ziarului londonez „Times", și unele „sentimente amestecate". Unii reprezentanți ai generației vîrstnice au scos în evidență disciplina de care dau dovadă militarii leatului lor, pe cînd ziariștii tineri — subliniază corespondentul — „îl folosesc pe locotenent ca un exemplu menit să amintească țării de pericolul unei educații militare înguste..."

PENTRU HIROO ONODA, cel de-al doilea război mondial a luat sfîrșit cu adevărat la 10 martie 1974, orele 15. Intrat în junglă cînd avea 22 de ani, el a părăsit-o la 52 de ani. O viață de om irosită, și, în ciuda a ceea ce pare „happy end", de fapt o tragedie personală, o tragedie a familiei sale, o tragedie pentru satele filipineze care au avut de suferit din cauza „militarilor uitați". Sechele neașteptate, ecou îndepărtat al marii conflagrații...

U. VĂLUREANU

remember • remember • remember

HAMBURG (IX)

M-a impresionat întotdeauna sentimentul istoriei în lumea germanică. Istoricii francezi nu mi-au spus niciodată prea mult ; retoricii lor uscate i-am preferat hîrba caleidoscopică fermecătoare a memorialiștilor în ale căror pagini palpită voluptatea maliției, a indiscreției și a ireverenței, atît de specific franceză. Francezilor preocupați „de mettre en scène non des hommes mais des idées générales" ca să utilizez expresia lui Taine, germanii le-au opus o istorie situată în permanentă confluență cu proecția fantastă, cu mitul fecund, fără a fi mai puțin istorie în sensul erudit și savant, originalitatea lor în această contingență constînd într-un modus vivendi *al imaginației cu erudiția. La Bremen — oraș pe care l-am vizitat, din păcate, cu totul în grabă, — am văzut în piața centrală statuia colosală a lui Roland, eroul gestelor, stînd în picioare, cu paloșul în mînă sub un elegant baldachin gotic înalt de zece metri. Operă a unui maestru anonim de pe la 1400 — poate că va fi fost Meister Henning sau Meister Johannes, nume de sculptori amintite în epocă pe malurile Weserului — statuia îți dă frisonul acelui* Frühmittelalter *germanic care e nu numai ev ci și țară de geografie fabuloasă. Edilii Hamburgului dela începutul secolului nostru încercînd probabil să dea o replică superbului colos din Bremen, au creat cu ajutorul sculptorului Hugo Lederer, un monument al lui Bismarck așezîndu-l pe o colină în preajma portului. Vederea lui dă însă un sentiment penibil de obtuzitate amorfă... stîncă artificială improvizată în plin mediu citadin... piatră e inertă și inexpresivă, spațiul o refuză ca pe un fals de serie iar peisajul o suportă ca pe o înjghebare de recuzită cinematografică inoportună... aici dimensiunile dilatate au efecte exact contrare, nu fac decît să exaspereze ca un zgomot surd, aton...sugestie de* teutonism *facil și forțat, declasat în nivelul de înțelegere al manutanței... orice comparație oricît de îngăduitoare, cu capodopera gotică de la Bremen, îl anulează... e ca și cînd ai alătura castelele medievale sălbatice și virile de pe stîncile Rinului sau magnifica Festung Marienberg dela Würzburg cu așanumitele Castele Regale din Bavaria sudică — Neuschwanstein, de pildă — excrescențe caricaturale ale wagnerismului deviat, realizate parcă nu de arhitecți ci de fantezia supralicitată a unor decoratori de operetă...*

Bravul cancelar ar fi meritat o statuie cinstită în locul acestei hiperbole dubioase...

* * *

De ce se va fi retras aici Klopstock — sînt două sute de ani de atunci — ca să petreacă un sfert de secol, să îmbătrînească și să întîmpine moartea pe malurile estuarului Elbei ? Era poate prin structura lui o pasăre nordică, asemenea tuturor poeților plonjați în tainele nedeslegate ale Naturii. Căci tainele acestea stăruie în ceață, im Gewölke des Schlafs, *undeva mereu schimbătoare și părelnice căutînd steaua navigatorilor și umbra densă a bradului așternută pe plaje pustii. Hamburgul pozitiv și concret, oraș al pecuniei și al indeletnicirilor profitabile, coexistă bizar cu meridianul începeșat al intemeerii sale străvechi și nu isbutește să sugrume ori să înăbușe în piatră melancoliile septentrionului. Brutalitatea lui e stimulatoare pentru erezii spirituale și pentru obstinațiile artistului... te simți ispitit să complotezi împotriva masivității lui trufașe, în complicitate cu norii, cu apele și cu ceața, să inculci bravilor lui burghezi de o hărnicie inflexibilă, morbul unei neliniști a duhului, să proiectezi peste* Eldorado-*ul lor funcțional și exact umbra tulburătoare a trecerii, a iubirii și morții... nu știu dacă aici va fi scris Klopstock splendida lui poezie* Die frühen Gräber, *cîntec al mormîntelor pretimpurii, dar orașul te îndeamnă să-i cînți asemenea lieduri, pentru că oamenii lui par a avea zilele atît de pline și de riguros parcelate, încît seamănă cu niște ireproșabile mașini de trăit... iată, înainte de plecare mă plimb, ca întotdeauna, pe Binnenalster, stingherit oarecum de inutilitatea mea față de acest mecanism impetuos și desăvîrșit și îngîn versurile lui Blaga :*

Fără număr sînteți fii ai faptei
pretutindeni pe drumuri, subt cer și prin case
Numai eu stau aici fără folos, nemernic,
bun doar de-nnecat în ape.

dar stinghereala confluiază împercepti[illegible] cu orgoliul celui ce aspiră să traducă toată această pragma *într-un grai niciodată înțeles pe de-a întregul, s-o pună în ecuații ale căror necunoscute stau veșnic în umbra numerelor excedate de taină... oricum orașul acesta nu are capcane perfide ; cred că printre feluritele primejdii ce amenință omul de artă în perimetrul zidurilor lui, nu figurează cea mai ticăloasă care e ratarea... poți fi sărac și ignorat dar nu orice fel de sărăcie declasează obligatoriu... uneori ceea ce sfîrșește prin a te declasa e tocmai prosperitatea la care ai rîvnit ani de-a rîndul... există orașe ale promiscuității spirituale și ale ratării, orașe unde pînă și sordidul cafenelelor mizerabile, al circiumilor literare, al speluncilor unde se corup idei și se depravează moravuri neconstituite, are gust dulceag de idilă... orașe ce îmbată și consolează, inițiindu-te în practica tristă a acelei perversiuni care e compromisul cu tine însuți... orașe unde poți continua să trăiești mort lăsîndu-ți cadavrul să beneficieze cotidian de întreaga solicitudine a complicității instituționalizate... Hamburgul mi-a părut a fi la antipodul unor asemenea orașe și n-am înțeles niciodată de ce poeții sînt atît de rari pe străzile lui.*

a. e. baconsky

Corespondență specială din Sofia pentru „Magazin"

Belogradcik — orașul de piatră

Există un loc în Balcanii din nord-vestul Bulgariei ieșit din comun al cărui nume amintește de culoarea albă a pietrei de calcar — „Belogradcik" — („Orășelul alb"). Un orășel ca toate celelalte care și-au găsit ca fundal peretele de piatră al celui mai lung lanț de munți ai țării, un orășel de munte cu acoperișuri roșii din țigle deasupra unor prea înalte ziduri albe înconjurate de garduri cu pereți din fier forjat, artistic meșteșugit.

Și totuși, renumele de „loc unic sub cerul Bulgariei" acordat Belogradcikului, nu este dat nici de „culoarea" lui, nici de arhitectura caselor sale cochete sau de vreun alt semn, propriu, nemaiîntîlnit prin alte părți. Valoarea lui de „monument al culturii bulgare" este dată de... lumea de piatră plăsmuită, în vecinătatea porților sale, de marea forță de creație a naturii. Este o „lume" fantastică din... stînci de dimensiuni gigantice, dominînd un teritoriu întins pe 90 kilometri pătrați. Densitatea și frumusețea lor fac într-adevăr din Belogradcik un loc unic pe pămîntul Bulgariei.

Înainte de a ajunge să văd cu ochii mei „minunea" Belogradcikului, citisem undeva că „aceste stînci nu sînt deloc moarte, depinde de ceasul la care le contempli : în timpul verii sau iernii, în zorii zilei sau sub bătaia razelor lunii, dintr-o parte sau din alta... Sub o lumină diferită, ele îmbracă formele cele mai fantastice asemănătoare uneori, figurilor umane".

Așa se și explică de ce, localnicii, ca și numeroșii vizitatori care vin aici din toate colțurile Bulgariei și din străinătate, le-au dat fiecăreia cîte un nume.

La intrarea în „orășelul" de piatră al Belogradcikului te întîmpină „eleva", profil sculptural imaginat de... natură, cu beretă pe cap și servietă de școlăriță în mînă. „Galeria" figurilor pietrificate continuă cu „leul" a cărui coamă zburlită trădează intenția „creatorului" lui de a-l înfățișa în clipa în care se pregătește de atac ; două stînci învecinate amintesc de „Don Quijotte" și de calul său „Rossinante", iar altele, care urmează, reproduc contururile în piatră ale „porumbelului" și „ciupercilor". Deasupra unui „zgîrie-nori" înălțat printre colțuri de stîncă se poate recunoaște capul omului, sau, cum îl mai numesc localnicii, asemănîndu-l cu unul din eroii săi legendari, „haiducul Velko". Foarte aproape de oraș, ca și cum s-ar pregăti să intre în el, profilurile a doi oameni : un bărbat și o femeie — „Adam și Eva" — însoțite de capul „ursului". Multe legende se povestesc despre nașterea acestei „lumi de piatră" din apropierea „orășelului alb". Printre ele și legenda „călugăriței" și „călugărilor" — grupul altor stînci cu chip de om, „sculptate" de milenii în piatra roșietică a munților Balcani. Ea amintește de dragostea nepermisă a unei tinere și frumoase călugărițe pentru un tînăr flăcău, de prin partea locului și de întîlnirile lor tainice, în umbra zidurilor mănăstirii, în nopțile în care luna-și ascundea fața după crestele înalte ale muntelui. Totul ar fi rămas, poate, numai știut de ei dacă nu s-ar fi născut copilul — fructul dragostei lor. În ziua în care s-a aflat de greșeala „de neiertat" a tinerei, starețа mănăstirii a convocat „tribunalul" călugărilor de la o altă mănăstire vecină, iar sentința lor a fost neîndurătoare : anatemă și exil în plină iarnă. Nimic nu a putut înduioșa inimile nemiloase ale călugărilor și tînăra a trebuit să părăsească mănăstirea împreună cu copilul ei. Dar nu s-a îndepărtat prea mult pentru că, spune mai departe legenda, un teribil tunet a cutremurat bolta cerească în urma căruia starețа a pierit, iar călugărița și călugării au împietrit. Așa au rămas de atunci, corpul acela de călugăriță aplecat cu duioșie asupra copilului ei și „călugării" care parcă se ascund, speriați, cuprinși de teama faptei lor.

În partea de nord, „lumea de piatră" continuă cu zidurile cetății Belogradcik, o fortăreață construită pe timpul romanilor în secolele I—II. O sută douăzeci de trepte de piatră conduc la platforma cea mai înaltă a fortărețel de unde privirea îmbrățișează, pînă departe, împrejurimile. În zilele cu timp frumos, de aici se poate vedea Dunărea la nord, iar spre sud, valea pitorească a rîului Lom pînă se pierde în cîmpia verde.

Noaptea, zidurile cetății Belogradcik, restaurate și conservate ca monument al culturii, sînt luminate de puternice proiectoare. În bătaia lor, „lumea" neînsufletită a făpturilor înfățișate de pietre capătă întreaga ei frumusețe.

Magnifică frumusețe a unui adevărat monument al naturii pe care, niciodată mîna omului nu-l poate repeta. În schimb, poate să-i sporească valoarea.

C. AMARIȚEI

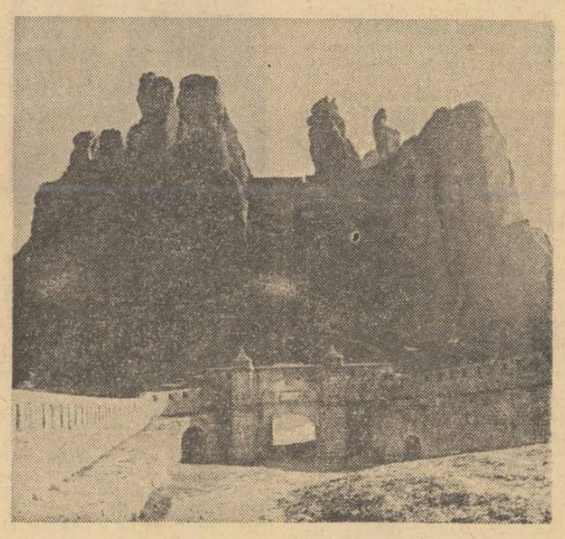

Zidul cetății Belogradcik

Zbor fără parașută

Cade de la al X-lea etaj și... se alege cu niște simple zgîrieturi

În noaptea aceea de sfîrșit de iarnă, într-o sîmbătă, întreaga stradă Julien Adrimont din Liege era întunecată. Numai la imobilul cu nr. 20 etajul al X-lea era feeric luminat. Într-un apartament era sărbătoare. Fiul locatarului își serba aniversarea a douăzeci de primăveri. Întregul apartament avea toate luminile aprinse, flori, foarte multe flori, își răsfățau corolele în fiecare încăpere. O sumedenie de prieteni și colegi se distrau dansînd și făcînd glume.

În această atmosferă festivă și „oarecum" fierbinte, una din invitate, Christine Felinjen, în vîrstă de 18 ani, a simțit brusc nevoia de aer. A ieșit pe balcon. Încîntată privirea i s-a oprit asupra bolții înstelate. A cuprins-o o ameteală. Era singură. Balustrada balconului destul de mică a devenit inutilă. Tînăra și-a pierdut echilibrul și, într-o clipită, a căzut peste balcon.

A urmat un „zbor" de la o înălțime de circa 30 de metri. Nimeni dintre cei invitați nu a prins de veste. În „zborul" ei, rochia albă de mătase s-a deschis precum o parașută. Fata își pierduse cunoștința. S-a trezit peste cîteva minute în ramurile unui bătrîn arbore, care-și înălța coroana în scuarul din fața imobilului. Christine nu-și credea ochilor. În primele momente a avut senzația că visează. Cum ajunsese acolo ? Ultima imagine era aceea a bolții înstelate, admirată din înălțimea balconului.

Cînd și-a revenit din uimire, a sesizat că-i va fi imposibil să coboare din... arbore. A început să strige după ajutor, însă nimeni n-o auzea. După circa douăzeci de minute, a trecut pe acolo o patrulă de noapte a poliției, care a anunțat pompierii. Aveau nevoie de o scară pe măsura bătrînului arbore, pentru a ajunge la fată.

Revenită în mijlocul celor cu care petrecuse, aceștia nu au putut înțelege în primul moment de unde venea fata cu rochia sfîșiată și brațele zgîriate. Povestea „zborului" ei i-a emoționat. Și, în cinstea „supraviețuirii" incredibile au deschis alte sticle de șampanie pentru a sărbători... evenimentul.

PENTRU ULTIMA OARĂ...

...sau un avocat și un client care se află într-o scurtă perioadă în situații total opuse

Se afla într-o circiumă din port Aerul era greu de respirat. Fumul țigărilor ieftine îl sufoca. Mai era și biletul din buzunar care parcă îl ardea. Plăti și ieși afară. Era liber. Trei ani durase coșmarul. Trei ani în care nu reușise să uite rușinea părinților la proces, durerea lor, privirea aspră a judecătorului și efortul avocatului de a obține o pedeapsă cît mai mică avînd în vedere tinerețea lui. Și totuși, pașii îl purtau spre adresa scrisă, dată de un „prieten". Voia să-l ajute... Îl auzise că n-avea cu ce plăti avocatul.

Vila era mai izolată iar stăpînii plecați în concediu. Cît se poate de simplu. N-avea ce să riște. Se gîndea că este pentru ultima oară. Asta îi dădu curaj. „Amicul" îl asigurase că odată treaba făcută, „marfa" o lua el pe toată Simplu de tot.

Treaba mersese strună, amicul se ținu de cuvînt și acum în sala de așteptare a avocatului își aprinse ușurat o țigară Privi pe geam soarele strălucitor de afară și marea liniștită. Auzi voci pe coridor, apoi avocatul apăru surîzînd în prag Se ridică și-l urmă în birou Doi polițiști îl puseră cătușele într-o clipită. Nu înțelegea ce se întîmplă. Crezu că visează Frica cumplită, aceeași de acum trei ani, pusese stăpînire pe el. Simțea că înnebunește.

Ce se întîmplase ? Vila din care furase argintărie și tablouri aparținea avocatului. Acesta se întorsese în seara furtului mai tîrziu și-l văzuse pe Michele îndepărtîndu-se. Intrînd în casă înțelese. N-ar fi știut de unde să-l ia dacă Michele n-ar fi venit singur să „achite" cu banii ce-i furase. Apoi totul a fost simplu. Un telefon la poliție. Deschizînd ușa, avocatul îl bătu pe umeri : „Michele, de data asta nu mai pot să te apăr".

S-a petrecut la Bari — Italia

(Din „Domenica del Corierre").

Întîmplări adevărate

UN ROBINSON MODERN

Islandezul Arni Johnson, învățător și ziarist, în vîrstă de 24 de ani, este singurul locuitor al insulei Surtsey care, la 14 noiembrie 1963 a apărut în Oceanul Atlantic, la sud de Islanda. La 5 ani după acest eveniment, deci în anul 1968 A. Johnson s-a instalat pe această insulă, într-o casă pe care și-a construit-o el însuși. El supravegează insula din însărcinarea institutului de științe din Reykjawik. Principala lui îndatorire este să asigure dezvoltarea faunei naturale, fără influențe exterioare. Nici o persoană străină nu are voie să viziteze insula, nimănui nu-i este permis să debarce cu fructe sau semințe, deoarece viața pe Surtsey trebuie să fie adusă de păsări sau de mare.

Într-una din zile, Arni a descoperit insecte care aduseseră pe corpul lor polen galben. Primele plante au și început să se dezvolte : patru feluri de iarbă, o micșunea și un crin. De asemenea, pe insulă și-au găsit locul o șopîrlă și o focă.

Acum, după 6 ani de la instalarea sa pe insulă, Arni se simte excelent și a declarat că va deveni un Robinson modern, încheind viața cu mijloace proprii sau cu ajutorul naturii (foarte vitregă în aceste părți).

„Cu toate satisfacțiile pe care le-am avut în film, marea mea dorință este să mă întîlnesc cu un rol din Ibsen sau Cehov“

De vorbă cu actrița Marga Barbu

Un reporter oricît de inventiv, tot cu această clasică întrebare de interviu trebuie să înceapă :

— *Stimată Marga Barbu, vreau să te întreb în ce film mai turnezi ?*

— Tocmai am terminat filmările la serialul pentru televiziune „August în flăcări“. Joc cam în 9 din cele 13 episoade și interpretez personajul Gerda.

— *Bănuiesc că este tot Gerda din „Urmărirea“.*

— Exact. Anumite personaje au fost reluate și în „August în flăcări“. Acest serial dedicat celei de-a XXX-a aniversări a eliberării patriei prezintă și dezvoltă cu noi mijloace artistice unele momente din „Urmărirea“. Gerda, bunăoară, este acum un personaj cu o multitudine de fațete. Dar, cum să-ți spun, un personaj foarte... antipatic.

— *În opoziție cu Anița din „Haiducii“...*

— Desigur. Cred însă că am realizat în Gerda o compoziție la care țin foarte mult.

— *Te-aș ruga să-mi spui de ce apari atît de rar pe scenă. Nu te-am văzut de mult într-o premieră.*

— Sînt socotită mai mult o actriță de film. Ce să fac dacă sînt atît de rar distribuită ?

— *Din ce cauză ?*

— N-aș vrea să fiu subiectivă.

— *Eu am să fiu chiar foarte obiectiv gîndindu-mă la veritabilele creații pe care le-ai avut pe scenă cu Roxana din Cyrano de Bergerac sau în Cleopatra lui Shakespeare. Înseamnă, că parcă, parcă scena te cam neglijează.*

— În sfîrșit, nutresc totuși speranța că voi fi mai des distribuită în teatru. Deocamdată repet într-o comedie muzicală.

— *Cum se numește ?*

— „Lady X“ de Mirea și Mălineanu. Voi interpreta acolo rolul principal. De ce mă privești așa de mirat ? Iată, reține amănuntul că am debutat la 4 ani, dansînd și cîntînd într-o comedie pe o scenă din Sighetul Marmației, din Maramureșul meu natal !

— *Dacă tot am ajuns la amintiri, aș vrea să recapitulăm în cîte filme ai jucat pînă acum ?*

— Cu serialele de la televiziune cu tot, cam în... 25. Așadar Anița din „Haiducii“, „Procesul alb“, dublul rol din „Facerea lumii“. Datorită Aniței primesc și astăzi multe scrisori de peste hotare.

Îmi arată un teanc de scrisori, trandafiri presați și rînduri ale unor spectatori din orașe unde rulează „Haiducii“.

— *Și acum, o întîmplare ieșită din comun din prestigioasa-ți carieră de actriță de film.*

— Veneam cu trenul, cu celebrul „Mistral“ din sudul Franței spre Paris. Pe culoar stăteau două doamne de vorbă. Și despre ce crezi că discutau ? Tocmai despre „Haiducii“ care rula la televiziunea franceză.

— *Și te pomenești că și despre Anița ?*

— Ei află că au discutat și despre Anița și, îți mărturisesc mi s-a făcut inima cît un purice aflînd că departe de țară, era vorba chiar despre mine...

— *Proiecte ?*

— Voi juca în Cati Zanoagă, într-o ecranizare după „Bietul Ioanide“ și „Scrinul negru“. Îți mărturisesc însă că marea mea dorință cu toate satisfacțiile pe care le-am avut în film, este, să mă întîlnesc pe scenă, cu un rol din Ibsen sau din Cehov. Dar deocamdată sînt ocupată cu filmările la „Tatăl risipitor“ scris după „Oaie și ai săi“ și „Pe ploaie“.

— *După nuvelele scriitorului...*

— Așa sîntem noi actrițele de film, soții de scriitori. Căci, uite, pînă la urmă tot la numele prietenului tău, Eugen Barbu, ai vrut să ajungi.

Dumitru TABACU

Crainicul festivalului prezentîndu-i pe prof. Aurel Martin și soliștii Florica Duma și Cornel Țigan

„Templul de aur“ la Arad

La recentul festival folcloric internațional „Migdalul în floare“ de la Agrigento (Italia), la care au participat 13 formații artistice din 14 țări, ansamblul „Doina Mureșului“ din Arad a reușit să cucerească marele premiu „Templul de aur“. Acesta a fost urmat apoi de alte trofee la fel de prestigioase „Cupa de argint a municipiului Naro“ și „Cupa provinciei Agrigento“ în timp ce solista vocală arădană Florica Duma a fost aleasă „Miss primavera 1974“. Mesagerii cîntecului și jocului nostru popular au reușit să prezinte la cea mai mare manifestare de acest fel a Italiei, adevărate nestemate ale folclorului românesc, unanim apreciate.

Presa italiană, imediat după spectacolul românesc, consemna : „România a învins la cel de-al 21-lea festival de folclor înscriindu-și numele său cu litere de aur în cea mai importantă manifestare a sărbătorii migdalului în floare, pentru a treia oară. Marele premiu l-a obținut prin prezentarea unui folclor românesc variat și prin competența închegată a grupului său format din cîntăreți, dansatori, complex orchestral, reprezentînd cele mai frumoase idealuri ale României“. Arta autentică a ansamblului arădan, primul ansamblu de amatori care cîștigă acest trofeu, a fost apreciată de juriul italian și de toți participanții la festival. A urmat altă suită de spectacole în diferite orașe italiene la invitația Asociației italiene pentru relații culturale cu România și peste tot artiștii români s-au bucurat de un succes deosebit.

Ion MEDOIA

ECOURI

■ **REGIZORII** Valer Kustov și Vladimir Krasnopolski adaptează, într-un serial de televiziune, romanul lui Aleksandr Ivanov „Chemarea veșnică“, care urmărește viața mai multor generații începînd din 1906 pînă în zilele noastre. Distribuția cuprinde pe Ada Rogovțeva, Oleg Basilașvili, Piotr Veliaminov, Efim Kopelian, Iuri Smirnov.

■ **RECOMANDAT** ca un autentic talent încă de la debut, regizorul bulgar Milen Nicolov a terminat, de curînd, un poem despre tineri, despre prima dragoste și primele neliniști, despre eforturile de a găsi o soluție personală vieții lor. Filmul se intitulează „Paznicul fortăreței“.

Claudia Marsani debutează, la numai 15 ani, într-un film de Luchino Visconti intitulat „Grup de familie într-un internat“. Tînăra mai are și șansa de a fi parteneră cu Burt Lancaster, Silvana Mangano și Helmut Berger.

MICA ENCICLOPEDIE

ZÎMBETUL EUTERPEI

de L. SĂRĂȚEANU

Aspune că Euterpe, neistovita muză a muzicii, s-a dus anume în 1881 la Liveni-Dorohoiului pentru a-l săruta pe frunte pe pruncul George Enescu, nu mai e de mult o imagine originală. Dar dacă ea a fost folosită de numeroase somități ale artei, ceea ce s-a relevat de mai puține ori este că mitologica inspiratoare a plăsmuirilor muzicale a îndrăgit nu numai armonia și contrapunctul, dar și hazul tonic, ca și cuvîntul de duh lipsit de maliție și iscat din superioara înțelegere a tot ce este omenesc. George Enescu reprezintă din acest punct de vedere o strălucită dovadă. Într-adevăr, Mihail Jora, prietenul său de o viață, care socotea că „omul Enescu a fost, cu sufletul și inima lui tot atît de mare ca și artistul“, vorbea adeseori și despre irezistibilul umor pe care l-a cultivat ilustrul autor al lui „Oedip“. De altfel, în bogata anecdotică legată de viața muzicală internațională — anecdotică din care multilateralul George Sbârcea ne-a oferit acum cîțiva ani un bogat florilegiu — Enescu își are locul său binemeritat. Așa, de pildă, venit să concerteze în fața elevilor unui liceu și obligat să aștepte pe scenă, cu vioara în mînă, ca directorul să termine un prea lung cuvînt introductiv, i-a răspuns acestuia, atunci cînd el s-a scuzat pentru durata discursului : „Ei, nu face nimic ; oricum, verba volant, în schimb (arătînd spre vioară) SCRIPCA manent“.

În neuitatele convorbiri cu muzicianul francez Bernard Gavoty, convorbiri care, din fericire, ni s-au păstrat înregistrate și unde apare un Enescu plin de profunzime, de sensibilitate și de poezie, există și pasaje în care calda duioșie se împletește cu un haz de cea mai bună calitate. Evocînd epoca în care, înainte de a fi împlinit cinci ani, își uimea părinții, cîntindu-le la vioară, cu un singur deget, pe coarda lui „re“ popularul „Valurile Dunării“ de Ivanovici, adăuga : „Într-o zi, tata îmi spuse : „Dacă vrei să înveți muzică în mod serios, trebuie să cunoști notele“. — „Dar, tată, muzica se cîntă, nu se citește“. Tata își luă glasul lui de zile mari și declară : — „Ei bine, dacă nu vrei să înveți muzică, te fac porcar“. — „Dacă-i așa, tată, atunci învăț muzică“. Și uite așa, astăzi, există pe lume un muzician mai mult și un porcar mai puțin“.

„Un muzician mai mult !“ Doar atît îndrăznea să spună despre el însuși cel pe care Yehudi Menuhin îl caracteriza drept „cel mai modest dintre marile glorii ale muzicii mondiale“ ; *cel despre care Leopold Stokovski spunea* „am avut onoarea și fericirea de a fi prieten cu el, care a fost unul dintre cei mai mari compozitori, violoniști, pianiști, dirijori“ ; *cel pe care Arthur Rubinstein era* „gelos“ *deoarece* „cînta la pian mai bine“ *decît el ; cel pe care Dimitrie Cuclin îl socotea* „un mare fenomen muzical, poate unic în istoria muzicii“. *Aceeași cuceritoare modestie îl determina să lase moștenire — tot în cadrul convorbirilor cu Gavoty — și o serie de observații spuse cu umor și care ating adîncimile aforismului bogat în tîlcuri. Descoperind, printre vechi hîrtii, un mic vals compus la vîrsta de cinci ani și jumătate și observînd, jenat,* „cît e de încărcată armonia“, *adăuga, puțin mai tîrziu :* „Îmbătrînind, omul dobîndește o mare artă, un minunat și dificil talent : acela de a folosi cu succes guma... radiera“.

ECOURI

„Tatăl“ lui Maigret, autor a 214 cărți semnate și a numeroase nesemnate, jurase anul trecut că n-o să mai scrie un rînd. Iată că acum Georges Simenon anunță trei volume a cîte 600 pagini unul. Dar s-a ținut de cuvînt căci ele n-au fost scrise la mașină ci înregistrate pe bandă. Primul volum se va intitula „Un om ca toți ceilalți“, meditațiile scriitorului, filozofia și întîlnirile lui cu diverși oameni ; „Jurnalul“ este un fel de cronică la zi a vieții solitare a autorului : „Scrisori către mama“, confidențe pe care ar fi vrut să le facă mamei dar n-a putut pentru că prins de treburi o vizita rar. Mama scriitorului a decedat acum patru ani la vîrsta de 92 de ani. Simenon trăiește retras, la etajul opt al unui zgîrîie nori din Lausanne înconjurat doar de cîteva lucruri dragi : 14 pipe pentru doza cotidiană de fum, un idol negru de care nu se desparte din 1926, o masă prețioasă din 1600 care l-a servit drept birou timp de 30 de ani, un fotoliu, un pat și o colecție de cărți de criminologie. La cei șaptezeci de ani, Simenon își petrece timpul făcînd lungi plimbări pe jos fapt ce-i permite să întîlnească și să discute cu oamenii.

NOUTĂȚI DE LA STUDIOUL „AL. SAHIA“

Documentariștii noștri se pregătesc să întîmpine cea de-a XXX-a aniversare a eliberării patriei cu o serie de filme închinate acestui important eveniment. **„Unde-i unu' nu-i putere“** pornind de la primele cooperative agricole de producție urmărește transformarea prin care a trecut în ultimele decenii satul românesc. În această retrospectivă, regizorul Eugen Popiță a îmbinat imaginile de filmotecă cu imagini înregistrate în zilele noastre de operatorul Gheorghe T. Petre. Despre **„Lungul drum al piinii către casă“**, regizorul Constantin Văeni ne-a mărturisit că este „un film eseu, fără nici un comentariu, fără nici un cuvînt rostit, dar care vrea să ne vorbească despre facerea piinii. Fiind compus ca un balet mecanic, montajul devine esențial. Am început cu imagini ce surprindeau sălbăticia și virginitatea unor pămînturi parcă uitate, pentru a străbate apoi un timp de muncă, am putea spune chiar de creație, ce a durat mai mult de 15 ani pentru a ajunge la piinea noastră de astăzi devenită prețul simbol al efortului și al geniului omenesc“. Mai mult de jumătate din film sînt imagini din arhiva studioului, începînd cu materiale din 1935 ; filmările de azi aparțin lui Francisc Patakfalvi. **„Oameni de milioane“** este dedicat, de regizorul Gh. Horvath și de operatorul Romeo Chiriac, inventatorilor, acelor oameni ale căror idei pot fi evaluate, ca eficiență economică, în milioane. Cu mai bine de 15 ani în urmă, regizorul Jean Petrovici a făcut un film despre fabrica de confecții și tricotaje „București“. Acum în **„Timp și anotimpuri“** reia personajele și destinele din filmul anterior și urmărește schimbările petrecute în existența eroinelor sale subliniind totodată modernizarea fabricii și a produselor ei. Regizorul s-a oprit asupra colectivului respectiv pentru a omagia aceste femei ce și-au propus să împlinească cincinalul în 3 ani și 9 luni. Imaginea o semnează Jean Michel.

În **„Iscusința nu așteaptă vîrsta“**, Titus Mesaroș (scenariul și regia) vrea să ne vorbească despre tineri ce lucrează cu o rigoare, cu o pasiune și cu o pricepere „extraordinară“, după cum îi recomandă el însuși. „Mi-am ales tineri din domenii în care iscusința și minuțiozitatea joacă un rol deosebit, cum ar fi munca de realizare a pieselor componente pentru televizoare, a matrițelor de precizie etc. M-am oprit la cinci eroi între 18 și 25 de ani și mi-am propus să dovedesc încă o dată că nu trebuie să atingi matura vîrstă de 40—50 de ani pentru a ajunge la perfecțiune în muncă“.

Constantă în pasiunea sa pentru filmul de artă, regizoarea Nina Behar a realizat în **„Simeze“**, împreună cu operatorul Doru Segal, cinci microportrete ale pictoriței Lucia Dem. Bălăcescu, Micaela Eleutheriade, Lidia Macovei, Wanda Sachelarie-Vladimirescu și Georgeta Năpăruș. Scenariul aparține lui Constantin Prut.

Încercînd, ca de obicei să-și marcheze realizările printr-o notă cît mai personală, regizorul Mirel Iliesu turnează un film de comandă, legat de circulație, în chip de musical, avînd-o ca protagonistă pe Vasilica Tastaman. Tema : **„Conducerea defensivă“.**

Constanța BUZEA

LINIȘTEA

Apropie-te, crede, ne scufundă,
Ori ne ascunde numai, ori ne mută,
Iubirea niciodată cunoscută,
Iubirea, ca o liniște profundă.

De dincolo de întîmplare suie
Imaginîndu-ți pomul din răscruce
Ca pe un jghiab de apă care duce
Încolonate, ruginite cuie !

Și cere, fără milă și sfială,
Cere și pătimire, și plăcere,
Deși se va turna venin în miere
Și sănătatea va răcni de boală.

Și poartă ochii mari, de nestemată,
Ai fiului care-și răpune tatăl.

FLUTURELE

O, fluture deschis pe-o mînă moale,
Erou de zinc al unei simple farse,
Firul din însetarea ta se toarse.
Mai crezi în calme clipe muzicale ?

Iubim în drum lumina lumii tale
Pierind de praful aripilor arse,
Roua și mierea arșiță le stoarse
Din clătinate turnuri vegetale.

Mai crezi și-acum, cînd vinele sunt goale
În aripile tale inegale ?
Nepăsător la deal și trist la vale,
Același timp se duse și se-ntoarse,

Și murdări, și părăsi, și sparse
Acel mister fragil al minții tale.

Discurile lunii martie

În luna martie din anul acesta „Electrecord“-ul lansează îndeosebi discuri de muzică ușoară și populară. Amintim în primul rînd apariția **a trei discuri de muzică ușoară** cu lucrări interpretate de Tamas Gabor, Ricky Dandel și bine cunoscuta Narghita, cu 10 melodii din filme indiene.

În seria „Meridiane-melodii“, apare al treilea disc cu 12 succese alese din repertoriul internațional în interpretarea soliștilor Mihai Constantinescu („Baloane colorate“), Doina Badea („Aș vrea să știi“), Aurelian Andreescu („Pentru Maria“), Anda Călugăreanu („Te-aș ruga“, „E formidabil“), George Enache („Vreau să te văd zîmbind“), Gigi Marga („Baila le bumba“) etc.

Din seria „Jazz“ apare al zecelea disc cu Trio Manusardi : „Impresii din vacanță“.

Muzica populară românească este reprezentată prin discuri cu interpretări ale soliștilor vocali Aurelian Bănică, Maria Tudor, și Titiana Mihai și ale țambalagiului Iosif Cocoș. Seria „Virtuoși ai instrumentelor populare românești“ cuprinde discul „Violoniști din Transilvania“ (Hendric Iorga, Gheorghe Covaci-Cioată, Gheorghe Rada, Radu Vincu și Ilie Vincu). Elena Cernei va apare cu un disc de romanțe.

În această lună sînt programate două **discuri cu muzică de cameră** : „Miniaturi pentru pian de compozitori români“, la pian Corneliu Gheorghiu, și ciclurile „Lieder-Kreis“ de Schumann și „Vier ernste gesänge“ de Brahms.

Zeno Vrancea continuă **seria „Istoria muzicii universale în exemple“** cu discul 10 (clasicismul vienez : L. van Beethoven).

Un disc de 30 cm va cuprinde poezie românească modernă în limba franceză. Recită Claude Dignoire și Marica Beligan.

Brigitte Fossey, care a debutat cu 20 de ani în urmă, în „Jocuri interzise“ de René Clément, la vîrsta fiicei sale din imagine, deține rolul principal din două filme : „Ironia soartei“ de Edouard Molinaro și „Dansatoarele de vals“ de Bertrand Blier.

Clepsidra

Eroismul cotidian al muncii

de Constantin VIȘAN

Momente din extraordinara biografie a Combinatului siderurgic din Galați, evocarea vîrstelor amare ale acestui oraș, dunărean, descrierea noii sale arhitecturi, dialoguri cu oțelari și cu constructori de nave, cu ingineri agronomi din Insula Mare a Brăilei, cu docheri din Portul Constanța cu constructori ieșeni și chimiști de la Borzești și Pitești, cu feroviari din Brașov, cu sudori de la Tîrgoviște, cu motopompiști din Bărăgan-și viticultori din Odobești, cu primari și deputați, cu eroi ai muncii socialiste sau cu anonimii acestei eroice munci. Iată ce constituie substanța reportajelor lui Ilie Tănăsache — din volumul „Altitudinea curajului“ apărut la „Albatros“. Aria investigată de autor se confundă cu aria țării. Tema preferată : munca, șantierul. Cu tot evantaiul de probleme implicate în vasta operă de construcție materială și spirituală din patria noastră.

Reporter de cotidian, Ilie Tănăsache, descinde în realitate, vede, întreabă și fără să-și permită răgazul decantărilor, al aprofundării, al cercetării complexe, relatează în pagina ziarului peripețiile itinerariului său. De foarte multe ori transcriind exact însemnările din carnetul de reporter. Singurele adausuri sînt pasajele de comentariu prin care se încearcă sublinierea unor semnificații. Confruntarea impresiilor discontinue oferite de aceste reportaje în clipa apariției lor în ziar cu cele de ansamblu, prilejuite de volum, permite atît reliefarea calităților cît și a scăderilor genului de reportaj practicat de Ilie Tănăsache.

Neobișnuite, insolite se dorese în schimb comentariile. Dar ele nu reușesc întotdeauna să șocheze prin noutate. Caracterul lor artificios, se extinde din păcate și asupra dialogului cu eroii. Replicile lor n-au oralitate, împrumută topica frazei scrise. Nefirescul limbajului este amplificat și de inconsistența portretistică, biografică a personajelor. Situația este uneori explicabilă pentru reportajul de ziar dar s-ar fi cuvenit revăzută cu mai multă exigență, în consens cu rigorile unui volum.

SĂPTĂMÎNA LA TELEVIZIUNE

DUMINICĂ 24 MARTIE

PROGRAMUL I : 8.30 Gimnastica pentru toți ; 8.40 Cravatele roșii ; 9.35 „Comoara din 13 case“ ; 10.00 Viața satului ; 11.15 Biruit-au gîndul ; 11.40 Bucuriile muzicii ; 12.30 De strajă patriei ; 13.00 Vecinii mei ... cei liniștiți ; 13.07 Muzică ușoară ; 13.17 Umor de pretutindeni ; 13.30 Muzică populară ; 13.37 Aventuri din epoca de piatră ; 14.02 Doi arhitecți și... perspectiva primăverii ; 14.27 Spectacolul lumii văzut de Ioan Grigorescu ; 14.47 Cîntă Angela Buciu ; 14.52 Varietăți ... mai în glumă, mai în serios ; 15.32 Caruselul vedetelor ; 15.45 Baladă pentru acest pămînt ; 16.00 Automobilism : „Cursa campionilor“ ; 16.45 Eneida ; 17.45 Cel mai bun.. continuă ; 18.45 Muzică populară ; 19.00 Lumea copiilor ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Românasul de la munte. Film realizat în Țara Motilor ; 20.20 Fii calm, dragul meu ! Spectacol de varietăți. Interpretează : H. Nicolaide, Ion Lucian, Octavian Cotescu, Dem. Rădulescu, Tamara Buciuceanu, Nucu Păunescu, Nicu Constantin, Al. Lulescu, Mihai Fotino, Dumitru Furdui, Niculescu Cadet, Dina Protopopescu, Stelian Moise ; Cîntă : Marina Voica, Angela Similea, Olimpia Panciu, Mariana Stefănescu, Mihai Constantinescu, Adrian Romcescu și tenorul Corneliu Finăteanu ; 22.00 Telejurnal 22.10 Duminică sportivă ;

PROGRAMUL II : 10.00 Matineu simfonic ; 20.00 „George“ ; 20.25 Din lumea științei ; 20.45 „Șah și mat“ ecranizare după Edgar Allan Poe. 21.15 „Columbo“.

LUNI, 25 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.30 Emisiune în limba maghiară ; 19.05 Grecia — țara porturilor ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal : 20.00 „A cui e vina ?“ 20.35 Revista literar-artistică TV ; 21.20 Filmul „Șoimul“ ; 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex ; 17.35 Album coral ; 17.45 „Ferestre deschise către lume“ un ciclu de filme documentare. Filmul „De ce America ?“ ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Comoara din 13 case ; 20.25 Muzica românească în contemporaneitate ; 21.00 Viața economică ; 21.20 Senza Rete. Spectacol muzical-distractiv realizat de televiziunea italiană cu Milva, Nino Ferrer ; 21.45 Scheii Brașovului ; 22.00 Cărți și idei.

MARȚI, 26 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală ; 11.00 Filmul „Duel straniu“ ; 16.00 Volei feminin : Penicilina Iași — Dinamo București (turneul final al campionatului național) ; 17.30 Telex ; 18.35 Lecții TV. pentru lucrătorii din agricultură ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Revista economică TV ; 20.25 Seară de teatru : „Pescărușul“ de A.P. Cehov ; 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Tarafful „Dediței“ al sindicatului I.C.A.B. ; 20.15 „Acțiunea V“ ; 2115 Filmul „Crupierul îndrăgostit“ ; 21.40 Telex ; 21.45 Germinal.

MIERCURI, 27 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 Teleșcoală ; 11.00 Filmul „Cenușăreasa“ ; 16.00 Fotbal : Politehnica Iași — Universitatea Craiova ; 18.15 Micii meșteri mari ; 18.40 Întîlnire la Drăgus ; 18.50 Atenție la... neatenție ! 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Teleobiectiv ; 20.20 Gregory Peck în filmul „Scurta fericire a lui Francis Macomber“ ; 21.55 Surprize pe micul ecran ; 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea“ ; 20.25 Dans și muzică de pretutindeni ; 20.45 Telex ; 20.50 Universitatea TV ; 21.25 Pagini din opere ; 21.55 Meridiane literare.

JOI 28 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00 Teleșcoală ; 17.30 Telex ; 18.05 Teleglob : Luxemburg — oțel și turism ; 18.25 Întrebări și răspunsuri ; 18.55 Serialul „George“ ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Seară pentru tineret ; 21.30 Steaua fără nume ; 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20.00 Concertul Orchestrei Simfonice a Radioteleviziunii. Dirijor : Ludovic Baci. Solistă Stoica Milanova (R.P. Bulgaria). În pauză : Telex : Prin muzee și expoziții ; 22.05 File din cartea ursului — film de vînătoare.

VINERI, 29 MARTIE

PROGRAMUL I : 16.00 Teleșcoală ; 17.30 Emisiune în limba germană ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 România Anul XXX — Revistă Social-Politică TV ; 20.40 Filmul „Poveste de dragoste“ ; 22.15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 17.30 Telex ; 17.35 Tineri soliști din județul Olt ; 17.50. Desene animate ; 17.55 Filmul pentru copii : „Eu te-am iubit“ ; 19.20 1001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 O viață pentru o idee ; Ludovic Mrazec ; 20.30 Pagini de mare popularitate din muzica lui J.S. Bach ; 21.00 Bucureștiul azi ; 21.15 Amintiri, amintiri... cu Mia Braia ; 21.45 Biblioteca pentru toți : Alexandru Macedonski.

SÎMBĂTĂ, 30 MARTIE

PROGRAMUL I : 9.00 De la Alfa la Omega ; 9.30 Filmul serial „Eneida“ ; 10.30 Bucureștiul necunoscut ; 10.45 Tineri soliști de muzică populară ; 11.00 Telecinemateca ; 16.00 Volei feminin ; Rapid — Dinamo București. 17.30 Telex ; 17.35 Caleidoscop cultural artistic ; 17.55 Din țările socialiste ; 18.05 Familia ; 18.35 Vetre folclorice ; 19.00 Cum vorbim ; 19.20 1 001 de seri ; 19.30 Telejurnal ; 20.00 Cîntecul săptămînii „De cînd mă știu“. Muzică de Radu Șerban, text de Aurel Storin ; 20.05 Teleenciclopedia ; 20.50 Columbo ; 22.00 Telejurnal — Sport ; 22.20 Julie Andrews cîntă și dansează.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

UN PICTOR. Încă nu s-au întors rîndunelele spre a străbate eternitatea văzduhului cu zigzagurile lor vesele, că s-au și umplut galeriile noastre de tablourile pictorilor români. Mă abat prin ele de cîte ori pot, și chiar dacă nu mă împrietenesc totdeauna cu ceea ce atîrnă pe pereți, am de multe ori și prilejuri de bucurie.

Una din aceste bucurii mi-a pricinuit-o Eremia Profeta cu expoziția sa de la Galateea. El este fiul acestui veac de fierbere și neastîmpăr, în clocotul căruia mulți artiști s-au îndreptat către nicăieri. Însă Eremia Profeta a aflat poteca în stare să-l ducă spre zarea cea mai greu de cucerit de către orice artist : propriul său eu ! Simplu și sincer, nesfiindu-se să-și dezvăluie emoția la vederea unei flori, la întîlnirea unui obraz însemnat de viață, la contemplarea unor ziduri pe care oamenii le-au plăsmuit după sufletul lor, el a rămas un pictor „cuminte“, termen peiorativ pentru atîția teoreticieni ai ultramodernismului. Pe seama mea, însă, și a multora la fel ca mine, atitudinea aceasta calmă și serioasă, de vedere a realității și de transfigurare a ei prin încrucișarea coardei noastre lăuntrice cu umbra unei sălcii tăcute, cu liniștea unei străzi de oraș, cu grația unor obiecte de uz cotidian, cu prospețimea plină de taine a copilăriei, rămîne un izvor continuu de delectare. O

secundă de penel îl ajută pe Eremia Profeta să ne poarte prin parcurile visării sale, să împrumute nuanța de sunet interior hudițelor de burg sighișorean, bulevardelor sătmărene, pieților arădene, încît simțirea privitorului se suprapune peste ochiul pictorului.

Îl cunosc pe acest maestru modest și tăcut, care și-a păstrat candoarea tinereții, de vreo patruzeci de ani, încît îmi pot da seama de diferențele și sporirile dobîndite de el de-a lungul unei existențe de muncă și împlinire. Ceea ce a adăugat el artei sale este mai curînd o pierdere : a pierdut complicațiile sofisticării, a pierdut emfaza care coase mii de zorzoane pe imaginea realității, a pierdut inversiunea pseudoartistică de schimbare a formei aparente. A dobîndit, în schimb, marea simplitate și discreție a poeților maturi care, într-o fracțiune de secundă își cheltuiesc sensibil scopul vieții : emoția.

Eremia Profeta nu s-a îmbulzit niciodată la taraba artei. Știu cu cîtă greutate, ba chiar cu cîtă durere s-a despărțit de cîte-un tablou al său. Le-ar fi vrut pe toate împrejurul său, ca pe niște flori plantate, stropite, îngrijite de el cu mîini delicate. Sînt visele lui cele mai dragi, plutirile lui care n-au dat niciînd înapoi. Citisem undeva despre el că e un „realist“ și un „clasic“. Eu am constatat, cu prilejul expoziției sale prezente, că e un poet și un artist în continuă devenire, tînăr în ciuda anilor care și-au săpat răboiul pe fața lui, cu niște ochi gata să îmbrățișeze frumusețea lumii și să ne-o dăruiască în tablouri clare, simple, convingătoare, de un colorit stăpînit, dar cald și viu. Dacă l-aș căuta cu luminarea o apartenență la vreo „școală“, nu l-aș vedea nicăieri mai împăcat și mai la locul lui decît la o masă cu singuraticul și însinguratul Utrillo, dezbătînd împreună, pe o terasă de cafenea, înfățișările complexe ale orașelor colcăind neîntrerupt de oameni și viață.

HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS • HOMO SAPIENS

TEHNOLOGIE

COMBUSTIBIL... DIN AER

Se pot recupera într-o iarnă două tone de combustibil convențional la 1 000 m³/oră de aer cald evacuat. Dar calculul trebuie făcut pe milioanele de metri cubi ce se pierd azi și pot fi folosite.

„Cît de mult" și „de unde încă" se mai poate obține „căldură" ?, „Cum" și „ce se mai poate recupera" din cantitățile de căldură care se pierd inerent, dar mai ales din acel „mărunțiș" de căldură, considerat cîndva ca o pierdere nu numai inevitabilă dar... neglijabilă ? Sînt întrebări ce revin în timpul din urmă, obsesiv, în discuțiile specialiștilor din toată lumea. Despre o soluție foarte ingenioasă și uimitor de eficace vrem să vorbim. E și cîștigătoarea unui concurs organizat de Institutul de proiectări tehnologice pentru industria ușoară și prezentată la recentele conferințe naționale și internaționale, sub egida Ministerului Industriei Ușoare. Autorul — ing. **Rudolf Bonnert** (de la I.P.I.U.) a dat o soluție pentru un sistem de recuperare a căldurii aerului eliminat din instalațiile de încălzire și ventilație. Chiar din această frază, se înțelege că este vorba de un aer ce nu are o temperatură foarte ridicată — e între 18 și 20°C.

„M-am inspirat, îmi spune ing. Bonnert, **dintr-o soluție străveche, folosită la cazane, care necesită temperatura ridicată a gazelor de ardere. Reflectînd la acest principiu de funcționare, aveam să găsesc o nouă soluție în recuperatorul meu de căldură, regenerator rotativ".** Deci un nou schimbător de căldură care reușește să revalorifice, să recupereze aerul evacuat de instalațiile de ventilație și încălzire cu aer cald. Ce poate să însemne aceasta ? Iată, de pildă, că poate să se recupereze într-o iarnă două tone de combustibil convențional la 1000 m³/oră de aer cald evacuat. Dacă ne gîndim că se evacuează milioane de metri cubi, economia de combustibil convențional devine impresionantă.

Eol devine interesant

Experiențe, experiențe în toate domeniile pentru a găsi noi idei, noi soluții economicește rentabile pentru ca foamea de energie a lumii moderne să fie satisfăcută, în pofida sărăcirii și epuizării în timp a depozitelor de combustibili fosili. Una dintre ele este folosirea energiei vîntului. Nu, firește, nu este o idee nouă, noi însă sînt soluțiile ce se propun. Pentru a transforma energia eoliană în electricitate, centrul de cercetări de la NASA studiază, de pildă, la Hampton, în Virginia, un proiect de moară de vînt cu axă verticală. Se pare că și cea mai ușoară briză este suficientă pentru a pune în mișcare aripile — în formă de lamă ale unei originale mori de vînt. Energia astfel produsă, după cum relatează „International Herald Tribune", corespunde nevoilor de lumină și încălzire ale unei familii.

NUMAI E NEVOIE DE O A DOUA OPERAȚIE

Se va putea renunța în viitor la intervențiile chirurgicale după efectuarea unei prime operații pentru extirparea unei tumori de pe creier ? Desigur ! Sînt de părere oamenii de știință din Graz, care sînt pe cale de a pune la punct o nouă metodă, ce constă în introducerea în țesuturile creierului a unei pulberi metalice foarte fine. Încălzite de un cîmp magnetic exterior, aceste particule ar putea distruge noile focare de infecție ce s-ar produce în urma unei operații. Prof. dr. Ștefan Schuy este de părere că imediat după extirparea unei tumori, poate fi folosită, cu succes, pulberea de tantal.

LA CATEDRĂ... PRIN SATELIT!

Realizarea unui sistem de telecomunicații prin sateliți este considerată în India drept o soluție avantajoasă din două puncte de vedere : pentru a îmbunătăți rețeaua internă de comunicații, insuficientă în prezent, și pentru a combate neștiința de carte. Autoritățile de la Delhi speră să cuprindă astfel în rețeaua de învățămînt televizat, sistem de instruire preconizat de mai multă vreme, un foarte mare număr de localități rurale.

Roboții se aruncă și în foc!

În întreprinderile industriale din Europa occidentală, Japonia și S.U.A. sînt folosiți 2 600 de roboți, mobili sau staționari, în deosebi pentru activitățile cu un mare grad de periculozitate pentru om.

Biomagnetism

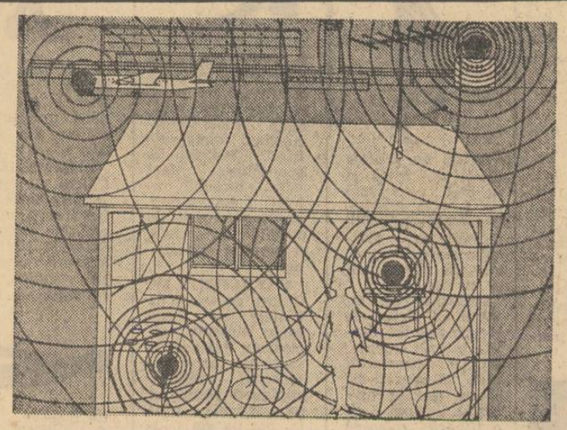

Televizorul, telefonul și majoritatea aparatelor electromenajere emit cîmpuri electromagnetice. Într-o locuință din preajma unui mare aeroport, cel de la Washington, de pildă, se atinge limita superioară admisibilă : 7,7 microwați pe cm² în frecvențele de 1 pînă la 3 MHz. Se știe că un cîmp slab poate avea un efect binefăcător. Radiațiile sînt transformate în organismul care le absoarbe, în căldură. Este principiul tehnicii terapeutice, numită diatermie. Un cîmp puternic electromagnetic este periculos. Poate ucide.

„Limno" purifică apele lacurilor

Poluarea necontenită a apei lacurilor, în zonele industriale din numeroase țări ale lumii, amenință cu distrugerea, mai devreme sau mai tîrziu, a întregii flore și faune a acestor mari ape stătătoare punînd astfel în primejdie echilibrul ecologic al unor întinse regiuni. Ca urmare a semnalului de alarmă dat în acest sens de specialiști, într-un laborator din Stockholm a fost elaborat de savanți suedezi și vestgermani în colaborare, un utilaj complex menit să furnizeze oxigenul necesar menținerii vieții animalelor și plantelor subacvatice din lacurile infestate de reziduuri poluante.

Prototipurile acestui utilaj, botezat „Limno", au fost experimentate, pentru prima oară cu bune rezultate în lacul Koibotnvant din Norvegia, lipsit aproape complet de viață. Cu ajutorul unui elicopter a fost transportat deasupra lacului și apoi scufundat în apele sale, un compresor cu mai multe brațe și pus apoi în legătură cu o microstație energetică instalată pe o platformă plutitoare (vezi fotografiile de mai jos). **Acționat de motoarele de pe platformă, compresorul „împinge", prin brațele sale scufundate în apă, oxigenul și substanțele indispensabile menținerii vieții în adîncuri. După numai 24 de ore de funcționare a instalației, apele lacului au devenit curate și transparente pe o porțiune în formă circulară, cu un diametru de 1,5 km și pînă la adîncimea de 12 m.**

O altă experimentare a avut loc în lacul Grebiner de lîngă orașul Plön, în R.F. Germania. De data aceasta, cu patru instalații „Limno" care au funcționat continuu, timp de șase luni. Analizele de laborator la care au fost supuse probele de apă luate din diferite zone ale lacului au atestat „miraculoasa" dispariție a substanțelor poluante, iar rezultatele sondajelor biologice au demonstrat că plantele subacvatice sînt în curs de regenerare și că peștii, melcii și alte animale de apă au început să se înmulțească. Alte teste la care a fost supus „Limno" au dovedit că utilajul, acum fabricat în serie, într-o uzină pentru producția utilajului minier, poate fi folosit, cu rezultate la fel de încurajatoare, și pentru oxigenarea și curățirea apelor curgătoare poluate.

VULCANOLOGIE

POT FI PREVĂZUTE ERUPȚIILE VULCANICE ?

Cel puțin 2 000 de vulcani somnolează pe continente. Cînd își vor începe spectacolul teribil și fascinant ? Știți care este vîrsta unui vulcan ?

Vulcani în erupție, vulcani stinși — dar oare sînt stinși într-adevăr, nu cumva doar... somnolează ? — vulcani la suprafața continentelor, vulcani în adîncul oceanelor. Ce știm despre ei ? Dinamica acestor fenomene este încă destul de puțin înțeleasă. Interesul pe care l-ar avea cunoașterea deplină a vulcanismului ar fi de o imensă importanță. Pe de o parte ar permite previziunea erupțiilor, iar pe de alta s-ar deschide însfîrșit calea unei exploatări geotermice a vulcanilor și a unor resurse minerale legate de activitatea vulcanică, care sînt interesante indubitabil din punct de vedere economic, arată prof. Hans Ulrich Schmincke de la Institutul de mineralogie de la Universitatea Ruhr, din Bochum, în R.F.G. Dar în afară de aceste laturi cu directă implicație economică, este una nu mai puțin tulburătoare, științifică. **Vulcanismul** — spune prof. Schmincke, **joacă un rol important în revoluția actuală a științelor geologice și mai ales în stabilirea modelelor de bază ale evoluției dinamice a planetei noastre. Este incontestabil că o înțelegere mai exactă a fenomenelor vulcanice (origina magmelor, mecanismele de erupție etc.) va corespunde unei cunoașteri mai complete a Terrei.**

Științele geologice au cunoscut — și aceasta în răstimpul a mai puțin de un deceniu — o adevărată revoluție odată cu noul model de evoluție a planetei noastre, creat pe ideea derivei continentelor : tectonica în plăci sau tectonica globală. Or această teorie poate explica și repartiția principalelor zone vulcanice active. **Conform acestei teorii, scoarța terestră este antrenată în permanență, în unele părți ale globului, de activitatea magmatică, adică de un aport de roci în fuziune, fiind în același timp distrusă în alte părți ale globului, caracterizate de violente erupții vulcanice.**

Spațiul tipografic nu ne permite decît să spicuim cîteva dintre întrebările și răspunsurile date pînă acum în fața acestui fantastic spectacol al naturii. **Știți, de pildă, cîți vulcani activi s-au putut număra în decursul timpurilor istorice ? În jur de 600. Curiozitatea cercetătorilor — deloc gratuită — a mers pînă acolo încît s-a vrut să se știe ce vîrstă pot atinge acești „monștri" teribili. Impresionantă : poate depăși... 100 000 de ani. Și între perioadele de activitate se intercalează lungi „momente" de somn. Și există astăzi cel puțin 2 000 de vulcani ce somnolează pe continente. Cînd se vor trezi ? Cum ?** Cercetătorii au încercat să stabilească anumite scheme de activitate vulcanică și să deducă de aici un model aproximativ de predicție. Se știe actualmente că vulcanii situați de-a lungul plăcilor continentale — de pildă în jurul Pacificului — sau peste arcurile insulare au un comportament ciudat. Sînt și foarte explozivi și ca atare extrem de periculoși. Spre deosebire de cei de pe insulele oceanice, unde erupțiile vulcanice sînt mai puțin... spectaculare, deci periculoase. Motivul ? Magmele sînt esențialmente bazaltice, adică mai puțin bogate în siliciu și conțin mai puțin gaz (H_2O, CO_2 și SO_2). **Pe de altă parte, cum magmele sînt mai fluide, gazul nu scapă atît de ușor.**

Dar e un fapt de observație care poate da indicații prețioase în previziunea erupțiilor. **Principalele centuri vulcanice corespund regiunilor de puternică activitate seismică. Or, ascensiunea magmei este favorizată dacă se întîmplă o falie în scoarța terestră. Cutremurele de pămînt sînt adesea, de altfel, vestitori ai erupțiilor. Istoria acestora aduce numeroase mărturii.**

Am pomenit de magmă, dar de fapt ce sînt magmele ? De unde vin ? Unde trebuie căutate izvoarele de energie susceptibile să provoace fuziunea rocilor ? **Izvorul principal de căldură din interiorul pămîntului este dezintegrarea elementelor radioactive, cum sînt uraniul, thoriul, potasiul. Cu toate acestea o mică parte a fluxului termic, măsurat la suprafața Terrei — în jur de 3% — nu poate fi explicat astfel. S-a emis necent o ipoteză conform căreia acest reziduu termic ar proveni din forțele de frițiune datorate a ceea ce numim azi „mareele terestre",** și despre care am mai vorbit. Da, s-a spus, „Terra respiră" și atunci diferite straturi interne se freacă unele de altele. Energia care se degajă din acest proces de frecare ar fi suficientă să creeze 30 km³ de magmă pe an...

Cum ajunge o parte din această căldură internă a Terrei la suprafață ? Pentru aceasta concură toate procedeele clasice de transfer a căldurii : conducție, radiație, convecție... **Dar, în general, magmele nu urcă direct la suprafața Terrei ci se acumulează în așa numitele camere magmatice.** Studiile efectuate în Volcano Observatory din Haway au furnizat probe în acest sens — această cameră magmatică, acest depozit de magmă se găsește la o adîncime de aproximativ 2—3 km. Dar poate fi doar vîrful unei coloane de magmă ce continuă în adîncuri...

Fără îndoială astăzi multe dintre întrebările puse și-au primit răspunsul. Tehnici moderne au fost puse în lucru.

Ce a mai rămas de altfel din secretele acestei „manifestări" de violență a Terrei ? Cea mai mare parte — răspund specialiștii.

O CAMERĂ DE BAIE... ÎN COLET POȘTAL

Ideea e pe măsura timpului : viteză, economie... Este vorba în speță de un bloc sanitar integral, complet prefabricat, livrabil în ambalaj și care se poate monta în două ore. În orașul olimpic din München devenit cetate universitară au fost astfel instalate 3 000 de camere de baie. E un exemplu. E o concepție cu totul nouă, a fost de altfel premiată cu medalia de aur la concursul produselor noi, organizat de Grupul de studii și cercetări industrie-arhitectură (GERIA), în Franța. Într-un singur bloc sînt prevăzute toate unitățile sanitare complete, adică și pereți, tavan, podea, ușă, duș sau baie, lavabo etc., cu toate accesoriile — robinete, oglindă, etajere, lămpi etc. Totul nu cîntărește decît 180 kg și se livrează pe șantier într-un ambalaj de plastic, ușor de transportat și deloc prea mare : 1,30 x 1,97 m sau o altă dimensiune : 1,75 m x 1,86 m. Economie de mînă de lucru, de loc (ocupă puțin) și de timp — în două ore este așezat, montat și pus în funcțiune — sînt principalele avantaje.

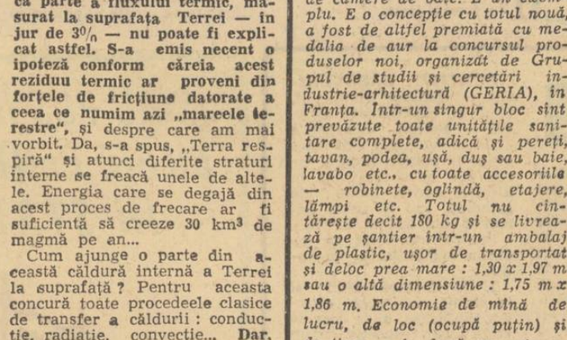

În această imagine aveți două scheme de reprezentare a interiorului Terrei : I — constituția din punct de vedere static, II — figurînd delimitarea straturilor sub un unghi dinamic. Această ultimă reprezentare nu este însă perfect clarificată decît la nivelul litosferei, partea superioară a mantalei care constituie un element mobil în cadrul teoriei derivei continentelor.

ÎNTÎLNIRI LA... DISTANȚĂ

Cel mai prețios capital al omului este timpul, spun oamenii de afaceri căutînd soluții pentru a nu micșora... acest capital. Și iată o idee în acest sens. În Australia, pentru ca dezbaterile de afaceri și hotărîrile să fie luate „pe loc", deși unii locuiesc la Melbourne, iar alții la Sidney, deci în două localități la distanță de vreo mie de kilometri, întîlnirile se fac fără deplasări. În fiecare dintre orașe, cite o sală de conferință. Ambele sînt echipate cu ecrane panoramice de televiziune, care permit contacte audio-vizuale și utile „întîlniri la distanță".

Cercetătoarea Olga Kașirina pe urmele vînătorilor de acum 15 000 de ani.

MEDICINĂ

ASEDIUL... HEPATITEI VIRALE ACUTE

URMARE DIN PAG 1

astăzi, riscul de hepatită este în scădere. Este una dintre concluziile care s-au înscris la seminarul „St. S. Nicolau" (în luna trecută) cu tema : hepatitele virale acute. Unul dintre factorii care au dus la scăderea riscului de îmbolnăvire : eliminarea, printr-un control riguros la centrele de recoltare a sîngelui, a donatorilor purtători de antigen Australia. Trebuie să deschidem o paranteză. Se face distincție între așa numita hepatită A — infecțioasă, și B — serică sau posttransfuzională (printr-o seringă contaminată cu virusul hepatitei, prin transfuzii cu sînge contaminat, prin intervenții chirurgicale sau stomatologice în condiții necorespunzătoare, prin injecții, tratamente cosmetice, prin tatuaje etc.). Incubația este diferită ca timp (la A, durează 20 pînă la 35 de zile, la B, între 50 și 150 de zile). Se afirmă chiar că, deși simptomele sînt la fel în ambele forme, ar fi vorba de virusuri diferite. Iar pentru precizarea diagnosticului de hepatită virală trebuie înlăturate în prealabil celelalte forme. De pildă, o hepatită care are drept cauză alcoolismul. Sau toxicomania. Sau... unele medicamente, luate abuziv. Și, în acest sens, un specialist arăta cu cîtă ușurință se intervine în funcționarea unui organ care îndeplinește probabil vreo cinci sute de funcții, dintre care peste 350 sînt deja demonstrate...

Eforturile de a elucida această boală gravă — și în special care poate deveni extrem de gravă — au dat adeseori mari speranțe. Ne referim la găsirea unor agenți presupuși a fi cei determinanți — sau de virusuri 'implicate cu titlul de candidat în etiogenia hepatitei. Dar poate cea mai încurajatoare și mai durabilă speranță a apărut din 1967 : antigenul Australia, identificat de un cercetător american. În lumina celor cunoscute astăzi, se cuvine credem, să subliniem concluzia dr. Radu Portocală și A. Moțoc, care au lucrări referitoare la precizarea semnificației și naturii acestui antigen. Omul de știință român care a înscris o serie de priorități pe plan mondial în domeniul biologiei moleculare, și-a exprimat explicit îndoiala privind speranța în antigenul Australia. Și tot în cadrul cercetărilor fundamentale din Institutul de virusologie, care se poate lăuda cu o tradiție remarcabilă, amintim cercetările realizate în 1943 de prof. Șt. S. Nicolau, R. Portocală și A. Moțoc, care au precizat originea virală a hepatitei Botkin și transmisibilitatea experimentală la unele animale de laborator.

Aceste rezultate deschideau orizonturi noi și generau speranțe justificate asupra posibilei preparări a unor vaccinuri specifice. Din păcate însă, variabilitatea caracteristică virusurilor hepatitice, a cărei bază a fost fundamentată pentru prima dată de Șt. S. Nicolau și N. Cajal, și-a spus și de data aceasta cuvîntul. În următorii ani, clinicienii ca și oamenii laboratoarelor s-au găsit în fața unui alt virus, cu proprietăți diferite de cele cunoscute pînă atunci.

Mănunchiul de cercetări în domeniul hepatitelor virale reprezintă priorități ale școlii românе de virusologie, acceptate și citate astăzi în literatura mondială de specialitate. Acum ne vom referi doar la una dintre recentele contribuții cu un profund caracter aplicativ. O tehnică de purificare simplificată descrisă de dr. Aurelia Cruceanu, o tehnică datorită căreia s-au putut face cercetări morfologice și fizico-chimice asupra antigenului Australia. Și iată școala românească aflată din nou în plină actualitate, pentru că ne oferă aici măsura în care acest antigen ar putea fi identificat ca virus sau, dimpotrivă, doar ca un indicator al infecției hepatice. S-au realizat, pe de altă parte, truse de decelare (în regim de microproducție) pentru investigații în condiții de teren. Se elimină nu numai posibilele erori cauzate de condiții de experimentare diferite dar și importul de materie primă — acest antigen fiind extrem de scump. S-au livrat asemenea truse în diferite județe (cu instructajul respectiv) și, paralel, Institutul a făcut investigări în colectivitățile școlare, la grupuri de adolescenți, la tineri și adulți. Țința : cei care au venit în contact cu un bolnav. S-a constatat că la contacți, purtători ai acestui indicator de infecție hepatică, poate avea loc ulterior instalarea unor simptome aparente sau inaparente de hepatită. Se pot lua, în consecință, măsurile medicale necesare pentru ca hepatita să nu se instaleze și, pe nesimțite, să se cronicizeze.

L-am întrebat pe dr. Vincent Babeș, șeful laboratorului de hepatită virală acută din Institut, de ce atenția s-a îndreptat cu precădere spre tineret, spre virstele școlare, urmărindu-se contactii. Răspunsul e previzibil : o acțiune de profilaxie. Am aflat că nu-i numai atît. Prin hărți epidemiologice, grafice și statistici, dr. Babeș mi-a demonstrat că pe un fond constant de evoluție — la 6—7 ani are loc o creștere a numărului de îmbolnăviri, și o periodicitate sezonieră — o creștere în lunile de toamnă — septembrie-octombrie. Și aceasta, în special la copii. Prin urmare, caracterul evolutiv epidemiologic s-a schimbat. Cîndva, repartiția era egală copii-adulți, acum mai mult la virstele tinere. Ca atare, importanța acțiunii profilactice în investigarea acestor medii. De altfel, dr. Aurel Telniceanu a început urmărirea incidenței agentului Australia la gravide și noi născuți. S-a cercetat, firește, și relația donator-receptor de transfuzie prin prisma pozitivității serologice, pe a cărei bază s-a putut estima că riscul actual al hepatitei este în reală scădere față de cel anterior momentului eliminării donatorilor purtători de antigen Australia. Și iarăși, din aceleași motive de profilaxie, s-a cercetat și personalul medical din unitățile cu un mai mare risc profesional de îmbolnăviri specifice.

Nu ar fi corect să încheiem un articol în cadrul căruia am trecut în revistă doar cîteva date dintr-o unitate de cercetare — Institutul de virusologie —, fără să amintim că ele se înscriu într-o acțiune amplă ce se bucură de sprijinul permanent și atent al Ministerului Sănătății.

Catinca MUSCAN

STRĂMOȘII ESCHIMOȘILOR

În Kamciatka, lîngă lacul Ușkovski s-au descoperit urmele unei vechi populații de vînători care au trăit acum 15 000 de ani. Cu prilejul săpăturilor făcute de membrii expediției arheologice a Institutului complex de cercetări de nord-est al Centrului științific al Academiei de Științe U.R.S.S. din Extremul Orient, au fost găsite cuțite de cremene, vîrfuri de săgeți, obiecte de uz casnic, podoabe femeești. Populația s-a întins pe o suprafață de aproximativ 2 000 m². Obiectele aduse acum la lumină vor furniza informații prețioase despre viața și cultura vechilor locuitori ai Kamciatkăi, strămoșii coriacilor, eschimoșilor și veuților.

NU ATINGEȚI FLORILE!

Despre sensibilitatea plantelor s-a vorbit mult în ultima vreme. Unii experimentatori afirmă că plantele pot crește mai repede și mai bine cu muzică. Cu muzică bună, melodioasă, sînt chiar preferate anumite ritmuri muzicale, cîmpuri magnetice judicios orientate. Un botanist — Jaffé, de la Universitatea din Ohio (S.U.A.) a raportat un fapt ciudat : plantele nu suportă să fie atinse. El personal a oprit creșterea mai multor plante, atingîndu-le timp de 10 secunde, de două ori pe zi. Doar atît...

CAPRICIILE MODEI

S-a mai spus: moda 1974 se inspiră în special din cea a anului 1930. De aici, aerul ei ușor demodat, lungimea rochiilor, amploarea fustelor, bogăția mînecilor, culorile dulci, pastelate, țesăturile vaporoase, imprimeurile mărunte, turbanele, florile și eșarfele la orice oră a zilei.

Alăturat, încercăm să ilustrăm, cu ajutorul desenelor, cîteva caracteristici ale acestei mode nostalgice dar foarte feminine, cu o linie nouă, cu o nouă formulă, cu un farmec nou.

Desene de Tanți PFENNINGS

AȘEI DȘTIAȚI CĂ...

POATE MERITĂ SĂ ÎNCERCAȚI

Cititorul **VASILE N. T. CHIOREAN**, din Aiud a încercat o metodă proprie de combatere a insomniei. A avut și are succes atît în ceea ce-l privește cît și pentru alți prieteni și cunoscuți.

În ce constă? Seara, la culcare, repetă în gînd, pînă adoarme, o propoziție inscrisă pe un mic panou: **„dorm liniștit, fericit, obligatoriu, pentru sănătatea mea și a familiei"**. Poate merită să încerce și cei care se mai plîng de insomnii...

CELE 400 DE AROME ALE VINULUI

Pentru un degustător, fie el cel mai experimentat, este totuși imposibil să depisteze sutele de arome care intră în chimia vinului. În schimb, au fost descoperite, la Institutul federal de cercetări viticole din Landau (R. F. Germania) nu mai puțin de 400 arome diferite. Sutele de arome nu reprezintă decît un procentaj de 0,3 la sută. Alcoolul amilic și parfumul de trandafiri formează peste 80 la sută din volumul aromatic.

De fapt, chimia, mai exact aromografia servește nu atît la stabilirea gustului vinului cît, mai ales la îmbunătățirea soiurilor de viță de vie.

PRECIZEAZĂ DATA NAȘTERII

Recent s-a pus în funcțiune, în Franța, un aparat care „vede limpede" și permite din primele zile ale sarcinii să se determine poziția fetusului, să se clarifice tulburările de gestație, să se vadă prezența gemenilor, și, să se localizeze placenta. Poate să măsoare — fără contact direct — diametrul craniului copilului, deci, să precizeze data nașterii. Aparatul „Vidoson-Siemens" este folosit la clinica Nôtre Dame de Bon Secours, din Paris.

CLIENTELĂ MULȚUMITĂ

Keller, patronul unei frizerii din centrul orașului Zürich își taxează clienții într-un mod original: „Nu toate tunsorile iau același timp", spune el. „De ce să plătească la fel, un tînăr cu părul lung, care cere o tunsoare specială, și un bărbat cu părul scurt și rar? De aceea, am decis ca fiecare client să plătească după un tarif în raport cu timpul cît durează tunsul lui, măsurat cu cronometre speciale". Într-adevăr, în frizeria lui Keller, fiecare fotoliu are cronometrul lui, în fața ochilor clientului.

SATUL CU CEASURI SOLARE

Birkenau, un sat din pădurea Odenwald (R. F. Germania) are nu mai puțin de 92 cadrane solare. Pasiunea aceasta pentru ceasuri solare a fost transmisă locuitorilor satului respectiv de bătrînul Otto Seile. El a început să monteze primul ceas de acest fel în ziua cînd a împlinit 81 de ani, adică în mai 1973. Bătrînul speră să reușească să monteze și al o sutălea ceas fără ticăit, contribuind din plin la celebritatea acestui sat — se pare — singurul pe glob care posedă o astfel de rarisimă colecție.

FINEȚE

La o modă pe care o apreciem drept nostalgică, feminină, fermecătoare și vaporoasă, se armonizează, firește, un machiaj special. Creatorul Serge Lutens de la Dior vede în femeia de acum o ființă de vis, cu un ten transparent, pal, cît mai natural, fără nici o violență în machiaj. Dior lansează de altfel, fardul „Multiple", o nouă compoziție de cremă compactă, transparentă, în nuanțele: brun indian, carmin, roz fanat și ocru-roz. Este un fard ce poate fi folosit deopotrivă, pentru ten, pentru ochi și pentru buze.

EXERCIȚII FIZICE PENTRU TOATE VÎRSTELE

EXERCIȚIUL I. Stînd. Ridicarea piciorului sting cu genunchiul îndoit cît mai sus trăgîndu-l cu mîinile. Apoi coborînd piciorul mergem trei pași și facem același lucru cu piciorul drept. **(fig. 1).** Exercițiul se

execută cu spatele drept din mers și la trei pași timp de 1 — 2 minute. Dezvoltă echilibrul, mobilitatea articulară a șoldurilor, mușchii abdominali și ai spatelui.

EXERCIȚIUL II. Stînd cu picioarele încrucișate și brațele întinse înainte. Îndoiți genunchii pînă vă așezați pe podea (șezînd turcește). Apoi cu o ușoară mișcare de balans către înainte cu tot corpul, vă ridicați în poziția de plecare **(fig. 2).** Se repetă

de 5 — 10 ori. Tonifică mușchii membrelor inferioare, abdominali, mărește mobilitatea coloanei dorso-lombare și coxo-femurală, ajută la slăbire.

EXERCIȚIUL III. Culcat pe spate, cu picioarele îndoite, cu tălpile sprijinite pe podea și brațele lateral. Răsuciți bazinul spre stînga lăsînd picioarele în aceeași parte pînă atingeți cu coapsele de podea. Reveniți și faceți mișcarea spre dreapta **(fig. 3).**

Se execută în continuare de 10 — 12 ori în fiecare parte. Exercițiul mărește mobilitatea coloanei vertebrale fiind indicat în spondiloze, dezvoltă mușchii oblici abdominali, previne apariția ptozelor viscerale și atoniile intestinale.

EXERCIȚIUL IV. Culcat pe spate, cu brațele pe lîngă corp. Ridicați picioarele întinse la verticală, apoi cu ajutorul mîinilor împingeți trunchiul pe verticală pînă în poziția de lu-

minare **(fig. 4).** Mențineți această poziție 10 secunde, apoi reveniți în poziția de plecare. Puteți repeta de 8 — 10 ori. Exercițiul este un foarte bun tonifiant al mușchilor anteriori și posteriori ai trunchiului, stimulează circulația periferică, previne și tratează forme ușoare de varice.

EXERCIȚIUL V. Stînd depărtat. Duceți brațele deasupra capului ținînd o minge în mîini sau o carte de 1 — 2 kg. făcînd o arcuire (T 1 — 2). Flexați trunchiul ducînd brațele printre picioare cît mai mult înapoi cu arcuire (T 3 — 4). Se repetă de 8 —

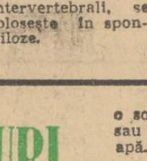

10 ori. **(fig. 5).** Are efecte tonifiante asupra unei mase mari musculare și reduce din stratul adipos.

EXERCIȚIUL VI. Culcat cu fața în jos, cu brațele pe lîngă corp, prindeți glesnele și faceți o extensie prelungită a trunchiului 5 — 10 secunde, apoi reveniți în poziția

de plecare **(fig. 6).** Se repetă de 7 — 8 ori. Mărește mobilitatea coloanei vertebrale fiind contraindicat celor cu dureri lombare.

EXERCIȚIUL VII. Culcat pe spate, cu brațele lateral și picioarele îndoite, cu tălpile pe podea. Ridicați cît mai sus corpul făcînd un semipod sprijinindu-vă pe ceafă, brațe și tălpi **(fig.**

7). Se repetă de 8 — 10 ori. Exercițiul dezvoltă mușchii abdominali și intervertebrali, se folosește în spondiloze.

EXERCIȚIUL VIII. Stînd sprijinit de două scaune. Ridicați piciorul sting la orizontală și fa-

ceți 4—5 genoflexiuni cu piciorul drept. Apoi la fel cu piciorul sting **(fig. 8).** Exercițiul dezvoltă mușchii membrelor inferioare, abdomenului și spatelui, reduce din stratul adipos, acționează circulația periferică. Pentru cei mai antrenați se poate executa fără sprijin.

EXERCIȚIUL IX. Stînd cu tot spatele la perete (inclusiv călcîiele), dulap, șifonier. Vă aplecați trunchiul cu picioarele întinse și căutați să ridicați de jos din dreptul picioarelor un creion. Apoi reveniți în stînd

(fig. 9). Repetați exercițiul așezînd de data aceasta creionul la locul indicat. Se poate face de 5 — 6 ori în continuare. Exercițiul fiind foarte greu la început vă veți așeza cu călcîiele la o distanță de 5—10 cm de perete și treptat o veți reduce. Mărește mobilitatea coloanei vertebrale, fiind indicat în spondiloze, ajută la slăbire, tonifică mușchii abdominali și ai spatelui.

Prof. Marian FIRIMIȚA

LOCURI DE ODIHNĂ PE LITORAL!

OFICIILE JUDEȚENE DE TURISM din întreaga țară au pus în vînzare bilete la odihnă pentru stațiunile de pe litoral, în serii de 12 zile, cu începere de la data de 14 mai a.c.

De la această dată pînă la 30 iunie, tarifele sînt reduse față de perioada următoare.

Posesorii biletelor la odihnă obținute prin oficiile județene de turism beneficiază de reducere cu 50 la sută la tariful de transport C.F.R.

Procurarea acestora se face la sediile tuturor oficiilor județene de turism din țară și la filialele Întreprinderii de turism, hoteluri și restaurante din București. PUBLITURISM

(5830)

O legumă de neînlocuit

CARTOFUL

Musaca

Pentru 6 persoane: 300 g carne tocată de vită, 100 g slănină afumată, 100 g miez de pîine albă muiat în apă și stors, o ceapă, 2—3 linguri de ulei, sare, piper, pătrunjel verde tocat, un ou; 1 kg cartofi, 100 g cașcaval ras, 50 g unt, 1—2 ouă.

Treceți carnea și slănina prin mașina de tocat. Tocați ceapa și topiți-o în ulei încins. Amestecați carnea cu ceapă, pîinea înmuiată și fărîmițată, sare, piper, o lingură cu pătrunjel verde mărunt tăiat, un ou. Curățați, spălați și tăiați cartofii în bucăți. Puneți-i la fiert în apă rece cu sare. Lăsați-i să fiarbă 20 de minute. Scoateți-i, pasați-i cît mai sînt fierbinți. Amestecați-i cu jumătate din unt, jumătate din cașcaval precum și cele două ouă bătute ca pentru omletă. Ungeți o formă cu unt, presărați-o cu făină, așezați în ea carnea, netezind-o în strat egal. Acoperiți-o cu pireul de cartofi. Presărați deasupra restul de cașcaval ras și untul rămas, tăiat în bucățele mici. Dați 20 de minute la cuptor încălzit din timp. Serviți fierbinte cu murături sau salată.

● Tocătura poate fi preparată fără pîine și slănină, cantitatea va fi însă sporită la 500 g.

● Carnea poate fi pusă peste ceapa tăiată și lăsată timp de cîteva minute. Presărați pe întreaga suprafață o lingură de făină, amestecați bine: sărați, piperați, stropiți totul cu o ceașcă de zeamă de carne sau apă și lăsați să fiarbă 10 minute. Oul și verdeața se adaugă după ce se răcorește. În rest se procedează ca în rețeta precedentă.

● O bucată de rasol poate înlocui carnea crudă.

Cartofi cu smîntînă

Pentru 6 persoane: 1,500 g cartofi, 2 dl. smîntînă, 60 g unt, o lingură de pătrunjel verde tocat (la dorință), sare, piper.

Fierbeți cartofii cu coajă în apă clocotită sărată. Scoateți-i după 20 de minute, nu mai mult. Curățați-i, tăiați-i în rondele groase. Topiți untul într-o crăticioară, adăugați smîntîna, amestecați, dați jos de pe foc. Puneți cartofii într-un vas, așezîndu-i regulat. Turnați deasupra untul și smîntîna, presărați, dacă vă place, puțin piper pisat și pătrunjel verde tocat. Dați 5 minute la cuptor încins din timp. Serviți imediat.

Cartofi țărănești

Pentru 6 persoane: 1,500 g cartofi, 250 g ceapă, o lingură bună de untură (ulei sau unt), sare, piper.

Fierbeți cartofii cu coajă în apă clocotită cu sare. Scurgeți-i după 20 de minute. Curățați-i de coajă, tăiați-i în felii rotunde. Curățați ceapa, tăiați-o în rondele. Rumeniți-o în grăsime încinsă. Ceapa trebuie să fie aurie nu brună. Cu lingura de luat spumă, scoateți ceapa din grăsimea în care s-a rumenit. Puneți în vas cartofii și lăsați-i, scuturînd cratița ușor din timp în timp, pînă ce se colorează. Sărați, piperați. Presărați deasupra ceapa rumenită. Serviți-i fierbinți cu murături.

● 200 g de costiță, tăiată în felii și rumenită în grăsime înainte de a pune cartofii, ar face mîncarea mai substanțială, puțin pătrunjel verde, mai bogată în vitamina C.

Cartofi cu sos alb și cașcaval

Pentru 6 persoane: 1 200 g cartofi, ½ l de sos alb (50 g unt, 2 linguri de făină, circa ½ l apă sau lapte), 150 g cașcaval ras.

Fierbeți cartofii cu coajă în apă clocotită cu sare. Scurgeți-i după 20 de minute. Curățați-i de coajă și tăiați-i în rondele groase. Așezați un prim strat într-o formă unsă cu unt. Turnați deasupra jumătate din sosul alb bine condimentat. Acoperiți cu un strat de cartofi, turnați restul de sos, terminați cu un rînd de cartofi. Presărați cașcaval ras. Dați la cuptor 20 de minute. Amintim că sosul alb se prepară astfel: se topește untul într-o crăticioară, se adaugă făina, se amestecă bine, se stinge cu apă caldă sau lapte pus treptat. Cantitatea lichidului variază în funcție de calitatea făinei. Se ia de pe foc, se incorporează 100 g cașcaval ras. Restul se păstrează pentru presărat deasupra.

Olimpia ȘTEFANESCU

Semne de întrebare

● Se poartă pînzeturile. Noi avem magazine specializate pentru țesături din in. Ce-ar fi să organizăm o mică expoziție cu noutăți în acest domeniu? Dacă ne gîndim bine la diverse mari expoziții din anii trecuți, ne aducem aminte de noutăți de acest gen care ar cam fi trebuit să se găsească deja în magazine.

● Apar cam peste tot, pungile și sacoșele din material plastic. Nimic de zis: semne de comerț civilizat! Dar nu s-ar putea introduce astfel de ambalaje și la raioanele în care se vinde, de pildă, brînză, salam sau chiar la magazinele de tip Gospodina?

● Ar fi normal să găsim oriunde piese de schimb pentru frigiderele produse la noi în țară. Ar fi, dar unde, în ce magazin, s-ar putea cumpăra beculețe pentru frigiderele mici (cele de 1 500 de lei).

SFATURI PRACTICE

● **DACĂ VREȚI** ca lenjeria să fie parfumată, puneți cîteva picături de colonie în apa în care clătiți rufele. Strecurați, între lenjerie și între ciorapi, o bucată de vată îmbibată cu apă de colonie. Vaporizați colonie în sertare, sau strecurați și acolo, floare tie levănțică.

MUCEGAIUL de pe încălțăminte se scoate ungînd-o cu o soluție slabă de acid fenic sau cu glicerină diluată cu apă.

OBIECTELE DE FILDEȘ ÎNGĂLBENITE se albesc dacă se ung cu terebentină și se pun sub un clopot, la soare. După o expunere de 8—10 zile, operațiunea se repetă pînă cînd fildeșul recapătă albul strălucitor, inițial.

MOBILA VECHE, atacată de carii, poate fi salvată, procesul de degradare oprindu-se pe loc, dacă în găurile făcute de carii și în crăpăturile mobilei introducem cu pipeta, acid fenic amestecat cu apă. Proporția: în 100 g apă se introduc 20 g acid fenic.

● **MĂTURILE și PERIILE** de pereți, și de podea, trebuie agățate de mîner, ca părul să nu se tocească, și să nu se strîmbe. Măturile noi, din pai trebuie opărite înainte de a fi date în folosință.

● **PENTRU A ÎMPIEDICA** ca apa în care fierbem pastele făinoase, să iasă afară din vasul în care le fierbem, puneți înăuntru o bucățică de unt, de mărimea unui bob de mazăre.

● **SOSURILE ȘI CREMELE** vor fi mai gustoase și se vor lega mai bine dacă le preparați într-un recipient cu fundul gros.

RĂSPUNDEM LA ÎNTREBĂRILE DUMNEAVOASTRĂ...

PE TEME

• DE SĂNĂTATE

GEORGE CRISTEA — Brăila. În sclerodermia de care suferiți veți completa tratamentul cu Romavit comprimate — trei pe zi — cîte un comprimat înainte fiecărei mese, luînd în același timp și cîte jumătate comprimat de bicarbonat de sodiu dizolvat într-un sfert de pahar cu apă.

De asemenea faceți și 15 injecții intramusculare cu Folcisteină U, cîte 1 (una) fiolă la 2 (două) zile. Local, vă pot folosi și cincisase ședințe de raze ultraviolete aplicate progresiv. Este necesar să vă revadă medicul specialist dermatolog din localitate.

COSTACHI GHITAN — Iași. Pentru durerile pe care le aveți, vă va folosi Scobutil, supozitoare (pentru adulți), trei-patru pe zi. Veți trata infecția urinară cu Sulfametin-comprimate. În prima zi, veți lua două comprimate la șase ore interval, apoi cîte unul pe zi, timp de patru zile.

VICTOR DUMITRIU — Tecuci — jud. Galați. În ciroza ascitogenă: este nevoie de un tratament mai îndelungat în spital cu perfuzii cu ser glucozat sau fructoză-Nefrix sau Ufrix pentru eliminarea lichidului de ascită. Regimul alimentar fără băuturi alcoolice — grăsimi animale, este foarte indicat.

MARIN CIOBANU — Constanța. În cazul dv. e necesar să consultați și un medic endocrinolog; de asemenea reinternarea în serviciul de neuropsihiatrie din Constanța sau București.

DUMITRU ANDRONE — Isaccea — jud. Tulcea. Medicația administrată pînă în prezent este bună, continuați a vă prezenta din nou medicului gastro-enterolog din Brăila sau Galați — în vederea reconsiderării tratamentului.

IOAN N. MIHAILĂ — Ploiești. Vă adresați neîntîrziat medicului neurolog din Ploiești.

Dr. G. ALESSEANU

• JURIDICE

MIHAI CAFES — com. Brănești, jud. Vaslui. Măsura luată, de sistarea plății alocației de stat pentru fiica dv., care a împlinit vîrsta de 16 ani, este legală. Dreptul la alocație de stat se stabilește în raport de toți copiii în vîrstă de pînă la 18 ani împliniți, dar alocația se plătește numai pentru copiii care au vîrsta pînă la 16 ani (cu excepția celor care au contractat o invaliditate de gradul I sau II înainte de împlinirea acestei vîrste și care beneficiază de un alt regim).

MIHAIL TURCU — student, București Dv., din cele ce scrieți, aveți dreptul la pensie de urmaș. Copiii au dreptul să primească pensie de pe urma părintelui decedat — pensionar sau îndeplinind condițiile pentru a primi o pensie — pînă la împlinirea vîrstei de 16 ani, sau, dacă continuă studiile, pînă la absolvirea acestora, fără a depăși însă vîrsta de 25 ani. Faptul că părintele rămas în viață se află încadrat în cîmpul muncii nu vă afectează dreptul la pensie.

MARIANA A. — București. Dv. adresați-vă Notariatului local de stat pentru întocmirea testamentului autentic, act prin care doriți să dispuneți de avutul dv. Nu este necesar să înfățișați un proiect de testament gata redactat, fiind suficient să vă exprimați voința, să indicați ceea ce doriți în legătură cu soarta averii care vă aparține.

N. ANGHELESCU

• DE ÎNVĂȚĂMÎNT

V. UDRESCU — Iași. Problema trecerii de la subinginerie la inginerie se află în studiu. Prin urmare nu vă putem spune nimic concret despre condițiile ce se cer pentru trecerea examenelor de diferență. Încercați mai tîrziu să vă interesați direct la facultatea respectivă.

C. POPESCU — Brăila. Veți primi din partea școlii răspunsul cuvenit la problema care vă preocupă.

R. VANCU — București. Există școli care pregătesc cadre pentru restaurante și hoteluri. Una este chiar în București în Șoseaua Viilor. Consultați o carte de telefon, formați un număr și veți afla ce doriți.

C. ȘERBAN

• HORTICOLE

MIHAI ZAMFIR — comuna Peeni, jud. Teleorman și DAMIAN EREMIE — comuna Nerau, jud. Timiș. Casarea neagră a vinului este un defect chimic, determinat de prezența în vin a sărurilor de fier în cantitate prea mare. Acestea se combină cu taninul, rezultînd substanțe de culoare neagră. Cînd vine în contact cu aerul, un vin cu astfel de defect capătă o culoare neagră albăstruie.

Pentru prevenirea acestui defect trebuie să se evite pătrunderea fierului în must și vin. Deci, să nu folosiți la prepararea vinului scule și vase de fier, iar strugurii să fie curați (fără pămînt). De asemenea, trebuie evitată îmbogățirea vinului în tanin. Pentru aceasta, vasele noi se detaninizează, adică se spală repetat pentru îndepărtarea excesului de tanin din doage.

Dacă defectul se găsește în stadiul incipient se poate face un tratament, pentru vinurile albe, cu acid citric sau acid tartric (30—100 g la 100 litri de vin).

DUMITRU BĂRBULESCU — comuna Ulmi, jud. Ilfov și GHEORGHE ȘIRBU — Fetești. Scurgerile cleioase (gomeza) sînt frecvente la piersic, prun și cireș. Ele apar mai ales în locurile rărite, lovite de grindină, sau în urma gerurilor din timpul iernii.

Pentru tratament vă indicăm următoarele procedee:

1. Se înlătură cleiul și se curăță rana pînă la partea sănătoasă, după care se unge locul respectiv cu un amestec încălzit de săpun moale și ceară de albine (părți egale). În lipsa acestui amestec se poate utiliza o pastă formată din pămînt galben și bălegar de vită peste care se înfășoară o pînză de sac umezită ce se leagă.

2. Se curăță locul respectiv, se spală cu oțet și se unge cu lut îmbibat cu oțet.

ANA MORARIU — Vaslui și ILEANA DIMITRIU — Carei. Ați semănat întîmplător o sămînță de curmal din care a răsărit o plantă și doriți să cunoașteți cum trebuie îngrijită în continuare.

Cu puțină grijă veți obține un frumos palmier (Phoenix), plantă ornamentală de apartament.

Iată principalele îngrijiri:

— În primii 2—3 ani, primăvara se face transplantarea în alte vase, într-un amestec de pămînt format din pămînt de grădină, mraniță, puțin nisip și puțin cărbune de lemn pisat.

— În timpul verii, planta se scoate în balcon sau în grădină, la soare și se va îngrășa de două ori pe lună cu o soluție de must de gunoi.

— Frunzele se vor stropi zilnic, iar pentru udat se va folosi apă călduță.

— Pe timpul iernii, planta se va păstra în cameră, udîndu-se moderat.

Ing. Ștefan BĂLĂNESCU
profesor la liceul agricol „Ion Ionescu de la Brad" Roman, jud. Neamț

S-AU PUS ÎN VÎNZARE BILETE PENTRU LITORAL ÎN STAȚIUNILE:

Condiții excelente de cazare în hoteluri camere nominalizate — servicii ireproșabile. Piscina cu apă de mare, încălzită.

În perioada 14 mai — 30 iunie a.c. și 1 sept. — 15 oct. a.c. se acordă mari reduceri de prețuri.

Informații suplimentare și înscrieri la filialele de turism din cal. Victoriei 100 și b-dul Republicii 68 — telefon 15.74.11 și 14.08.00.

NOU!

La filialele de turism din b-dul Republicii 4, se pot obține locuri, achitîndu-se anticipat 30% din valoarea biletului, iar diferența depunîndu-se cu 30 zile înainte de data plecării.

(5 809)

ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG • ZIG-ZAG

FAȚĂ-N FAȚĂ:

O FIICĂ... UN TATĂ... (I)

de Mihai STOIAN

Incep cu „post-scriptumul" scrisorii primite de la L.B. :

„Dacă veți publica această scrisoare, aș vrea să dați numele în întregime. Urăsc pe cei care-și ascund numele (anonimii), dar îmi place să lupt deschis, cu toate riscurile". N-am putut respecta îndemnul :

„Tovarășe Mihai Stoian,

Am aproape 18 ani, sînt elevă la... dar nu asta mă frămîntă. Părinții mei locuiesc la... de fapt numai mama și celui căruia, de aproape 16 ani, îi spun TATĂ. Acest OM m-a crescut de la vîrsta de doi ani și două luni, căci mama, căsătorită la 20 de ani cu cel căruia ar fi trebuit să-i spun tată, e părăsită după nașterea mea (el nefiind mulțumit că nu m-am născut băiat). Tovarășul B. „evadează" de la obligațiile sale părintești, fără ca în prealabil să-mi fi aruncat în treacăt o privire (aveam numai două luni). Timp de doi ani, mama (fără servici) ajutată de bunicii mei, m-a crescut, m-a îngrijit cu tot devotamentul, am început să vorbesc, însă din vocabularul meu lipsea cuvîntul „tată". L-am rostit atunci cînd cel căruia îi spun astăzi, cu tot respectul, „tată", a venit în casa bunicilor. Mama s-a recăsătorit, dar subliniez că în cei doi ani mai grei, tovarășul B. a uitat cu desăvîrșire de existența mea... Cu multe insistențe, mama a reușit să-mi obțină o vensie de întreținere de 100 (una sută) lei lunar. Soțul mamei a vrut să mă înfieze, însă au existat niște „bariere". Toate acestea le-am aflat abia la 10 ani. Cum ? Într-una din zile sînt chemată în cabinetul tovarășului director și sînt întrebată ce note am. M-am mirat, le știa doar. Am băgat de seamă că de față mai e un domn care, cînd am zis că am un 8 la geografie, m-a întrebat și dinsul de ce, am explicat că, la o lecție despre Brașov... Iar dînsul s-a arătat mirat, tocmai Brașov, unde eu am și rude. M-a uimit că știa atît de bine unde-s rude de-ale o lună, două pe an, tar cînd i-am deschis proces pentru mărirea pensiei de întreținere, dumnealui și-a permis s-o insulte pe mama, spunîndu-i că m-a lăsat să învăț în altă localitate, numai ca să scape de grija mea (cum să zică asta un om care m-a văzut de trei ori, fix, în viață : la naștere, la școală — în cabinetul directorului, în comuna unde-am stat la unchiul meu, în vacanță, și în care locuiește și tovarășul B. ?)

Și acum vă rog pe dumneavoastră, tovarășe Mihai Stoian, să-mi spuneți cum pot eu să văd în acest om un OM, și mai ales cum aș putea eu să-i spun tată ? El nu mi-a scris niciodată, nu mi-a vorbit niciodată și totuși se laudă că are o fată care (o ironie a soartei) i-a îmbrățișat profesiunea... Oare cum gîndește el că eu aș putea să-mi întorc fața spre el, cînd el, atunci cînd eu aveam nevoie de el, mi-a întors spatele ? De ce-mi promite prin diferite rude de-ale mele că mă va ajuta ? Cu ce să mă ajute ? Eu n-am nevoie de acest ajutor. De ce i-a cerut unui unchi de-al meu o fotografie de-a mea, dacă atunci cînd a avut „originalul" nici măcar nu l-a privit ? De ce ? Dumneavoastră ce credeți ? Aș putea eu să-l mai privesc ca pe un om și să-i mai spun tată ?"

Dragă L.B., am scris întotdeauna *împotriva* (acesta-i cuvîntul exact, de ce să ne ferim de el) acelor părinți care-și „uită" copiii (în număr mai mare : tați), care „uită" de anumite obligații materiale... Dar nu pot afirma că m-am apropiat vreodată cu seninătate (și nici în cazul dumitale !) de scrisorile în care... copiii își admonestează public părinții (fie și atunci cînd, parțial, au dreptate). Nu susțin că tatăl sau mama sînt personaje „tabu" pentru copil, adică nu pot fi judecați pentru purtarea lor (exterioară și interioară), însă nici scrisorile de tipul „nene Stoian, tata-i bețiv, rău m-a părăsit" etc. (și semnează : un puști de 4 ani). Și iarăși nu susțin că rîndurile dumitale ar fi fost... inspirate *direct* de cei de-acasă (deși — voi încerca să-ți demonstrez — că *indirect* au fost... inspirate). De unde pînă unde ideea — strecurată în mintea și sufletul dumitale — că tata a plecat de-acasă (cum, prea ironic scrii, „tovarășul B. „evadează") ' nefiind mulțumit că nu ești.., băiat ? (chiar așa să fi fost, de ce-a fost necesar să afli *asta*, probabil și ca o explicație a... divorțului)?! De unde pînă unde afirmația transplantată în memoria dumitale afectivă că nu ți-a „aruncat în treacăt o privire", că în primii doi ani n-a dat nici un ban ? De la cine deții asemenea „amănunte" (care n-au fost și nu sînt decît săgeți otrăvite), înfipte, pe tot parcursul copilăriei, în fragilul psihic infantil, viciindu-i candoarea, încrederea într-un om... Tatăl dumitale a divorțat de mama dumitale, legalmente, acum aproape două decenii. Știu că, în ciuda afirmațiilor decapitante, poți suferi pe ascuns, profund, dar chiar să nu înțelegi de ce oare i-a cerut el unchiului să-i facă rost de-o poză de-a fiicei lui ? Fiindcă, dincolo de greșelile care, poate, cîndva, le-a comis la adresa familiei sale *ține la dumneata* (în felul lui, poate mai rigid, mai sucit). Iar dumneata, în revanșă, ajungi cu extremismul pînă acolo încît... îi retragi și calitatea de om ? ! Nu-i cam mult, mult prea mult ? Vorbești totuși despre un om care și-a refăcut viața corect, are doi copii, muncește (destul de greu). Reflectează ! Și citește *curierul* din numărul viitor.

CURIER SĂPTĂMÂNAL

NOUTĂȚI FILATELICE

SIMPOZION LA PLOIEȘTI

Mîine va avea loc, în sala Casei Armatei din Ploiești un interesant simpozion pe teme filatelice, organizat de filiala județeană Prahova a A.F.R. Tema, pe marginea căreia se vor purta ample discuții, este de stringentă actualitate pentru filatelia românească : **„Cum se poate realiza un exponat competitiv, care să poată răspunde exigențelor unor manifestări cu caracter internațional".** Referatele vor fi prezentate de Iosif Micu și Constantin Dumitru, doi dintre colecționarii care au participat la numeroase manifestări de prestigiu.

EMISIUNE ANIVERSARĂ

Anul acesta se vor sărbători 25 de ani de la înființarea Organizației pionierilor din țara noastră. Cu prilejul respectiv, Poșta română va pune în circulație o emisiune aniversară. Aceasta va fi formată dintr-o marcă în valoare de 55 de bani, a cărei machetă a fost realizată de graficianul Aurel Popescu, pe baza unei picturi selectată dintre lucrări executate de pionieri. Marca are dimensiunile 27x42 mm. Va fi tipărită la tifdruc, în 4 culori, pe hîrtie cromo. Tirajul : 1 milion de exemplare.

CATALOGUL MĂRCILOR POȘTALE ROMÂNEȘTI

Desigur, este îmbucurător pentru cititori să afle că, în sfîrșit, se apropie de apariție mult așteptatele cataloage de mărci poștale românești, aflate — în momentul de față — sub tipar. După cum s-a comunicat, cataloagele respective vor apărea spre sfîrșitul acestui an. Consemnăm apariția unui Catalog al mărcilor poștale românești, în Uniunea Sovietică. Lucrarea cuprinde toate emisiunile din perioada 1945-1971 și a apărut într-un tiraj de 25 000 de exemplare. Lucrarea respectivă poate fi consultată la Biblioteca A.F.R. (str. Boteanu nr. 6).

PARTICIPĂRI ROMÂNEȘTI LA „SOCFILEX IV"

Importanta manifestare filatelică internațională, **„Socfilex IV"**, va avea loc între 19 mai și 2 iunie, la Katovice, în Polonia. Pentru toți cei ce își mai amintesc amploarea ediției precedente, care s-a organizat la București, anul trecut, vom preciza că filateliștii polonezi doresc să egaleze și chiar să depășească succesul ediției bucureștene. După o selecție riguroasă, făcută la A.F.R., au fost expediate în Katovice, pentru a fi expuse la „Socfilex IV", colecțiile următorilor expozanți din țara noastră : D. Pașsalega, Gh Negulescu, P. Iosifescu, N. Alfred, P. Voiculeț-Lemeny, A. Maga, T. Crișan, Gh. Bretter, I. Sucanov, M. Predoiescu, Gh. Mircea, M. Bauer, C. Smirnov, E. Zaray, D. Constantin, A. Bartoc, F. Zsöri, I. Micu, T. Fedorovici, I. Opriș, Tr. Peredoescu, V. Opriș, V. Berezovschi, E. Costescu, A. Săceanu, Gr. Cuculis, L. Plătică, R. Panaitescu, D. Gheorghe, O. Grosu, V. Ionescu, D. Smirnov și I. Arghir. Sînt nume de filateliști care ne-au reprezentat cu cinste și la alte confruntări internaționale. Iată de ce sperăm într-un succes deplin !

Aurel CRIȘAN

O imagine fotografică a inscripției runice

Inscripția runică de la Letcani

În 1837, doi săteni voind să scoată piatră de la poalele muntelui Istrița, la nord de comuna Pietroasa, din județul Buzău, găseau la mică adîncime un fabulos tezaur în greutate de aproximativ 25 de kilograme de aur și pietre prețioase. Era vestita comoară cunoscută sub numele de „Cloșca cu pui de aur", care, în afară de marea cantitate de metal prețios conținea și o inscripție cu semne runice ce n-a fost încă descifrată cu precizie. Acum, hazardul joacă din nou un rol deosebit în descoperirea unor importante elemente din trecutul îndepărtat. Deși, de astădată, nu este vorba de un tezaur, totuși, micul dar făcut de o femeie ce a trăit în urmă cu 1 600 de ani are un punct de adiacență cu vestita comoară de la Pietroasa. Iată, pe scurt, relatările cercetătoarei **CĂTĂLINA BLOȘIU, de la Institutul de istorie și arheologie „A. D. Xenopol" din Iași.**

Constantin Onofrei din Letcani, comună situată la 13 kilometri de Iași, săpînd într-o zi în curtea casei, deoarece voia să-și amenajeze o pivniță, observă la adîncimea de aproape doi metri, oseminte omenești. Datorită acestei întîmplări, arheologii ieșeni au identificat apoi o întinsă necropolă, un cimitir din a doua jumătate a secolului al IV-lea, care a aparținut civilizației Sîntana de Mureș. Dintre cele 43 de morminte cercetate, cel mai interesant inventar a fost găsit lîngă scheletul unei femei în vîrstă de 25 — 30 de ani, de talie mijlocie. Aici, pe lîngă patru vase din ceramică lucrate la roată, în jurul gîtului decedatei se afla un colier de mărgele alcătuit din perle de sticlă albastră. Mai era și o fibulă de argint (agrafă antică), un ghioc, un pieptăn în formă de clopot cu plăcuțele prinse în niturI de bronz și un cuțit de fier cu vîrful puțin curbat și mînerul de lemn.

Cea mai importantă descoperire a fost semnalată însă de lucrătorul **MANOLE COTOVEANU,** care a găsit lîngă genunchiul femeii o fusaiolă, o mică greutate ce se atîrna de fus. Ridicînd-o, el a constatat că pe bucățica de lut ars se observa ceva asemănător unei litere și i-a înștiințat imediat pe cercetători.

MAI EXISTĂ ENIGME?

— Timp de aproape două luni am studiat inscripția de pe fusaiolă — mi-a declarat cercetătoarea Cătălina Blosiu. Dispusă în două registre, inscripția se citește pornind de la rîndul de jos și ea conține și semne de punctuație reprezentate prin liniuțe, grupate cîte două sau trei, care marchează începutul și sfîrșitul textului. Studiind-o cu atenție am observat că multe din litere sînt aproape identice cu cele de pe colanul de aur de la Pietroasa, atît în ce privește proporția literelor cît și distanța dintre ele. Comparînd textul cu alte aproape o sută de scrieri asemănătoare descoperite în diverse țări precum și vechile tratate de runologie am găsit pentru fiecare semn cîte două-trei variante și acum sînt sigură că inscripția de la Letcani este runică. Încercînd să descifrez semnele m-am adresat prof. Klint Jensen de la Institutul de arheologie din Copenhaga, iar traducerea inscripției mi-a fost trimisă de prof. dr. în filologie W. Krause, din Göttingen. Iată ce ar conține textul : „A lui Indo țesătură se află aici Rango". După părerea prof. W. Krause, Rango ar fi numele prescurtat al femininului Ragnahilda. Deoarece pe fotografia inscripției sînt unele neclarități în comparație cu originalul, cred că numele Indo ar putea fi mai curînd citit Ando, traducerea textului devenind : „A lui Ando țesătură (giulgiu) se află aici. De la Ragnahilda, bun făcut (moștenire)". Ar fi vorba, deci, de un dar făcut de femeia ce a lucrat giulgiul cu mîna ei către cea decedată spre a o feri de orice rău în drumul pe care a pornit. Este, bineînțeles, o ipoteză, textul inscripției cuprinzînd 12 litere runice și două semne de punctuație.

Aflînd că inscripția de la Letcani a fost studiată de prof. dr. docent **M. ISBĂȘESCU, de la Universitatea din București,** l-am rugat să-mi spună care este părerea d-sale asupra acestei descoperiri. **„Grafica este categoric runică și descoperirea este foarte importantă pentru că ne semnalează pentru prima oară prezența în nordul Moldovei a conlocuirii unor triburi gotice cu populația băștinașă. Această prezență coincide cu unele descoperiri de așezări dacice în această regiune și este de natură să aducă o lumină nouă asupra acelei perioade îndepărtate. În ce privește textul runic cred că i se poate da și altă interpretare, inscripția arunCind o rază asupra unui aspect din viața casnică de odinioară, eventual din viața religioasă a oamenilor care au trăit acum 1 600 de ani".**

Simion SĂVEANU

VERIFICAȚI-VĂ CUNOȘTINȚELE

Cuvinte din geografie cu 3 „a"

Puteți completa pătrățelele albe cu literele corespunzătoare, pe orizontală, astfel încît să concorde cu răspunsurile corecte la întrebările de mai jos ?

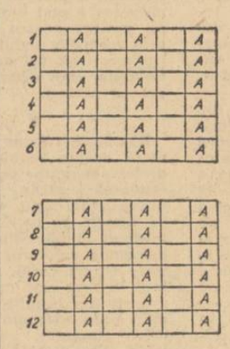

1. Fluviu din America de Sud ?
2. Numele vechi al orașului Kuibișev ?
3. Pustiu african ?
4. Arhipelag, în Oceanul Atlantic ?
5. Localitate balneară în țara noastră ?
6. Țară din America de Nord ?
7. Port pe fluviul Congo ?
8. Capitala unei mari insule din Oceanul Atlantic ?
9. Peninsulă în Asia de Sud-Est ?
10. Localitate viticolă renumită în Spania ?
11. Numele unui stat și al unui canal ?
12. Localitate în Italia, renumită pentru marmură ?

Întrebările au fost puse de cititorul nostru **CONSTANTIN FOCȘĂNEANU,** strungar la UMTCF, Piatra Neamț. Răspunsurile încercați să le dați dv. !

Din monumentele Capitalei

Vom alege unul dintre monumentele din București, suficient de binecunoscute de toată lumea, și vă vom ruga să ne răspundeți la întrebările expuse în continuare.

În funcție de corectitudinea și numărul răspunsurilor primite, vom fi în măsură să apreciem cît de bine își cunosc bucureștenii orașul. Sau, poate cunosc mai multe amănunte locuitorii din alte părți ale țării ? Vom vedea....

Monumentul la care ne vom referi este „Statuia Aviatorilor" de pe Bulevardul Aviatorilor.

Întrebările sînt următoarele :

1. Cam ce înălțime are monumentul ?
2. Cine a avut ideea înființării acestui monument, și cînd ?
3. Cine a realizat macheta monumentului și la ce dată s-a acceptat această machetă ?
4. Cînd s-a dezvelit monumentul ?

Răspunsurile la întrebările publicate în numărul trecut

Din istoria chimiei

Corespondentele chimice ale substanțelor enumerate în rubrica noastră publicată în numărul anterior al revistei sînt următoarele :

1. *Acid muriatic = Acid clorhidric*
2. *Ulei de vitriol = Acid sulfuric concentrat*
3. *Salpetru de Chile = Azotat de potasiu*
4. *Calaican verde = Sulfat feros*
5. *Piatra iadului = Azotat de argint, topit*
6. *Țipirig = Clorură de amoniu*
7. *Sare de măcriș = Acid oxalic*
8. *Sublimat corosiv = Clorură mercurică*

Meteoritul

Întrucît orășelul nu dispunea de mijloace moderne de transport, soluția dată de bătrînul inginer pentru deblocarea șoselei a fost următoarea : lîngă meteorit s-a săpat o groapă adîncă și mare, avînd dimensiunile aproximativ cît cele ale acestuia. Apoi, cu ajutorul unor frînghii și stîlpi, minuite de mai mulți oameni, s-a rostogolit meteoritul în groapă.

Ulterior, groapa s-a astupat cu pămîntul scos din ea iar suprafața terenului s-a nivelat și s-a pavat. Surplusul de pămînt s-a aruncat de-o parte și de alta a șoselei, în mlaștini.

Știați că...

1. În anul 1800, marele titan al simfoniilor, Ludwig van Beethoven, a cunoscut-o pe frumoasa Henriette d'Honrath. Între ei s-a înfiripat o puternică dragoste. Dar Henriette a trebuit să se căsătorească ulterior cu ofițerul de cavalerie Von Greegh. Acesta fiind comandantul garnizoanei din Timișoara, a plecat acolo, împreună cu tînăra sa soție. Beethoven nu a încetat totuși să o iubească pe Henriette, care moare în anul 1822 la Timișoara, unde a și fost îngropată, în unul din cimitirele orașului. Compozitorul, aflînd vestea, s-a deplasat la Timișoara, unde, cu un gest pios, a depus flori pe mormîntul Henriettei.

2. Poetul și militantul socialist Dumitru T. Neculuță (1859 — 1904) era cizmar. Tot cizmar a fost și Hans Sachs (1494 — 1576), poet german, autor al unei literaturi antifeudale. Pierre Degeyter (1848—1932), compozitor, autorul melodiei „Internaționala", își cîștiga existența ca tîmplar.

3. Nestor Constantin, din satul David, de lîngă orașul Deva, a construit în anul 1765 primul planor din lume.

Poșta cititorilor

În urma selectării și tragerii la sorți a celor mai bune răspunsuri primite din partea cititorilor pentru întrebările din rubrica noastră, apărute în nr. 852 al revistei, publicată la 02. 02. 74., situația se prezintă astfel : **Mariana Dan,** Buzău ; **Ene Daniel,** elev, Ploiești ; prof. **Octav Dumitriu,** Vălenii de Vasluț, jud. Vaslui ; **Vișan Eugen,** elev, anul III-C, L.I.P.T., București : **Silvian Tănase,** elev Lic. „I.H. Rădulescu", anul III-M, Tîrgoviște ; **Popescu C. Ilie,** comuna Ghioroiu, jud. Vîlcea ; **Simion Petru,** Clopodia, jud. Timiș.

Todor Levente, Turda, jud. Cluj. Cele menționate de dv. cu privire la mareșalul Ney, sînt doar niște ipoteze, care pot fi, sau nu, veridice. Referitor la budism, întrucît spațiul nu ne permite să vă răspundem la multiplele întrebări puse de dv., v-am recomanda să consultați „Dicționarul enciclopedic român".

Ing. **Gheorghiu Gheorghe,** București. Regretăm că problema pe care ați propus-o a sosit cam tîrziu : una analogă am publicat în urmă cu doi ani.

AM REȚINUT în vederea publicării materialele primite de la cititorii : **Julieta Florentina Vilcu,** Tulcea ; **Turcu Daniel,** Băilești ; **Paulescu Vasile,** com. Balint, jud. Timiș ; ing. **Ion Popescu Mereni,** București, **Kolea Kureliuk,** Mărițeia Mică, com. Dărmănești, jud. Suceava ; **Maria Tutuluș,** Slobozia jud. Ialomița ; **N. Busuioc,** Iași și **Ștefică Dumitru** com. Cogealac, jud. Constanța.

NOTĂ. Rugăm cititorii ca, pe corespondența ce ne-o trimit, să scrie numele, prenumele și adresele cu litere mari, pentru o mai bună inteligibilitate și spre a se evita posibilitățile de... „rebotezare" !

Ing. Liviu MACOVEANU

JOCURI DISTRACTIVE

FRESCA

Pentru restaurarea frescei sînt necesare 5 din cele 6 bucăți găsite. Una este deci în plus. Care ?

(Soluția în numărul viitor)

REBUS • REBUS • REBUS

AMBALAJE

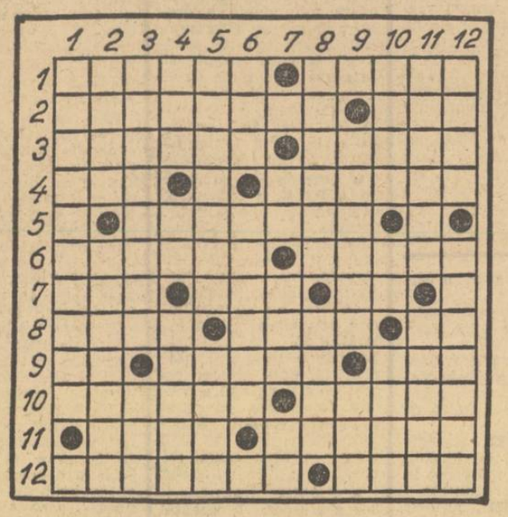

ORIZONTAL : 1) Puțină — Doctor de butoaie ; 2) Strîngerea pungii — Prinse în balamale ! 3) A da de fundul sacului — Îi lipsește o doagă ; 4) Papagal rebusist — Sticlă pintecoasă ; 5) Ne-a lăsat o punguță cu doi bani ; 6) În penurie de doage — Arbust cu fructe comestibile : 7) Zgomot de broască — Lanț de munți în Creta — Înfigăreț de felul lui : 8) Orășel în Algeria — „Butoi" cu grăsime — Camere ! 9) Ștefan Neagu — Un pașă celebru — Gură inestetică ; 10) Ținta doagelor deficitare — Ca scoasă din cutie (dim.) ; 11) A parcurge din scoarță în scoarță (pop.) — Oscilează între damigeană și butoi ; 12) Timpul lăzii de campanie — Ifose.

VERTICAL : 1) Sac fără fund (fem.) 2) Legendarul zburător — Își dezleagă punga (fem.) ; 3) Se referă la un anumit coș la purtător (pl.) — Afluent al fluviului Obi ; 4) Nume de fată — Gros la mijloc — Vas de mare circulație ; 5) Ca scoși din cutie — Cenușiu : 6) Aproape amiral ! — Cum e sacul și petecul ; 7) Gene ! — Pînză groasă — Făcut de oaie ; 8) Sac rural — Oraș antic în Sicilia ; 9) Fiecare cu butelia lui — Aliment casabil (pl.) ; 10) Fiecare cu coletăria ei — Rece ! — Butoi moldovenesc ; 11) Dresuri la borcan — Se ambalează ; 12) Cu mersul legănat — Cutii la birou.

Liviu POPESCU

Cuvinte rare : ARA, IDA, ARIA, UET, ABA, ENNA

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CAFEA

ORIZONTAL : *Cafegioaice — Arabica — Bob — Fb — Ina — Urme — Eol — Dracie — Irina — Rac — B — Nec — Cta — Emu — A — Hy — Apa — An — Vieru — Maro — Aromitoare — Moreau — Roți — II — Nu — Hamie.*

ALUNE

ORIZONTAL : *Messina — Est — Excrescențe — Spo — R — Tînăr — Torturi — Ane — Erb — Neva — DN — Atunci — ET — E — C — Rea — Fruct — Arag — NA — FU — NO — Ros — Dans — Miezuri — EE — Gaița — Bihor.*

tragerea excepțională LOTO — DIN 26 MARTIE 1974

CÎȘTIGURI ÎN BANI, AUTOTURISME „Moskvici 408/412" „SKODA S 100"

EXCURSII în Turcia, Bulgaria și Iugoslavia

ALTE AMĂNUNTE ÎN PROSPECTELE TRAGERII, EXISTENTE ÎN TOATE AGENȚIILE LOTO-PRONOSPORT.

Luni 25 martie este ULTIMA ZI pentru procurarea biletelor.

(5844)

UMOR STRĂIN

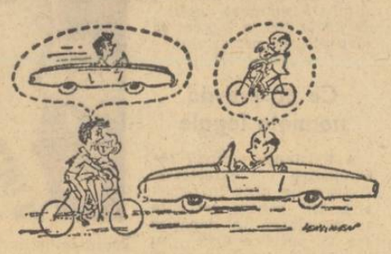

Fără cuvinte

Fără cuvinte

— Ești sigură că Beethoven n-a avut decît două mîini ?

— Se prăbușește plafonul, d-le director !

— Notează aceasta într-un proces verbal...

HAI, COLUMBO!

de Valeriu MIRONESCU

Campionatul a început pentru a se întrerupe și va mai fi încă de trei ori în această ultimă situație pînă la încheierea lui. Etapa care a trecut, ne-a arătat sufletul insuficient al principalelor contracandidate la titlul național. F.C. Argeș, Steaua, chiar Dinamo, n-au învins în deplasare, iar dacă nu învinge pe terenuri străine înseamnă că nu-i vor prinde din urmă pe craioveni. Aceeași observație mi se pare valabilă și în cazurile liderului din retur — U.T.A. — 5 puncte din 6 posibile! — și F.C. Constanța. Totuși, măcar din motive de teorie pură, craiovenii n-ar trebui să fie atît de generoși cu remizele studențești. Cronica meciului a fost, de fapt, o listă a ratărilor, listă lungă începută cu aceia din minutul 88, atunci cînd Niculescu —de la doi metri — nu a nimerit spațiul porții! Reporterul scria sincer: „de necrezut". Așa o fi, iată însă ce ne spune un calcul simplu despre pierderea unui punct — „la modul incredibil" — de către echipa lideră: în trei etape, F.C. Argeș și Dinamo au cîștigat patru puncte, în timp ce Universitatea, numai trei. Rezultă că la trei etape, niște contracandidate pot recupera cîte un punct din diferența ce le separă actualmente de fruntașa clasamentului. Socotiți acum și dumneavoastră că returul are 17 etape și veți vedea ce urmează pentru craioveni dacă ritmul de recuperare — un punct, la trei etape — se va menține pînă la sfîrșitul campionatului. Noroc că teoria din articole nu se prea potrivește cu rezultatele din stadioane, totuși, calculul de mai sus merită să fie făcut, măcar pentru a nu se mai da vina pe U.T.A. și pe Brașovschi, la încheiere de întreceri.

În rest, remare două evenimente: 1. Tăcerea deplină în jurul loviturii sub centură, fie și de la 11 metri, aplicată de A. Bentu echipei din Reșița; 2. Apariția lui Columbo în divizia A de fotbal.

De la prima apariție publică pe arena Dinamo, publicul l-a gratulat pe Gojgaru cu porecla susamintită. Explicația mi se pare lesne de găsit. Aidoma lui Columbo, simpaticul Gojgaru n-are figură nici de polițist, nici de fotbalist. Dac-o fi avînd însă aceleași talente ascunse, atunci, vai și amar de fundașii de tip britanic! În așteptare, adaug un joc „de-a echipa", pe seama efectivului dinamovist pe care-l consider încă deosebit de valoros, dac-ar fi reașezat în mod deosebit. Spre exemplu, evintetul din față l-aș vedea într-o alcătuire mai pe măsura valorilor reale și a aptitudinilor fiecăruia, astfel: halfi — D. Georgescu și Moldovan; atacanți — Lucescu, Dumitrache și Radu Nunweiller. În apărare, un singur amendament: Dinu, pe postul de jucător „liber", cu manevre elastice incluzînd chiar atacul la poarta adversă. Cîteva foarte scurte explicații. Georgescu e un mijlocas excelent, dovedit ca atare încă de la promovarea lui în divizia A. El face față sarcinilor de atacant central, așa cum juca bine și ca stoper, pentru că e fotbalist multilateral. Dar, randamentul optim l-ar da în linia de mijloc. Lui Radu Nunweiller — care, fără îndoială, va reveni la o formă fizică pe măsura clasei fotbalistice — nu-i convin sarcinile defensive, obligatorii în zona halfiei. De aceea, el ar trebui dispensat de asemenea obligații, de efortul corespunzător lor, și valorificat aproape exclusiv, în atac. Cît îl privește pe Moldovan, povestea e mai lungă, în consecință, păstrez pentru buzunarul propriu formația amintită iar la viitorul meci mă voi duce să-l văd pe Columbo cum dărîmă un alibiu aproape perfect.

* * *

Rămăsesem dator cu cîteva informații despre reuniunea amatorilor de box, reuniune organizată de primitoarele gazde de la clubul Steaua. Mai întîi, trebuie să spun că filmele pe care ni le prezintă medicul Ștefan Sihota din colecția personală au darul fie să schimbe niște păreri vechi, fie să pună într-o lumină mai puternică cîteva aspecte ale evoluției boxului mondial. Spre exemplu, odată cu trecerea timpului, s-au creat „mituri", prin maldăre de mărturii și elogii scrise. Însă, din moment ce vezi cu ochii tăi cum anume lupta în urmă cu 50 de ani un renumit pugilist al acelei vremi, povestea se destramă. Carpantier — forță fizică, stopată sec de o tehnică simplă și precisă — Gene Tunney. În schimb, boxul lui Joe Louis rămîne, cum spuneau specialiștii din sală, „un manual clasic". Și, trebuie să ținem seama de faptul că aveam în fața ochilor un Joe Louis foarte tînăr, învins atunci prin K.O. în rundul XII de către Max Schmeling! Presupun — dat fiind că printre noi se aflau Ion Popa, antrenorul lotului reprezentativ și Al. Vladar, antrenorul federal — o urmare practică, demonstrativă pentru boxerii noștri fruntași, deci, o gală „de instruire" organizată special prin bunăvoința dr. Șt. Sihota.

A doua chestiune de importanță pentru box și în general pentru aceea ce numim sport de performanță privește relatarea pe care ne-a făcut-o dr. Tiberiu Pop, șeful serviciului de medicină nucleară de la spitalul Panduri. De fapt, nu ne aflăm în fața unui început de drum. Conducerea spitalului și-a dat mai de mult acordul pentru investigarea și precizarea diagnosticului la unii sportivi de elită. Cu rezultate foarte promițătoare! Avem de-a face aici cu o modalitate tehnică modernă, o pistă nouă, cu alte largi posibilități de intervenție în procesul performanței. Rapiditatea procedeelor de investigare — înainte de efort, pe timpul lui, după efort — deschide, probabil, un capitol aparte în studiul evoluției elitei sportive. Aproape ca pe o curiozitate subliniez și caracterul deloc periculos al testelor cu izotopi — iradierea reprezintă mai puțin de o mie de procente din aceea care se înregistrează la o banală radiografie!

Încheiem, cu regretul că tehnica izotopilor nu ne poate explica pentru ce computerul arbitrilor îl programează pe Aurel Bentu și ce fel de reacții are dumnealui atunci cînd fluieră un unsprezece metri.

Noul punctaj în „Marele Premiu F.I.L.T."

„Marele Premiu" F.I.L.T. se va mai desfășura anul acesta? Existența lui poate fi amenințată de celelalte circuite, W.C.T., W.T.T. etc., etc. ale promotorilor?..." Iată două întrebări care au revenit cu tot mai mare stăruință în majoritatea scrisorilor primite în ultimele săptămîni din partea cititorilor noștri. În rîndurile care urmează, odată cu răspunsul vom dezvălui și unele din motivele care, pentru moment, fac ca aducerea în discuție a decesului circuitului „Grand Prix" să nu aibă sens.

După ce fusese doi ani la rînd jucătorul numărul 1 al lumii, Jack Kramer, părăsește, în 1947 amatorismul, sporindu-și popularitatea ca organizator de turnee profesioniste. El nu întîrzie să racoleze în gruparea sa pe cei mai buni jucători ai vremii: Sedgman, McGregor (1952), T. Trabert (1955), Rosewall (1956), Hoad (1957). Pentru a se stăvili sărăcirea federațiilor naționale de cei mai valoroși jucători, organizatorii marilor turnee din lumea tenisului amator dublează în anul 1958 valoarea transportului jucătorilor favoriți, apoi măresc simțitor și premiile, iar adunarea generală a F.I.L.T. din acel an pune în discuție problema turneelor „Open" (deschise profesioniștilor). Dar, deși ultima reacție a F.I.L.T. îl face pe Jack Kramer de-a dreptul furios, patru ani mai tîrziu el execută o sublimă piruetă, devenind cel mai înflăcărat adept al „open"-ului. Iată de ce: Laver, noua sa achiziție, cîștigător al „Marelui slem", semnase contractul trecerii la profesionism în schimbul unei sume uriașe pentru acea vreme. Dar, J.K. nu a fost niciodată un om cu parale. Ca să-l plătească pe australian, avea nevoie de un debușeu. L-a preferat pe acela furnizat de marile stadioane din lumea tenisului amator, în locul aceluia furnizat de regi ai marii industrii care l-ar fi făcut să-și piardă independența. Se pare că această atitudine de moment, devine în decursul anilor crezul său pecuniar. Nu l-a abandonat nici atunci cînd televiziunea a dovedit fortuit că poate face rentabil — numai prin cartea de vizită a jucătorilor — orice turneu de tenis obscur.

Era prin 1963. J.K. s-a retras din calea jocului „de-a tenisul", încăput pe mîna miliardarilor americani, pregătind terenul cu răbdare pentru vremuri mai bune. Și ele nu au întîrziat.

În octombrie 1969 el elaborează pentru F.I.L.T. proiectul unui campionat al lumii. La 8 decembrie 1970, în sala Metropolitan Gymnazium din Tokio are loc prima ediție a „Turneului campionilor". Se născuse circuitul „Marele premiu" la care participaseră 26 de jucători din ierarhia tenisului mondial. Dar J.K. nu a acceptat nici acum postul de lefegiu în circuitul „Grand Prix" pe care îl crease. El visa altceva: să devină eminența cenușie a tenisului fără să investească nici un dolar. În toamna lui 1971, el înființează o asociație — A.T.P., dacă vreți un fel de sindicat — pentru a apăra drepturile jucătorilor în fața promotorilor și pentru a furniza acestora jucători. Ceea ce părea atunci o utopie, în anii 1973 și în primele luni ale lui 1974 apare ca un adevăr absolut. A se vedea poziția A.T.P. în cazul Pilici: măsurile categorice luate peste capul F.I.L.T. împotriva jucătorilor care, nesocotindu-i decizia de boicot, au participat la Wimbledon; rolul jucat de această asociație după recenta lovitură de teatru de la Roma, cînd s-a declarat de partea grupării W.T.T. (inter-orașe), care pentru o clipă a întărit — aparent — atît de mult poziția celor două grupări ale promotorilor, acum „cartelate" — W.C.T. (cu turnee în curs de desfășurare pînă la 14 mai) și W.T.T. (cu turnee între 15 mai și sfîrșitul lui august), încît la un moment dat s-a crezut că, într-adevăr, „Marele premiu" va deceda. Fie din lipsă de spațiu calendaristic, fie din lipsă de jucători. În aceste împrejurări, Adunarea generală de la Londra a F.I.L.T. adoptă mult comentata soluție a negocierilor cu promotorii. Ambele părți descoperă însă că întregul dialog trebuie purtat cu J.K. Într-adevăr, în urma manevrei cu promotorii acesta își ajunsese scopul: devenise eminența cenușie a tenisului. De pe această poziție el începe să țină în șah pe miliardarii promotori de la W.T.T., nu mai puțin de 28. Ceea ce va urma, unii comentatorii au numit „o nouă lovitură de teatru". În adunarea generală a „Marelui premiu" din 15 și 16 februarie a.c., ținută la Paris, el este ales în Comitetul de conducere împreună cu încă doi colaboratori ai săi de la A.T.P. — Donald Dell și Pierre Darmon. Gestul mai degrabă poate fi estimat ca recunoasterea puterii sale. Într-adevăr, la ora actuală cei mai mulți comentatori socotesc că el deține într-o mînă marile stadioane, în cealaltă, pe jucătorii din întreaga lume.

Conținutul unei știri de ultimă oră vine să ne confirme că o dată ales în conducerea „Marelui premiu" J.K. nu și-a irosit timpul fără rost. Desigur, el este acela care a propus noul sistem de acordare a premiilor în marele circuit F.I.I.T. '74. Tabelul integral al acestui nou sistem de acordare a punctelor, primit în urmă cu cîteva zile din partea lui „Commercial Union Grand Prix" — pe care-l publicăm mai jos, — oferă cititorilor noștri posibilitatea să remarce că „îmbunătățirea" constă în introducerea unei a cincea categorii de turnee, superioare grupei A.A. (în trecut cu gratificația cea mai mare — 100 pct.). În fond aceasta se poate tălmăci cu o creștere pecuniară a recompenselor, intervenită în special la grupa „premiul celor trei mari turnee". Motivul: să atragă pe stadioanele care le găzduiesc — cu cele mai vechi tradiții (Wimbledon și-a sărbătorit cu doi ani în urmă centenarul) — un număr cît mai mare de jucători valoroși angajați în turneele promotorilor. Desigur, această „îmbunătățire" adusă „Marelui premiu" va ambiționa pe patronii celorlalte circuite să facă la fel, ceea ce va declanșa un primejdios carusel al premiilor. Dar Kramer nu va încerca să-l oprească. Instalată confortabil pe cele două fotolii, de la A.T.P. și de la „Marele premiu", eminența cenușie va fi preocupată doar să tragă foloasele lungii sale osîrdii. Pe de-o parte dînd sfaturi jucătorilor cum să se planifice mai bine pentru a se putea descurca în hățișul turneelor, pe de alta furnizînd jucători tuturor circuitelor... Deci: încasînd cotizații cît mai multe și cît mai mari. Rămîne de văzut, dacă și în interesul tenisului.

Așadar, fiți liniștiți, vom asista la o nouă ediție a „Marelui premiu", probabil cu începere din luna mai.

Paul CERNESCU

Locul obținut în clasamentul turneului	Grupele				
	Premiul celor trei mari turnee*)	A. A.	A	B	C
1	120 puncte	80	60	40	20
2	90	60	45	30	15
3 și 4	60	40	30	20	10
5—8	30	20	15	10	5
9—16	15	10	7	5	3
17—32	7	5	3		
33—64	3				

*) Internaționalele Franței, Angliei (Wimbledon) și S.U.A. (Forest Hills)

RUGBI

• Returul campionatului republican de juniori începe mîine, 24 martie în întreaga țară și se va desfășura în trei etape: prima, fără juniorii convocați la lotul național, celelalte două cuprinzînd pe toți juniorii, inclusiv cei din lot. Ce ne facem că, tot la aceste date, Comisia municipală a orașului București a programat „Cupa școlilor sportive", la care trebuie să ia parte și o serie de echipe din campionatul de juniori. Cum o fi posibil să joci în același timp, în două loturi diferite, nu prea pricepem.

• Comisia de competiții a F.R.R. a dat un avertisment conoscutului arbitru internațional Witing Teodor precum și clubului Vulcan și instructorului acestuia. Motivul: la meciul Vulcan — Gloria nu au fost luate măsuri ca persoanele străine să nu pătrundă în incinta terenului. Iar arbitrul, unul dintre cei mai bine pregătiți, a permis disputarea meciului în aceste condiții. Regulamentul, însă, e unul singur pentru toată lumea.

• Familia antrenorilor a crescut. În această lună au absolvit examenul peste 20 de „elevi" printre care se află și Dorel Dumitrescu (București) și Stanciu Gheorghe (Constanța).

• Doi cunoscuți jucători din echipa Universitatea Timișoara au suferit grave accidente (fracturi la picior) în ultimele meciuri. Este vorba de Suciu Mihail și Tătucu Ion. Le dorim însănătoșire grabnică.

M. NICULESCU

VIAȚA STADIONULUI

UN BARAJ DE PUȚINI CUNOSCUT

de Eftimie IONESCU

Și de data aceasta, publicarea listei arbitrilor aleși pentru Weltmeisterschaft a fost urmată de reproșuri și nemulțumiri, de declarații mai mult sau mai puțin răuvoitoare. Lista are cîteva absențe notabile.

Așa cum am mai scris, tot la această rubrică, în evidența comisiei de specialitate a forului suprem sînt cîțiva dintre arbitrii cei mai buni ai fiecărei țări. Ei sînt recomandați de federația națională și, după o suită de delegări, unii rămîn pe aceste liste, alții dispar. Pe baza unor observări pe care le fac delegații acestei comisii de specialitate, prezidată de Helmut Riedel (R.D.G.), se creează un corp al arbitrilor internaționali. Pentru fiecare ediție a C.M. se definitivează corpul de conducători de jocuri din toate continentele și comisia F.I.F.A. deleagă, nominal, pe arbitrul de centru al fiecărei partide din preliminarii, doar arbitrii de linie fiind desemnați de federația căreia aparține conducătorul principal. În ultimul an, dinaintea datei turneului final, tot comisia pe care am pomenit-o de atîtea ori pînă acum, selecționează un grup de 100 de arbitri, de pe întreg globul, care intră în faza decisivă a calificării pentru turneul final. În acel moment, observarea lor e dublată și de raporturi privind comportarea în partidele de campionat intern. Cu aceste fișe în față, în zilele lui februarie, s-a procedat la alegerea celor 30 de... finaliști. Sigur că trebuie respectat un procentaj între arbitrii din țările calificate și cei ai căror formații nu au ajuns în acest stadiu al competiției, după cum se cere realizată și o reprezentare geografică a întregii arii fotbalistice, deci tot globul.

Cum vă spuneam, publicarea listei a declanșat destule reacții. Poate vă mai amintiți de mica dramă a lui Concetto Lo Bello — fără discuție unul dintre cei mai renumiți dar și cei mai buni conducători de joc ai Europei — care s-a văzut uitat de comisia cu pricina, pentru ediția 1970, ediția mexicană, în favoarea lui Antonio Sbardella. Nici acum Lo Bello, care a figurat în corpul pentru ediția 1966, nu apare printre aleși. Italia fiind reprezentată de Aurelio Angonese. Dar „pompierul din Siracusa" e consolat, de data aceasta. Au mai trecut cîțiva ani, el a devenit între timp deputat și, cum mărturisea, îi place chiar mai mult să privească liniștit un campionat mondial, „decît să fiu jos, acolo, în infern" acestea din urmă sînt chiar cuvintele lui Lo Bello. În schimb A. Smith, arbitrul englez de o reputație mare, nu și-a ascuns mîhnirea că altul e reprezentantul „cavalerilor fluierului" din insulă, John Taylor, de altfel și el foarte cunoscut. A produs mirare selecționarea lui Kurt Schulenburg, al cărui nume a figurat, în cursul preliminariilor, în numeroase discuții privind obiectivitatea arbitrajului său, sau pe rapoarte de protest înaintate la F.I.F.A. privind unele decizii ale sale, cu totul curioase, dar suficiente ca să fixeze rezultatul unei partide așa cum îi era voia (sau interesul?). Țara noastră îl va avea la Weltmeisterschaft pe Nicolae Rainea, după ce Andrei Rădulescu realiza un debut în materie pentru corpul nostru de oficiali prin selecționarea pentru ediția mexicană. E o onoare, dar și o mare obligație pentru inimosul arbitru din Birlad. Credem că lui Nicolae Rainea trebuie să-i fie încredințate partide importante ale campionatului. El are, de altfel ca și Lo Bello, avantajul că aparține unui oraș care nu face parte din circuitul Diviziei A și prezintă, prin urmare condiția acestei neutralități, un handicap, pentru „cavalerii fluierului" din marile centre fotbalistice.

Poșta rotundă

de Ion BĂIEȘU

MARTINESCU NICOLAE, Aleea Tineretului 3, Reșița: „Urmăresc cu atenție „Poșta Rotundă" și consider că această rubrică a adus și poate aduce în continuare servicii celui mai îndrăgit sport, dar regret sincer că ori cît de multă bunăvoință ar fi din partea celor care răspund direct de destinele acestuia nu vor putea face mare lucru dacă presa de specialitate, anumite rubrici din reviste, precum și părerile unor cititori sînt pline de subiectivism.

Ca unul care am văzut meciul C.S.M. Reșița—Steaua nu pot să mă declar de acord cu cititorul N. Drăgoi din București, a cărui scrisoare o publicați în „Poșta Rotundă". Nu odată noi cei din provincie ne-am declarat nemulțumiți de cronicile și comentariile apărute în urma desfășurării unor întîlniri dintre echipele din provincie și București, datorită imparțialității și excesului de zel al acelora care mai întotdeauna vedeau pe teren numai echipele din București.

Consider că atît Federația de fotbal, prin trimiterea ca observator pe R. Cosmoc, cît și ziarul „Sportul", prin delegarea reputatului crainic și cronicar sportiv R. Urziceanu, au considerat partida de la Reșița o partidă cheie. În privința arbitrajului lui Ghiță, atît R. Urziceanu cît și R. Cosmoc au apreciat cu punctajul maxim prestația acestuia. Atît raportul observatorului federat cît și cronica meciului apărută în ziarul „Sportul" au redat fidel, obiectiv, desfășurarea meciului.

Dacă la faza mult discutată a „golului anulat" arbitrul Ghiță ar fi procedat așa cum a declarat după meci, adică mingea șutată de Iordănescu ar fi intrat în plasă, ci nu ar fi lovit în bară, ar fi acordat gol, consider că în această situație șpilpa reșițeana ar fi fost foarte neîndreptățita deoarece Pantea se afla într-o flagrantă poziție de ofsaid, prompt semnalată de arbitrul de tușă și nicidecum așa cum afirmă cititorul N. Drăgoi că Pantea avea „un față o întreagă linie de apărători".

Despre primul gol anulat, țin să afirm că jucătorul militar în momentul cînd a fost semnalat în poziție de ofsaid a ridicat în mod sportiv mîinile, recunoscîndu-și poziția „afară din joc".

Este foarte trist și adevărat că foarte mulți spectatori nu cunosc regulamentul de fotbal, ca și cititorul N. Drăgoi din București, și din această cauză multe decizii ale arbitrilor le apar ca incorecte.

Echipa Steaua (pe care o simpatizez) și Reșița să nu-și doarească în deplasare de acum încolo decît arbitraje ca ale brașoveanului Ghiță. Echipa militară, și anul trecut, cînd a pierdut, și acum cînd a terminat la egalitate, a lăsat o frumoasă impresie, dar nicidecum nu putea să cîștige la scor, așa cum spune N. Drăgoi, întrucît a fost dominată categoric, reșițenii de cel puțin 4-5 ori puteau să înscrie, lipsindu-le din echipă Voinea, care nu a jucat din motive ușor de înțeles.

Referitor la afirmația Dv. „că la Reșița nu se poate cîștiga", vă reamintesc niște rezultate înregistrate în campionatul trecut pe terenul din Reșița: C.S.M. — Steagul Roșu 0-0; C.S.M. — C.F.R. Cluj 0-2; C.S.M. — Petrolul 1-1; C.S.M. — Rapid 0-0; C.S.M. — Farul 0-1; C.S.M. — U. Craiova 2-2; C.S.M. — Sport Club Bacău 1-1."

Scrisoarea dv., altfel pașnică și civilizată, face parte dintr-un maldăr impresionant care a sosit în aceste zile din Reșița la redacția noastră. Se pare că acuzațiile aduse fotbaliștilor din orașul dumneavoastră și arbitrului Ghiță de către cititorul Drăgoi au provocat stupoare și indignare. Așa se și face că un grup de cititori (în numele cărora semnează „Jack Spintecătorul") mă invită să fac o vizită la Reșița „dacă am curajul și dacă mi s-a urît cu viața". Adevărul este că nu sînt un curajos și nici de viață nu m-am săturat, așa că prefer să vă dau dreptate de la distanță. În fond, eu nu am acuzat pe nimeni, am reprodus doar plîngerile unor antrenori cărora, din elementară decență, nu le-am spus numele. Cert este că aș fi primul care m-aș bucura dacă respectiva afirmație ar fi neadevărată, dacă sportivii și spectatorii din Reșița se vor dovedi întotdeauna niște cavaleri fanatici ai eleganței și adevărului.

IRINI NICOLAE, Rebrișoara 121, jud. Bistrița-Năsăud: „În scrisoarea de față este vorba de o întrebare: din ce cauză televiziunea nu a căzut de acord să ne transmită pe micul ecran cel puțin odată la două săptămîni cîte o partidă de fotbal duminica, și nu simbăta? Vă pot spune că ziua de simbătă nu ne mulțumește deoarece noi sîntem încă la serviciu la ora aceea. După cum știți, în județul nostru nu avem nici o echipă de divizia A și atunci ne mulțumim cu televizorul. Dar nici această mulțumire nu o putem avea de a vedea un meci de fotbal. Poate ne ajutați ca problema să se rezolve".

Nu înțeleg nici eu de ce televiziunea programează transmisiile fotbalistice interne exclusiv simbăta. Mai întîi că acesta este un dezavantaj pentru cele două echipe, mai ales în cazul în care acestea au avut de jucat miercurea meciuri amicale sau li s-au cerut jucători pentru meciuri ale diferitelor loturi naționale. În plus, așa cum bine spuneați dumneavoastră, majoritatea iubitorilor de fotbal nu sînt liberi la acea oră de simbătă. Cu riscul de a știrbi din rotunjimea „albumului dumnicai", televiziunea este obligată să țină seama de această dorință expresă a telespectatorilor.

VINTILĂ IULEA, Craiova: „De cînd au început să se contabilizeze cartonașele galbene, se pare că arbitrii au început să dea o interpretare personală regulamentului, împărțind avertismentele în două categorii distincte:

— prima, pentru infracțiunile mai minore, pentru care se face o admonestare verbală jucătorului vinovat, și

— a doua, pentru celelalte infracțiuni considerate mai grave, în care caz se dă jucătorului în culpă un cartonaș galben.

Alți arbitri însă trec ușor cu vederea peste astfel de greșeli.

Pentru a veni în ajutorul tuturor, redau mai jos cîteva cazuri pentru care trebuie să se dea avertisment, bazate pe regulamentul de fotbal și deciziile lui International Board:

— înlocuirea portarului s-a făcut fără încuviințarea arbitrului, pentru ambii jucători (art. 3, parag. 3 și 4);

— un jucător intră sau reintră pe teren, după începerea jocului, fără încuviințarea arbitrului (art. 12, parag. j);

— idem pentru părăsirea terenului, afară de cazul unui accident sau pentru a ieși din poziție de ofsaid (art. 12, parag. j);

— calcă cu persistență regulile de joc (art. 12 parag. k);

— dezaprobă prin vorbe sau gesturi orice decizie a arbitrului (art. 12, parag. l);

— se face vinovat de purtare necuviincioasă (art. 12, parag. m,+art. 14 dec. 4 a L.B.);

— portarul se culcă intenționat pe minge mai mult decît este cazul, fiind considerată purtare nesportivă (art. 12 dec 11 a I.B.);

— împiedică portarul să pună mîgea în joc (art. 12, dec. 8 I.B.);

— jucătorul nu se retrage la distanța regulamentară, la executarea unei lovituri libere, fiind considerată încercare de întîrziere a executării loviturii libere, deci purtare necuviincioasă (art. 13, dec. 2 I.B.);

— dacă, la executarea unei lovituri de pedeapsă, un jucător a pătruns în suprafața de pedeapsă sau s-a apropiat la mai puțin de 9,15 m de minge, înainte ca aceasta să fie în joc (art. 14 dec. 3c,+4b+5a+5b I.B.)..."

Publicăm aceste rînduri cu aspect tehnicist în speranța că ele vor contribui la educarea spectatorilor în spirit regulamentar.

PRONOSTIC „MAGAZIN"

CONCURSUL „PRONOSPORT" DIN 24 MARTIE 1974

1. **BOLOGNA-FIORENȚA.** În ultimii patru ani, echipa locală nu a reușit decît o singură victorie în fața Fiorentinei. Înclinăm spre un rezultat de egalitate.

2. **FOGGIA-SAMPDORIA.** Oaspeții, avînd o situație disperată vor face totul pentru cucerirea unui punct.

3. **GENOA-CESENA.** Și Genoa dorește să se salveze de la retrogradare dar are un atac lipsit de productivitate. Deci, X.

4. **LAZIO—CAGLIARI.** Chiar și cu Riva în formație, Cagliari nu poate să se opună lui Lazio, lansată în cursa pentru titlu.

5. **MILAN-INTER.** Mereu derbiul echipelor milaneze a fost deschis oricărui rezultat.

6. **NAPOLI-ROMA.** Echipa gazdă mai speră în cucerirea tricourilor de campioni, fiind situată doar la trei puncte de lider. Va trebui, însă, să nu piardă acasă. Noi credem că Roma nu-i poate produce supărări.

7. **TORINO-LANEROSSI.** Echipele sînt cam profilate pe rezultate de egalitate. O șansă în plus acordăm, totuși, gazdelor.

8. **VERONA-JUVENTUS.** Aflată în urmărirea liderului, echipa din Torino va încerca să cîștige la Verona pentru a nu permite lui Lazio o detașare, poate decisivă. Și Verona poate dispune de posibilitatea de a realiza un rezultat egal.

9. **PROGRESUL BRĂILA-F. C. GALAȚI.** Gazdele sînt amenințate de retrogradare, oaspeții au început să se gîndească la primul loc, deci la promovarea în divizia A. Noi credem că vor termina la egalitate.

10. **METALUL DROBETA-ȘOIMII SIBIU.** Ambele echipe umăresc liderul, țintind primul loc. Metalul știe să joace bine acasă și de aceea îi acordăm prima șansă.

11. **C. S. TÎRGOVIȘTE-C. S. RM. VÎLCEA.** Învinsă duminica trecută de Dinamo Slatina, echipa din Rm. Vîlcea se află în pericol de a suferi al doilea eșec consecutiv. Trebuie, totuși să acordăm liderului șansa unei egalități.

12. **ARIEȘUL TURDA-U. M. TIMIȘOARA.** În tentativa ei de a evita retrogradarea, echipa din Turda și-a propus să cîștige meciurile de pe teren propriu. Va reuși?

13. **MINERUL ANINA-MINERUL BAIA MARE.** Învingătoare în deplasare, duminica trecută, echipa din Baia Mare a început să se gîndească la primul loc. Probabil că va încerca să obțină o nouă victorie în deplasare. Mai sigur se profilează un rezultat de egalitate.

Colțul auto

Sfaturi în... doi timpi

• Zilele umede ne-au sugerat să revenim și noi la cîteva probleme legate de timpul nefavorabil. Și înainte de toate, la **asigurarea vizibilității.** Cunoscutul as al volanului — Petre Cristea — spune undeva că refuză să se așeze în spatele unui parbriz murdar, așa cum refuză să urce într-o mașină căreia nu-i poate determina presiunea din peneuri. Pe lîngă gestul firesc al ștergerii parbrizului și geamurilor, recomandăm însă întreținerea cu grijă a instalației de spălare, în vasul căreia să avem, permanent, un amestec de 1:10 spirt medicinal în apă, la care adăugăm circa o linguriță de detergent. În fine, ștergătoarele de parbriz vor fi întreținute curate, iar guma lor în bună stare. Pentru „revitalizare", aceasta se freacă cu o cîrpă uscată, pînă cad răzăturile de cauciuc uzat. Cînd uzarea este înaintată, nu șovăiți să le schimbați, ca să nu vă treziți cu parbrizul zgîriat.

• Unde amplasăm oglinda retrovizoare exterioară? Iată o întrebare la care s-a răspuns, de la caz la caz, uneori chiar foarte... fantezist. Noi optăm pentru... trei oglinzi, din care două amplasate pe aripile din față, astfel ca să asigure vederea în spate, pe ambele părți, fără nici o mișcare a capului, iar cea de-a treia lîngă geamul lateral din dreapta șoferului, astfel ca, la nevoie, să-i poată modifica unghiul sau s-o șteargă, fără să se miște de la volan. Oricum, cel puțin aceasta din urmă o socotim indispensabilă mai ales cînd geamurile se aburesc.

Din „secretele" așilor volanului

• Marin Dumitrescu (multiplu campion al țării): „Pe ajunecuș e bine ...să uiți că ai frînă(!). Repartizarea neuniformă a eforturi de frînare pe cele patru roți, inobservabilă în condiții normale, poate determina, pe o șosea alunecoasă, derapaje cu consecințe dezastruoase. O „frînă de motor", adică o reducere a treptei de viteză, executată lin, dar rapid, este mult mai eficientă. Uneori, însă, este suficientă și o simplă ridicare a piciorului de pe pedala de accelerație...".

Curiozități auto

• Un polițist din Duisburg, care a cerut, ani la rînd, autorităților administrative aprobarea de a înlătura un arbore de la marginea șoselei s-a accidentat mortal, cu mașina sa personală, prin coliziunea cu respectivul arbore.

• „Oprește-te... urcă-te!": această inscripție de pe un panou amplasat într-un loc de popas de pe autostrada din landul Münster, aparține unei întreprinderi de închiriere a bicicletelor, care își oferă serviciile automobiliștilor dornici să se destindă după un drum obositor la volan.

• Călătoria cu diligența, mai periculoasă decît cu... automobilul! Cel puțin așa dovedesc statisticile, potrivit cărora, la sfîrșitul secolului trecut, la 100 000 km. parcurși cu diligența se înregistrau 19 morți, iar în prezent, pe aceeași distanță parcursă cu automobilul, numai trei morți.

O normă de circulație ilustrată

• Depășirea. S. Art. 32, al. 4. (Obligațiile celui ce urmează a fi depășit). Lit. a.): **„să nu mărească viteza cu care circulă, atunci cînd i se semnalizează că urmează a fi**

depășit". Ambiția periculoasă, care dovedește pe lîngă ignorarea legii și carențe de etică și educație, se manifestă, de regulă, în orgoliul de a nu se lăsa depășit. Ce ar fi dacă... toți ar proceda la fel?! Contravenția este sancționată prin art. 127 lit. g. din același act normativ. **Sancțiunea:** amendă de la 100 la 500 lei și suspendarea permisului.

Ce nu prevăd normele legale

• Existența oglinzii retrovizoare exterioare. Extrem de utilă în depășiri, atît pentru cel care se angajează în depășire (ca să verifice dacă nu vine altcineva din spate), cît și pentru cel care este depășit, căci uneori „impolitețea" lui este, de fapt, consecința faptului că... nu vede în spate! Deci, chiar dacă mașina dv. nu este dotată din construcție, lar legea nu prevede obligativitatea ei, o oglindă retrovizoare laterală exterioară (dacă nu chiar două, pe ambele părți) constituie o necesitate.

Aflați că...

• „Miss-A.C.R. '74" este Mariana Iliescu, care a obținut acest titlu invidiat cu prilejul „Balului automobiliștilor", desfășurat în saloanele cazinoului din Sinaia.

• Biroul de studii al Regiei „Renault" a realizat un orginal **stabilizator electronic de viteză,** denumit „Normalur" și care funcționează cam așa: îți alegi viteza pe care nu vrei să o depășești (45, 60, 80, 90, 100, 110, 120 km/h) și apeși pe butonul corespunzător de pe claviatura montată în tabloul de bord. Dacă rulezi sub această viteză, nu se întîmplă nimic. De îndată, însă ce încerci să o depășești, simți cum pedala acceleratorului „se crispează" și „revine" sub apăsarea piciorului. Iar dacă, totuși, depășirea vitezei stabilite este necesară (evitarea unui obstacol neprevăzut, depășirea altui vehicul etc.) ajunge „să insiști" mai puternic decît este „normal" pe pedala acceleratorului. Presiunea de jos în sus va determina, mai apoi, să revii la viteza aleasă inițial prin clavioară, dacă n-ai modificat-o ulterior. Simplu în aparență!).

• Noul kart românesc! Aceasta este tema concursului de proiectare și construcție inițiat de A.C.R. — Federația de auto-karting, în colaborare cu U.T.C. Nu vom insista asupra amănuntelor, acestea putînd fi obținute de la A.C.R. (tel. 13.42 60.), unde pe lîngă o documentare bogată și datele tehnice, se află expus, drept model-sugestie, un kart tip Squale, cu motor Parilla, adică tipul cu care s-a cîștigat în 1973 Campionatul Europei și pe care îl prezentăm în imaginea de mai sus.

I. BUTNARU

— Redacția și administrația Piața Scînteii 1, telefon 17 60 10 (1449—1400) Oficiul poștal 33, căsuța poștală 4108. Tiparul: Combinatului Poligrafic „Casa Scînteii" — Cititorii din străinătate pot face abonamente adresîndu-se întreprinderii „Rompresfilatelia" — serviciul import export presă, București, Calea Griviței nr. 64—66 P.O.B. — 2001. Abonamentele la revista „Magazin" se fac prin oficiile și agențiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de presă din întreprinderi și instituții.

BIBLIOTECA „ASTRA"
SIBIU

UN ACT ISTORIC REPREZENTÎND VOINȚA ÎNTREGULUI POPOR

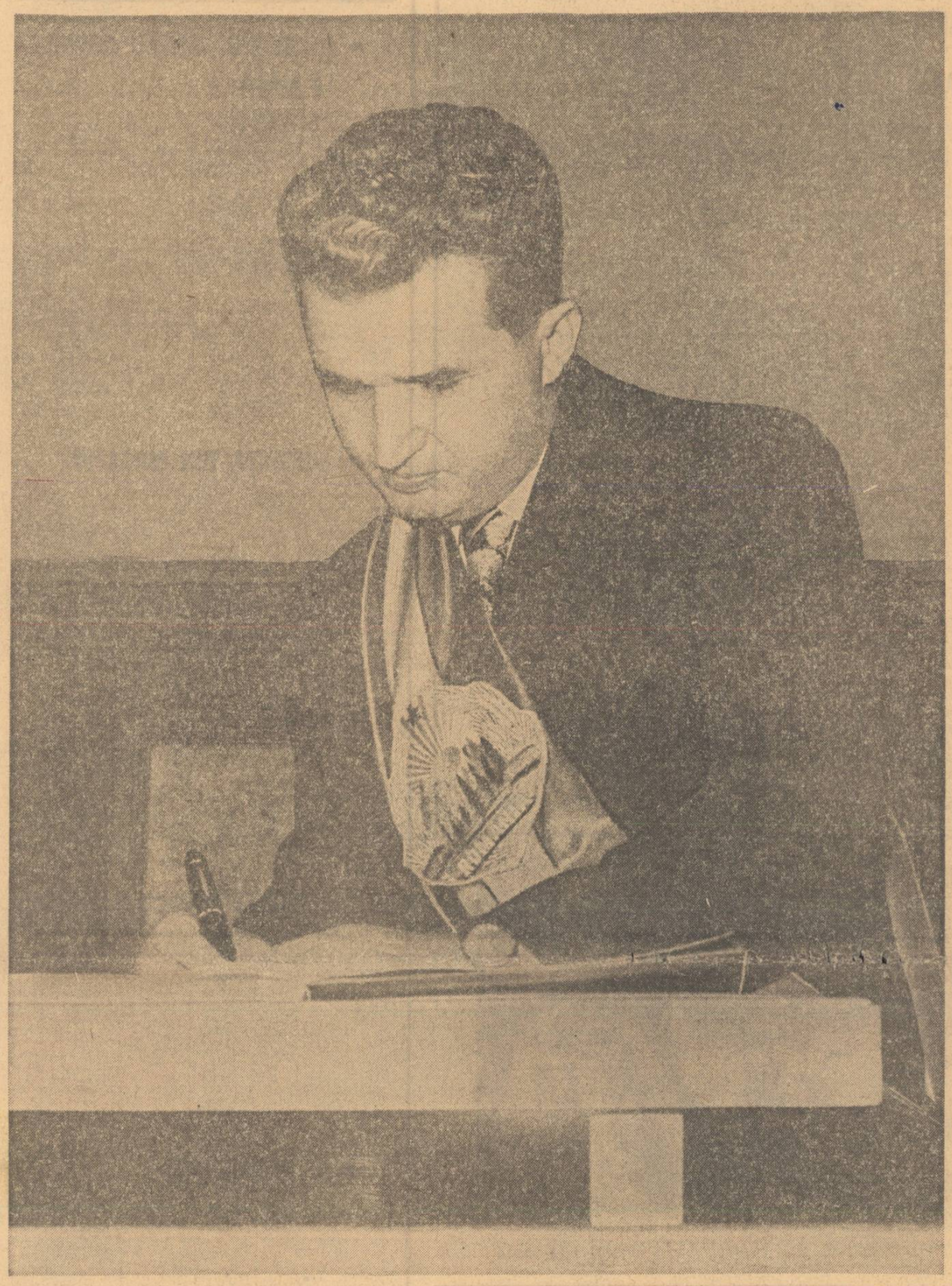

Proletari din toate țările, uniți-vă !

magazin

Anul XVIII Nr. 860 — Sîmbătă 30 martie 1974 — 8 PAGINI 1,50 LEI

DIN CUPRINS

ALIMENTAȚIA ȘI SĂNĂTATEA
de prof. dr. docent Iulian Mincu
directorul Clinicii de nutriție și boli metabolice a Institutului medico-farmaceutic din București
(Pag. a 6-a)

PROCESUL ASPIRINEI
ROLUL ȘI FOLOASELE ANTROPOLOGIEI
Dezbatere la care participă prof. dr. doc. Victor Săhleanu, dr. Dardu-Nicolăescu-Plopșor, dr. Theodor Enăchescu
(Pag. a 5-a)

1000 de kilometri pe crestele Carpaților

Alpiniștii au parcurs, în condițiile iernii, lanțul Carpaților, de la Borșa la Herculane.

Ideea aparține celebrului alpinist Alexandru Floricioiu, Maestru emerit al sportului. Realizatorii performanței sînt alpiniștii clubului Dinamo-Brașov. Iată filmul acestui neobișnuit și dificil traseu alpin.

5 FEBRUARIE... Alpiniștii sosesc la Borșa. Mircea Opriș, Adrian Tănase și Liviu Ciucășel verifică încă o dată, dacă nu le lipsește ceva. Sînt alpiniști cu experiență, buni cunoscători în tehnica ascensiunilor. Pregătirile pentru un astfel de traseu s-au făcut în cele mai mici amănunte. Lunile decembrie și ianuarie au fost

Petre Mihai BĂCANU

CONTINUARE ÎN PAG. 7

LEMNUL ÎNVINGE BETONUL

Pe plan mondial se apreciază că lemnul lamelar încleiat revoluționează industria construcțiilor în general și a structurilor de rezistență în special. Ce este deci acest lemn lamelar care începe să fie realizat pe scară industrială și în țara noastră ? Pur și simplu o reconstituire, e drept pe o scară neîntîlnită în natură, a **materialului lemnos**, prin îmbinarea cap la cap, după anumite formule tehnice, a unor bucăți de cherestea și încleierea lor cu ajutorul unor adezivi superiori pe care industria chimică este în prezent deplin capabilă să îi furnizeze. Altfel spus se **obține echivalentul sudurii din metalurgie, pelicula de adeziv plastic reconstituind între piese legături efective, astfel încît blocul de lemn să se comporte ca un monolit.** Se obțin în acest fel elemente rectilinii (grinzi, ferme, cadre) sau curbe (arce) de lungimi și grosimi practic nelimitate.

Din o mulțime de motive, elementele din lemn lame-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

JURĂMÎNTUL

depus de președintele Republicii Socialiste România tovarășul Nicolae Ceaușescu în fața Marii Adunări Naționale și a întregii națiuni române

„Jur să slujesc cu credință patria, să acționez cu fermitate pentru apărarea independenței, suveranității și integrității țării, pentru bunăstarea și fericirea întregului popor, pentru edificarea socialismului și comunismului în Republica Socialistă România !

Jur să respect și să apăr Constituția și legile țării, să fac totul pentru aplicarea consecventă a principiilor democrației socialiste, pentru afirmarea în viața societății a normelor eticii și echității socialiste !

Jur să promovez neabătut politica externă de prietenie și alianță cu toate țările socialiste, de colaborare cu toate națiunile lumii, fără deosebire de orînduire socială, pe baza deplinei egalități în drepturi, de solidaritate cu forțele revoluționare, progresiste de pretutindeni, de pace și prietenie între popoare !

Jur că îmi voi face întotdeauna datoria cu cinste și devotament pentru strălucirea și măreția națiunii noastre socialiste, a Republicii Socialiste România !"

28 MARTIE 1974 — zi care rămîne înscrisă cu litere de aur în istoria patriei noastre. Înfăptuind voința întregii națiuni, Marea Adunare Națională, forul suprem al țării, reprezentînd pe toți oamenii muncii, fără deosebire de naționalitate sau de profesie, a proclamat Președinte al Republicii Socialiste România pe tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român.

Actul solemn înfăptuit sub cupola sălii Marii Adunări Naționale își are temelia în dragostea și încrederea fără margini pe care le nutresc toți cetățenii României socialiste față de tovarășul Nicolae Ceaușescu, ale cărui merite nepieritoare sînt recunoscute de întregul popor. Calitățile sale de eminent militant revoluționar, care conduce cu abnegație destinele țării spre înfăptuirea celor mai înalte idealuri ale civilizației și progresului, care slujește cu deplin devotament cauza păcii și progresului în lume, au dat emoționantei ceremonii, care a avut loc joi, caracterul unei noi și strălucite afirmări a stimei datorate celui care, timp de peste patru decenii, încă din cea mai fragedă tinerețe, a slujit fără preget cauza eliberării sociale și naționale a poporului, cauza socialismului și comunismului.

De numele Președintelui Republicii noastre Socialiste sînt astăzi strîns legate realizările noastre, atît pe plan intern cît și internațional ; datorită muncii sale neobosite, plină de dăruire, prestigiul patriei noastre s-a ridicat pe culmi de neimaginat în trecut. De personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu sînt legate toate ansamblurile de măsuri care au dus la dezvoltarea și perfecționarea vieții politice, economice și sociale, la aprofundarea democrației socialiste, la înflorirea culturii, la creșterea nivelului de viață și civilizație al poporului nostru. Întreaga noastră națiune cunoaște foarte bine contribuția sa hotărîtoare la elaborarea principiilor după care se călăuzește societatea noastră socialistă și sîntem mîndri de presti-

CONTINUARE ÎN PAG. 2

ÎNȚELEPCIUNEA POPORULUI

LUMEA CA LUME

de Adrian PĂUNESCU

După clipa în care Parlamentul îl alesese, atunci cînd se adresa Parlamentului și țării, pentru întîia oară în calitatea sa de președinte al României, tovarășul Ceaușescu a ridicat ochii de pe hîrtia pe care își avea notată alocuțiunea și, în felul caracteristic în care de multe ori, domnia sa, îmbogățește cu simțăminte spontane structura unei adresări, a vorbit cîteva momente despre motivația adîncă a tuturor actelor de mare însemnătate, prin care această țară se afirmă în lume și despre faptul care trebuie să constituie și de acum încolo permanentul punct de referință al tuturor acțiunilor noastre : *înțelepciunea poporului*. Așa a spus și despre asta e vorba. Devenise președintele țării, căpătase, deci, prin lege și prin votul unanim al aleșilor națiunii, autoritatea cea mai înaltă pe care o poate avea un om într-un stat democratic. Și care a fost atunci primul gînd al bărbatului celei mai înalte autorități din statul român ? Trebuie să fi fost foarte bucuros, împovărat de o mare bucurie în acele clipe tovarășul Ceaușescu. Este un sentiment legitim, pentru că avînd o conștiință exponențială atît de acută — tovarășul Ceaușescu rămîne desigur și un om și poate că acesta este un lucru mai important decît reușim noi, deseori, să spunem, în prea secile uneori comunicări cu privire la acțiunile sale.

Și, bucuros cum era, emoționat cum era, președintele Ceaușescu a știut să vorbească despre autoritatea supremă a actelor noastre, a tuturor faptelor noastre, despre ceea ce trebuie să guverneze climatul nostru social, spiritual și moral, în orice clipă a existenței : *înțelepciunea poporului*. Adică a acelora care într-un efort solidar construiesc România. Adică a acelora care lucrează în sala de mașini a acestui zbor. Adică a tuturor acelora pentru care pîinea și munca sînt dimensiuni fundamentale. Adică a acelora care, de la nașterea primilor dintre ei în negura timpului, fac istoria României. Adică a acelora care au știut să reziste tuturor valurilor istoriei, rămînînd ei înșiși pînă la acolo încît au născut oameni ca Nicolae Ceaușescu.

Devenind președinte al României, tovarășul Ceaușescu a știut să facă simțit în Parlament marele suflu al voinței poporului, despre a cărui înțelepciune a adus vorba la cîteva minute după ce, cu mîna pe Constituție și cu ochii arzînd de emoție, a rostit jurămîntul.

Vorbind despre înțelepciunea poporului, președintele României a deschis ușile Parlamentului spre soarele primăverii de afară, spre compatrioții săi, spre poporul care l-a trimis la 28 martie 1974 pe culmea celei mai înalte autorități a statului român.

CONTINUARE ÎN PAG. 2

UN ACT ISTORIC REPREZENTÎND VOINȚA ÎNTREGULUI POPOR

URMARE DIN PAG 1

giul larg de care se bucură în lume personalitatea președintelui Ceaușescu. Acest prestigiu a fost cu strălucire confirmat și cu prilejul vizitelor întreprinse de Președintele nostru pe diferite meridiane ale globului, unde a fost primit cu onoarea cuvenită unui mare om de stat, unui om politic profund preocupat de destinele țării sale, precum și de cele ale omenirii, cu stima datorată conducătorului unui popor demn, care-și făurește viitorul propriu, contribuind activ totodată la instaurarea unei ere a păcii, prieteniei și colaborării între națiuni.

Este cu totul impresionant modul cum, încă din primele momente după ce a fost cunoscută Hotărîrea Plenarei C.C. al P.C.R. privind propunerea alegerii tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de președinte al Republicii Socialiste România, această hotărîre a întrunit adeziunea fierbinte a întregului popor. Adeziune exprimată prin cuvinte pornite din suflet, în numeroase scrisori și telegrame adresate tovarășului Nicolae Ceaușescu, cuvinte care reflectă sentimentele de dragoste, de stimă, de atașament ale întregului partid, ale tuturor cetățenilor patriei față de conducătorul iubit al poporului nostru. La scurtă vreme după ce vestea a fost transmisă prin posturile de radio și televiziune, ca un fluviu au sosit din toate colțurile țării nenumărate dovezi ale faptului că acest eveniment istoric de mare însemnătate corespunde în modul cel mai profund dorinței întregii noastre națiuni. După cum se știe, Consiliul Național al Frontului Unității Socialiste și Consiliul de Stat dezbătînd această propunere, și-au însușit-o, cu profundă satisfacție, în unanimitate.

La 28 martie, zi memorabilă, care rămîne adînc întipărită în conștiința poporului nostru, sub cupola sălii de ședințe a Marii Adunări Naționale, deputații, reprezentînd întreaga noastră națiune socialistă, întregul nostru popor, fără deosebire de naționalitate, au votat într-un singur glas alegerea tovarășului Nicolae Ceaușescu în funcția de Președinte al Republicii Socialiste România. Fiind transmisă prin televiziune, la solemnitatea de neuitat a alegerii, a investiturii, a înmînării însemnului prezidențial al puterii de stat și de comandant suprem al forțelor armate și apoi a depunerii jurămîntului, întreaga țară a participat cu emoție și cu bucurie. La săvîrșirea acestui mare act politic de covîrșitoare însemnătate pentru prezentul și viitorul patriei noastre, întreaga națiune și-a unit aplauzele și ovațiile cu cele ale sutelor de deputați și invitați.

Cuvintele rostite cu acest prilej de cel dintîi Președinte al României izvorăsc din idealurile, din năzuințele unui întreg popor, al cărui strălucit reprezentant este, pentru interesele căruia luptă cu eroism și care-l recunoaște ca pe cea mai proeminentă personalitate a națiunii, omul care întruchipează în modul cel mai desăvîrșit cele mai înalte calități de conducător de partid și de stat, de patriot consecvent, de militant înflăcărat pentru cauza socialismului și comunismului în patria noastră, pentru libertatea și independența României, pentru solidaritatea internaționalistă cu toate țările socialiste, cu toate forțele revoluționare, pentru colaborare cu toate țările lumii, pentru pace și securitate internațională.

Jurămîntul rostit în dimineața de 28 martie 1974 în fața întregului popor român de către Președintele Nicolae Ceaușescu devine crezul întregii noastre națiuni. Pentru că omul care l-a rostit este fiul cel mai iubit al acestui popor, pentru că, urmîndu-l, națiunea noastră înaintează tot mai departe pe drumul făuririi civilizației socialiste și comuniste. După cum, cuvîntarea de după ceremonia investiturii — prima cuvîntare în calitate de Președinte al Republicii Socialiste România, va rămîne în memoria națiunii noastre ca un document de cea mai mare importanță, care sintetizează semnificația excepționalului moment istoric pe care l-a trăit țara întreagă, gîndurile și aspirațiile națiunii noastre socialiste.

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

„Adolescenții"
Prof. Damian DIACONESCU — Piatra Neamț

Primăvară
V. BOGDĂNEȚ — Bacău

FOTOGRAFIILE CITITORILOR NOȘTRI

LUMEA CA LUME

URMARE DIN PAG. 1

ASCULTÎND O CONFERINȚĂ A LUI VIANU

Am ascultat o conferință a lui Tudor Vianu despre Mihai Eminescu transmisă de radioul de la bordul unei mașini. Vocea era plină, o voce stăpînă pe gîndul pe care îl exprima, fără înălțimi amețitoare, dar cu o regularitate teribilă a modului de a se apropia de idee. Vorbea Tudor Vianu. De fapt vorbise Tudor Vianu. Tudor Vianu nu mai există. Există în schimb, datorită unora dintre progresele civilizației materiale, vocea lui și o putem asculta din cînd în cînd. Ce ne mai trebuie ca să-l considerăm pe Vianu viu ? Poate că părerea unora dintre noi ar fi că Vianu ar fi într-adevăr viu și nu numai el, ci toți morții ilustri, dacă la o chemare a noastră, la o poruncă a noastră, ar răspunde în felul cum dorim noi. Dar Vianu nu mai ascultă. Vianu își rostește mereu conferința despre Eminescu pe posturile noastre de radio, ori de cîte ori un redactor cu gustul culturii dă pe post respectivul text rostit de Vianu.

Mai gîndesc una, mai gîndesc alta. Mașina în care mă aflu gonește repede. Vianu continuă să vorbească de la bordul acestei mașini. Și deodată aud o tuse. Nu, nu m-am înșelat, tușește cineva. Dar cine ? În mașină nu ne aflăm decît Vianu și cu mine. Vocea lui Vianu și auzul meu. Mai tușește cineva și e și puțină rumoare și deodată cineva strănută înfundat.

Banda care a păstrat vocea lui Tudor Vianu vorbind, într-o conferință publică, despre Eminescu a păstrat și tusea nu știu cărui individ, sosit întîmplător la conferință. Pe banda pe care Vianu s-a predat eternității, strănută de-a lungul acestei eternități altcineva. E mare, e foarte mare minunea de a avea oameni excepționali. Lîngă vocea lui Vianu s-au cuibărît tusea și strănutul unor oameni fără nici cel mai mic semn distinctiv al unei identități mai răsărite.

La bordul mașinii în care mă aflu vorbește dintr-un radio Tudor Vianu. Și mi se pare nedrept, însă profund omenesc, să aud vocea lui însoțindu-se de zgomotele întîmplătoare ale împrejurimilor. Însă aceste zgomote încep să facă parte din destinul vocii lui Vianu. Această voce nu mai poate fi purificată de accesele de tuse ale celor ce l-au asistat cînd vorbea, de foșnetul cam vehement al unui ziar aflat în sală ori de un strănut instantaneu. Peste 30—40 de ani, cei ce vor asculta această bandă vor crede probabil că așa era pe timpul nostru : la conferințele despre Eminescu se tușea, se făcea puțin zgomot, unii strănutau. Li se vor părea ciudate aceste obiceiuri, dar le vor considera apoi ca atare și nu vor mai insista. Vocea lui Vianu va fi tot mai mult dependentă de întîmplătoarele zgomote care au însoțit-o în momentul cînd își rostea mesajul.

Tristețea noastră de oameni trebuie să fie însă alta : în ultimă instanță, din toată această bandă pe care o ascult și pe care o ascultați și dumneavoastră nu va mai rămîne decît tusea, un zgomot de stilou trîntit și alte asemenea.

Să fim atenți totuși. Din prea multă dragoste față de elementele care au asigurat autenticitatea imprimării acelei voci, să nu privim cu dispreț chiar vocea ! Prefer cota joasă a unei voci măreției aberante a unui zgomot. Și nu că prefer eu, viața preferă vocile, iar nu zgomotele, vocile care eternizează pînă și tusea unor anonimi.

MIEII

Pe o pajiște dulce de munte, la o oră potrivită, cînd soarele nu bate boabele de rouă în cap, să le clocească și să le înfierbînte, am văzut o oaie născînd. Născtea fără teamă. Așa cum mîncase, așa cum lînsese sare, acum născtea. În cîteva clipe, cele două instincte — al mamei și al celui născut — începură să se despartă. Mielul avea blănița însîngerată și se clătina pe picioare într-un echilibru fragil. Mama lui părea istovită, dar mulțumirea pusese stăpînire pe ochii ei triști, de mamă ce nu poate cuvînta. Între patru turle de munți se născtea mielul necunoscut. Unde venea și de ce ? Astea erau probleme pe care nimeni dintre cei de față nu și le punea. Important era că un miel sănătos îmbogățea turma de pe plaiurile Carpaților, turmă la care s-au schimbat prea adesea ciobanii. Important era că și ciobanul și toți ai lui erau bucuroși, lucru de care oița n-avea cum să-și dea seama, decît poate un pic mai tîrziu, cînd din proaspătul miel avea să se ridice berbecul cu două coarne și cu postamentele lor aferente, deasupra turmei, în pajiștea aceea. Însă despre acestea toate nu se poate vorbi decît undeva, aproape de Carpați, prin locurile unde ciobani și mioriță s-au mai întîlnit și și-au spus ce aveau de spus și de născut, într-atît s-au născut din amîndouă speciile și important, pînă la urmă, este că pe Carpați miroase a iarbă proaspătă, a iarbă care a crescut la timp, să nu se sfarme de vreo piatră dulcile oscioare ale mieilor care se nasc din cînd în cînd, parcă din mîinile unui Van Gogh, turbînd culorile...

Adrian PĂUNESCU

Strict autentic!

• DE CE NU VENEAU COPIII LA MASĂ

Dimineață. Cooperatoarea Jenica Buzatu din satul Ariciul, județul Brăila, terminînd de dereticat și-și așteaptă copiii să se scoale din somn și să vină la masă. Dar ei întîrziau. Drept care, femeia se îndreaptă către camera unde dormeau. Și, cînd să încerce să-i trezească, constată cu groază că Nicu și Nicuța, în vîrstă de 14 și respectiv 12 ani, erau palizi și neînsuflețiți. Disperată, femeia iese în uliță. Întîmplarea face să treacă pe acolo chiar în clipa aceea o mașină. O oprește. Și-i roagă pe șofer să-i transporte copiii pînă la dispensarul din satul vecin pentru a le întocmi actele de deces. Ajunși la dispensar, îi întîmpină doctorița Alexandra Nicolescu. Ea își dă seama pe loc că cei doi copii nu sînt morți, ci intoxicați cu bioxid de carbon, emanat de sobă în cursul nopții.

Aflată în primul ei an de muncă la dispensar, tînăra doctoriță nu se sperie. Începe imediat lupta pentru salvarea celor doi copii. Face tot ce trebuie. Dar degeaba. Copiii continuă să rămînă într-o stare gravă. Atunci recurge la respirația artificială, gură la gură. Și, spre uimirea mamei, încetîncet, copiii își revin.

Transportați apoi într-un timp record de către șoferul Berbec Gheorghe, cu autosanitara (numai în 30 de minute) la Spitalul din Brăila, copiii au fost salvați. Acum se simt bine și merg la școală. (V. CHIURTU).

• SURPRIZA DIN MAGAZIN

Locul întîmplării : magazinul de confecții „Călin" din centrul vechi al municipiului Baia Mare. Ora 17. Vînzătoarele se pregătesc să deschidă. În fața ușii — 50 de persoane. Și ușa se deschide și cumpărătorii pătrund înăuntru, și ceea ce se întîmplă după aceea... pune la grea încercare prezența de spirit a tuturor. Pentru că, brusc, dusumeaua magazinului se prăbușește ! Cu 50 de persoane care cad printre mărfuri și dărîmături în pivnița de la subsol !

Din fericire nici un accident nu s-a întîmplat și oamenii s-au ales numai cu spaima și cu hainele șifonate. Cînd praful s-a risipit, sub privirile zecilor de curioși, pompierii veniți la fața locului au ajutat ultimele persoane, între care și o femeie cu un copil în brațe, să iasă din subsolul adînc de circa doi metri. (RADU PICIU).

• MISTER „X"

Prima secvență :

— Alo, Fabrica de bere ? Cu tovarășa directoare.

— La telefon.

— Aici subsemnatul X de la... Sărbătorim avansarea în grad a unui coleg și avem nevoie de vreo 10 stelaje cu sticle de bere.

— O să vă servim. Trimiteți pe cineva să le ridice.

O oră mai tîrziu, trimisul respectivului X se prezintă la fabrică. Aici, fără a fi întrebat de delegație, de acte, — mă rog, de ce se întreabă în astfel de situații ! se dau nu 10, ci 15 stelaje cu bere.

A doua secvență :

— Alo, Întreprinderea de industrializarea cărnii ? Cu tovarășul director.

— Contabilul șef la telefon.

— Aici subsemnatul X de la... Organizăm o masă tovărășească și avem nevoie de ceva carne mai bună.

— Pentru dumneavoastră, se face.

— Trimit bucătăreasa să aleagă. Vă rog să-i dați tot sprijinul.

O oră mai tîrziu, fără a fi întrebată măcar cum o cheamă, „bucătăreasa" iese pe poarta întreprinderii cu 17,5 kg de antricoate alese pe sprînceană. E transportată de mașina unității.

A treia secvență :

— Alo, Complexul de prelucrare a lemnului ? Aici subsemnatul X de la... Avem nevoie de niște deșeuri pentru bucătăria pogotei.

— S-a făcut.

...O oră mai tîrziu — da exact, mașina cantinei-restaurant de pe lîngă Întreprinderea de industrializarea cărnii iese pe poarta complexului de prelucrare a lemnului, vîrfuită cu deșeuri... Și iată așa, în seara aceea Ioan Ivanov, alias subsemnatul „X", escroc recidivist din Bacău, cu 31 de ani de pușcărie la activ, a tras un chef de s-a dus vestea pe socoteala stîlpilor gurii-cască. În zori l-a luat miliția. (C. AZOIȚII).

• ÎN CLOPOTNIȚĂ

Arhitectul șef al municipiului Tîrgoviște are într-o bună zi ideea să întocmească un proiect de deviz, prin care se trecea urgent la acoperirea cu olane și șindrilă a clopotniței Mitropoliei, unde Coressi avusese o dată o tipărnită. Gestul strict administrativ are și o rezonanță omenească. Pentru că exact în această clopotniță domiciliază cu forme legale, o bătrînică de 84 de ani — cu mult peste vîrsta care i-ar fi permis obositoare drumuri spre instituția investită cu misiuni de a repara acoperișul pentru a opri bătrunderea ploii și gerului. Or ei toc mai un acoperiș nou îi trebuia : pentru că un trăsnet distrusese acoperișul subrezit al „locuinței" ei ! Și astfel, după reparații, bătrînica s-a dus, cuviincioasă, la consiliul popular municipal să mulțumească pentru ajutorul dat. Dar nestiind cui — l-a rugat pe portar să facă el asta în locul ei. Și uite așa am aflat și noi de locatarul din... clopotniță. (C. ZLIBUT).

• VOINȚĂ IEȘITĂ DIN COMUN

În urma unei meningite, Vasile Adamescu, la 3 ani și jumătate, a rămas surd și fără vedere. Fiind la vîrsta cînd copiii nu știu prea multe cuvinte, infirmitatea s-a agravat odată cu trecerea timpului : și-a pierdut complet vorbirea. La 11 ani, a fost dus la Școala medie specială de nevăzători din Cluj. A fost încredințat profesoarei Florica Sandu. Procesul lui de instruire s-a desfășurat cu mari dificultăți. Mai întîi a fost creat un „cod" de comunicare. După doi ani, V.A. reușea să se orienteze cu ușurință în spațiul școlii, își însușise un vocabular de circa 200 de cuvinte, scria și citea cu ușurință în „Braille". Apoi și-a însușit cuvintele temeinice de orientare în diferite spații, de mînuire a mașinii de scris Picht (cu caractere în relief), a dobîndit cunoștințe de aritmetică, de geografie, de științele naturii. După pensionarea profesoarei Florica Sandu, a fost îndrumat de prof. Gh. Stancu.

Azi, după 18 ani de studiu, luîndu-și bacalaureatul, cu o voință ieșită din comun, V.A. s-a înscris la examenul de admitere al facultății de psihologie din Cluj. Acum studentul V.A. se simte „om între oameni". (P.M.B.).

• PE SCURT

• **ETICHETA :** Într-o zi, Tudor Florea, salariat la întreprinderea „Tricotajul Roșu", a avut nevoie de un săcou nou. Drept care, s-a dus la magazinul „Victoria" din București. Dar nu să-l cumpere. Ci să-l... fure îmbrăcîndu-l pe neobservate la raionul respectiv. Cînd să iasă pe ușa magazinului l-au prins, însă, cei în drept. Că vedeți dv., de furat, furta el sacoul de furat ca și cum ar fi fost al lui, dar cu eticheta atîrnîndu-i la spate, pe dinafară...

• **CONFORM CU CERTIFICATUL.** Vasilica Neculai și cu Radu Mocănuță au fost cîndva căsătoriți. Au divorțat. Într-o zi, însă, au avut ceva de vorbit împreună. Drept care, vechile certuri au reînviat. Și au început bătaia. Peste cîteva ore, cei în drept eliberau un certificat medical conform căruia cetățeanul Mocănuță Radu are nevoie de 3—5 zile îngrijiri medicale fiind serios lovit.

• **SFÎRȘIT FERICIT PENTRU BOGDAN.** Cînd era încă în scutece, Bogdan a fost găsit abandonat pe bancheta unui tren care părăsea gara Chitila. Dintr-un copil micuț și suferind, medicii și personalul de ocrotire de la Leagănul copilului nr. 1 din Capitală au crescut un băiețel de aproape doi ani, voinic și sănătos. Și iată că, în aceste zile, doi soți, un profesor și o profesoară, întocmesc actele de înfiere pentru a deveni mama și tatăl lui Bogdan.

Rubrică alcătuită de Graziela VÂNTU

SALA POLIVALENTĂ

• Cea mai mare construcție de acest fel din țară
• Soluții inginerești în premieră mondială asigură scurtarea duratei lucrării de la 30 la 9 luni.

O îndrăzneață idee arhitectonică prinde viață într-un timp puțin obișnuit de scurt în cel mai tînăr parc al Bucureștiului : sala polivalentă. Numele sugerează destinația variată ce va fi dată acestei elegante construcții, cea mai mare de acest tip din țară : întreceri sportive, manifestări cultural-artistice, întruniri publice. **În funcție de felul manifestărilor, capacitatea sălii va fi între 6 000 și 8 000 locuri.**

Cîteva detalii care sugerează dimensiunile acestei viitoare podoabe arhitecturale a Capitalei : **suprafața sălii — 30 000 mp, înălțimea totală — 27 metri, deschiderea — 90 metri. Afară de incinta principală, clădirea va cuprinde săli de conferințe, foaiere, vestiare destinate sportivilor etc.**

Amplasată pe dealul Piscului, pe un promontoriu înalt de 19 metri, sala polivalentă domină marele parc ce se amenajează în sudul municipiului, viitorul parc de distracții și „orășel al copiilor". Legătura cu parcul va fi făcută printr-un pod lung de 120 metri care va traversa lacul din incinta parcului.

Adoptarea unor soluții tehnice ingenioase permite Centralei de Construcții-Montaj a municipiului București să execute această amplă lucrare într-o perioadă record : circa 9 luni în loc de 30 cît ar fi durat construcția după soluții „clasice" Rod al inteligenței tehnice românești, **spectaculoasa scurtare de termen se datorește în principal execuției direct pe șantier a unor piese de structură unicate pe plan mondial. Este vorba de stîlpii precomprimați triunghiulari, în greutate de 25 de tone fiecare, pe care vor fi montate tribunele sălii și de grinzile prefabricate în greutate de 17 tone. Totodată, acoperișul lat de 78 metri va fi construit pe cabluri suspendate.** El va fi realizat dintr-o combinație de folii de aluminiu și bitum care îi va asigura impermeabilitatea, elasticitatea și va contribui la iluminarea naturală a sălii. Aceste premiere inginerești aparțin unui colectiv de specialiști de la Institutul de studii și proiectări pentru sistematizare arhitecturală și tipizare (ISART)

La data de 1 iulie, așa cum ne asigură șeful șantierului, ing. M. Ștefănescu, **sala polivalentă va fi terminată.** Stadiul lucrărilor, unde anumite operații au și fost devansate în ciuda graficului foarte strîns, constituie o garanție că acest termen va fi respectat. (M. PAULIAN).

Lemnul învinge betonul

URMARE DIN PAG 1

lar s-au dovedit superioare celor din beton armat sau din oțel : sînt mult mai ușoare, au o durată de execuție și un preț de cost mai redus, se realizează cu un consum mult mai mic de energie electrică. Ceea ce pare mai greu de crezut la prima vedere este faptul că **lemnul lamelar ignifugat este mai rezistent la umiditate și chiar la foc decît metalul :** în timp ce grinzile de metal se curbează și chiar se prăbușesc la o temperatură de 400 grade, cele din lemn lamelar rezistă pînă la 800 de grade. Din punct de vedere constructiv marele avantaj al lemnului lamelar este că **permite asigurarea unor acoperișuri fără puncte de susținere cu deschideri mult mai mari decît cele din beton,** deschideri ce depășesc, curent, pe plan mondial 150 m.

S-ar putea desigur obiecta : toate bune, dar lemnul este o materie primă deficitară, la fel de prețioasă ca oțelul. Numai că lemnul lamelar se poate obține din specii inferioare, neutilizabile în industrie cum sînt plopul, salcia, mesteacănul, arinul etc. Și în plus pot fi folosite orice rămășițe de cherestea, de dimensiuni mici. Este vorba, cu alte cuvinte, de o valorificare superioară a lemnului.

După executarea cu succes a unor construcții experimentale, prin străduința unui colectiv de cercetători de la ICPMIL format din dr. ing. Nic. Ghelmeziu, dr. ing. Nic. Georgescu, ing. Gh. Iacob și ing. D. Pătru, la Ditrău începe fabricarea pe scară industrială a lemnului lamelar românesc. Însăși hala destinată acestei fabricații va avea elementele de rezistență — cu deschideri de 30 metri — realizate din acest nou și interesant produs. (PAUL MARIAN)

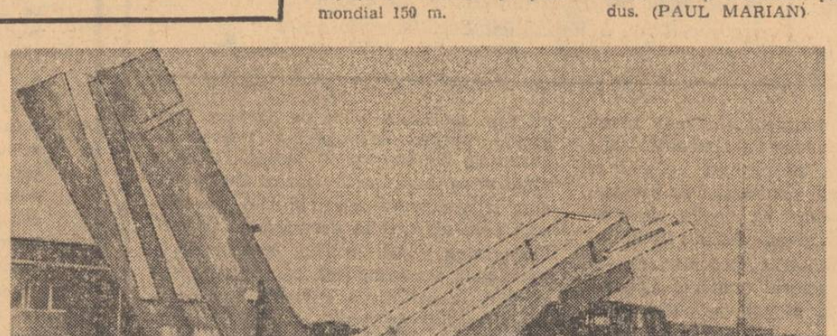

Acest masiv element de rezistență nu este confecționat, cum probabil bănuiți, din beton ci din lemn celular

Așa arată la finele lunii martie șantierul sălii polivalente. În prim plan se văd uriașii stîlpi precomprimați triunghiulari, turnați pe șantier, care au contribuit la scurtarea duratei execuției.

Foto : Nicu VASILE

JURNAL HELLENIC (XXXIV)

DELPHI

de Pop SIMION

Se pare că nu poți întemeia nimic extraordinar, durabil, măreț, genial dacă nu ai credința că ești „buricul pământului". Iar cînd ai această nestrămutată credință timp de o zi, (din zori pînă în asfințit), timp de un an, (din primăvară pînă în toamnă), timp de un secol, (numărînd suta bob cu bob), timp de un mileniu, (escaladînd veac de veac), se întîmplă miracolul că într-adevăr devii ceea ce atît de fanatic credeai că ești. Este cea mai însemnată lecție de viață pe care Delphi o dă omenirii setoase de înțelepciuni. Delphi este super-mit sau, mai exact, mitul generator de mituri, cel mai reușit centru de minciuni superbe, de minciuni credibile a antichității hellenice, o Mecca propovăduind — cu aceeași instrumentație și cheltuire de efort — fericiri tembele sau deșertăciuni agonice. Este un monopol, înglobînd laolaltă Religia, Filosofia, Arta, Știința. Civismul, Mistica, adică toate mijloacele de comunicare (un fel de mass-media a celor vechi). Draconia invenție îi aparține lui Apollo, zeu tînăr, zeu frumos, inițiat în științe și arte, iubind și practicînd cîntecul (khitara) poezia, vestind echilibrul și armonia, cultivînd cugetarea, visul, reveria, transcedentalul, fața nevăzută a lucrurilor, motiv pentru care s-a autoproclamat Prinț al Fanteziei tuturor timpurilor, ceea ce chiar este (s-o recunoaștem). Instituția creată de el nu este altceva decît o Fantezie creatoare de fantezii. Numele ei: Delphi. Forma nu putea fi decît aceea a unui palat somptuos, un templu cu de toate, un templu complet. Mobilul demiurgic al lui Apollo: orgoliul de a face mai mult decît tatăl său, Zeus-Olympianul, cel neîntrecut în toate, de a-l concura pe acesta în fantezie, strălucire și inedit. Calea ofensivei sale: misterul, mistica, nebulosul, transa, inverificabilul. Așa s-a născut „spiritul delphic". Așa s-a născut bursa fantasticului Oracol. Așa s-a născut Pythia. Așa s-a născut și răspîndit faima lui Apollo Pythianul. Așa s-a născut și crescut (pînă la saturație) întreg torentul de mituri, legende, fantasmagorice proorocirî care exaltă și hiperbolizează Delphi, orășel cățărat pe aspre și impunătoare stînci, în Focida, pe muntele Parnas, deasupra golfului Corinth. Ca să implanteze în mintea naivilor renumele și sfințenia locului, Apollo s-a servit de o șiretenie genială: a inventat povestioara cu cei doi vulturi trimiși de Zeus în zbor de la extremitățile pămîntului (considerat atunci ca o placintă) spre a se cunoaște unde anume se află centrul lumii. Unde se puteau întîlni vulturii decît la Delphi, care a fost decretat „centrul universului" și s-a plantat acolo un pietroi conic, brăzdat în toate sensurile cu funii de ciubuce de piatră, stilp sfînt, purtînd numele de omphalos, ceea ce înseamnă „buric", înțeles bine conjugat cu vorba delphys, care înseamnă „stirpe", „matrice". Îmi așez și eu stînga, brațul din dreptul inimii pe magnificul pietroi, să-mi îmbunez destinul, rizînd în sinea mea de șarlatania zeului tînăr și orgolios. Înțeleg, o ce bine înțeleg! bussiness-ul apollinic, care a debutat prin acest totem sub cele mai favorabile auspicii. Oficina creștea, prospera. Lua dimensiunile unui concern. Au urmat apoi isprăvi după isprăvi, care de care mai deocheate. Cele mai pătrunzătoare minți (Homer, Eschil, Hesiod, Pindar, Herodot) au fost fermecate pînă la orbire, încît au făcut prin arta lor preoție delphică. Sînt propovăduitorii și, în bună măsură, produsul acestei doctrine. Jocurile pythice, mari întreceri de muzică și sport, ornau viața orașului, intersectîndu-se la jumătatea răstimpului dintre patru ani cu Jocurile olympice, în dialog la scară unu pe unu. Cînd toate acestea nu s-au dovedit a fi deajuns, pentru gloria și renumele întreprinderii sale, Apollo a recurs la alt truc de mare combinator; și l-a asociat pe Dyonissos, zeul vinului, al beției și al delirului, colorînd ceremonialurile delphice — pînă atunci neprihănite — cu stilul orgiastic. Din ceea ce fusese „fecioară de 15 ani", ghicitoarea Pythia devine un fel de menadă, o vrăjitoare în toată puterea cuvîntului, ale cărei proorociri țin de minte rătăcită, posesiuni, delir, stări extatice. O confirmă Plutarh, Cicero, Platon. Climatul este prielnic sanctificărilor și decăderilor, în același timp. Filohellenicul împărat Hadrian (anii 130—138 e.n.) care cultiva Delphi, îl alege drept favorit al său pe Antinous, efeb minor, frumos ca soarele, care îi devine „preuteasă de gen masculin" viciu preamărit acolo și atunci printr-o renumită statuie de marmură albă, păstrată în muzeul din Delphi. Aveau mare nevoie, pare-se, slujitorii acestui templu de Fintina Castalia, a purificării. Nu mă duc s-o văd; mă grăbesc să nu pierd „registrele epocii", inscripții în zidul de susținere al unui templu, pagini de cronică autentică a acelui timp mistificat prin ghicit. Cuvîntul „chiromanție" vine de la procedeul profetic practicat în oracolul din Delphi (cleromantia — ghicit prin tragere la sorți). Se ghicea despre cutremure, războaie, victorii, călătorii pe uscat, întemeieri de cetăți și colonii, cursul tuburii, cursul urii, cursul destinelor personale. Pe terasa hotelului „Amalia" din Delphi o pythia modernă mi-a ghicit că voi ucide un dragon al invidiei, care mă pîndește din umbră, voi călători mult și frumos, voi scrie o carte despre Grecia. Așa să fie oare?

În unele spitale din Uniunea Sovietică, datorită instalării unor creiere electronice — se pot executa „vizite" complexe și analize la distanță, fără ca medicul să fie obligat să stea la căpătîiul bolnavului. Aceste creiere „memorizează", zi de zi, caracteristicile tratamentului și reacțiile pacientului, pregătind automat un amplu dosar clinic, care poate fi consultat chiar după ani (în cîteva secunde). În fotografie doctorița Irina Panaieva, de la Institutul de medicină din Rostov în timp ce întocmește fișa unui bolnav cu ajutorul televiziunii și al telefonului, legate de creierul electronic, care transmite toate datele culese.

De pretutindeni

LA BIBLIOTECA municipală din San-Francisco, **s-a primit, recent, o carte, pe care un cititor o înapoia, după ce o împrumutase, în anul 1935. Pachetul, al cărui expeditor a preferat să rămînă anonim, era însoțit de o explicație laconică „Citesc încet".**

DE MAI MULȚI ANI în Algeria se efectuează lucrări de împădurire pe teritorii întinse. Se elaborează proiectul plantării în Sahara a unui „perete verde" lung de 1 500 km. Autorii proiectului își exprimă speranța că acest briu verde va exercita o influență binefăcătoare asupra dezvoltării agriculturii, precum și asupra climei.

Atenția vizitatorilor expoziției de automobile din Frankfurt a fost atrasă de electromobilul creat de constructorii polonezi. Cu doi pasageri și o greutate de 100 kg el poate atinge viteza de 60 km pe oră. Producția de serie va începe anul acesta.

PUTEA FI EVITATĂ CEA MAI UCIGĂTOARE CATASTROFĂ DIN ISTORIA AVIAȚIEI?

• Cursa „TK 981" dispare de pe ecranul radar • „Cutiile negre" au fost găsite dar încă nu s-a anunțat ce conțin • Săptămînalul londonez „Sunday Times" acuză • Dezvăluirile ziarului „Washington Post" • Familiile victimelor dau în judecată compania constructoare

3 MARTIE 1974, ORELE 12,30. Avionul „D.C.-10" al companiei „Turkish Airlines", cu numărul de zbor „TK 981", decolează de la aeroportul Orly de lîngă Paris. La bordul aparatului se găsesc 346 de persoane — 335 pasageri și 11 membri ai echipajului. Plecarea este normală. După ce primește din partea turnului de control autorizația de a decola, pilotul intră în legătură radio cu Centrul de control regional (C.C.R.). Avionul este dirijat spre Coulommiers, apoi spre Montdidier. Operatorul de serviciu la C.C.R. părăsește pentru o clipă legătura cu avionul turc, pentru a intra în contact cu un alt aparat. Cînd revine la „TK 981", aude niște voci — o discuție în cabina pilotilor — și un sunet suspect, asemănător unui semnal de alarmă. Comunicarea bilaterală nu a mai putut fi reluată. Operatorul de serviciu care urmărea pe radar zborul avionului, l-a pierdut și el din vedere, cînd „D.C.-10" se găsea la o înălțime de 13 000 picioare, (4 000 metri) la hotarul dintre departamentele Seine-et-Marne și L'Oise. În acele momente, la ora 12,40 sau 12,41, cursa „TK 981" s-a încheiat tragic. Aparatul s-a prăbușit asupra pădurii Ermenonville. Nimeni nu a supraviețuit cumplitului impact, în cea mai ucigașă catastrofă din istoria accidentelor aviatice. Doar un număr mic de cadavre a putut fi identificat...

CARE AU FOST CAUZELE PRĂBUȘIRII? La început, s-a crezut că este vorba de un act de sabotaj. S-a emis părerea că în compartimentul de bagaje ar fi existat o bombă care a explodat. Dar, curînd, a fost descoperită o ușă a acestui compartiment și ea nu purta nici o urmă de arsură sau a unor substanțe chimice care să indice că a avut loc o explozie. O eroare de pilotaj? Un defect de construcție? În prima fază a cercetărilor — concomitent au fost inițiate două anchete, una cu caracter judiciar și a doua tehnică — nu s-a putut da un răspuns precis. S-a afirmat că trebuie găsite întîi „cutiile negre" de la bordul aeronavei, care au înregistrat toate detaliile zborului. După ce a fost găsită prima „cutie", cea care înregistrase parametrii zborului, nu au fost publicate amănunte privitoare la concluziile oferite de descifrarea datelor. Mai tîrziu a fost descoperită și a doua „cutie neagră", așa numitul „Cockpit voice recorder", înregistratorul de cabină care păstrează pe bandă toate discuțiile purtate între piloți. Cutiile au fost trimise pentru studiere în Statele Unite, companiei „McDonnel-Douglas Corp.", care construiește aparatele de acest tip. Cercetarea lor, s-a anunțat, va dura cîteva săptămîni...

SE PĂREA CĂ ANCHETA INTRĂ ÎNTR-O FAZĂ DE ESPECTATIVĂ. Cînd, la 10 martie, săptămînalul „Sunday Times" din Londra a publicat o amplă anchetă care l-a permis să tragă concluzia că accidentul s-a datorat unor defecte de construcție și că societatea „Douglas" fusese avertizată cu 19 luni în urmă să ia măsuri de remediere! „Avertismentele privitoare la avionul „D.C.-10" prăbușit au fost ignorate", își intitula revista amplul material acuzator.

DE FAPT, DESPRE CE ERA VORBA? La 12 iunie 1972, un alt aparat „D.C.-10", proprietatea unei companii americane, a evitat în ultima clipă o catastrofă asemănătoare. Datorită unui sistem insuficient de sigur de închidere a ușii compartimentului de bagaje, zăvoarele acesteia nu s-au închis ermetic. La cîteva minute după decolare, Windsor, Canada, cînd avionul se găsea la aproape 4 000 metri înălțime, ușa cargoului s-a deschis brusc, sub presiunea unei greutăți de trei tone și jumătate, ca urmare a diferenței de presiune dintre interiorul presurizat al aparatului, și aerul rarefiat din exterior. Cu aparatul grav deteriorat, pilotul a reușit să aterizeze cu bine, cu cei 87 de pasageri la bord.

COMITETUL PENTRU SECURITATEA TRANSPORTURILOR NAȚIONALE, organism creat în 1967 de Congresul S.U.A., a anchetat cazul și în 24 de ore a ajuns la concluzia că mecanismul de închidere al ușii compartimentului de bagaje a constituit cauza accidentului. Comitetul a adresat recomandări companiilor care utilizează acest tip de aparate și, în același timp, a cerut Administrației federale pentru aviație — organism guvernamental — să impună companiei „Douglas" să aducă modificări urgente aparatelor „D.C.-10". Atît în sensul unui nou dispozitiv, mai sigur, de închiderea ușii cît, și pentru ca în cazul în care ar avea totuși loc o astfel de deschidere, să se evite producerea unei explozii, ca urmare a diferenței de presiune dintre interior și exterior. Or, recomandările făcute de Comitet nu au fost aplicate decît parțial și, se pare, unele din ele, doar la noile aparate care ieșeau de pe porțile uzinelor „Douglas"! Între Comitet, Administrația federală și companie a fost purtată o amplă corespondență, „Douglas" mulțumindu-se să trimită doar buletine de serviciu cu semnalarea unor modificări ce urmau a fi efectuate.

VINERI, 22 MARTIE, ziarul „Washington Post" a publicat rezultatul unei anchete efectuate pe cont propriu, care completează dezvăluirile făcute de „Sunday Times" și demonstrează, că societatea constructoare a aminat mai mult de un an aplicarea recomandărilor obligatorii ce i s-au făcut. Ziarul scrie că, la cîteva săptămîni după ceea ce era să fie catastrofa de la Windsor, a fost emisă o directivă oficială obligatorie pentru efectuarea unor modificări tehnice. La insistența direcției „McDonnel" directiva nu a fost însă făcută publică și a rămas neaplicată.

ACESTE DEZVĂLUIRI au pus într-o lumină nouă catastrofa de la 3 martie și, în același timp, au constituit un semnal de alarmă pentru cele 130 de aparate „D.C.-10" utilizate mai ales pe cursele interne din Statele Unite, cărora li s-au dat noi [illegible] urgente. Anchetele [illegible]-au încheiat și întrebările persistă. Oare nu cumva, ușa a fost închisă prost înainte de decolare? Nu cumva au existat și unele erori de pilotaj? (în iunie 1972 aparatul deteriorat reușise totuși să aterizeze...) Ar fi putut fi oare accidentul evitat dacă s-ar fi introdus modificările cerute de Comitetul pentru securitatea transporturilor naționale?

TOATE ACESTEA SÎNT ÎNTREBĂRI cu implicații tehnice la care răspunsurile abia urmează să fie date. Pînă atunci, catastrofa are primele consecințe pe plan juridic. Soția unui ziarist englez care a pierit în accident a dat în judecată compania „Douglas" cerînd pentru familiile victimelor despăgubiri record de 54 milioane lire sterline...

U. VALUREANU

DIN FIȘA TEHNICĂ A AVIONULUI „DC-10"

• În funcție de varianta sa, aparatul poate transporta între 250 și 335 pasageri.

• Este un trireactor, construit la Long Beach, lîngă Los Angeles.

• Cîntărește 103 tone, are o lungime de 55 metri, un diametru de nouă metri, poate atinge viteza de 965 km pe oră, la o altitudine de croaziere între 10 000 și 12 000 metri.

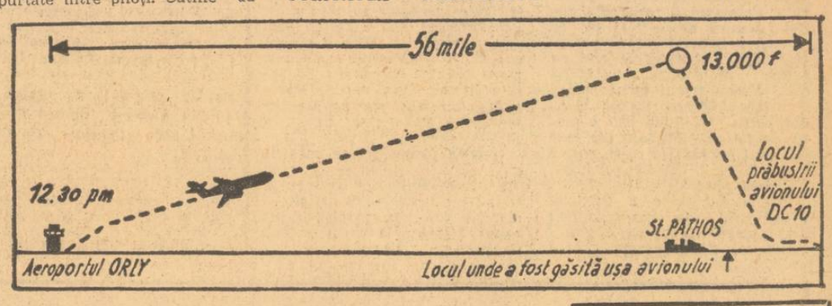

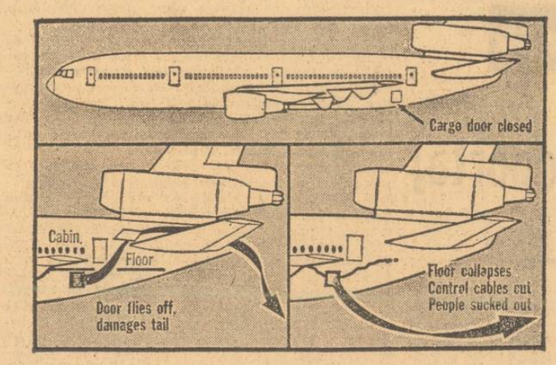

Două diagrame care explică împrejurările în care a avut loc catastrofa. Prima înfățișează traiectoria avionului — de la decolarea de pe aeroportul Orly pînă la locul prăbușirii. Lîngă localitatea St. Pathos a fost găsită ușa compartimentului de bagaje. În a doua diagramă este arătat locul, în partea din spate a avionului, unde este situată ușa al cărei sistem de închidere este nesatisfăcător, precum și consecințele smulgerii ei: prăbușirea podelei cabinei pasagerilor, distrugerea unor cabluri de control și absorbirea unor pasageri de către curentul de aer extrem de puternic.

DE PRETUTINDENI

DINTR-O STATISTICĂ privitoare la furturile comise în hotelurile din S.U.A. reies următoarele: bărbații fură singuri își însușesc rar obiecte din inventarul camerelor de hotel: perechile căsătorite, unele mărunțișuri fără mare valoare. Cele mai multe furturi sînt comise de femeile singure. Preferințele lor: prosoape, fețe de pernă, vase de flori și scrumiere.

CREȘTEREA vertiginoasă, în ultimul timp, a traficului și consumului de stupefiante în Japonia, a determinat autoritățile nipone de resort să intensifice campania „antidrog" în întreaga țară. Într-adevăr, potrivit unor statistici oficiale, recent date publicității, numai în primele zece luni ale anului de curînd încheiat, poliția japoneză a descoperit 13 300 de cazuri de comerț ilicit cu stupefiante, a arestat circa 8 000 de traficanți de opiu, hașiș și marijuana și a confiscat, în total peste 40 de tone de droguri.

ALFRED GOENIG, funcționar din R.F.G. nota fiecare act al vieții în familie: minutele petrecute în fața televizorului, caloriile mîncărurilor, orele în mașină. Cînd a vrut să socotească și timpul în călătoriile cu trenul, soția sa prudentă... a divorțat.

IUGOSLAVUL Spatoia Vitas, paznic la grădina zoologică din Belgrad, devenind puțin îndrăzneț cu o fată care-i plăcea, a trebuit s-o ia la fugă, cînd ea a început să-l urmărească pe aleile grădinii, amenințîndu-l cu o foarfecă. La un moment dat, tînărul paznic a ajuns la capătul aleii care ducea la colțul urșilor și de frica fetei, a preferat să sară în groapa lor, socotindu-i a fi mai puțin primejdioși. A trebuit să fie transportat la spital, după ce suferise numeroase mușcături.

Imaginea reprezintă portretul-robot al unui „marțian", așa după cum a fost realizat în urma declarațiilor acelora care susțin că au stat de vorbă cu ființe extraterestre.

„MIRIAPODUL ARCTIC" SE PUNE ÎN MIȘCARE

DATĂ CU VENIREA VERII, conducta petrolieră transalaskiană se va pune în mișcare. Lucrările vor debuta cu o întîrziere de peste patru ani. Disputa ieșită între șapte dintre cele mai mari companii petroliere din Statele Unite și oficialitățile însărcinate cu protejarea naturii și a mediului ambiant a ținut blocate sub zăpada arctică 1 200 km de țevi și alte utilaje importante. La sfîrșitul anului trecut, Congresul S.U.A. a încuviințat lucrarea. „Miriapodul arctic" se va pune în mișcare.

ÎN 1968, pe versantul nordic al Alaskăi, în regiunea Prudhoe Bay, au fost descoperite importante zăcăminte de petrol și gaze naturale, apreciate ca reprezentînd 25 la sută din rezervele cunoscute de țiței ale S.U.A. Pentru evacuarea petrolului a fost format un consorțiu alcătuit din șapte companii americane. Ele au primit încuviințarea să construiască o conductă care să unească cîmpurile petrolifere din Prudhoe Bay cu portul Valdez, situat pe coasta Pacificului, singurul din zonă liber de gheață în tot cursul anului. Un proiect gigantic care ridică probleme dificile de inginerie și de protejare a mediului înconjurător. Oleoducul transalaskian va avea o lungime de 1 200 km și un diametru de 1,11 metri. Va traversa 70 de cursuri de apă, trei lanțuri muntoase, o zonă seismică activă și regiuni vaste de zăpezi veșnice unde iarna se înregistrează temperaturi sub minus 70 grade Celsius. În jur de 700 km de conducte vor trebui suspendate: izolarea acestor porțiuni va trebui făcută perfect, pentru a se evita înghețarea țițeiului și întreruperea pompării. Nu toate riurile vor fi traversate aerian de către conducte; albiile multora dintre ele vor servi ca pat pentru tuburile de oțel. În acest din urmă caz, „cojocul" cu care vor fi îmbrăcate conductele va trebui să reziste nu numai la frig, dar și la factori de coroziune și umezeală.

ÎN PRIMUL AN, construcția va avea mai mult un caracter preliminar. Lucrările principale vor fi concentrate în zona de străpungere a Munților Brooks de către fluviul Yukon, punct situat la aproximativ 550 km sud de cîmpurile petrolifere de la Prudhoe Bay. În cel de-al doilea an vor începe construcțiile instalațiilor de pompare inițială și finală — respectiv cea de la Prudhoe Bay și de la Valdez. În paralel se vor desfășura lucrări pe secțiuni, cu accent pe traseul din sudul riului Yukon. Greutățile cele mai mari se consideră că vor fi întîmpinate în Munții Chugach, la o depărtare de numai 75 km de Valdez. Lanțul de prăpastii din canionul Keystone va obliga constructorii să suspende conducta la mari înălțimi, uneori de peste 850 m deasupra nivelului mării. În cel de-al treilea an vor fi atacate lucrările la nord de Yukon și se vor încheia cele la stațiile de pompare. Țițeiul alaskian va putea curge prin conductă în 1977 sau cel mai tîrziu în 1978. Pentru început, debitul se va situa în jur de 600 000 de barili pe zi, capacitatea de transport urmînd să sporească treptat pînă la 2 milioane de barili. Sezonul de lucru durează din martie pînă în noiembrie. Muncitorii vor lucra șase zile pe săptămînă, cîte zece ore pe zi. Un program de muncă epuizant și de o excepțională duritate dacă se are în vedere că temperaturile vor urca rareori peste zero grade.

ÎNCEPEREA URIAȘEI CONDUCTE petroliere, apreciază experții, va crea un veritabil șoc pentru locuitorii celui de-al 49-lea stat al S.U.A. Alaska are în prezent 131 500 de oameni ocupați în producție. Începerea lucrărilor la conductă va spori acest număr cu 26 000, adică un spor de forță de muncă activă de 20 la sută! Populația Valdezului, în prezent de 1 100 de oameni, se va dubla aproape peste noapte. Școlile din Anchorage vor avea, pe toată durata construcției, un număr dublu de elevi. Locuințele vor fi neîndestulătoare și la Fairbanks se consideră că prețul chiriilor se va tripla. Speculanți de tot felul, jucători de noroc, escroci, traficanți de stupefiante, gangsteri își pregătesc bagajele. Ei vizează coridorul Valdez—Fairbanks și autoritățile locale încep să se agite de pe acum. O primă măsură: sporirea numărului patrulelor de poliție în acest sector.

IMPLANTAREA NOII CONSTRUCȚII în Alaska comportă și alte necunoscute. Ecologii se tem de ruperea echilibrului biologic al tundrei. Urmele unui buldozer, de pildă, se șterg abia după 20 de ani! În jurul conductei, datorită căldurii degajate de țiței, solul permanent înghețat pînă la adîncimi importante, riscă să se transforme în veritabile mlaștini. Pagubele pricinuite sînt considerate ca ireversibile. Zona portului Valdez este foarte activă din punct de vedere seismic. Un cutremur de tăria celui din 1964 — în urma căruia instalațiile portuare și de apă au fost complet distruse și un cartier pur și simplu înghițit — riscă nu numai să polueze cu țiței zone întinse, dar să provoace o catastrofă. Există, de asemenea, temerea că oleoducul transalaskian ar putea speria animalele sălbatice specifice, ducînd la migrarea lor în masă.

NU POT FI TRECUTE CU VEDEREA avantajele pe termen lung care decurg din realizarea acestei uriașe conducte petroliere. Ea poate însemna, după cum au apreciat o serie de oficialități din Alaska, primul pas spre dezvoltare a celui mai sărac stat american. Pentru că dacă această lucrare de pionierat va reuși, liniștea Arcticii va fi din nou tulburată în anii următori. Același consorțiu care finanțează actualul proiect, Alyeska, și-a dat acordul pentru construirea unei conducte care urmează să aducă gazul metan din nordul îndepărtat al Alaskăi pînă la valea Mackenzie și în Middle West. În afară de petrol și gaze naturale, subsolul Alaskăi ascunde importante zăcăminte de cupru și aproximativ un trilion de tone de cărbune.

George NICOLESCU

Mii de tone de conducte stocate în portul Valdez, vor lua în curînd drumul șantierului

ÎNTÎMPLĂRI ADEVĂRATE

SALVATORUL NEAȘTEPTAT

Zece alpiniști rătăcesc drumul spre cabană. Deși vremea era potrivnică, credinciosul Bill îi găsește.

Cerul limpede anunța o zi splendidă dar cei zece alpiniști italieni erau echipați cu tot ce trebuie unei escaladări pe Micul Cerb. Acolo sus la patru mii de metri și ceva era frig nu glumă. Acum urcau voioși pe un drum destul de dificil, odihnindu-se la fiecare oră cinci minute. Pe măsură ce urcau, vîntul se făcea simțit iar la poalele ghețarului, ultimii popas, frigul mușca bine. Se legară, se distanțară și începură urcușul. Lîngă un turn enorm de gheață drumul se bifurca, o cărare cobora spre stînga alta ducea în sus și părea că duce exact la refugiul care le era țința. Aici începură necazurile. Urcau ingroziitor de greu, vîntul se înteți și urla ca nebun printre crăpături iar la un moment dat prăbușirea unui pod de zăpadă dezechilibră pe cineva din grup care se trezi spînzurînd în gol. Îl recuperară, dar frica începu să pună stăpînire pe ei. Pentru cîteva clipe, Emilio văzu la două sute de metri deasupra capului refugiul și toți căpătară curaj. Nu mai era mult și ajungeau la căldură. Încordați cum erau nu mai auzeau tunetele care prevesteau furtuna. Un scîrțîit lung și o izbitură: în fața lor se deschisese o crăpătură enormă. Căzură grămadă. Se ridicară încet zdruncinați de oboseală și desnădejde. Frigul îi paraliza. După toate, un pilastru de gheață se prăbuși și bară drumul. Nimeni nu vorbea, simțeau că sfîrșitul este aproape.

★

Erau de mult în refugiu cînd afară furtuna se dezlănțuise. Avuseră noroc cu Bill ciinele ciobănesc de la cabană care cu o oră înainte îi simțise și lătrase fără întrerupere pînă cînd, disperat cabanierul îeși să-l potolească. În zadar. Ciinele cocoțat pe o stivă de lemne lătra și gemea orientînd într-o singură direcție. Echina de salvare porni într-acolo. Chiar să nu fi fost furtună, la cabană n-ar fi putut ajunge. Găsiseră drumul. Fără Bill ar fi fost pierduți.

(Din „Domenica del Corriere").

Muntele mișcător...

Provincia franceză Savoia este renumită pentru pitorescul peisajelor sale. În acest ținut — în apropiere de Chambery, o mică și pașnică localitate cu numele de Verel Pragondran este situată chiar la poalele muntelui Nivolet. În noaptea aceea de martie 1974 — către orele două — ciinii se agitau. Lătrau într-una, însă locatarii n-au dat importanță acestui avertisment... sonor. Spre dimineață — la orele 5,30 — o bună parte din munte s-a dezlănțuit. Blocuri uriașe de piatră — de circa 20 de tone fiecare — au pornit-o la vale, în direcția satului — măturînd totul în trecerea lor vițelioasă: arbori, stîlpi de telefon, etc.

Membrii familiei François, care dețin ferma cea mai apropiată de această uriașă „plecare" a muntelui, au povestit:

— Am crezut că e vorba de o explozie sau de o furtună. Îngroziți, credeam că e sfîrșitul lumii. Totuși, am ieșit grabnic din casă. Era un spectacol halucinant. Inimaginabil. Ciinele nostru lătrase într-una în cursul nopții, într-un mod cu totul neobișnuit. Animalele presimt cataclismele cu mult timp înaintea oamenilor. Imensele blocuri de piatră pornite din munte, se opriseră în curtea casei noastre.

Primarul localității a alergat pînă la cazarma din Jofet, pentru a da alarma (în comună nefiind telefon).

— Încă de acum o lună, a mărturisit el, se produsese o „slăbire" a muntelui. Am anunțat Prefectura și Protecția civilă. Pe meleagurile noastre a venit o echipă de geologi să cerceteze situația. Un raport era în curs de elaborare. Au fost luate anumite măsuri de prevedere — ca interzicerea tăierii arborilor din pădurile învecinate. S-a lucrat și la un zid de protecție... Totuși nimeni și nimic nu lăsa să se prevadă o prăvălire de asemenea dramatică amploare. Printr-o fericită întîmplare, năstrușnicele blocuri de piatră pornite din munte, s-au oprit în grădinile casei sr. Nici o victimă nu a fost înregistrată.

★

Responsabilii centrului de ajutor s-au consultat de-a lungul întregii zile, în vederea hotărîrii măsurilor urgente. Geologii survolează acum în elicoptere „muntele mișcător". Cîteva case situate în prelungirea imediată a înălțimilor au fost evacuate, deoarece riscurile de noi prăvăliri sînt încă reale...

SPIRALE

TESTAMENTELE ÎNȚELEPTULUI

de Eugen BARBU

De neînțeles de ce volumul *Testamentele înțeleptului*, de George Țărnea, a fost întîmpinat cu atîta ostilitate de o critică care exaltă de obicei, o lirică anemică, *făcută*, de import, de un arbitrariu scandalos. O explicație ar fi că poetul despre care vorbim practică o poezie agresată, bachică, în linia Pillat, de un balcanism evident, uneori, neinstare să satisfacă gusturile atît de corupte ale unor recenzenți pentru care poezia limpede, curgătoare, în care starea lirică nu este mimată, constituie o paroste. Iată „Balada mirelui haiduc" : *„În aburul plăpînd ca de poveste / La Riureni crailicuri de haiduci / Se scurge printre fete și neveste / Cu viața agățată de uluci* (tirania rimei a născut acest vers nedibaci) / *Din tiribomba tragică un mire / Abia țesut în borangic și flori / Își fură o mireasă de uimire / Fugind cu totul dincolo de nori / Bat călușarii cu călciu-n ape / Și apele se sparg nemărginit / De-atîta nemurire cităncape / Sub coviltirul greu și ruginit / Din Vîlcea curg boierii să-și mai spele / Un ciob de suflet într-un riu netors / Și haiducelul călăreț spre stele / Îi dăjmuiește pentru cît l-au stors / Sub muchea securii cad a hrană / Între chindii berbecii ungureni / În car de fier cu beteșug de rană / Suie un mort, la bîlci dinspre Băbeni / Fusese hoț de cai și de fecioare / L-au prins în gura văii și l-au rupt / Și l-au strivit geambașii sub picioare / Și l-au scăldat în laptele nesupt / L-au dat apoi fiertură otrăvită / La hanul negru de la Șapte Căi / Și-l duc acum cu pavăză lovită / În prețul pildei celorlalți flăcăi — Despică biciul cerul pe din două / Și plîng ciudat plăvanii care-l duc / În car de fier pe așternut de rouă / Își doarme nunta mirele haiduc* (foarte frumos vers) / *mai ține-l dodă moarte să nu plece / Să treacă viu prin lăstăriș de fag / Să-i dea cu vadra miez de apă rece / Și miez de gură cui i-a fost mai drag* (strofa e admirabilă) / *Nu-l vămui de tot că ne e frate / Și-ntregul bîlci îl știe pe de rost / De-atîta timp și poate să-ți arate / Că n-a fost rău chiar dacă-a fost ce-a fost /* (strofă nefolositoare, stîngace) / *Mai lasă-i o noapte să-[illegible] turtă / Și miere pe tro[illegible] nu ajungă furnici / Și-n put de [illegible] răvelca scurtă / Să-i coa[illegible]ugul în arnici / Aruncă-ni-l pe cer din căi zălude / La ceasul de cîntat din ciucurezi / Spre niște sini rotunzi cu sfîrcuri crude / Numai de el știut lîngă Hurez / Și cînd i-o crește floarea de răsură / Peste sorocul nunții pîn la cot / Ajută-ni-l de-un dor fără măsură / Să treacă Oltul vecilor înnot."*

Lamentația pentru haiducul mort este străbătută de un fior liric rece, limpede, cu stîngăciile și lungimile semnalate, balada rămîne un lucru notabil și poate fi antologată fără riscuri.

O frumoasă poezie patriotică mi se pare „Testamentele înțeleptului" : *„Patria lăsată-n părăsire / Lacrimă se face și nesomn / Vînturat-au căi fără găsire / Cărturarul Vlachilor cel domn / Inima de miere bizantină / Freamătă durerea din tărîm / Juruit ne-au fost de foc și tină / Drumul ridicării dinspre Rîm / Adăpați la riul de hotare / Moldovenii sufletului cai / Ne-au trecut cu tropot și mai tare / Preste țărmul sterp din patru crai / Stă aici o teară de țărînă / Singura din cele cite sînt / Vrednică să-și poarte într-o rînă / Tiarele văzduhului prea sfînt."*

Foarte frumos e al patrulea „Testament al înțeleptului" : *„A lăsare lucrul de albine / Către cei de pradă rîvnitori / Scotocit-au pravilă și bine / Mult prea mulți de neam nedomnitori / Dintru mana mării de sudoare / Mult prea multe tîrguri s-au clădit / Dar și-n stupul fără de odoare / Fagurii ne-au fost de neclintit"*

Interesant ar fi și poemul „Descriptio Valachiae", dacă n-ar avea multe lungimi și n-ar fi străbătut pe alocuri de o emfază supărătoare : *„Munți păstram destui prin case / Pasămi-te-n pielea lor / Sîngele își ferecase / Vulturii din primul zbor / Și aveam sub streșini fluturi / Pentru somnul nesătul / Cerul nu-l propteam în ciuturi / Și-aveam stelele-n pătul / Sub macatele din tindă / Punem ghinda la iernat / Dezlegînd cît să se-ntindă / Rădăcina peste nat* (neaoșismul ultimului vers ucide poezia) / *Într-o stînă mai la vale / Țineau turmele de morți / Osul de ciioplit cavale / Huma de zidit în porți.* (Aici se simte un fior mioritic, din păcate ucis de ceea ce urmează) / *Lîngă vatra părintească / Păstram doina sub cărbuni / Cînd cerca să ne clintească / Hoarda cailor nebuni / Ascundeam la cosoroabă / Griul veșnic de comînd / Ne lăsam cenușa roabă / Și pieream cu viața-n gînd / Din găvanele de linguri / Vărsam Dunării obol / Pentru cît urcasem singuri / Soarele pe cerul gol."* (Ultima strofă amintește de Aron Cotruș însă mai încolo poemul nu mai poate fi citit întrucît decade într-o enumerare de nume istorice, gen Vasile Militaru)... Ar mai putea fi citat al cincilea capitol al Descripției Valachiei : *„Sufletul nu cere poartă / Nici măsură, nici îndemn / Vii rămîn și-n vreme moartă / Ochii răstigniți pe lemn / Ne-au căzut la cina rece / Si-am hrănit atîția crai / Citi venind rîvneau a trece / Preste gurile de rai / Bir le-am dat din pîinea frîntă / Și din vinul cuvenit / Ne-au chemat apoi la trîntă / Și-au uitat de ce-au venit."*

Din al doilea ciclu al volumului aș cita poemul al doilea din „Echilibru" : *„Rămîn condamnabil de tînăr / Cu toate că simt mai puțin / Și uit sub căldura sentinței / La care iubire să țin / Străbat permanent labirintul / Aceleiași tandre iubiri / Sădind în miresele nopții / O foame albastră de miri."* Frumoasă este și „Retrospectivă" : *„Manifestam cîndva o sete crudă / La bîrtul suspendat între tramvaie / Ciudat de tot mă descurcam cu viața / Și-mi desenam în gînd o cucuvaie / Mi-a-ncărunțit copilăria-n joacă / Și tot mai rîd și tot mai bat șotronul / Ca un besmetic rege fără țară / Care-și pansează cu iluzii tronul / Sub mimica paharelor golite / La cel mai șubred birt fără obloane / Manifestam cîndva un fel de suflet / Și-o libertate de iubit capcane"*. Un duh bahic înalt simțit, frumos spus, străbate „Priveliște cu hanuri de pripas" : *„Paharnice bătrîn și fără vlagă / Îmi hohotește iar un ciuhurez / A vin plăpînd cu măduvă dulceagă / Prelins pe smaltul oalei de Hurez / Și iar mi-e dor de Riureni și hoare / De prune bistrițene și gutui / La ceasul cînd se-apleacă prin mohoare / Și-mi cade, nopții, toamna căpătii / Deci lasă-mă să vin pe streche blîndă / Cu frunzele gorunilor în vînt / Pe veresie să-ți mai stau la pîndă / și să-ți mai beau o vie pe cuvînt / Miroase-a struguri morți printre fecioare / Și bate-n Rîmnic Oltul cap de Domn / Abia-mi mai țin iubirea pe picioare / Paharnice nebun și fără somn."*

George Țărnea mi se pare un poet promițător, în linia poeziei tradiționale pe care n-ar trebui s-o părăsească, oricît ar strîmba din nas, jalnicii criticaștri înjugați la carul poeziei de import.

Într-o comedie plină de întîmplări aventuroase, desfășurate sub titlul „OK patron" regia : Claude Vidal), se întîlnesc în fruntea genericului, pe ecran și în imaginea noastră, Mireille Darc și Jacques Dutronc.

ECOURI • ECOURI

Sub bagheta lui Jean Girault, „specialist" în comedii, Louis Velle (în imagine alături de Pascale Roberts) este obligat să-și învingă fobia față de automobile și să aspire cu îndîrjire la un „Permis de conducere".

PASCAL THOMAS pregătește un film ce aspiră să bată recordurile de lungime a titlurilor. El se va numi *„Problema unei tinere de familie bună ale cărei impurpurări delicate trădează vizibil o emoție profundă."*

CU „TĂRANCA" debutează în regia de film *Sergio Bazinni, preocupat pînă acum doar de montări teatrale. Rolul principal a fost încredințat actriței Andréa Ferreol.*

JEAN PIERRE CASSEL se numără printre cei mai solicitați actori ai ecranului francez. De abia a terminat, în regia lui Michel Deville, filmările la „Oaie frumoasă" că a și început lucrul la ecranizarea celebrului roman polițist al Agathei Christie „Crima din Orient-Expres".

ÎN CIUDA celor 75 de ani, Fred Astaire n-a renunțat la activitatea artistică. El va apare într-un film intitulat : „Ieri, azi, mîine".

Preluînd o inițiativă venită din Franța, la Roma a fost organizat un spectacol de circ la care numeroși actori și actrițe și-au adus contribuția benevolă (încasările au fost vărsate unui fond de binefacere). Spectatorii au putut urmări astfel în arenă pe Isabela Biagini, Agostina Belli, Catherine Spaak, Philippe Leroy, Christian de Sica etc. Într-un număr original a apărut și Ursula Andress alături de comicul pitic Cucciolo (în fotografie).

ÎN VIITORUL său film intitulat „Vincent, François și ceilalți", Claude Sautet îi va reuni pe ecran pe Romy Schneider și Serge Reggiani.

Cu regizorul Gheorghe Vitanidis despre filmul :

„CANTEMIR" ȘI „MUȘCHETARUL ROMÂN"

Alexandru Repan în rolul lui Cantemir

— Zilele acestea în somptuoasa reconstituire a palatului Cantemir din Constantinopole ați început filmările pe platou ale evocării istorice „Cantemir" ce va fi urmată, din cîte știu, de „Muschetarul român". Ce premise dramaturgice și cinematografice v-a oferit scenariul scriitorului Mihnea Gheorghiu ?

— Mihnea Gheorghiu este, fără îndoială, unul dintre scenariștii de mare reputație ai cinematografiei noastre. Virtuțile sale, demonstrate încă de la filmul „Tudor", cunosc o împlinire dramaturgică și cinematografică, realizînd, de această dată, personalitatea unui mare iluminist și asigură totodată, realizarea unui interesant spectacol cinematografic.

— De-a lungul a cîți ani se desfășoară acțiunea ? Și care sînt momentele esențiale, evolutive din existența domnitorului la care v-ați oprit ?

— Cea mai importantă parte a filmului „Cantemir" este organizată dramaturgic în preajma celei de a doua domnii (1710—11) și se încheie cu momentele tragice determinate de bătălia de la Stănilești. Există în prima parte două secvențe importante în formarea și evoluția eroului : cea dintîi înfățișînd spiritualitatea și gîndirea inaintată a adolescentului Cantemir, cea de-a doua, drama pricinuită de moartea tatălui său Constantin Cantemir și de prima ciocnire cu boierimea reacționară care face ca prima domnie a lui Dimitrie Cantemir să nu dureze decît puține zile. După care urmează perioada sa constantinopolitană ce avea să dureze aproape 17 ani, timp pe care filmul îl eludează.

— Ce se va povesti în „Muschetarul român" ?

— „Muschetarul român" este de fapt o continuare firească a premiselor dramaturgice enunțate în „Cantemir". Personal, ca regizor, aș fi bucuros ca ambele filme să fie văzute într-un singur spectacol. Este într-adevăr, greu pentru spectator, ținînd seama de limita standard de timp în care se desfășoară un spectacol cinematografic, să cupleze două filme într-un singur program. Dar sper că prin ritmul desfășurării acțiunii, durata fiecărui film în parte să nu fie prea mare și vizionarea ambelor, în continuitate firească, să fie posibilă. Să mă explic. În filmul „Cantemir" pe fundalul marilor probleme legate de idealurile lui Cantemir — el vizînd renașterea materială și spirituală a Moldovei — un grup de politicieni obscuri, de fapt spioni internaționali, fură din palatul domnesc de la Iași o seamă de documente secrete privind „Istoria creșterii și decăderii imperiului otoman" cu, intenția de a le negocia pe lîngă marile imperii ale vremii, interesate în a afla cît mai multe din secretele acestui colos, care inspăiminta Europa acelor ani. Cel de al doilea film înfățișează peripețiile, pline de haz și aventură, prin care trece „muschetarul român" — Mihuț, prieten din copilărie al lui Cantemir și care, în timpul cît acesta a trăit la Constantinopole, a cutreierat mările, devenind unul dintre cei mai vestiți căpitani ai vremii, denumit „căpitanul Azorelor", cunoscut în lumea marinarilor ca Miguel Sao Miguel.

— Este un personaj real ?

— Fără a fi o personalitate istorică este un personaj real sau cel puțin posibil, în orice caz, perfect plauzibil într-un film de ficțiune.

— Cum veți împăca cele două ipostaze dramaturgice : rigoarea istorică în primul film și elanul de ficțiune din cel de al doilea ?

— În primul rînd, „Cantemir" nu este o fidelă reconstituire istorică, nici o pelicală didactic-istorică, ci film de ficțiune. Cantemir însuși a fost un personaj romantic. Romantismul său se impune a fi îngemănat pe alocuri cu drama generată de conflictele vremii, o dramă ce amintește dimensiuni hamletiene. „Muschetarul" de asemenea personaj romantic, va fi purtătorul aceluiași tip uman și caracterologic în ambele filme, deci liant nu numai dramaturgic, dar și stilistic. În aceeași categorie se înscriu și alte personaje ca Anca (Irina Gărdescu), La Marc (Victor Rebengiuc), Fripp (Ilarion Ciobanu).

— Ce date actoricești sau fizice vi l-au recomandat pe Alexandru Repan pentru a deveni interpretul lui Cantemir ?

— Nu țin, de obicei, la reconstituirea fidelă a datelor fizice exterioare. Întîmplarea face ca Repan, ajutat de machiajul lui Vodă Mircea, să pară născut pentru Cantemir. Mai presus de toate, însă Repan aduce pe ecran spiritualitatea, romantismul, universul uman al lui Cantemir. Și am convingerea că atît pentru Repan, cît și pentru film și pentru mine, experiența va fi rodnică.

— Și „Muschetarul" ?

— Spunea Mihnea Gheorghiu — și acest lucru corespunde adevărului istoric — că destinele Europei din acea vreme se aflau în mîinile bărbaților la 40 de ani. În preajma acestei virste se aflau, într-adevăr, și Cantemir și Sultanul și Țarul Petru I și Eugenio de Savoia, Carol al VI-lea, și muschetarul nostru. Iurie Darie, colaborator credincios al meu, are toate datele pentru a interpreta un rol atît de complex și de variat, „descurcîndu-se", apelînd pe rînd la isteține, la farmec personal, iar atunci cînd e nevoie, la minuirea spadei. Alături de ei, în distribuție : Ioana Bulcă, Amza Pellea, George Constantin, Ion Popescu Gopo, Emanoil Petruț, Carmen Stănescu, Ion Besoiu, Liviu Ciulei. Imaginea : Nicolae Girardi ; decoruri : Liviu Popa ; costume : Hortensia Georgescu ; muzica : Richard Oschanitzky.

Florica ICHIM

Constanța BUZEA

LUMINĂ

E vremea dulce, să tot stai pe-afară,
Te-ajută frunzele și te-nsenină,
Sevele, nerviț,-s fragedă lumină,
Cețos și pur polen de sălcioară,

Eu nu știu, ziua pare că migrează
Intinsă între fluturii de noapte.
În limbă duci un gust sărat de lapte,
Și-ai repeta la nesfîrșit o frază

La care să-ți răspundă cu iubire
De așteptare și de regăsire,
Neamuri de flori, de turme și de oameni.

Tăcut și liber între primăvară,
Cu propriul tău vis care lucrează,
Să fii aproape și să te asameni.

UMBRĂ

Pe-acoperiș, în pomi, în tufe tunse,
Pe brazda cu mărar care răsare.
Vin vrăbii și porumbi, ciocănitoare ;
De unde vin, și unde-au stat ascunse ?

Incepe jocul umbrei să-nfășoare
Piciorul alb al plopului cu frunze
Ce seamănă cu-n vas înalt cu pînze
Mimînd apropiere, depărtare.

Viața primăverii e o stare
Cu taine noi, la fel de nepătrunse.
Din cît ne place nu știm cît ne doare.

E cald și parcă pleoapele ni-s unse
Cu miere de miresme și visare
Care unor chemări din noi răspunse.

Nu numai muzică...

de George SBÂRCEA

MUZICA NOASTRĂ ÎN LUME. România, care joacă în ultimele decenii un rol în timpul și spațiul mondial, a cîștigat și prin artiștii, pictorii, muzicienii ei, faimă, prestigiu, prețuire. Le-a cîștigat cu întîrziere, dar le adaugă mai nou într-un ritm din ce în ce mai accelerat noi confirmări, noi izbînzi, noi succese. Unul din aceste succese recente, care ne bucură pentru că este vorba de tînăra orchestră **Camerata** a Conservatorului bucureștean, reflectă, odată mai mult, bogăția și diversitatea artei noastre, rezultatele ce s-au obținut în trei decenii de răbdătoare muncă a unei societăți care zămislește și construiește în toate domeniile.

Ansamblul acesta de cameră, care pare a fi o replică instrumentală a corului „Madrigal", n-a împlinit nici zece ani de la înființare, dar se bucură de pe acum de aprecierile mai mult decît măgulitoare ale unor mari muzicieni, printre ei Leopold Stokovsky și Pierre Boulez. La pupitrul ei se află dirijorul, tînăr și el, Paul Staicu, stăpîn nu numai pe arta de a conduce o orchestră, ci înzestrat și cu virtuțile de îmboldire menite să dezlege puterile, gîngășiile, avînturile secrete ale instrumentiștilor. Ele s-au afirmat din plin în turneul de la sfîrșitul acestei ierni în cîteva mari orașe iberice, ca Salamanca, Valladolid, Sevilla, Barcelona, Cadiz, Granada, Malaga și Tarragona, cetăți pe care nimbul muzicii le-a înălțuit demult. Într-unul din ele am auzit, cîndva, această maximă a strănepoților lui Cervantes: „Glasul cel mai adevărat al omului este cîntecul".

Nu e ușor să cucerești ascultătorii crescuți în aerul plin de armonia celor mai fierbinți și mai pure cîntece, a celei mai aprinse și mai răscolitoare muzici. Însă **Camerata** bucureșteană a izbutit desăvîrșit să-i subjuge, mărturie fiind aceste cîteva ecouri din presa hispană : „Românii ne-au prilejuit o lecție de măiestrie tehnică, de perfecțiune în minuirea arcușului, de echilibru și dominare a planurilor sonore, de desăvîrșire a proaspe intangibilă". **(El Adelante**, Salamanca) ; „...În **Divertimento** de Mozart, orchestra românească a realizat acel miracol rar, care rezultă din dominarea materiei de către spirit ; a contribuit la aceasta temperamentul excepțional al dirijorului Paul Staicu. Nu stăm la îndoială în a situa formația românească între cele mai bune formații de acest gen de pe continent. Întreg concertul s-a desfășurat sub semnul succesului triumfal" **(El Diario Regional**, Valladolid). Și mai sînt o mulțime de aprecieri la fel de impresionante, în ce privește muzica românească, arta noastră interpretativă, concepțiile de lucru ale unor instrumentiști de la noi, socotiți de criticul Pedro Zuloaga „pilde vii ale perfecțiunii în artă" ! Că dintre soliști este menționat cu deosebită insuflețire contrabasistul Wolfgang Gütler, nu mă surprinde de fel. Acest foarte modest instrument „cu ton de pivniță", cum i se spunea cîndva, e tratat de tînărul nostru artist cu gingășia cuvenită harpei sau flautului, obținînd din vocea lui îngroșată ciripiri neașteptate, vuiri fermecătoare și o răspicare melodică de o uluitoare claritate.

Filmele lunii aprilie

● **„PORȚILE ALBASTRE ALE ORAȘULUI" — producție a Casei de Filme Patru — film realizat în studiourile Centrului de Producție Cinematografică „București" ; scenariul : Marin Preda ; regia : Mircea Mureșan ;** imaginea : **Gheorghe Viorel Todan ;** muzica : **Doru Stănculescu ;** decoruri : **arh. Liviu Popa ;** costume : **Lidia Luludis ;** montajul : **Maria Neag ;** sunetul : **Nicolae Ciolcă ;** cu : **Romeo Pop, Costel Constantin, Dan Nuțu, Ion Caramitru, Dumitru Furdui, Amza Pellea, Dumitru Rucăreanu, Emilia Dobrin, Matei Alexandru, Aurel Cioranu.** Primele ore ale insurecției armate. Trupele române pornesc la luptă împreună cu gărzile patriotice.

● **„SECRETUL LUI BUDHA" — producție a studiourilor cehoslovace ;** scenariul : **Otto Zelenka, Ladislav Fuks, Dusan Klein ;** regia : **Dusan Klein ;** imaginea : **Jiri Stöher ;** muzica : **Svatopluk Zelenka ;** cu : **Eduard Cupak, Otakar Brousek, Blanka Waleska, Jana Preissova, Milena Dvorska.** Film de factură polițistă a cărui acțiune se desfășoară la sfîrșitul secolului trecut, în timpul mișcărilor greviste din Boemia de Nord.

● **„MARELE MAESTRU" — producție a studiourilor sovietice ;** scenariul : **Leonid Zorin ;** regia : **Serghei Mikaelian ;** imaginea : **B. Mezențev ;** muzica : **V. Basner ;** cu : **Andrei Miagkov, Larisa Malevannaia, E. Vitorgan, L. Kasatkina.** O peliculă cu temă din contemporaneitate avînd în centrul acțiunii personalitatea unui șahist.

● **„TARUL IVAN ȘI SCHIMBĂ PROFESIA" — producție a studiourilor sovietice ;** scenariul : **V. Bahnov, L. Gaidai** — după piesa lui Mihail Bulgakov „Ivan Vasilievici" ; regia **Leonid Gaidai ;** imaginea: **Serghei Poluianov, Vitali Abramov ;** muzica : **Aleksandr Zațepin ;** cu : **Iuri Iakovlev, Leonid Kuravlev, Aleksandr Demianenko, Saveli Kramarov, Natalia Selezneva, Natalia Belogorteva — Kracikovskaia.** Concepută în stilul comediei cu gaguri din perioada filmului mut, ecranizarea lui Leonid Gaidai după comedia de moravuri a lui Mihai Bulgakov rămîne fidelă intenției satirice din opera originală.

● **„MAI TARI DECÎT MOARTEA" — producție a studiourilor albaneze ;** scenariul : **P. Dado, C. Erebara, P. Milkani ;** regia : **G. Erebara și P. Milkani ;** imaginea : **S. Kokona ;** cu : **E. Kume, E. Luarasi, N. Frashëri.** Filmul evocă lupta de rezistență a poporului albanez împotriva ocupației fasciste.

● **„SALUT ȘI ADIO" — producție a studiourilor sovietice ;** scenariul : **Viktor Merejko ;** regia: **Vitali Melnikov;** imaginea: **Iuri Veksler ;** muzica : **V. Cistiakov ;** cu : **Ludmila Zaițeva, Oleg Efremov, Mihail Kononov, Natalia Gundareva.** Comedie dramatică.

● **„SAMBIZANGA" — producție franceză ;** scenariul : **Mario de Andrade, Maurice Pons, Sarah Maldoror** — după nuvela lui Luandino Vieira „Adevărata viață a lui Domingos Xavier" ; regia : **Sarah Maldoror ;** imaginea : **Claude Agostini ;** cu : **Domingos Oliviera, Elisa Andrade, Dino Abelino, Jean M'Vondo.** Act de acuzație împotriva tiraniei și cruzimii regimului colonialist, filmul a fost realizat de soția unui leader al mișcării de eliberare din Angola — Sarah Maldoror — prima femeie cineast africană, în colaborare cu o echipă franceză.

● **„BĂRBAȚI FĂRĂ OCUPAȚIE" — producție a studiourilor bulgare ;** scenariul : **Nikolai Nikiforov ;** regia : **Ivan Terziev ;** imaginea : **Romen Gheorghiev ;** muzica : **Emil Pavlov ;** cu : **Ștefan Peicev, Katia Paskaleva, Meglena Popova, Ștefan Guliamdjis, Anton Karastoianov.** Intriga filmului consemnează întîmplările cotidiene, prietenille, dragostea, conflictele care se nasc în spațiul cîtorva zile libere ale unui grup de constructori.

● **„OMUL DIN ÎNALTA SOCIETATE" — producție engleză ;** regia : **Mike Vardy ;** cu : **Kenneth Haigh, Nanette Newman, Harry Andrews.** Personajele filmului sînt inspirate din romanele lui John Braine „Drumul spre înalta societate" și „Viața în înalta societate".

● **„CE DRUM SĂ ALEGI" — producție a studiourilor americane ;** scenariul : **Betty Comden, Adolpn Green** — după **Owen Lavis ;** regia : **Jack Lee Thompson ;** imaginea : **Leon Shamroy ;** muzica : **Kales Styne ;** cu : **Shirley MacLaine, Paul Newman, Robert Mitchum, Dean Martin, Gene Kelly, Bob Cummings, Dick Van Dyke.** Premiul de interpretare masculină lui Gene Kelly — Locarno 1964. Comedie de situații cu o montare fastuoasă în care burlescul se împletește cu elemente de music-hall.

● **„RIO LOBO" — producție S.U.A. ;** scenariul : **Leigh Brackett, Burton Wohl ;** regia : **Howard Hawks;** imaginea **William H. Clothier;** muzica **Jerry Goldsmith ;** cu : **John Wayne, Jorge Rivero, Jennifer O'Neill.** Virginia, înainte de războiul de secesiune.

● **„LA EST DE JAVA" — producție a studiourilor americane,** scenariul : **Clifford Newton Gould, Bernard Gordon ;** regia : **Bernard L. Kowalski ;** imaginea : **Manuel Berenguer ;** muzica : **De Vol ;** cu : **Maximilian Schell, Diane Baker, Brian Keith, Barbara Werle, John Leyton, J. D. Cannon, Jacque Chan.** În 1883 a avut loc unul dintre cele mai spectaculoase dezastre naturale : erupția vulcanului de pe insula Krakatoa, în care au pierit 40 000 de oameni, insula a dispărut, iar o întreagă arie și-a schimbat aspectul geografic. Aventuri legate de această calamitate naturală.

● **„LUPUL SINGURATIC" — producție a studiourilor iugoslave ;** scenariul : **Stjepan Perovic, Obrad Gluscevic,** regia : **Obrad Gluscevic ;** imaginea : **Nenad Jovicic;** muzica : **Bojan Adamic ;** cu : **Slavko Stimac, Zeljko Mataija, Ivan Stimac, Boro Ivanisevic, Smiljan Cicic.** Film de aventuri pentru copii.

Clepsidra

Tot despre reportaj

de Constantin VIȘAN

Asistăm la o revenire în atenție a reportajului. În pagina fierbinte a cotidianului dar și între pretențioase coperți de carte. Reportaje consemnînd cu promptitudine evenimentele de prim plan ale actualității noastre socialiste, reportaj anchetă, reportaj portret, reportaj monografic. Reportajele întîmplărilor, ale realizărilor ieșite din comun, ale senzaționalului, dar și reportajele faptului divers. Cele mai multe ambiționînd depășirea simplei sarcini informative, năzuind la o viață mai lungă decît a unui ziar. Așa se explică numărul relativ mare de volume cuprinzînd selecții din reportaje apărute în cotidiene sau reviste. Unele dintre acestea au fost întîmpinate cu un interes deosebit. Mă gîndesc, de pildă, la „Spectacolul lumii" de Ioan Grigorescu, adevărat eveniment al publicisticii noastre. Se află acum în vitrinele librăriilor „Lumea ca lume". de Adrian Păunescu, rubrică de gazetă în impunătoare ipostază editorială. Ingenioasa idee de a se reîntîlni cu eroii vechilor ale reportaje i-a prilejuit lui Victor Vîntu un cuprinzător post-scriptum materializat în cartea „Ce lasăm în urma noastră". Mihai Stoian, căruia îi datorăm revirimentul reportajului anchetă, ne încredințează o nouă investigație în lumea eroilor săi preferați. Puținătatea observațiilor cu privire la reportajul apărut în ziare și reviste ar putea părea justificată pînă la un punct. (Deși nu cred, de exemplu, c-ar trebui să așteptăm o antologie a reportajelor lui Eugen Seceleanu, Dorin Tudoran, Horia Pătrașcu, Iulian Neacșu, Dinu Flămînd, ca să afirmăm că revista „Flacăra" încurajează un reportaj activ, frust, combativ, cu repercusiuni practice, etice imediate).

Nu la fel de firesc mi se pare însă faptul că mișcarea de idei, fenomenele care se manifestă în publicistică nu se bucură de interesul cuvenit, chiar în publicațiile cele mai îndreptățite să fie inițiatoarele unor mai largi și substanțiale dezbateri pe această temă. Drumul străbătut de un reporter de la pagina de cotidian sau săptămînal la pagina de carte, perpetuarea unor vechi șabloane în publicistică, formule noi în reportajul contemporan, iată numai cîteva subiecte care ar merita să fie discutate. Săptămîna trecută, prezentînd la această rubrică volumul „Altitudinea curajului" care cuprinde reportaje publicate în ultimii ani de Ilie Tănăsache într-un mare cotidian, am încercat să pledez pentru o mai mare exigență în selectarea titlurilor care urmează să constituie sumarul unui volum. Ceea ce poate avea priză la lectura unui ziar, devine lipsit de vibrație, loc comun în volumul apărut la un an sau la mai mult după eveniment. Din păcate, concluzia aceasta a apărut fără demonstrație. Din pricina unei scurtări neatente, din articol a dispărut referirea la calitățile incontestabile ale reportajelor cuprinse în volumul „Altitudinea curajului" : capacitatea de a descoperi noul sub aparența obișnuitului, talentul de povestitor, înclinația spre metaforă, spre descrierea poetică, patosul demonstrației de idei. Cartea e o pledoarie despre frumusețea muncii libere, despre abnegație și inventivitate, despre modestie, despre cinste și îndrăzneală. Partea cea mai convingătoare a acestei pledoarii e cuprinsă în pasajele înfățișînd direct evenimentele la care a fost martor reporterul. Atîta vreme cît aceste evenimente sînt surprinse obiectiv, cinematografic. Pentrucă, așa cum arătam și simbăta trecută, încercarea de a sublinia prea insistent semnificația faptelor, a unor replici diluează forța unor reportaje, comentariul autorului fiind marcat de discursivism. Fără prea mare pondere într-o apariție de mici dimensiuni în pagina de ziar, considerațiile insistente pe marginea temei abordate pot deveni mult prea evidente într-un volum. De aci necesitatea unor mai riguroase criterii în alcătuirea culegerilor retrospective. Precum și convingerea că și cititorii ar avea și mai mult de cîștigat dacă editurile ar încuraja mai sistematic, prin colecții speciale reportajul gîndit în vederea apariției în volum.

Săptămîna la TELEVIZIUNE

DUMINICĂ, 31 MARTIE

PROGRAMUL I : 8,40 Cravatele roșii ; 9,35 Comoara din 13 case ; 10,00 Viața satului ; 11,15 Ce știm și ce nu știm despre... ; 11,45 Bucuriile muzicii ; 12,30 De strajă patriei ; 13,00 Album duminical Cu... Păcală și păcăleli. Din cuprins : 13,10 Autograf muzical ; 13,18 Nea Mărin și 1 aprilie ! ; 13,41 O cunoaștem pe Nadia Urbankova ? — muzică ușoară ; 13,51 „Misterul de la ora 11" ; 14,02 Voci tinere ; 14,15 „Ce vrăji a mai făcut nevasta mea ?" ; 14,40 Trepte ; 15,20 Drumuri în istorie. 15,40 Eneida ; 16,25 Cîntare patriei ; 17,50 Fotbal. Sportul Studențesc — Dinamo București ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Reportajul săptămînii. 20,25 Film artistic. Trei pălării pentru Lisa ; 22,00 Telejurnal ; 22,10 Duminică sportivă. Fotbal : Rapid—Steaua.

PROGRAMUL II : 10,00—11,45 Matineu simfonic ; 20,00 George ; 20,25 De pe scenele lirice ale țării ; 21,15 Columbo.

LUNI, 1 APRILIE

PROGRAMUL I : 16,30 Emisiune în limba maghiară ; 19,00 Muzică populară oltenească ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Reportaj TV. 20,25 Istoria operetei în personaje ; 20,45 Desene animate. 21,30 Revista literar-artistică TV ; 22,15 24 de ore ;

PROGRAMUL II : 17,30 Telex ; 17,35 Album coral ; 17,45 Virstele peliculei : Western — Pro sau contra ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Comoara din 13 case (reluare) ; 20,30 Viața economică a Capitalei ; 20,50 Singură, într-un studio. Ann Christie. Film muzical ; 21,10 Muzică românească în contemporaneitate ; 21,55 Gala maeștrilor.

MARȚI, 2 APRILIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telescoala ; 10,00 Curs de limba germană ; 10,30 Curs de limba franceză ; 11,00 Biblioteca pentru toți. Alexandru Macedonski ; 11,45 Pagini din „Albumul duminical" ; 17,30 Telex ; 17,35 Curs de limbă rusă ; 18,05 Curs de limbă engleză ; 18,35 Lecții TV pentru lucrătorii din agricultură ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Revista economică TV ; 20,35 Seară de teatru. 21,40 Surprize pe micul ecran ; 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Film serial. Oameni iscusiți. Episodul I : Milionarii ; 20,45 Telex ; 20,55 Meridiane ale inteligenței ; 21,15 I-auzi valea cum răsună ? 21,35 Cărți și idei ; 21,55 Balada tăierii copacului : comedie satirică.

MIERCURI 3 APRILIE

PROGRAMUL I : 9,00 Telescoală ; 10,00 Curs de limbă engleză ; 10,30 Curs de limbă rusă ; 11,00 Film pentru copii : Eu te-am iubit. O producție a studiourilor cinematografice sovietice ; 17,30 Telex ; 17,35 Curs de limbă franceză ; 18,05 Steaua polară ; 18,30 Aplauze pentru românii. Cu ansamblul Maramureșul în Sudan și Egipt. 18,45 Dialog Societatea postindustrială ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Reflector ; 20,20 Primăvară studențească ; 20,45 Telecinemateca. Vedete de neuitat : Robert Taylor. Dilema. serifului. 22,15 24 de ore.

PROGRAMUL II : 20,00 Din filmoteca de aur a televiziunii : Muzeul Luvru ;20,50 Telex ; 20,55 Întrebări și răspunsuri ; 21,23 Operetta sau.. revista ; 22,05 Biruit-au gîndul. Universalul Hașdeu.

JOI, 4 APRILIE

PROGRAMUL I : 16,00—17,00 Telescoală ; 17,30 Telex ; 17,35 Curs de limbă germană ; 18,05 Teleglob. La sud de Balaton ; 18,25 Universitatea TV ; 19,00 George ; 19,25 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Seară pentru tineret ; 21,40 Mai aveți o întrebare ? ; 22,15 24 de ore ;

PROGRAMUL II : 20,00 Concert simfonic ; 22,05 Telerama. Cîntecele primăverii.

VINERI 5 APRILIE

PROGRAMUL I : 16,00—17,00 Telescoală ; 17,30 Emisiune în limba germană ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 Revistă social-politică TV ; 20,45 Film artistic. Destinul Katerinei. 22,15 24 de ore..

PROGRAMUL II : 17,30 Telex ; 17,35 Film pentru tineret. Legenda ; 19,05 Muzică distractivă ; 19,20 1001 de seri ; 19,30 Telejurnal ; 20,00 O viață pentru o idee : Johannes Kepler ; 20,30 Pagini muzicale de mare popularitate din literatura pianistică ; 21,00 Bucureștiul azi ; 21,15 Portativ '74 ; 21,40 Teatru scurt. „Povești despre unii bărbați".

SÎMBĂTĂ, 6 APRILIE

PROGRAMUL I : 9,00 O viață pentru o idee : Ludovic Mrazec (reluare) ; 9,30 Eneida ; 10,30 Tineri soliști din județul Olt ; 10,45 Telecinemateca (reluare) ; 16,30 — Fotbal : Sport